Regionrådsberedningen

SKRIVELSE
2021-11-24

RS 2021-0751

Regionstyrelsen

Yttrande över Regionplan för Skåne 2022-2040

Föredragande regionråd: Gustav Hemming

Ärendebeskrivning

Region Stockholm har genom remiss beretts möjlighet att yttra sig över regionplan för Skåne 2022-2040. Region Stockholm har yttrat sig i samband med samrådet av regionplanen (RS 2020-0908). Efter samrådet har regionplanen reviderats utifrån inkomna synpunkter.

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

> Regiondirektörens tjänsteutlåtande utgör Region Stockholms yttrande till Region Skåne över granskningsversion till Regionplan för Skåne 2022-2040.

Regionrådsberedningens motivering

Regionrådsberedningen instämmer med regiondirektörens tjänsteutlåtande och ser i övrigt positivt på den löpande samverkan som finns mellan storstadsregionerna. Regionrådsberedningen hoppas på ett fortsatt samarbete inom flera områden framöver, däribland teknisk infrastruktur och energiförsörjning.

Beslutsunderlag

1. Regiondirektörens tjänsteutlåtande
2. Granskningshandling, Regionplan för Skåne 2022-2040
3. Samrådsredogörelse för Regionplan Skåne 2022-2040
4. Tillväxt- och regionplanenämndens yttrande den 22 oktober 2021
5. Trafiknämndens yttrande den 22 oktober 2021
6. Hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande den 19 oktober 2021

Irene Svenonius

Gustav Hemming

Regionledningskontoret
Bette Lundh Malmros

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-11-08

RS 2021-0751

Regionstyrelsen

Yttrande över Regionplan för Skåne 2022-2040

Regionledningskontorets förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

> Regiondirektörens tjänsteutlåtande utgör Region Stockholms yttrande till Region Skåne över granskningsversion till Regionplan för Skåne 2022-2040.

Sammanfattning

Region Stockholm har genom remiss beretts möjlighet att yttra sig över regionplan för Skåne 2022-2040. Region Stockholm har yttrat sig i samband med samrådet av regionplanen (RS 2020-0908). Efter samrådet har regionplanen reviderats utifrån inkomna synpunkter. Ärendet har inom Region Stockholm remitterats till tillväxt- och regionplanenämnden, trafiknämnden samt hälso- och sjukvårdsnämnden.

Region Stockholm anser att Region Skåne har tagit fram ett väl genomarbetat förslag till regionplan. I samrådsredogörelsen framgår hur Region Stockholms synpunkter blivit omhändertagna. I yttrandet kommenteras några aspekter som kvarstår efter samrådet eller som har förändrats efter samrådsförslaget.

Region Stockholm saknar fortfarande en samlad redovisning av mellankommunala frågor av regional betydelse, exempelvis teknisk infrastruktur och grönstruktur, eftersom detta ger ett bra stöd för efterföljande planering. Region Stockholm konstaterar att mark- och vattenanvändningskarta har utgått ur regionplanen och att Region Skåne istället valt att fokusera på att utveckla strukturkartan. Region Stockholm understryker betydelsen av en plankarta i en regionplan, som visar viktiga funktioner och samband över administrativa gränser och som uttrycker vad som är lämplig mellankommunal samordning av regional betydelse. En mark- och vattenanvändningskarta ger en god vägledning för efterföljande prövning och beslut. En strukturbild ger inte samma förutsättningar för långsiktiga spelregler för lokal nivå, som en mark- och vattenanvändningskarta kan ge.

Bakgrund
Region Skåne har remitterat ärendet Regionplan för Skåne 2022-2040. Ställningstaganden i den regionala utvecklingsplanen för Stockholm (RUFS 2050) utgör utgångspunkter för yttrandet liksom synpunkterna från Region Stockholms yttrande över samrådsförslaget (RS 2020-0908). Några synpunkter utgår från det faktum att Region Skåne och Region Stockholm är de enda regioner i Sverige som är regionplaneorgan enligt Plan- och bygglagen. Det är därmed av särskilt intresse att byta erfarenheter och kunskap i arbetet med att ta fram en ny regionplan.

Regionplanen har reviderats med hänsyn till de synpunkter som inkom under samrådet 2020. Exempel på övergripande ändringar och kompletteringar är att Agenda 2030-perspektivet har kompletterats och integrerats, klimatperspektivet har utvecklats, pandemins effekter har belysts och genomförandedelen har utvecklats. Mark- och vattenanvändningskartan har utgått och kommer att ersättas av en interaktiv kartutforskare som innehåller regionplanens alla kartor.

Region Stockholms yttrande
Region Stockholm anser att Region Skåne har tagit fram ett väl genomarbetat förslag till regionplan. Region Stockholm följer med intresse hur regionplanen växer fram och har förståelse för arbetets komplexitet med många vägval och avvägningar under processens gång. Ny kunskap, nya arbetsformer och erfarenheter som framkommit i arbetet ger värdefulla insikter för att utveckla regionplaneringen i flera av landets regioner. Region Stockholm är positiv till den löpande samverkan som finns mellan storstadsregionerna i Sverige och hoppas på fortsatt samarbete inom flera områden framgent.

I samrådsredogörelsen framgår hur Region Stockholms synpunkter blivit omhändertagna. Nedan kommenterar Region Stockholm några av de aspekter som kvarstår efter samrådet eller som har förändrats efter samrådsförslaget.

Övergripande struktur
Region Stockholm är positiv till planens övergripande struktur. Planen hanterar många regionala frågor och bör ge ett bra stöd för olika aktörer i den efterföljande planeringen. En stor mängd kartor och illustrationer kompletterar texten på ett pedagogiskt sätt och bidrar till ökad förståelse för geografiska samband, flöden och relationer.

Region Stockholm ser positivt på att kapitlet om genomförande och uppföljning har utvecklats, eftersom detta ökar förutsättningen för att förverkliga planen och kan bidra till en större genomslagskraft.

Region Stockholm saknar fortfarande en samlad redovisning av mellankommunala frågor av regional betydelse, exempelvis teknisk infrastruktur och grönstruktur, eftersom detta ger ett bra stöd för efterföljande planering.

Ett nationellt perspektiv
Region Stockholm ser positivt på att regionplanen utvecklat resonemanget om effektiva gods- och logistikflöden från Europa genom Sverige samt betydelsen av att säkerställa tillräcklig kapacitet och funktionalitet för omlastning mellan väg och järnväg i södra Sverige.

Utvecklingsinriktning och tematiska fördjupningar
Region Stockholm är positiv till att klimatperspektivet har utvecklats och tydligare integrerats i planens alla delar, bland annat i trender, utmaningar och tematiska fördjupningar.

Mark- och vattenanvändningskarta
Region Stockholm konstaterar att mark- och vattenanvändningskartan har utgått ur regionplanen och att Region Skåne istället valt att fokusera på att utveckla strukturkartan. Strukturkartan ger en samlad bild av Skånes framtida utveckling och kan med stor sannolikhet fungera som en gemensam målbild för många aktörer. Samtidigt ger en strukturbild inte samma förutsättningar för långsiktiga spelregler för lokal nivå, som en mark- och vattenanvändningskarta kan ge. Region Stockholm understryker därmed betydelsen av en plankarta i en regionplan, som visar viktiga funktioner och samband över administrativa gränser och som uttrycker vad som är lämplig mellankommunal samordning av regional betydelse. En mark- och vattenanvändningskarta ger en god vägledning för efterföljande prövning och beslut.

Ekonomiska konsekvenser
Förslaget bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm.

Carina Lundberg Uudelepp
Regiondirektör

Anton Västberg
Utvecklingsdirektör

Beslutsunderlag

1. Granskningshandling, Regionplan för Skåne 2022-2040, länk till digitalhandling Regionplan för Skåne 2022-2040 - granskningshandling (arcgis.com)
2. Samrådsredogörelse för Regionplan Skåne 2022-2040
3. Tillväxt- och regionplanenämndens yttrande den 22 oktober 2021
4. Trafiknämndens yttrande den 22 oktober 2021
5. Hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande den 19 oktober 2021

Beslutsexpediering

1. Region Skåne
2. Tillväxt- och regionplanenämnden
3. Trafiknämnden
4. Hälso- och sjukvårdsnämnden

Godkänd av Carina Lundberg Uudelepp, 2021-11-08

Regionplan för Skåne 2022–2040

REGION SKÅNE

Innehåll

INLEDNING 3

Detta är en regionplan 4

Därför regional planering 4

Läsanvisningar 5

PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR 7

Regionplaneuppdraget 8

Målbild 9

Trender 9

Utmaningar för Skåne 18

Mål, planer och program 23

UTVECKLINGSINRIKTNING 30

Det flerkärniga Skåne 31

Planeringsstrategier 35

Strukturkarta 41

TEMATISKA FÖRDJUPNINGAR 56

1. Bebyggelseutveckling 57

2. Transporter 70

3. Grönstruktur 83

4. Teknisk infrastruktur 102

GENOMFÖRANDE OCH UPPFÖLJNING 110

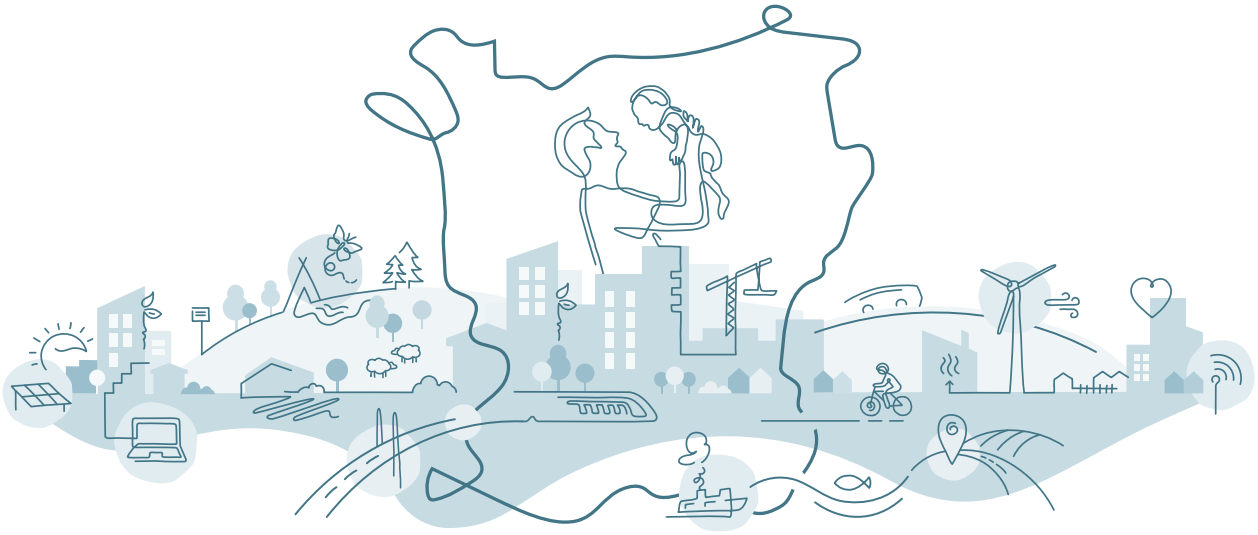
Genomförande av regionplanen 111

Uppföljning av regionplanen 118

KONSEKVENSBEDÖMNING 120

Inledning

Detta är en regionplan

Regionplanen är en strategisk plan som omfattar hela Skåne. Den ska visa Skånes samlade vilja och ge förutsättningar för utvecklingen av de fysiska strukturerna. Regionplanen kommer tillsammans med de kommunala översiktsplanerna att visa riktningen för hur det framtida Skåne ska se ut. Regionplaneprocessen ska bidra till att skapa grunden för en samhällsutveckling som ger förutsättningar för arbetsmarknad och näringsliv att utvecklas och för att människor ska kunna bo och leva i hela Skåne. Regionplanen ska ha den regionala skalan i fokus och inriktas på de frågeställningar som kompletterar den kommunala översiktliga planeringen. Regionplanen är inte juridiskt bindande utan är vägledande för efterföljande planering.

Därför regional planering

Vårt levnadssätt och omvärldens förutsättningar kräver nya sätt att planera. Hur vi planerar för lokalisering av verksamheter, service, bostäder och infrastruktur har stor betydelse för vilken tillväxt, livskvalitet och klimatpåverkan som skapas. Många planeringsfrågor spänner över de kommunala och regionala gränserna och vinner på att ses i ett regionalt sammanhang. Det gäller till exempel infrastruktur och kollektivtrafik samt förutsättningar för näringslivets utveckling, men också klimat och energifrågor. Det handlar om vilka villkor som ges för att människor ska kunna leva och verka i hela Skåne. Därför behövs en regionplan som hjälper oss att tillsammans...

...fördjupa vårt arbete med regional fysisk planering

Avsnittet om flerkärnighetsprincipen under utvecklingsinriktningen är en fördjupning och vidareutveckling av tidigare arbete inom *Strukturbild för Skåne*.

...överbrygga gapet mellan regionalt tillväxtarbete och översiktsplaneringen

Regionplanen är den regionala utvecklingsstrategins fysiska uttryck och beskriver strategier och principer som ska utvecklas vidare och konkretiseras i den kommunala översiktliga planeringen.

...se helheter och regionala utmaningar och möjligheter

Särskilt målbilden och utvecklingsinriktningen med planeringsstrategierna och planeringsprinciperna bidrar till att vi gemensamt kan höja blicken och lösa utmaningarna vi alla står inför.

...diskutera och lösa frågor av mellankommunal och mellanregional karaktär

Infrastruktur och kollektivtrafik är sådana exempel. Vi belyser det under de tematiska fördjupningarna som i sin tur koppas till planeringsprinciperna.

...i olika sammanhang agera kring gemensamma intressen

Bebyggelseutveckling i kollektivtrafiknära läge är ett av flera sådana intressen. Du hittar detaljerad information under de tematiska fördjupningarna.

...stärka vår samordning och vårt samarbete

Utvecklingsinriktningen och genomförandet av regionplanen är centrala avsnitt för att fortsätta det gemensamma arbetet med regional fysisk planering.

Läsanvisningar

Regionplanen består av fem delar.

Planeringsförutsättningar: Här finns information om Region Skånes uppdrag, mål som planen förhåller sig till, trender och utmaningar som påverkar utvecklingen och framtida planering samt målbilden för regionplan 2022 - 2040.

Utvecklingsinriktning: Detta är regionplanens kärna. Här beskrivs flerkärnighetsmodellen med planeringsstrategier och en strukturkarta. Detta avsnitt förtydligar den övergripande rumsliga inriktningen för regionplanen.

Tematiska fördjupningar: Denna del konkretiserar planeringsstrategierna i form av ett antal fördjupningar med planeringsprinciper. I detta avsnitt finns fyra tematiska fördjupningar med tillhörande kartor.

Genomförande och uppföljning: I detta avsnitt beskrivs hur regionplanen ska genomföras och följas upp.

Konsekvensbedömning: I detta avsnitt finns den samlade konsekvensbedömningen av planförslaget till ny regionplan för Skåne som en bilaga till planen.

Kartor

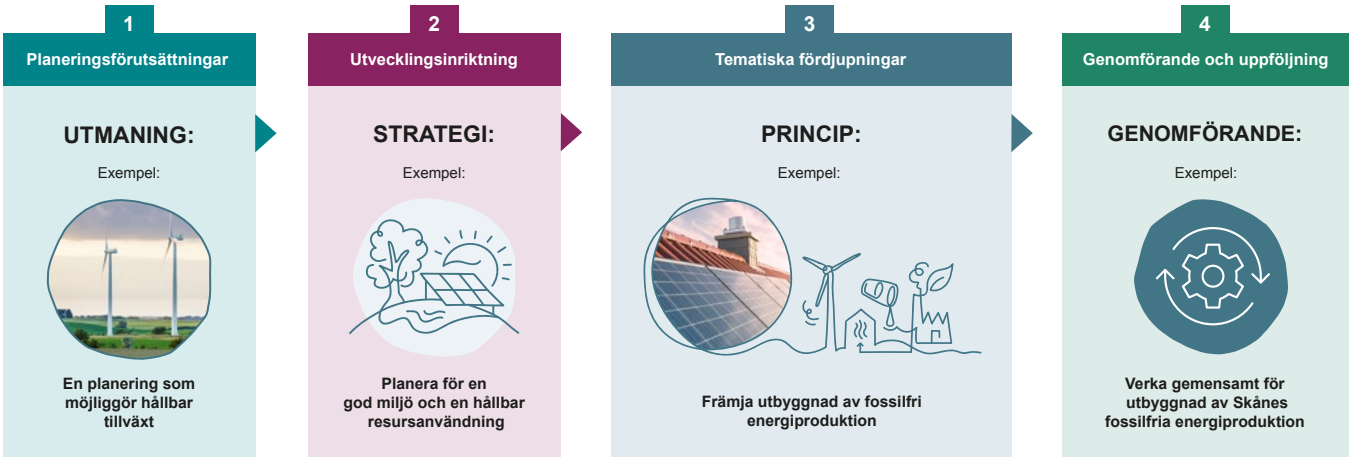
De interaktiva kartorna som presenteras i regionplanen har en informationsstruktur baserad på Boverkets ÖP- modell. Modellen är under utveckling och för närvarande inte är fullt utvecklad för regional planering. Modellen (version 2.1.1) har därför anpassats för att fungera för regionplanens kartor och hänsyn kommer att tas till Boverkets vidareutveckling av ÖP- modellen i det fortsatta arbetet med regionplanen.

Till slutversionen av Regionplan för Skåne 2022 - 2040 sommaren 2022 ska en kartutforskare tas fram i syfte att samla regionplanens alla kartor i ett interaktivt verktyg. Innehållet kommer att vara detsamma som i de kartor som presenteras i planen.

Regionplan för Skånes röda tråd

Regionplanens logik bygger på en röd tråd som sträcker sig från utmaning till genomförande och som omfattar planeringsstrategierna och –principerna i de tematiska fördjupningarna. Utmaningarna utgör förutsättningarna för den fysiska planeringen och ska tydliggöra varför särskilda frågor ska lyftas. Planeringsstrategierna visar på utvecklingsinriktningen och tillsammans med planeringsprinciperna pekar åt vad som ska göras för

Regionplanens röda tråd.

att bemöta utmaningarna. Planeringsprinciperna är ämnande till att vara korta och precisa för att peka på hur arbetet sedan ska genomföras tillsammans i genomförandet och uppföljningen.

Regionplanen kopplas till Agenda 2030

I arbetet med regionplan för Skåne har en mappning mot Agenda 2030 genomförts. Det redovisas dels under avsnittet Mål, planer och program men kopplingen visas även under de Tematiska fördjupningar i planen under respektive avsnitt kopplat till planeringsprinciperna. På det viset kan det sedan följas upp hur regionplanens genomförande svarar mot arbetet med att uppnå de globala målen i Agenda 2030.

Tyck till om regionplanen

Just nu är vi i granskningsskedet för regionplanen och du kan lämna synpunkter.

I regionplaneprocessen är dialog och samverkan av särskild vikt. Vi vill därför uppmana dig att bidra till Skånes utveckling genom att delta i påverkansprocesserna för Regionplan för Skåne och att ta kontakt med Region Skåne om det är något du undrar över eller vill lyfta särskilt.

Synpunkter på förslaget kan du lämna digitalt genom att skicka e-post till region@skane.se.

Vad ska det leda till?

Synpunkterna ska bidra till att förbättra regionplanen inför beslut om antagande av planen i juni 2022. De hjälper oss till exempel att fortsatt förbättra planen och säkerställa att den blir det stödet i fysisk planering som planen är avsedd att vara.

Vi önskar särskilt synpunkter på huruvida förslaget till regionplan och regionplaneprocess uppfyller det behov och syfte som planen avser:

”Regionplan för Skåne 2022 – 2040 ska vara ett stöd för den fysiska planeringen i de skånska kommunerna vad gäller de mellankommunala och regionala planeringsfrågorna samt bidra till att skapa ett sömlöst Skåne för invånarna. Regionplanen ska bidra till genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin Det öppna Skåne 2030.”

Frågor?

Du som har frågor tveka inte att höra av dig till regionplan@skane.se om det är något du undrar över.

Planeringsförutsättningar

Vi människor rör oss i en allt större geografi med gränsöverskridande resor, transporter och samarbeten. För att säkerställa en god livsmiljö i hela Skåne behöver den regionala planeringen utgå från de planeringsförutsättningar som går att identifiera. I detta avsnitt beskrivs regionplaneuppdraget, regionplanens målbild och målår samt de trender, utmaningar, mål, planer och program som påverkar den fysiska planeringen.

Regionplaneuppdraget

Regionplan för Skåne 2022-2040 ska vara ett stöd för den fysiska planeringen i de skånska kommunerna vad gäller de mellankommunala och regionala planeringsfrågorna samt bidra till att skapa ett sömlöst Skåne för invånarna. Den regionala utvecklingsstrategin Det öppna Skåne 2030 beskriver en gemensam vision om hur Skåne ska utvecklas till 2030. Fysisk planering är en förutsättning för utvecklingen och Regionplan för Skåne 2022 - 2040 vägleder hur detta ska genomföras i den fysiska planeringen på regional och mellankommunal nivå, samt i den efterföljande planeringen på kommunal nivå. De fysiska strukturerna utgör på många sätt grunden för samhällsutvecklingen genom att de skapar förutsättningar för allt från företagande och tillväxt, till boende och integration, pendling och transporter, rekreation och klimatpåverkan. Därför är regionplaneuppdraget en förutsättning för Skånes utveckling som helhet där utvecklingsaktörerna i Skåne gemensamt hittar formerna för hur planeringsprocessen ska se ut och bygger vidare på det samarbete som finns.

Efter en ändring i Plan- och bygglagen (PBL) 7 kap om regional planering 2019 har Region Skåne ansvar för att ta fram en regionplan. Planen ska vara vägledande för beslut i den efterföljande kommunala planeringen och bland annat ange grunddragen för användning av mark- och vattenområden, verka för insatser som kan bidra till att det långsiktiga behovet av bostäder kan tillgodoses samt verka för insatser som kan bidra till att minska länets klimatpåverkan och dess effekter.

I Skåne har det sedan länge bedrivits ett arbete med den fysiska planeringens regionala dimension. Genom Strukturbild för Skåne har ett samarbete funnits sedan 2005 utifrån en önskan om en utvecklad dialog kring samhällsplanering på regional nivå. Arbetsprocessen har formats gemensamt av Region Skåne och de skånska kommunerna.

Region Skånes roll

Region Skåne har en särskild roll som regionplaneorgan och planupprättare men också som genomförare av planen utifrån det regionala utvecklingsuppdraget, i egenskap av sjukvårdsaktör, fastighetsägare och fastighetsutvecklare, kollektivtrafikmyndighet och andra statliga och lagstiftade uppdrag. Härigenom har Region Skånes agerande en påverkan på den fysiska planeringen och samhällsutvecklingen. Vilken roll Region Skåne har i genomförandet av planen, tillsammans med andra aktörer, tydliggörs i genomförandedelen av Regionplan för Skåne 2022–2040.

Regionala värden

Skånes attraktionsförmåga bygger på att regionens funktionalitet upprätthålls och utvecklas samtidigt som viktiga värden värnas och utvecklas. Den fysiska planeringen ska ta hänsyn till allmänna intressen enligt plan- och bygglagen samt visa hur riksintressen enligt miljöbalken har tillgodosetts. Regionplanens intention är att dessa intressen inte ska påverkas negativt utan ses som en tillgång för Skåne.

Regionplan för Skåne 2022 – 2040 bygger i sin helhet på ambitionen att utveckla Skåne genom att stärka de allmänna intressena. Regionplanen ligger på en regional strategisk och strukturell nivå och det är därför av större nytta om den efterföljande planeringen visar hur riksintressena har tillgodosetts. Planförslaget och dess utvecklingsinriktning om det flerkärniga Skåne, syftar till ett effektivt markutnyttjande som samtidigt tar hänsyn till Skånes viktiga värden. Utmaningarna i regionplanen belyser viktiga regionala värden som behöver vägas mot varandra i den översiktliga planeringen.

I Skåne finns flera viktiga regionala värden som också är riksintressen och allmänna intressen. Dessa är anläggningar för energiproduktion och -distribution, kommunikationer, vattenförsörjning, avfallshantering och totalförsvaret, samt jord- och skogsbruk av nationell betydelse, yrkesfiske, naturvård, kulturmiljövård, friluftsliv och tätortsnära grönområden. Dessutom är rörligt friluftsliv, högexploaterad kust och Natura 2000-områden områden av riksintresse med särskilda bestämmelser i miljöbalken.

Region Skåne vill fortsätta utreda och utveckla de regionala värdena som är viktiga för Skånes utveckling och funktionalitet. Dessa kan både vara riksintressen och allmänna intressen men kan också vara andra värden.

Målbild

Regionplanen ska vara ett verktyg för att stärka Skånes utveckling som flerkärnig arbetsmarknads- och bostadsregion med minskad klimatpåverkan och anpassning till ett förändrat klimat. Regionplanen ska bidra till att uppnå ett långsiktigt hållbart samhälle där biologisk mångfald och ekosystemtjänster är förutsättningar för den goda livsmiljön. Regionplan för Skåne är en gemensam grund som underlättar samordning av fysiska strukturer över kommungränserna och bidrar till att skapa ett sömlöst Skåne för invånarna. Det är ett arbete där Region Skåne och de skånska kommunerna tillsammans planerar det framtida Skåne i mellankommunala och regionala frågor.

Målår

Regionplan för Skåne har ett långsiktigt perspektiv med målår 2040 och utblick mot 2050. Förändringar i den fysiska miljön tar tid och är ofta bestående. En god framförhållning och att arbeta med förankring under lång tid är därför nödvändigt. Eftersom regionplanen ska vara vägledande för den efterföljande kommunala planeringen måste den valda tidshorisonten ta höjd för den fysiska planeringens förutsättningar.

Trender

Trender belyser avgörande företeelser i samhällsutvecklingen. I detta avsnitt lyfts de trender som har störst inverkan på den fysiska planeringen inom ramen för målbilden och målåret.

Globalisering och ökad regional integration

Minskade kostnader för transport och informationsöverföring har under de senaste decennierna skapat en alltmer sammanknuten värld där människor, varor, kapital, tjänster och information kan distribueras och röra sig allt enklare. Detta medför en mer gemensam ekonomi, kultur och politik samt att information sprids allt snabbare. Globaliseringen innebär ett ökat utbyte med omvärlden men också en ökad konkurrens om talangattraktion och etableringar av företag.

Skåne är en del av Öresundsregionen, som har över fyra miljoner invånare och en internationell flygplats. Dessutom är Skåne en port mellan Sverige och det kontinentala Europa. Dessa geografiska förhållanden gör kopplingen till omvärlden till en viktig utvecklingsförutsättning för Skåne.

Förmågan att dra nytta av omlandets kritiska massa, utveckla en gemensam gränsregional arbetsmarknad och hantera utmaningar i form av större transportflöden och miljöbelastningar är avgörande för Skåne. Det innebär att den fysiska planeringen måste se utanför Skånes geografiska gränser och att samarbetet med våra grannregioner, i och utanför Sverige, blir allt viktigare.

Handelsutbytet med Europa är av stor och ökande betydelse. Transittrafiken är omfattande eftersom en stor del av Sveriges och Skandinaviens varuflöde går via Skåne. Trafiken har ökat kraftigt och förväntas öka ännu mer i samtliga TEN-T-hamnar (transeuropeiska transportnätverket). Trafiken förväntas även öka som en konsekvens av att Fehmarn Bältförbindelsen öppnar 2029. Det innebär ett större tryck på infrastrukturen och behov av ökad kapacitet, både över Öresund och vidare norrut i Sverige. Dessutom behöver en större del av godset flytta över till sjöfart. Skåne är en mycket viktig hamnregion för Sverige med betydande och ökande godsflöden. Hamnarna i Helsingborg, Malmö, Trelleborg och Ystad är viktiga strategiska noder för godstransporter till, från och genom Skåne.

En ökad tillgänglighet till norra Tyskland ger stora möjligheter att starkare koppla samman Skåne med Tyskland och det kontinentala Europa. Det kommer att underlätta arbetspendling och öka möjligheterna för samverkan inom forskning och utveckling, till exempel mellan MAX IV, ESS och dess systeranläggningar i Hamburg.

I en internationell jämförelse är Sverige en kvalificerad kunskapsekonomi och för att kunna behålla denna position krävs att fler klarar gymnasiet, att dimensionering och planering av utbildningssystemet bättre svarar mot arbetsmarknadens behov, att fler utbildar sig inom bristyrken och att livslångt lärande blir en naturlig del av arbetslivet.

Skåne och omvärlden. Ur ett globalt perspektiv är Skåne en liten region sett till invånarantal. För att öka regionens konkurrenskraft spelar samarbete och gemensamt strategiarbete över region- och landsgränser en avgörande roll. Viktiga samarbeten som Region Skåne ingår i med koppling till fysisk planering är Greater Copenhagen med fokus på bland annat infrastruktur och Life Science, STRING-samarbetet som syftar till att stärka den ekonomiska tillväxten och säkra en hållbar samhällsutveckling i korridoren mellan Hamburg och Oslo samt Regionsamverkan Sydsverige där regionerna i södra Sverige samverkar inom infrastruktur, kultur, kollektivtrafik samt arbetsmarknad och kompetensförsörjning.

Klimatpåverkan, anpassning och energiomställning

Klimatförändringarna orsakade av människan är vår tids största utmaning och en negativ trend vi ännu inte lyckats bryta. Världens länder har genom Parisavtalet enats om att begränsa den globala temperaturökningen till högst 2 grader, med ambitionen om högst 1,5 grader för att begränsa oåterkalleliga konsekvenser. Sveriges långsiktiga klimatmål innebär att utsläppen av växthusgaser inom Sveriges gränser ska nå netto-noll senast år 2045. I Skåne är målet en minskning med 80 procent från 1990 till 2030. Sedan 1990 har Sveriges utsläpp minskat med ungefär 29 procent vilket innebär att över 50 procent utsläppsminskning återstår fram till 2045. För att nå denna målsättning behöver utsläppen minska i betydligt snabbare takt än hittills. Behovet av nya lösningar för energi och transporter är stort. För att minska utsläppen krävs en omställning av energisystemet till fossilfria källor. Här blir samhällsplaneringen avgörande för utvecklingen.

Klimatförändringarna har och kommer att ha stora effekter på Skåne. Det innebär framför allt ändrade nederbördsmönster, ökade temperaturer och höjda havsnivåer, men också förlust av ekosystemtjänster och biologisk mångfald. Klimatanpassning av kustområdena kommer att vara av särskild vikt för Skånes del eftersom tre fjärdedelar av Skånes yttre gräns är kust där speciellt

sandstränderna är erosionsdrabbade. Samhällsplaneringen behöver rikta in sig på att möta förändringarna och därmed minska sårbarheten i samhället.

Medvetenheten och insikten i hela samhället ökar om att en omställning behövs och nödvändigheten i att snabbt nå uppsatta mål. Erfarenheter från pandemin har visat att snabba omställningar är möjliga att genomföra. Lärdom och erfarenheter från detta bör tas tillvara för att begränsa klimatkrisen.

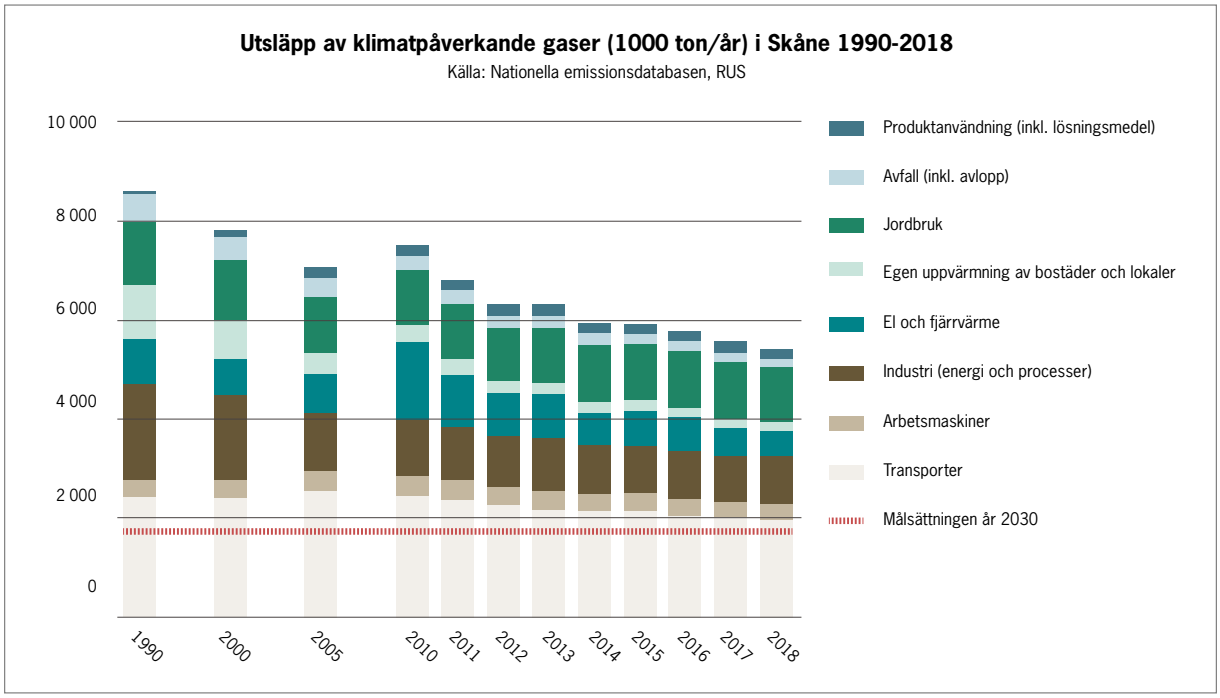

Diagram över utsläpp i Skåne inom olika sektorer och med målår 2030.

Demografiska förändringar och urbanisering

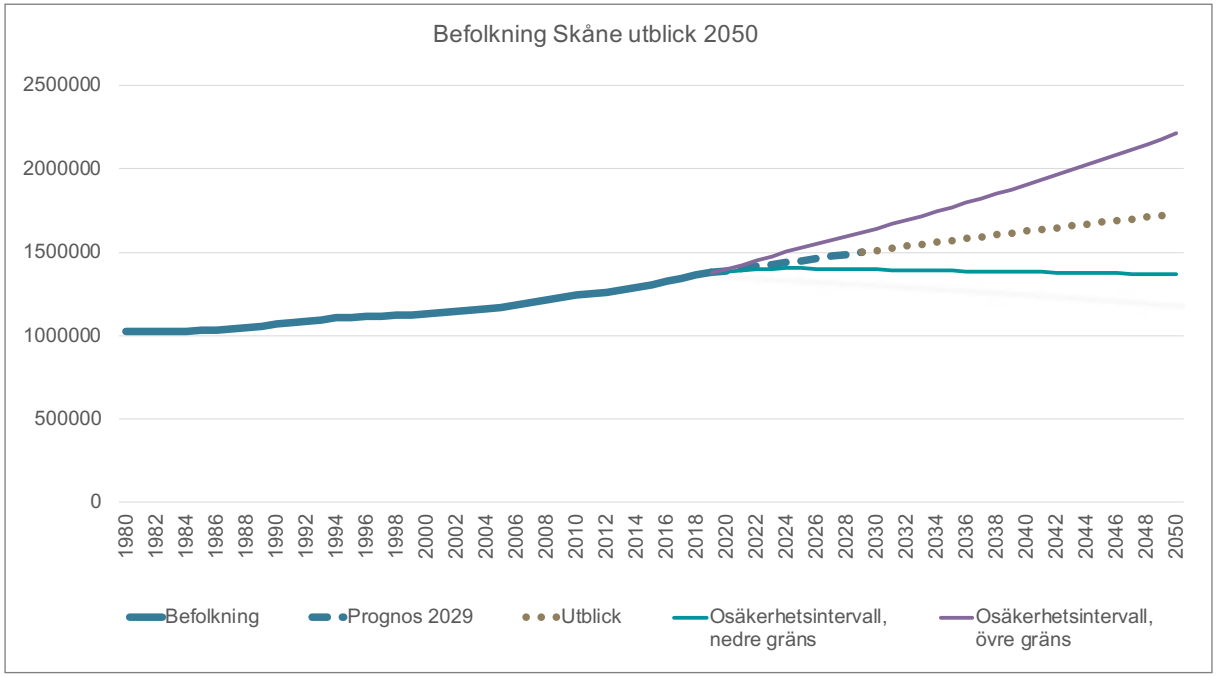
Världens befolkning fortsätter att öka, dock något långsammare än de senaste åren. Människor blir friskare och äldre, vilket gör att andelen äldre ökar. Detta påverkar både den ekonomiska utvecklingen och den sociala strukturen, men skapar också ett ökat tryck på välfärdssystemen.

Sedan början av 1980-talet har Skånes folkmängd ökat i snabbare takt än i riket som helhet, främst för att inflyttningen till Skåne från utlandet har varit större än rikssnittet. Under 2015–2019 var folkökningen i Skåne rekordhög, i genomsnitt 1,3 procent per år. Under 2020 bromsade befolkningsökningen dock in på grund av pandemin. Under den kommande tioårsperioden förväntas andelen äldre och yngre öka i Skåne medan andelen i arbetsför ålder förväntas minska. Det innebär att varje förvärvsarbetande kommer att behöva försörja allt fler. Åldersstrukturen skiljer sig mellan Skånes västra och östra sida, vilket påverkar den naturliga folkökningen. I västra Skåne, framför allt i sydväst, är befolkningen yngre och det föds många barn, vilket ger en naturlig folkökning. Den östra sidan av Skåne har nästan ingen naturlig folkökning. Västra Skåne har därmed haft en mer gynnsam demografisk utveckling utifrån den framtida arbetskraftsförsörjningen.

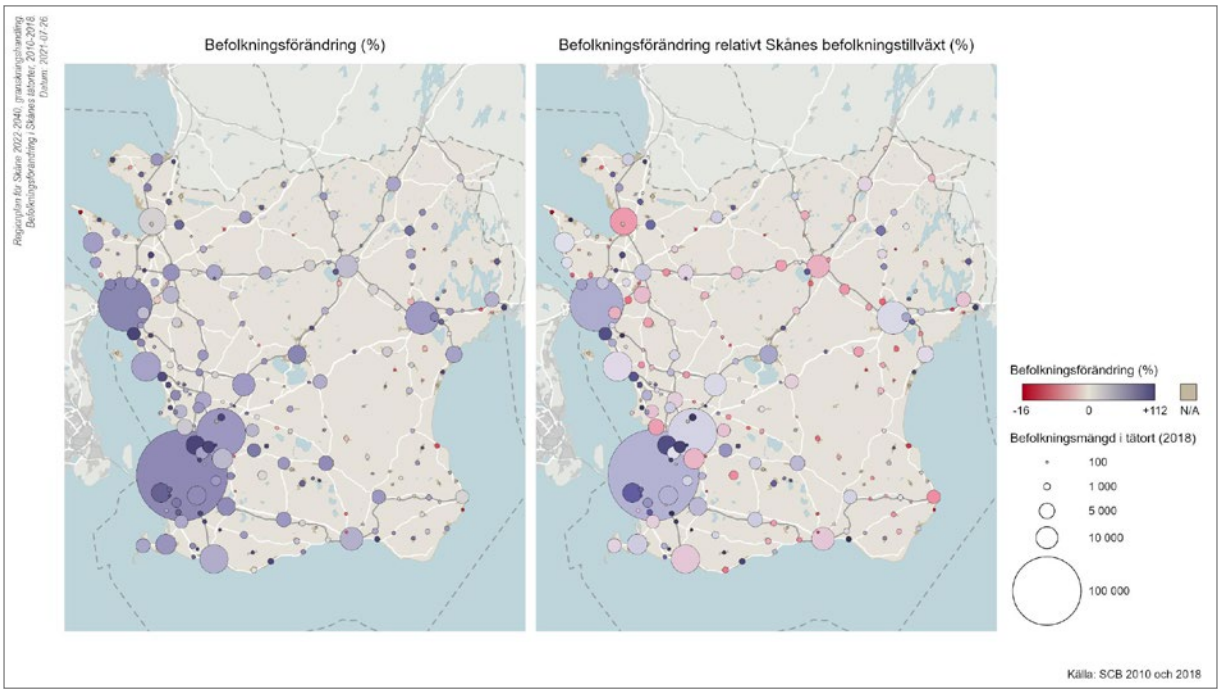
Sverige har under lång tid präglats av ökad urbanisering. Befolkningstillväxten i Skåne sker framförallt i de större

städerna och dess omland, vilket ökar de demografiska skillnaderna mellan stad och landsbygd. Att säkerställa en god samhällsservice på landsbygden i Skåne kan komma att bli en allt viktigare fråga framöver. Det ställer krav på en genomtänkt samhällsplanering, men även på att det finns ekonomiska förutsättningar.

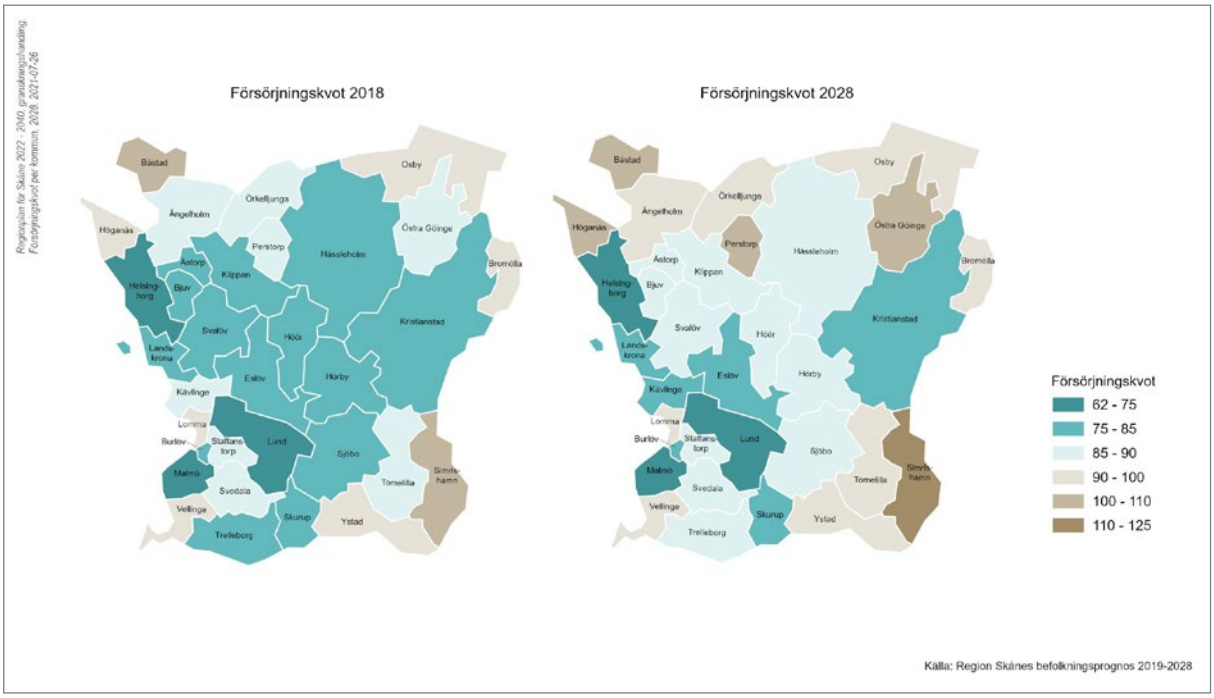

Befolkningsutveckling i Skåne, prognos för 2029 och utblick till 2050.

Befolkningsförändring i Skånes tätorter (vänster) och befolkningsförändringen relativt Skånes befolkningstillväxt (höger) mellan 2010 och 2018.

Öppna kartan som PDF här.

Försörjningskvot per kommun 2018. Försörjningskvoten för Skåne år 2018 är ungefär 85. Det innebär att för varje 100 personer i ålder 20-64 finns 85 personer som inte är i arbetsför ålder.

Öppna kartan som PDF här.

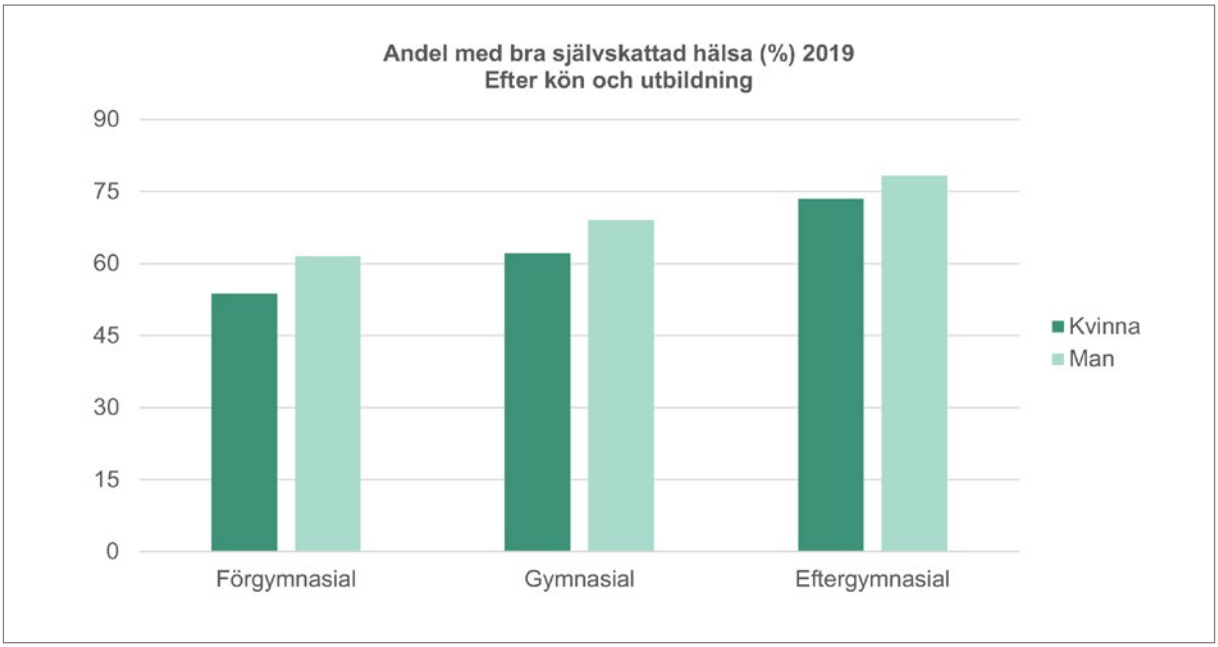

Skillnader i livsvillkor

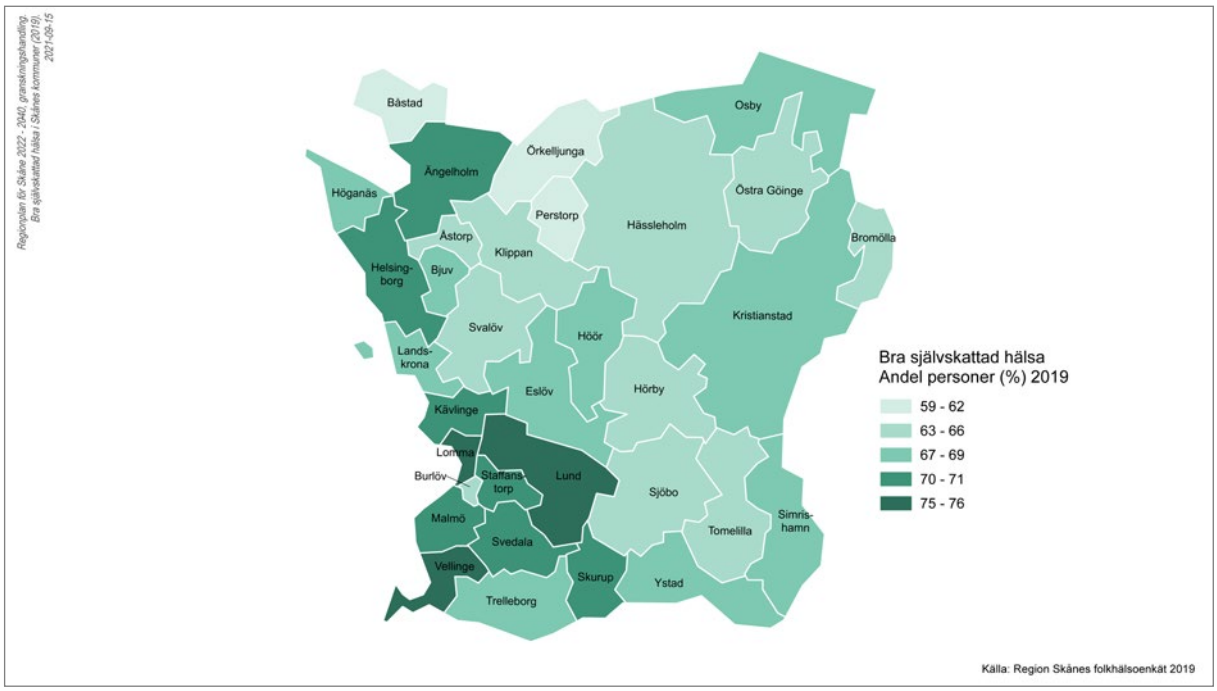
Den ekonomiska standarden har ökat stadigt i Sverige men ökningen är ojämnt fördelad. De ekonomiska skillnaderna har ökat mellan dem som har arbete och dem som inte har det. Likaså har den kraftiga uppgången i kapitalinkomsterna framför allt kommit de övre inkomstskikten till del. Den växande andelen äldre påverkar också de ökande klyftorna och det finns allt fler pensionärer med låg inkomst. Utrikesfödda och ensamstående kvinnor med barn är andra grupper med låg inkomst som bidrar till allt större skillnader mellan olika gruppers levnadsstandard.

Hälsoskillnaderna är stora i EU, liksom i Sverige och i Skåne. Trots ett prioriterat arbete med att minska sociala skillnader i hälsa har dessa kvarstått och i vissa fall ökat. Region Skånes folkhälsoenkät 2019 visade att skillnaden i förväntad återstående medellivslängd mellan grupper med kort respektive lång utbildning har ökat sedan början av 1990-talet. Mellan olika kommuner i Skåne skiljer sig befolkningens medellivslängd med som mest drygt fyra år. Personer med låg utbildningsnivå och de som står utanför arbetsmarknaden har i de flesta fall sämst hälsa. I dessa grupper ses oftare riskbeteenden avseende låg fysisk aktivitet, rökning, alkoholvanor och matvanor.

Även på bostadsmarknaden i Skåne har ojämlikheten ökat, liksom i övriga Sverige. Det finns ett glapp mellan det demografiska behovet av bostäder och den köpkraftiga efterfrågan som driver bostadsbyggandet. Glappet förväntas öka framöver. Det finns också ett historiskt underskott på bostäder på grund av ett för lågt byggande under många år. Trots ett högt bostadsbyggande under de senaste åren står detta i ett historiskt perspektiv för ett litet procentuellt tillskott årligen. Den höga byggtakten skapar inte tillräcklig rörlighet i det befintliga beståndet för att hushåll med låga inkomster ska kunna få, och behålla, en bostad. Personer med låga inkomster har det svårast på bostadsmarknaden. Det gäller framför allt ungdomar och nyanlända. En genomtänkt samhällsplanering kan bidra till att lösa utmaningarna.

Andel med bra självskattad hälsa uppdelat på kön och utbildningsnivå.

Andel med bra självskattad hälsa i Skånes kommuner.

Öppna kartan som PDF här.

Digitalisering

Digitaliseringen är en av de stora trenderna som förändrar förutsättningarna i vår omvärld. De senaste årtiondena har det skett stora digitala förändringar på arbetsmarknaden och inom välfärdstjänster.

I det allt mer digitaliserade samhället krävs också insatser för att alla ska ha samma möjlighet att tillgodogöra sig information och ta del av samhällstjänster. Annars riskerar delar av befolkningen att hamna i ett digitalt utanförskap. Att planera för den digitala infrastrukturen är en viktig del i det strategiska arbetet med att skapa hållbara fysiska strukturer som gör det möjligt att bo, leva och verka i hela Skåne.

Fortsatt digitalisering och automatisering leder till hög strukturomvandling i arbetsmarknadens mellanskikt. Den framtida arbetsmarknaden kommer att efterfråga nya kompetenser som idag inte ens kan anas och konkurrensen på den globala marknaden är knivskarp.

Trendskiften på grund av pandemin

Det är inte omöjligt att kartan delvis har ritats om på en del områden på grund av covid-19- pandemin. Under år 2020 sågs en betydande nedgång i det totala resandet. Detta gäller i synnerhet resandet med kollektivtrafik som har minskat till förmån för resor med bil, cykel och gång. Framförallt minskade resandet till och från skolor och arbetsplatser, på grund av det ökade hemarbetet och distansundervisningen. På bostadsmarknaden har intresset ökat för hus framför lägenheter samt för större bostäder framför mindre. Det finns också tecken på att viljan att bosätta sig längre bort från storstaden har ökat. Om människor fortsätter att arbeta hemifrån i hög utsträckning även efter pandemin kan viljan att ta ett arbete som ligger långt från hemmet öka. Detta kan leda till att fler bosätter sig i stadsnära landsbygd samt i landsbygd. Om befolkningskoncentrationen jämnas ut i länet, kan det innebära att det blir lättare att leverera kostnadseffektiv och god samhällsservice i en större geografi.

Ett ökat distansarbete kan också innebära att trenden med aktivitetsbaserade arbetsplatser förstärks betydligt, vilket kan leda till att företagens behov av kontorsyta minskar. Likaså kan den ökade internethandeln under pandemin betyda, om det är en långsiktig förändring, att behovet av butikslokaler minskar. Om styrkan i dessa trender består kan det medföra nya utmaningar för planeringen av städer. En ökad internethandel kan också medföra utmaningar avseende logistik och miljömässig hållbarhet på grund av en stor ökning av godstransporter till slutkund. En möjlig konsekvens är även påverkan på avfallshanteringen då mängden förpackningar för transport av varor ökar.

Under pandemin har intresset för friluftsliv och vistelse utomhus växt. Antalet besökare i naturen har ökat kraftigt med tidvis överbelastning i populära områden och det har uppstått problem med trängsel, parkeringsproblem, slitage och nedskräpning som följd.

Om de förändringar som har ägt rum under pandemin är trendskiften eller inte, och hur starka dessa trendskiften i så fall är, kan man än så länge bara spekulera om. I takt med att pandemin klingar av och allt fler vaccineras kommer bilden att klarna. Utvecklingen kommer att följas upp i genomförande och aktualisering av Regionplan för Skåne 2022-2040.

Utmaningar för Skåne

Detta avsnitt belyser utmaningar och målkonflikter som bedöms ha betydelse för den fysiska planeringen i Skåne. Regionplanen föreslår inriktningar och övergripande avvägningar mellan olika intressen och förhållningssätt som ska användas som vägledning i den efterföljande planeringen. Följande utmaningar utgör förutsättningar för den regionala fysiska planeringen:

1) att motverka skillnader och samtidigt verka för goda livsmiljöer för alla

Samhällsplaneringen behöver skapa förutsättningar för goda livsmiljöer, där tillgången till natur och rekreation är säkrad samt främja goda, hållbara levnadsmönster som motverkar ohälsa. Socioekonomiska förutsättningar avspeglar sig såväl i boendestandard, hälsa och livslängd som i utbildnings- och inkomstnivå. Även kopplat till utbildning finns det skillnader som är viktiga att ta hänsyn till, till exempel har kvinnor under en längre tid haft en högre genomsnittlig utbildningsnivå än män, både i Stockholmsregionen och i riket. Skillnaden i utbildningsnivå mellan män och kvinnor har dessutom ökat över tid.

Stora skillnader minskar tilltro och tillit till demokratiska institutioner och bidrar till sociala motsättningar och oro. Den fysiska planeringen kan inte ensam skapa ett socialt hållbart och inkluderande samhälle, men den kan bidra till att dämpa boendesegregationens konsekvenser och skapa bättre förutsättningar för integration och en hälsosam livsstil.

2) att skapa en välmående miljö och samtidigt möjliggöra hållbar tillväxt

Genom att planera utifrån ett helhetsperspektiv med hållbar mark- och vattenanvändning finns det möjlighet att skapa en välmående miljö med fungerande ekosystem och biologisk mångfald, samtidigt som regional tillväxt möjliggörs. Samhällsplaneringen måste skapa möjligheter som minskar avtrycken på miljön och klimatet, då det kommer att krävas en omställning inom bland annat resande och transporter, byggande, konsumtion, livsmedelsproduktion och energiförsörjning.

I södra delen av Sverige produceras för lite el i förhållande till antalet hushåll och företag i området och till elanvändningen. Skåne är därför beroende av elöverföring från andra delar av Sverige och från grannländerna, vilket innebär en högre risk för effektbrist än i övriga landet. Stamnätets ledningar för överföring av el från norra Sverige har dessutom en begränsad överföringskapacitet till södra Sverige, vilket ofta sammanfaller med de timmar på dygnet när elbehovet är som störst. Samhället behöver energi för produktion och distribution av varor och tjänster samt transporter. Graden av självförsörjning av el är inte bara en resurs- eller näringslivsfråga utan även en långsiktig säkerhetsfråga för Skåne.

3) att säkerställa en ökad tillgänglighet i regionen och samtidigt ställa om till ett hållbart, innovativt transportsystem

Transportsektorns utmaning är att minska energianvändningen och klimatpåverkan samt att ställa om till ett fossilfritt transportsystem, samtidigt som kraven på ökad regional tillgänglighet ökar. Det kommer att vara nödvändigt att fortsätta överflyttningen av både person- och godstransporter till järnvägen för att klara utmaningen. Utvecklingen av järnvägssystemet hindras dock av kapacitetsbrist, eftersatt underhåll och långa investeringsprocesser, vilket skapar sårbarhet i systemet. Teknikutveckling, digitalisering och elektrifiering av transportsystemet kan bidra till att möta kraven på ett hållbart transportsystem. Samhällsplaneringen kan främja en helhetssyn på utvecklingen av bebyggelse kopplad till utveckling av transportsystemet. Det kommer att behövas en effektiv markanvändning där kollektivtrafiken är strukturbildande.

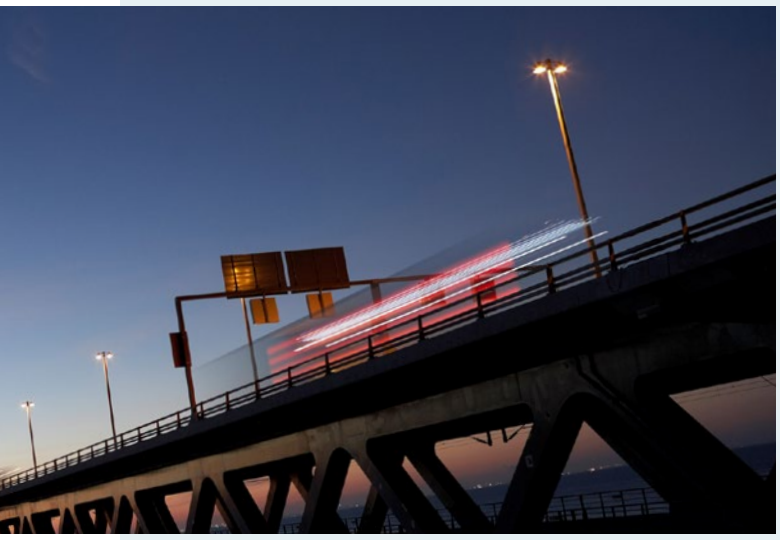
4) att skapa förutsättningar för växande städer och samtidigt utveckla den flerkärniga ortsstrukturen

Skånes utveckling går mot en mer fåkärnig struktur med en stark tillväxt i sydvästra Skåne. Det är en utmaning att kunna gynna snabbt växande storstäder och samtidigt stärka den flerkärniga ortsstrukturen. Båda delarna behövs för att stärka regionens attraktivitet och konkurrenskraft. Det finns stora skillnader mellan Skånes olika delar och kommunerna står inför olika utmaningar och möjligheter. Det kommer att behövas samverkan kring gemensamma utmaningar och nyckelfrågor framöver samtidigt som de skilda förutsättningarna bemöts. Stora samhällsinvesteringar behöver användas kostnadseffektivt, men det är också viktigt att säkra att värden som är svåra att kvantifiera inte nedprioriteras och går förlorade.

5) att stärka Skånes globala konkurrenskraft och samtidigt satsa på ökad integration med omvärlden

Kopplingen till omvärlden blir allt viktigare. Ökade transportflöden kräver infrastrukturinvesteringar som i sin tur ställer stora krav på samhällsplaneringen men också på medfinansiering i ett läge där regioner och kommuner har en alltmer ansträngd ekonomi. Fler nationer väljer att sluta sig mot omvärlden vilket kan påverka möjligheten att resa och handla. Globala kriser som pandemier och ett förändrat säkerhetspolitiskt läge kan påverka vår möjlighet att interagera med omvärlden. För Skåne som gränsregion är det nödvändigt att fortsätta samarbeta för att överbrygga kvarvarande gränshinder. Ett fortsatt nationellt och internationellt samarbete, ett utvecklat samarbete med grannregioner och övriga svenska storstadsregioner kommer att vara viktigt för att möta den ökade konkurrensen om arbetskraft och talang.

Samtidigt som Skåne har Sveriges lägsta sysselsättningsgrad, har många företag svårt att hitta rätt kompetens för att kunna utvecklas. Även inom offentlig sektor råder stor brist på utbildade i till exempel pedagogiska yrken och sjukvårdsyrken. I sviterna av coronapandemin har det uppstått ett stort behov av omställningsförmåga för individer på arbetsmarknaden. Den geografiska tillgängligheten till utbildning har mycket stor betydelse för benägenheten till vidareutbildning och omställning.

6) att skapa förutsättningar för både bebyggelseutveckling och en hållbar markanvändning

Ett effektivt markutnyttjande med förtätad bebyggelse skapar förutsättningar för hållbara samhällen med hög servicegrad som inte har negativ påverkan på uppfyllelse av miljökvalitetsnormerna för luft, buller och vatten. Konkurrensen om marken kommer att öka i takt med ökad befolkningstillväxt och utvecklad transportinfrastruktur. För att säkerställa den biologiska mångfalden, livsmedelsförsörjningen, hushållning med naturresurserna och klimatanpassningen behövs ett effektivt markutnyttjande, skydd av värdefull natur och kulturmiljöer, avsättning och utveckling av mångfunktionella ytor för fördröjning och rening av vatten samt hushållning med jordbruksmark och grön- och vattenområden. Behovet av att tillföra nya strukturer och byggnader behöver analyseras och genomförandet vara mer resurssnålt för en effektivare användning av mark- och vattenresurser. Klimatanpassning av kustområdena kommer att vara av särskild vikt för Skånes del eftersom tre fjärdedelar av Skånes yttre gräns är kust där speciellt sandstränderna är erosionsdrabbade.

7) att motverka klimatförändringar samtidigt som Skåne utvecklas

För att konkretisera klimatutvecklingen används klimatscenarier. Med hjälp av antaganden beräknas det hur stora utsläppen kan komma att bli. Olika klimatscenarier kräver olika beredskap och samhällsplaneringen behöver därför ha beredskap för flera möjliga utfall. För Skåne innebär detta att vi behöver planera och bygga en robust struktur som bygger på en större andel lokal försörjning utifrån de förutsättningar som finns i Skåne. Det som planeras och byggs ska vara hållbart över lång tid framöver och skapa förutsättningar för hälsosamma livsmiljöer. Även befintliga miljöer behöver anpassas till ett förändrat klimat.

Förlusten av arter, naturtyper och ekosystem är ett accelererande problem på global nivå och i det skånska landskapet finns utmaningar med att bevara den biologiska mångfalden. Monokulturer i jord- och skogsbruk leder till undanträngningseffekter som hotar och minskar den biologiska mångfalden. Samhällsplaneringen kan fungera som verktyg för att bevara och utveckla den biologiska mångfalden och stärka ekosystemtjänsterna.

Ett förändrat klimat väntas leda till både kraftigare skyfall respektive varmare sommarperioder utan nederbörd. Med en stigande havsnivå och utebliven landhöjning ökar risken för stranderosion längs Skånes kuster. Stranderosion är redan idag problematiskt för flera av Skånes kommuner och denna utmaning konstateras i den nationella strategin för klimatanpassning.

Vid ett förändrat klimat och yttre påverkan behöver den lokala försörjningen av bland annat energi och livsmedel öka för att Skåne ska vara en robust och attraktiv region. Skåne är en viktig region för livsmedelsproduktion samtidigt som regionen har hög befolkningstäthet, som kommer att öka ytterligare. Ändrade förutsättningar för jordbruket med högre tryck på vattenresurserna och mer extremt väder, samt fortsatt exploatering av jordbruksmark påverkar såväl den nationella och den regionala livsmedelsförsörjningen som näringslivet i Skåne.

8) att säkerställa ett motståndskraftigt Skåne och utveckla ett attraktivt Skåne

Den regionala utvecklingsstrategin Det öppna Skåne 2030 fastslår att Skåne ska vara en motståndskraftig region som genom flexibilitet, mångfald, anpassningsförmåga och robusthet har en förmåga att förebygga och hantera både kända och okända påfrestningar. Den fysiska planering är en viktig del i att skapa förutsättningar för ett säkert och tryggt samhälle och för att bygga upp förmågan att hantera såväl väntade som oväntade påfrestningar som sträcker sig från fredstida kriser till totalförsvarets utmaningar.

Ett krisberedskaps- och totalförsvarsperspektiv behöver därför beaktas och integreras i den fysiska planeringen på kort och lång sikt. Detta ställer krav på dialog och samverkan i frågor om krisberedskap, totalförsvar och fysisk planering samt åtgärder och lösningar där flera aktörer, såväl offentliga som privata, gör gemensamma satsningar över organisatoriska och geografiska gränser.

Den fysiska planeringen måste främja en motståndskraftig region som även bidrar till målen för det civila försvaret. I detta avseende är skyddet av verksamheter, tjänster eller infrastruktur som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet centralt. Utöver detta handlar det även exempelvis om att befolkningen kan utrymmas och att behovet av tillgänglighet och framkomlighet för utryckningsfordon och militära transporter beaktas. Vidare att skapa förutsättningar för självförsörjning av livsmedel, lokal energiproduktion eller genom fysiska åtgärder bidra till utveckling av lokalsamhällen där människor är trygga och har tillit till varandra. En motståndskraftig region har även förmågan att hantera gråzonssituationer; ett tillstånd då det inte formellt är krig men statliga antagonister genomför angrepp mot den civila delen av samhället för att avsiktligt störa samhällets funktionalitet eller påverka opinioner, beslutsfattare och demokratiska processer.

Sammantaget är det centralt att regioner har en inneboende robusthet och uthållighet samt förmåga att anpassa sig och återställa funktionaliteten efter en påfrestning. Det är därför viktigt att genom tydliga processer och samverkan mellan samhällsplanerare och beredskapssamordnare integrera krisberedskaps- och totalförsvarsperspektivet i planeringsprocessen.

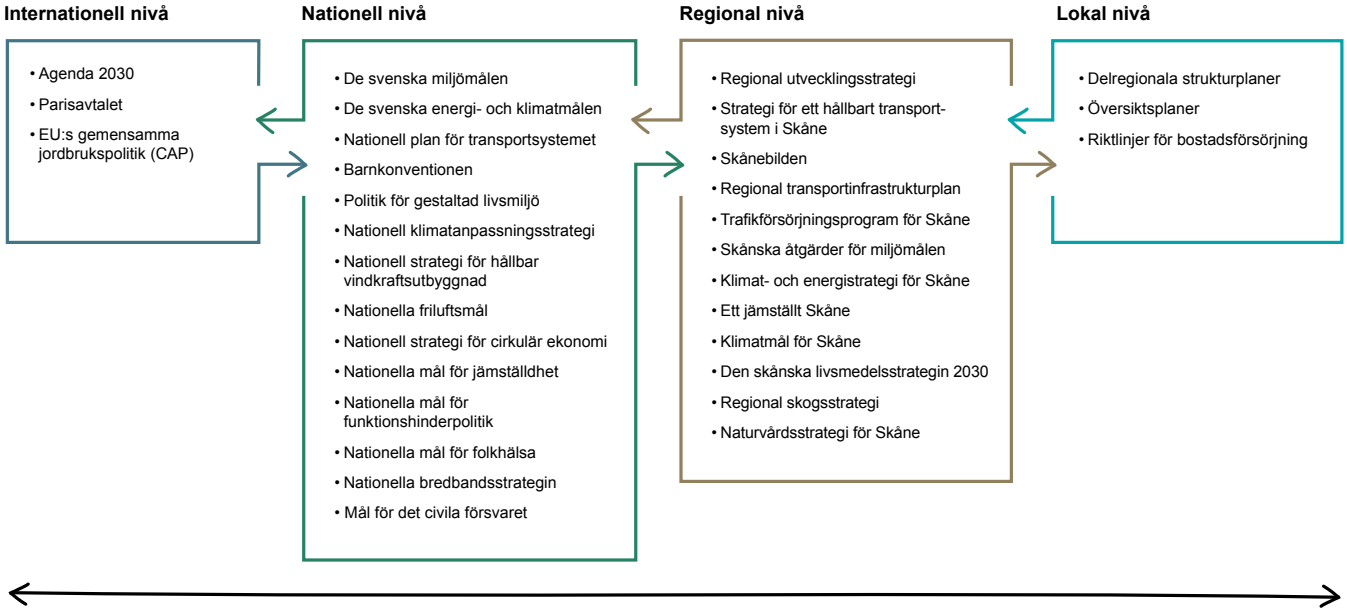

Länsstyrelsen har det geografiska områdesansvaret för krisberedskapen och totalförsvarets civila delar på regional nivå varför samverkan mellan region och Länsstyrelsen även är centralt.

Mål, planer och program

En mångfald av mål genomsyrar de regionala utvecklingsstrategiska planerna och programmen. De kommer att vara framträdande i regionplanen på olika sätt.
I detta avsnitt beskrivs först kopplingen till regionala utvecklingsstrategin som utgångspunkt då regionplanen är en områdesstrategi till regionala utvecklingsstrategin. Sedan redogörs för de internationella, nationella och regionala målen utifrån ämnesområde i alfabetisk ordning.

Det kan nämnas att det i regionplanen enligt lagstiftningen ska framgå hur riksintressen har tillgodosetts. En regionplan kan inte hantera alla kommunala och lokala intressen och därför måste ytterligare avvägningar göras i den efterföljande planeringen. På regional nivå handlar det om att peka på inriktningar och övergripande avvägningar mellan olika intressen och förhållningssätt som vägledning i den efterföljande planeringen. Regionala värden hanteras löpande i planen som stöd till den efterföljande kommunala planeringen.

Regionala mål

Regional utvecklingsstrategi – Det öppna Skåne 2030

Den regionala utvecklingsstrategin beskriver en gemensam vision om hur Skåne ska utvecklas till 2030. Fysisk planering är en del av utvecklingen och regionplanen kopplar den regionala utvecklingsstrategin Det öppna Skåne 2030 till den fysiska planeringen för Skånes utveckling.

Det öppna Skåne 2030

”Skåne är hållbart, vilket innebär att både människan och platsen mår bra. Skåne är en förebild i klimatarbetet och en motor för teknikutveckling och innovation där åtaganden enligt Parisavtalet är en drivkraft.

Här har alla människor likvärdiga möjligheter att förverkliga sina mål i livet. Att vara delaktig i samhället och engagera sig i den gemensamma framtiden är en självklarhet. Demokratin fungerar genom att ett brett spektrum av uppfattningar välkomnas.

Här finns livskvalitet, trygghet och framtidstro. Mångfalden är ett starkt signum, vilket innebär respekt för allas livsval och åsikter. I Det öppna Skåne rör sig människor fritt över gränserna mellan regioner och länder. Integrationen tillvaratar nya kompetenser för Skånes utveckling. Här finns något för alla: människor, upplevelser, arbete, kultur, rekreation, idrott, kapital, nya idéer, entreprenörskap, utbildning, god miljö, natur, dofter och smaker. Allt byggt på en grund av miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet, de tre hållbarhetsdimensionerna i FN:s Agenda 2030 som utgör grunden för hållbar utveckling.”

Visionen konkretiseras i sex stycken visionsmål som i sin tur har underrubriker som beskriver hur dessa ska nås. Flera av visionsmålen ger en riktning för regionplanens innehåll, särskilt att Skåne ska vara en stark hållbar tillväxtmotor, att mångfalden av goda livsmiljöer ska stärkas och att Skåne ska ha en god miljö och en hållbar resursanvändning. Regionplan för Skåne vägleder hur detta ska genomföras i den fysiska planeringen på regional och mellankommunal nivå.

Regional utvecklingsstrategi – Det öppna Skåne 2030

Färdplan för framtidens hälsosystem

Färdplanen för framtidens hälsosystem anger färdriktning för omställningsprocessen med målbilden bättre hälsa för fler och ska tydliggöra hur de befintliga resurserna ska kunna användas på bästa tänkbara sätt på lång sikt. Planen beslutades av regionfullmäktige våren 2020. Redan idag behöver planering påbörjas för hur till exempel akutsjukvården ska struktureras 2040. Förändringsarbetet kommer att påverka innehållet i hälso- och sjukvården men också formerna för hur hälso- och sjukvård bedrivs.

Mer hälso- och sjukvård kommer att ske genom digitala lösningar, mer kommer att ske i hemmet och nära patienten, vården kommer också att i ökad utsträckning nivåstruktureras. Detta påverkar den digitala infrastrukturen, exempelvis genom behovet av utbyggd och säker struktur avseende bredband, men också planeringen av till exempel bostäder. Gränssnittet mellan de olika delarna i kedjan, speciellt i förhållandet mellan kommun och region kommer vara viktigt för utvecklingen mot framtidens hälsosystem och förverkligande av målet med ett sömlöst Skåne.

Agenda 2030 för hållbar utveckling

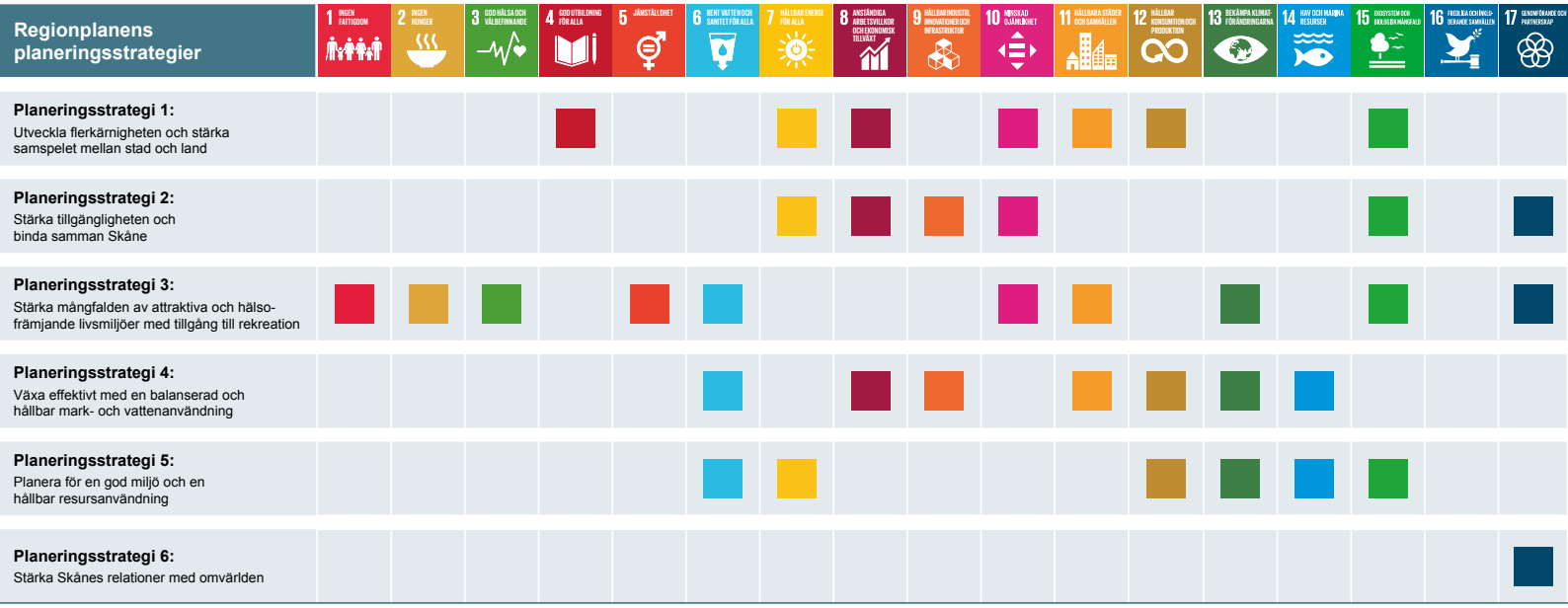
FN:s globala hållbarhetsagenda omfattar 17 mål och sätter tre utmaningar i fokus: att minska extrem fattigdom, att minska ojämlikheter och orättvisor samt att lösa klimatkrisen. Liksom i Skånes regionala utvecklingsstrategi kräver regional fysisk planering att arbetet går i linje med dessa mål för att skapa en hållbar utveckling. Avstämningen mot FN:s hållbarhetsmål sätter det regionala arbetet i ett globalt sammanhang.

I arbetet med Regionplan för Skåne 2022 – 2040 har de globala målen för hållbar utveckling satts i relation till regionplanens planeringsstrategier och planeringsprinciper. På övergripande målnivå har samtliga globala mål en koppling mot regionplanen. Målet om utbildning och om jämställdhet har en sekundär koppling medan övriga femton har en primär koppling. På delmålsnivå svarar 26 av 169 delmål mot regionplanens planeringsprinciper och ytterligare 27 mot planeringsstrategierna. Sammanlagt är det 53 av delmålen som regionplanen kan svara mot.

Av särskild vikt för regionplanen är delmål 11.A som syftar till att *”främja positiva ekonomiska, sociala och miljömässiga kopplingar mellan stadsområden, stadsnära områden och landsbygdsområden genom att stärka den nationella och regionala utvecklingsplaneringen.”*

Regionplan för Skåne ska vara vägledande för den fysiska planeringen i Skåne. Att denna planering följer målsättningen i Agenda 2030 ”Ingen ska lämnas utanför” innebär att samtliga hållbarhetsdimensioner berörs – de miljömässiga, ekonomiska och sociala

Agenda 2030 - Globala målen

Matrisen visar sambandet mellan de globala målen i Agenda 2030 och planeringsstrategierna i regionplan för Skåne 2022 - 2040 på en övergripande nivå.

dimensionerna. En fysisk planering med människan i centrum bidrar till ett långsiktigt hållbart Skåne, vilket målen i Agenda 2030 belyser och något som särskilt lyfts i regionplanens röda tråd. Att planera för en mer blandad bebyggelse, minskad segregation, skapandet av mötesplatser, samt förtäta och utöka grönska, prioritera goda gång- och cykelmiljöer, utöka tillgängligheten till kollektivtrafiken, skapa trygga uppväxtmiljöer och bryta barriärer är några exempel där regional fysisk planering bidrar till samtliga hållbarhetsdimensioner.

Utgångspunkten i regionplanen är att den byggda miljön och dess sociala sammanhang sätter förutsättningarna för människors livsvillkor, men samtidigt påverkar individers förutsättningar och levnadsval. Hälsa och välmående är tätt sammankopplat med de livsvillkor människor har och de levnadsval man gör. Tillgång till en bostad, natur och rekreation, utbildning, arbete och transportmedel är viktiga delar i den sociala hållbarheten, vilket Regionplan för Skåne 2022 – 2040 är ett verktyg för att möjliggöra. Utvecklingsinriktningen, planeringsprinciperna och genomförandeprocessen i dialog och samverkan mellan Region Skåne, de skånska kommunerna och andra utvecklingsaktörer har möjlighet att bidra till uppfyllandet av Agenda 2030 och ett mer socialt hållbart Skåne.

Vidare kan 25 av indikatorerna i Agenda 2030 användas i uppföljningen av regionplanen, dock med visst behov av att anpassa dessa till den regionala kontexten.

Bredband

Nationella bredbandsstrategin utgör grunden för en bredbandspolitik som ska möta människors behov av snabbt bredband och stabila mobila tjänster av god kvalitet. Visionen är ett helt uppkopplat Sverige eftersom det skapar förutsättningar för att bo och verka i hela landet, driva tillväxt och innovativ produktion.

Civilt försvar

Målet för det civila försvaret är att ha förmågan att värna civilbefolkningen, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna, upprätthålla en nödvändig försörjning, bidra till det militära försvarets förmåga vid väpnat angrepp eller krig i vår omvärld, upprätthålla samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar och bidra till att stärka försvarsviljan, bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred och med tillgängliga resurser bidra till förmågan att delta i internationella fredsfrämjande och humanitära insatser. Målen finns i regeringens totalförsvarsproposition *Totalförsvaret 2021–2025.*

Gestaltad livsmiljö

Politik för gestaltad livsmiljö har formulerat ambitionen med ett samhällsbygge som sätter människan i centrum, där fler ska få bo och leva i inkluderande, väl gestaltade och långsiktigt hållbara livsmiljöer. Det nationella målet för gestaltad livsmiljö innebär att arkitektur, form och design ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle.

Klimatperspektiv

Parisavtalet: Genom Parisavtalet förbinder sig medlemsstaterna internationellt att begränsa utsläppen av växthusgaser. Avtalet har ratificerats av EU och är därmed även styrande för klimat och energiarbetet i Sverige. Då resor och transporter utgör en stor del av utsläppen är planeringen av transportsystemet tätt kopplat till dessa åtaganden. Även byggindustrin har en viktig roll i utsläppsminskningen, genom lokalisering, energieffektiv produktion och energieffektiva byggnader.

Nationell klimat- och energipolitik: Det långsiktiga målet för den svenska klimat- och energipolitiken är att Sverige inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären senast år 2045. För att nå målet har flera etappmål och ett särskilt sektorsmål för inrikestransporter beslutats.

Nationell strategi för klimatanpassning: Den nationella strategin för klimatanpassning har tagits fram för att hålla ihop arbetet med anpassning till ett förändrat klimat. Sveriges mål för klimatanpassning är att utveckla ett långsiktigt hållbart och robust samhälle som aktivt möter klimatförändringar genom att minska sårbarheter och ta tillvara möjligheter.

Nationell strategi för hållbar vindkraftsutbyggnad: Den nationella strategin för en hållbar vindkraftsutbyggnad beslutades i januari 2021 och syftar till att skapa förutsättningar för att den framtida utbyggnaden av vindkraft sker på ett hållbart sätt.

Klimat- och energistrategi för Skåne: Klimat- och energistrategi för Skåne tas fram av Länsstyrelsen Skåne och ska ge vägledning för länets klimat- och energiarbete. Den innehåller regionala målsättningar och prioriterade åtgärdsområden för arbetet fram till år 2030.

Klimatmål för Skåne till år 2030 är exempelvis att utsläppen av växthusgaser i Skåne ska vara minst 80 procent lägre än år 1990, att andelen resor som görs med cykel eller gång ska vara minst 30 procent och andelen resor som görs med kollektivtrafik ska vara minst 28 procent av det totala antalet resor i Skåne, vilket även återfinns i *Strategi för ett hållbart transportsystem i Skåne 2050*. Ett annat viktigt mål för den fysiska planeringen i Skåne är att utsläppen av växthusgaser från transporter i Skåne ska vara minst 70 procent lägre än år 2010.

Landsbygd

EU:s gemensamma jordbrukspolitik *(Common Agricultural Policy, CAP)* tas fram vart sjunde år och ska börja gälla 2023. Nuvarande period tog slut 2020 och därför har det nationella landsbygdsprogrammet nationellt förlängts 2021–2022. Jordbrukspolitiken är kopplad till den fysiska planeringen och två av målen som föreslås av EU-kommissionen för den nya perioden är en effektiv markförvaltning och biologisk mångfald och odlingslandskap.

Livsmedel

Den skånska livsmedelsstrategin 2030 är kopplad till fysisk planering i relation till en hållbar mark- och vattenanvändning då Skåne bland annat ska leda vägen till ett hållbart livsmedelssystem.

Miljö och natur

Nationella miljömål: De svenska miljömålen omfattar ett generationsmål och sexton miljökvalitetsmål med tillhörande etappmål. Det nationella generationsmålet, som slår fast att förutsättningarna för att lösa miljöproblemen ska nås inom en generation, är vägledande för miljöarbetet på alla nivåer i samhället.

Skånska åtgärder för miljömålen 2016-2020: Länsstyrelsen Skåne har i uppdrag att samordna det regionala arbetet med att nå de nationella miljömålen. För att få en mer positiv utveckling för miljön och öka förutsättningarna för att nå miljömålen tar Länsstyrelsen Skåne tillsammans med andra aktörer fram åtgärdsprogrammet S*kånska åtgärder för miljömålen 2016-2020*. Fem utmaningar lyfts som särskilt viktiga: hållbara transporter, hänsyn till hav, sjöar och vattendrag, hushållning med mark- och vattenresurser, skydd av natur- och kulturvärden samt hållbar konsumtion.

Nationella friluftsmål: Sedan 2012 finns det tio nationella friluftsmål för att utveckla och bedriva åtgärder för att förutsättningarna för friluftslivet ska förbättras. Flera av målen hänger samman med regional fysisk planering såsom "Tillgång till natur för friluftsliv" och "Attraktiv tätortsnära natur" och särskilt "Hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling". Dessa mål kopplas till Skånes utveckling genomgående i Regionplan för Skåne.

Nationell strategi för cirkulär ekonomi: Den nationella strategin för cirkulär ekonomi från 2020 pekar ut fyra fokusområden, varav ett handlar om cirkulära kretslopp och lyfter exempelvis fram behovet av att styra mot att förbättra kunskapen om materialflöden i samhället. Handlingsplanen för cirkulär ekonomi från 2021 pekar ut områden som är viktiga att fokusera på kopplat till avfalls- och vattenhantering, vilket har betydelse för mark- och vattenanvändning och fysisk planering.

Regional skogsstrategi: Den skånska skogsstrategin bygger på det nationella skogsprogrammet och ska bidra till att skogen ses som en betydande möjlighet för att bidra till fler jobb, hållbar tillväxt och utvecklingen av en växande bioekonomi. Den hänger tydligt samman med den regionala utvecklingsstrategin och ur ett markanvändningsperspektiv även med regionplanen.

Naturvårdsstrategi för Skåne: Naturvårdsstrategin lyfter fram grön infrastruktur, vilket ger den en tydlig koppling till regionplanen. Det anges att "en grön infrastruktur ger möjlighet för arterna att finnas kvar och sprida sig i landskapet, samtidigt som den ger Skånes invånare en god tillgänglighet till natur- och grönområden". Det finns också en *Regional handlingsplan för grön infrastruktur* som utgör underlag till arbetet med regionplanen.

Mänskliga rättigheter och folkhälsa

FN:s konvention om barns rättigheter har blivit svensk lag. Det innebär ett förtydligande av att domstolar och rättstillämpare ska beakta de rättigheter som följer av barnkonventionen. Den är ett viktigt verktyg för att säkerställa att barns rättigheter tillgodoses.

De **jämställdhetspolitiska målen** som antogs 2006 handlar om att jämställdhetsperspektiv ska beaktas i all politik som påverkar människors villkor, så att alla kvinnor och män, flickor och pojkar kan leva jämställda liv. Den fysiska planeringen skapar förutsättningar för livsvillkor och kan bidra till ökad jämställdhet på olika sätt. Även mål 5 i Agenda 2030 synliggör detta och beaktas i regionplanearbetet.

Det **nationella målet för funktionshinderpolitiken** är kopplat både till barns rättigheter och de jämställdhetspolitiska målen och tar sin utgångspunkt i Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. I grunden handlar det om att människors olika behov och förutsättningar inte ska avgöra möjligheten till delaktighet. Den fysiska planeringen kan begränsa eller möjliggöra människors möjligheter till delaktighet i samhället och perspektivet måste därför alltid integreras i samhällsplaneringen.

Åtta **nationella mål för folkhälsa** finns sedan 2018 och har en tydlig koppling till fysisk planering på regional nivå. Särskilt kan målen inom *boende och närmiljö* och *levnadsvanor* tydligt påverkas av hur den fysiska planeringen genomförs.

Jämställdhetsstrategin för Skåne 2017–2020, *Ett jämställt Skåne*, belyser jämställdhet och genererar statistik som underlag till att utveckla ett jämställt Skåne. Det finns också en tydlig koppling till Agenda 2030.

Transport

Nationell plan för transportsystemet: Den nationella planen för transportsystemet, som fastställs av regeringen, innehåller investeringar i europavägnätet och järnvägar, samt drift och underhåll och bärighetsåtgärder på det nationella och regionala järnvägs- och vägnätet.

Regional transportinfrastrukturplan för Skåne: Planen tas fram av Region Skåne på uppdrag av regeringen och visar, tillsammans med regeringens nationella plan för transportsystemet, vilka investeringar som ska göras i Skåne under aktuell planperiod. Planen bygger på en bred dialog med kommuner, näringsliv och andra intressenter. Under regionplanens framtagande har den gällande planen varit Regional transportinfrastrukturplan för 2018-2029. En process pågår för att ta fram en ny regional transportinfrastrukturplan för Skåne. Processen för den nya planen kommer att löpa parallellt med regionplaneprocessen och planerat antagande i regionfullmäktige är juni 2022. Den nya Regionala transportinfrastrukturplanen kommer att gälla 2022-2033.

Regionalt trafikförsörjningsprogram: Region Skåne ska i egenskap av regional kollektivtrafikmyndighet regelbundet i ett trafikförsörjningsprogram fastställa målen för den regionala kollektivtrafiken. Det görs i *Trafikförsörjningsprogram för Skåne 2020–2030*, ett strategiskt dokument som övergripande beskriver det samlade behovet för all kollektivtrafik i Skåne. Programmet anger planerna för regionens kollektivtrafikutveckling.

Ovanstående planering för infrastruktur och kollektivtrafik har stor betydelse för Region Skånes mål att stärka Skånes flerkärnighet, binda samman Skåne, vidga arbetsmarknader, öka matchningen på arbetsmarknaden och förbättra kompetensförsörjningen samt att driva på bostadsbyggandet. Därmed utgör planerna både viktiga underlag i framtagandet av regionplanen och viktiga medel för regionplanens genomförande.

I planeringen för 2040 och i utblick 2050 utgör strategidokumentet **Strategi för ett hållbart transportsystem i Skåne 2050** ett viktigt underlag för arbetet med denna regionplan. Strategin ska vara vägledande för framtida satsningar i befintlig infrastruktur och nyinvesteringar i Skånes transportsystem. Den i strategin uppsatta färdmedelsfördelningen anger en tydlig riktning för hur transportsystemet ska utvecklas till att bli mer miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbart. Även **Strategi för den hållbara gods- och logistikregionen Skåne** från 2017 och tillhörande kunskapsunderlag utgör viktiga mål och underlag för regionplanen.

Överenskommelsen **Skånebilden** undertecknades 2015 av Region Skåne och sju skånska kommuner. Skånebilden ligger som plattform för de satsningar som krävs för at tillförsäkra behovet i Skåne, med effekter för hela Sverige.

Kommunala mål, planer och program

Regionplanen ska enligt plan- och bygglagen ange hur hänsyn har tagits till kommunala mål, planer och program som har betydelse för en hållbar utveckling i länet. Regionplanen ska även ge vägledning för beslut om översiktsplaner, detaljplaner och områdesbestämmelser, men den är inte bindande. Kommunernas översiktliga planering är viktig för att genomföra den regionala utvecklingen och det är först genom översiktsplanerna som regionplanen kommer att konkretiseras.

Kommunala riktlinjer för bostadsförsörjning: Enligt lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar ska varje kommun anta riktlinjer för bostadsförsörjningen varje mandatperiod. Här ska kommunen beskriva mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet och de insatser kommunen planerar för att uppnå målen. I riktlinjerna ska kommunerna analysera den demografiska utvecklingen, efterfrågan på bostäder, bostadsbehovet för särskilda grupper och marknadsförutsättningar. Riktlinjer för bostadsförsörjning ska vara vägledande vid kommunernas planläggning enligt plan- och bygglagen.

Alla skånska kommuner har tagit fram riktlinjer för bostadsförsörjningen och Region Skåne tar del av kommunernas riktlinjer för bostadsförsörjning som remissinstans. Region Skåne stödjer kommunerna i arbetet med att analysera den lokala bostadsmarknaden i en regional kontext genom att regelbundet ta fram analyser och kunskapsunderlag.

Kommunernas översiktsplaner: Region Skånes analys av kommunernas översiktsplaner visar att samtliga har ett regionalt perspektiv med stort fokus på Skånes flerkärnighet. Region Skåne erbjuder stöd i framtagandet av nya översiktsplaner för att tidigt identifiera möjligheter för Skånes hållbara tillväxt samt stöttar löpande med det regionala planeringsperspektivet utifrån regionplanen och uppdraget som remissinstans för kommunala översiktsplaner. Regionplan för Skåne 2022–2040 är inte en sammanställning av kommunernas översiktsplaner utan visar på en utveckling av mellankommunala och regionala frågor av betydelse för Skånes hållbara tillväxt, som vägledning till den kommunala översiktsplaneringen.

Delregionala strukturplaner: I Skåne samarbetar många av kommunerna i delregioner med att ta fram strukturplaner som dels är kopplade till kommunernas översiktsplaner och dels till *Strukturbild för Skåne* och nu regionplanen. Familjen Helsingborg och MalmöLundregionen har beslutade strukturplaner och Skåne Nordost arbetar med att ta fram sin strukturplan parallellt med regionplaneprocessen. Strukturplanerna ska visa gemensamma ställningstaganden och vara ett stöd för den översiktliga planeringen. De ska dessutom vara ett underlag för dialog med bland annat Region Skåne. De har ett tydligt regionalt fokus och är därför värdefulla som underlag för regionplanen.

Utvecklingsinriktning

Utvecklingsinriktningen tar utgångspunkt i regionplanens målbild samt i de utmaningar som Region Skåne identifierat som särskilt viktiga för den fysiska planeringen i Skåne att bemöta. Den består av sex övergripande planeringsstrategier samt en strukturkarta som tillsammans utgör planens övergripande strategiska riktning med sikte på 2040. Strukturkartan innehåller också en utblick mot 2050. Dessa konkretiseras i planens tematiska fördjupningar med tillhörande temakartor. Utvecklingsinriktningen pekar ut en tydlig regional riktning och verkar för avvägningar som skapar hållbara fysiska strukturer som långsiktigt gynnar Skåne som helhet.

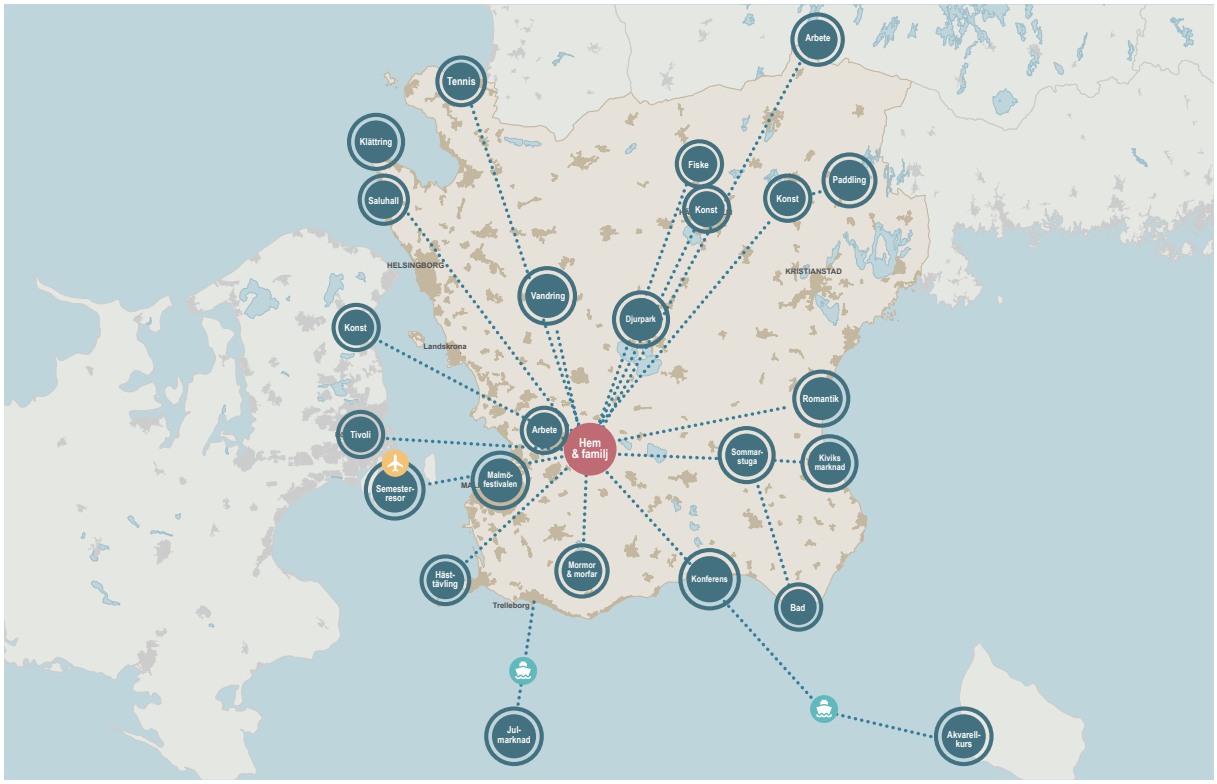
Det flerkärniga Skåne

Skåne är med sina 1,4 miljoner invånare en av Sveriges tre storstadsregioner. Tillsammans med Köpenhamn och Öresundsregionen utgör Skåne dessutom en europeisk storstadsregion med över fyra miljoner invånare. Malmö är ett självklart nav i Skåne men regionen domineras inte av en storstad med omland. Skåne utmärker sig genom att ha både en storstad, flera större städer och en ortstruktur med många självständiga orter på liten yta. Det innebär även att det i Skåne finns en unik närhet mellan stad och landsbygd. Den skånska landsbygden består av en variation av olika typer av bygder med skilda karaktärer, från slättbygdens öppna jordbrukslandskap till mellanbygdens småbrutna landskap och skogsbygdens sammanhängande skogsområden. Med kust på tre sidor är avståndet till hav och strand aldrig långt.

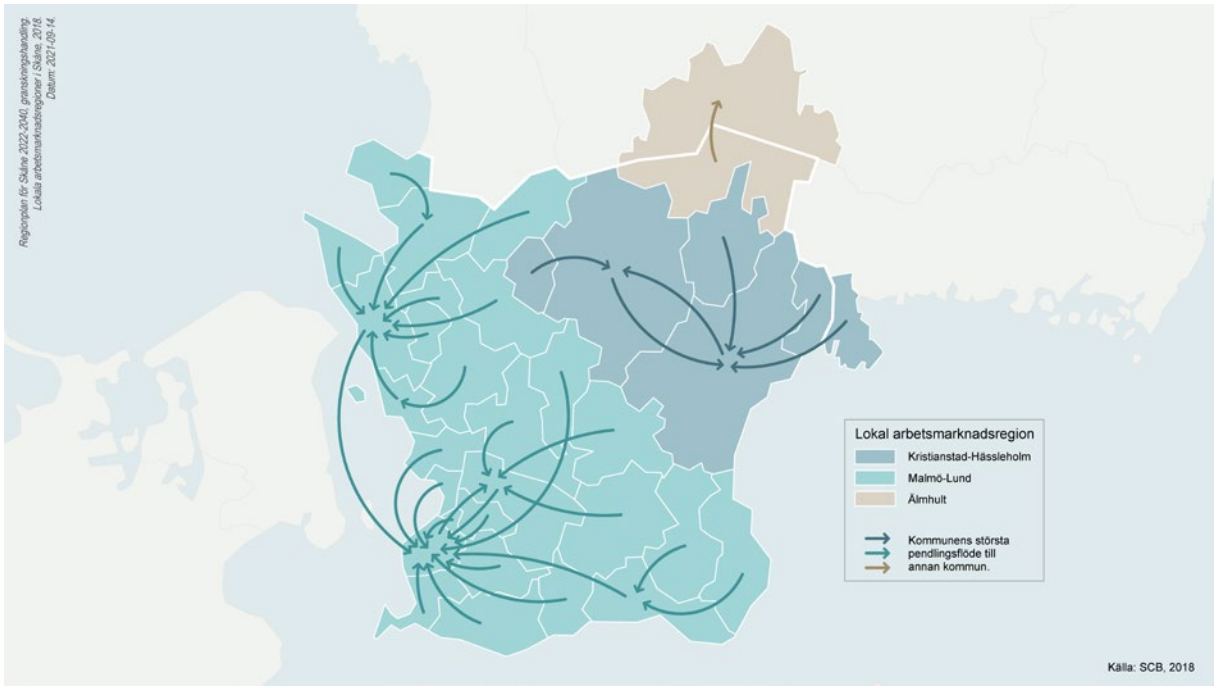
Den flerkärniga strukturen med en hög tätortstäthet, korta avstånd och ett landskap som stark identitetsbärare är en stor styrka för Skåne. Mångfalden av olika miljöer och orter sammanbundna av infrastruktur och kollektivtrafik ger Skånes invånare tillgång till ett brett utbud av arbetstillfällen, boendemiljöer, utbildningsmöjligheter, naturupplevelser och fritidsaktiviteter inom nära avstånd.

Pendlingen inom Skåne är stor och växer i takt med att befolkningen ökar. Den sträcker sig också i hög grad över kommungränserna. Interaktionen mellan de östra och västra delarna av Skåne är dock låg vilket har skapat en tudelad arbetsmarknad med negativa effekter på tillgången till arbete och näringslivsutveckling. Det ställer krav på den fysiska planeringen att möjliggöra ökad rörlighet inom Skåne.

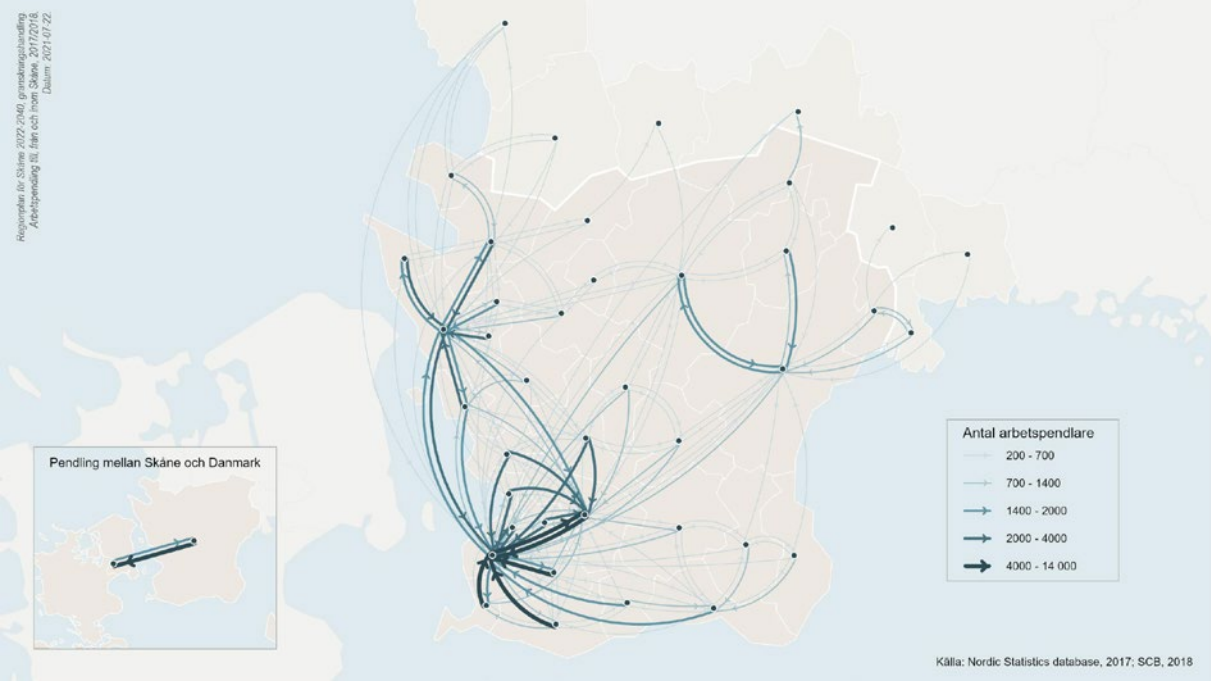

I Skåne är det enkelt att bo i en kommun, arbeta i en annan och tillbringa sin fritid i en tredje.

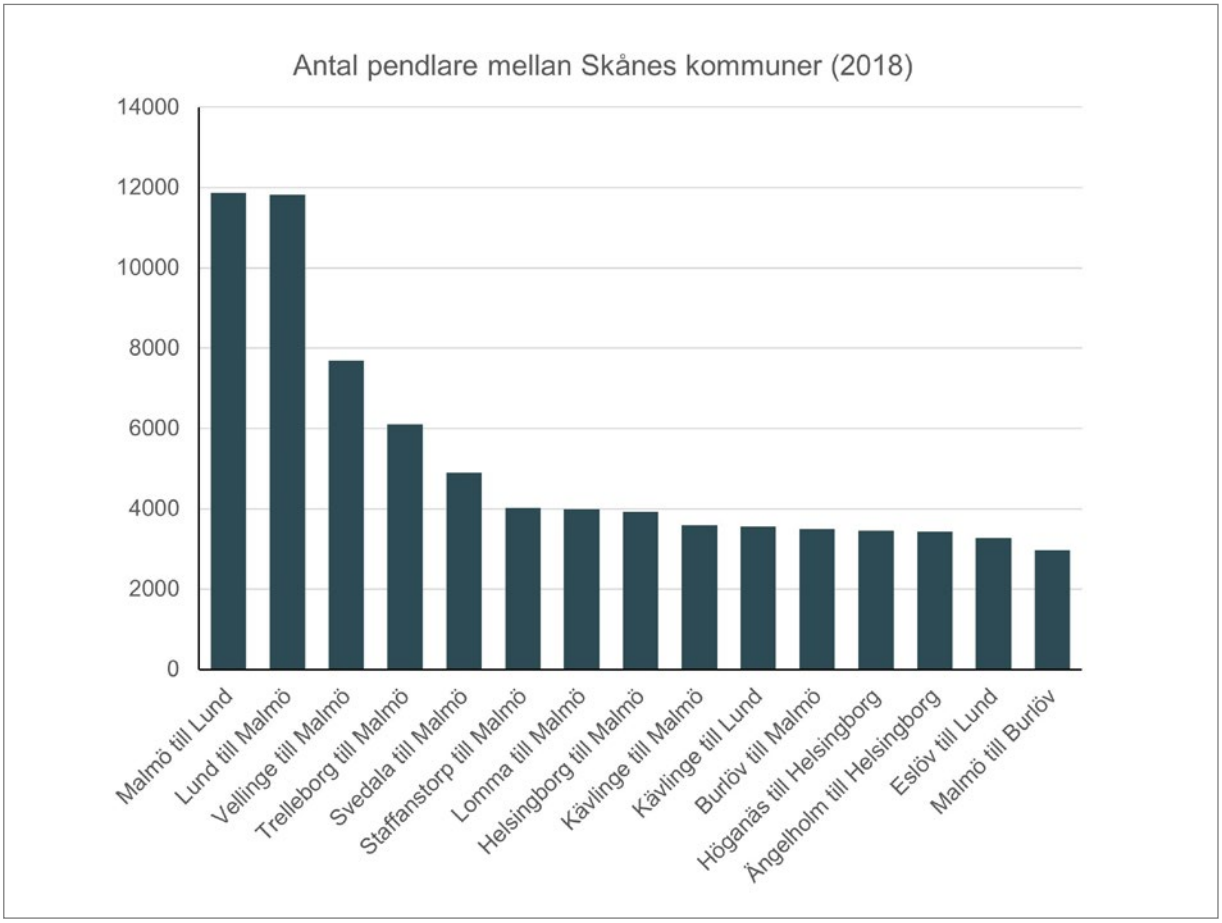
Lokala arbetsmarknadsregioner i Skåne.

Öppna kartan som PDF här.

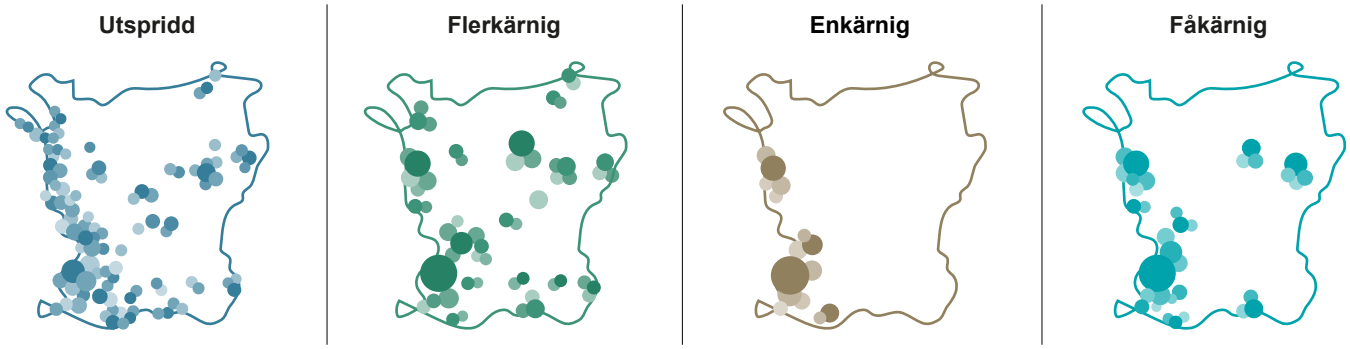

Arbetspendling till, från och inom Skåne.

Öppna kartan som PDF här.

Skånes starkaste pendlingsrelationer.

Kartorna visar fyra alternativ till långsiktiga framtidsscenarier som togs fram till Strategier för det flerkärniga Skåne 2013.

Flerkärnighetsmodellen har länge varit en viktig utgångspunkt för den regionala fysiska planeringen i Skåne. När Strategier för det flerkärniga Skåne antogs 2013 hade beslutet föregåtts av ett brett dialog- och analysarbete. Bland annat analyserades fyra alternativa långsiktiga framtidsscenarier med utgångspunkt från effekter på tillväxt, transportsystemet, klimatpåverkan samt social hållbarhet och integration. Scenarierna som analyserades kan förenklat benämnas som utspridd, enkärnig, fåkärnig och flerkärnig. Scenarierna hade alla för- och nackdelar men den flerkärniga utvecklingen var på många sätt mest fördelaktig då den bidrar till ökad regional balans samt skapar förutsättningar för bättre matchning på den regionala arbetsmarknaden. Det flerkärniga scenariot skapar även särskilt goda förutsättningar till ökat kollektivtrafikresande genom god samordning mellan transportsystem och bebyggelse.

Region Skåne lät under 2020 genomföra en analys av hur det regionala perspektivet beaktas i Skånes översiktsplaner. Analysen visar att samtliga kommuner har ett regionalt perspektiv med ett stort fokus på Skånes flerkärnighet. Merparten av kommunerna lyfter regionala kärnor och tillväxtmotorer och ser vikten av att vidareutveckla kopplingen mellan dessa. Det framgick även att nyare översiktsplaner har ett tydligare regionalt perspektiv än äldre planer och att flerkärnighetsmodellen är väl förankrad i planerna. *Strategier för det flerkärniga Skåne* har också fått genomslag i den regionala infrastruktur- och kollektivtrafikplaneringens strategiska inriktning.

Utvecklingsinriktningen för regionplanen är fortsatt ett flerkärnigt Skåne men under arbetets gång har modellen anpassats efter pågående utveckling och för att möta Skånes aktuella utmaningar. Analyser av Skånes orts-

struktur utifrån befolknings- och pendlingsdata visar att Skåne har en robust flerkärnig ortsstruktur men att de funktionella sambanden mellan västra och östra Skåne behöver stärkas. Analyserna visar vidare att Skåne inte domineras av en enda kärna, som är fallet i de två andra svenska storstadsregionerna, utan präglas av ett flertal relativt starka kärnor. Nackdelar med en mer enkärnig struktur är exempelvis att den bidrar till ökad trängsel i vägsystemet i och kring kärnan samt att den bedöms ha hög lokal påverkan av buller och partiklar. Det finns trender som pekar på att det finns en utveckling mot fåkärnighet i Skåne och att Malmö får en allt större betydelse. Malmö, tillsammans med Lund, har en stark nationell koncentration av universitetsforskning och FoU-intensivt företagande samt har en dominerande roll bland de kunskapsintensiva företagsklustren. Malmö har också under lång tid kommit att bli en allt viktigare arbetsmarknad för hela Skåne. Det kommer att vara viktig att fortsatt arbeta med att stärka Skånes utveckling.

Planeringsstrategier

1) Utveckla flerkärnigheten och stärka samspelet mellan stad och landsbygd

I Skåne finns en mångfald av orter och en unik närhet mellan stad och landsbygd. Den flerkärniga strukturen ska stärkas för att skapa attraktiva livsmiljöer och konkurrenskraft i hela Skåne. Skåne består av en variation av tillväxtmotorer, regionala kärnor, orter och byar. Genom att öka förståelsen för det ömsesidiga beroendet kan Skåne skapa en utveckling där alla delar stärks utifrån sina kvaliteter. Skåne ska bygga vidare på befintlig ortstruktur med en tydligt sammanhållen bebyggelse inom orterna. Det behövs en kraftsamling för att stärka Skånes större städer som tillväxtmotorer för att öka hela regionens konkurrenskraft, både nationellt och internationellt. De regionala kärnorna ska utvecklas utifrån sina geografiska lägen och funktioner samt i högre grad kunna stärka utvecklingen i sitt omland och Skåne. De strategiska noderna ska stärkas för att kunna erbjuda grundläggande service och utgöra betydelsefulla mötesplatser för sitt närområde. Arbetsplatser, bostäder och handel ska främst utvecklas i kollektivtrafiknära lägen för att stärka Skånes utveckling som flerkärnig arbets- och bostadsregion. Landsbygdens roll ska lyftas, inte bara i relation till det urbana utan som en självständig och central drivkraft. En livskraftig landsbygd är en förutsättning för att man ska kunna bo, verka och leva i hela Skåne.

Det krävs ett aktivt och medvetet arbete för att värna om och utveckla Skånes flerkärnighet. I detta arbete är mellankommunal samverkan centralt, både mellan enskilda kommuner men också inom olika delregionala skånska samarbeten. Genom en framsynt fysisk planering som inkluderar både stad och landsbygd har Skåne förutsättningar att utvecklas till en hållbar och livskraftig region.

2) Stärka tillgängligheten och binda samman Skåne

Att stärka tillgängligheten och säkerställa en väl utbyggd transportinfrastruktur är nödvändigt för att binda samman det flerkärniga Skåne och stärka regionens utveckling. Tillgängligheten ska förbättras till Skånes arbetsplatser, stadsmiljöer och kultur samt natur och grönområden. Fysisk och digital närhet ska säkerställa en god tillgänglighet till hela Skåne och omvärlden. För landsbygden behövs utvecklade mobilitetstjänster och hållbara alternativ för bilen. Kapaciteten i Skånes transportinfrastruktur är hårt utnyttjad och det behövs satsningar på infrastruktur och kollektivtrafik på både järnväg och väg. Satsningar behövs på de prioriterade regionala stråken för personresor, godstransporter, kollektivtrafik och cykel för att binda samman det flerkärniga Skåne. Det är även viktigt att agera för ökade satsningar på fler spår, nya stationer, godsnoder och utvecklade kollektivtrafikkoncept. Dessutom är det viktigt att de skånska aktörerna fortsätter att verka för att åtgärda flaskhalsarna i den skånska transportinfrastrukturen.

Satsningar på kollektivtrafik och cykel ska tillsammans med beteendepåverkan stärka det hållbara resandet. Omställningen till ett klimatneutralt och energisnålt transportsystem ska innefatta såväl högre nyttjande av sjöfart och järnväg som fordon med fossilfria drivmedel.

I ett sammanhållet Skåne är utbyggda IT-tjänster med en stärkt digitalisering av välfärden avgörande. Det ställer krav på ökad tillgång till bredband. För att företag och invånare ska kunna verka och leva i ett Skåne med hög livskvalitet måste den tekniska infrastrukturen såväl som transportinfrastrukturen fungera. Skåne ska satsa på att utveckla och förvalta den tekniska infrastrukturen på ett robust och säkert sätt genom framsynthet och samarbete inom och utanför Skåne. Genom ett medvetet regionalt samarbete kan utbildningsmöjligheter inom yrkesvux (gymnasial yrkesutbildning för vuxna) och yrkeshögskoleutbildning fördelas över den geografiska ytan på ett bättre sätt för att minska de samlade pendlingstiderna och bättre avspegla arbetsplatserna i utbildningsortens närområde.

3) Stärka mångfalden av attraktiva och hälsofrämjande livsmiljöer med tillgång till rekreation

Att erbjuda attraktiva livsmiljöer såväl i städer och tätorter som på landsbygden är en viktig framtidsfråga för Skåne. De nya miljöer som skapas behöver vara socialt hållbara och skapas utifrån människans behov för att därigenom främja hälsa, integration, jämlikhet, trygghet och tolerans. Den fysiska planeringen ska bidra till att utveckla miljöer som uppmuntrar till fysisk aktivitet och sociala möten samt ger möjlighet till avkoppling och återhämtning i natur- och kulturlandskapet. Det offentliga rummet spelar en viktig roll för att ge utrymme för möten människor emellan. I Skåne ska det offentliga rummet utvecklas för att skapa dynamiska mötesplatser där människor möts och sociala relationer kan utvecklas. Genom fysisk planering finns möjlighet att tillföra funktioner och kvaliteter till platser som bidrar till integration, jämställdhet och som främjar barns utveckling. Alla ska ha nära till grönområden av bra kvalitet och det ska vara enkelt att nå naturen genom hållbart och kollektivt resande. Kvaliteten på närmiljö och tillgång till rekreation har stor betydelse för människors hälsa och livskvalitet, vilket i hög grad har aktualiserats under coronapandemin.

En väl fungerande bostadsmarknad är också av vikt för att säkerställa en god livsmiljö för invånarna och främja Skånes tillväxt. En god bostadssituation för alla är en central faktor för den enskilda individen och en förutsättning för att nå den positiva samhällsutveckling som eftersträvas i Skåne. Det krävs regional samsyn och ett gemensamt arbete mellan bostadsmarknadens aktörer för att utveckla den skånska bostadsmarknaden. Fysisk planering skapar förutsättningar som påverkar människors livsmiljö och det kommer att vara avgörande att aktörerna samverkar för att utveckla Skåne till en attraktiv plats, var och en utifrån sitt ansvarsområde.

4) Växa effektivt med en balanserad och hållbar mark- och vattenanvändning

Skåne ska ha en långsiktigt hållbar mark- och vattenanvändning samtidigt som regionen växer såväl befolkningsmässigt som med fler arbetstillfällen. Skånes tillväxt medför konkurrens om markens användning som behöver hanteras av den fysiska planeringen genom att olika samhällsintressen sammanvägs innan beslut fattas. Mark- och vattenanvändningsfrågorna berör många aktörer och medför också att ekonomiska värden ställs mot andra värden. Det är därför viktigt att aktörerna har en grundläggande samsyn och en fortsatt diskussion som stärker helhetsperspektivet. En balanserad och effektiv mark- och vattenanvändning med sammanhållen bebyggelse och en helhetssyn avseende trafik-, bebyggelse- och grönstruktur är nödvändig för Skånes attraktionskraft och hållbara utveckling. När Skåne utvecklas kommer brukningsvärd jordbruksmark ibland att behöva tas i anspråk och det är då viktigt att detta sker efter noggrant övervägande och analys av effekterna av exploateringen. Genom att tillvarata lägen med goda kommunikationer kan Skåne fortsätta att utvecklas mot en alltmer sammanhållen och integrerad region med positiva effekter för bostadsbyggande, arbetsmarknad och näringsliv som följd. Därigenom finns det potential att bidra till minskad klimatpåverkan och en effektiv resursanvändning samt att tillvarata investeringar i infrastruktur och kollektivtrafik.

5) Planera för en god miljö och en hållbar resursanvändning

Det ska finnas en rik biologisk mångfald i Skåne. Skogar, hav, kuster, sjöar, vattendrag och landskap ska må bra. Mark, vatten och luft ska vara så rena att människor, djur, växter och kulturvärden inte tar skada. Genom god planering ska förutsättningar skapas för välfungerande ekosystem på land såväl som i vatten. Havet som omger Skåne ska vara i ekologisk balans och förses med vatten från friska vattendrag och levande sjöar. Grönstrukturen ska leverera en mångfald av ekosystemtjänster och garantera bevarandet av arter med positiva ekonomiska, ekologiska och sociala effekter för samhället. Hot som miljö- och klimatpåverkan och konkurrens om mark gör det särskilt viktigt att skydda och utveckla dessa strukturer, både i landskapet och i städerna. Att säkerställa grönstruktur av tillräcklig kvalitet och kvantitet är avgörande för människors hälsa och livskvalitet och en långsiktigt hållbar utveckling i Skåne.

Skåne ska vara en resilient region som genom flexibilitet, mångfald, anpassningsförmåga och robusthet har en förmåga att förebygga och hantera både kända och okända påfrestningar. Skånes aktörer ska verka för ett klimatneutralt och fossilbränslefritt Skåne. Arbetet med utsläppsminskning och klimatanpassning måste gå hand i hand. Klimat- och miljöfrågorna sträcker sig över administrativa gränser vilket ställer krav på samverkan i planering av vatten, regionala stråk av grönstruktur, biologisk mångfald, rekreations- och friluftsliv, besöksnäring och energiförsörjning. Insatserna ska bidra till regionala och nationella miljömål.

6) Stärka Skånes relationer med omvärlden

Skåne har ett strategiskt och fördelaktigt geografiskt läge som port mellan Skandinavien och det kontinentala Europa. Det innebär att Skånes utveckling i hög grad är beroende av relationerna med omgivningen. Fehmarn Bältförbindelsen skapar nya möjligheter och framtida nya stambanor knyter Skåne tätare samman med regionerna i Sydsverige, Östersjöområdet och övriga Europa. För att stärka Skånes konkurrenskraft, nationellt och internationellt, är det viktigt att se möjligheten med och dra nytta av det geografiska läget. Region Skåne har idag en utvecklad samverkan med sina grannregioner genom framförallt samarbetena inom Greater Copenhagen och Regionsamverkan Sydsverige. Den ökade rörligheten över lokala och regionala gränser samt den ökade internationella konkurrensen har inneburit att dessa samarbeten har blivit allt viktigare och det är angeläget att dessa samarbeten kan fortsätta att utvecklas. Angelägna frågor handlar även om att fortsatt verka för minskade gränshinder, undanröja flaskhalsar, öka resiliensen och skapa redundans i förbindelser över Öresund för tillförlitlig gods- och persontrafik till och från det kontinentala Europa. Det ställer krav på stärkt och utvecklad kapacitet för gränsöverskridande transporter. Det är centralt att fortsatt verka för genomförande av Skånebilden med ny fast förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör samt Öresundsmetro mellan Malmö och Köpenhamn. En av de viktigaste satsningarna för framtiden är utbyggnaden av en ny stambana. De skånska aktörerna behöver gemensamt agera för att den nya stambanan och stationerna i Malmö, Lund och Hässleholm realiseras på ett sätt som bidrar till lokal, regional och nationell utveckling. Den nya stambanan har också en viktig funktion för att öka tillgängligheten till Köpenhamns flygplats.

Samtidigt som Skåne blir mer beroende av omvärlden är det nödvändigt att säkerställa god krisberedskap, robusthet och skydd av samhällsviktig verksamhet. De skånska hamnarna har en nyckelroll för import, export och transittrafiken genom regionen. Det är viktigt att tillgängligheten till hamnarna utvecklas i takt med ökade internationella godsvolymer och transporter.

Strukturkarta

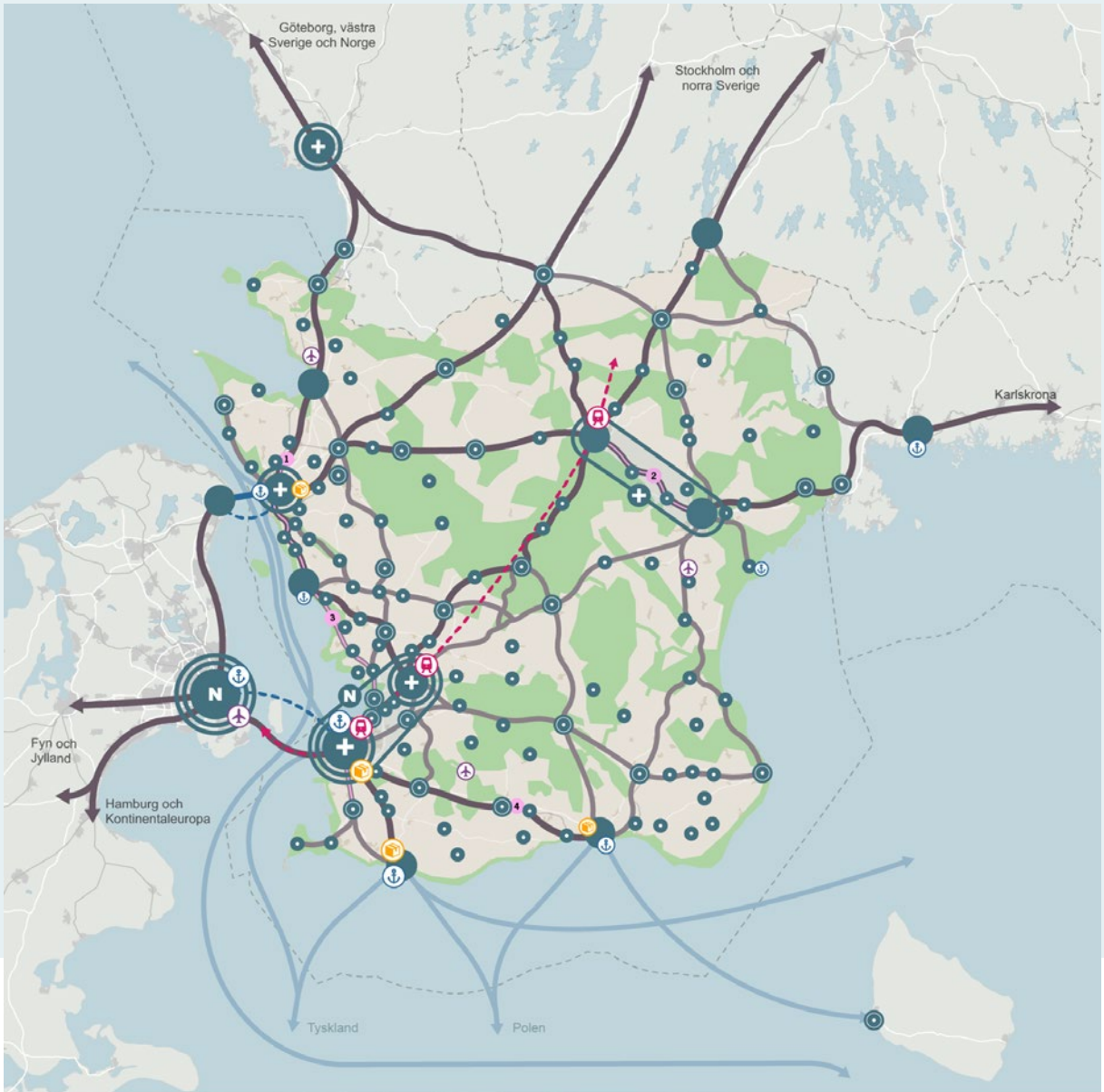
Strukturkartan ska synliggöra viktiga fysiska strukturer på regional nivå. Tillsammans med planeringsstrategierna utgör den regionplanens övergripande utvecklingsinriktning mot 2040. Kartan innehåller också en utblick mot 2050 som grundas på de utmaningar som regionplanen identifierat och på en möjlig utveckling för Skåne om regionplanens planeringsstrategier genomförs.

Kartan är indelad i fem delar: en samlingskarta, tre fördjupningar – Skånes ortsstruktur, regional grönstruktur och transportinfrastruktur, samt utblick 2050.

Kartan synliggör:

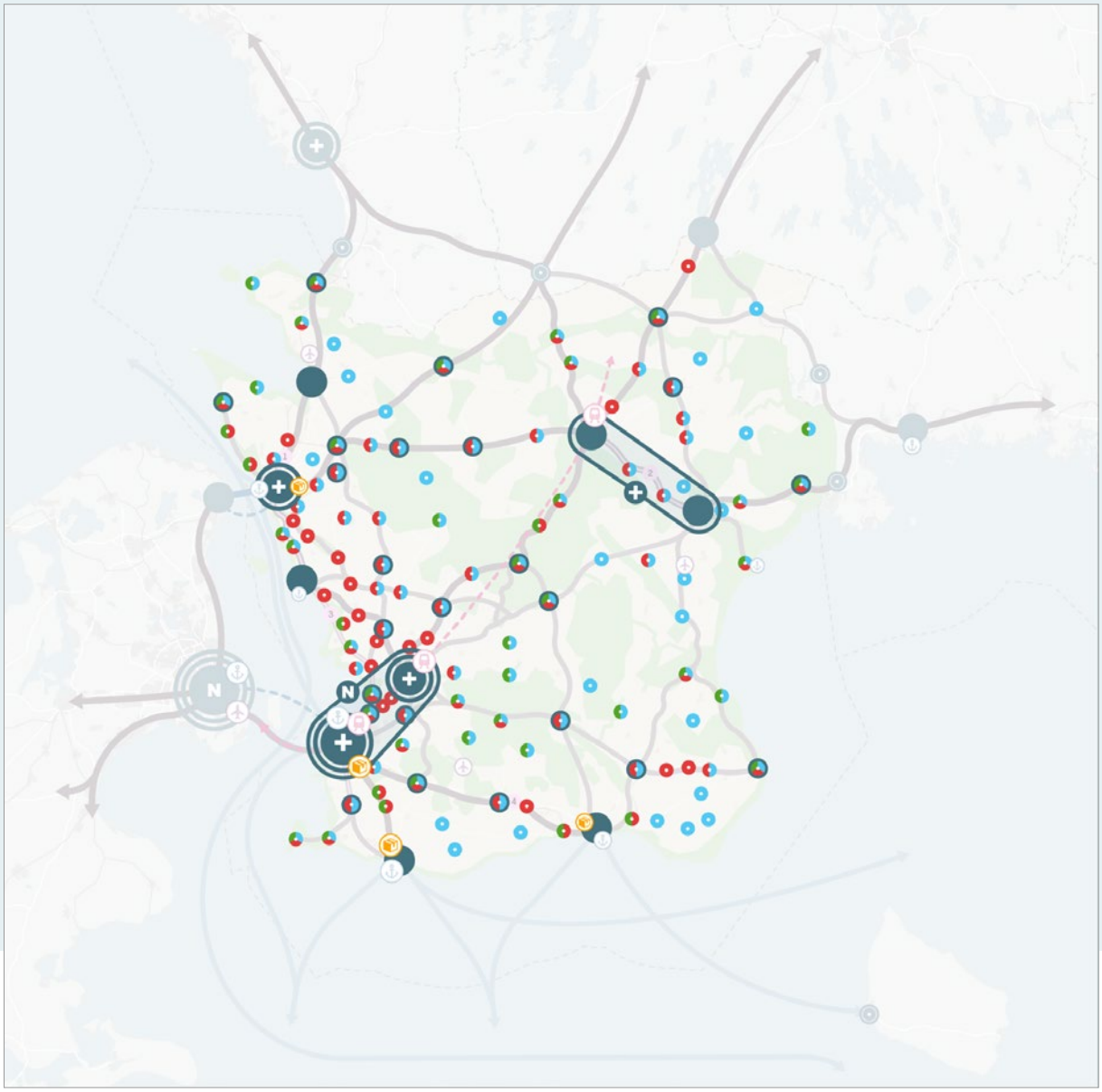
- Viktiga orter ur ett funktionellt och regionalt perspektiv
- Regional grönstruktur med grönområden och grönstråk samt regionala leder
- Transportinfrastruktur i form av viktiga stråk, kopplingar och noder för person- och godstransporter

Strukturkartan synliggör även viktiga kopplingar till grannregionerna, övriga storstadsregioner och Europa.

Öppna strukturkartan som PDF här.

Den flerkärniga ortsstrukturen

Nationell tillväxtmotor
Lund och Malmö utgör tillsammans en nationell tillväxtmotor.

Tillväxtmotor
Helsingborg, Lund och Malmö. Hässleholm och Kristianstad utgör tillsammans en tillväxtmotor.

Regional kärna
Hässleholm, Kristianstad, Landskrona, Trelleborg, Ystad och Ängelholm.

Strategisk godsnod
Malmö, Trelleborg, Helsingborg och Ystad är strategiska godsnoder.

Strategisk nod

- Centralort
- Serviceort
- Kollektivtrafiknod
- Noder för vandring och cykling

Kartan illustrerar Skånes flerkärniga ortsstruktur med sikte på 2040. I Skåne finns en finmaskig ortstruktur med många självständiga orter. Det är denna tätortstäthet och de korta avstånden mellan orterna som är karaktäristiskt för Skåne. Skånes alla delar fyller viktiga funktioner för regionens utveckling och det är viktigt att alla kommuner, orter och platser ser sin roll i den regionala helheten. Det kan innebära att gemensamt stödja investeringar och etableringar i Skåne, även om det inte sker i den egna kommunen.

Att utveckla och dra nytta av den flerkärniga ortsstrukturen är sedan länge viktiga utgångspunkter för den regionala planeringen i Skåne. I strukturkartan identifieras tillväxtmotorer, regionala kärnor och strategiska noder. De utgörs av viktiga orter ur ett regionalt och funktionellt perspektiv.

För Skånes utveckling är det viktigt att i den fysiska planeringen:

- Fortsätta utveckla Skånes flerkärnighet och stärka den befintliga ortsstrukturen i hela Skåne.
- Satsa på Skånes tillväxtmotorer och regionala kärnor samt koppla samman dem med varandra och omvärlden.
- Verka för att de strategiska noderna kopplas samman med en eller flera regionala kärnor eller tillväxtmotorer så att effekterna av utvecklingen sprids till hela Skåne.
- Beakta de strategiska noderna i fortsatt planering på regional och kommunal nivå samt verka för ökad samordning av resurser och samplanering av bebyggelse, gång-, cykel- och kollektivtrafik, service och rekreation.
- Utveckla attraktiva bytespunkter mellan transportslag i anslutning till de strategiska noderna.

Strategiska noder

Strategiska noder är ett samlingsbegrepp som används för att synliggöra mindre orter som är betydelsefulla ur ett regionalt och funktionellt perspektiv. För att identifiera de strategiska noderna har följande funktioner beaktats: offentlig och privat service, kollektivtrafik samt tillgång till rekreation och besöksnäring genom Skåneleden och de regionala turistcykellederna.

De strategiska noderna är väsentliga för en levande landsbygd och för att dra nytta av och utveckla Skånes flerkärnighet och unika kvaliteter. De bidrar inte minst till ett mer varierat utbud av attraktiva boende- och livsmiljöer i hela Skåne. Genom att utveckla de strategiska noderna kan ett bättre underlag för kollektivtrafik och service nås viket minskar behov av bilresande och stärker det hållbara resandet.

De identifierade strategiska noderna ska utgöra ett underlag för fortsatt planering som kan vidareutvecklas i översiktsplaner och delregionala strukturplaner samt i det fortsatta löpande arbetet med regional fysisk planering. De strategiska noderna ska också kunna utgöra underlag för fortsatt dialog och diskussioner om kommunala och regionala prioriteringar i syfte att möjliggöra ökad samordning av resurser och samplanering av samhällsviktig infrastruktur med bebyggelse, service och rekreation.

Centralorter

Centralorterna har stor betydelse för Skånes flerkärniga ortsstruktur och för sitt omland när det kommer till sjukvård, service, handel, offentlig förvaltning och politisk makt. Centralorterna innehåller även kulturutbud, arbetsplatser samt bidrar till regional attraktivitet. I många centralorter finns också en unik utvecklingspotential kopplat till respektive orts historiska utveckling och geografiska sammanhang.

Det är viktigt att från kommunalt och regionalt håll verka för att utveckla centralorterna och stärka deras funktion som serviceort och mötesplats. Viktiga utvecklingsfrågor handlar om levande centrum, attraktiva boenden, hållbar mobilitet samt god tillgänglighet med kollektivtrafik till närmaste regionala kärna eller tillväxtmotor.

Kriterium: *Utgörs av Skånes kommunhuvudorter.*

Serviceorter

Serviceorterna har stor betydelse för en levande landsbygd i Skåne, de fyller en viktig funktion genom att förse sitt närmaste omland med samhällsservice och handel. Det är viktigt att från kommunalt och regionalt håll verka för att upprätthålla och utveckla orternas funktion som samlingsplats för service. Viktiga utvecklingsfrågor handlar om att fortsatt verka för att samla servicefunktioner till dessa orter samt att skapa goda förutsättningar till hållbar mobilitet och god tillgänglighet till närliggande centralorter, regionala kärnor eller tillväxtmotorer.

Läs mer om struktur och utveckling av service i Skåne i Region Skånes Servicerapport 2018 – Tillgänglighet till kommersiell och offentlig service för att bo och verka i Skåne.

Kriterium: *Orter med samtliga följande serviceslag: dagligvaror, post (postkontor eller postombud för paketutlämning), apotek (apotek och apoteksombud för utlämning av receptbelagda läkemedel) samt minst en av följande former av offentlig service: skola (gymnasie- eller grundskola), vårdcentral eller bibliotek.*

Kollektivtrafiknoder

Kollektivtrafiknoderna är orter i regionalt viktiga kollektivtrafikstråk med ett stort resandeunderlag som ger orten en strukturbildande roll för utformningen av kollektivtrafiksystemet. De identifierade kollektivtrafiknoderna ska inte ses som en fullständig bild över goda kollektivtrafiklägen i Skåne. Avsikten är framförallt att lyfta fram orter där kollektivtrafiknära bebyggelseutveckling är särskilt gynnsamt för en effektiv kollektivtrafikförsörjning och ett ökat hållbart resande. Bebyggelseutveckling i dessa orter stärker resandeunderlaget och ger förutsättningar för att utveckla kollektivtrafiken ytterligare samt stärker utvecklingen av den flerkärniga ortsstrukturen.

Kriterier:

- *Orter med >3000 invånare som ingår i regionalt viktiga stråk för tåg och buss (från Trafikförsörjningsprogram för Skåne 2020–2030).*
- *Orter som utgör knutpunkter mellan regionalt- och delregionalt viktiga stråk (från Trafikförsörjningsprogram för Skåne 2020–2030).*

Noder för vandring och cykling

Noder för vandring och cykling är orter som utgör attraktiva angöringspunkter för att nå naturen med kollektivtrafik och där det i de flesta fall finns tillgång till grundläggande service så som matbutik, apotek eller övernattning. Noderna utgörs av hållplatslägen som kopplar an till Skåneleden, Sydkustleden och Sydostleden. De identifierade noderna för vandring och cykling ska inte ses som en fullständig bild av viktiga noder för besöksnäring och naturturism i Skåne. Avsikten är att lyfta tillgången och utvecklingspotentialen till att nå Skånes regionala målpunkter för rekreation och friluftsliv genom ett hållbart resande.

Kriterier:

- *Hållplatser för tåg och buss som tangerar Skåneleden, Sydkustleden och Sydostleden.*
- *Orterna uppfyller också kriterierna för centralort, serviceort eller kollektivtrafiknod.*

Skånes regionala kärnor i samspel med sitt omland

De regionala kärnorna är större orter med betydelse för sitt omland. De spelar även en viktig roll för Skåne och den flerkärniga ortsstrukturen utifrån sina geografiska lägen och funktioner. Kärnorna behöver förse sitt omland med arbetstillfällen, service samt handels- och kulturutbud. De är både beroende av goda kopplingar till sitt omland och till tillväxtmotorerna. Likt tillväxtmotorerna är det viktigt att de regionala kärnorna tar en ledarroll och är drivande i mellankommunal och delregional samverkan.

Kriterier:

Branschbredd över 200, befolkningsmängd på minst 14 000 invånare, samt positivt pendlingsnetto.

Landskrona och Ängelholm uppfyller kraven om branschbredd och befolkning men uppfyller bara delvis kravet om pendling. Orterna identifieras ändå som regionala kärnor utifrån att de båda har en stor och jämn pendling med en betydande inpendling från flera orter i sitt omland. De har dock ett svagt negativt pendlingsnetto. Trelleborg uppfyller också kraven om branschbredd och befolkning, men har ett negativt pendlingsnetto. Trelleborg identifieras som regional kärna utifrån sin roll som strategisk regional godsnod och port till Skåne.

Ystad

Ystads utveckling är viktig för att stärka Skånes flerkärniga ortstruktur och för Skåne som helhet. Som regional kärna för sydöstra Skåne fyller Ystad en särskilt viktig funktion eftersom avståndet till närmaste tillväxtmotor är förhållandevis långt. Sydöstra Skåne är beroende av interaktionen med Malmö och Lund. Dagens kapacitetsbrist på Ystad- och Österlenbanan är därför en viktig utmaning då den medför störningskänslighet och begränsar möjligheterna till utökat trafikutbud och minskade restider. För att Ystad ska stärkas som regional kärna och i högre grad kunna driva utvecklingen behövs en fortsatt samverkan mellan kommunerna i sydöstra Skåne, där Ystad fortsätter att leda arbetet. Ystad erbjuder service och handel till sitt omland, är en betydande målpunkt för besöksnäring genom närheten till havet och sin historiska stadskärna och har även viktiga färjeförbindelser för gods- och persontrafik. Samverkan sker mellan kommunerna i sydöstra Skåne för att driva utvecklingen framåt gällande besöksnäring i form av upplevelser, kulturmiljöer och rörligt friluftsliv. Ystad är också en viktig nodpunkt för vandring och cykling genom sin koppling till både Skåneleden och Sydkustleden.

Landskrona

Landskrona är en regional kärna utifrån sitt geografiska läge och funktioner. Staden har god tillgänglighet till Skånes tillväxtmotorer vilket ger en stor utvecklingspotential. Landskrona spelar också en viktig roll för den regionala besöksnäringen, både genom kopplingen till Ven, Skåneleden och Sydkustleden. Samtidigt behöver Landskrona stärka sin roll som attraktiv kärna för sitt omland och öka sitt influensområde.

Trelleborg

Även Trelleborg är en regional kärna utifrån sitt geografiska läge och funktion och har ett fördelaktigt geografiskt läge som ger stor utvecklingspotential. Stadens attraktivitet kan stärkas ytterligare i takt med att Trelleborg utvecklar sin identitet som kuststad. Trelleborg fyller en viktig funktion som logistiksnod och port till Skåne och har en viktig roll för att Skåne ska utvecklas till en hållbar gods- och logistikregion. Trelleborg är också en viktig nod för vandring och cykling som angöringspunkt för både Skåneleden och Sydkustleden.

Ängelholm

Ängelholm är en regional kärna och har en viktig roll för sitt omland genom att erbjuda arbetstillfällen, näringsliv, handel och service. Kommunen har ett varierat och aktivt näringsliv med en stor branschbredd. Det geografiska läget med närhet till Helsingborg, Danmark och Halland, tillsammans med kommunens goda infrastruktur i form av Västkustbanan, E6:an och Ängelholm-Helsingborg Airport, innebär att Ängelholm är ett viktigt regionalt nav och kan spela en strategisk roll inom Greater Copenhagen. Läget innebär även att Ängelholm har god tillgänglighet med kollektivtrafik till Helsingborg, Halmstad och Göteborg. En strategiskt viktig fråga för kommunen som även är prioriterad av Region Skåne och inom Regionsamverkan Sydsverige är färdigställande av Västkustbanan. Ängelholm är en viktig besöksdestination och arbetar aktivt för att utveckla besöksnäringen både inom kommunen och i samverkan med Familjen Helsingborg. I Ängelholm finns angöringspunkt för både Skåneleden och Sydkustleden.

Skånes tillväxtmotorer i samspel med sitt omland

Tillväxtmotorerna har en viktig roll för att driva utvecklingen och generera attraktionskraft till Skåne. De ska förse regionens invånare med arbetstillfällen och ett kunskapsintensivt näringsliv, högre utbildning, specialistsjukvård och ett brett handels- och kulturutbud. Starka tillväxtmotorer påverkar hela Skåne positivt. Det är viktigt att tillväxtmotorerna tar initiativ till och gemensamt driver mellankommunala och delregionala frågor samt att de tillsammans med Region Skåne representerar Skåne och driver regionala frågor på nationell nivå. Tillväxtmotorerna är beroende av Skånes regionala och strategiska noder samt landsbygden för kompetensförsörjning, bostadsutbud, tillgång till varierade livsmiljöer, livsmedelsförsörjning samt rekreation och fritidsutbud.

Gemensamt för tillväxtmotorer är att de har en befolkning som ökar och ett relativt högt bostadsbyggande. Samtidigt finns det allt fler människor som har svårt att efterfråga bostäder på marknadens villkor och att skillnader i hälsa och välfärd ökar. Dessutom behöver störningar, trängsel och utsläpp minskas genom att en större del av inpendlingen till tillväxtmotorerna sker med hållbara färdmedel. Det är en fråga som med den väntade befolkningsökningen kommer att bli allt viktigare och som de större städerna inte ensamma kan hantera. Här har Region Skåne, Trafikverket och pendlingskommunerna också en viktig roll.

Kriterier:

- *branschbredd över 200*
- *befolkningsmängd på minst 14 000 invånare*

- *positivt pendlingsnetto*
- *sysselsättnings- och befolkningstillväxt över skånesnittet*

Kristianstad uppfyller kriteriet för befolkningstillväxt och Hässleholm för sysselsättningstillväxt därför utgör orterna en gemensam tillväxtmotor.

Helsingborg

Helsingborg är en tillväxtmotor och ett nav i nordvästra Skåne med ett strategiskt läge inom Öresundsregionen och sydvästra Sverige. Staden har haft en stark befolknings- och näringslivstillväxt och har likt Skånes övriga större städer en viktig roll för att förse närliggande kommuner med arbetstillfällen samt ett brett utbud av kultur, handel och upplevelser. Helsingborg väntas ha en fortsatt stark befolkningsökning och en viktig utvecklingsfråga är att hantera tillväxten på ett hållbart sätt. För att ytterligare stärka Helsingborg i sin roll som motor för tillväxt i hela Skåne är kopplingen till Danmark och integrationen inom Öresundsregionen av stor betydelse.

Den viktigaste satsningen är en fast förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör. Det skulle knyta ihop Öresundsregionen och öka integrationen mellan Sverige och Danmark, vilket bidrar till en större arbetsmarknad och näringslivsutveckling samt ökad internationell konkurrenskraft. Helsingborgs tillväxtkraft skulle då tillta. Andra viktiga satsningar som behöver säkerställas är god tillgänglighet till den planerade nya stambanan genom en uppgradering av Skånebanan samt färdigställande av Västkustbanan. Järnvägsstråket längs västkusten når orter där det bor många människor och det ligger en stor potential i att koppla samman Helsingborg även mot Halland och Göteborgsregionen. Helsingborg har länge arbetat med att utveckla stadens stationsnära lägen vilket bidrar till att ta tillvara investeringar i kollektivtrafik och infrastruktur. Detta kommer att vara en fortsatt viktig framtidsfråga.

Kristianstad och Hässleholm

Kristianstad och Hässleholm som gemensam tillväxtmotor har ett strategiskt läge i nordöstra Skåne angränsande till Blekinge och Kronobergs län. De två städerna erbjuder ett brett utbud av arbetstillfällen, kultur, handel och upplevelser. Högskolan Kristianstad och Krinova Science Park är viktiga aktörer som bidrar till en ökad kompetensförsörjning inom näringslivet och en attraktiv arbetsmarknad i södra Sverige. Nordöstra Skåne har ett rikt och varierat utbud av natur-, kultur- och rekreationsmöjligheter samt utmärker sig inom Skåne med en stor andel värdefulla gröna och blå miljöer i form av skog, sjöar och våtmarker med mera. Dessa miljöer möjliggör unika livs- och boendemiljöer samt en destinationsutveckling som lockar internationella, nationella och regionala besökare.

Kristianstad och Hässleholm spelar var för sig en nyckelroll i Skånes flerkärniga ortsstruktur som regionala kärnor. Tillväxtmotorn Kristianstad+Hässleholm har en positiv påverkan även utanför Skånes gränser och är därför ett viktigt nav i ett mellanregionalt perspektiv. Båda kommunerna har haft en positiv befolkningsutveckling men ur ett regionalt perspektiv behöver tillväxtmotorn stärkas ytterligare för att kunna vara drivande för utvecklingen i Skåne. Städerna arbetar aktivt med stadsutveckling med utgångspunkt från sina centralt belägna stationer som attraktivitets- och tillväxtfaktor och behöver fortsätta detta arbete. För att gynna de två städernas utveckling och förstärka deras påverkan på sitt omland spelar en väl utbyggd transportinfrastruktur och kollektivtrafik en central roll. Hässleholm är en viktig järnvägsknut och kollektivtrafiknod både regionalt och nationellt. Här möts tre järnvägsstråk och centralstationen är den största på Södra stambanan mellan Stockholm och Lund. I stråket mellan Hässleholm och Lund behövs både stärkt kapacitet och kortare restider vilket den nya stambanan ska bidra till. Detta gäller även på Skånebanan mellan Hässleholm och Kristianstad. De två viktigaste satsningarna som behöver drivas på regional nivå är byggandet av den planerade nya stambanan, med ett centralt tågstopp i Hässleholm integrerat med övrig transportinfrastruktur i Skåne, och ett dubbelspår mellan Hässleholm och Kristianstad.

Malmö och Lund som gemensam nationell tillväxtmotor

Malmö och Lund med närliggande kommuner har störst befolkningskoncentration och befolkningstillväxt i Skåne. Malmö är en av Sveriges tre storstäder och Skånes klart största stad med en fjärdedel av regionens invånare, staden har även ett brett utbud av arbetstillfällen, kultur, handel och upplevelser. Det ger staden en unik dragningskraft. Lund har en framträdande roll inom högre utbildning, forskning, innovation och företagande. Tillsammans och med den starka kopplingen till Köpenhamn har orterna en stark tillväxtkraft och möjlighet att agera motor både regionalt och nationellt.

En stor del av Skånes befolkningstillväxten väntas även fortsättningsvis koncentreras till sydvästra Skåne.

Detta stärker orternas tillväxtkraft men innebär samtidigt utmaningar med att möta den stora befolkningsökningen på ett hållbart sätt. Orterna behöver växa effektivt med en hållbar markanvändning.

Viktiga utvecklingsfrågor för att stärka Malmö och Lund som nationell tillväxtmotor är förbättrad internationell tillgänglighet och minskade gränshinder samt ökad sysselsättningsgrad och minskade sociala skillnader. Därför är det viktigt att fortsätta utveckla samarbetet inom Öresundsregionen. Det är avgörande att gemensamt verka för kapacitetsstärkande infrastruktursatsningar som stärker kopplingarna till Malmö och Lund.

Kriterier:

Malmö och Lund identifieras som en gemensam nationell tillväxtmotor utifrån att:

- *Malmö utgör en storstad enligt SKR:s kommungruppsindelning (minst 200 000 invånare i tätorten).*
- *Malmö och Lunds starkaste pendlingsrelationer är till varandra.*
- *Lund har en framträdande roll inom högre utbildning, forskning, innovation och företaganden vilket framgår av att Lund är en av Nordens största student- och utbildningsstäder samt innehåller forskningsanläggningarna ESS och MAX IV av nationell och internationell betydelse.*
- *Båda orterna uppfyller kriterierna för att utgöra tillväxtmotorer.*

Den regionala grönstrukturen

Noder för vandring och cykling
Noder för vandring och cykling är orter som utgör angöringspunkter för att nå naturen med kollektivtrafik och där det i de flesta fall finns tillgång till grundläggande service.

Sammanhängande regionala grönområden och stråk
Skånes befintliga regionala grönstruktur där ekologiska och rekreativa värden samverkar. Utgörs av vegetationsbeklädda ytor och vattenområden som sjöar, åar och bäckdalar.

Grönstråk med utvecklingspotential (berör mer än en kommun)
Bristande länkar i grönstrukturen med god potential att utveckla enhetliga grönstråk. Utgörs av vattendrag, våtmarker, trädalléer eller gräs- och skogsmarker.

Behov av nytt grönstråk (berör mer än en kommun)
Strategiska lägen att utveckla nya grönstråk utan tydlig grund att utgå ifrån. Utgörs av mindre fragment som träddungar, vattendrag och i vissa fall kraftledningsgator.

Skåneleden

Planerad sträckning för Skåneleden

Nationella cykelturistleder

Planerad regional cykelturistled

Kartan illustrerar översiktligt Skånes regionala grönstruktur med sikte på 2040. Den visar både befintliga grönområden och grönstråk av regional betydelse samt var utvecklingspotentialen finns för att skapa nya stråk. Kartan visar också den regionala ledstrukturen för vandring och cykling med planerad utveckling samt de hållplatslägen för tåg och buss som kopplar an till lederna och där det finns service, såsom matbutik, apotek eller övernattning.

Den regionala grönstrukturen består av grönområden och grönstråk och omfattar både ekologiska och rekreativa värden. För att utveckla Skånes flerkärniga grönstruktur behöver grönområden, kusterna och städernas grönstruktur bindas samman i ett sammanhängande nätverk. Grönstrukturens kvaliteter och funktioner kan beskrivas som grön infrastruktur, det vill säga ett nätverk av natur som bidrar till fungerande livsmiljöer för växter och djur och till människors välbefinnande. En funktionell grön infrastruktur innebär att arter har möjlighet att sprida sig utifrån sina förutsättningar samtidigt som det ger förutsättningar för människor att röra sig i landskapet. Ett nätverk av grönområden och stråk bidrar till biologisk mångfald och ett rörligt friluftsliv.

Planeringen av Skånes regionala grönstruktur behöver ta utgångspunkt i grön infrastruktur och avvägningar mot andra intressen samt utgå från ett landskapsperspektiv och en långsiktig planeringshorisont. Genom samverkan i arbetet med att utveckla Skånes grönstruktur kan attraktionskraften öka för både människor och näringsliv och bidra till en ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar utveckling i Skåne.

Stora, sammanhängande grönområden av regional betydelse finns i de centrala och norra delarna av Skåne, kring åsarna, sjöarna och i mellanbygden. Grönområdena binds samman av grönstråk som främst består av kusterna, å- och bäckdalar, sammanhängande betesmarker och skogspartier. De befintliga områdena och stråken räcker inte för att skapa en fungerande regional grönstruktur utan dessa behöver kopplas samman i ett finmaskigare nät för att kunna bistå med ekosystemtjänster och välfungerande miljöer för människor, djur och växter i ett framtida Skåne. Befintliga stråk med utvecklingspotential finns främst längs vattendrag i landskapet. Nya stråk kan byggas i strategiska lägen utifrån mindre gröna områden och fragment såsom dungar, kraftledningsgator, småvatten med mera.

För att tydliggöra de strategiska sammanhangen redovisar strukturkartan en mer översiktlig bild av de grönområden och stråk än i tematisk fördjupning för Skånes grönstruktur. Stråk med behov av utveckling (gröna och röda streck) har valts utifrån att de är en del av ett större sammanhängande nätverk och korsar en kommungräns. Dessa stråk gynnas av ett mellankommunalt samarbete.

Den regionala transportinfrastrukturen

Viktigt transportinfrastrukturstråk
Linjer och pilar illustrerar viktiga stråk för människor och gods; inte enskilda järnvägar eller vägar. De bredare linjerna illustrerar stråk som ärsärskilt viktiga för att förbinda Skåne med omvärlden och koppla samman tillväxtmotorerna och de regionala kärnorna.

Farled
Viktiga farleder för god- och persontrafik på havet.

Godsstråk
Viktiga stråk för godstransporter.

Potentiella supercykelvägar
Potentiella framtida stråk för supercykelvägar.

Hamn
Hamnar inom stomnätet (Corehamn) och det övergripande nätet (comprehensive) inom TEN-T samt övrig godshamn i fallande storleksordning

Flygplats
Köpenhamn, Malmö, Ängelholm-Helsingborg och Kristianstad-Österlen flygplats.

Prioriterade åtgärder:

1. Dubbelspår Västkustbanan Maria-Helsingborg C
2. Dubbelspår Skånebanan Hässleholm-Kristianstad.
3. Ökad kapacitet E6 Vellinge-Helsingborg
4. Ökad kapacitet Ystadbanan Skurup-Rydsgård

Planerad ny stambana
Schematisk dragning med planerade stationer i Hässleholm, Lund ochMalmö. Viktiga framtida transportnoder för hela Skåne samt grannregionerna. Knyter Skåne närmre de övriga svenska storstadsregionerna och Europa. Möjliggör utveckling av regional kollektivtrafik.

Behov av nya förbindelser över Öresund
Klartecken för brukarfinansierad HH-förbindelse, samt en dansk-svensk statlig utredning för Öresundsmetro

Kartan illustrerar översiktligt Skånes transportinfrastruktur med sikte på 2040. Den visar viktiga stråk för person- och godstransporter samt transportinfrastruktur som ingår i det transeuropeiska transportnätet (TEN-T). Kartan lyfter även fram behov av större infrastruktursatsningar. Dessa tar utgångspunkt i gällande nationell plan 2018–2029, Skånebilden och Regionsamverkan Sydsveriges sydsvenska prioriteringar 2021.

Nya fasta förbindelser över Öresund bidrar till att Öresundsregionen kan fortsätta att utvecklas som en av Skandinaviens viktigaste tillväxtregioner. Öresundsbrons anslutningar måste förbättras och planeringen för nya förbindelser behöver fortsätta. En fast förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör ger nordvästra Skåne liknande möjligheter som Öresundsbron har gett MalmöLundregionen. Öresundsmetron blir ett viktigt verktyg för att länka samman Malmö och Köpenhamn till en stark storstadsregion, som blir en ännu starkare regional och nationell ekonomisk motor. I ett långsiktigt perspektiv behövs båda förbindelserna och det är viktigt att skapa handlingsberedskap för en sådan utveckling. Region Skåne ser det som prioriterat att processen för en brukarfinansierad fast förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör fortsätter och leder till beslut tillsammans med Danmark om att starta bygget. Region Skåne ser det även som prioriterat att en dansk-svensk statlig utredning för Öresundsmetron genomförs.

Västkustbanan är en av Skandinaviens viktigaste järnvägssträckningar. Den förbinder inte bara Oslo och Göteborg med Malmö-Köpenhamn, utan knyter även ihop flera större städer längs sträckan. EU har prioriterat stråket inom ramen för TEN-T och Trafikverket ser det som en av Sveriges viktigaste järnvägsförbindelser. Ett färdigställande av Fehmarn Bältförbindelsen kommer att stärka stråkets betydelse ytterligare. I *Nationell plan för transportsystemet 2018–2029* ingår dubbelspår Helsingborg–Maria. Region Skåne ser det som prioriterat att åtgärden även inkluderas i nationell plan för planperioden 2022–2033 samt att den genomförs.

Skånebanan, som sträcker sig från Helsingborg till Kristianstad mot Blekinge och förbinder orterna däremellan, är idag ett av Sveriges mest trafikerade enkelspår. Skånebanan är en viktig förbindelse mellan nordvästra och nordöstra Skåne samt till Södra stambanan. Skånebanan kommer att få ytterligare betydelse med en ny fast förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör. Skånebanan kommer också att bli en viktig förbindelse till den nya stambanan och satsningar på banan för ökad kapacitet, och attraktiva restider behöver därför ske parallellt med processen för ny stambana. Region Skåne ser det som prioriterat att Skånebanan med dubbelspår Hässleholm–Kristianstad inkluderas i nationell plan för planperioden 2022–2033.

Ystadbanan sträcker sig från Malmö/Lockarp till Ystad och Österlenbanan sträcker sig från Ystad till Simrishamn. De två banorna bildar tillsammans ett järnvägsstråk som kopplar samman sydöstra och sydvästra Skåne samt orterna däremellan. Stråket är betydelsefullt för södra Skånes nationella och internationella tillgänglighet, inte minst genom kopplingen till Malmö och Köpenhamn och till den nya stambanan. Det är även betydelsefullt för kopplingen mellan Bornholm och Köpenhamn. Region Skåne ser det som prioriterat att ett partiellt dubbelspår på sträckan Skurup–Rydsgård inkluderas i nationell plan för planperioden 2022–2033 vilket krävs för att kunna utveckla tågtrafiken på banan.

Den nya stambanan mellan Lund och Hässleholm ingår i gällande nationell plan 2018–2029. Åtgärden är en del av de nya stambanorna som ska knyta samman Sveriges storstadsregioner. För Skåne bidrar de nya stambanorna både till ökad kapacitet för regional kollektivtrafik samt till att knyta Skåne närmare omvärlden. Utbyggnad av ny stambana Hässleholm–Lund, med planerat färdigställande till omkring 2035, behövs för att möjliggöra utveckling av den regionala tågtrafiken i Skåne i enlighet med Region Skånes *Persontågsstrategi*. För att möjliggöra ökad rörlighet över hela regionen är det viktigt att den nya stambanan planeras samordnat med anslutande banor, med integrerade och centralt placerade stationer i Lund och i Hässleholm samt synkroniserat med den regionala tågtrafikens behov. Utbyggnaden innebär samtidigt intressekonflikter genom omgivningspåverkan och negativ inverkan på natur-, kultur- och miljövärden, markhushållning samt barriärer och bullerskapande effekter. Det är därför viktigt att utbyggnaden sker på ett sätt som ger nytta för Skåne och uppnår de eftersökta effekterna för den regionala tågtrafiken samtidigt som negativa effekter minimeras.

För E6 i Skåne ingår trimning i nationell plan 2018–2029 och är även prioriterad till kommande nationell plan 2022–2033.

Sydostlänken mellan Älmhult–Olofström ingår i nationell plan 2018–2029. Banan går delvis genom Skåne och är enkelspårig och oelektrifierad. En utbyggnad av banan innebär elektrifiering och en förlängning till Karlshamn. Sydostlänken ger bättre förutsättningar för godstrafiken och bidrar till redundans och avlastning i Sydsveriges tågsystem.

Strategiska godsnoder

Skåne är en mycket viktig hamnregion. Hamnarna i Helsingborg, Malmö, Trelleborg och Ystad ingår i det transeuropeiska transportnätet (TEN-T). Med utgångspunkt från hamnarna utgör Helsingborg, Malmö, Trelleborg och Ystad viktiga strategiska noder för godstransporter till, från och genom Skåne ur ett europeiskt, nationellt och regionalt perspektiv.

De strategiska godsnoderna är en viktig länk i Sveriges försörjningskedja och hanterar dagligen en stor del av landets import och export. Det innebär att det är av stor vikt att tillgängligheten till hamnarna med väg- och järnvägsanslutningar säkerställs.

Helsingborgs hamn är Sveriges näst största containerhamn och via kombiterminalen i Helsingborgs hamn transporteras betydande intermodala volymer (transport av gods med fler än ett transportsätt). Genom lastbilstrafiken via Helsingborgs hamn transporteras stora mängder jordbruks- och skogsbruksprodukter, livsmedel och djurfoder samt trävaror. Samtidigt är Helsingborgs hamn Sveriges näst största passagerarhamn med runt 7,1 miljoner passagerare ett normalår. Totalt hanteras 7900 tusen ton och normalt har hamnen runt 30 000 anlöp per år.

CMP i Malmö (Copenhagen Malmö Port) är Skandinaviens största bilhamn och fungerar även som en omlastningshubb för vidare transporter till Skandinavien, Ryssland och Baltikum. Genom RoRo-verksamheten (lastfartyg som är konstruerade för att fartygets last lätt ska kunna köras ombord och i land) hanteras, i synnerhet från Tyskland, stora volymer livsmedel, konsumtionsvaror med mera. I hamnen hanteras också projektlaster såsom husmoduler till olika byggnadsprojekt. Vidare är Malmö en strategisk punkt för omlastning både via fartyg och järnväg av bland annat stål- och pappersprodukter men också returmaterial. I hamnen finns också en betydande torr- och våtbulksverksamhet i form av spannmål, metall, djurfoder och bränsle i olika former. Totalt hanterar hamnen ca 2800 anlöp och 7800 tusen ton årligen.

Trelleborgs hamn är Sveriges största RoRo-hamn och Sveriges andra största godshamn med färjetrafik till Travemünde, Rostock, Swinoujscie och Klaipeda. Via Trelleborgs hamn transporteras stora volymer av allehanda godsslag. Den geografiska spridningen av start- och målpunkter är stor både på kontinenten och i Sverige. Det finns en kombiterminal och i hamnen sker även regelbunden färjerangering av järnvägsvagnar. Trelleborgs hamn har även tågfärjetrafik till kontinenten. Totalt hanterar hamnen ca 5400 anlöp årligen och 800 000 enheter motsvarande 11 800 tusen ton.

Ystad hamn är Sveriges tredje största färjepassagerarhamn med över 2,3 miljoner passagerare och 650 000 personbilar. De senaste 15 åren har personbilstrafiken ökat med i snitt 4,8 % per år enbart till Bornholm. Av lastbilstransporterna via Ystad hamn har 73 % start- eller målpunkt i Polen. Under 2020 startade även säsongsbunden trafik till Sassnitz. I hamnen finns utrustning och spår för att kunna hantera järnvägsvagnar i färjetrafik. Totalt hanterar hamnen 3700 anlöp och 3 200 tusen ton årligen.

I **Landskrona hamn** hanteras framför allt bulkvaror. Huvudparten av godsslagen som hanteras i Landskrona hamn är gödselmedel, spannmål, foder, kalk, återvinningsmaterial och bränsle för värmekraftverk. Totalt lossas och lastas drygt 600 tusen ton gods per år. Antal anlöp per år uppgår till drygt 200 stycken.

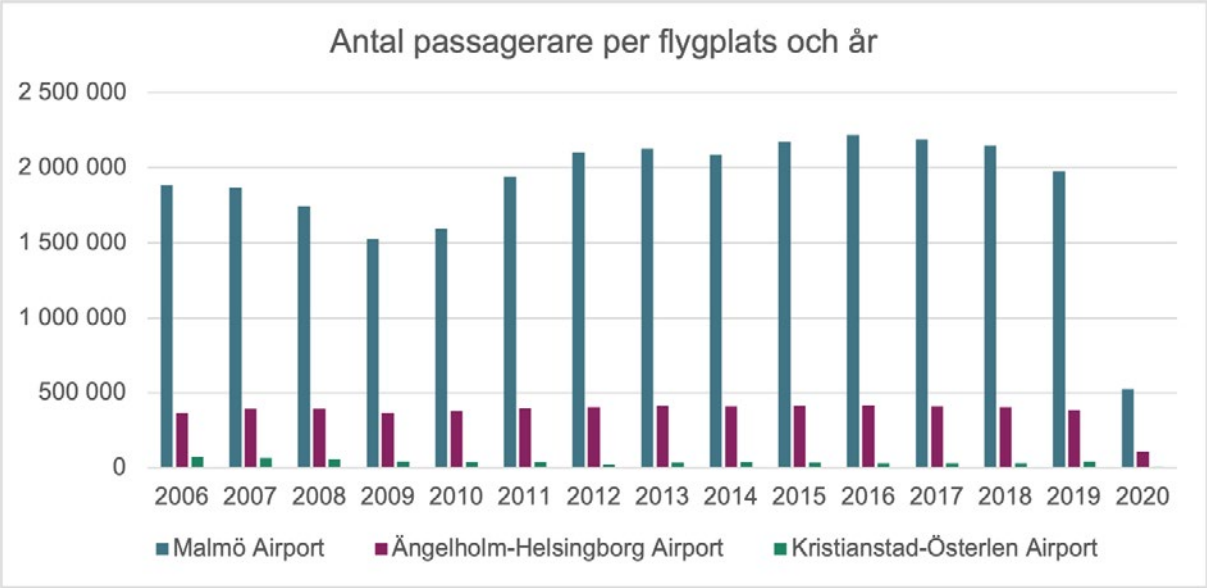
Åhus hamn är en av södra Sveriges mest betydande bulkhamnar och är sydöstra Sveriges största containerhamn. Bulkhanteringen står för drygt 70 procent av den totalt hanterade volymen. Containertrafiken sker veckovis till Bremerhaven och Hamburg. Totalt hanteras cirka 600 tusen ton per år. Antal anlöp per år ligger runt 270 stycken.

Flygplatser

I Skåne finns tre flygplatser för linjetrafik: Malmö Airport, Ängelholm-Helsingborg Airport samt Kristianstad-Österlen Airport. Den viktigaste flygplatsen för regionen, såväl för persontransporter som godstransporter, är dock Köpenhamns flygplats som utgör en gemensam trafikknutpunkt för både Danmark och södra Sverige.

Flygplatserna är viktiga för Skånes tillgänglighet nationellt och internationellt och fyller en viktig funktion för Skånes näringsliv. En utmaning för flygtrafiken är att det är ett energiintensivt sätt att transportera människor och gods. Samtidigt har de olika trafikslagen kompletterande roller och tillgång till en transportkedja som inbegriper flera olika trafikslag är viktigt.

Malmö Airport ingår i det transeuropeiska transportnätet (TEN-T) och är, som en av landets största flygplatser, en knutpunkt av stor nationell och internationell betydelse. Flygplatsen är ett komplement till Köpenhamns

Som jämförelse har Köpenhamns flygplats under samma period utvecklats från cirka 20 miljoner resenärer 2006 till cirka 30 miljoner 2019 vilket är i storleksordningen 10 - 15 gånger fler än Malmö airport.

flygplats, både när det gäller resenärer och gods, och den enda flygplatsen i Skåne med betydande godshantering. Flygplatsen är även utpekad som riksintresse och ingår i det nationella basutbudet vars syfte är att säkerställa ett effektivt och långsiktigt hållbart flygtransportsystem som garanterar en grundläggande interregional tillgänglighet i hela landet. Det innebär att flygplatsen inte får läggas ner utan regeringens godkännande. Flygplatsen drivs av det statliga bolaget Swedavia.

Ängelholm-Helsingborg Airport bidrar till att stärka Skånes tillgänglighet, nationellt och internationellt. Flygplatsen ägs gemensamt av sju nordvästskånska kommuner (Bjuv, Båstad, Helsingborg, Höganäs, Klippan, Perstorp och Ängelholm) och har som mål att vara en av de ledande flygplatserna i Sverige i klimat- och hållbarhetsfrågor. Ängelholm-Helsingborg flygplats är utpekad som riksintresse utifrån behovet av flygplatskapacitet för att säkerställa framtida utveckling av utrikestrafiken i Öresundsregionen.

Kristianstad-Österlen Airport bidrar till att stärka Skånes tillgänglighet, nationellt och internationellt. Flygplatsen ägs gemensamt av Kristianstad, Hässleholm, Bromölla och Östra Göinge. Kristianstad-Österlen Airport är av riksintresse för flygtrafiken.

Supercykelvägar

Skånes supercykelvägar ska utgöra konkurrenskraftiga och välkända cykelvägar som erbjuder hög framkomlighet, komfort, trafiksäkerhet och trygghet för den som vill cykla in till eller ut ur Skånes städer. Supercykelvägarna är en viktig del i ett sammanhängande hållbart transportsystem som gör Skåne till en stark och hållbar tillväxtmotor.

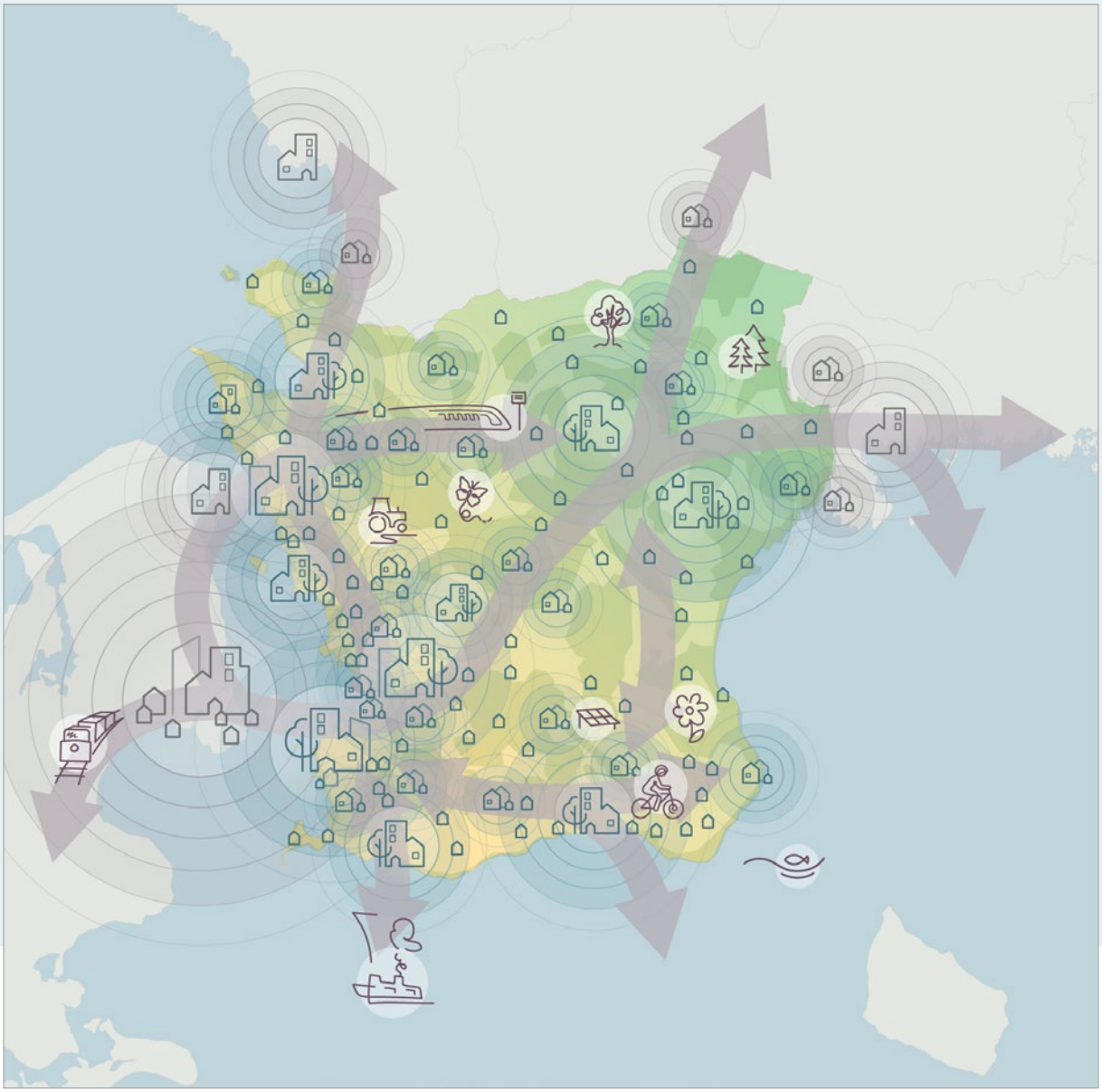
Supercykelvägarna ska bidra till att skapa ökad tillgänglighet och valfrihet för dem som bor i städernas utkant eller i samhällena runt omkring. Genom att bidra till minskad bilpendling kan supercykelvägarna medföra att biltrafiken i städerna kan fungera bättre samt medföra minskade störningar i form av trängsel, buller, föroreningar och klimatpåverkan.

Strukturkartan identifierar stråk med potential att bli framtida supercykelvägar. Urvalet utgörs av stråk in till Skånes större städer som antingen har stora flöden av cyklister redan idag eller skulle kunna få, om infrastrukturförbättringar och riktade kommunikationsinsatser genomförs.

Supercykelvägarna kommer att planeras, utvecklas, kommuniceras och drivas i samverkan mellan regionen, kommuner och väghållare som en integrerad del i infrastrukturplaneringen med ambitionen att skapa ett enhetligt system.

Läs mer i rapporten Koncept för Supercykelstråk i Skåne, Region Skåne

Utblick Skåne 2050

Öppna visionskartan som PDF här.

Utblicken mot 2050 grundas på de utmaningar som regionplanen identifierat och på en möjlig utveckling för Skåne om regionplanens planeringsstrategier genomförs.

De globala målen har reviderats och Skåne är ledande i att visa hur en hållbar utveckling praktiseras. Skånes miljöer har blivit socialt hållbara genom att utgå från människans behov av att främja hälsa, integration, jämlikhet och trygghet. Skånes städer är utformade för att uppmuntra till fysisk aktivitet och sociala möten men Skåne ger samtidigt möjlighet till avkoppling och återhämtning i natur- och kulturlandskapet. Skånes kvaliteter bidrar till integration, jämställdhet och främjar barns utveckling. Alla har nära till grönområden av bra kvalitet och det är enkelt att nå naturen genom hållbart och kollektivt resande.

Skånes utveckling mot 2050 har tagit utgångspunkt i den flerkärniga ortsstrukturens styrkor och regionens tillväxtmotorer, kärnor, orter och byar har utvecklats

utifrån sina olika förutsättningar, samband och kvaliteter. På detta sätt har Skånes alla delar stärkts.

Tillväxtstråket i västra Skåne har tillsammans med Köpenhamn och Helsingör utvecklats till ett integrerat storstadsområde med global attraktivitet. Välfungerande infrastruktur och stärkt tillgänglighet, både mellan Skånes olika delar och till omvärlden har varit en viktig förutsättning. Detta har även bidragit till att Skåne och Öresundsregionen utvecklats till en sammanhållen arbets- och bostadsmarknad utan märkbara administrativa gränser och att Skåne har knutits närmare sina grannregioner i Sydsverige och de andra svenska storstadsregionerna.

Skånes attraktionskraft har stärkts för såväl invånare, företag och besökare genom att landsbygden och de gröna näringarnas roll i stadsplaneringen har lyfts och fått ta plats.

Globala klimatförändringar har medfört att Skånes betydelse som livsmedelsförsörjningsregion har ökat. Skånes gröna infrastruktur har haft en avgörande roll i anpassningen till det förändrade klimatet. Ett kontinuerligt arbete med att utveckla och tillämpa kunskap om klimatförändringarnas effekter har varit nödvändigt.

Att Skånes gröna infrastruktur har bevarats och utvecklats för att kunna leverera en mångfald av ekosystemtjänster och samtidigt innehålla en rik biologisk mångfald har varit en förutsättning för Skånes välbefinnande.

Genom samplanering, effektivt markutnyttjande och genom att dra nytta av den starka innovationskraft som finns i regionen har tillgängligheten stärkts och Skåne har ställt om till ett miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbart transportsystem. Satsningar på mer yteffektiva färdmedel som kollektivtrafik, cykel och gång samt teknikutvecklingens mobilitetslösningar har bidragit till att lindra utmaningar med trängsel och buller i Skånes större städer samt förbättrat tillgängligheten, vilket gjort avstånden i Skåne ännu kortare.

Skåne har fortsatt att utveckla och stärka samarbetet inom Greater Copenhagen och i södra Sverige samt kraftsamlat för att säkerställa behovet av större investeringar i infrastruktur och kollektivtrafik. Detta har bidragit till att Skåne och Öresundsregionen utvecklats till en sammanhållen och integrerad storstadsregion med goda kopplingar till såväl våra grannregioner som storstadsregionerna i norra Europa. Som en följd av detta har Skånes nationella och globala konkurrenskraft stärkts.

God samverkan och ett utvecklat regionalt helhetsperspektiv på gods- och logistikfrågor har stärkt Skåne som knutpunkt för norra Europa och bidragit till regionens attraktivitet och konkurrenskraft. Överflyttningen av gods från väg till sjöfart och järnväg har varit nödvändig för att klara Skånes omställning till ett hållbart transportsystem och en hållbar markanvändning.

Tematiska fördjupningar

Denna del omfattar fyra övergripande teman som konkretiserar planeringsstrategierna. Temana fördjupas utefter sakområden med tillhörande planeringsprinciper och tematiska kartor.

1. Bebyggelseutveckling

Utvecklingen av bebyggelsen i Skåne ska bidra till att skapa inkluderande, väl gestaltade, långsiktigt hållbara och hälsofrämjande livsmiljöer. Bebyggelsen behöver utformas så att den både är resurseffektiv och kan hålla under många år framöver samtidigt som den bidrar till utveckling av näringsliv, bostadsbyggande, kulturmiljö- och upplevelsevärden. Den måste också anpassas till ett förändrat klimat och utföras med minsta möjliga klimatpåverkan. Det finns även socioekonomiska skillnader i Skåne som leder till att alla inte har samma möjlighet till goda och hälsosamma livsmiljöer. Dessa utmaningar behöver hanteras i bebyggelseutvecklingen. De vägval som görs i efterföljande kommunal planering har stor inverkan på hur Skåne som helhet utvecklas. Hur vi planerar för och var vi placerar bostäder, verksamheter, service och infrastruktur kommer att ha stor betydelse för framtida livskvalitet och tillväxt. Utgångspunkten är det flerkärniga Skåne där invånarna får större tillgång till arbete, bostäder, utbildning, kultur och sjukvård samtidigt som vi hushåller med mark och vatten.

1.1 Planering av bebyggelsen

För att hushålla med marken och använda den så effektivt som möjligt är det avgörande att bebyggelsen samplaneras med andra övergripande strukturer, såsom transportinfrastruktur, kollektivtrafik, grönstruktur och teknisk infrastruktur. Genom samplanering kan miljökvalitetsnormer för luft och buller i större utsträckning tillgodoses. Lika viktigt är att huvuddelen av bebyggelseutvecklingen sker genom förtätning i strategiska lägen och utifrån befintliga strukturer. Ett strategiskt läge betyder att bebyggelsen planeras med god tillgänglighet till nödvändiga funktioner och utifrån möjligheten att anpassa eller tillföra funktioner efter behov. Förtätning ställer höga krav på att utformning och gestaltning av den byggda miljön görs på ett sådant sätt att viktiga värden bevaras och utvecklas och att nya kvaliteter och värden tillskapas. För att dra nytta av flerkärnigheten är god tillgänglighet en förutsättning. Att bygga kollektivtrafiknära ger fler bättre tillgång till bostäder, arbetsplatser och fritidsaktiviteter. De kollektivtrafiknära lägena behöver tillvaratas och utvecklas så att kollektivtrafiksystemets nytta kan maximeras. Kollektivtrafiknoderna är också platser där många människor möts och rör sig dagligen. Dessa behöver utformas utifrån ett hela resan-perspektiv med gena stråk för anslutning genom gång och cykeltrafik.

Stationsnära läge 2.0

1.1 PLANERING AV BEBYGGELSEN

Planeringsprinciper

1.1 i - Utveckla bebyggelsen utifrån befintliga strukturer och genom förtätning i strategiska lägen.

1.1 ii - Prioritera bebyggelse i kollektivtrafiknära lägen.

1.1 iii - Utveckla kollektivtrafiknoder till attraktiva mötesplatser med service.

Genomförandekategori:

- Dialog och samverkan – stöd och samordning
- Kunskap

Koppling till delmål i Agenda 2030:

9.1 - skapa hållbara, motståndskraftiga och inkluderande infrastrukturer

9.4 - uppgradera all industri och infrastruktur för ökad hållbarhet

11.2 - tillgängliggör hållbara transportsystem för alla

11.4 - skydda världens kultur- och naturarv

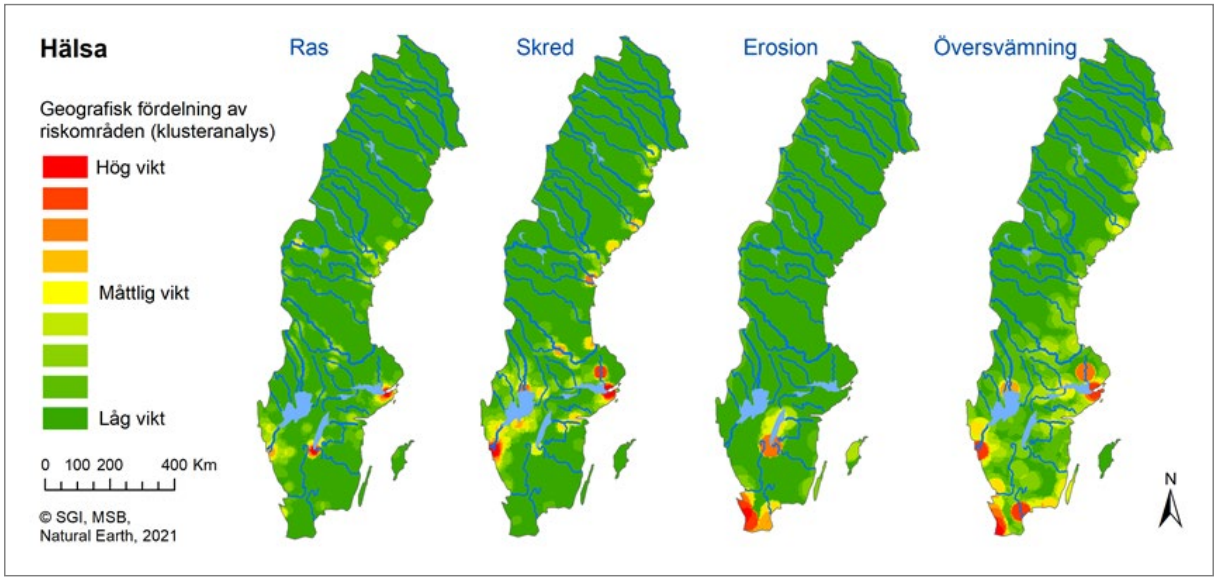

1.2 Klimatanpassad bebyggelseutveckling

Klimatet förändras här och nu. Det finns ett stort behov av att minska Skånes klimatpåverkan samtidigt som den fysiska miljön behöver anpassas för att kunna hantera konsekvenserna av ett förändrat klimat. Klimatanpassning är en samhällsekonomisk nödvändighet eftersom klimatförändringar kan orsaka stora skador.

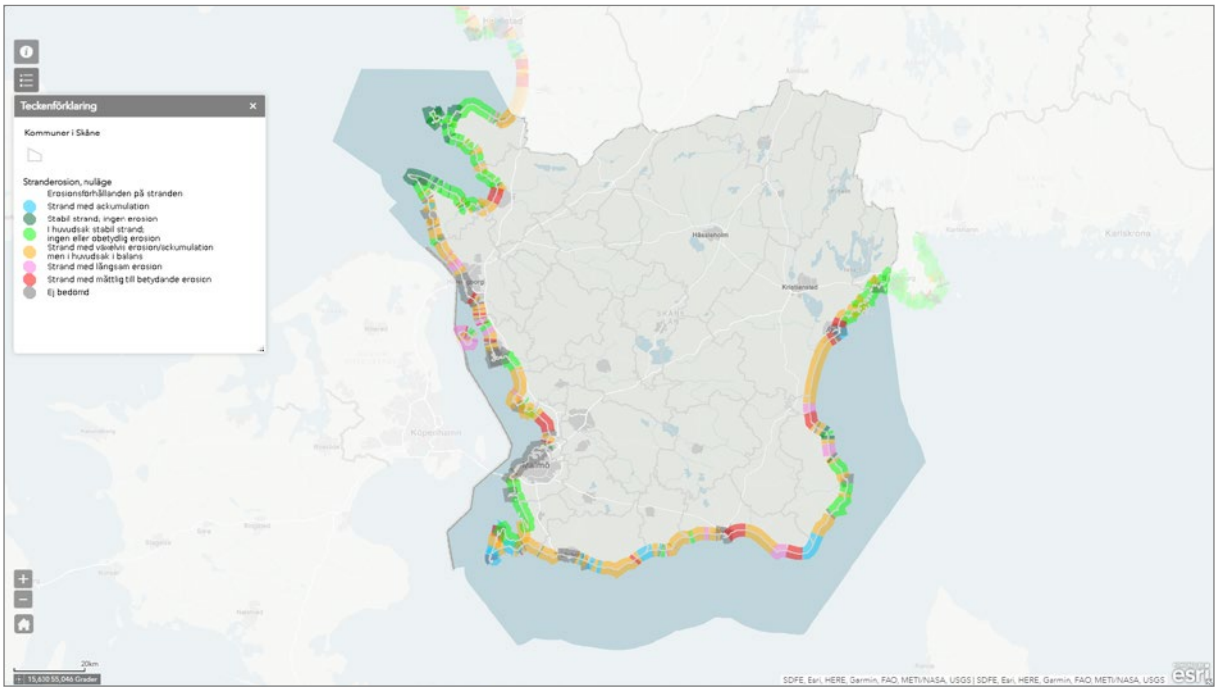
I samhällsplaneringen behöver både ny och befintlig bebyggelse anpassas till ett förändrat klimat. Klimatanpassning behöver utföras varsamt så att värden i Skånes kulturmiljöer kan utvecklas och bevaras över tid. Det finns annars risk att värdena går förlorade. Förvaltning av kulturmiljövärden har stor betydelse för att uppnå hållbara och attraktiva livsmiljöer.

Den byggda miljön påverkar den lokala temperaturen genom fysiska strukturer av olika material, både på byggnader och markbeläggningar med olika förmåga att absorbera värme. Det är viktigt att möjliggöra för svala offentliga miljöer och skapa skugga genom att ge plats för träd och blågröna ytor och strukturer. Väl gestaltade åtgärder kan även bidra till att utveckla den fysiska miljön. Särskilt viktigt ur ett barnperspektiv är att skapa skuggiga platser på skolgårdar, lekplatser och andra platser där barn rör sig. Men även för äldre och svaga vid viktiga funktioner i samhället. Hänsyn till värmeböljor och ökad nederbörd behöver hanteras i översiktsplan och efterföljande planering.

Karta över riskområden för ras, skred, erosion och översvämning i Skåne. Källa: SGI och MSB.

Flera av Skånes kommuner har utmaningar med erosion. Klimatförändringar leder till förändrade vattennivåer och flödesförhållanden vilket påverkar risken för fortsatt och utbredd erosion i Skåne. Den fysiska planeringen behöver ta hänsyn till dessa utmaningar och det behövs strategiska och samordnade insatser på kommunal nivå, med vägledning och stöd från regional och nationell nivå. Det är viktigt att det i planeringen tydligt framgår vilka riskscenarier som används samt att hänsyn tas till bebyggelsens förväntade livslängd.

Erosionsförhållanden längs Skånes kust.

Öppna som interaktiv karta här.

1.2 KLIMATANPASSAD BEBYGGELSEUTVECKLING

Planeringsprinciper:

1.2 i - Klimatanpassa den byggda miljön efter högre medeltemperaturer, värmeböljor och ökad nederbörd.

1.2 ii - Planera bebyggelsen till mark som är lämplig för ändamålet med hänsyn till risk för översvämning och erosion.

Genomförandekategori:

- Kunskap

Koppling till delmål i Agenda 2030:

11.3 - inkluderande och hållbar urbanisering
13.1 - stärk motståndskraften mot och anpassningsförmågan till klimatrelaterade katastrofer
13.2 - integrera åtgärder mot klimatförändringar i politik och planering
13.3 - öka kunskap och kapacitet för att hantera klimatförändringar
15.1 - bevara, restaurera och säkerställ hållbart nyttjande av ekosystem på land och i sötvatten
15.9 - integrera ekosystem och biologisk mångfald i nationell och lokal förvaltning

1.3 Gestaltad livsmiljö

Det som byggs, formges och gestaltas har inverkan på alla hållbarhetens dimensioner. Gestaltad livsmiljö fokuserar på hur arkitektur, form, design, konst och kulturarv på olika sätt formar samhället och invånarens vardag och hur de kan bidra till att lösa samhällsutmaningar. Med perspektivet gestaltad livsmiljö följer en helhetssyn på formandet av livsmiljön, från samhällsbyggnad till detaljers utformning. Utifrån detta perspektiv är det människan och människans behov som blir utgångspunkt. Arkitektur, form och design utgör betydande resurser i utvecklingen av ett långsiktigt hållbart samhälle och Skånes attraktivitet. Genom gestaltad livsmiljö skapas förutsättningar för individers möjlighet att påverka sin livsmiljö; till inkludering och ökat demokratiskt deltagande.

I *Politik för gestaltad livsmiljö* framhålls den offentliga konstens avgörande roll för ett mer hållbart samhälle, bland annat för att konsten både kan förstärka befintliga och bidra till nya värden – såväl estetiska som sociala. Konst har under århundraden spelat en viktig roll i gestaltningen av gemensamma rum och bidragit till unika platser och boendemiljöer runt om i landet. Genom konst och konstnärliga processer kan även invånarnas perspektiv och specifika kunskap om platsen tas tillvara. Att ett konstverk genomförs visar på omsorg och en vilja att investera i den lokala samhällsmiljön.

Det offentliga har stora möjligheter att agera förebildligt som kunskapsspridare, planerare, beställare, byggherre och förvaltare. Flera myndigheter har särskilda uppdrag att sprida och implementera politiken såsom Boverket, Arkdes, Statens konstråd och Riksantikvarieämbetet. I Skåne är Form/Design Center nationell nod för gestaltad livsmiljö.

Region Skånes strategi för gestaltad livsmiljö - arkitektur, form och design

Planeringsprinciper

1.3 i - Använd perspektivet gestaltad livsmiljö i alla samhällsplaneringens skeden.
1.3 ii - Vidareutveckla och sprid kunskap om gestaltad livsmiljö.

Genomförandekategori:

- Kunskap
- Dialog och samverkan - huvudaktör
- Dialog och samverkan - inspiration

Koppling till delmål i Agenda 2030:

4.7 - utbildning för hållbar utveckling och globalt medborgarskap
11.4 - skydda världens kultur- och naturarv

1.4 Bostadsförsörjning

En fungerande bostadsmarknad är grundläggande för såväl den enskildes möjligheter i livet som samhällets utveckling i stort. Att det finns tillgång till bostäder är en förutsättning för regional utveckling i Skåne. Näst intill samtliga skånska kommuner beskriver att det råder bostadsbrist på deras lokala bostadsmarknad. Bostadsmarknaden är komplex och påverkas av många faktorer och aktörer. Bostadsbyggandet i Skåne har ökat, men glappet mellan behovet av bostäder och möjligheten att kunna efterfråga har också ökat och förväntas öka än mer framöver. De med svag ekonomi och har det allra svårast att efterfråga de bostäder de behöver. För att uppnå målet om en bostadsmarknad som erbjuder en mångfald av boendeformer i varierande storlek och läge samt med olika upplåtelseformer och prislägen så att människor kan bo och leva över hela Skåne, behöver samverkan utvecklas och samsyn kring bostadsmarknadens funktionssätt och möjliga utveckling nås. Bostadsmarknadens aktörer behöver fortsätta att gemensamt undersöka vilka mekanismer som stödjer rörlighet, överkomliga priser, integration och etablering på bostadsmarknaden.

1.4 BOSTADSFÖRSÖRJNING

Planeringsprinciper:

1.4 i - Verka för att det finns tillgång till bostäder som motsvarar bostadsbehovet i Skåne.

1.4 ii - Utveckla regional samverkan och samsyn om hur den skånska bostadsmarknaden fungerar och kan utvecklas.

Genomförandekategori:

- Remissinstans
- Kunskap
- Dialog och samverkan – stöd och samordning

Koppling till delmål i Agenda 2030:

10.2 - främja social, ekonomisk och politisk inkludering

11.1 - säkra bostäder till överkomlig kostnad

11.3 - inkluderande och hållbar urbanisering

11.A - främja nationell och regional utvecklingsplanering

1.5 Näringsliv

Ett starkt näringsliv är viktigt för Skånes attraktivitet men också regionens ekonomiska och sociala hållbarhet. Skånes välstånd bygger i hög grad på innovativa och framgångsrika exportföretag som klarat av att förnya och ställa om produktion och produkter i takt med att marknaden förändras. Detta är en fortsatt viktig framgångsfaktor. I Skåne finns en rik branschbredd och ett starkt växande företagande. Det finns globalt ledande teknikbolag, uppmärksammade startup-bolag, världsledande forskning och en lång historia av innovation.

Samtidigt finns utmaningar med låg produktivitet, mindre investering i privat forskning och utveckling och svårigheter med kompetensförsörjning. Förutsättningarna är goda för att starta och driva företag i hela Skåne. Det är då viktigt att hela Skåne ges möjlighet att utvecklas utifrån sina unika kvaliteter. Därför belyses förutsättningarna för att stärka näringslivet i detta avsnitt utefter perspektiven branschbredd, innovation, natur, kultur, utbildning och fysisk planering.

Branschbredd

På övergripande nivå har Skåne en branschstruktur som liknar rikets. Skåne har dock en något större andel sysselsatta inom handel och omvänt något färre inom tillverkningsindustri. Skåne har också en högre andel sysselsatta inom utbildning vilket förklaras av att regionen har tre universitet och en högskola. På en mera detaljerad branschnivå framträder dock en specialisering inom områden som Tech/IKT, livsmedel, förpackning, datorspel, läkemedel/läkemedelsteknik, byggnadsindustri och kemisk industri.

Inom Skåne skiljer näringslivsstrukturen sig åt mellan olika regiondelar. I nordöstra Skåne är trävaruindustri, areella livsmedelsnäringar samt livsmedelsindustri relativt större sektorer i jämförelse med övriga Skåne. Detsamma gäller de mindre sektorerna elektronikindustri, pappers- och massaindustri samt byggnadsmaterial. I sydöstra hörnet har areella livsmedelsnäringar, detaljhandel, besöksnäring samt i viss mån industrisektorerna fordonsindustri och gummi och plastindustri en relativt stor betydelse.

I västra Skåne tecknas ett annorlunda mönster. I nordväst är stål- och metallindustri samt logistik och transport jämförelsevis stora. I nordväst ligger även areella livsmedelsnäringar, kemisk industri, fordonsindustri och metallvaruindustri över det skånska genomsnittet. Sydväst har en större andel privatanställda inom särskilt IKT, avancerade företagstjänster och företagsservice. Andra sektorer i sydväst som är relativt stora är övrig partihandel och i viss mån media och Life Science.

Innovation

I de mått som finns på innovationskraft och förmåga rankas Skåne högt jämfört med övriga regioner i EU, och Sverige rankas högt jämfört med resten av världen. Skåne har också i förhållande till övriga regioner i EU höga investeringar i forskning och utveckling i förhållande till BRP. Däremot har nyföretagandet i Skåne, om än i låg takt, över en tid sjunkit. Ändå har regionen landets näst högsta nyföretagande i förhållande till befolkningen.

För att stärka innovationsförmågan och produktiviteten i Skåne utgör *Innovationsstrategin för hållbar tillväxt* grunden till gemensamma vägval för framtiden. De prioriterade områdena delas in i två typer av insatsområden: specialiseringsområden respektive breda näringslivsfrämjande insatser. De sex specialiseringsområdena är: Avancerade material och tillverkningsindustri, ESS,

MAX IV och innovationssystemet Science Village, Livsmedel, Life Science och hälsa, Smarta hållbara städer och Tech.

I Skåne finns kombinationen av starka lärosäten, jord- och skogsbruk, viktiga biobaserade värdekedjor och avancerad tillverkning vilket ger regionen goda konkurrensförutsättningar. Den skånska jordbruksmarken är grundläggande för livsmedelsproduktionen och aktörer i Skåne kan visa vägen till ett långsiktigt hållbart livsmedelssystem.

Natur och kultur

Genom att låta vandrings- och cykelleder binda samman orter och byar med omgivande landskap skapas förutsättningar för nya och stärkta besöksnäringsföretag som bidrar till en levande landsbygd med stärkt sysselsättning. Turismen i Skåne bidrar till den regionala tillväxten och attraktivitet, till exempel genom Tourism in Skånes strategiska färdplan, *Tourism matters*.

De kulturella och kreativa näringarna (KKN) skiljer sig från andra för samhällsekonomin viktiga näringar genom sin fragmentering i många små branscher och småskalighet i företagandet. Det finns starka kopplingar mellan enskilda kulturskapare, KKN-företag och andra aktörer inom alla konst- och kulturområden. Gemensamt bidrar dessa till Skånes attraktivitet, gestaltad livsmiljö och hållbar tillväxt.

Utbildning

Tillgång till utbildning och i synnerhet högre utbildning är ytterligare ett viktigt perspektiv för hållbar tillväxt och en växande arbetsmarknad i regionen. Branscher med störst andel högutbildade generellt är forskning och utveckling, hälso- och sjukvård, utbildning och avancerade företagstjänster. Därefter följer informations- och kommunikationsteknik, konstnärlig och kulturell verksamhet samt Life Science. Andelen sysselsatta med en teknisk eller naturvetenskaplig utbildning, vilket i en högre utsträckning samvarierar med högre produktivitetsnivåer, är särskilt framträdande inom IKT följt av avancerade företagstjänster, elektronikindustrin, vatten, avfall och återvinning, fordonsindustri samt kemisk industri.

För att bibehålla den höga nivån i Sveriges kunskapsekonomi krävs ett välfungerande utbildningssystem som står rustat för framtidens utmaningar. Den framtida arbetsmarknaden kommer att efterfråga nya kompetenser som vi idag inte ens anar och konkurrensen på den globala marknaden är hård. Därtill har det i sviterna av coronapandemin uppstått ett behov av omställningsförmåga för individer på arbetsmarknaden.

För att fler ska välja utbildning måste den vara lättillgänglig. Den geografiska tillgängligheten till utbildning har mycket stor betydelse för benägenheten till vidareutbildning och omställning. Den fysiska planeringen kan i det här sammanhanget skapa förutsättningar för tillgänglighet och närhet till utbildningsinstitutioner genom minskad pendlingstid och fortsatt utbyggnad av den digitala infrastrukturen.

Fysisk planering för näringslivsutveckling

För att näringslivet ska kunna växa och Skånes ekonomiska styrkor tas tillvara behövs snabba och direkta förbindelser såväl inom som till regionen. Dessutom behöver tillgången till mark säkras i befintliga och nya verksamhetsområden, liksom tillgång till el, vatten och digital infrastruktur. Ofta tas stora ytor av obebyggd mark i anspråk och kommunernas översiktsplaner visar att denna utveckling kommer att fortsätta. För att hushålla med mark är det viktigt att planera effektivt. Detta gäller i synnerhet när jordbruksmark tas i anspråk.

Att Skåne har en välutbyggd infrastruktur är viktigt för att kunna nyttja de fördelar som uppkommer när företag och kunskap inom samma, eller närliggande, branscher är koncentrerade och sammankopplade. Ett effektivt transportsystem för person- och godstransporter samt tillgång till digital infrastruktur kommer göra det lättare att transportera människor och varor samt att skapa ett ökat utbyte av tjänster och idéer. Dessa regionala agglomerationsfördelar förutsätter en infrastruktur- och bebyggelseplanering som stärker en urban koncentration och branschkoncentration. Detta är i sin tur en nödvändig förutsättning för att den skånska ekonomi och arbetsmarknaden ska fortsätta utvecklas.

Skånes livsmedelsstrategi 2030

Skånes innovationsstrategi för hållbar tillväxt

1.5 NÄRINGSLIV

Planeringsprinciper:

1.5 i - Ta hänsyn till näringslivets förutsättningar och regionala agglomerationsfördelar i den fysiska planeringen.

1.5 ii - Fortsätt att möjliggöra en utveckling av besöksnäringen genom att binda amman cykel- och vandringleder i Skåne.

1.5 iii - Verka för att säkra tillgång till mark, el, vatten samt digital infrastruktur utifrån ett hushållnings-perspektiv vid nyetableringar, utbyggnader eller omvandlingar av verksamhetsområden.

Genomförandekategori:

- Remissinstans
- Kunskap
- Dialog och samverkan – huvudaktör
- Dialog och samverkan – stöd och samordning

Koppling till delmål i Agenda 2030:

7.1 - tillgång till modern energi för alla

8.1 - hållbar ekonomisk tillväxt

8.4 - förbättra resurseffektiviteten i konsumtion och produktion

8.9 - främja gynnsam och hållbar turism

9.C - tillgång till informations- och kommunikationsteknik för alla

1.6 Hälsofrämjande livsmiljö

Det förebyggande hälsoarbetet är direkt relaterat till Region Skånes ansvar som hälso- och sjukvårdsaktör. Den allmänna hälsan hos en befolkning påverkas av de individuella förutsättningarna och hur samhället är utformat. Att omsorgsfullt gestalta livsmiljön och ta tillvara kultur- och hälsoaspekter i utvecklingsarbetet kan bidra till jämlik folkhälsa i form av förebyggande insatser nödvändiga för god hälsa och minskade hälsoklyftor. Idag finns det stora skillnader i folkhälsa beroende på boende, ålder och socioekonomiska förhållanden. Barns och ungas tillgång till ändamålsenliga miljöer är särskilt betydelsefullt för att motverka psykisk och fysisk ohälsa. Med förtätning och ökad konkurrens om marken i städerna är det viktigt att bevara och utveckla ytor för utevistelse, inte minst för barns lek och rörelse.

För att stärka hälsoperspektivet i fysisk planering i Skåne behöver kunskapen om hälsoeffekter av buller och luftföroreningar samt grönstrukturens betydelse för befolkningens hälsa vägas in på ett bättre sätt. Det är också viktigt att ta till vara möjligheterna att öka förutsättningarna för fysisk aktivitet i den fysiska planeringen framöver. Det finns tydliga synergier mellan dessa faktorer. Exempelvis ger minskad biltrafik till förmån för ökad gång, cykel och kollektivtrafik bättre luftkvalitet och minskat buller samt mer utrymme för grönområden och bostäder. Det ökar också den fysiska aktiviteten och bidrar till att barn och ungdomar som går eller cyklar till skolan når bättre studieresultat. Dessutom bidrar det till att uppnå klimatmålen.

I Region Skånes strategi för gestaltad livsmiljö – arkitektur, form och design anges att Region Skåne har en hög ambitionsnivå när det gäller långsiktiga investeringar där arkitektur, form och design ska verka hälsofrämjande och skapa mervärde för individen och för Skåne. Gröna miljöer, liksom tillgång till dagsljus och utblickar, har en bevisad positiv effekt på hjärnans återhämtning och får oss att må bättre. Region Skåne kan direkt påverka genom omsorgsfull gestaltning och planering av sjukhus och vårdmiljöer.

1.6 HÄLSOFRÄMJANDE LIVSMILJÖ

Planeringsprinciper:

1.6 i - Planera hälsofrämjande och gröna miljöer som stimulerar till fysisk aktivitet och bidrar till att minska negativ påverkan på människors hälsa.

1.6 ii - Gestalta sjukhus och vårdmiljöer så att de blir läkande miljöer.

Genomförandekategori:

- Kunskap
- Dialog och samverkan – huvudaktör
- Dialog och samverkan – stöd och samordning

Koppling till delmål i Agenda 2030:

3.4 - minska antalet dödsfall till följd av icke smittsamma sjukdomar och främja mental hälsa

3.8 - tillgängliggör sjukvård för alla

11.3 - inkluderande och hållbar urbanisering

11.7 - skapa säkra och inkluderande grönområden för alla

1.7 Tätorternas grönstruktur

Kvalitet på närmiljö och tillgång till rekreation har stor betydelse för människors hälsa och livskvalitet. Det är viktigt att alla har nära till grönområden av bra kvalitet och att det är enkelt att nå naturen genom hållbart och kollektivt resande. En effekt av pandemin är att användningen av tätorternas grönytor har ökat och att tillgång till grönyta värderas högre.

Andelen grönyta i städerna och tätorterna krymper på många platser och tillgång till grönytor av god kvalitet varierar mellan olika delar av Skåne. För att skapa hållbara och attraktiva livsmiljöer i städer och tätorter behövs god tillgång, nåbarhet och kvalitet på grönytor, vatten och natur vid och i nära anslutning till bostäder samt skol- och vårdmiljöer. Det är särskilt viktigt i de tätbefolkade delar av Skåne som har sämre tillgång till tätortsnära grönstruktur och gäller även i mindre tätorter och på landsbygden. Tillgång till närrekreation är viktigt för alla, men speciellt för barn, äldre och personer med funktionsvariation samt i områden med stor andel socioekonomiskt svaga hushåll. Tätorternas grönstruktur ska också utformas med beaktande av barnkonventionen.

Tätorternas grönstruktur behöver vara varierad, flerfunktionell, motståndskraftig mot förändringar och finnas i sammanhängande geografiska nätverk som kopplas ihop med den regionala grönstrukturen. Blågröna värden behövs för samhällets motståndskraft och anpassningsförmåga till klimatförändringar samt för att Skånes invånare även i framtiden ska kunna ta del av nödvändiga ekosystemtjänster. Tätorternas grönstruktur är en viktig resurs för den biologiska mångfalden och har stor utvecklingspotential. Grönytor bör inte exploateras där det är brist. Påverkan bör annars minimeras och förlorade blågröna värden kompenseras om påverkan inte kan undvikas.

Planering av tätorternas grönstruktur är kommunernas ansvar men hänger på många sätt samman med den regionala grönstrukturen genom påverkan på människors hälsa, biologisk mångfald, vattenkvalitet och ekosystemtjänster. Brist på grönstruktur i och nära tätorterna ökar besökstrycket på den regionala grönstrukturen.

1.7 TÄTORTERNAS GRÖNSTRUKTUR

Planeringsprinciper:

1.7 i - Planera och förvalta tätorternas grönstruktur med utgångspunkt i att stärka dess förmåga att producera ekosystemtjänster och främja biologisk mångfald för att skapa nyttor för hela Skåne.

1.7 ii - Förtäta städer och tätorter med hänsyn till den befintliga grönstrukturen.

Genomförandekategori:

- Kunskap
- Dialog och samverkan – inspiration

Koppling till delmål i Agenda 2030:

11.3 - inkluderande och hållbar urbanisering

11.7 - skapa säkra och inkluderande grönområden för alla

13.1 - stärk motståndskraften mot och anpassningsförmågan till klimatrelaterade katastrofer

13.2 - integrera åtgärder mot klimatförändringar i politik och planering

15.1 - bevara, restaurera och säkerställ hållbart nyttjande av ekosystem på land och i sötvatten

2. Transporter

Skåne är en flerkärnig storstadsregion med en växande befolkning. Dessutom är Skåne en del av Öresundsregionen med Köpenhamn som tillväxtmotor och Sveriges port till kontinenten. Dessa geografiska förutsättningar påverkar resandet och godsflödena genom och inom Skåne och är därför viktiga utgångspunkter vid planeringen av transportinfrastruktur och kollektivtrafik.

För att så många skåningar som möjligt ska få tillgång till arbete, bostad och utbildning krävs en välfungerande infrastruktur med kapacitetsstarka och robusta väg- och järnvägsnät samt en attraktiv kollektivtrafik. Infrastrukturen och kollektivtrafiken är inte bara viktiga för att binda samman Skåne. De är också viktiga för att knyta ihop Skåne med grannregionerna i Sydsverige och Danmark samt med de övriga svenska storstadsregionerna.

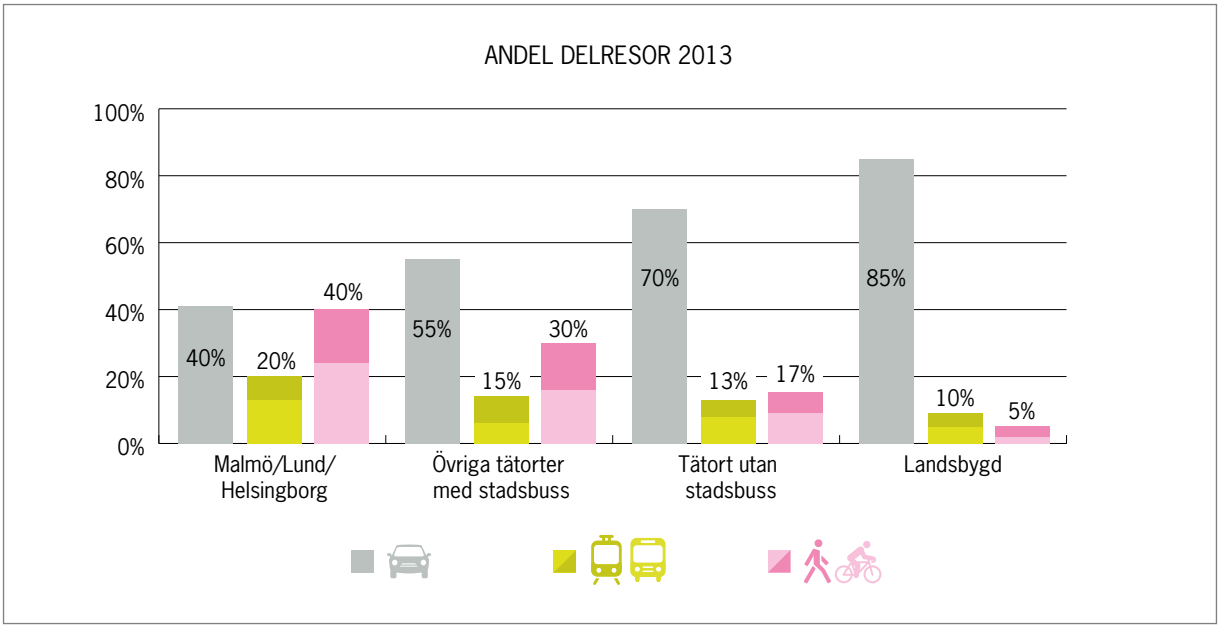
Region Skåne har tagit fram mål för färdmedelsfördelning för gods- och persontransporter till 2050 för att klara omställningen till ett hållbart transportsystem.

Målen innebär att fler behöver åka kollektivt, cykla eller gå samt att en större andel av godstrafiken flyttas över från väg till sjöfart och järnväg. Utsläppen från transporter och arbetsmaskiner uppgår till mer än 40 procent av Skånes utsläpp. En högre andel hållbart resande bidrar till att Skånes utsläpp från transporter kan minska.

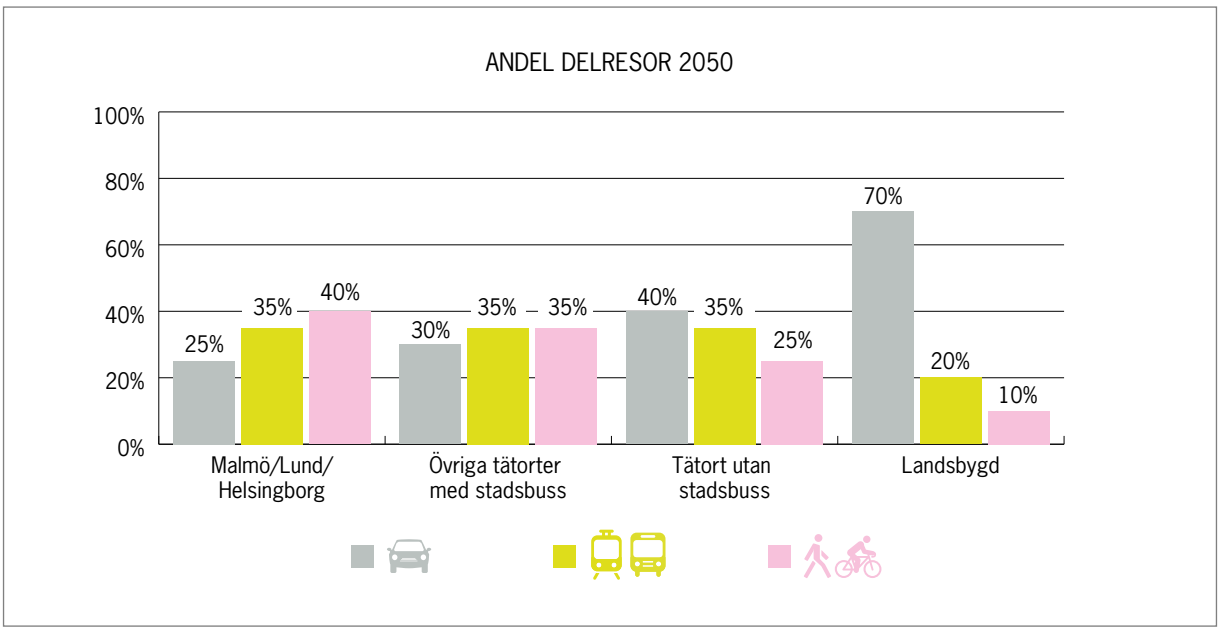
Målet är att utsläppen av växthusgaser från transporter i Skåne ska vara minst 70 procent lägre än år 2010. För att uppfylla målen behöver befintlig infrastruktur användas så effektivt som möjligt samtidigt som det krävs stora investeringar i kollektivtrafik och infrastruktur från såväl lokal och regional som statlig nivå.

När fler åker kollektivt, cyklar eller går bidrar detta till lägre klimatpåverkande utsläpp samtidigt som luften vi andas och vår ljudmiljö förbättras. Ett effektivt nyttjande av transportsystemet bidrar även till hållbar mark- och vattenhushållning.

- Regional transportinfrastrukturplan för Skåne 2018–2029 med interaktiva kartor över regionala och nationella satsningar
- Strategi för ett hållbart transportsystem
- Ett klimatneutralt och fossilbränslefritt Skåne
- Klimat- och energistrategi för Skåne

Färdmedelsfördelning för persontransporter 2013, uppdelat per antalet resor, trafikslag och geografi. Resor kan mätas på olika sätt. Region Skåne utgår från delresor, vilket innebär alla resor som slutar med ett ärende. Att byta färdmedel räknas inte som ett ärende.

Färdmedelsfördelningsmål för persontransporter 2050.

Bilen som transportmedel kommer att ha en fortsatt framträdande roll även i framtidens transportsystem i Skåne, framförallt på landsbygden. Bilens förutsättningar kommer dock att förändras med teknikutvecklingen, exempelvis genom alternativa drivmedel och autonoma fordon. Den kontinuerliga utvecklingen är en faktor som samhällsplanerande aktörer måste ta hänsyn till.

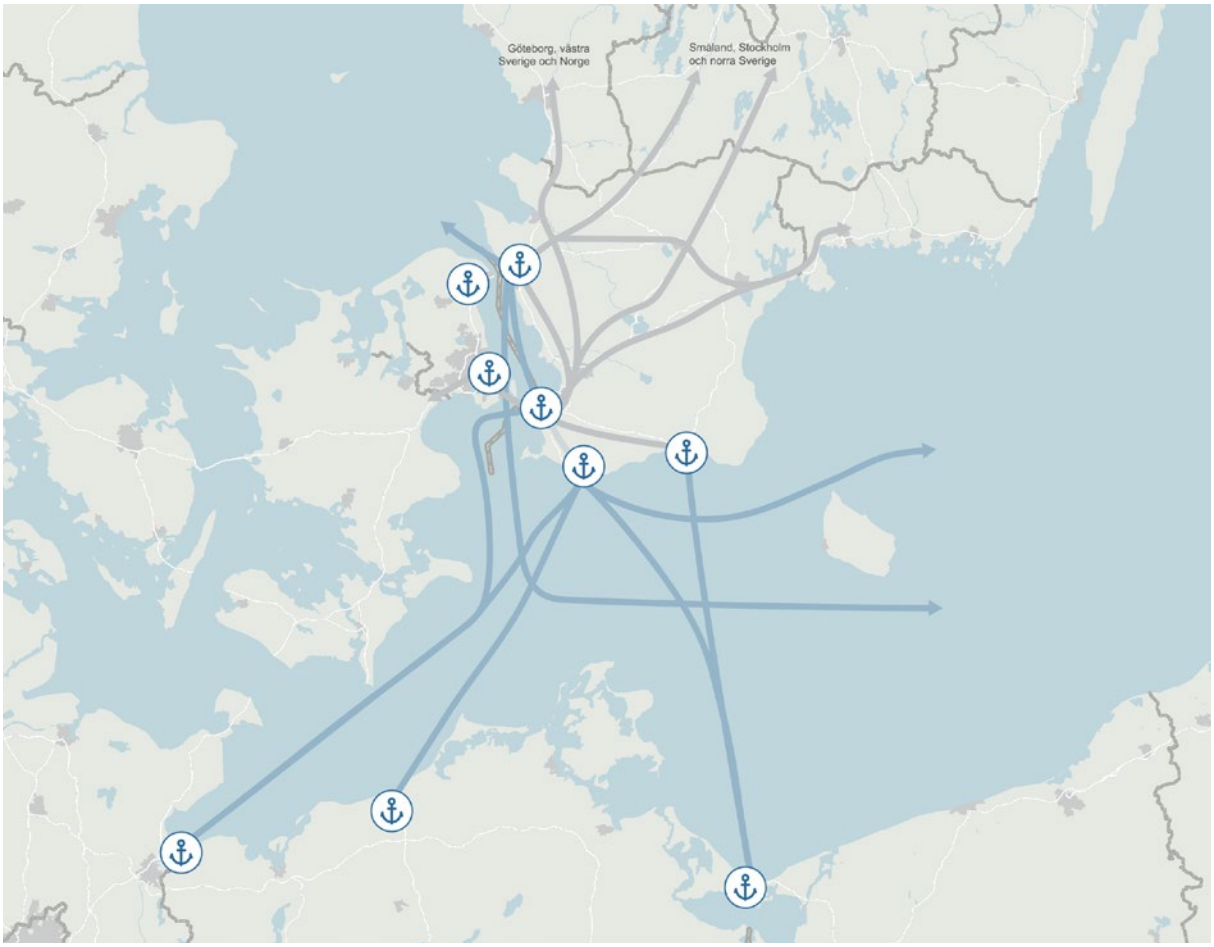
Flöden för persontransporter.

Öppna kartan som PDF här.

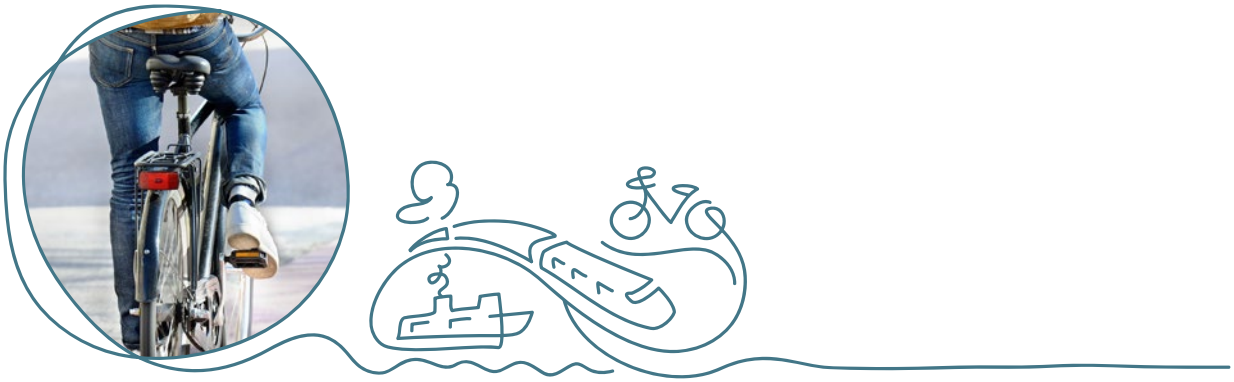
Flöden för godstransporter.

Öppna kartan som PDF här.

Starka relationer för gods- och handelsflöden från och genom Skåne.

Öppna kartan som PDF här.

2.1 Hållbart resande

Det är viktigt att fortsätta satsa på att bygga ut och förbättra cykelinfrastrukturen. Det finns en stor potential att öka det hållbara resandet och kollektivtrafikens attraktivitet genom att stärka kopplingar för gång, cykel och bil till kollektivtrafikens bytespunkter. Cykeln fyller dessutom en viktig funktion för att ta sig inom och mellan byar och städer. Attityd- och beteendepåverkan behövs för att transportsystemet ska användas mer effektivt. Genom att synliggöra nya resmöjligheter, ompröva invanda resebeteenden och öka acceptansen för fossilfria drivmedel och elfordon kan efterfrågan på hållbara trafiklösningar öka. Samverkan behöver ske mellan Region Skåne, Trafikverket och de skånska kommunerna. Skåne behöver dra nytta av teknikutvecklingen och den starka innovationskraft som finns i regionen för att gynna det hållbara resandet.

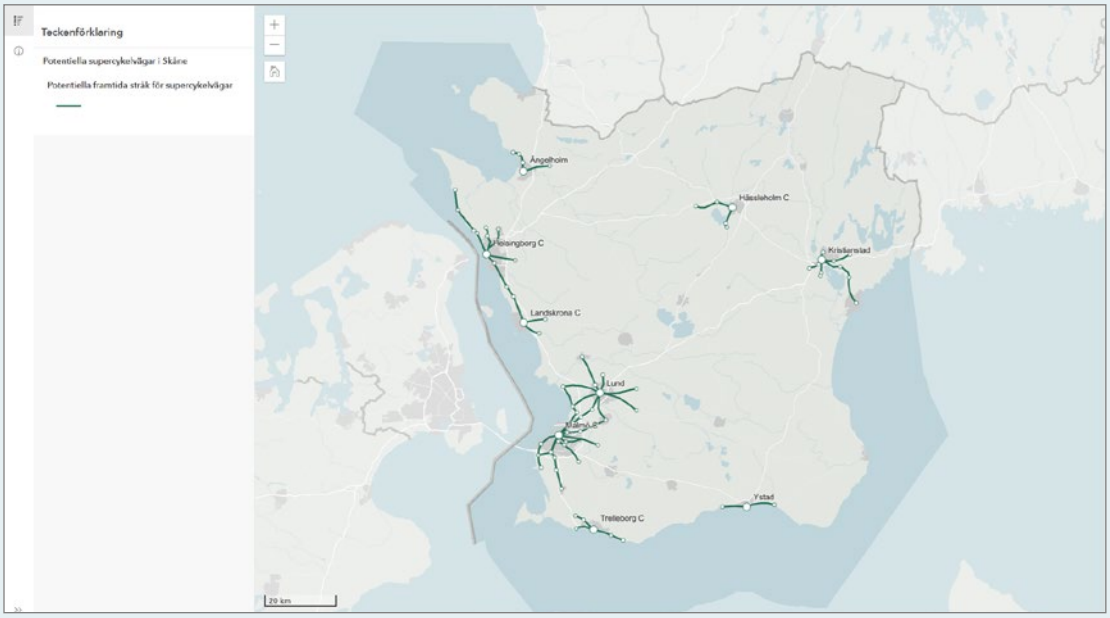
Skånes supercykelvägar är en viktig del i ett sammanhängande hållbart transportsystem som gör Skåne till en stark och hållbar tillväxtmotor. De ska bidra till att skapa ökad tillgänglighet och valfrihet för dem som bor i städernas utkant eller i samhällena runt omkring. Det är därför viktigt att supercykelvägarna beaktas i den fysiska planeringen så att de kan utvecklas till konkurrenskraftiga och välkända cykelvägar som erbjuder hög framkomlighet, komfort, trafiksäkerhet och trygghet för den som vill cykla in till eller ut ur Skånes städer. Arbetet med att identifiera supercykelvägar är pågående, därmed kan stråken få ändrade dragningar, läggas till, och dras ifrån i dialog med kommuner och Trafikverket.

Region Skåne, kommunerna och andra aktörer behöver vara aktiva i att tillämpa den tekniska utvecklingens fördelar. Skåne behöver fortsatt vara en innovativ region som fungerar som testbädd för nya tekniska lösningar. Det är viktigt att skapa hållbara förutsättningar för bilen, inte minst som ett viktigt komplement som kan utöka kollektivtrafikens upptagningsområde. Därför behövs attraktiva pendlarparkeringar i anslutning till kollektivtrafik samt större tillgång till infrastruktur för tankning av fossilfria drivmedel och publik laddning för elfordon.

2.1 HÅLLBART RESANDE

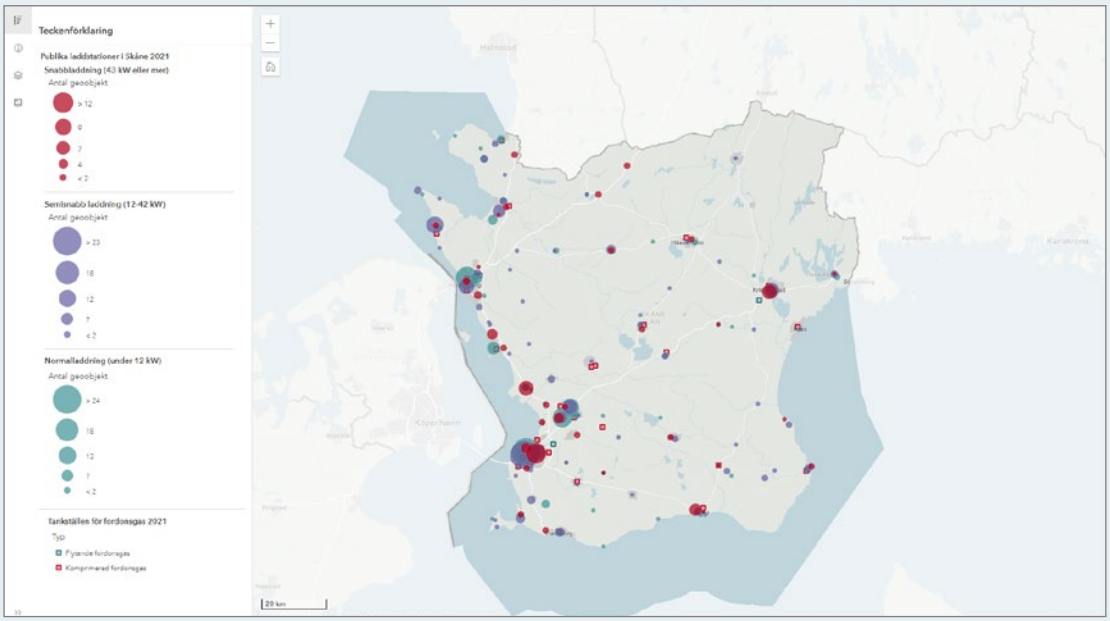
Planeringsprinciper:

2.1 i - Satsa på stärkt infrastruktur för fotgängare och cyklister och stärk deras roll i samhällsplaneringen. Förbättra kopplingar för gång och cykel till kollektivtrafiken.

Potentiella supercykelvägar i Skåne. Öppna som interaktiv karta här.

2.1 ii - Skapa förutsättningar för hållbar bilanvändning och stärk bilens roll som anslutningsfärdmedel till kollektivtrafik.

Hållbara drivmedel; publika laddstationer och tankställen 2021. Öppna som interaktiv karta här.

2.1 iii - Bygg ut och förbättra den regionala cykelinfrastrukturen genom satsningar på supercykelvägarna.
2.1 iiii - Använd attityd- och beteendepåverkan för ett effektivare nyttjande av transportsystemet.

Mobilitetsplan för Skåne

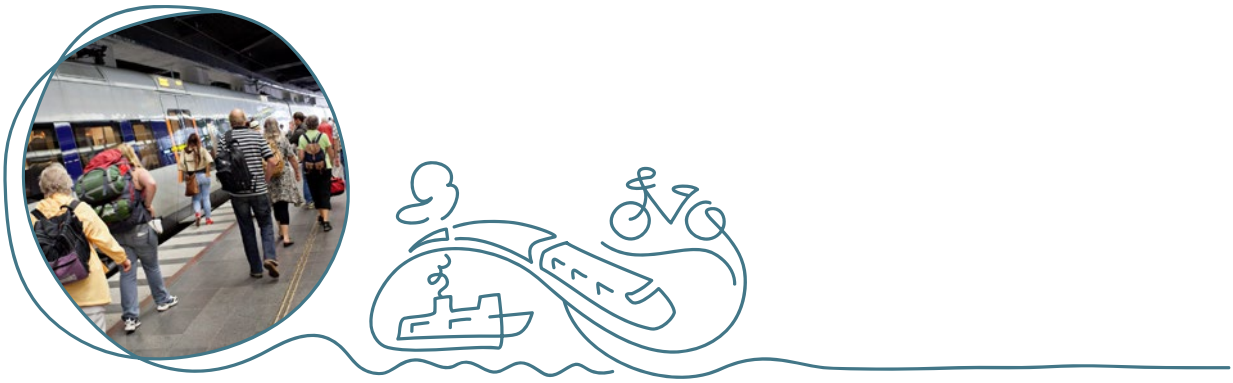
2.1 iiiii - Ta vara på möjligheterna med den tekniska utvecklingen inom transportsektorn.

Genomförandekategori:

- Remissinstans
- Kunskap
- Dialog och samverkan - huvudaktör
- Dialog och samverkan – inspiration
- Dialog och samverkan – påverkan

Koppling till delmål i Agenda 2030:

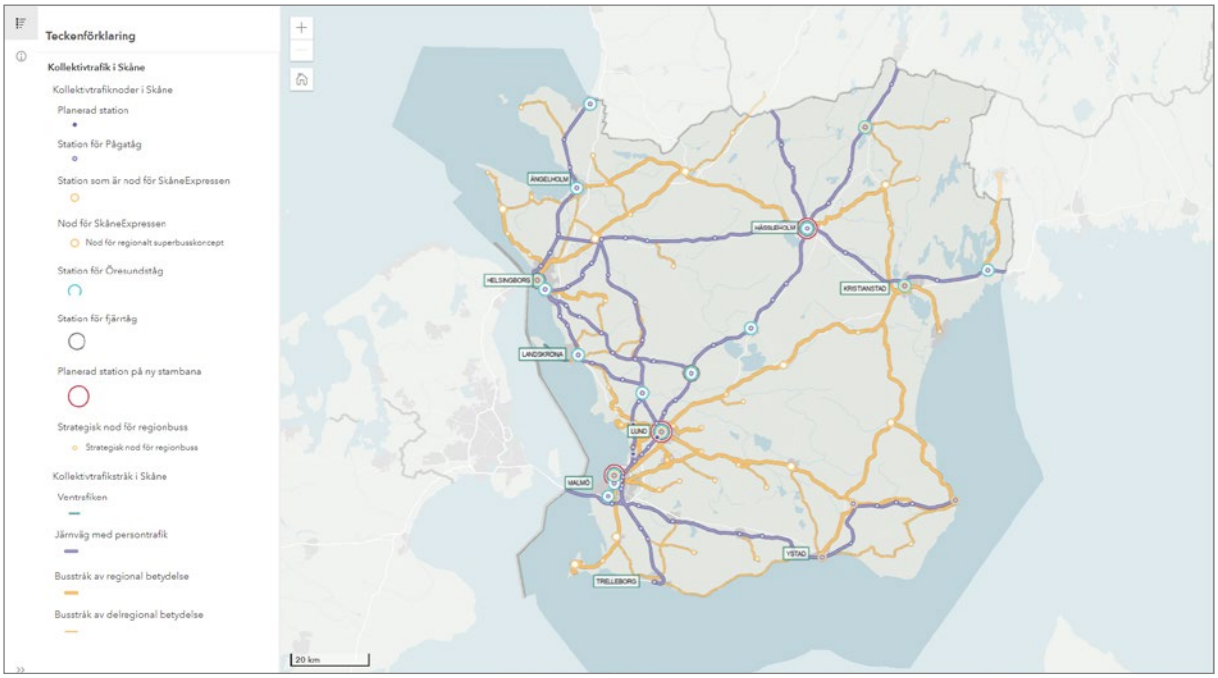
4.7 - utbildning för hållbar utveckling och globalt medborgarskap
9.1 - skapa hållbara, motståndskraftiga och inkluderande infrastrukturer
9.4 - uppgradera all industri och infrastruktur för ökad hållbarhet
9.5 - öka forskningsinsatser och teknisk kapacitet inom industrisektorn
11.A - främja nationell och regional utvecklingsplanering
12.8 - öka allmänhetens kunskap om hållbara livsstilar

2.2 Kollektivtrafik

Kollektivtrafiken är ett verktyg för att binda samman Skåne och nå målbilden i den regionala utvecklingsstrategin. En central utgångspunkt för att Skånes flerkärniga ortsstruktur ska nyttjas optimalt är att de regionala kärnorna och tillväxtmotorerna är väl sammankopplade. Kollektivtrafiken bidrar till hållbart resande och är viktig för att så många skåningar som möjligt ska ha tillgång till arbetstillfällen, utbildning, service och rekreation. I Region Skånes trafikförsörjningsprogram identifieras regionalt, delregionalt och lokalt viktiga kollektivtrafikstråk, som alla syftar till att koppla samman Skånes orter på olika nivåer.

Framkomligheten för kollektivtrafiken behöver förbättras. Stora satsningar kommer att göras inom kollektivtrafiken de kommande åren avseende infrastruktur, trafikering och nya koncept. I Region Skånes P*ersontågsstrategi - Strategi för utveckling av den regionala tågtrafiken i Skåne 2020–2040* finns målbilder för trafikering fram till 2040. Strategin identifierar även satsningar på järnväg som behövs för att nå målbilden för tågtrafikering till 2040. Utöver att säkerställa viktiga investeringar är det viktigt att Region Skåne och kommunerna tillsammans verkar för att kollektivtrafiken får en strukturbildande roll vid tätortsutbyggnad så att utbyggnad i första hand sker i lägen där tillgängligheten till kollektivtrafiken är god. Tågtrafiken och de regionala superbusstråken har en särskilt stor strukturbildande potential. Den regionala kollektivtrafiken är även viktig för Skånes nationella och internationella tillgänglighet genom kopplingen till stationer med fjärrtrafik och de större flygplatserna.

Kollektivtrafikstråk i Skåne.

Öppna som interaktiv karta här.

2.2 KOLLEKTIVTRAFIK

Planeringsprinciper:

2.2 i - Inkludera kollektivtrafiken i ett tidigt skede i planeringen och verka för att den ska få en strukturbildande roll vid tätortsutbyggnad.

2.2 ii - Agera gemensamt för att förmå staten att genomföra nödvändiga investeringar i infrastruktur samt förebyggande underhåll av väg och järnväg.

2.2 iii - Verka för att tillgodose kollektivtrafikens behov av ytor gällande spårreservat, depåer och stationer i den fysiska planeringen.

2.2 iiii - Prioritera kollektivtrafikens framkomlighet både i och utanför tätorter.

Genomförandekategori:

- Remissinstans
- Kunskap
- Dialog och samverkan – huvudaktör
- Dialog och samverkan – inspiration
- Dialog och samverkan – påverkan
- Dialog och samverkan – stöd och samordning

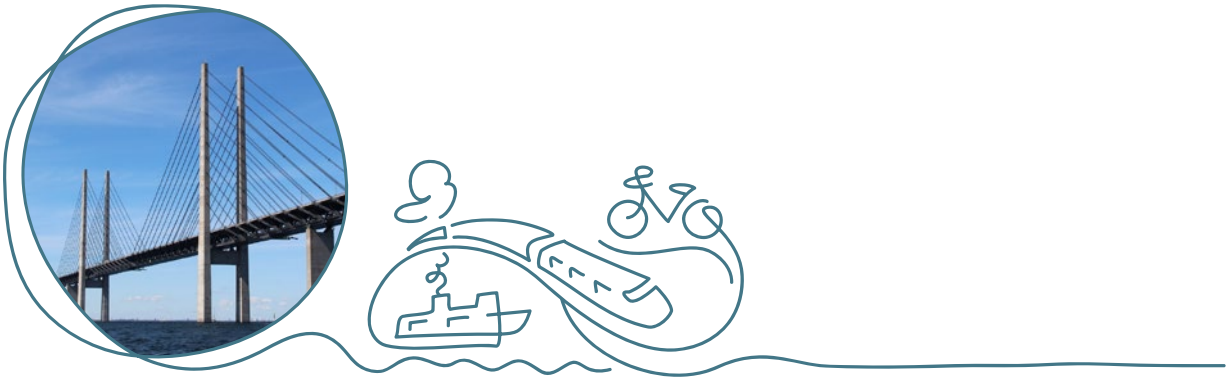
Koppling till delmål i Agenda 2030:

9.1 - skapa hållbara, motståndskraftiga och inkluderande infrastrukturer

9.4 - uppgradera all industri och infrastruktur för ökad hållbarhet

11.2 - tillgängliggör hållbara transportsystem för alla

11.A - främja nationell och regional utvecklingsplanering

2.3 Gränsöverskridande transporter

Inom Öresundsregionen bor över fyra miljoner människor och befolkningen ökar. Utan mer kapacitet riskerar Öresund att bli en flaskhals mellan södra och norra Europa. Fehmarn Bältförbindelsen med ny motorväg och järnväg mellan Danmark och Tyskland öppnas år 2029 och väntas medföra ökade transporter, vilket får betydelse för Skåne och Sverige. Förutsatt att vissa åtgärder genomförs visar flertalet undersökningar att Öresundsbrons kapacitet år 2050 för väg- och järnvägstransporter är tillräcklig såväl för persontransporter som för gods. Det finns stor potential att öka kapaciteten för järnvägstrafiken på ett kostnadseffektivt sätt genom optimering av befintlig infrastruktur. För tågtrafiken över Öresund är det av största vikt att flaskhalsarna vid Öresundsbrons landanslutningar på båda sidor åtgärdas, inte minst utbyggd spårkapacitet på Kastrup.

Genom Greater Copenhagens Trafikcharter finns ett starkt stöd för fler fasta Öresundsförbindelser. Den fasta förbindelsen mellan Helsingborg och Helsingör syftar till att stärka integrationen inom Greater Copenhagen, förstora arbetsmarknadsregionen samt skapa ett robustare och mindre sårbart transportsystem över Öresund. Förbindelsen kommer också att frigöra kapacitet på Öresundsbron, men Öresundsbrons kapacitet beräknas vara tillräcklig år 2050 även utan en ny förbindelse, åtminstone vid förväntad utveckling. Däremot, om kollektivtrafikresandet ökar enligt färdmedelsfördelningsmålet och målprognoser så kommer en ny fast förbindelse att behövas redan före år 2050 även ur ett kapacitetsperspektiv. En Öresundsmetro kan då avlasta Öresundsbron genom att ta hand om det lokala resandet.

Den pågående planeringen av nya stambanor som ska förbinda storstadsregionerna är en av Sveriges största infrastruktursatsningar någonsin. Den nya stambanan genom Skåne möjliggör snabba regionaltåg som på ett bättre sätt skapar tillgänglighet mellan Skånes olika delar. Den frigör samtidigt kapacitet och möjliggör utvecklad trafikering på den befintliga stambanan genom överflyttning av den nationella persontågtrafiken. Den nya stambanan är en viktig funktion för hela Skåne och det är viktigt att redan nu beakta hur den kommer att påverka regionens utveckling. De skånska aktörerna behöver gemensamt verka för att satsningen på ny stambana genomförs på ett sätt som bidrar till lokal, regional och nationell utveckling.

Samverkan inom Skåne, Öresundsregionen och södra Sverige är fortsatt viktigt för att komma överens om viktiga prioriteringar och satsningar på infrastruktur och kollektivtrafik.

2.3 GRÄNSÖVERSKRIDANDE TRANSPORTER

Planeringsprinciper:

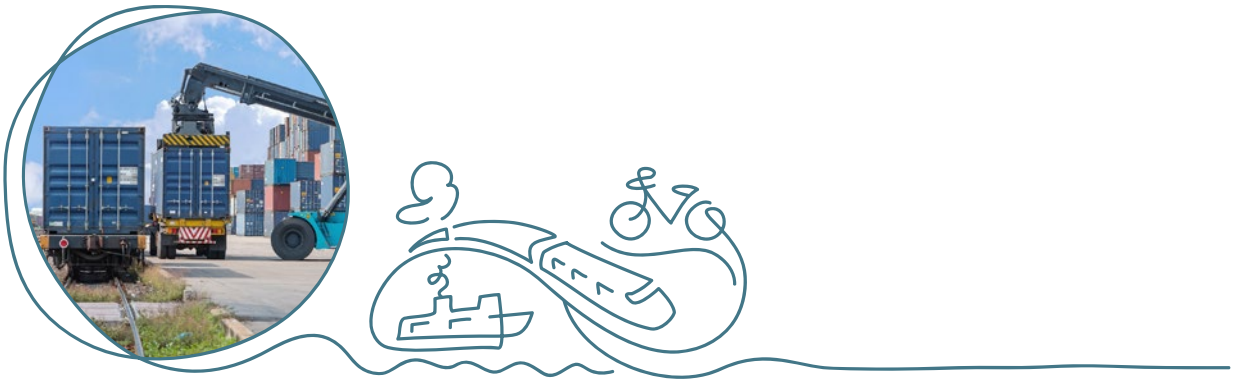
2.3 i - Verka för att stärka tillgängligheten för gränsöverskridande persontransporter.

Genomförandekategori:

- Remissinstans
- Kunskap
- Dialog och samverkan – påverkan
- Dialog och samverkan – stöd och samordning

Koppling till delmål i Agenda 2030:

9.1 - skapa hållbara, motståndskraftiga och inkluderande infrastrukturer
9.4 - uppgradera all industri och infrastruktur för ökad hållbarhet
11.2 - tillgängliggör hållbara transportsystem för alla
17.14 - stärk politisk samstämmighet för hållbar utveckling
17.16 - stärk det globala partnerskapet för hållbar utveckling

2.4 Godstransporter

Skåne är en transitregion som skapar förutsättningar för utrikeshandeln i Sverige. En minskning av transittrafikens negativa påverkan i form av trängsel, vägslitage, klimat- och miljöbelastning och buller krävs. För att klara ökande volymer och samtidigt leva upp till regionala och nationella miljö-och klimatmål behöver en betydligt större andel av godset som kommer in i Skåne transporteras effektivare. Det betyder att godset behöver transporteras med sjöfart närmare sin slutdestination samt på järnväg och i fordon med fossilfria drivmedel. Det ska vara enkelt att kombinera de olika trafikslagen till en effektiv kedja.

Godstransporterna i tätorter ska vara så energieffektiva som möjligt och bidra till att skapa en attraktiv och trivsam stadsmiljö. Det innebär att transporterna behöver ske med så lite utsläpp och buller som möjligt. Satsningar på exempelvis omlastningsterminaler och samordnad citydistribution minskar lastbilstrafiken i städerna, miljö- och klimatbelastningen blir lägre, bullret minimeras och stadsmiljön blir mer attraktiv.

I Skåne finns några av Sveriges största hamnar. Malmö och Trelleborg är två av fem svenska hamnar som har pekats ut som särskilt viktiga inom det transeuropeiska transportnätet, TEN-T. Skåne har ytterligare två TEN-T hamnar: Helsingborgs hamn och Ystad hamn som återfinns på det övergripande nätet. De skånska hamnarna har främst betydelse för de inomeuropeiska handelsflödena via Tyskland, Polen och Baltikum och är av mindre vikt för den utomeuropeiska handeln. Omkring 38 procent av Sveriges import och 28 procent av exporten passerar Skåne via Öresundsbron eller någon av Skånes hamnar. Det är därmed av europeiskt, nationellt och regionalt intresse att säkerställa den långsiktiga funktionen i godstransportsystemet över Öresund samt tillgängligheten i hamnarna. Kapacitetsutnyttjandet på Öresundsbron samt redundans i järnvägsnätet vad gäller gränspassager är centrala frågor.

En viktig fråga för Skåne och Sverige handlar även om att säkerställa tillräcklig kapacitet och funktionalitet för rangering i södra Sverige. Den väntade ökningen av gods och godståg över Öresundsbron kommer att ställa högre krav på både Malmö godsbangårds kapacitet och kombiterminalkapaciteten i Skåne. Malmö godsbangård är nära sitt kapacitetstak idag vilket har medfört att den regionala rangeringen flyttat till Helsingborg med interna transporter mellan de två bangårdarna för att hantera flödet. En avvägning för vilka järnvägsfunktioner som måste ligga på Malmö godsbangård behöver göras och i ett planeringsperspektiv är perioden kort fram till när Fehmarn Bält öppnar. Ett alternativ till Malmö godsbangård är att flytta rangerbangården från Malmö till en annan plats i Skåne, vilket skulle frigöra stora ytor vid Malmö godsbangård som behövs för att utveckla persontågstrafiken. Frågan berör många aktörer där Region Skåne har en viktig samordnande roll.

Det behövs ett regionalt helhetsperspektiv på gods- och logistikfrågor.

- Ny rangerbangård
- Ny rangerbangård, fördjupning
- Strategi för den hållbara gods- och logistikregionen
- TemaPM - Planera för urbana godstransporter

Infrastruktur för godstrafik i Skåne.

Öppna som interaktiv karta här.

2.4 GODSTRANSPORTER

Planeringsprinciper:

2.4 i - Prioritera åtgärder för att föra över en större andel av transittrafiken till järnväg och sjöfart.

2.4 ii - Säkerställ tillgänglighet för gränsöverskridande godstransporter och den långsiktiga funktionen i godstransportsystemet över Öresund samt tillgängligheten i hamnarna.

Genomförandekategori:

- Remissinstans
- Kunskap
- Dialog och samverkan – stöd och samordning

Koppling till delmål i Agenda 2030:

9.1 - skapa hållbara, motståndskraftiga och inkluderande infrastrukturer

11.2 - tillgängliggör hållbara transportsystem för alla

13.2 - integrera åtgärder mot klimatförändringar i politik och planering

3. Grönstruktur

Precis som att Skåne består av en mängd sammanlänkade tätorter har Skåne en flerkärnig grönstruktur som binds samman av stråk. En fungerande grönstruktur är värdefull ur samtliga hållbarhetsdimensioner och bistår samhället med viktiga ekosystemtjänster. Det skånska landskapet med grönområden, åkermark, sjöar, vattendrag och kust har också stor betydelse för regionens identitet och attraktionskraft. Stora delar av Skåne har en mycket begränsad tillgång till grönstruktur och allemansrättsligt tillgänglig mark, då stora arealer består av jordbruksmark, medan andra delar har god tillgång till skog och natur.

När regionen utvecklas och befolkningen växer blir trycket på markens användning allt högre och befintliga vattenresurser ska räcka till fler. Klimatförändringarna innebär ökade påfrestningar för ekosystemen och arterna och i förlängningen Skånes förmåga att upprätthålla biologisk mångfald och en hållbar produktion av ekosystemtjänster.

Den förväntade utvecklingen av grönstrukturen innebär att kommunerna och andra aktörer behöver ha framförhållning och ett regionalt helhetsperspektiv i planeringen, likt den vid trafikinfrastruktur och bebyggelsestruktur.

Grönstruktur i Skåne - Strategier för en utvecklad grön struktur 2012

Grönstruktur i Skåne. Kartan visar Skånes grönstruktur och dess utvecklingsmöjligheter i ett regionalt perspektiv.

Öppna som interaktiv karta här.

3.1 Regionala grönområden och stråk

Den regionala grönstrukturen består av grönområden och grönstråk vars funktioner innefattar både ekologiska och rekreativa värden. Dessa områden och stråk består av ytor med vatten och vegetation och finns både i natur- och kulturlandskapet och i den byggda miljön.

För att naturen ska kunna förse samhället med nödvändiga ekosystemtjänster måste den vara varierad, motståndskraftig mot förändringar och finnas i funktionella, geografiska nätverk. De stora regionala grönområdena är värdefulla för hela Skåne och kommer att få en allt större betydelse i takt med att Skånes befolkning ökar.

Att säkerställa att det långsiktigt finns grönstruktur av tillräcklig kvalitet och kvantitet är avgörande för hälsa, livskvalitet och en långsiktigt hållbar mark- och vattenanvändning som ger värden för hela regionen. Det är därför viktigt att skydda och utveckla den regionala grönstrukturen, både i landskapet och i tätorterna samt att stärka kopplingen där emellan. Kulturmiljöperspektivet kan vara ett stöd för utvecklingen.

Den regionala grönstrukturen sträcker sig över administrativa gränser. Det är därför viktigt att se till helheten och planera för att skapa ett finmaskigare nät av grönstråk genom att förbättra de befintliga stråken och utveckla nya där det saknas samt hantera barriäreffekter. En bred sektorsövergripande samverkan mellan Skånes aktörer är nödvändig för en positiv utveckling av Skånes grönstruktur.

3.1 REGIONALA GRÖNOMRÅDEN OCH STRÅK

Planeringsprinciper:

3.1 i - Skydda, utveckla och bind samman regionala grönområden med höga värden för natur och friluftsliv.

3.1 ii - Verka för att minska barriäreffekter från befintliga vägar och järnvägar.

3.1 iii - Planera ny infrastruktur och bebyggelse så att dessa inte blir barriärer för rekreativa och ekologiska samband.

Genomförandekategori:

- Remissinstans
- Kunskap
- Dialog och samverkan – inspiration
- Dialog och samverkan - stöd och samordning

Koppling till delmål i Agenda 2030:

11.7 - skapa säkra och inkluderande grönområden för alla

11.A - främja nationell och regional utvecklingsplanering

15.1 - bevara, restaurera och säkerställ hållbart nyttjande av ekosystem på land och i sötvatten

15.5 - skydda den biologiska mångfalden och naturliga livsmiljöer

15.9 - integrera ekosystem och biologisk mångfald i nationell och lokal förvaltning

17.14 - stärk politisk samstämmighet för hållbar utveckling

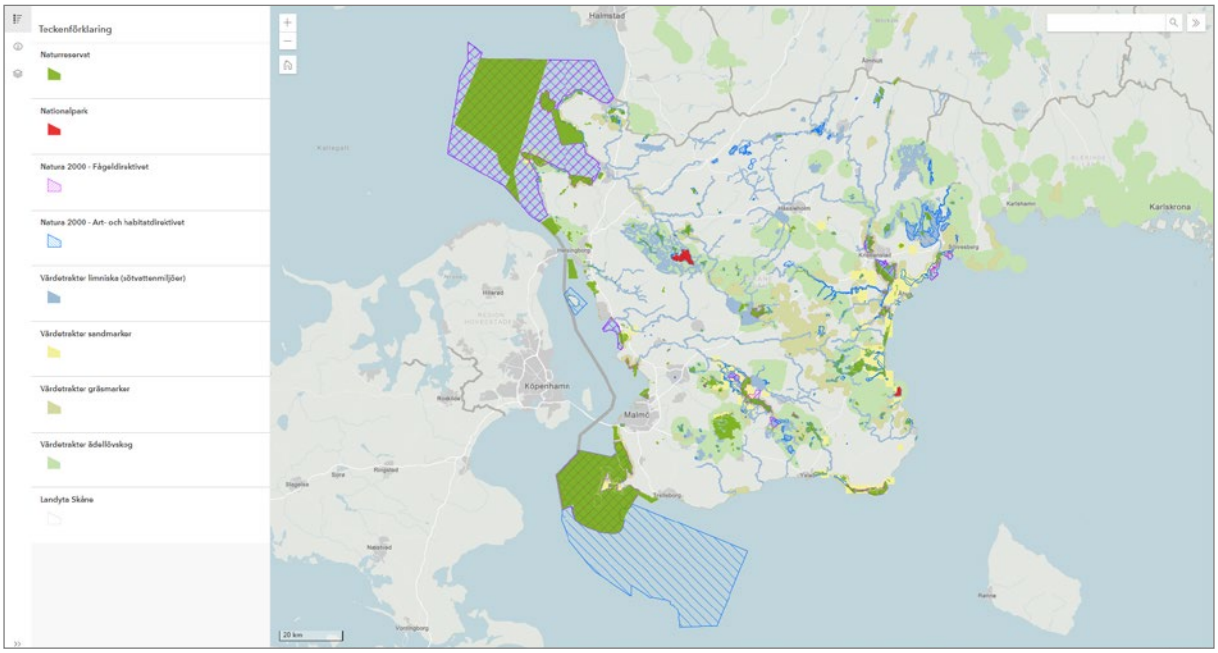
3.2 Biologisk mångfald och grön infrastruktur

Skåne är den artrikaste regionen i landet men har också flest hotade arter. Flest rödlistade arter är knutna till jordbruks- och skogsmiljöer. Den biologiska mångfalden påverkas starkt av hur mark och vatten planeras och används. Arter har under senare år trängts undan av bland annat exploatering och ett produktionsinriktat jord- och skogsbruk. Fragmentering och barriärer i landskapet innebär att arter har svårt att röra sig mellan olika områden som de är beroende av. Klimatförändringarna innebär ett stort hot och ökar bland annat risken för att främmande växt- och djurarter ska sprida sig.

I Skåne ska det finnas en mångfald av ekosystem med god anpassningsförmåga och motståndskraft mot förändringar som också tar hänsyn till egenvärdet hos olika arter. Det behövs aktiva insatser för att bibehålla, skydda och utveckla Skånes gröna infrastruktur, biologisk mångfald och ekosystemtjänster, både på land och i havet. Prioriterade biotoper i Skåne är gräsmarker, sandmarker, ädellövskog och ädellövträd i det öppna landskapet, marina miljöer, vattendrag, sjöar och våtmarker. För att behålla den biologiska mångfalden och dess ekosystemtjänster behövs en välfungerande grön infrastruktur där värdekärnor och värdetrakter kopplas samman med gröna länkar. Många små förändringar kan sammantaget leda till en stor påverkan. Genom att se helheten, planera sektorsövergripande och samplanera bebyggelse, trafik och grönstruktur kan negativa konsekvenser undvikas.

Kommunernas grönplaner och naturvårdsprogram är bra verktyg för arbetet med biologisk mångfald och grön infrastruktur i fysisk planering. Regionplanen synliggör regionala sammanhang som ett underlag för kommunernas planering och miljöarbete.

Handlingsplan för grön infrastruktur

Skyddad natur i Skåne.

Öppna som interaktiv karta här.

3.2 BIOLOGISK MÅNGFALD OCH GRÖN INFRASTRUKTUR

Planeringsprinciper:

3.2 i - Planera med utgångspunkt från att stärka den gröna infrastrukturen. Skydda och utveckla områden med höga naturvärden.

3.2 ii - Skapa förutsättningar för välfungerande ekosystem, både kvantitativt och kvalitativt, i landskapet, i bebyggd miljö och i havet.

Genomförandekategori:

- Remissinstans
- Kunskap
- Dialog och samverkan – inspiration
- Dialog och samverkan – stöd och samordning

Koppling till delmål i Agenda 2030:

11.7 - skapa säkra och inkluderande grönområden för alla

11.A - främja nationell och regional utvecklingsplanering

15.1 - bevara, restaurera och säkerställ hållbart nyttjande av ekosystem på land och i sötvatten

15.5 - skydda den biologiska mångfalden och naturliga livsmiljöer

15.9 - integrera ekosystem och biologisk mångfald i nationell och lokal förvaltning

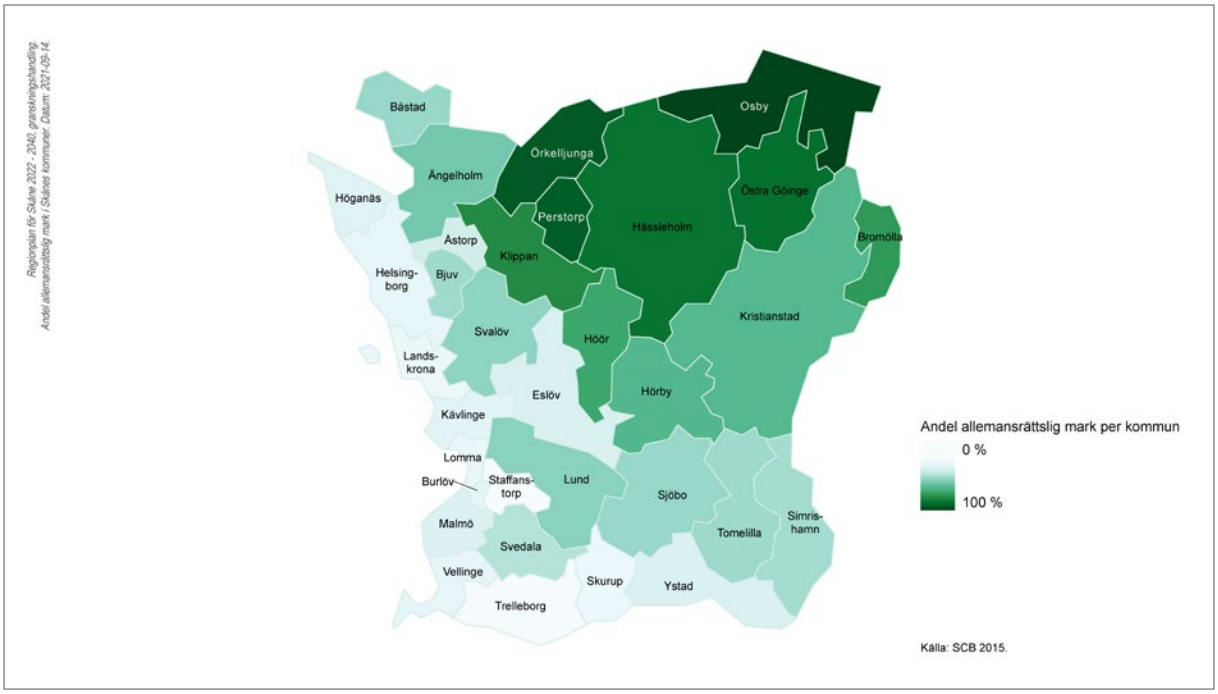
15.A - öka de finansiella resurserna för att bevara och hållbart nyttja ekosystem och biologisk mångfald

3.3 Friluftsliv

Friluftsliv och rekreation har mycket stor betydelse för folkhälsa, fysisk aktivitet, stressåterhämtning, inlärning, välbefinnande, turism med mera. Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv representerar grönstrukturens möjligheter till rekreation och friluftsliv stora värden. Precis som för biologisk mångfald är friluftslivet beroende av kärnområden och stråk. Riksdagens mål om tillgänglig natur för alla innebär att alla människor ska ha möjlighet att vistas i och njuta av natur- och kulturlandskapet.

Många friluftsaktiviteter sker på privat mark med allemansrätten som grund. Skåne är ett av Sveriges mest tätbefolkade områden och andelen allemansrättsligt tillgänglig mark är liten jämfört med många andra delar av Sverige och den är ojämnt fördelad. Tillgången är sämre i de delar av Skåne där befolkningen är störst och ökar mest, medan det i skogsbygden finns stora områden med allemansrättsligt tillgänglig mark med betydande värden för rekreation och besöksnäring. All allemansrättslig mark är dock inte lika tillgänglig på grund av barriärer i form av vägar, järnvägar, vattendrag, åkermark med mera samt markanvändning i form av till exempel djurhållning, planteringar, militär verksamhet och störningar av till exempel buller.

Andel allmänt tillgängliga grönområden i Skånes kommuner. Underlaget omfattar både tillgängliga grönområden i tätorterna och naturområden utanför tätorterna som är tillgängliga genom allemansrätten.

Öppna kartan som PDF här.

I Skåne finns det ett antal områden som är iordningställda för friluftslivet med markerade stigar, parkering med mera. Många av naturreservaten är avsatta med tanke på friluftslivet. Det finns tre nationalparker anpassade för att ta emot större mängder besökare. Stiftelsen Skånska landskap förvaltar 19 strövområden med regional betydelse för friluftslivet. Flera kommuner förvaltar områden särskilt avsatta för friluftslivet. Skånes kuster, sjöar och vattendrag har stor betydelse för friluftsliv och turism.

Tätortsnära natur för det nära, vardagliga friluftslivet och dagsutflykter, som är lätt att nå med cykel eller kollektivtrafik, är ett viktigt komplement till den regionala grönstrukturen. Det är även viktigt att koppla ihop tätorternas grönstruktur med den regionala grönstrukturen för att stärka både ekologiska samband och rekreationsvärden.

Exploatering för bebyggelse, ny infrastruktur, täkter och andra ingrepp i miljön kan påverka friluftslivet negativt. De stora ströv- och vandringsområdena bör så långt möjligt utgöras av tysta områden och skyddas från buller och ljusföroreningar. Det finns även ett ökande tryck på Skånes natur- och friluftsområden. Skåne kan komma att bli ett allt större besöksmål för besökare utanför Skåne samtidigt som befolkningen i Skåne ökar och det finns ett växande intresse för friluftsliv. Under pandemiåret 2020 - 2021 har antalet besökare i naturen ökat kraftigt med tidvis överbelastning i populära områden som följd.

Områden med betydelse för friluftslivet behöver skyddas och utvecklas för att tillgodose behovet av natur av god kvalitet. Tillgängligheten i natur- och kulturlandskapet behöver öka, både för befolkningen i stort och för särskilda grupper. Det finns även ett stort behov av att skapa mer tillgänglig mark för rekreation i tätbebyggda områden.

Friluftsliv i Skåne.

Öppna som interaktiv karta här.

3.3 FRILUFTSLIV

Planeringsprinciper:

3.3 i - Synliggör och ta hänsyn till friluftslivets och turismens intressen i den regionala och kommunala planeringen samt ge fler områden av regional betydelse för friluftslivet ett långsiktigt skydd.

3.3 ii - Öka tillgängligheten för rekreation och friluftsliv i natur- och kulturlandskapet.

3.3 iii - Förbättra tillgången till tätortsnära natur för nära, vardagligt friluftsliv och kortare utflykter.

Genomförandekategori:

- Remissinstans
- Dialog och samverkan – stöd och samordning

Koppling till delmål i Agenda 2030:

8.9 - främja gynnsam och hållbar turism

11.7 - skapa säkra och inkluderande grönområden för alla

11.A - främja nationell och regional utvecklingsplanering

15.1 - bevara, restaurera och säkerställ hållbart nyttjande av ekosystem på land och i sötvatten

15.5 - skydda den biologiska mångfalden och naturliga livsmiljöer

15.9 - integrera ekosystem och biologisk mångfald i nationell och lokal förvaltning

15.A - öka de finansiella resurserna för att bevara och hållbart nyttja ekosystem och biologisk mångfald

3.4 Regionala vandringsleder- och cykelleder för rekreation och turism

Skåne har ett stort och regionalt sammanhållet system av leder för vandring och cykling. Vandringsleden Skåneleden och de tre nationella cykellederna Kattegattleden, Sydkustleden och Sydostleden tangerar Skånes kust, besöksvärda natur- och kulturområden, går genom stads- och byliv, via tätortsnära naturområden och ut i den skånska varierade naturen. I Skåne ska också tre regionala cykelleder för rekreation och turism etableras som kompletterar de nationella lederna och beräknas att invigas 2023.

För att gynna rekreation, friluftsliv och turism i Skåne är det är viktigt att stärka cykelinfrastrukturen och kopplingarna mellan befintlig kollektivtrafik och målpunkter i naturen. En stor del av lederna går att nå med kollektivtrafik och det görs kontinuerligt insatser för att öka tillgängligheten, bland annat genom att leder dras om i nya sträckningar för att angöra fler buss- och tågstationer.

Ett utvecklat nät av rekreativa leder ska binda ihop stad och land och stärka invånarnas tillgång till naturområden och möjligheten till fysisk aktivitet och rekreation. Det finns även stor potential för Skåne att utveckla friluftsutbudet med exempelvis paddelleder och mountainbikeleder för att skapa ett mångfacetterat friluftsliv och uppmuntra till att välja en hälsosam och aktiv vardag.

Region Skåne är ledhuvudman för Skåneleden, Sydkustleden och Sydostleden och de kommande regionala cykellederna. Region Halland är huvudman för Kattegattleden med Region Skåne som deltagande part. Kommunerna är ansvariga för drift och underhåll av Skåneleden och respektive väghållare är ansvariga för de regionala och nationella cykelturismlederna. När en led pekats ut och fastställts är det viktigt att den tas med i relevanta planer och strategier för att få genomslag och skapa mervärde för Skåne och kommunerna.

3.4 REGIONALA VANDRINGSLEDER- OCH CYKELLEDER FÖR REKREATION OCH TURISM

Planeringsprinciper:

3.4 i - Synliggör och ta hänsyn till de nationella och regionala lederna för cykling och vandring i den kommunala fysiska planeringen.

3.4 ii - Förbättra nåbarheten till Skånes natur- och kulturmiljöer för att gynna friluftsliv och turism.

Genomförandekategori:

- Remissinstans
- Kunskap

Koppling till delmål i Agenda 2030:

9.4 - uppgradera all industri och infrastruktur för ökad hållbarhet

11.7 - skapa säkra och inkluderande grönområden för alla

1**1.A** - främja nationell och regional utvecklingsplanering

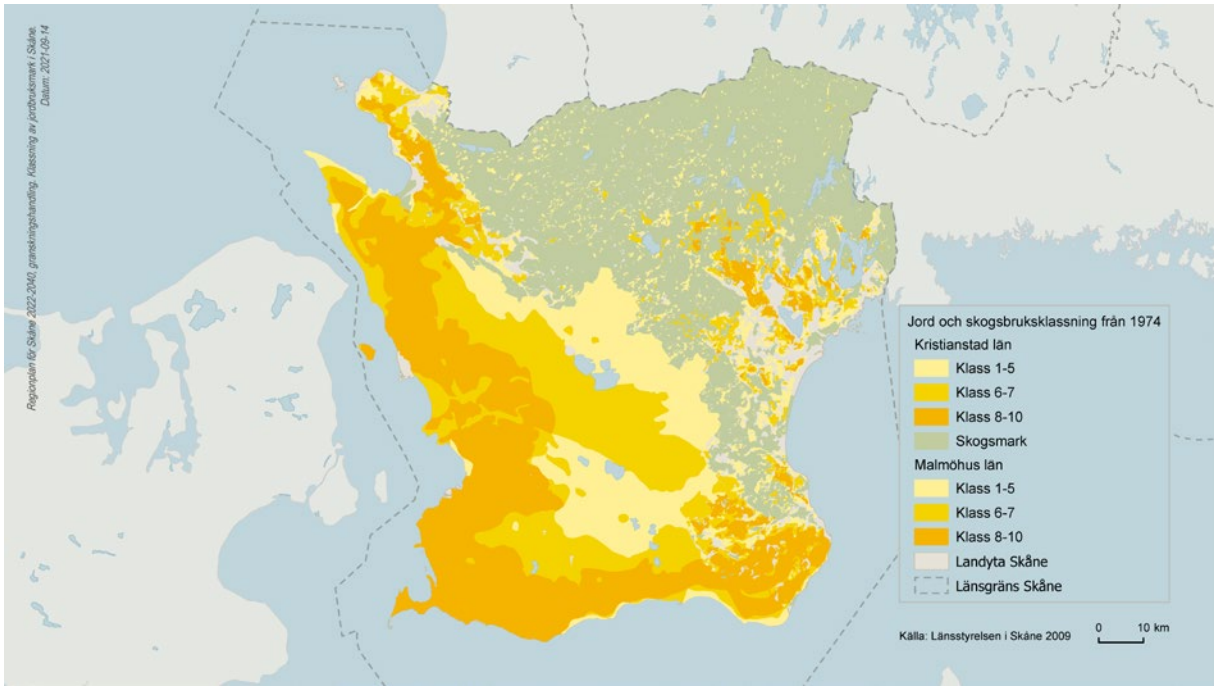

3.5 Landskap, jordbruk och skogsbruk

Skåne har mycket värdefull mark, både bestående av bruknings-värd åkermark och fina naturområden. Det finns en stor variation av naturtyper och landskapstyper med betydande värden för Skånes identitet och attraktionskraft, bosättning, turism och näringsliv. Olika delar av Skåne har olika naturgeografiska förutsättningar och behöver utvecklas efter sina förutsättningar. Om det skånska landskapet blir alltför homogent riskerar det att tappa sin särart samtidigt som det blir mindre robust mot förändringar.

Skånes jordbruksmark är en begränsad resurs som är viktig för livsmedelsförsörjningen, både regionalt och nationellt. En stark inhemsk livsmedelsproduktion ökar möjligheten till högre grad av självförsörjning och minskar sårbarheten vid krislägen. Det finns också en stor exportpotential. I framtiden beräknas den svenska jordbruksmarken också bli mer värdefull än idag då de globala klimatförändringarna minskar tillgången på jordbruksmark i många andra länder.

Samhällsplaneringen måste se till exploateringen av jordbruksmarkens kumulativa konsekvenser i ett mellankommunalt, regionalt och nationellt sammanhang över tid. Befolkningstillväxten i Skåne innebär ett ökat

Jordbruksmark i Skåne. Klassificeringen gjordes 1974 i f.d. Kristianstads län respektive Malmöhus län. Av kartan framgår att den mest produktiva jordbruksmarken är koncentrerad till västra och södra Skåne.

Öppna kartan som PDF här.

behov av att försörja fler vilket ställer krav på möjligheten till att öka livsmedelsproduktionen i regionen.

Anläggning av våtmarker kan minska övergödningen och stärka den biologiska mångfalden i områden med intensivt jordbruk samt minska översvämningsrisker vid klimatförändringar. I delar av Skåne med brist på närhet till rekreationsområden kan jordbrukslandskapet utvecklas för att möta behovet. Utvecklingen måste dock ske i harmoni med jord- och skogsbrukets behov.

Skånes yta är till 38 procent täckt av skog, vilket gör skogen till en betydande resurs såväl ekonomiskt och socialt som miljömässigt. Trots att miljöarbetet både i och för skogen utvecklas positivt, är det inte tillräckligt. Det finns en mycket rik biologisk mångfald som framför allt är knuten till löv- och ädellövsmiljöer och i viss mån till tallskog. I Skåne uppgår ädellövskog till knappt 20 % av skogsarealen. Det finns en variationsrik skog med mycket höga rekreationsvärden men all allemansrättslig skogsmark är inte lika tillgänglig. Skogsplanteringar av gran är i många fall både otillgängliga och fattiga på naturvärden.

Klimatförändringarna innebär ökad risk för skador på jord- och skogsbruk genom exempelvis mer extrema väderhändelser men också att tillgången på vatten minskar samtidigt som jordbrukets vattenbehov kan komma att öka. Ökat upptag av koldioxid i skog och mark är en strategi för att minska Skånes nettoutsläpp av växthusgaser.

Att hushålla med Skånes jordbruks- och skogsmark är en förutsättning för en långsiktigt hållbar markanvändning. Boverket, Länsstyrelsen och Havs- och vattenmyndigheten genomför under 2021 en översyn av hur jordbruksmarken ska hanteras i den översiktliga planeringen.

3.5 LANDSKAP, JORDBRUK OCH SKOGSBRUK

Planeringsprinciper:

3.5 i - Hushålla med och ta hänsyn till Skånes värdefulla jordbruksmark.

3.5 ii - Utveckla odlingslandskapets kvaliteter för biologisk mångfald, vattenfördröjning och infiltration samt rekreation.

3.5 iii - Utveckla Skånes skogar i samverkan mellan olika aktörer. Ta hänsyn till miljö, produktion, rekreation och innovation.

3.5 iiii - Planera med hänsyn till Skånes kulturlandskap och landskapskaraktärer och beakta den regionala identiteten som de blågröna strukturerna bidrar till.

Genomförandekategori:

- Kunskap
- Dialog och samverkan – stöd och samordning

Koppling till delmål i Agenda 2030:

2.4 - hållbar livsmedelsproduktion och motståndskraftiga jordbruksmetoder

6.4 - effektivisera vattenanvändning och säker vattenförsörjning

6.6 - skydda och återställ vattenrelaterade ekosystem

8.4 - förbättra resurseffektiviteten i konsumtion och produktion

11.A - främja nationell och regional utvecklingsplanering

12.2 - hållbar förvaltning och användning av naturresurser

15.1 - bevara, restaurera och säkerställ hållbart nyttjande av ekosystem på land och i sötvatten

15.2 - främja hållbart skogsbruk, stoppa avskogningen och återställ utarmade skogar

17.14 - stärk politisk samstämmighet för hållbar utveckling

3.6 Vatten i landskapet

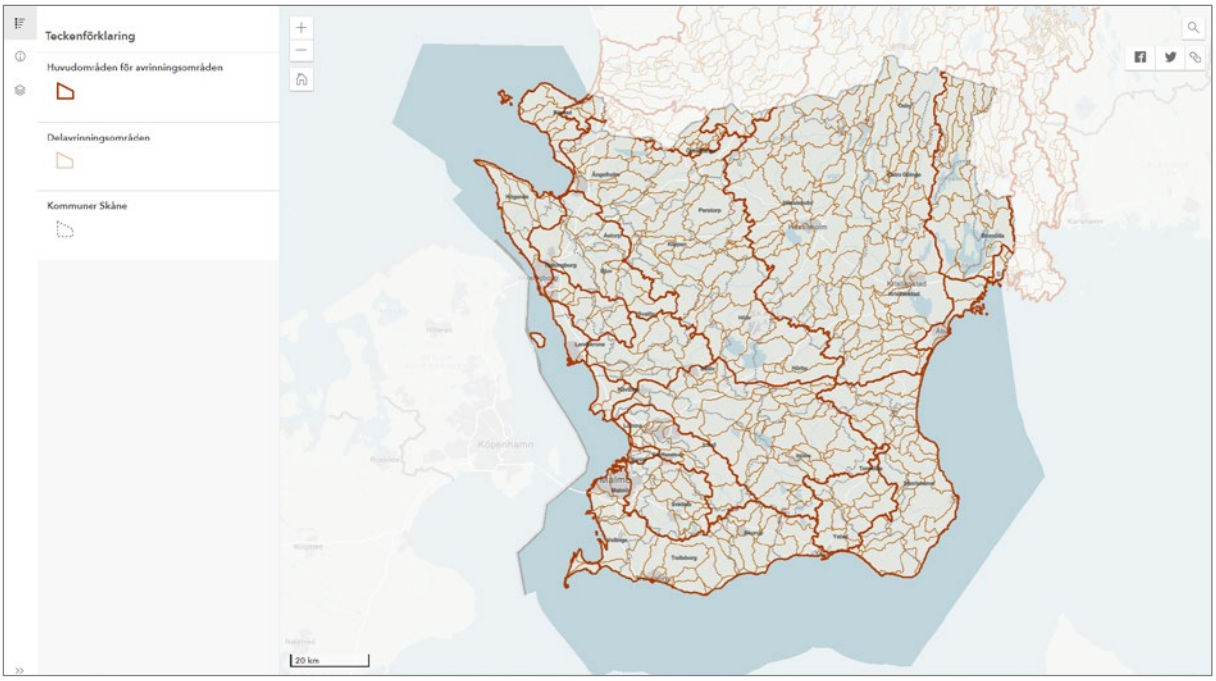
Kvantiteten av både yt- och grundvatten kommer att minska i Skåne om inte aktiva åtgärder genomförs. Vatten av tillräcklig kvantitet och kvalitet är en förutsättning för att kunna bibehålla en god folkhälsa, livskraftigt jordbruk, hållbar tillväxt i näringslivet samt en biologiskt rik grön infrastruktur för rekreation och turism. Att öka markens vattenhållande förmåga bidrar till att minska effekterna av klimatförändringarna. Åtgärder för att fördröja vattnets tid i landskapet resulterar i att renare vatten når havet samt till en bättre livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag.

Utöver detta behövs även åtgärder införas för att möta den utmaning som kommer med att fler personer ska bo och nyttja vår gemensamma vattenresurs. En ökad befolkningsmängd kan innebära att en ökad mängd skräp, mikroföroreningar samt läkemedelsrester når vattendrag och hav. Berörda aktörer behöver proaktivt arbeta med ett "från källa till hav - koncept" för att minska föroreningar och nå utpekade miljökvalitetsnormer. Gällande miljökvalitetsnormer kan nås digitalt via vatteninformationssystem Sverige (VISS). Samtliga aktörer inom regionen behöver utöver effektivisering och minimering av vattenanvändning även rena sina vattenutsläpp för att nå en cirkulär vattenhantering som möjliggör ökad produktion och nyetableringar i regionen.

Kommunerna har ett stort ansvar att genom sin planering ge vattnet mer utrymme i landskapet och i tätorterna. Vattnet sträcker sig över administrativa gränser och det behövs en bredare samverkan i beslut som berör planering av gemensamt vatten inom avrinningsområdena. Målen för kommunernas vattenåtgärder behöver vara ambitiösa på både kort och lång sikt för att Skåne inte ska hamna i en krissituation med vattenbrist eller få otjänligt dricks- eller badvatten.

VISS

Vattenatlas

Avrinningsområden i Skåne och angränsande regioner.

Öppna som interaktiv karta här.

3.6 VATTEN I LANDSKAPET

Planeringsprinciper:

3.6 i - Planera utifrån avrinningsområden.

3.6 ii - Planera för att öka vattnets utrymme och fördröja vattnets tid i landskapet.

3.6 iii - Planera och samordna proaktivt uppströmsarbete (från källa till hav) för att minska skräp, mikroföroreningar och läkemedelsrester utifrån avrinningsområden.

Genomförandekategori:

- Kunskap
- Dialog och samverkan – stöd och samordning

Koppling till delmål i Agenda 2030:

6.4 - effektivisera vattenanvändning och säker vattenförsörjning

6.5 - integrerad förvaltning av vattenresurser

6.6 - skydda och återställ vattenrelaterade ekosystem

6.B - stöd lokalt engagemang i vatten- och sanitetshantering

12.2 - hållbar förvaltning och användning av naturresurser

17.14 - stärk politisk samstämmighet för hållbar utveckling

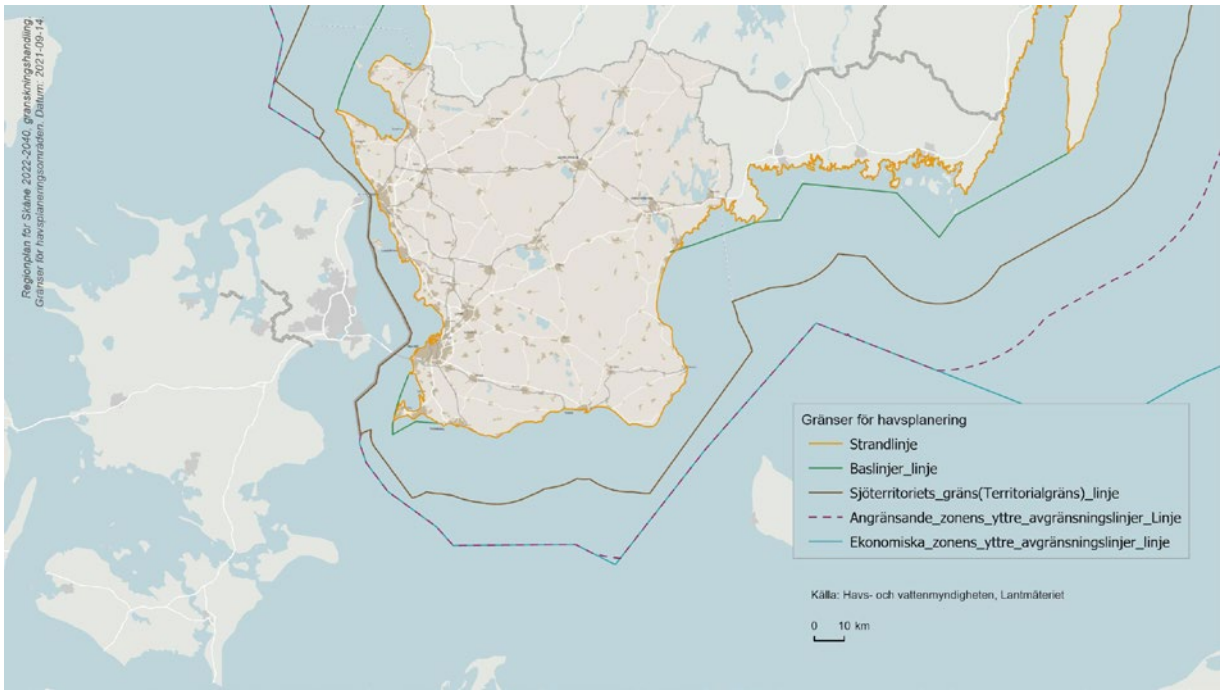

3.7 Havet och kusten

Många intressen och värden ska samsas i havet och längs Skånes kuster såsom sjöfart, yrkesfiske, energiutvinning, naturvård, rekreation, friluftsliv och turism. Den oexploaterade kusten och dess värden är en gemensam resurs för hela Skåne. Havet är starkt påverkat av övergödning, invasiva arter och föroreningar. Klimatförändringarna med stigande havsnivåer påverkar Skånes kustnära natur och bebyggelse negativt med ökad erosion och översvämningsrisk. Den långsiktiga målsättningen är ett hav och kust i balans med ekosystem som förser atmosfären med syre, ger husrum till många arter, reglerar väder och klimat samt höjer vår livskvalitet. Fungerande ekosystem och en god miljö är också en förutsättning för de marina och maritima näringarna.

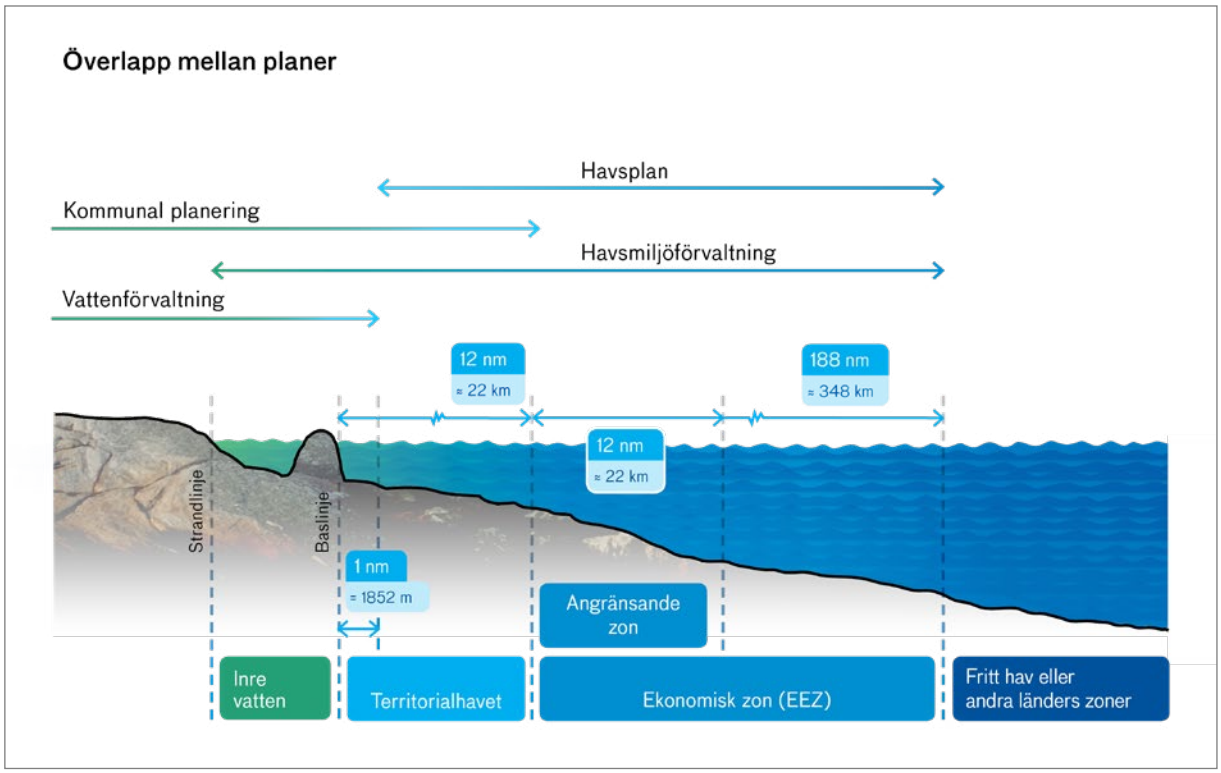
Skånes kust är påverkat av stranderosion och inom vissa områden finns det överhängande risk för översvämning av samhällsviktiga funktioner så som infrastruktur. Erosionsdrabbade kustområden är en komplex utmaning som kräver bred samverkan om lösningar.

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) har lämnat över förslag till statliga havsplaner för Sverige till regeringen som fattar beslut senast 2021. Det finns många kopplingar mellan den statliga havsplaneringen och kommunala och regionala frågor. Kustkommunerna har en nyckelroll i havsplaneringen. Länsstyrelsen i Skåne har i uppdrag att utreda hur behovet av ett marint skydd kan tillgodoses.

Gränser för havsplaneringsområden i Skåne.

Öppna kartan som PDF här.

Gränser för havsplaneringsområden i Skåne, 1 nautisk mil = 1852 meter. Källa: Havs- och vattenmyndigheten.

3.7 HAVET OCH KUSTEN

Planeringsprinciper:

3.7 i - Använd havsplaneringen som verktyg för att skydda värdefulla områden och den biologiska mångfalden i havet och skapa samtidigt förutsättningar för en fortsatt produktion av havets ekosystemtjänster.

3.7 ii - Värna den oexploaterade kusten och dess värden för naturvård, rekreation, friluftsliv, besöksnäring och identitet som en gemensam resurs för hela Skåne.

3.7 iii - Skapa och värna om kustnära våtmarker och strandängar som kan översvämmas och mildra erosion.

Genomförandekategori:

- Kunskap
- Dialog och samverkan – inspiration
- Dialog och samverkan – stöd och samordning

Koppling till delmål i Agenda 2030:

14.2 - skydda och återställ ekosystem

14.5 - bevara kust- och havsområden

14.C - implementera och verkställ den internationella havsrättskonventionen

15.1 - bevara, restaurera och säkerställ hållbart nyttjande av ekosystem på land och i sötvatten

15.5 - skydda den biologiska mångfalden och naturliga livsmiljöer

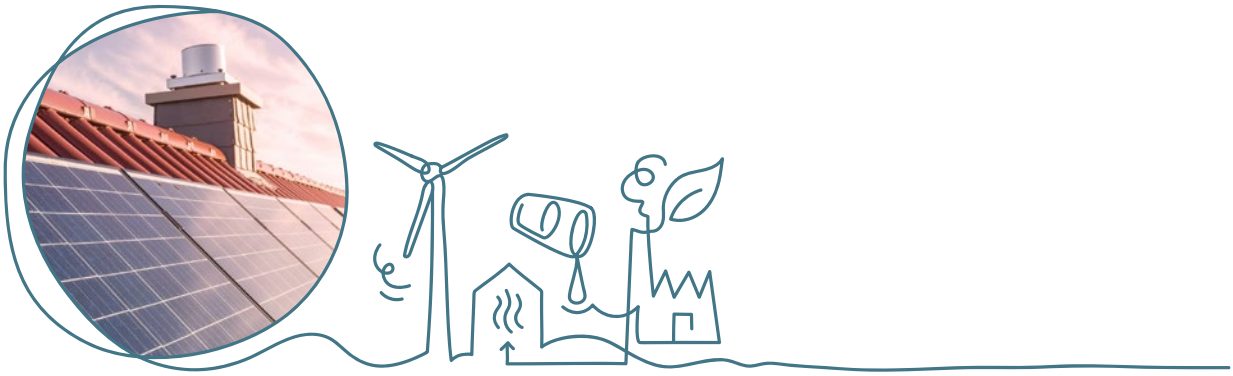

4. Teknisk infrastruktur

Den tekniska infrastrukturen tillgodoser samhällets behov av el, värme, kyla, energigas, dricksvatten och digital uppkoppling samt säkerställer hantering av dagvatten, avloppsvatten och avfall. Hållbar, resilient, robust och säker teknisk infrastruktur kräver framsynt planering och god samverkan mellan flertalet samhällsaktörer inom och utanför Skåne. Skånes invånare och företag måste kunna lita på att den tekniska infrastrukturen levererar med tillräcklighet och tillförlitlighet. Därtill ska försörjning av el, värme, kyla och energigaser ske med låga utsläpp av växthusgaser och luftföroreningar som påverkar klimat, miljö och människors hälsa. Dricksvatten ska vara rent och med säker tillgång. Dagvatten, avloppsvatten och avfall ska hanteras med låg påverkan på miljö, egendom och människors hälsa.

Digital uppkoppling ska ske med omsorg om hälsa och integritet. Alla system måste ta höjd för klimatförändringar, extremväder och risker för olyckor och intrång.

En stor del av dagens tekniska infrastruktur är ålderstigen och behöver förnyas innan 2040. Andra delar måste utvecklas med nya lösningar för att möta och stödja samhällets utveckling. Därigenom finns möjlighet att säkerställa att alla får lika tillgång till teknisk infrastruktur av god kvalitet. En generell digital omställning är viktig såväl för individen som för det skånska näringslivet.

4.1 Energiförsörjning

Utbyggnad av elnät tar lång tid, särskilt på stamnäts- och regionnätsnivå. Det är komplicerade processer med flera inblandade parter och det behövs dessutom tillgång till mark för ledningar och tekniska anläggningar. Det är därför viktigt att utvecklingen av elnäten integreras tidigt i den kommunala fysiska planeringen.

Det är också väsentligt att ta hänsyn till kraftöverföringen i det svenska stamnätet och från utlandet. Skåne har ett stort behov av mer fossilfri elproduktion, dels för att minska risken för kapacitets- och effektbrist i Skåne och dels för att minska elpriset i södra Sverige.

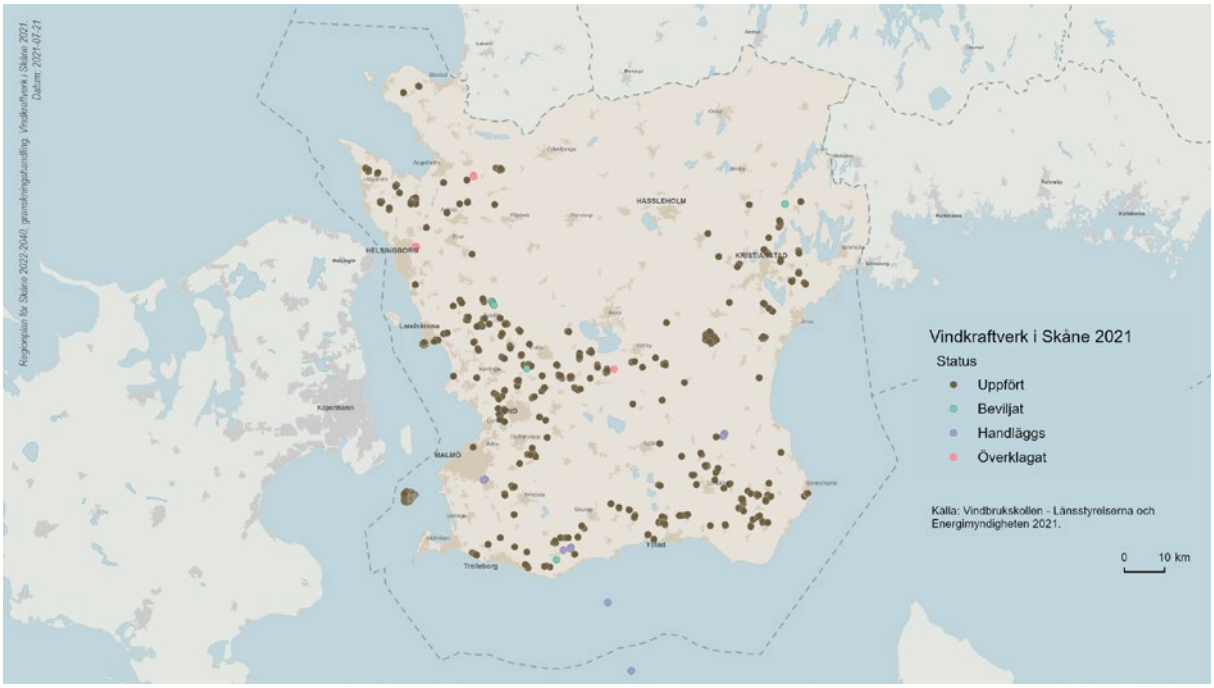
Skåne har potential att producera mer energi såsom biogas, vätgas, solkraft och vindkraft. Det kommer att behövas mer vindkraft på land och till havs i framtiden. Det finns också stor potential i Skåne att utveckla värme från djupgeotermi och tillvarata spillvärme och återvunnen energi. Utvecklingen av biogas och vätgas kan främjas ytterligare. Möjligheterna är goda i Skåne, men det krävs bland annat att logistiken för distribution av biogas och vätgas till användare är god.

Klimat och energistrategi

Transmissionsnät för el i Skåne.

Öppna som interaktiv karta här.

Vindkraftverk i Skåne 2021.

Öppna kartan som PDF här.

4.1 ENERGIFÖRSÖRJNING

Planeringsprinciper:

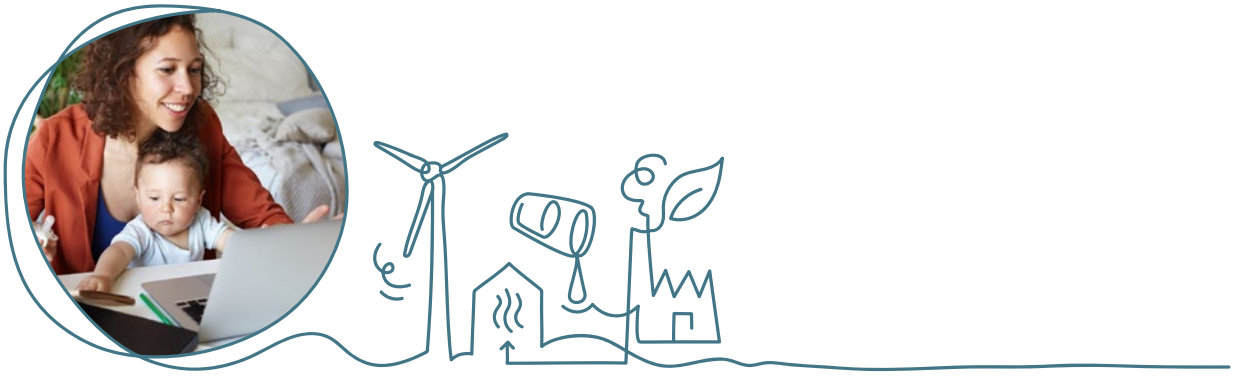
4.1 i - Främja utvecklingen av tranmissionsnät, regionnät och lokalnät i den fysiska planeringen.
4.1 ii - Främja utbyggnaden av fossilfri energiproduktion.
4.1 iii - Verka för en samsyn i Skåne gällande utveckling av sol- och vindkraft.

Genomförandekategori:

- Remissinstans
- Kunskap
- Dialog och samverkan – inspiration
- Dialog och samverkan – stöd och samordning,

Koppling till delmål i Agenda 2030:

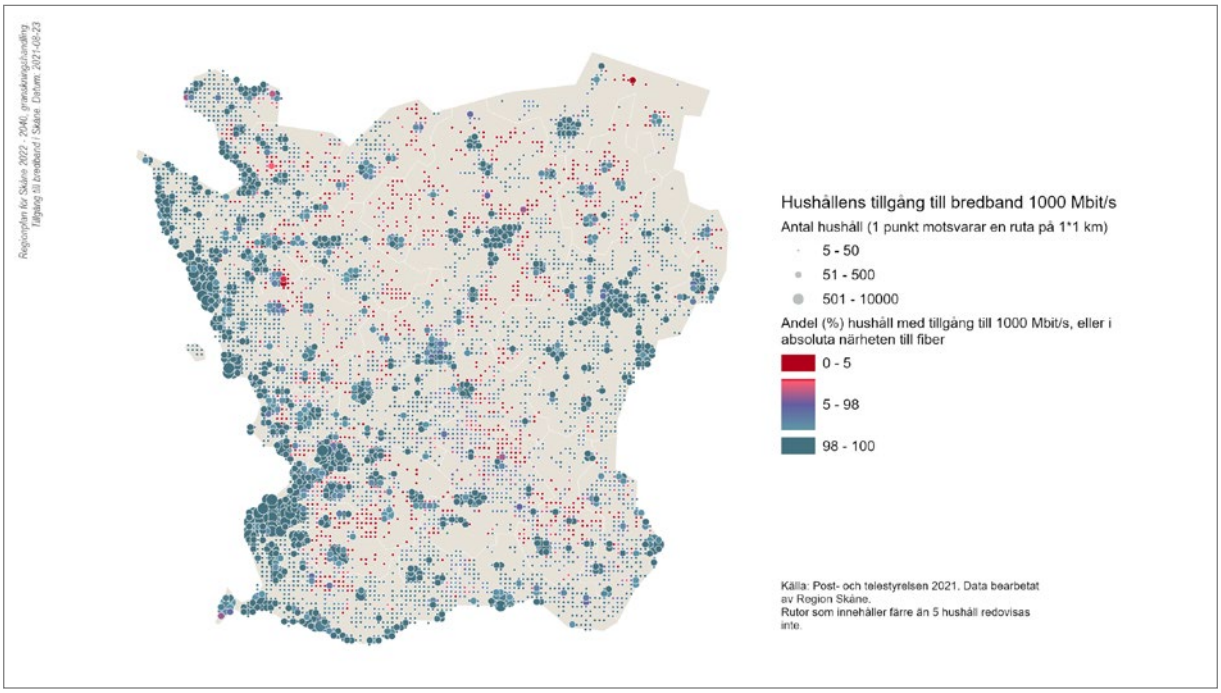
7.1 - tillgång till modern energi för alla
7.2 - öka andelen förnybar energi i världen
11.A - främja nationell och regional utvecklingsplanering

4.2 Digital infrastruktur

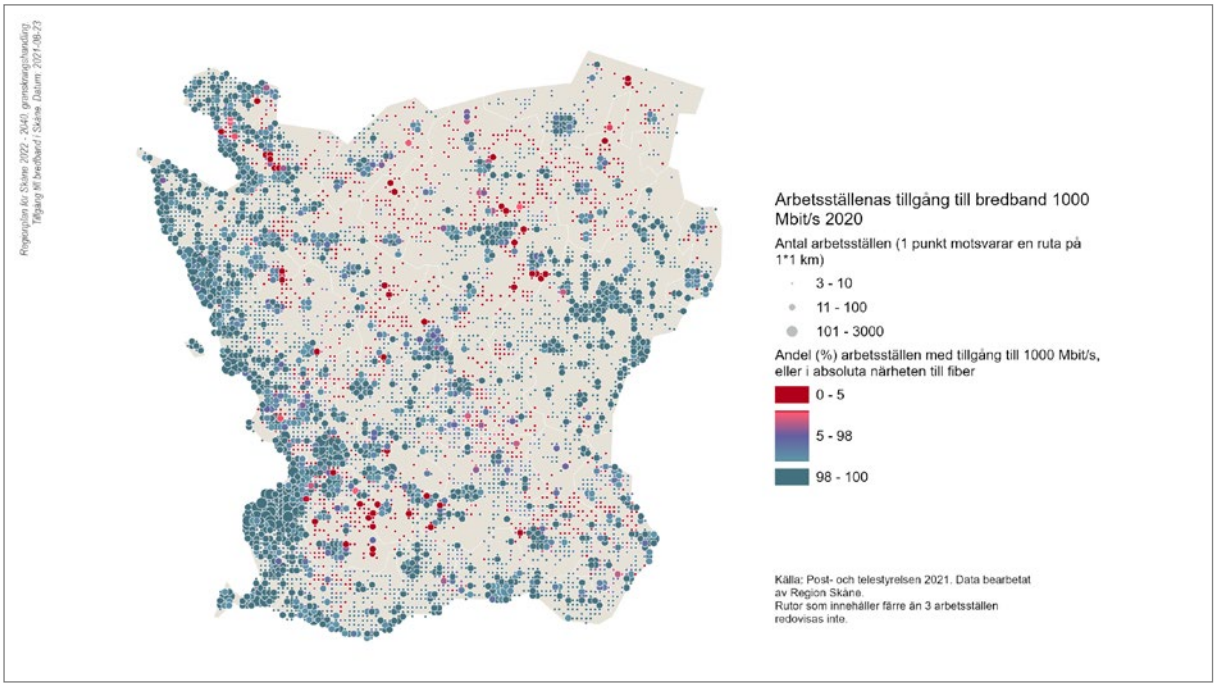
En robust och väl utbyggd digital infrastruktur ger goda förutsättningar för bland annat näringslivsutveckling, sysselsättning, forskning och innovationer, vård och omsorg, miljö och klimat, utbildning och kompetensförsörjning samt social delaktighet. Det nationella målet är att 98 procent av hushållen ska ha möjlighet till bredbandsanslutning om 1000 Mbit/s senast år 2025. En del kommuner har redan nått längre än så. Under pandemin har många fysiska aktiviteter ersatts av digitala och det är tydligt hur beroende samhället har blivit av den digitala infrastrukturen. Sverige har i jämförelse med omvärlden haft bra förutsättningar, mycket tack vara en omfattande utbyggnad av kapacitetsinfrastruktur (fiber) som har klarat den ökade belastningen.

I Skåne finns utmaningarna avseende utbyggnad av bredbandsinfrastruktur framför allt på landsbygden, där långa avstånd till stamnät ökar produktionskostnaden och minskar det kommersiella intresset. Det ska finnas förutsättningar för att kunna bo och vara verksam i hela Skåne och det är viktigt att arbeta för att undvika en digital klyfta mellan stad och land. En fullt utbyggd digital infrastruktur binder samman hela regionen och är bland annat en förutsättning för att digitalisera hälso- och sjukvården och öka samhällets förmåga att erbjuda alla invånare vård på samma villkor. Den digitala infrastrukturen kan även bidra till ett minskat resande vilket också gör den till en klimatsmart och hållbar lösning. I takt med att den digitala infrastrukturen blir bärare av allt fler samhällskritiska funktioner ökar också behovet av att trygga såväl robusthet som säkerhet. Infrastrukturen måste vara tillförlitlig och ha hög säkerhet för överföring av känslig information. Den digitala infrastrukturen måste vara en naturlig del av samhällsplaneringsprocessen på såväl kommunal, regional och nationell nivå.

Andel hushåll per ruta (1x1 km) som har tillgång till bredband inklusive absolut närhet till bredband 1000 Mbit/s.

Öppna kartan som PDF här.

Andel arbetsställen per ruta (1x1 km) som har tillgång till bredband inklusive absolut närhet till bredband 1000 Mbit/s.

Öppna kartan som PDF här.

4.2 DIGITAL INFRASTRUKTUR

Planeringsprinciper:

4.2 i - Främja utbyggnad av digital infrastruktur på landsbygden.

4.2 ii - Planera för ökad digital robusthet och säkerhet för att säkra samhällskritiska funktioner.

Genomförandekategori:

- Kunskap
- Dialog och samverkan – stöd och samordning

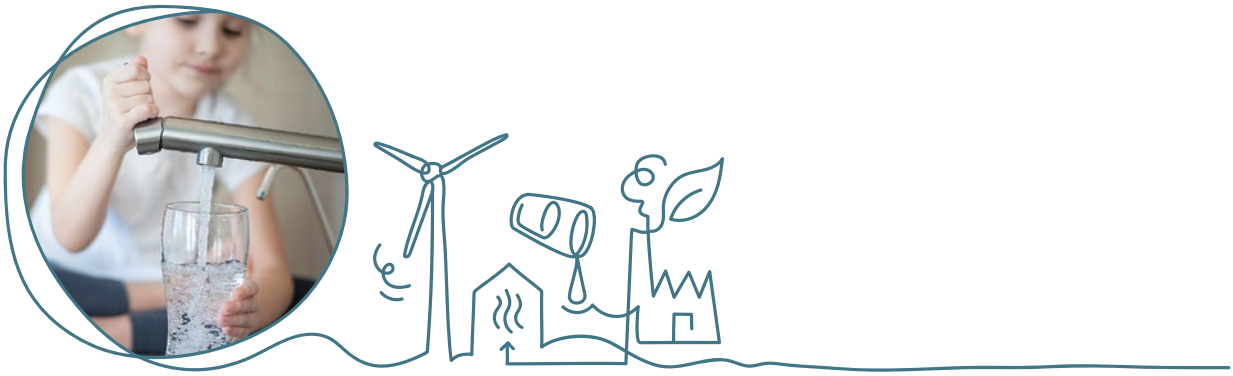
Koppling till delmål i Agenda 2030:

9.C - tillgång till informations- och kommunikationsteknik för alla

11.A - främja nationell och regional utvecklingsplanering

11.B - implementera strategier för inkludering, resurseffektivitet och katastrofriskreducering

17.14 - stärk politisk samstämmighet för hållbar utveckling

4.3 Vattenförsörjning

Klimatförändringarna har tillsammans med de senaste årens vattenbrist satt fokus på vattentillgången för både hushåll och näringsliv. Skånes sötvattenresurs är redan idag begränsad, särskilt under de varmare månaderna, och behöver hanteras därefter. En långsiktigt hållbar vattenförsörjning är en förutsättning för en resilient samhällsutveckling, jordbrukets produktionsförmåga och ett konkurrenskraftigt näringsliv. Många skånska företag upplever redan idag att tillgången på vatten sätter begränsningar för deras produktion och utvecklingsmöjligheter. Ansvaret för dricksvattenfrågan är fragmenterat och delas mellan flera olika myndigheter och kommunerna. Det är däremot kommunerna som har det yttersta ansvaret. En ökad samverkan är viktig och Region Skåne behöver utveckla sin roll och ta gemensamt ansvar i frågan tillsammans med andra myndigheter och aktörer.

En växande befolkning och kommande klimatförändringar innebär att fler kommer behöva dela på en minskande vattenresurs och ett aktivt arbete behövs därför för att säkerställa en effektiv vattenanvändning. För att detta ska vara möjligt och hållbart behövs tydliga mål tas fram för att få samtliga vattenanvändare att inte förbruka mer vatten än vad som är motiverat. Det kräver effektivisering och återvinning av vattenanvändningen, exempelvis genom att använda andra vattenkällor än dricksvatten i de processer där detta är möjligt. Långsiktigt behövs också en tydlig bild av Skånes totala vattenbalans, det vill säga hur mycket vatten som finns tillgängligt och hur mycket vatten som används av olika användare. Detta för att skapa en bild över vilken buffertkapacitet som finns i systemet och hur detta varierar med säsong och klimat.

4.3 VATTENFÖRSÖRJNING

Planeringsprinciper:

4.3 i - Planera för att säkra hela logistikkedjan från dricksvattentäkterna tills vattnet når vattenanvändarna.

4.3 ii - Verka för att få samtliga vattenanvändare att effektivisera sin vattenanvändning med målsättningen att mindre vatten ska räcka till fler personer.

4.3 iii - Verka för att en tydligare bild av vattenbalansen tas fram inom varje avrinningsområde i Skåne.

Genomförandekategori:

- Kunskap
- Dialog och samverkan – stöd och samordning

Koppling till delmål i Agenda 2030:

6.1 - säkert dricksvatten för alla

6.4 - effektivisera vattenanvändning och säker vattenförsörjning

6.5 - integrerad förvaltning av vattenresurser

6.B - stöd lokalt engagemang i vatten- och sanitetshantering

11.A - främja nationell och regional utveckling

Genomförande och uppföljning

Genomförande av regionplanen

Den regionala utvecklingsstrategin anger att visionen om Det öppna Skåne 2030 förverkligas genom att utvecklingsaktörerna i Skåne samverkar. Det är genom områdesstrategierna – varav Regionplan för Skåne är en – som den regionala utvecklingsstrategin genomförs. Regionplan för Skåne är ett verktyg för Skånes utveckling där Region Skåne samordnar inriktningen och genomförandet av fysisk planering tillsammans med de regionala utvecklingsaktörerna i sin roll som regionplaneorgan.

Region Skåne och kommunerna i samverkan

Rollen som regionplaneorgan utvecklas i samarbete med de regionala utvecklingsaktörerna. Kärnan ligger i att skapa en plattform där samtliga regionala utvecklingsaktörer möts för att gemensamt utveckla kunskap och driva utvecklingen genom dialog och samverkan. Region Skåne har en särskild uppgift som remissinstans för kommunernas översiktsplaner och riktlinjer för bostadsförsörjning. Regionplan för Skåne skapar förutsättningar för Skånes utveckling. Det gäller i frågor där det finns gemensamma, mellanregionala, regionala eller mellankommunala utmaningar för Skåne.

Region Skåne har ett ansvar i de områden där regionen har rådighet och där samordning sker internt. Utöver det ingår i Region Skånes roll som regionplaneorgan att vara kunskapsgenererare av det regionala perspektivet i samhällsplaneringen och att identifiera och potentiellt initiera samverkansmöjligheter i mellankommunala frågor. Att omsätta strategi och kunskap i handling faller sedan på de olika utvecklingsaktörerna. Regionplanen ska vara ett verktyg som bidrar till att tydliggöra kopplingar i mellankommunala och regionala frågor i den fysiska planeringen och lyfta de måldokument, strategier och planeringsprinciper som berörs.

Aktiviteter i genomförande av Regionplan för Skåne 2022 – 2040

Regionplan för Skåne kommer att genomföras genom många olika insatser och i samarbete med samtliga regionala utvecklingsaktörer. Alla aktiviteter som ingår i genomförandet av Regionplan för Skåne 2022-2040 kopplar an till en i regionplanen utpekad utmaning, strategi och planeringsprincip.

Dessa kategoriseras enligt följande:

- Regionalt planeringsstöd i form av remissinstans
- Kunskapsgenerering inom regionalt viktiga frågor
- Dialog och samverkan för hantering av Skånes utmaningar

Region Skåne har ansvar för att nedanstående aktiviteter genomförs under planperioden.

Regionalt planeringsstöd i form av remissinstans

Arbetssätt inom ramen för genomförandet av Regionplan för Skåne 2022 – 2040 som remissinstans för kommunala översiktsplaner (reglerat förfarande i Plan- och bygglag 2010:900) och kommunala riktlinjer för bostadsförsörjning enligt Lag (2000:1383)

Region Skåne är formell remissinstans till kommunernas översiktsplaner och riktlinjer för bostadsförsörjning. Region Skåne lämnar även yttranden över väg- och järnvägsplaner.

Den kommunala översiktsplaneringen ska ha en tydlig strategisk nivå och koppling till nationella och regionala mål, planer och program. Region Skåne yttrar sig utifrån det regionala utvecklingsansvaret genom att hänvisa till Regionplan för Skåne 2022 – 2040 och andra regionala kunskapsunderlag och områdesstrategier som ett stöd i den kommunala planeringen. Det är i den kommunala översiktliga planeringen som regionplanen konkretiseras. Region Skåne yttrar sig över översiktsplanerna även som sakägare och huvudman för hälso- och sjukvården och kollektivtrafiken för att säkerställa en god samordning mellan kommunal och regional nivå för Skånes utveckling.

I riktlinjer för bostadsförsörjning ska kommunen beskriva mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet och de insatser kommunen planerar för att uppnå målen. Kommunen ska analysera den demografiska utvecklingen, efterfrågan på bostäder, bostadsbehovet för särskilda grupper och marknadsförutsättningar. Riktlinjer för bostadsförsörjning ska vara vägledande vid kommunernas planläggning enligt PBL. Region Skåne yttrar sig över riktlinjer för bostadsförsörjning utifrån Regionplan för Skåne 2022 – 2040 och regionala beräkningar och analyser av till exempel demografiskt bostadsbehov och marknadsdjup, för att bidra till bra kunskapsunderlag för kommunerna och en bättre samordning gällande bostadsfrågorna i Skåne.

Kunskapsgenerering inom regionalt viktiga frågor

Arbetssätt för fortsatt kunskapsutveckling inom ramen för genomförandet av Regionplan för Skåne 2022 - 2040

Arbetet med att genomföra och följa upp Regionplan för Skåne 2022 – 2040 görs genom att löpande identifiera gemensamma utmaningar för Skåne tillsammans med de regionala utvecklingsaktörerna och tillsammans genomföra analyser, rapporter och projekt som behövs för Skånes utveckling.

Detta arbetssätt omfattar till exempel att arbeta proaktivt och kontinuerligt utveckla ett regionalt helhetsperspektiv i aktuella sakfrågor samt delregionala underlag där det är möjligt och behövs. Tillsammans bidrar det till att utveckla respektive roller i arbetet, skapa förståelse och samsyn. Konkret omfattar arbetssättet framtagande av:

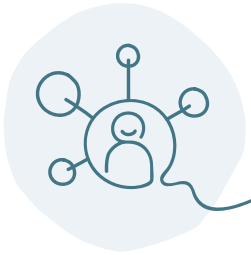
- regionala handlingsplaner
- planerings- och kunskapsunderlag i form av TemaPM
- rapporter, behovsanalyser och studier

Kunskapen sprids, delas och utvecklas sedan genom seminarier, workshops och lärandeträffar.

Kunskapsgenererande aktiviteter inom regionalt viktiga frågor

Region Skåne ansvarar för att under planens genomförande initiera kunskapsgenererande aktiviteter genom ovan nämnda arbetssätt inom följande områden som identifieras i planen. Tillhörande planeringsprinciper inom parentes.

- Bebyggelse (1.1 i - iii)
- Bostadsförsörjning och bostadsmarknaden (1.4 ii)
- Digital infrastruktur inklusive bredbandsutbyggnad (1.5 iii, 4.2 i)
- Energiförsörjning inklusive förnybar energiproduktion (4.1 ii)
- Framtidens hälsosystem (1.6 i, 1.6 ii)
- Hälsofrämjande planering (1.6 i, 1.6 ii)
- Likarättsperspektivet i fysisk planering (1.6 i, 1.6 ii)
- Leder för vandring och cykling (3.4 i, 3.4 ii)
- Kulturmiljö (3.4 ii)
- Gestaltad livsmiljö (1.3 i, 1.3 ii, 1.6 ii)
- Kollektivtrafik generellt (1.1 ii, 1.1 iii, 2.1 i, 2.1 ii, 2.2 i, 2.2 iii, 2.2 iiii)
- Mobilitet (2.1 i - iiii)
- Gränsöverskridande transporter (2.3)
- Gods- och logistikfrågor inklusive hamnarnas tillgänglighet (2.4 i, 2.4 ii)
- Kapacitetsutnyttjandet på Öresundsbron (2.4 ii)
- Redundans i järnvägsnätet vad gäller gränspassager (2.4 i)
- Grönstruktur (1.7)
- Grönområden med höga naturvärden (3.1 i, 3.2 i)
- Havs- och kustplanering (3.7 i)
- Höjda vattennivåer och förebyggande planering (1.2 i, 1.2 ii)
- Vattentillgångar för att säkra vattenförsörjning (4.3 i - iii)
- Vatten i landskapet (3.6)
- Hållbar markanvändning och jordbruksmarkens värde (3.5 i)
- Livsmedelsproduktion och fysisk planering (3.5 ii, 3.5 iii)
- Innovationsperspektiv på fysisk planering (1.5 i, 3.5 iii)
- Yrkesutbildningarnas geografiska fördelning (1.5 i)

Dialog och samverkan för hantering av Skånes utmaningar

Arbetssätt för dialog och samverkan inom ramen för genomförandet av Regionplan för Skåne 2022 - 2040

De regionala utvecklingsaktörerna driver utvecklingsarbetet framåt genom dialog och samverkan i olika former. Region Skåne ansvarar för att under planens genomförande initiera dialog- och samverkansaktiviteter som svarar mot behov som identifieras i planen. Ett urval av dessa sammanfattas i underrubrikerna; Region Skåne som huvudaktör, Inspiration, Påverkan, Stöd och samordning.

Dialog- och samverkansinsatser i urval

Med hänvisning till planeringsprinciperna:
1.2 i, 1.2 ii, 1.3 ii, 1.3 iii, 1.4 i, 1.5 ii, 1.6 iii, 1.8 ii, 2.1 i, 2.1 iii, 2.2 ii, 2.2 iii, 2.3 i, 3.1 i, 3.4 ii, 3.4 iii, 3.5 i, 3.6 i, 3.6 ii, 4.2 i, 4.2 ii

Region Skåne som huvudaktör

Region Skåne har en särskild roll som regionplaneorgan och planupprättare men också som genomförare av planen utifrån det regionala utvecklingsuppdraget, i egenskap av sjukvårdsaktör, fastighetsägare och fastighetsutvecklare, kollektivtrafikmyndighet och andra statliga och lagstiftade uppdrag. Härigenom har Region Skånes agerande en påverkan på den fysiska planeringen och samhällsutvecklingen.

Inom regionplaneuppdraget är Region Skåne huvudaktör när:

- Region Skåne agerar förebildligt som beställare, byggherre och förvaltare, till exempel i samarbete med Regionfastigheter och Krisberedskap, Säkerhet och miljöledning.
- Region Skåne direkt påverkar bebyggelseutvecklingen genom omsorgsfull gestaltning och planering av sjukhus och vårdmiljöer tillsammans med Regionfastigheter och Hälso- och sjukvården.
- Region Skåne har det politiska och ekonomiska ansvaret för den samhällsfinansierade kollektivtrafiken i egenskap av kollektivtrafikmyndighet och är beställare av samhällsfinansierad kollektivtrafik samt utförare genom Skånetrafiken.
- Region Skåne samordnar prioriteringar av statliga investeringar i Skåne.

Inspiration

Vissa dialog- och samverkansformer syftar till att vara inspiration för utvecklingsaktörerna och utvecklingsarbetet. Inom regionplaneuppdraget bidrar Region Skåne till inspiration och innovation genom att:

- agera som inspiratör och samlande kraft och verka för en ökad kunskap kring gestaltad livsmiljö i Skåne genom utbildningssatsningar.
- lyfta goda exempel för att visa hur planeringen kan användas för att främja samtliga hållbarhetsdimensioner och regional utveckling genom utdelning av priser, exempelvis Skånes Arkitekturpris, eller andra typer av kommunikation/spridning av framgångsrika arbetssätt i de olika forum Region Skåne driver eller medverkar i.

Påverkan

Genom dialog och samverkan med kommunerna, myndigheter och andra organisationer kan den regionala agendan sättas gemensamt. Detta arbetssätt faller under påverkansarbete nationellt och internationellt. En del i regionplaneuppdraget är att samla och förstärka Skånes röster inom ramen för fysisk planering och Region Skåne kraftsamlar för Skåne genom att:

- påverka planering av sjukhus och vårdmiljöer genom att synliggöra det regionala perspektivet och genom omsorgsfull gestaltning av vårdmiljöer
- verka för att genomföra Skånebilden, med fast förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör och

Öresundsmetro mellan Malmö och Köpenhamn tillsammans med andra utvecklingsaktörer.

- skapa förutsättningar för skånskt näringsliv genom att identifiera behov för utveckling i Skåne.

- genomföra insatser för ett ändrat samhällsbeteende genom ökad samverkan mellan kommuner, regioner samt med myndigheter och andra intressenter.

Stöd och samordning

Dialog och samverkan med fokus på stöd och samordning syftar till att gemensamt nå dit ingen enskild utvecklingsaktör når själv. Inom regionplaneuppdraget verkar Region Skåne som stöd och samordnande funktion genom att:

- stötta kommuner i dialogen med andra myndigheter.

- utveckla och samordna planeringsunderlag tillsammans med andra aktörer i mellankommunala och mellanregionala strategier.

- samverka på mellankommunal och mellanregional nivå och bjud in markägare och andra brukare i frågor som rör planering av grönstruktur.

- delta i samordningen av havsplaneringen med mellankommunala och mellanregionala strategier utifrån avrinningsområdena.

- utgöra en plattform för bostadsförsörjningsfunktionen i kommunerna för gemensamt lärande och kunskapsutbyte.

- lyfta fram behov av satsningar genom Planeringssamverkan.

- genomföra tidig dialog med de skånska kommunerna i planeringen kring behoven av mark för kollektivtrafik och vårdmöjliggöra samverkan med Länsstyrelsens för reflektion kring Skånes karaktär och möjliga insatser för att ta tillvara och utveckla Skånes kulturlandskap.

Medborgarengagemang

Dialog och samverkan med fokus på medborgarengagemang i den fysiska planeringen arbetar för ökad tilltro och tillit till demokratiska institutioner. Det ska lyfta demokratiprocessen och bjuda in Skånes invånare att påverka i frågor inom regional fysisk planering där medborgarna ska kunna bidra till och delta i utvecklingen.

Inom regionplaneuppdraget ska Region Skåne verka för medborgarengagemang genom att:

- minst en gång per mandatperiod och inom ramen för regionplaneprocessen genomföra och följa upp undersökningen av Skåningarnas inspel i regionala planeringsfrågor genom Skånepanelen.

- utveckla en modell för att involvera barn och unga i regionplaneprocessen framgent för att stärka förståelsen för samhällsbyggnad och demokratiprocesser inom hållbar utveckling.

- engagera medborgare tillsammans med kommunerna genom forum för dialog och samverkansprocesser där planeringen för människan i centrum kan ta form tillsammans med människorna i Skåne.

Befintliga plattformar för dialog

Dialog och samverkan som arbetssätt ingår i redan etablerade och befintliga plattformar och ovannämnda aktiviteter kommer att ske bland annat genom dessa:

Regionplanerådet:

Till arbetet med regionplanen och regional fysisk planering finns en styrgrupp i form av Regionplaneråd. Det består av politiker från kommunerna och den regionala utvecklingsnämnden. Rådet fortsätter att bidra till regionplanearbetet genom tre årliga sammanträden.

Planeringssamverkan:

Planeringssamverkan är Region Skånes återkommande arena för aktuella frågor om den regionala utvecklingen med fokus på infrastruktur och kollektivtrafik. Planeringsamverkan riktar sig till tjänstepersoner i Skånes kommuner och statliga myndigheter som arbetar inom kollektivtrafik, infrastruktur och fysisk planering. Planeringssamverkan genomförs en till två gånger årligen.

Strukturerad dialog med kommunala politiker och tjänstemän:

Region Skåne ansvarar för att möjliggöra dialogen med de skånska kommunerna inom ramen för etablerade samarbeten med särskilt fokus på ansvariga politiker och tjänstepersoner inom samhällsbyggnad och fysisk planering. Dialog sker även i samverkan med andra aktörer, såsom Skånes Kommuner. Nyhetsbrev med aktuell information skickas till målgrupperna löpande.

Skånskt bostadsnätverk:

Region Skåne driver tillsammans med Länsstyrelsen Skåne *Skånskt bostadsnätverk* som sedan 2014 samlat bostadsmarknadens aktörer i årligen återkommande Skånskt bostadsforum och seminarier. Skånskt bostadsnätverk fungerar som en plattform för att skapa regional samsyn kring bostadsmarknaden i Skåne och sprida och diskutera analytiskt underlag som Region Skåne och andra utvecklingsaktörer tar fram.

Skånes effektkommission:

Sedan februari 2021 har Region Skåne initierat en effektkommission på energiområdet. Syftet med Skånes effektkommission är att förbättra elförsörjningen vad gäller leveranssäkerhet, kostnad och miljö. Genom en effektkommission kan skånska aktörer samla sig och agera gemensamt. https://utveckling.skane.se/tema/effektkommissionen/

Seminarieserien hållbar stadsutveckling:

Seminarieserien genomförs årligen för att skapa en mötesplats för det offentliga, akademin och privat sektor kring aktuella stadsutvecklingsfrågor. Syftet med seminarieserien är att sprida goda exempel på stadsutveckling i framkant, visa innovativa exempel, inspirera till att tänka nytt och lyfta aktuella utmaningar som är av vikt för den fysiska planeringen i Skåne och genomförandet av Regionplan för Skåne 2022 – 2040.

Utestående frågor

Under arbetet med framtagande av Regionplan för Skåne 2022–2040 har förslag och frågor uppkommit som inte kunnat hanteras eller inte bedömts relevanta att inarbeta i denna version av regionplan. Dessa utgör utestående frågor, som i nuläget inte ingår i regionplanen.

Syftet är att skapa transparens i hanteringen av inkomna förslag till förändring och aspekter av fysisk planering som inte bedömts möjliga att hantera i aktuellt skede av regionplaneprocessen. Dock kan denna bedömning komma att omvärderas framöver utifrån förändringar i omvärlden, regionalt prioriterade frågor och utifrån önskemål från kommuner och andra aktörer.

Avfallshantering: Region Skåne ser att hantering och transport av avfall är frågor som har en regional relevans och som i dialog med kommunerna skulle kunna utvecklas utifrån behovet av ny kunskap i ett mellankommunalt perspektiv.

Avrinningsområden: Avrinningsområden och vattenkvalité är frågor som också föreslagits inkluderas tydligare i regionplanen. Region Skåne vill gärna samverka tillsammans med kommuner och länsstyrelse i denna viktiga fråga. Hur denna samordning bör ske och vilken roll regionen har i detta sammanhang behöver utvecklas med samtliga berörda parter.

Bergtäkter: Materialhantering kommer att behöva utvecklas i genomförandet av regionplaneprocessen då det är en viktig mellankommunal fråga och ingår i Region Skånes arbete med att bidra till en mer cirkulär ekonomi. Täkter bedöms i nuläget inte aktuella att peka ut i en regionplan.

Besöksmål: Regionplan för Skåne 2022 – 2040 redovisar i nuläget inte besöksmål då denna information inte är tillgänglig i på regional nivå i dagsläget. Detta är ett arbete Region Skåne skulle vilja utveckla tillsammans med kommunerna.

Biotopskydd och naturvårdsavtal: Det är inte relevant ur ett regionalt perspektiv att redovisa biotopskydd och naturvårdsavtal i regionplanen då grönstrukturen redovisas på en övergripande nivå.

Grön tillväxtmotor: Regionplan för Skåne 2022 – 2040 tillämpar i nuläget inte begreppet grön tillväxtmotor men utvecklar gärna det tillsammans med kommuner som avser utvecklas som viktiga natur- och rekreationsnoder eller har tydligt fokus på tillväxt i Skåne utifrån gröna näringar. Exempelvis kan detta göras inom ramen för Greater Copenhagen och Grön Charter eller inom arbetet med STRING och en megaregional grön hubb.

Bostadsförsörjningsmål: Regionplan för Skåne 2022–2040 redovisar i nuläget inte förslag till några bostadsförsörjningsmål, men det finns anledning att diskutera vad som är rimlig bostadsutveckling utifrån efterfrågan på en regional nivå. Analyser på detta område genomförs och är ett arbete som kan utvecklas i samverkan med kommunerna utifrån behov. Region Skåne gör årliga beräkningar av bostadsbehov och marknadsdjup som kommuniceras till allmänheten och kommunerna. Region Skåne är intresserad av en fördjupad dialog med kommunerna avseende den regionala planeringens roll inom bostadsförsörjning och att eventuellt formulera bostadsförsörjningsmål för delar av Skåne eller enskilda kommuner.

Cykelpendlingsstråk: Regionplanen behandlar utöver potentiella supercykelvägar inte behov av enskilda

satsningar i cykelinfrastrukturen. Förslag till satsningar, finansiering och modeller för genomförande hanteras inom ramen för den regionala transportinfrastrukturplanen, RTI, vars process pågår parallellt med regionplaneprocessen.

Digital infrastruktur, 5G-utbyggnad: Region Skåne har en samordnande roll som bredbandskoordinator. 5G-utbyggnad är inte specifikt kopplad till mål i den nationella bredbandsstrategin och hanteras därför i dagsläget inte i regionplanen.

Godstransport och lokalisering av ny rangerbangård: Regionplan för Skåne 2022 – 2040 uppmärksammar behovet av rangerbangård ur ett regionalt perspektiv, men Region Skåne inkluderar inte förslag på lägen i denna version av Regionplan för Skåne 2022–2040. I fortsatt regional planering finns potential att fördjupa dessa frågor ytterligare.

Jordbruksmark: Region Skåne förtydligar i regionplanen vikten av att argumentera för skälen när jordbruksmark tas i anspråk, men gör inget tydligt ställningstagande i övrigt i aktuell version av Regionplan för Skåne 2022 – 2040. Här kan ytterligare utvecklingsarbete göras gemensamt av planeringsaktörerna utifrån önskemål från kommuner och andra aktörer.

Klimatsäkring av infrastruktur: Klimatsäkring av infrastruktur, exempelvis dricksvattentäkter och reningsverk, hanteras inte i denna version av regionplanen. Frågor av regional relevans kan i dialog med kommunerna utvecklas utifrån behovet av ny kunskap i ett mellankommunalt eller regionalt perspektiv.Även förslag om att visa områden med risk för värmebölja och nederbörd har inkommit. Områden där det finns eller kan finnas klimatrelaterade risker ska pekas ut i översiktsplanen (3 kap 5 § pbl) och tas därför inte upp mer detaljerat i regionplanen.

Klimatpåverkan och ökad trafik: Förslag om integrering av frågor såsom skogsområden, åkermark, bebyggda miljöer i stad, ort och på landsbygd i förhållande till ökad trafik har inkommit. Region Skåne instämmer i att det är viktigt att lyfta klimatpåverkan ur flera perspektiv även om granskningshandlingen ej utvecklats specifikt utifrån detta perspektiv eller detaljeringsnivå.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LiS), strandskyd: Region Skåne bedömer inte LIS-områden som aktuella att inarbeta i Regionplan för Skåne 2022 – 2040. De är under utredning nationellt och vi avvaktar därmed resultat från utredningen.

Logistik, lokalisering av ytkrävande verksamhetsområden t.ex. logistikområden: Verksamhetsområden identifieras som viktiga ur ett regionalt perspektiv, men frågan behöver utredas vidare innan lokalisering kan diskuteras om framtida verksamhetsområden ur ett regionalt nyttoperspektiv.

Logistiknod: Strukturkartan har kompletterats för att lyfta fram Malmö, Trelleborg, Ystad och Helsingborg som viktiga strategiska godsnoder samt tydligare belysa hamnarnas funktion och betydelse men i nuläget finns inte tillräckliga underlag för att utveckla frågan om logistiknod ytterligare. I fortsatt regional planering finns potential att fördjupa dessa frågor ytterligare utifrån behov.

Transportinfrastruktur och Europaspåret, fast förbindelse Öresund: Regionplanen utgår från den beslutade Skånebilden samt Regionsamverkan Sydsveriges infrastrukturpositionspapper gällande fasta förbindelser över Öresund, där Europaspåret inte ingår.

Transportinfrastruktur och Skånediagonalen: Skånediagonalen ingår inte bland de infrastrukturinvesteringar som Region Skåne prioriterar.

Transportinfrastruktur och Trelleborgsbanan: Förslaget i transportinfrastrukturen i strukturkartan baseras på Skånebilden och Regionsamverkan Sydsveriges positionspapper. Det utesluter dock inte att Trelleborgsbanan kan ingå i framtida planer och prioriteringar.

Vatten i tätort och lagstiftning: Region Skåne noterar behovet av uppdaterad lagstiftning gällande reglering av vatten i tätort men detta föranleder ingen ändring i granskningshandlingen. Frågan skulle kunna lyftas i genomförandet ur ett mellankommunalt perspektiv i dialog med kommunerna utifrån behovet av stöd i påverkansarbetet.

Vindkraft och lokalisering: Region Skåne har i dagsläget inte möjlighet att ta ställning till lokalisering av framtida vindkraftsetableringar inom ramen för regionplanen då det behövs mer underlag och förankring samt berör myndigheter, kommuner och andra aktörer.

Översyn av vägnätet för förutsättningar för kollektiva och individuella transporter: Region Skåne noterar synpunkten men den har inte lett till en justering av granskningshandlingen. Region Skåne har valt att lägga regionplanen på en strukturell och principiell nivå i denna version.

Uppföljning av regionplanen

Beskrivningen av hur regionplan för Skåne kommer att följas upp kommer att slutrevideras under hösten 2021 tillsammans med Region Skånes enhet för samhällsanalys för att gå i takt med uppföljningen av regionala utvecklingsstrategin liksom rapporten Hur har det gått för Skåne, HUGÅ, som kommer årligen. Andra viktiga underlag i utvecklingen av uppföljningsmodell utgörs av Agenda 2030 indikatorerna och uppföljning och rapporteringen av miljömålen.

Aktualisering av regionplan

Regionplanens aktualitet ska prövas en gång varje mandatperiod. Vidare ska årligen lämnas en rapport till regionala utvecklingsnämnden. Då sammanställs lärdomar och analyser som gjorts av nuläget i Skåne gällande fysisk planering, för att inarbetas i ny version eller aktualisering av regionplan. Detta innebär två parallella processer; en för att *genomföra* aktiviteter och projekt i samverkan för att nå målen i Det öppna Skåne 2030 kopplade till fysisk planering och en med dialoger för utvärdering och *uppföljning* av befintlig regionplan.

Strategisk miljöbedömning och uppföljning (reglerat förfarande i Miljöbalk 1998:808)

Den strategiska miljöbedömningen, *Konsekvensbedömning av Regionplan för Skåne 2022-2040*, anger hur uppföljning av den betydande miljöpåverkan ska göras.

Uppföljning av Det öppna Skåne 2030 – Hur har det gått i Skåne?

Visionsmålen i *Det öppna Skåne 2030* pekar ut riktningen för Skånes utveckling. Fysisk planering är en del av utvecklingen och regionplanen är det fysiska uttrycket av den regionala utvecklingsstrategin. Uppföljningen av utvecklingsstrategins mål kan därför i flera fall även hänföras till regionplanen. Följande mål berör särskilt regionplanens årliga uppföljning:

Visionsmål 1: Skåne ska erbjuda framtidstro och livskvalitet

- Skapa en attraktiv närmiljö med tillgänglig rekreation

Visionsmål 3: Skåne ska stärka mångfalden av goda livsmiljöer

- Dra nytta av Skånes flerkärniga ortsstruktur
- Stärka tillgängligheten och binda samman Skåne
- Skapa attraktiva platser med människan i centrum
- Samverka för en utvecklad bostadsmarknad
- Planera i samverkan för en hållbar mark- och vattenanvändning

Visionsmål 4: Skåne ska ha en god miljö och en hållbar resursanvändning

- Verka för ett klimatneutralt och fossilbränslefritt Skåne
- Skapa förutsättningar för välfungerande ekosystem på land
- Kraftsamla för levande ekosystem i hav, sjöar och vattendrag samt en hållbar vattenförsörjning
- Verka för en frisk luft och giftfri miljö

Visionsmål 6: Skåne ska vara globalt attraktivt

- Stärka den internationella tillgängligheten

Ansvarig och tidplan: Region Skåne ansvarar. Årligen i samband med uppföljning av *Det öppna Skåne 2030 – Hur har det gått i Skåne?*

Konsekvensbedömning

Konsekvensbedömningen av Regionplan för Skåne 2022-2040 innehåller en beskrivning av processen samt en redogörelse av planförslagets konsekvenser.

Konsekvensbedömningen utgör ett brett och kompletterande underlag till planförslaget. Den redogör inte för planförslagets fördelar och kvaliteter som plan och tar inte heller ställning till den breda samhällsutvecklingen som planförslaget syftar till att hantera. Det är enbart miljökonsekvenser, sociala konsekvenser och ekonomiska konsekvenser som beskrivs.

Konsekvensbedömningen är en integrerad del i planprocessen och bidrar till denna genom att inte enbart bli en efterhandsbedömning av det färdiga plandokumentet. Arbetet har därför påbörjats samtidigt som planprocessen och bedrivs parallellt med denna för att löpande utvärdera konsekvenserna av planförslaget. Inspel till planförslaget har gjorts vid ett flertal tillfällen och kommer att ske löpande under planprocessen. Konsekvensbedömningen är alltså under framtagande under hela planprocessen.

Som en tolkning av lagen (PBL 7 kap 3§) har Region Skåne valt att behandla och redovisa riksintressen, i den mån det är möjligt, i denna konsekvensbedömning gentemot planförslagets planeringsprinciper. Även konsekvenser för allmänna intressen bedöms gentemot planförslagets planeringsprinciper.

Regionplan för Skåne 2022–2040
Konsekvensbedömning

Öppna som PDF här

Du kan även läsa regionplanen här:

Regionplan för Skåne 2022–2040

Region Skåne
291 89 Kristianstad
Telefon: 044-309 30 00
utveckling.skane.se

Regionplan för Skåne 2022 - 2040

Samrådsredogörelse

Innehåll

Inledning 5

Bakgrund 5

Regionplaneuppdraget 5

Samråd och samrådsredogörelse 5

Regionplanens möjligheter och begränsningar 5

Följeforskning 6

Beskrivning av samrådsprocessen 6

Aktiviteter under samrådet 6

Samrådet i siffror 7

Förteckning över inkomna yttranden 8

Ändringar och kompletteringar i granskningshandlingen 11

Övergripande ändringar och kompletteringar 11

Planeringsförutsättningar 11

Utvecklingsinriktning 12

Tematiska fördjupningar 12

Genomförande 13

Konsekvensbedömning 13

Kartor 14

Yttranden med Region Skånes kommentarer 16

Välkommen/Inledning 16

Detta är en regionplan 16

Därför regional planering 19

Läsanvisningar 21

Mål och förutsättningar 22

Övergripande 22

Målbild 25

Förutsättningar för den fysiska planeringen i Skåne 28

Trender 28
Utmaningar för Skåne 31
Mål, planer och program 35
Internationella och nationella mål 37
Regionala mål 39
Kommunala planer, mål och program 43
Riktlinjer för bostadsförsörjning 45
Arbetsmarknad och tillgång till utbildning 46
Utvecklingsinriktning 47
Övergripande 47
Det flerkärniga Skåne 49
Planeringsstrategier 53
Strukturkarta 62
Den flerkärniga ortsstrukturen 65
Skånes tillväxtmotorer i samspel med sitt omland 67
Skånes regionala kärnor i samspel med sitt omland 71
Lokala kärnor 72
Blågrön infrastruktur 75
Transportinfrastruktur 77
Tematiska fördjupningar 81
Övergripande 81
Bebyggelseutveckling 82
Skånes flerkärnighet 84
Planering av bebyggelsen 86
Gestaltad livsmiljö 90
Bostadsförsörjning 92
Näringsliv och besöksnäring 94
Hälsofrämjande livsmiljö 97
Klimatanpassad bebyggelseutveckling 99
Tätorternas grönstruktur 101
Bebyggelseutveckling – Kartor 101
Transporter 103
Hållbart resande 106
Kollektivtrafik 109
Gränsöverskridande transporter 113
Godstransporter 117
Transporter – Kartor 120
Blågrön infrastruktur 122
Regionala grönområden och stråk 125

Biologisk mångfald 129
Regionala leder för vandring och cykling 131
Landskap, jordbruk och skogsbruk 132
Vatten i landskapet 135
Havet och kusten 137
Blågrön infrastruktur - Kartor 138
Teknisk infrastruktur 141
Energiförsörjning 142
Digital infrastruktur 149
Dricksvattenförsörjning 150
Teknisk infrastruktur – Kartor 153
Mark- och vattenanvändningskarta 154
Genomförande och uppföljning 156
Övergripande 156
Genomförande av regionplanen 158
Uppföljning av regionplanen 161
Konsekvensbedömning 163
Övergripande synpunkter på Regionplan för Skåne 2022–2040 165
Generella kartsynpunkter 171
Klimatfrågor 173
Coronapandemin 177
Övriga synpunkter 178
Länsstyrelsens yttrande 180
Samrådsredogörelse över yttrande från Länsstyrelsen Skåne 180

Inledning

Region Skåne vill inledningsvis tacka för det stora engagemang utvecklingsaktörerna i Skåne visat med det stora antalet deltagare i dialogprocesser och skriftliga yttranden med förslag till utveckling av förslag till *Regionplan för Skåne 2022–2040*. Det är tillsammans arbetet ska göras, så det är tillsammans planen behöver tas fram.

Bakgrund

Regionplaneuppdraget

Region Skåne har sedan 2019 ett ansvar utifrån 7 kap plan- och bygglagen som regionplaneorgan och ska med det bland annat ta fram en regionplan som ska aktualitetsprövas varje mandatperiod. Därmed har ett förslag till *Regionplan för Skåne 2022–2040* arbetats fram med Region Skåne som ansvarig, men tillsammans med alla Skånes kommuner, grannkommuner, grannregioner, myndigheter, Länsstyrelsen och många andra delaktiga i Skånes utveckling. *Regionplan för Skåne 2022–2040* ska vara ett stöd för den fysiska planeringen i de skånska kommunerna vad gäller de mellankommunala och regionala planeringsfrågorna samt bidra till att skapa ett sömlöst Skåne för invånarna.

Samråd och samrådsredogörelse

En del i arbetet med att ta fram en regionplan innebär att genomföra omfattande dialogprocesser, eller samråd, för att ta emot yttranden och synpunkter som sedan ska dokumenteras och sammanställas. De förslag som inkommer tar sedan Region Skåne ställning till och förändringar görs i regionplanen med anledning av synpunkterna. Det ska också sammanställas vilka synpunkter som inte kunnat beaktas i revideringen av regionplanen och varför. Allt detta redovisas i en samrådsredogörelse som enligt lag ska medfölja granskningshandlingen när regionplanen ställs ut på nytt för synpunkter. Syftet med samrådet är att få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt och att ge möjlighet till insyn och påverkan. Därför har Region Skåne i denna samrådsredogörelse valt att tydligt redovisa inkomna synpunkter under samrådet, kommentera hur förslagen är hanterade och bidragit till förändring av *Regionplan för Skåne 2022–2040*, samt varför.

Regionplanens möjligheter och begränsningar

Regionplanen kopplar samman det regionala utvecklingsarbetet utifrån den regionala utvecklingsstrategin *Det öppna Skåne 2030* med den kommunala översiktsplaneringen, men är huvudsakligen en gemensam utgångspunkt för Skånes kommuner och utvecklingsaktörer att tillsammans identifiera utmaningar för Skåne och hur dessa kan hanteras för en skånsk hållbar utveckling. Därmed utgör *Regionplan för Skåne 2022–2040* ett nytt första steg, med lärdomarna från *Strukturbild för Skåne* sedan 2005 med i arbetet, i att skapa en gemensam utvecklingskarta för Skåne.

Samtidigt ska regionplanen beskriva en utvecklingsinriktning för Skåne utifrån ett nuläge och en historia inom många olika områden, vilket i sig skapar begränsningar för att vara hanterbart och användbart. Många av Skånes utvecklingsaktörer vill vara med och påverka regionplanens innehåll och majoriteten av förslag har inarbetats i reviderat förslag, samtidigt som många förslag handlar om det kommande arbetet som måste ske i samverkan och i särskilda forum för olika frågor. De senare har så långt möjligt beskrivits eller sammanställt som en del av genomförandet av regionplanen, som sker kontinuerligt utifrån den *Regionplan för Skåne 2022–2040* som ska komma att beslutas i Regionfullmäktige och därefter genomföras och följas upp.

Vissa förslag till förändring handlar om den kommunala eller statliga nivån, i vilka fall detta inte kommer att hanteras i en regionplan då den enbart berör mellankommunala och regionala frågor.

Följeforskning

Regionplaneprocessen följs sedan start av två forskare vid Högskolan Kristianstad, Lisa Källström och Elin Smith. Forskningsprojektets syfte är att utifrån ett intressentperspektiv följa samverkansprocessen inom regionplaneuppdraget. Fokus är på hur dialog och samverkan planeras, arrangeras och genomförs, hur processen upplevs av olika intressentgrupper samt vad detta arbetssätt ger för resultat.

Avsikten är att projektets resultat ska bidra med insikter kring ämnet för såväl aktuellt regionplaneuppdrag som för en bredare publik avseende samverkansfrågor. Projektet startade med en pilotstudie hösten 2019 och förhoppningen är att kunna följa hela processen med avslut hösten 2022. Genom att följa samverkansprocessen ges möjlighet att kontinuerligt hantera relevanta frågor som kan uppstå, exempelvis av mera övergripande karaktär där man fångar olika intressenters upplevelser och delaktighet i processen, eller mer konkreta aspekter såsom farhågan om att det ska vara svårt att enas mellan kommuner och region, eller i vilken mån Skånes delregionala samarbetskommittéer med utgångspunkt i regionens fyra hörn känner sig delaktiga.

Fram till samrådets start har forskarna deltagit i samtliga relevanta mötesformer och genomfört intervjuer med medarbetare på Region Skåne som verkar inom regionplaneprocessen liksom intressenter utanför organisationen, från tjänstepersoner och förtroendevalda. Vidare har de deltagit i de olika mötesformerna för samrådet och i samarbete med Region Skåne utvärderat samrådsprocessen. Projektet finansieras av Högskolan Kristianstad och Region Skåne.

Beskrivning av samrådsprocessen

Samrådet för planförslaget för *Regionplan för Skåne 2022–2040* pågick under perioden 1 december 2020 till och med 30 april 2021. Samrådshandlingen remitterades den 1 december 2020 till ett stort antal aktörer, inklusive kommuner, grannkommuner, grannregioner, myndigheter, Länsstyrelsen, utbildningsinstitutioner, branschorganisationer och ideella organisationer och publicerades på hemsidan för att möjliggöra för privatpersoner att yttra sig. Samrådsprocessen för *Regionplan för Skåne 2022–2040* hade som målsättning att leda till en transparent och pragmatisk dialog med våra samrådsparter under samrådstiden. Syftet var att möjliggöra dialog och förankring av samrådshandlingen. Samrådet anses som ett viktigt moment för att säkerställa ett så bra planförslag som möjligt. Region Skåne lägger stor vikt vid en nära dialog med intressenterna och på det viset förankra regionplaneförslaget på bästa möjliga sätt samt fortsatt utveckla goda samarbetsrelationer och kunskapsutbyte.

Aktiviteter under samrådet

Under samrådet har Region Skåne hållit samrådsmöten där olika intressenter kunde ta del av och påverka förslaget till regionplanen genom att lämna synpunkter. Det var sedan upp till intressenterna att avgöra huruvida de sedan ville skicka in ett formellt yttrande på regionplaneförslaget. Majoriteten av samrådsmötena har initierats och genomförts av Region Skåne och beskrivs nedan. Det omfattar kommundialogen, avstämningar med Länsstyrelsen, workshops och Skånepanelen. Andra samrådsmöten har kunnat bokas på förfrågan, som skedde till exempel med arbetsgrupperna inom de fyra hörnen och med politiska organisationer och Skånes Kommuner. På grund av restriktioner till följd av coronapandemin genomfördes dock samtliga samrådsmöten digitalt.

Kommundialog
Region Skåne lade särskild vikt vid att möta samtliga 33 skånska kommuner och genomförde

således en kommunturné för att träffa kommunrepresentanter under veckorna 2 – 10. Dessa samrådsmöten omfattade en presentation av samrådshandlingen, följd av en gemensam diskussion om särskilda punkter kommunen ville lyfta och möjligheten att ställa frågor och delge synpunkter.

Avstämningar med länsstyrelsen
Under samrådstiden hade Region Skåne fyra avstämningar med Länsstyrelsen Skåne för att belysa regionplanens olika tematiska områden och det bakomliggande resonemanget. Särskilt avgränsningssamråd har hållits tillsammans med Länsstyrelsen Skåne den 24 oktober 2019 och 3 juni 2021 om betydande påverkan.

Tematiska workshops
Under kommundialogen identifierades tre särskilda ämnen som Region Skåne sedan bjöd in till workshop kring. Dessa workshops behandlade 1) ortsstrukturen, 2) vatten och 3) elförsörjning. Deltagarna representerade de skånska kommunerna, berörda organisationer inom vatten som till exempel vattenråden, vattenvårdskommittéerna och lantbrukarna, liksom nätägare och organisationer inom el- och energiområdet för att säkerställa ett för workshopens tema relevant utbyte.

Politisk dialog
Det har förts en kontinuerlig förankringsprocess inom Region Skånes beredningsstrukturer inför och under samrådstiden. Vidare har samrådshandlingen förankrats i möten på politisk nivå inom ramen för 4-hörnsamarbetet under december 2020 och januari 2021 för att förankra regionplaneprocessen och RTI-processen genom Regionala utvecklingsnämndens ordförande.

Skånepanelen
Skånepanelen är en medborgarundersökning som genomfördes av Region Skåne i samarbete med Indikator, Institutet för kvalitetsindikatorer, och utgör en del av samrådet för *Regionplan för Skåne 2022–2040*. Som en del i uppdraget att genomföra ett samråd har invånarnas röster inkluderats i arbetet med framtagandet av Skånes första Regionplan. Undersökningen baserades på planeringsstrategierna i samrådshandlingen som sedan omformulerats till frågor för Skånepanelen att ta ställning till.

Skåningarna som deltog i undersökningen fick först beskriva sina tankar i fritext för att sedan definiera och värdera sina svar baserat på kategorier. Undersökningen visar att det finns ett starkt engagemang från medborgarnas sida för planeringsfrågor, särskilt när det finns en koppling till ämnen som rör kollektivtrafik, boendemiljö och naturvärden. Utfallet från Skånepanelen finns sammanställt i en särskild rapport och synpunkterna kommenteras i denna samrådsredogörelse där så är relevant.

Sammanlagt inkom 3000 unika berättelser utifrån de sex frågorna vilket motsvarar en svarsfrekvens på 40%. Detta utgör således ett relevant kvalitativt underlag med högt engagemang i fritextsvaren. Flest svarande återfinns i ålderskategorierna 45–59 år, 60–70 år och 70+ med hemvist i västra Skåne. Sammantaget har det varit jämn fördelning av män och kvinnor bland de svarande.

Samrådet i siffror

Sammantaget genomfördes 61 samrådsmöten som involverade fler än 150 individer. Räknar vi in respondenterna i Skånepanelen uppgår den siffran till 3150 individer.

Förteckning över inkomna yttranden

Förteckning - remissvar - samrådshandling		
Avsändare	**Avstår svar och/eller har inget att erinra**	**Inkommit med svar**
Länsstyrelsen		
Länsstyrelsen Skåne		1
Kommuner		
Bjuvs kommun		1
Bromölla kommun		1
Burlövs kommun		1
Båstad kommun		1
Eslövs kommun		1
Halmstad kommun		1
Helsingborgs stad		1
Hässleholms kommun		1
Höganäs kommun		1
Hörby kommun		1
Höörs kommun		1
Klippans kommun		1
Kristianstads kommun		1
Kävlinge kommun		1
Landskrona stad		1
Lomma kommun		1
Lunds kommun		1
Malmö stad		1
Markaryds kommun		1
Osby kommun		1
Perstorps kommun		1
Simrishamns kommun	1	1
Lund och Sjöbo kommun		1
Skurups kommun	1	1
Staffanstorps kommun		1
Svalövs kommun		1
Svedala kommun		1
Tomelilla kommun		1
Trelleborgs kommun		1
Vellinge kommun		1
Åstorps kommun		1
Älmhults kommun		1
Ängelholms kommun		1
Örkelljunga kommun		1
Östra Göinge kommun		1

Delregionala samarbeten		
Göteborgsregionens kommunalförbund		1
MalmöLundregionen		1
Sydöstra Skåne		1
Skåne Nordost		1
Regioner		
Hälso- och sjukvårdsnämnden, Region Skåne		1
Kollektivtrafiknämnden, Region Skåne		1
Kulturnämnden, Region Skåne		1
Personalnämnden, Region Skåne		1
Psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden Region Skåne		1
Region Blekinge		1
Region Dalarna	1	
Region Halland		1
Region Jönköpings län		1
Region Kalmar län		1
Region Kronoberg		1
Region Stockholm		1
Region Västernorrland	1	
Servicenämnden, Region Skåne		1
Sjukhusstyrelse Hässleholm		1
Sjukhusstyrelse Kristianstad		1
Sjukhusstyrelse Landskrona		1
Sjukhusstyrelse SUS		1
Sjukhusstyrelse Trelleborg		1
Sjukhusstyrelse Ystad		1
Statliga myndigheter		
Boverket*		1
Delegationen mot segregation		1
Energimyndigheten	1	
Folkhälsomyndigheten	1	
Försvarsmakten*		1
Havs- och vattenmyndigheten		1
Jämställdhetsmyndigheten	1	
Luftfartsverket*		1
Migrationsverket	1	
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap*		1
Naturvårdsverket*		1
Polismyndigheten Region Syd		1
Post- och telestyrelsen*		1
Sjöfartsverket*		1

Skatteverket	1	
Skogsstyrelsen*		1
Skolverket	1	
Svenska kraftnät*		1
Statens geotekniska institut*		1
Sveriges geologiska undersökning*		1
Tillväxtanalys	1	
Tillväxtverket		1
Trafikverket*		1
Vinnova	1	
Politiska partier		
Centerpartiet i Skåne		1
Skånes Socialdemokratiska partidistrikt		1
Vänsterpartiet i Skåne		1
Universitet och högskolor		
Högskolan Kristianstad		1
Lunds universitet		1
Lunds universitets Studentkårer		1
Sveriges lantbruksuniversitet		1
Organisationer och näringsliv		
Akademiska hus		1
Hallaröds Hembygdsförening		1
Lantbrukarnas riksförbund i Skåne		1
Romeleås- och Sjölandskapskommitténs		1
Segeåns vattenvårdsförbund och vattenråd		1
Skräbeåns Vattenvårdskommitté	1	
Skånes hembygdsförbund		1
Stiftelsen Skånska Landskap		1
”Stoppa höghastighetsbanan genom Skåne”		1
Sveriges kommuner och regioner	1	
Sveriges Åkeriföretag		1
Sydvatten		1
Sysav		1
Vattenrådet för Nybroån, Kabusaån och Tygeån		1
Vattenråd Skräbeån	1	
VASYD		1
Östra Skånes Byggförening		1
Danska myndigheter		
Forsvarsministeriet		1
Metroselskabet		1
Miljøstyrelsen, enhed for Arter og Naturbeskyttelse		1
Transportministeriet		1

Privatpersoner		
Lennart Nord		1
SUMMA	13	101

*Statliga myndigheter samordnade genom Länsstyrelsen Skåne och ingår därmed också i viss utsträckning i Länsstyrelsen Skånes yttrande.

Ändringar och kompletteringar i granskningshandlingen

Samrådshandlingen har reviderats utifrån inkomna synpunkter och dialoger som genomförts under samrådstiden. Utöver större ändringar som redovisas nedan har alla texter granskats och bearbetats. Rubriker och hänvisningar i detta avsnitt utgår från granskningshandlingen.

Övergripande ändringar och kompletteringar

Framtidsperspektivet och utvecklingen till 2040 med utblick 2050 har förtydligats, bland annat i avsnittet *Strukturkarta*.

Den röda tråden har förtydligats genom hela planen, från utmaning, planeringsstrategi, planeringsprincip till genomförande, både i text och genom hänvisning till respektive del i syfte att säkerställa logiken och förenkla för läsaren att se och kunna följa sambandet mellan regionplanens olika delar.

Agenda 2030-perspektivet har utvecklats och tydligare integrerats i planens samtliga delar. Kopplingarna mot de globala målen visas i tematiska fördjupningar och planeringsförutsättningar.

Klimatperspektivet har utvecklats och tydligare integrerats i planens alla delar, bland annat i trender, utmaningar och tematiska fördjupningar. Trenden *Klimatpåverkan, anpassning och energiomställning* har kompletterats. Utmaning 6) har kompletterats med klimatanpassning av kusten. En ny utmaning har tillkommit: 7) *att motverka klimatförändringar samtidigt som Skåne utvecklas*. En ny planeringsprincip för klimatanpassad bebyggelseutveckling har tillkommit: *Planera bebyggelse med hänsyn till risk för översvämning och erosion*.

Pandemins effekter har belysts i planen.

Planeringsförutsättningar

I samrådshandlingen heter avsnittet *Mål och förutsättningar*.

Regionplaneuppdraget och ***Region Skånes roll*** har förtydligats. Ett avsnitt om regionala värden har tillkommit.

Målbild har kompletterats med hållbarhet, biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

Trender har omarbetats och utvecklats. Trenden *Klimatpåverkan, anpassning och energiomställning* har kompletterats med ett avsnitt om Parisavtalet, de svenska klimatmålen och ett diagram över utsläpp i Skåne med målår 2030. Två nya trender har tillkommit:

Globalisering och ökad regional integration (som ersätter två tidigare trender, *Skåne som del av sin omvärld* och *Globalisering*) och *Trendskiften på grund av pandemin.*

Utmaningar har omformulerats och kompletterats för att tydligare beskriva målkonflikter. Utmaning 1) och 5) har kompletterats med text från avsnittet om arbetsmarknad och sysselsättning som utgått. Utmaning 6) är kompletterad med miljökvalitetsnormer för luft, buller och vatten, resurssnålt genomförande och effektiv markanvändning samt klimatanpassning av kusten. Två nya utmaningar har tillkommit: 7) *att motverka klimatförändringar samtidigt som Skåne utvecklas* och 8) *att säkerställa ett motståndskraftigt Skåne samtidigt som vi bevarar ett attraktivt Skåne*.

Mål, planer och program har fått en ny struktur med en tematisk indelning samt kompletterats med fler strategidokument. Avsnittet *Arbetsmarknad och tillgång till utbildning* som beskrevs under detta avsnitt i samrådshandlingen har delats upp och integrerats i utmaning 1) och 5) samt i planeringsstrategi *Stärka tillgängligheten och binda samman Skåne***.**

Utvecklingsinriktning

Huvudrubrikerna är desamma men innehållet har utvecklats, framför allt avseende avsnittet *Strukturkarta*.

Beskrivningen av ***Det flerkärniga Skåne*** har utvecklats. Avsnittet har kompletterats med ett stycke som sammanfattar resultatet av en ny analys av hur Skånes flerkärnighet har utvecklats. Temat behandlas nu enbart i utvecklingsinriktningen och den tematiska fördjupningen *Skånes flerkärnighet* har integrerats i detta avsnitt.

Planeringsstrategier*:* Mindre justeringar och kompletteringar. Planeringsstrategi *Stärka tillgängligheten och binda samman Skåne* har kompletterats med ett avsnitt om utbildning.

Strukturkarta: Utvecklingen fram till 2040 har förtydligats. Avsnittet har kompletterats med en utblick mot 2050 för att klargöra visionsbilden för vad som är en möjlig utveckling för Skåne baserad på regionplanens målbild.

Kapitlet har utvecklats och omarbetats avseende både texter och visualisering i karta. För förändringar avseende själva strukturkartan, se avsnitt **Kartor** nedan.

Den flerkärniga ortsstrukturen har uppdaterats och kompletterats med kriterier för alla ortsnivåer. Begreppet lokala kärnor ersätts av strategiska noder som omfattar centralort, serviceort, kollektivtrafiknod samt noder för vandring och cykling. Ängelholm föreslås som regional kärna och Malmö, Trelleborg, Helsingborg och Ystad identifieras som strategiska godsnoder.

Den regionala grönstrukturen (tidigare: Blågrön infrastruktur): Mindre justeringar och utvecklade resonemang i text samt förtydligade begrepp. I kartan redovisas den regionala grönstrukturen med grönområden och stråk mer detaljerat och geografiskt korrekt. Regionala leder samt kollektivtrafiknoder för angöring till vandring och cykling har lagts till.

Transportinfrastruktur: Hamnar och flygplatser beskrivs i text, supercykelvägar tillagda i karta och text, viktiga stråk för godstransporter förtydligade, text om ny stambana genom Skåne har utvecklats och fler prioriterade åtgärder för transportinfrastruktur tillagda: Västkustbanan, Skånebanan, Ystadbanan och E6.

Tematiska fördjupningar

I avsnittet för tematiska fördjupningar har planeringsprinciperna renodlats, kartlagts mot Agenda 2030 samt på ett tydligare sätt kopplats till genomförandekapitlet. För förändringar avseende temakartor, se avsnitt **Kartor** nedan.

Bebyggelseutveckling: Avsnittet *Skånes flerkärnighet* och temakartan *Kollektivtrafiknoder för strategisk bebyggelseutveckling* har integrerats i utvecklingsinriktning. Kompletteringar har

gjorts avseende kulturmiljövärden, klimatanpassning och bostadsförsörjning samt näringsliv. En ny planeringsprincip har tillkommit i *1.2 Klimatanpassad bebyggelseutveckling*: **1.2 ii** - Planera bebyggelsen till mark som är lämplig för ändamålet med hänsyn till risk för översvämning och erosion. Karta över erosionsförhållanden längs Skånes kust har flyttats till detta avsnitt och en ny kartbild över riskområden har tillkommit. Större kompletteringar avseende skånskt näringsliv har gjorts i avsnitt *1.5 Näringsliv (tidigare Näringsliv och besöksnäring)* och planeringsprinciperna är omarbetade.

Transporter: Ett avsnitt om Persontågsstrategin har lagts till i *2.2 Kollektivtrafik*. Avsnitt *2.3 Gränsöverskridande transporter* har kompletterats med ett 2050-perspektiv. *2.4 Godstransporter* är omarbetat och kompletterat med Öresundsbrons och Skånes hamnars betydelse för handelsflöden till och från Sveriges samt betydelsen av att säkerställa tillräcklig kapacitet och funktionalitet för rangering i södra Sverige. En planeringsprincip har utgått.

Grönstruktur (tidigare Blågrön infrastruktur): Begreppsanvändningen har setts över och förtydligats, bland annat ersätts blågrön infrastruktur av grönstruktur som samlingsbegrepp. Avsnittet *3.2 Biologisk mångfald och grön infrastruktur (tidigare Biologisk mångfald)* har förtydligats avseende grön infrastruktur och kompletterats med värdefulla biotoptyper. Ett helt nytt avsnitt, *3.3 Friluftsliv* har tillkommit. Avsnitt *3.5 Landskap, jordbruk och skogsbruk* har kompletterats med nytt innehåll om skogen samt effekterna av klimatförändringarna. Avsnitten *3.6 Vatten i landskapet* har kompletterats med föroreningar och miljökvalitetsnormer samt en ny princip: **3.6 iii** - Planera och samordna proaktivt uppströmsarbete (från källa till hav) för att minska skräp, mikroföroreningar och läkemedelsrester utifrån avrinningsområden. 3.7 *Havet och kusten* har kompletterats med ett avsnitt kring erosion och översvämning samt en ny princip: **3.7 iii** - Skapa och värna om kustnära våtmarker och strandängar som kan översvämmas och mildra erosion.

Teknisk infrastruktur: Avsnittet *4.1 Energiförsörjning* har förtydligats avseende behovet av förnybar energiproduktion, kompletterats med fler energibärare och en ny princip har tillkommit, **4.1 iii** - Verka för en samsyn i Skåne gällande utveckling av sol- och vindkraft. *4.2 Digital infrastruktur* har kompletterats med de nationella målen och pandemiperspektivet. *4.3 Vattenförsörjning (tidigare Dricksvattenförsörjning)* är kompletterat med ett avsnitt om vattenanvändning och vattenbalans samt två nya principer: **4.3 ii** - Verka för att få samtliga vattenanvändare att effektivisera sin vattenanvändning med målsättningen att mindre vatten ska räcka till fler personer och **4.3 iii** - Verka för att en tydligare bild av vattenbalansen tas fram inom varje avrinningsområde i Skåne.

Genomförande

Genomförandekapitlet har ett nytt upplägg och beskriver tydligare arbetssätt och koppling till planeringsprinciperna. Genomförandeaktiviteter kategoriseras i tre kategorier: remissinstans, kunskap, dialog & samverkan. Under respektive kategori listas aktiviteter med tydlig koppling till planeringsprinciperna. Syftet är att det i genomförandet ska framgå hur regionplanen ska omsättas av respektive aktör och inom vilka områden. Det kopplas tydligare till den röda tråden liksom rollen och målbilden för att regionplanen ska kunna bli vägledande. Region Skånes ansvar för genomförandet har förtydligats.

Konsekvensbedömning

Konsekvensbedömningen har uppdaterats allt eftersom planförslaget utvecklats. Till granskningshandlingen har konsekvensbedömningens struktur ändrats genom att konsekvenserna nu enbart redovisas genom bedömningsgrunderna *miljökonsekvenser*, *sociala konsekvenser* och *ekonomiska konsekvenser* i tre separata kapitel. Matriserna med koppling till detta har uppdaterats. I den tidigare versionen gjordes försök att även bedöma konsekvenserna utifrån planförslagets planeringsprinciper på tvären, men detta ersätts i granskningshandlingen

av ovanstående bedömningsgrunder. Konsekvensbedömningen har även förtydligat och utvecklat kapitlet om *alternativ och scenarier*.

I kapitlet *Miljökonsekvenser* har förtydligande gjorts för miljökvalitetsmål, miljökvalitetsnormer (luft och buller) och riksintressen. I kapitlet har även kulturmiljöfrågorna förtydligats, liksom konsekvenser av de satsningar som planförslaget redogör för i form av ny stambana och fasta förbindelser till Danmark. Avsnittet om betydande påverkan och avhjälpande åtgärder har utvecklats och finns nu i kapitlet miljökonsekvenser.

Kartor

Strukturkarta har utvecklats både till innehåll, visualisering och tillhörande texter.

Tillhörande texter till kartan har kompletterats och fördjupats. De största ändringarna i texterna består av att:

- kriterier för ortsstrukturen har förtydligats
- lokala kärnor har omarbetats och vidareutvecklats till strategiska noder
- avsnittet *Den regionala grönstrukturen* har omarbetats och fördjupats
- avsnittet *Transportinfrastruktur* har omarbetats och fördjupats

I strukturkartan har följande innehåll lagts till eller vidareutvecklats:

- Den flerkärniga ortsstrukturen:
    - Ängelholm identifieras som ”regional kärna”
    - Lokala kärnor har omarbetats till ”strategiska noder” bestående av centralorter, serviceorter, kollektivtrafiknoder (en vidareutveckling av tidigare utpekade kollektivtrafiknoder för strategisk bebyggelseutveckling) samt noder för vandring och cykling
    - ”Strategiska godsnoder” har tillkommit.

- Den regionala grönstrukturen:
    - ”Noder för vandring och cykling har tillkommit” (se ovan)
    - ”
    - Sammanhängande regionala grönområden och stråk” har vidareutvecklats och redovisas nu mindre schematiska än tidigare.
    - ”
    - Prioriterat grönt samband” har utgått och ersatts av ”Grönstråk med utvecklingspotential” samt ”Behov av nytt grönstråk”. Stråken redovisas nu mindre schematiskt än tidigare.
    - ”Regionala och nationella cykel- och vandringsleder” har tillkommit.

- Transportinfrastruktur:
    - Viktiga transportinfrastrukturstråk har justerats
    - ”Potentiella supercykelvägar” har tillkommit
    - ”Prioriterade åtgärder” har tillkommit.

- Ny karta och text med *Utblick Skåne 2050* har tillkommit

Mark- och vattenanvändningskartan har utgått och kommer att ersättas av en interaktiv kartutforskare som innehåller regionplanens alla kartor. Kartutforskaren ska färdigställas till antagandehandlingen av *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

Tematiska fördjupningar

Följande temakartor har tillkommit:

- Starka relationer för gods- och handelsflöden från och genom Skåne (*2. Transporter*)
- Friluftsliv i Skåne (*3.3 Friluftsliv*)
- Tysta områden i Skånes regionala grönstruktur inkluderas i ny karta för friluftsliv (*3.3 Friluftsliv*)
- Vindkraftverk i Skåne (*4.1 Energiförsörjning*)
- Andel hushåll som har tillgång till bredband inklusive absolut närhet till bredband 1000 Mbit/s, Andel arbetsställen som har tillgång till bredband inklusive absolut närhet till bredband 1000 Mbit/s. (*4.2 Digital infrastruktur*)

Följande temakartor har utgått:

- Kollektivtrafiknoder för strategisk bebyggelseutveckling (innehåll har integrerats i strukturkartan)
- Nationella och regionala leder för cykling och vandring i Skåne (innehåll har integrerats i tematisk karta Friluftsliv i Skåne)
- Anläggningar för elproduktion i Skåne (ersatts i granskningshandlingen av ny karta i samma avsnitt)
- Tillgång till bredband för hushåll i Skånes kommuner och Tillgång till bredband för arbetsställen i Skånes kommuner (ersatts av nya kartor i samma avsnitt).

Följande temakartor har reviderats:

- Skåne och omvärlden (*Trender: Globalisering och ökad regional integration*)
- Erosionsförhållanden längs Skånes kust (1.*2 Klimatanpassad bebyggelseutveckling*)
- Cykelstråk i Skåne (*2.1 Hållbart resande*)
- Infrastruktur för godstrafik i Skåne (*2.4 Godstransporter*)
- Grönstruktur i Skåne (*3. Regional grönstruktur*)
- Skyddad natur i Skåne (*3.3 Biologisk mångfald och grön infrastruktur*)
- Gränser för havsplaneringsområden i Skåne (*3.7 Havet och kusten*)
- Hållbara drivmedel (*2.1 Transporter*)
- Kollektivtrafikstråk i Skåne (*2.2 Transporter*)
- Transmissionsnät för el i Skåne (*4.1 Energiförsörjning*)

Följande temakartor har fått ny placering:

- Erosionsförhållanden längs Skånes kust (I granskningshandling: *1.2 Klimatanpassad bebyggelseutveckling*; i samrådshandling: *Havet och kusten*)
- Allemansrättsligt tillgänglig mark (I granskningshandling: *3.3 Friluftsliv*; i samrådshandling: *Landskap, jordbruk, skogsbruk*)

Yttranden med Region Skånes kommentarer

Följande avsnitt innehåller samtliga synpunkter som Region Skåne mottagit i yttranden över samrådshandlingen till *Regionplan för Skåne 2022–2040*, med undantag för yttrandet från Länsstyrelsen Skåne, vilket behandlas separat sist i samrådsredogörelsen.

Strukturen baseras på samrådshandlingens rubriker till samrådshandling till *Regionplan för Skåne 2022–2040* och inkomna synpunkter är sorterade och samlade utefter det avsnitt de berör. Under varje rubrik framgår det vilka aktörer som har lämnat synpunkter under respektive avsnitt vilket följs av en kort sammanfattning av vad synpunkterna handlar om. Därefter följer en sammanfattning av varje enskild aktörs synpunkt och en kommentar från Region Skåne.

Avslutningsvis finns det några rubriker som inte ingår i samrådshandlingen till *Regionplan för Skåne 2022–2040*, såsom *Övergripande synpunkter på Regionplan för Skåne 2022–2040*, *Generella kartsynpunkter*, *Klimatfrågor*, *Coronapandemin* och *Övriga synpunkter*. Dessa har adderats till samrådsredogörelsen eftersom det inkom många synpunkter på dessa teman och då dessa inte behandlas i samrådshandlingen till *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

Välkommen/Inledning

Detta är en regionplan

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Detta är en regionplan*: Lomma kommun, Sydöstra Skåne, Burlövs kommun, Kävlinge kommun, Göteborgsregionens kommunalförbund, Bromölla kommun, Svedala kommun, Malmö stad och MalmöLundregionen.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att regionplanen bör hantera frågor av regional-, mellanregional- och mellankommunal karaktär och fungera vägledande. Regionplanen bör hantera de frågor som Region Skåne har ansvar för, exempelvis kollektivtrafik och sjukvård, men även andra större frågor som energi- och vattenförsörjning, lokalisering av större anläggningar och klimatförändringar. Flera aktörer påtalar att regionplanen kan fungera enande för de skånska kommunerna och fokusera på att visa Skånes samlade potential och utvecklingsinriktning, både regionalt, nationellt och internationellt.

***

Lomma kommun anser att det inledande avsnittet bör kompletteras med ett resonemang om generell miljöpåverkan och hållbarhet.

> **Regionplanens resonemang om miljöpåverkan hanteras i den strategiska miljöbedömningen. Ekologisk hållbarhet och miljökvalitetsnormer har utvecklats i regionplanen och miljömålen omnämns numera under avsnittet *Planeringsförutsättningar* i granskningshandlingen.**

Sydöstra Skåne anser att ordet ”kan” bör bytas ut mot ”ska” i det inledande avsnittet. Vidare påpekar Sydöstra Skåne att varje kommun, utifrån det kommunala planmonopolet, själv kan välja vad som är relevant för den egna kommunens förutsättningar.

> **För att förtydliga regionplanens vägledande funktion och regionala och mellankommunala perspektiv i relation till kommunernas översiktsplanering har regionplanens roll och ansvar utvecklats i**

granskningshandlingen, dels i avsnittet *Planeringsförutsättningar*, dels i avsnittet *Genomförande och uppföljning*.

Burlövs kommun anser att regionplanen främst bör ses som ett kunskapsunderlag med undantag för Region Skånes eget ansvarsområde, sjukvården och att regionplanen kan hantera frågor av mellankommunal karaktär som kommuner inte kan hantera enskilt. Burlövs kommun anser att det kommunala planmonopolet ska värnas och att det är viktigt att flernivåstyrning undviks. Vidare bör regionplanens roll gentemot övriga styrdokument förtydligas.

För att förtydliga regionplanens vägledande funktion och regionala och mellankommunala perspektiv i relation till kommunernas översiktsplanering har regionplanens roll och ansvar utvecklats i granskningshandlingen, dels i avsnittet *Planeringsförutsättningar*, dels i avsnittet *Genomförande och uppföljning*.

Regionplanens roll gentemot övriga styrdokument har förtydligats i granskningshandlingen, däribland relationen till Agenda 2030.

Kävlinge kommun anser att regionplanens roll är att redovisa och föra resonemang om regionala frågor som kommunerna inte kan hantera på egen hand samt lyfta behov och åtgärder som bör implementeras för att uppnå målbilden. Frågor av regional- och mellankommunal karaktär är bland annat energi- och vattenförsörjning, lokalisering av större anläggningar, klimatförändringar, transportinfrastruktur, kollektivtrafik och sjukvård. Vidare anser Kävlinge kommun att regionplanen bör vara särskilt tydlig i de frågor som Region Skåne ansvarar för exempelvis kollektivtrafik och sjukvård.

Regionplanens roll och ansvar har utvecklats i granskningshandlingen, dels i avsnittet *Planeringsförutsättningar*, dels i avsnittet *Genomförande och uppföljning*. Detta har gjorts för att förtydliga regionplanens vägledande funktion och regionala och mellankommunala perspektiv i relation till kommunernas översiktsplanering.

Region Skånes avsikt är att regionplanen ska vara tydlig beträffande regionens särskilda ansvarsområden, såsom sjukvård och kollektivtrafik. Detta kommer att behöva utvecklas i fortsatt arbete. I granskningshandlingen finns en tydligare koppling till *Färdplan för framtidens hälsosystem* och Region Skånes roll som sjukvårdsaktör.

Göteborgsregionens kommunalförbund betonar vikten av att regionplanen bör fylla en vägledande funktion och att den regionala nivån bör vara tydlig. Göteborgsregionens kommunalförbund anser att Region Skåne beskriver regionplanens intention på ett föredömligt sätt.

Region Skåne uppskattar den positiva återkopplingen på *Regionplan för Skåne 2022–2040*. Regionplanens vägledande funktion och regionala och mellankommunala perspektiv har förtydligats i granskningshandlingen, dels i avsnittet *Planeringsförutsättningar*, dels i avsnittet *Genomförande och uppföljning*.

Bromölla kommun anser att regionplanen bör hantera regionala, mellanregionala och mellankommunala frågor i större utsträckning.

Region Skånes intention är att regionplanen ska vara ett verktyg för att samla Skåne och gemensamt hantera viktiga mellankommunala och regionala planeringsfrågor. Detta har förtydligats i

granskningshandlingen genom att målbild, planeringsstrategier och planeringsprinciper har konkretiserats och preciserats.

Svedala kommun anser att regionplanens syfte och inriktning bör vara att tydliggöra Skånes samlade potential och utmaningar - regionalt, nationellt och internationellt. Regionplanen bör hantera frågor som de enskilda kommunerna inte kan hantera på egen hand. Regionplanen bör särskilt fokusera på de frågor som Region Skåne ansvarar för, exempelvis kollektivtrafik, sjukvård och regional analys. Vidare anser Svedala kommun att regionplanen bör tydliggöras som ett påtryckningsdokument mot staten snarare än översiktligt och oprecist planeringsstöd åt kommunerna.

Regionplanens roll och ansvar har utvecklats i granskningshandlingen, dels i avsnittet *Planeringsförutsättningar*, dels i avsnittet *Genomförande och uppföljning*. Detta har gjorts för att förtydliga regionplanens vägledande funktion och regionala och mellankommunala perspektiv i relation till kommunernas översiktsplanering.

Region Skånes avsikt är att regionplanen ska vara tydlig beträffande regionens särskilda ansvarsområden, såsom sjukvård och kollektivtrafik. Detta kommer att behöva utvecklas i fortsatt arbete. I granskningshandlingen finns en tydligare koppling till *Färdplan för framtidens hälsosystem* och Region Skånes roll som sjukvårdsaktör.

Region Skånes förhoppning är att regionplanen ska vara ett verktyg för att samla Skåne och gemensamt hantera viktiga mellankommunala och regionala planeringsfrågor. Detta har förtydligats i granskningshandlingen genom att målbild, planeringsstrategier och planeringsprinciper har konkretiserats och preciserats.

Malmö stad poängterar att regionplanen kan utgöra en enad kraft för regionen och anser att regionplanen kan ge viktig vägledning för den kommunala planeringen.

Regionplanens roll och ansvar har utvecklats i granskningshandlingen, dels i avsnittet *Planeringsförutsättningar*, dels i avsnittet *Genomförande och uppföljning*. Detta har gjorts för att förtydliga regionplanens vägledande funktion och regionala och mellankommunala perspektiv i relation till kommunernas översiktsplanering.

Region Skånes förhoppning är att regionplanen ska vara ett verktyg för att samla Skåne och gemensamt hantera viktiga mellankommunala och regionala planeringsfrågor. Detta har förtydligats i granskningshandlingen genom att målbild, planeringsstrategier och planeringsprinciper har konkretiserats och preciserats.

MalmöLundregionen anser att för att regionplanen ska utgöra ett stöd för Skånes utveckling bör regionplanen sätta större fokus på och tydliggöra Region Skånes bild av hur strategiskt viktiga fysiska strukturer ska utvecklas inom planeringshorisonten. Regionplanens huvudsakliga syfte och inriktning bör vara att tydliggöra Skånes samlade potential och utmaningar för omvärlden, både nationellt och internationellt. Den övergripande ansatsen bör vara att särskilt belysa större regionala frågor som kommunerna inte kan hantera på egen hand och peka ut en önskad riktning framåt.

Regionplanens roll och ansvar har utvecklats i granskningshandlingen, dels i avsnittet *Planeringsförutsättningar*, dels i avsnittet *Genomförande och uppföljning*. Detta har gjorts för att förtydliga regionplanens vägledande

funktion och regionala och mellankommunala perspektiv i relation till kommunernas översiktsplanering.

Region Skånes förhoppning är att regionplanen ska vara ett verktyg för att samla Skåne och gemensamt hantera viktiga mellankommunala och regionala planeringsfrågor. Detta har förtydligats i granskningshandlingen genom att målbild, planeringsstrategier och planeringsprinciper har konkretiserats och preciserats.

Därför regional planering

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Därför regional planering*: Kävlinge kommun, Staffanstorps kommun, Malmö stad, Hässleholms kommun, Tillväxtverket, Kollektivtrafiknämnden, Personalnämnden, Lennart Nord och Delegationen mot segregation.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om Region Skånes roll och vikten av att ta ett samlat grepp kring den regionala fysiska planeringen och ta fram kunskapsunderlag för kommunerna att vägledas av och samverka genom. Regionplanen är ett verktyg för detta, men det behövs fortsatt samverkan och regionalt arbete för att uppnå regionens uppdrag. Det är av vikt att förtydliga hur regionplanen och regionens fortsatta arbete hanterar kollektivtrafikförsörjning, kompetensförsörjning och den fysiska planeringen. Hässleholms kommun efterfrågar även större tydlighet kring hur regionplanens förslag och strategier ska bidra till övriga planers visionsmål, exempelvis den regionala utvecklingsstrategin (RUS).

***

Kävlinge kommun anser att regionplaneprocessen är minst lika viktig som det faktiska dokumentet och att det bör växa fram gemensamt över tid och i samverkan. Kävlinge kommun poängterar att Region Skåne har en viktig uppgift att ge en samlad bild av nuläge och utmaningar i Skåne.

Region Skåne instämmer med kommunens synpunkt och regionens intention är att framtagandet av *Regionplan för Skåne 2022–2040* är ett arbete som görs tillsammans och i dialog med berörda aktörer.

Skånes utmaningar har reviderats och förtydligats genom att målkonflikter har formulerats.

Malmö stad anser att regionplanen ytterligare bör fokusera på Skånes utmaningar och hur dessa gemensamt kan lösas. Region Skåne och regionplanen bör fortsätta medverka till framtagandet av regionala underlag för planering. Malmö stad anser att det behövs en mer samlad regional överblick för att ge ledning i gemensamma planeringsfrågor som bör adresseras för att nå regionala och nationella utvecklingsmål.

Region Skåne är regionplaneorgan med ansvar för regional fysisk planering och kommer löpande att identifiera och ta fram kunskapsunderlag för att kunna stötta kommunerna i Skånes utveckling och fysiska planering. Detta har utvecklats i genomförandedelen av *Regionplan för Skåne 2022–2040* och kommer att utvecklas ytterligare inför slutlig version utifrån yttranden, samt i genomförandet.

Region Skånes förhoppning är att regionplanen ska vara ett verktyg för att samla Skåne och gemensamt hantera viktiga mellankommunala och regionala planeringsfrågor. Detta har förtydligats i granskningshandlingen genom att målbild, planeringsstrategier och planeringsprinciper har konkretiserats och preciserats.

Skånes utmaningar har förtydligats i avsnittet *Planeringsförutsättningar* genom att formulera målkonflikter.

Staffanstorps kommun önskar ökat fokus på frågor som på ett verksamt sätt kan adresseras gemensamt av Skånes kommuner med hjälp av gemensamma verktyg som exempelvis regionplanen.

Region Skånes förhoppning är att regionplanen ska vara ett verktyg för att samla Skåne och gemensamt hantera viktiga mellankommunala och regionala planeringsfrågor. Detta har förtydligats i granskningshandlingen genom att målbild, planeringsstrategier och planeringsprinciper har konkretiserats och preciserats.

Hässleholms kommun anser att det saknas en redogörelse för hur Region Skåne har tolkat sitt uppdrag enligt 7 kap PBL och en beskrivning för hur de förslag som redovisas i planen ska bidra till att internationella, nationella och regionala måldokuments mål. Vidare poängterar Hässleholms kommun några viktiga frågor som regionplanen bör hantera, exempelvis bredband, energi- och dricksvattenförsörjning, klimatutsläpp och klimatanpassning.

Regionplanens roll och ansvar har utvecklats i granskningshandlingen, dels i avsnittet *Planeringsförutsättningar*, dels i avsnittet *Genomförande och uppföljning*. Detta har gjorts för att förtydliga regionplanens vägledande funktion och regionala och mellankommunala perspektiv i relation till kommunernas översiktsplanering.

Region Skånes förhoppning är att regionplanen ska vara ett verktyg för att samla Skåne och gemensamt hantera viktiga mellankommunala och regionala planeringsfrågor. Detta har förtydligats i granskningshandlingen genom att målbild, planeringsstrategier och planeringsprinciper har konkretiserats och preciserats.

Region Skåne instämmer i att angivna frågor är viktiga i ett regionalt planeringsperspektiv och har vidareutvecklat samtliga under Tematiska fördjupningar och dessutom klimatperspektivet genomgående.

Tillväxtverket poängterar att regional fysisk planering underlättar lokal och regional samordning och att det därför bör bli en del i arbetet med regionala utvecklingsstrategier.

Region Skåne instämmer och uppskattar synpunkten.

Kollektivtrafiknämnden ställer sig frågande kring hur regionplanen kommer att påverka kommunernas planering för god kollektivtrafikförsörjning.

Regionplanen har en vägledande funktion och regionalt och mellankommunalt perspektiv i relation till kommunernas översiktsplanering. Region Skåne anser att en viktig del av utvecklingsinriktningen mot ett flerkärnigt Skåne handlar om att stödja utvecklingen av ett hållbart resande med kollektivtrafik.

Personalnämnden anser att regionplaneprocessen är viktig då den skapar grunden för en samhällsutveckling som ger förutsättningar för företagande, tillväxt, boende, integration, pendling, transporter, rekreation och klimatpåverkan. Personalnämnden uppmärksammar Region Skåne om att det råder stor brist på utbildade inom flera verksamheter och att den fysiska planeringen har en betydande roll i att hantera det.

Förhoppningen är att regionplanen ska vara ett verktyg för att gemensamt hantera viktiga mellankommunala och regionala planeringsfrågor, däribland tillgänglighet till utbildning och förbättrad

kompetensförsörjning. Detta arbete behöver vidareutvecklas i genomförandet av *Regionplan för Skåne 2022–2040* och gärna i nära samverkan inom och utanför organisationen Region Skåne.

Lennart Nord anser att det finns motsättningar mellan Region Skånes tolkning av sin roll respektive hur den beskrivs i PBL. Vidare poängteras vikten av balans mellan allmänna och enskilda intressen och att regionplanen bör ha ett övergripande perspektiv. Regional planering behövs för att hållbart säkerställa tillgången till mark när Skåne växer.

Regionplanens roll och ansvar har utvecklats i granskningshandlingen, dels i avsnittet *Planeringsförutsättningar*, dels i avsnittet *Genomförande och uppföljning*. Detta har gjorts för att förtydliga regionplanens vägledande funktion och regionala och mellankommunala perspektiv i relation till kommunernas översiktsplanering.

Delegationen mot segregation poängterar att samhällsplaneringen i Skåne bör skapa förutsättningar för goda livsmiljöer och socialt hållbara och inkluderande samhällen.

Region Skåne instämmer och uppskattar synpunkten.

Läsanvisningar

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Läsanvisningar*: Tillväxtverket, Båstad kommun, Höörs kommun, Kävlinge kommun och Psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att en del aktörer upplever att regionplanens struktur och upplägg är tydligt och lätt att följa medan andra aktörer upplever att det saknas en röd tråd och att det finns en viss förvirring kring planens kärna. Generellt behöver relationen mellan planstrategierna och planprinciperna förtydligas och stärkas.

***

Tillväxtverket anser att avsnittet trender, utmaningar och omvärld utgör ett bra underlag med regionalt perspektiv som bör underlätta för de skånska kommunerna att sätta sin lokala utveckling och planering i ett regionalt sammanhang. Trender och utmaningar bör förtydligas och förstärkas i relation till planeringsstrategier och planeringsprinciper. Vidare anser Tillväxtverket att näringslivets omställning bör lyftas ytterligare.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och den röda tråden har förtydligats genom hela planen, från utmaning, planeringsstrategi och planeringsprincip till genomförande, både i text och genom hänvisning till respektive del i syfte att säkerställa logiken och förenkla för läsaren att se och kunna följa sambandet mellan regionplanens olika delar.

I granskningshandlingen heter avsnittet *Mål och förutsättningar* numera *Planeringsförutsättningar* och har utvecklats genomgående för att bli mer genomarbetat och komplett samt för att förtydliga den röda tråden.

Avsnittet om *Näringsliv* har utvecklats i granskningshandlingen med en utförligare beskrivning vad gäller branschbredd samt förutsättningar som spelar in för näringslivets framtida utveckling. En ny planeringsprincip som stöd och vägledning vid planering av nya verksamhetsområden har tagits fram. I genomförandedelen föreslås en behovs- och konsekvensanalys av nya verksamhetsområden i Skåne.

Båstad kommun anser att regionplanens upplägg är tydligt och bra strukturerat. Det är enkelt att följa regionplanens intention och konkretiseringsgrad och det är tydligt att det är ett förslag som har möjlighet att förändras genom dialog.

Region Skåne uppskattar den positiva återkopplingen på förslag till *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

Höörs kommun anser att avsnittet läsanvisningar ger överblick över hur Region Skåne ser på delarna men redogör inte för hur Region Skåne kommer att läsa och tillämpa planen. Höörs kommundelar regionens uppfattning om att utvecklingsinriktningen är regionplanens kärna och anser att det är här regionplanen har en roll att fylla.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och regionplanens roll och ansvar har utvecklats i granskningshandlingen, dels i avsnittet *Planeringsförutsättningar*, dels i avsnittet *Genomförande och uppföljning*. Detta har gjorts för att förtydliga regionplanens vägledande funktion och regionala och mellankommunala perspektiv i relation till kommunernas översiktsplanering.

Kävlinge kommun anser att det finns behov av att skapa en tydligare röd tråd genom dokumentet och särskilja syftet med planens olika delar.

Region Skåne instämmer och den röda tråden har förtydligats genom hela planen, från utmaning, planeringsstrategi och planeringsprincip till genomförande, både i text och genom hänvisning till respektive del i syfte att säkerställa logiken och förenkla för läsaren att se och kunna följa sambandet mellan regionplanens olika delar.

Psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden anser att avsnittet tematiska fördjupningar uppfattas som regionplanens kärna och att planeringsstrategierna bör lyftas fram tydligare i de tematiska fördjupningarna för att undvika begreppsförvirring.

Synpunkterna uppskattas och den röda tråden har förtydligats genom hela planen, från utmaning, planeringsstrategi och planeringsprincip till genomförande, både i text och genom hänvisning till respektive del i syfte att säkerställa logiken och förenkla för läsaren att se och kunna följa sambandet mellan regionplanens olika delar. Regionplanens kärna ligger i utvecklingsinriktningen.

Mål och förutsättningar

Övergripande

Följande aktörer har lämnat övergripande synpunkter beträffande kapitlet *Mål och förutsättningar*: Båstad kommun, Kävlinge kommun, VASYD, Malmö stad, Svedala kommun, MalmöLundregionen, Lunds kommun, Skogsstyrelsen, Vänsterpartiet i Skåne, Svalövs kommun, Örkelljunga kommun.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om vikten av att regionplanen bör redogöra för en samlad nulägesbild och presentera de utmaningar som Skåne står inför, samt att avsnittet bör introducera hur regionala aktörer ska samverka för att lösa dessa. Utöver detta efterfrågas ett förtydligande mellan nutid respektive framtid, trender respektive utmaningar och regionala respektive nationella mål, samt hur dessa förhåller sig till varandra. Detta kan bland annat göras

genom att identifiera målkonflikter och ta ett gemensamt regionalt och mellankommunalt grepp kring dessa. Avsnittet Arbetsmarknad och utbildning är viktigt och bör inkorporeras och fördjupas ytterligare i övriga avsnitt, snarare än som en självständig rubrik. En förutsättning som tydligare behöver bemötas är ojämlikheterna mellan Skånes olika delar och hur utvecklingsinriktningen ska bemöta och jämna ut dessa. Vidare föreslås att tidigt i detta avsnitt benämna vikten av biologisk mångfald som en förutsättning för utveckling.

I granskningshandlingen heter avsnittet *Planeringsförutsättningar.*

***

Båstad kommun anser att målkonflikter och motstående intressen behöver analyseras, tydliggöras och avvägas för att regionplanen ska kunna vara vägledande i den fortsatta fysiska planeringen på både kommunal, regional och nationell nivå. Kommunen efterfrågar även förtydligande kring relevansen av nationella respektive regionala mål och trender respektive utmaningar, samt att arbetsmarknad och utbildning inkorporeras tydligare. De utpekade utvecklingsinsatserna stärker främst kopplingar till Öresundsregionen och kan kompletteras med insatser inom Skåne och i relation till andra län.

> ***Regionplan för Skåne 2022–2040*** **har utvecklats genom att formulera utmaningarna för Skåne tydligare i form av målkonflikter. Region Skåne kommer att utveckla ett interaktivt kartverktyg till den slutgiltiga versionen av regionplanen och ser det som ett vidare arbete under genomförandet att ta fram analyser kring målkonflikter och visualisera dessa genom kartverktyget.**
>
> **I granskningshandlingen heter avsnittet *Mål och förutsättningar* numera *Planeringsförutsättningar* och har utvecklats genomgående för att förtydliga kopplingen till relevanta styrdokument och mål, samt hur dessa relaterar till *Regionplan för Skåne 2022–2040*.**
>
> **Perspektiven arbetsmarknad och utbildning har integrerats genomgående i granskningshandlingen till *Regionplan för Skåne 2022–2040*. Exempelvis har avsnittet *Näringsliv* utvecklats. Relationen till grannregionerna är viktig och något som bör synliggöras i planen. Granskningshandlingen har kompletterats med en tydligare koppling till grannregionerna, dels genom en ny illustration av mellanregionala samband under den utvecklade trenden *Globalisering och ökad regional integration,* dels med hänvisning till Greater Copenhagen och samverkansplattformen Regionsamverkan Sydsverige under planeringsstrategin *Stärka Skånes relationer med omvärlden*.**

Kävlinge kommun efterfrågar tydligare koppling till de regionala förutsättningarna, perspektivet att andelen barn och unga ökar, samt att materialet kompletteras med en omvärldsanalys för naturfrågor. Vidare instämmer kommunen i att arbetsmarknad och utveckling är viktiga perspektiv som tydligare bör integreras i regionplanen.

> **Region Skåne instämmer i att arbetsmarknad och utbildning är viktiga perspektiv och har integrerat avsnittet genomgående i granskningshandlingen till *Regionplan för Skåne 2022–2040.* Exempelvis har avsnittet *Näringsliv* utvecklats. Samtidigt skulle regionplanen kunna utvecklas till ett verktyg för att förbättra möjligheterna till utbildning genom analyser och identifiering av förbättringsmöjligheter för tillgängligheten till utbildningsinstitutioner och Skånes kompetensförsörjning. Region Skåne ser att detta är ett vidare arbete under genomförandet.**

VA SYD efterfrågar en tydligare beskrivning av nuläge och den önskade utvecklingen i framtiden, samt en tydligare koppling mellan problem/utmaningar och strategier.

Kopplingen mellan planeringsstrategier och planeringsprinciper, samt hur dessa ska genomföras och följas upp har förtydligats genomgående i granskningshandlingen för *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

Malmö stad anser att regionplanen tydligare bör fokusera på de frågor som är Skånes utmaningar och hur dessa gemensamt kan lösas.

***Regionplan för Skåne 2022–2040* har justerats för att förtydliga mellankommunala och regionala utmaningar för Skåne som Region Skåne behöver arbeta tillsammans med kommunerna för att lösa.**

Vidare har utmaningarna utvecklats till att förtydligas som målkonflikter för Skånes utveckling. Kopplingen mellan utmaningar, målbild, planeringsstrategier och planeringsprinciper, samt hur dessa ska genomföras och följas upp har förtydligats genomgående i granskningshandlingen för *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

Svedala kommun anser att regionplanens viktigaste uppgift är att utgöra ett kunskapsunderlag och ge en samlad bild av nuläge och utmaningar för Skåne.

Målbild och målår, samt Region Skånes och regionplanens roll, har förtydligats i granskningshandlingen till *Regionplan för Skåne 2022–2040*. Vidare har det regionala och mellankommunala perspektivet förtydligats, såväl som de utmaningar för Skåne som Region Skåne behöver arbeta tillsammans med kommunerna för att lösa.

MalmöLundregionen anser att Regionplanens viktigaste uppgift är att ge en samlad bild av nuläge och utmaningar för Skåne och utgöra ett kunskapsunderlag för kommunernas planering och mellankommunal samverkan, utan att inkräkta på kommunernas planmonopol.

Kopplingen till kommunala översiktsplaner har utvecklats för att förtydliga regionplanens vägledande funktion och regionala och mellankommunala perspektiv.

Lunds kommun anser att regionplanens viktigaste uppgift är att ge en samlad bild av nuläge och utmaningar för Skåne och utgöra ett kunskapsunderlag för kommunernas planering och mellankommunal samverkan. Kommunen efterfrågar ett tydligare framtidsperspektiv med fokus på hur de regionala fysiska strukturerna ska utvecklas. Vidare påpekas att Region Skåne med fördel kan arbeta löpande med trend- och omvärldsspaningar som en del i det fortsatta regionplaneuppdraget.

Målbild och målår, samt Region Skånes och regionplanens roll, har förtydligats i granskningshandlingen till *Regionplan för Skåne 2022–2040*. Vidare har det regionala och mellankommunala perspektivet förtydligats, såväl som de utmaningar för Skåne som Region Skåne behöver arbeta tillsammans med kommunerna för att lösa.

Region Skåne utvecklar hela tiden arbetsprocesser i det relativt nya regionplaneuppdraget och tar tacksamt emot förslagen till förbättrade arbetssätt kopplat till trend- och omvärldsspaning. Exempelvis har ett

avsnitt om pandemin lagts till som ett sätt att hålla *Regionplan för Skåne 2022–2040* relevant och aktuell.

Skogsstyrelsen ser positivt på att regionplanen benämner vikten av att genom planering utifrån ett helhetsperspektiv bereda möjlighet att skapa en välmående miljö med fungerande ekosystem och biologisk mångfald men efterfrågar att vikten och värdet av biologisk mångfald betonas redan i dess inledande kapitel.

Region Skåne uppskattar den positiva återkopplingen och har inarbetat biologisk mångfald i planeringsförutsättningarna för *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

Vänsterpartiet i Skåne ser gärna att regionplanen arbetar för att långsiktigt bemöta och arbeta utjämnande och jämlikhetsfrämjande i dess utvecklingsprocesser.

Region Skåne kommer i rollen som regionplaneorgan med ansvar för regional fysisk planering löpande att identifiera och ta fram kunskapsunderlag för att kunna stötta kommunerna i Skånes utveckling och fysiska planering. En del i detta innebär att integrera Agenda 2030 däri jämlikhetsmål ingår och granskningshandlingen har utvecklats med en kartläggning av regionplanen gentemot de globala målen i Agenda 2030.

Svalövs kommun efterfrågar analyser av de mindre kommunernas förutsättningar och utmaningar.

Region Skåne kommer i rollen som regionplaneorgan med ansvar för regional fysisk planering löpande att identifiera och ta fram kunskapsunderlag för att kunna stötta kommunerna i Skånes utveckling och fysiska planering. I denna roll ingår att ta fram analyser utifrån de behov som uppstår i de skånska kommunerna, vilket Region Skåne även gjort i arbetet med *Strukturbild för Skåne* och som även ingår i befintlig roll som regionplaneorgan.

Örkelljunga kommun anser att samarbetet regioner emellan behöver ges större vikt.

Region Skåne instämmer i att utbytet med grannregionerna är viktigt och något som bör synliggöras i planen. Granskningshandlingen har kompletterats med en tydligare koppling till grannregionerna, dels genom en ny illustration av mellanregionala samband under den utvecklade trenden *Globalisering och ökad regional integration,* dels med hänvisning till samverkansplattformarna Greater Copenhagen och Regionsamverkan Sydsverige under planeringsstrategin *Stärka Skånes relationer med omvärlden*.

Målbild

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Målbild*: Lomma kommun, Trelleborgs kommun, Malmö stad, Lunds kommun, Kävlinge kommun, Bjuvs kommun, Helsingborgs stad, Höganäs kommun, Klippans kommun, Perstorps kommun, Åstorps kommun, Ängelholms kommun, Örkelljunga kommun, MalmöLundregionen, Sydöstra Skåne, Svalövs kommun, Bromölla kommun, Hässleholms kommun, Hörby kommun, Osby kommun,

Kristianstads kommun, Östra Göinge kommun, Höörs kommun, Landskrona stad, Högskolan Kristianstad och Eslövs kommun.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att flertalet aktörer är positiva till att utveckla en mer visionär och långsiktig målbild, snarare än den nulägesbild som regionplanen tenderar att fokusera på idag. En väl förankrad målbild har potential att ena kommunernas planering mot ett gemensamt och hållbart mål, vilket upplevs som positivt.

***

Lomma kommun ställer sig positiv till en samlad planering för hela Skåne och upplever att regionplanen kan komma att bli ett värdefullt underlag i kommunens planering såväl som till resonemang kring den regionala planeringens långsiktighet. Kommunen påpekar dock att den inledande texten även bör erkänna värdet av det lokala sammanhanget, framförallt ur ett pandemiperspektiv.

Region Skåne uppskattar den positiva återkopplingen på *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

Regionplanens roll och ansvar har utvecklats i granskningshandlingen, dels i avsnittet *Planeringsförutsättningar*, dels i avsnittet *Genomförande och uppföljning*. Detta har gjorts för att förtydliga regionplanens vägledande funktion och regionala och mellankommunala perspektiv i relation till kommunernas översiktsplanering.

Region Skåne delar synen på betydelsen av det lokala sammanhanget och ambitionen med regionplanen är att den ska vara ett komplement och stöd till den kommunala översiktliga planeringen.

Vidare har det inledande kapitlet om planeringsförutsättningar kompletterats med resonemang kring pandemins eventuella effekter; ett arbete som kommer följas upp under genomförandet.

Trelleborgs kommun ställer sig positiv till en samlad planering för hela Skåne, och anser att en samlad målbild har potential att vägleda och stärka mellankommunala samarbeten.

Region Skåne uppskattar den positiva återkopplingen på *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

Malmö stad efterfrågar en mer framåtsyftande och visionär, hållbar målbild. I nuläget anses för mycket fokus ligga på nutid. En samlad målbild anses ha potential att vägleda och stärka mellankommunala samarbeten, framförallt i frågor kommunerna inte kan lösa enskilt. Det påpekas också att mark- och vattenanvändningskartans målår inte framgår.

Målbild och målår, samt Region Skånes och regionplanens roll, har förtydligats i granskningshandlingen till *Regionplan för Skåne 2022–2040*. Vidare har det regionala och mellankommunala perspektivet förtydligats, såväl som de utmaningar för Skåne som Region Skåne behöver arbeta tillsammans med kommunerna för att lösa.

Vidare utgår mark- och vattenanvändningskartan ur granskningshandlingen och kommer i slutversionen istället ersättas med en interaktiv kartutforskare där kartorna från de tematiska fördjupningarna ingår som underlag.

Lunds kommun efterfrågar en mer ambitiös och visionär målbild samt att planeringsprinciperna tydligare kopplar an till regionens utmaningar och möjliggör att satta mål uppnås.

Målbilden har uppdaterats utifrån inkomna synpunkter. Målår förtydligas i utvecklingsinriktningen för *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

Region Skånes förhoppning är att regionplanen ska vara ett verktyg för att samla Skåne och gemensamt hantera viktiga mellankommunala och regionala planeringsfrågor. Detta har förtydligats i granskningshandlingen genom att målbild, planeringsstrategier och planeringsprinciper har konkretiserats och preciserats.

Kävlinge kommun efterfrågar en tydligare och mer visionär målbild. Kommunen önskar större differentiering mellan nuläge, nuvarande förutsättningar och vad som är visionen för Skåne år 2040, samt mellan sammanställningar av redan tagna beslut och potentiella sådana.

Region Skåne instämmer i synpunkten. Kopplingen och den röda tråden mellan utmaningar, målbild, planeringsstrategier och planeringsprinciper, samt hur dessa ska genomföras och följas upp, har förtydligats genomgående i granskningshandlingen för *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

Bjuvs, Helsingborgs, Höganäs, Klippans, Perstorps, Åstorps, Ängelholms och Örkelljungas kommuner ser positivt på att regionplanen på sikt kan komma att stärka samverkan och bidra till samsyn för en hållbar samhällsutveckling av Skåne, men efterfrågar ett tydligare utvecklingsperspektiv inom den angivna målbilden.

Region Skåne uppskattar den positiva återkopplingen och ser fram emot fortsatt samverkan för en hållbar samhällsutveckling av Skåne.

Målbild och målår, samt Region Skånes och regionplanens roll, har förtydligats i granskningshandlingen till *Regionplan för Skåne 2022–2040*. Planen har setts över för att förtydliga det regionala och mellankommunala perspektivet och de skånska utmaningar som Region Skåne och kommunerna behöver arbeta för att lösa gemensamt.

MalmöLundregionen efterfrågar en mer framåtsyftande och visionär hållbar målbild. I nuläget anses för mycket fokus ligga på nutid. Vidare anses en etablerad grund för hållbar utveckling inom målbildens ramar saknas och att detta perspektiv behöver förstärkas.

Målbilden har uppdaterats utifrån inkomna synpunkter. Målår har förtydligats i utvecklingsinriktningen för *Regionplan för Skåne 2022–2040*. Hållbarhetsperspektivet har utvecklats genom integreringen av Agenda 2030 i granskningshandlingen för *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

Sydöstra Skåne efterfrågar en mer framåtsyftande och visionär målbild.

Målbilden har uppdaterats utifrån inkomna synpunkter. Målår har förtydligats i utvecklingsinriktningen för *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

Svalövs kommun efterfrågar en mer framåtsyftande och visionär målbild.

Målbilden har uppdaterats utifrån inkomna synpunkter. Målår har förtydligats i utvecklingsinriktningen för *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

Bromöllas, Hässleholms, Hörbys, Osbys, Kristianstads och Östra Göinges kommuner i Skåne Nordost efterfrågar en mer framåtsyftande och visionär målbild. Samtliga kommuner i Skåne Nordost är positiva till målbilden men anser inte att regionplanens innehåll är tillräckligt framåtsyftande för att nå dit. Kommunerna efterfrågar att regionplanen ytterligare påverkar och sätter riktningen för andra planer och program, snarare än presenterar de som redan är antagna.

Målbilden har uppdaterats utifrån inkomna synpunkter. Målår har förtydligats i utvecklingsinriktningen för *Regionplan för Skåne 2022–2040*. Regionplanen ska samordnas mot ett flertal dokument såsom den regionala utvecklingsstrategin och länsplanen för regional transportinfrastruktur. Regionplanen utgör en områdesstrategi i genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin. När planen är antagen kommer den att ligga till grund för och påverka en rad andra beslut på regional nivå, exempelvis hur kollektivtrafiken ska utvecklas.

Högskolan Kristianstad efterfrågar en mer framåtsyftande och visionär målbild.

Målbilden har uppdaterats utifrån inkomna synpunkter. Målår har förtydligats i utvecklingsinriktningen för *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

Eslövs kommun efterfrågar en mer framåtsyftande och visionär målbild. I nuläget anses för mycket fokus ligga på nutid.

Målbilden har uppdaterats utifrån inkomna synpunkter. Målår har förtydligats i utvecklingsinriktningen för *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

Förutsättningar för den fysiska planeringen i Skåne

Inga synpunkter har inkommit beträffande avsnittet *Förutsättningar för den fysiska planeringen i Skåne*.

Trender

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Trender*: Hälso- och sjukvårdsnämnden, Eslövs kommun, Lomma kommun, Psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden, Sjukhusstyrelse Ystad, Tillväxtverket, Region Blekinge, Sveriges lantbruksuniversitet, Personalnämnden, Malmö stad och Vellinge kommun.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om önskade kompletteringar och utveckling av de beskrivna trenderna. Det upplevs positivt att trendspaningar görs och särskilt att digitaliseringen lyfts fram.

***

Hälso- och sjukvårdsnämnden påpekar att det faktum att vi lever längre och är friskare kommer påverka vårdbehovet, vilket behöver belysas.

Synpunkten uppskattas och färdplanen för framtidens hälsosystem har lagts till i mål, planer och program och avsnittet *Genomförande av regionplanen* har uppdaterats utifrån Region Skånes roll som sjukvårdsaktör. Området behöver dock arbetas vidare med i det fortsatta arbetet med att utveckla den regionala fysiska planeringen.

Eslövs kommun önskar mer utförliga beskrivningar kring klimatförändringar och dess effekter som vår tids största utmaning. Det efterfrågas även en mer nyanserad, heltäckande och framtidssyftande beskrivning av globaliseringstrenden, samt att förlusten av biologisk mångfald och dess effekter lyfts som en egen trend.

Region Skåne instämmer och granskningshandlingen har genomgående utvecklats avseende klimatfrågor. Utmaningar såsom exempelvis stigande havsnivåer och erosion framgår framförallt i avsnittet *Planeringsförutsättningar* men även i den tematiska fördjupningen *Bebyggelseutveckling* och avsnittet *Klimatanpassad bebyggelse*.

Vidare har trenderna *Skåne som del av sin omvärld* och *Globalisering* ersatts av och fördjupats i den nya trenden *Globalisering och ökad regional integration*.

Region Skåne noterar förfrågan att lyfta ut förlusten av biologisk mångfald som en egen trendbeskrivning, men har i denna version av planförslaget inte genomfört en sådan förändring. Däremot har resonemang kring vikten av biologisk mångfald och utmaningen att bevara denna integrerats genomgående i granskningshandlingens avsnitt, strategier och principer, inklusive i målbilden för *Regionplan för Skåne 2022 – 2040*.

Lomma kommun påtalar att växtzonernas förflyttning norrut kommer få stora konsekvenser på Skånes natur- och näringslivsförutsättningar, såväl som påverka vattenresurser och -användning, vilket behöver belysas i regionplanen.

Region Skåne instämmer i utmaningen att klimatförändringarna får stora konsekvenser för Skåne, men har i denna version av regionplan inte haft möjlighet att ta fram tillräckliga underlag för att förtydliga det på en regional nivå. Däremot har klimatperspektivet integrerats tydligare i granskningshandlingen, samt i *Utblick 2050* för att belysa vikten av frågan för Skånes utveckling.

Sjukhusstyrelse Ystad anser att krisperspektivet behöver utvecklas att beröra mer än klimatförändringar, exempelvis framtida pandemier. Vikten av kunskapsutveckling bör betonas särskilt. Vidare påpekas att demografiska skillnader i relation till välfärdsutbudet redan är en utmaning för planeringen och bör betonas.

Synpunkten uppskattas och ett tillägg om pandemin och dess eventuella effekter har tillförts avsnittet om relevanta trender för Skåne. Det finns i detta skede av regionplaneprocessen dock inte möjlighet att utvärdera pandemins effekter eller ta fram ytterligare underlag kring liknande kriser, utan detta är ett arbete kommer följas upp under genomförandet.

Även synpunkten om de demografiska skillnadernas betydelse för planering uppskattas och tas med i utvecklingen av den regionala fysiska planeringen. En rapport om boendesegregation har tagits fram under 2021. Detta arbete följs upp och perspektivet inkluderas tydligare i kommande regionplaner.

Psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden anser det positivt att olika trender med kopplade utmaningar identifieras. Det påpekas också demografiska förändringar och stora hälsoskillnader i olika delar av Skåne.

Synpunkten om de demografiska skillnadernas betydelse för planering uppskattas och tas med i utvecklingen av den regionala fysiska planeringen. En rapport om boendesegregation har tagits fram under 2021. Detta arbete följs upp och perspektivet inkluderas tydligare i kommande regionplaner.

Tillväxtverket anser det positivt att Skånes flerkärnighet, strukturbildsarbete och tidigare lärdomar och erfarenheter från det arbetet ligger till grund för regional fysisk planering i Skåne, men att ytterligare insatser kan behövas för att stärka flerkärnighetens roll och potential.

Region Skåne uppskattar den positiva återkopplingen. Till granskningsversionen har flerkärnighetsbegreppet bearbetats och utvecklats, framför allt avseende de lokala kärnorna som omarbetats till *strategiska noder* som utöver centralorter nu även innefattar viktiga serviceorter, kollektivtrafiknoder och noder för vandring och cykling. Detta för att nyansera bilden av den flerkärniga skånska ortstrukturen genom att synliggöra fler orter som är viktiga för landsbygden och sitt omland.

Region Blekinge saknar kopplingar till Skånes grannregioner under avsnittet om omvärlden.

Region Skåne instämmer i att utbytet med grannregionerna är viktigt och något som bör synliggöras i planen. Granskningshandlingen har kompletterats med en tydligare koppling till grannregionerna, dels genom en ny illustration av mellanregionala samband under den utvecklade trenden *Globalisering och ökad regional integration,* dels med hänvisning till samverkansplattformen Regionsamverkan Sydsverige under planeringsstrategin *Stärka Skånes relationer med omvärlden*.

Sveriges lantbruksuniversitet ser positivt på att digitaliseringens möjligheter lyfts fram, men efterfrågar att innovation tydligare lyfts fram som en nödvändig förändringsfaktor i regionplanen.

Region Skåne instämmer i att innovationsperspektivet och exempelvis *Skånes Innovationsstrategi* och dess mål behöver integreras tydligare i *Regionplan för Skåne 2022–2040.* Granskningshandlingen har utvecklats med hänvisning till strategin och även till innovationsperspektivet i viss utsträckning, men det är ett arbete som fortsätter inför antagandehandlingen av regionplanen.

Personalnämnden påtalar att den fysiska planeringen, inklusive den digitala infrastrukturen, är möjliggörare för ökad sysselsättning.

Synpunkten uppskattas och digital infrastruktur är av stor vikt för samhällsutvecklingen i Skåne inom många områden och kommer att bli ännu viktigare i framtiden.

Vellinge kommun anser att det finns behov av långsiktig utveckling för hållbara regionala resor och att regionplanen tydligare behöver bemöta detta för att inte den regionala potentialen på sikt ska gå förlorad.

Region Skåne anser att en viktig del av utvecklingsinriktningen mot ett flerkärnigt Skåne handlar om att stödja utvecklingen av ett hållbart resande med kollektivtrafik.

Malmö stad anser att begreppet försörjningskvot bör förklaras i de två kartorna på sida 11.

Region Skåne uppskattar synpunkten och begreppet har förklarats i bildtexten till kartdiagrammen i granskningshandlingen, samt inkluderats i den tillkomna begreppslistan.

Utmaningar för Skåne

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Utmaningar för Skåne*: Vattenrådet för Nybroån, Kabusaån och Tygeån, Eslövs kommun, Vänsterpartiet i Skåne, Region Stockholm, Malmö stad, Sydöstra Skåne, Båstad kommun, Trelleborgs kommun, Svalövs kommun, Högskolan Kristianstad, Bromölla kommun, Hässleholms kommun, Hörby kommun, Osby kommun, Kristianstads kommun, Östra Göinge kommun, Sveriges lantbruksuniversitet, Älmhults kommun, Kristianstad sjukhusstyrelse, Sydvatten, Region Kalmar län och Centerpartiet i Skåne.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om efterfrågan på utveckling av och skarpare resonemang kring Skånes utmaningar. I nuläget upplevs de som övergripande och saknar konkreta lösningar och målkonflikter.

I granskningshandlingen heter avsnittet *Umaningar.*

***

Vattenrådet för Nybroån, Kabusaån och Tygeån efterfrågar att regionplanen kompletteras med perspektiv kring hållbar tillväxt. I nuläget upplevs utveckling som synonymt med oändlig tillväxt, utbyggnad och anläggande, vilket inte alltid är positivt.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och instämmer i att hållbar tillväxt som begrepp inte är givet. Regionplanen vidareutvecklar den regionala utvecklingsstrategin *Det Öppna Skåne 2030* kopplat till fysisk planering i Skåne och utvecklingsstrategin belyser Skånes roll som stark tillväxtmotor och exempelvis kopplingen till omställningen till en cirkulär ekonomi. Hushållning med mark och resurser är viktiga delar i en sådan omställning, vilket *Regionplan för Skåne 2022–2040* förtydligar behovet av. Vidare har granskningshandlingen kompletterats med tydligare bevarande- och innovationsperspektiv för hållbar utveckling.

Eslövs kommun är positiva till att regionplanen tar utgångspunkt i aktuella trender och utmaningar, resonemangen kring dessa hade dock behövts utvecklas och differentieras skarpare, samt inkludera målkonflikter och konkreta lösningar.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och kapitlet om mål och planeringsförutsättningar har utvecklats genomgående. Dessutom har avsnittet *Utmaningar* utvecklats till att förtydligas som målkonflikter för Skånes utveckling. Vidare har kopplingen och den röda tråden mellan utmaningar, målbild, planeringsstrategier och planeringsprinciper, samt hur dessa ska genomföras och följas upp, förtydligats i granskningshandlingen till *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

Vänsterpartiet i Skåne påtalar att regionplanen behöver bemöta och arbeta för utjämnande i frågor om regionala ojämlikheter.

Region Skåne instämmer med att *Regionplan för Skåne 2022–2040* behöver verka för att jämna ut regionala ojämlikheter. Region Skånes analyser av Skånes ortsstruktur utifrån befolknings- och pendlingsdata visar att regionen har en robust, flerkärnig ortsstruktur som präglas av ett flertal relativt starka kärnor. Samtidigt behöver de funktionella sambanden mellan västra och östra Skåne stärkas och det finns trender som pekar på en utveckling mot en större fåkärnighet i Skåne. Utvecklingsinriktningen för regionplanen är fortsatt ett flerkärnigt Skåne men modellen har anpassats efter pågående utveckling och för att möta Skånes aktuella utmaningar.

Region Stockholm instämmer med de trender och utmaningar som lyfts fram och påtalar särskilt vikten av att den fysiska planeringen arbetar för ökad tilltro och tillit till demokratiska institutioner.

Region Skåne uppskattar återkopplingen och demokratiperspektivet har utvecklats i arbetet med Agenda 2030 i granskningshandling till *Regionplan för Skåne 2022–2040*, men kan utvecklas ytterligare i kommande regionplaneprocess. Vidare har medborgarengagemang och vikten av delaktighet lyfts särskilt i genomförandedelen av *Regionplan för Skåne 2022–2040* för att tydligare integrera demokratiperspektivet.

Malmö stad efterfrågar att utmaningar kopplat till havet utvecklas och framgår tydligare i avsnittet. Kommunen anser också att regionplanen bör utveckla resonemang kring hur persontransporterna kan komma att utvecklas i framtiden, strategier för när dagens kollektivtrafiklösningar når sitt kapacitetstak, samt lyfta vikten av Öresundsmetron.

Region Skåne håller med om att utmaningar kopplat till havet är ett område som behöver utvecklas i regionplanen. I granskningshandlingen har frågor kring erosion utvecklats men Region Skåne bedömer att det i nuläget inte finns tillräckliga underlag för att ta ställning till riktlinjer för exempelvis klimatscenarier. Region Skåne välkomnar samverkan med myndigheter och kommuner i arbetet att utveckla och hantera kust- och havsrelaterade utmaningar.

Vidare har granskningshandlingen till *Regionplan för Skåne 2022–2040* kompletterats med ytterligare resonemang kring Öresundsmetron.

Region Skåne har valt att lägga regionplanen på en strukturell och principiell nivå i denna version. Utifrån detta bedömer Region Skåne att behovet av att säkerställa kollektivtrafikens kapacitetsbehov och framkomlighet beskrivs på en tillräcklig nivå.

Sydöstra Skåne anser att regionplanen tydligare behöver verka för att minska den regionala obalansen i Skåne. Det efterfrågas att utmaningar kopplat till att tillgodose alla delar av sydöstra Skåne med hållbara persontransporter framgår tydligare. Vidare påtalas att utmaningen kring flerkärnighet behöver tydliggöras och östra Skåne förstärkas för att motverka nuvarande utvecklingstrender mot centralisering och stark tillväxt i sydvästra Skåne. Sydöstra Skåne efterfrågar tydligare ställningstaganden och vägledning i dessa frågor.

Region Skånes analyser av Skånes ortsstruktur utifrån befolknings- och pendlingsdata visar att regionen har en robust, flerkärnig ortsstruktur som präglas av ett flertal relativt starka kärnor. Samtidigt behöver de

funktionella sambanden mellan västra och östra Skåne stärkas och det finns trender som pekar på en utveckling mot en större fåkärnighet i Skåne. Utvecklingsinriktningen för regionplanen är fortsatt ett flerkärnigt Skåne men modellen har anpassats efter pågående utveckling och för att möta Skånes aktuella utmaningar.

Granskningsversionen till *Regionplan för Skåne 2022–2040* betonar att det är viktigt att fortsätta verka för att koppla samman Skånes tillväxtmotorer och regionala kärnor med varandra och omvärlden, samt att verka för att de strategiska noderna kopplas samman med en eller flera regionala kärnor eller tillväxtmotorer så att effekterna av utvecklingen sprids till hela Skåne.

Båstad kommun anser att utmaningarna tydligare behöver koppla an till trender och nationella mål, däribland relaterat till klimat- och miljöförändringar.

Region Skåne instämmer och klimatperspektivet har utvecklats genomgående i granskningshandling till *Regionplan för Skåne 2022–2040*. Vidare har integreringen av Agenda 2030 i granskningshandlingen möjliggjort ytterligare koppling till hållbarhetsperspektivet.

Trelleborgs kommun ställer sig bakom att landsbygden ska lyftas som en självständig drivkraft för att skapa goda livsmiljöer för hela Skåne, men önskar att detta perspektiv kopplat till tillgänglighet och eventuella negativa konsekvenser utvecklas ytterligare.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och till granskningsversionen har flerkärnighetsbegreppet bearbetats och utvecklats, framför allt avseende de lokala kärnorna som omarbetats till *strategiska noder*, vilka utöver centralorter nu även innefattar viktiga serviceorter, kollektivtrafiknoder och noder för vandring och cykling. Detta för att nyansera bilden av den flerkärniga skånska ortstrukturen genom att synliggöra fler orter som är viktiga för landsbygden och sitt omland. Region Skåne ser att ytterligare perspektiv och konsekvenser är ett vidare arbete under genomförandet.

Svalövs kommun anser att landsbygdens förutsättningar och utmaningar bör lyftas ytterligare.

Region Skåne uppskattar synpunkten och till granskningsversionen har flerkärnighetsbegreppet bearbetats och utvecklats, framför allt avseende de lokala kärnorna som omarbetats till *strategiska noder.* Dessa innefattar utöver centralorter nu även viktiga serviceorter, kollektivtrafiknoder och noder för vandring och cykling. Detta för att nyansera bilden av den flerkärniga skånska ortstrukturen genom att synliggöra fler orter som är viktiga för landsbygden och sitt omland. Vidare behandlas landsbygdsutveckling på samma sätt som urbana miljöer i planen för att skapa en balanserad utveckling för både stad och land.

Högskolan Kristianstad anser att regionplanen tydligare behöver verka för att minska den regionala obalansen i Skåne.

Region Skåne instämmer med att *Regionplan för Skåne 2022–2040* behöver verka för att jämna ut regionala ojämlikheter. Region Skånes analyser av Skånes ortsstruktur utifrån befolknings- och pendlingsdata visar att regionen har en robust, flerkärnig ortsstruktur som präglas av ett flertal relativt starka kärnor. Samtidigt behöver de funktionella sambanden

mellan västra och östra Skåne stärkas och det finns trender som pekar på en utveckling mot en större fåkärnighet i Skåne. Utvecklingsinriktningen för regionplanen är fortsatt ett flerkärnigt Skåne men modellen har anpassats efter pågående utveckling och för att möta Skånes aktuella utmaningar.

Bromöllas, Hässleholms, Hörbys, Osbys, Kristianstads och Östra Göinges kommuner i Skåne Nordost anser att regionplanen tydligare behöver verka för att minska den regionala obalansen i Skåne, samt beakta kommunernas unika behov.

Region Skåne instämmer med att *Regionplan för Skåne 2022–2040* behöver verka för att jämna ut regionala ojämlikheter. Region Skånes analyser av Skånes ortsstruktur utifrån befolknings- och pendlingsdata visar att regionen har en robust, flerkärnig ortsstruktur som präglas av ett flertal relativt starka kärnor. Samtidigt behöver de funktionella sambanden mellan västra och östra Skåne stärkas och det finns trender som pekar på en utveckling mot en större fåkärnighet i Skåne. Utvecklingsinriktningen för regionplanen är fortsatt ett flerkärnigt Skåne men modellen har anpassats efter pågående utveckling och för att möta Skånes aktuella utmaningar.

För att beakta kommunernas unika behov i högre utsträckning har flerkärnighetsbegreppet bearbetats och utvecklats, framför allt avseende de lokala kärnorna som omarbetats till *strategiska noder* som utöver centralorter nu även innefattar viktiga serviceorter, kollektivtrafiknoder och noder för vandring och cykling.

Sveriges lantbruksuniversitet påtalar att skrivningar kring intresse- och målkonflikter tenderar att förminska problemen, däribland frågan om markanvändning, där exploatering av högavkastande jordbruksmark är en realitet.

Region Skåne uppskattar synpunkten men noterar att många kommuner ser ett behov av att belysa intresse- och målkonflikter i Skåne för att möjliggöra fördjupade samtal om frågorna. I förlängningen för att hitta samsyn kring exempelvis markanvändning och exploatering av högavkastande jordbruksmark.

Älmhults kommun delar Region Skånes bild av att kravet på att minska klimatpåverkan samtidigt som kraven på tillgängligheten ger specifika utmaningar för transportsektorn. En överflyttning av transporter, såväl person- som godstransporter, från väg till järnväg är önskvärd. Samtidigt är detta svårt att uppnå då järnvägsinfrastrukturen inte har tillräcklig kapacitet. Därför bör utvecklandet av järnvägsinfrastrukturen vara högt prioriterad.

Region Skåne delar Älmhults kommuns inställning att utveckling av järnvägsinfrastrukturen är en högt prioriterad fråga.

Kristianstad sjukhusstyrelse påtalar att utmaningarna för hälso- och sjukvården tydligare skulle kunna lyftas fram som ett område där den fysiska planeringen kan påverka utvecklingen.

Synpunkten uppskattas och färdplanen för framtidens hälsosystem har lagts till i mål, planer och program och avsnittet *Genomförande av regionplanen* har uppdaterats utifrån Region Skånes roll som sjukvårdsaktör. Området behöver arbetas vidare med i det fortsatta

arbetet med att utveckla den regionala fysiska planeringen i samverkan med berörda utvecklingsaktörer.

Sydvatten påpekar att vattentillgång saknas som utmaning men finns med som planeringsstrategi och efterfrågar en tydligare röd tråd.

Region Skåne instämmer och den röda tråden har förtydligats genom hela planen, från utmaning, planeringsstrategi och planeringsprincip till genomförande, både i text och genom hänvisning till respektive del i syfte att säkerställa logiken och förenkla för läsaren att se och kunna följa sambandet mellan regionplanens olika delar. Utmaningarna har förtydligats och kompletterats i granskningshandlingen.

Region Kalmar län efterfrågar att vissa sakfrågor och utmaningar sätts i ett större perspektiv då de är gemensamma för flera regioner inom Sydsverige.

Region Skåne instämmer i att vissa frågor kan sättas i ett större perspektiv och ser fram emot att göra det i samverkan med grannregionerna. För att möjliggöra det i genomförandet har granskningshandlingen kompletterats med en tydligare koppling till grannregionerna, dels genom en ny illustration av mellanregionala samband under den utvecklade trenden *Globalisering och ökad regional integration,* dels genom hänvisning till samverkansplattformen Regionsamverkan Sydsverige under planeringsstrategin *Stärka Skånes relationer med omvärlden*.

Centerpartiet i Skåne efterfrågar att perspektivet samhällsservice kopplat till upplevd delaktighet kontra utanförskap arbetas in för att inom ramen för fysisk planering arbeta för att minska uppkomsten av anti-demokratiska krafter.

Region Skåne uppskattar synpunkten och till granskningsversionen har Agenda 2030 inarbetats i regionplanens röda tråd för att lyfta den regionala fysiska planeringens möjlighet att omsätta målen för social hållbarhet. Vidare har medborgarengagemang och vikten av demokratisk delaktighet lyfts särskilt i genomförandedelen av *Regionplan för Skåne 2022–2040* för att verka för ökad tillit.

Mål, planer och program

Följande aktörer har lämnat övergripande synpunkter beträffande avsnittet *Mål, planer och program*: Bromölla kommun, Hässleholms kommun, Hörby kommun, Osby kommun, Kristianstads kommun, Östra Göinge kommun, Bjuvs kommun, Helsingborgs stad, Höganäs kommun, Klippans kommun, Perstorps kommun, Åstorps kommun, Ängelholms kommun, Örkelljunga kommun, Vellinge kommun, och MalmöLundregionen.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om vikten av att uppnå samstämmighet mellan lokala regionala, nationella och internationella planer och mål samt förtydliga hur regionplanen förhåller sig till dessa. Vidare påpekas att flera av styrdokumentet som tas upp har en kortare målbild än regionplanen och att det därför bör nämnas hur denna tidsskillnad hanteras.

***

Bromöllas, Hässleholms, Hörbys, Osbys, Kristianstads och Östra Göinges kommuner i Skåne Nordost påtalar att åtaganden kopplat till regionala, nationella och internationella klimatmål

behöver tydliggöras och stärkas i Regionplanen, samt att det saknas skarpa ställningstaganden gällande hur dessa ska nås.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och klimat- och hållbarhetsfrågor har genom Agenda 2030 utvecklats och tydligare integrerats i regionplanens samtliga delar. Kopplingarna mot Agenda 2030-målen visas i tematiska fördjupningar och planeringsförutsättningar. Dessutom har klimatmålen förtydligats i både avsnittet *Planeringsförutsättningar* och i de tematiska fördjupningarna.

Bjuvs, Helsingborgs, Höganäs, Klippans, Perstorps, Åstorps, Ängelholms och Örkelljungas kommuner i Familjen Helsingborg påtalar att det är viktigt att det finns en samstämmighet mellan vilka orter som pekas ut i nationella, regionala och lokala planer och program för till exempel infrastruktur, kollektivtrafik och service.

Region Skåne håller med om vikten av samstämmighet om ortsstrukturen i Skåne. Detta är ett ämnesområde som Region Skåne vill fortsätta att utveckla tillsammans med kommunerna i Skåne.

Helsingborg stad anser att de nationella folkhälsopolitiska och jämställdhetspolitiska målen, målet för arbete mot segregation, samt den regionala strategin Ett jämställt Skåne bör omnämnas i planen, såväl som Greater Copenhagens gröna charter med fokus på insatser för att främja den gröna omställningen.

Region Skåne instämmer och samtliga föreslagna styrdokument har inarbetats i reviderat förslag till *Regionplan för Skåne 2022 – 2040*.

Vellinge kommun önskar tydliggörande kring hur regionplanen förhåller sig till andra planer och program med kortare tidshorisont.

Granskningshandlingen har kompletterats med förtydligad koppling till mål, planer och program. Samtidigt kommer planer och program med kortare tidshorisont att förhålla sig till en beslutad regionplan när de ska revideras eller uppdateras.

MalmöLundregionen efterfrågar att större målkonflikter mellan olika mål, styrdokument och kommunernas översiktsplaner identifieras och beskrivs.

Regionplanens roll och ansvar har utvecklats i granskningshandlingen, dels i avsnittet *Planeringsförutsättningar*, dels i avsnittet *Genomförande och uppföljning*. Detta har gjorts för att förtydliga regionplanens vägledande funktion och regionala och mellankommunala perspektiv i relation till kommunernas översiktsplanering.

Vidare har granskningshandlingen för *Regionplan för Skåne 2022–2040* utvecklats genom att formulera utmaningarna för Skåne tydligare i form av målkonflikter. Region Skåne kommer att utveckla ett interaktivt kartverktyg till den slutgiltiga versionen av regionplanen och ser det som ett vidare arbete under genomförandet att ta fram analyser kring målkonflikter och visualisera dessa genom kartverktyget.

Internationella och nationella mål

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Internationella och nationella mål*: VASYD, Sydöstra Skåne, Lomma kommun, Kävlinge kommun, Eslövs kommun, Havs- och vattenmyndigheten, Skogsstyrelsen, Bromölla kommun, Hässleholms kommun, Hörby kommun, Osby kommun, Kristianstads kommun, Östra Göinge kommun, Region Kronoberg, Kristianstad sjukhusstyrelse, Romeleås- och Sjölandskapskommittén, Malmö stad och Bjuvs kommun.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att det finns ytterligare styrdokument som regionplanen bör ta i beaktning. Framförallt efterfrågas ytterligare klimat- och hållbarhetsmål, samt förankring till barn- och jämställdhetsperspektiven.

***

VA SYD efterfrågar att den nationella strategin Cirkulär ekonomistrategi för omställning av Sverige från 2020 omnämns, samt att ett vidare resonemang kring framtidens avfall förs.

Region Skåne ser att hantering och transport av avfall är frågor som har en regional relevans och som i dialog med kommunerna skulle kunna utvecklas utifrån behovet av ny kunskap i ett mellankommunalt perspektiv.

Den nationella strategin för cirkulär ekonomi har lagts till i granskningshandlingen.

Sydöstra Skåne efterfrågar att kopplingen till Agenda 2030, miljömål samt Sveriges klimatmål behöver förstärkas och utvecklas.

Region Skåne instämmer och klimat- och hållbarhetsfrågor har genom Agenda 2030 utvecklats och tydligare integrerats i regionplanens samtliga delar. Kopplingarna mot Agenda 2030 och de globala målen visas i tematiska fördjupningar och planeringsförutsättningar.

I granskningshandlingen redovisas de nationella och regionala miljömålen under rubriken *mål, planer och program.*

Lomma kommun saknar Konventionen om biologisk mångfald.

Region Skåne uppskattar synpunkten men alla ratificerade konventioner är inte möjliga att inkludera i beskrivningen av styrande dokument, utan ett urval har gjorts för att möjliggöra en kort och koncis, samt användbar regionplan. Dock är principerna närvarande utifrån andra styrande dokument, såsom exempelvis de svenska miljömålen.

Kävlinge kommun efterfrågar att regionplanen tydligare genomsyras av ett hållbarhetsperspektiv med koppling till Agenda 2030, samt att barn- och jämställdhetsperspektivet stärks.

Region Skåne instämmer och hållbarhetsperspektivet har hanterats genom integreringen av Agenda 2030 i granskningshandlingen till *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

Eslövs kommun efterfrågar att Agenda 2030:s demokratiperspektiv inkluderas särskilt i regionplanen.

Region Skåne instämmer och perspektivet har utvecklats i arbetet med Agenda 2030 i granskningshandling till *Regionplan för Skåne 2022–2040*, men kan utvecklas ytterligare i kommande regionplaneprocess. Vidare har medborgarengagemang och vikten av delaktighet lyfts särskilt i genomförandedelen av *Regionplan för Skåne 2022–2040* för att tydligare integrera demokratiperspektivet.

Havs- och vattenmyndigheten efterfrågar att avsnittet kompletteras med den nationella strategin för hållbar regional utveckling, Sveriges maritima strategi, Klimatlagen, förordningen om klimatanpassning, åtgärdsprogram för havsmiljön, konventionen om biologisk mångfald, samt den kommande statliga havsplanen för Östersjön.

Region Skåne noterar de föreslagna kompletteringarna, men vill framföra att det inte är möjligt att inkludera samtliga planer och program i beskrivningen av styrande dokument, utan att ett urval gjorts för att möjliggöra en kort och koncis, såväl som användbar regionplan. Dock är många av principerna närvarande utifrån andra styrande dokument, såsom exempelvis de svenska miljömålen.

Bromöllas, Hässleholms, Hörbys, Osbys, Kristianstads och Östra Göinges kommuner i Skåne Nordost anser att Regionplanen till viss del har ett barnperspektiv, men saknar i stora delar ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv.

Region Skåne har noterat och tydligare arbetat in dessa perspektiv genom integreringen av Agenda 2030 i *Regionplan för Skåne 2022–2040*. Kopplingarna mot Agenda 2030 och de globala målen, där mål för jämställdhet och jämlikhet ingår, visas i tematiska fördjupningar och planeringsförutsättningar.

Region Kronoberg efterfrågar utförligare resonemang kring hantering av olika utmaningar och risker gällande förtätning i stadsmiljö, barnkonventionen, samt en diskussion kring barns rättigheter i ett regionalt perspektiv.

Region Skåne har noterat och tydligare arbetat in dessa perspektiv genom integreringen av Agenda 2030 i *Regionplan för Skåne 2022–2040*. Kopplingarna mot Agenda 2030 och de globala målen, visas i tematiska fördjupningar och planeringsförutsättningar. Vidare har medborgarengagemang och vikten av barns och ungas delaktighet lyfts särskilt i genomförandedelen av *Regionplan för Skåne 2022–2040* för att tydligare integrera demokratiperspektivet. Samtidigt bedöms fördjupningar kring barns rättigheter ur ett regionalt perspektiv vara ett vidare utvecklingsarbete.

Kristianstad sjukhusstyrelse efterfrågar att funktionshinderperspektivet tydligare framgår i planen.

Region Skåne ser att likarättsperspektivet behöver utvecklas utifrån Agenda 2030 och behovet i regional fysisk planering. Arbetet behöver ske i samverkan med andra aktörer för att skapa relevant kunskapsunderlag för hur perspektivet kan integreras i *Regionplan för Skåne 2022–2040* och rätt nivå ur ett regionalt ansvar.

Romeleås- och Sjölandskapskommittén vill lyfta vikten av att regionplanen bidrar till att uppnå det 1: a nationella friluftsmålet om tillgänglig natur för alla.

Region Skåne noterar synpunkten och har genom integreringen av Agenda 2030 och de svenska miljömålen i granskningshandlingen möjliggjort ett genomgående hållbarhetsperspektiv i *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

Malmö stad efterfrågar att regionplanen i större utsträckning förhåller sig till den statliga utredningen En utvecklad vattenförvaltning samt åtgärdsprogram för södra Östersjöns vattendistrikt.

Region Skåne har identifierat ett behov att vidare utveckla havs- och kustfrågorna ur ett regionalt och mellankommunalt perspektiv i Regionplanen för Skåne 2022–2040, såväl som genom att fortsatt utreda Region Skånes roll i frågorna.

Vidare vill Region Skåne påpeka att det inte är möjligt att inkludera samtliga utredningar och program i beskrivningen av mål, planer och program, utan att ett urval gjorts för att möjliggöra en kort och koncis, såväl som användbar regionplan. Dock är principerna närvarande utifrån andra styrande dokument, såsom exempelvis de svenska miljömålen.

Bjuvs kommun efterfrågar ställningstagande i regionplanen kring miljökvalitetsnormer för luft, vatten, buller och riksintressen men även andra frågor som behöver hanteras i översiktsplanearbetet.

***Regionplan för Skåne 2022–2040* pekar i nuläget inte ut några insatser för att nå miljömålen, men mellankommunal och regional samordning görs inom andra samarbeten. Granskningshandlingen har till viss del kompletterats med miljökvalitetsnormer. I konsekvensbedömningen av *Regionplan för Skåne 2022–2040* redogörs för planeringsförutsättningarna i Skåne. Där görs bland annat en beskrivning över miljökvalitetsnormerna för vatten, luft och buller.**

Planeringsstrategier och principer för att med fysisk planering bidra till att nå miljömålen kan komma att utvecklas utifrån behov och efterfrågan från kommunerna i Skåne.

Regionala mål

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Regionala mål*: Kulturnämnden, Sjukhusstyrelserna, Sjukhusstyrelse Trelleborg, Sjukhusstyrelse SUS, Region Stockholm, Havs- och vattenmyndigheten, Bromölla kommun, Hässleholms kommun, Hörby kommun, Osby kommun, Kristianstads kommun, Östra Göinge kommun, Staffanstorps kommun, Skånes Socialdemokratiska partidistrikt, Psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden, Sjukhusstyrelse Kristianstad, MalmöLundregionen, Sydöstra Skåne, Kollektivtrafiknämnden, Region Blekinge och Trelleborgs kommun.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om hur regionplanen ska stödja arbetet med framtidens hälso- och sjukvård. Målbilden Bättre hälsa för fler lyfts som ett mål som kan få tydligare anknytning i regionplanen, både genom att verka för en ökad tillgänglighet till vård, öka delaktighet och förbättra kommunikation. Att tydligare anknyta till och konkretisera RUS:ens mål omnämns i flera inkomna yttranden. Hur Region Skåne arbetar med kollektivtrafik och trafikförsörjningsprogram nämns också vid flera tillfällen som ett område med förbättringspotential.

***

Kulturnämnden vill framhålla betydelsen av att Region Skånes kulturplan ska användas som styrande dokument i Regionplanen.

Synpunkten uppskattas och kulturplanen har inarbetats i granskningshandling till *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

Sjukhusstyrelserna anser att det fattas formuleringar och planer för hur regionplanen ska stödja arbetet med framtidens hälso- och sjukvård, samt att regionplanens mål tydligare bör kopplas till målbilden Bättre hälsa för fler och arbetet med framtidens hälsosystem.

Synpunkterna uppskattas och färdplanen för framtidens hälsosystem med målbilden bättre hälsa för fler har lagts till i mål, planer och program och avsnittet *Genomförande av regionplanen* har uppdaterats utifrån Region Skånes roll som sjukvårdsaktör. Området behöver arbetas vidare med i det fortsatta arbetet med att utveckla den regionala fysiska planeringen i nära samverkan med berörda aktörer.

Sjukhusstyrelsen Trelleborg efterfrågar bättre kopplingar till målbilden Bättre hälsa för fler.

Synpunkten uppskattas och färdplanen för framtidens hälsosystem med målbilden bättre hälsa för fler har lagts till i mål, planer och program och avsnittet *Genomförande av regionplanen* har uppdaterats utifrån Region Skånes roll som sjukvårdsaktör. Området behöver arbetas vidare med i det fortsatta arbetet med att utveckla den regionala fysiska planeringen i nära samverkan med berörda aktörer.

Sjukhusstyrelse SUS påtalar att Bättre hälsa för fler innebär att öka tillgängligheten och möta invånarnas förväntningar på en sömlös vårdkedja, öka delaktighet snabb och enkel kommunikation och möjligheter att sköta sina vårdbehov mer självständigt.

Synpunkterna uppskattas och färdplanen för framtidens hälsosystem med målbilden bättre hälsa för fler har lagts till i mål, planer och program och avsnittet *Genomförande av regionplanen* har uppdaterats utifrån Region Skånes roll som sjukvårdsaktör. Området behöver arbetas vidare med i det fortsatta arbetet med att utveckla den regionala fysiska planeringen i nära samverkan med berörda aktörer.

Region Stockholm anser att RUS:ens visionsmål skulle kunna lyftas in regionplanen och beskriva hur målen kan nås inom det uppdrag som regionplanen har. Även de mål som presenteras i trafikförsörjningsprogrammet skulle kunna inkluderas i regionplanen.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och i granskningshandlingen har relationen mellan *Regionplan för Skåne 2022–2040* och den regionala utvecklingsstrategin förtydligats, framförallt under avsnittet *Regionplaneuppdraget*. Regionplanen hänvisar till relevanta mål, planer och program där så är relevant och förtydligar särskilt kopplingen till planering för infrastruktur och kollektivtrafik även om målen inte integreras i sig. Exempelvis förtydligas att planering för infrastruktur och kollektivtrafik har stor betydelse för Region Skånes mål att stärka Skånes flerkärnighet, binda samman Skåne, vidga arbetsmarknader, öka matchningen på arbetsmarknaden och förbättra kompetensförsörjningen samt att driva på bostadsbyggandet. Därmed

utgör planerna både viktiga underlag i framtagandet av regionplanen och viktiga medel för regionplanens genomförande.

Havs- och vattenmyndigheten efterfrågar att avsnittet bör kompletteras med viktiga regionala planer om vattenförsörjning såsom Skånes regionala vattenförsörjningsplan och Skånes dricksvattenförsörjning i ett förändrat klimat. Vidare efterfrågas att skillnaderna mellan RUS:en och regionplanen förtydligas i text.

Region Skåne vill framföra att det inte är möjligt att inkludera samtliga planer och program i beskrivningen av mål, planer och program, utan att ett urval gjorts för att möjliggöra en kort och koncis, såväl som användbar regionplan. Dock är principerna närvarande utifrån andra styrande dokument, såsom exempelvis de svenska miljömålen.

Den tematiska fördjupningen *Dricksvattenförsörjning* har i granskningshandlingen bytt namn till *Vattenförsörjning* och hanterar ett bredare perspektiv än enbart dricksvatten. Avsnittet är kompletterat med ett stycke om vattenanvändning och vattenbalans samt två nya principer.

Vidare har Region Skåne identifierat ett behov att vidare utveckla vatten-, såväl som havs- och kustfrågorna ur ett regionalt och mellankommunalt perspektiv i *Regionplan för Skåne 2022–2040*, såväl som genom att fortsatt utreda Region Skånes roll i frågorna.

I granskningshandlingen har relationen mellan *Regionplan för Skåne 2022–2040* och den regionala utvecklingsstrategin förtydligats, framförallt under avsnittet *Regionplaneuppdraget*.

Kristianstads kommun påpekar att Trafikförsörjningsprogram för Skåne strider mot Kristianstads kommuns strategiska bebyggelseutveckling i enlighet med kommunens översiktsplan.

Region Skåne noterar synpunkten och förmedlar informationen till framtidarevidering av trafikförsörjningsprogrammet.

Bromölla, Hässleholms, Hörby, Osby, Kristianstad och Östra Göinge kommun i Skåne Nordost anser att regionplanen behöver konkretiseras angående hur målbilden i Det öppna Skåne 2030 nås med hjälp av kollektivtrafikkartan.

Region Skåne noterar synpunkten. Regionplanen håller en övergripande nivå och fördjupningar avseende kollektivtrafik och infrastruktur görs i Trafikförsörjningsprogrammet, Region Skånes Persontågstrategi samt i den Regionala Transportinfrastrukturplanen.

Staffanstorps kommun framhåller RUS:en som mer vägande och med ett mer problematiserande förhållningssätt.

Region Skåne noterar synpunkten och ser fram emot fortsatt dialog för att utveckla arbetsprocessen i det relativt nya regionplaneuppdraget.

Skånes Socialdemokratiska partidistrikt anser att förslaget till regionplan knyter an väl till både den regionala utvecklingsstrategin och det tidigare arbetet med Strukturbild för Skåne.

Region Skåne uppskattar den positiva återkopplingen.

Psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden anser att det är viktigt att de övergripande målen i Region Skånes verksamhetsplan och budget, och regionplanen löpande ligger i linje med varandra.

Synpunkten uppskattas och det är viktigt med samstämmighet i styrningen. I granskningshandlingen heter avsnittet *Mål och planeringsförutsättningar* numera *Planeringsförutsättningar* har utvecklats genomgående för att förtydliga kopplingen till relevanta styrdokument och mål, samt hur dessa relaterar till *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

Kristianstad sjukhusstyrelse påpekar att Region Skåne har tagit beslut om omfattande investeringar i sjukhusbyggnader under de kommande åren, något som inte nämns i regionplanen.

Synpunkten uppskattas och det kan noteras att *Regionplan för Skåne 2022–2040* ligger avsiktligen på en övergripande och principiell nivå som främst visar strukturer som är betydelsefulla för den regionala fysiska planeringen. Utbyggnaden av stora sjukhus har dock en påverkan på samhällsutveckling och samhällsplanering och det är önskvärt med ett ökat samarbete framöver inom ramen för genomförandet av regionplanen.

MalmöLundregionen anser att regionplanen behöver förtydliga visionen om ett dynamiskt och attraktivt Skåne, samt hur den stödjer MalmöLundregionens målsättning och prioriteringar.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och målbilden har uppdaterats utifrån inkomna synpunkter. Målår förtydligas i utvecklingsinriktningen för *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

Sydöstra Skåne menar att ytterligare kartor hade behövts för att illustrera transportmål ur ett bredare transportperspektiv.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och inför granskningsskedet har regionplanen kompletterats med nya kartor som illustrerar Skåne ur ett omvärldsperspektiv samt Skånes relationer med omvärlden, inklusive Tyskland och Polen. De nya kartorna återfinns under avsnitten Planeringsförutsättningar och Trender, samt under den tematiska fördjupningen kring transporter.

Kollektivtrafiknämnden ställer sig positiva till regionplanen och anser att den stämmer väl överens med övriga styrdokument.

Den positiva återkopplingen uppskattas.

Region Blekinge efterfrågar att Regionsamverkan Syd lyfts fram både i kartor och ställningstaganden.

Region Skåne instämmer och granskningsversionen har kompletterats med både en skrivning och kartbild över samverkansplattformen Regionsamverkan Sydsverige under planeringsstrategin Stärka Skånes relationer med omvärlden.

Trelleborgs kommun anser att den föreslagna kapacitetsförstärkningen genom dubbelspår behöver lyftas in i den Nationella infrastrukturplanen och i regionplanens markanvändningskarta.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och inför granskningsskedet har mark- och vattenanvändningskartan utgått och strukturkartan kompletterats med transportinfrastrukturåtgärder som Region Skåne lyfter fram som prioriterade till nästa nationella plan. Dessa baseras på Skånebilden och Regionsamverkan Sydsveriges positionspapper där Trelleborgsbanan inte ingår. Det utesluter dock inte att Trelleborgsbanan på längre sikt kan ingå i framtida planer och prioriteringar för att kunna hantera ökade godstransporter och persontransporter.

Kommunala planer, mål och program

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Kommunala planer, mål och program*: Bromölla kommun, Hässleholms kommun, Hörby kommun, Osby kommun, Kristianstads kommun, Östra Göinge kommun, Bjuvs kommun, Staffanstorps kommun, Svedala kommun, Vellinge kommun, Svalövs kommun, Sydöstra Skåne, Skånes Socialdemokratiska partidistrikt, Bjuvs kommun, Helsingborgs stad, Höganäs kommun, Klippans kommun, Perstorps kommun, Åstorps kommun, Ängelholms kommun och Örkelljunga kommun.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om vikten av att respektera och inte inskränka på kommunernas planmonopol i form av befintliga översiktsplaner och bostadsförsörjningsprogram. Vilken roll regionplanen kommer få i förhållande till kommunernas planering behöver förtydligas.

***

Bromöllas, Hässleholms, Hörbys, Osbys, Kristianstads och Östra Göinges kommuner i Skåne Nordost påpekar att regionplanens underlag behöver stämma överens med de ställningstaganden som finns i kommunernas befintliga översiktsplaner och riktlinjer för bostadsförsörjning, och dessutom ange om regionplanen avviker från dessa.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och kopplingen till kommunala översiktsplaner har utvecklats i granskningshandlingen för att förtydliga regionplanens vägledande funktion och regionala och mellankommunala perspektiv.

Bjuvs kommun efterfrågar ett förtydligande kring vilken roll regionplanen kommer få i relation till kommunernas översiktliga planering och uttrycker en oro att regionplanens fastställande riskerar att påverka det kommunala självstyret negativt. Kommunen påtalar också vikten av att regionplanen bör följa Familjen Helsingborgs strukturbild.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och kopplingen till kommunala översiktsplaner har utvecklats i granskningshandlingen för att förtydliga regionplanens vägledande funktion och regionala och mellankommunala perspektiv.

Vidare har avsnitten *Genomförande och uppföljning*, samt Region Skånes roll förtydligats till granskningshandlingen. Avsnittet *Genomförande* har utvecklats för att göra det tydligare hur Region Skåne kommer att arbeta med att genomföra planen, vilka samverkansformer som redan finns med kommunerna och andra aktörer, samt inom vilka frågor Region Skåne

gärna ser kunskapsutveckling tillsammans med de kommuner och andra aktörer som har ett intresse av att delta i sådant arbete.

Vidare har Region Skåne valt att lägga regionplanen på en mer övergripande och principiell nivå än de kommunala översiktsplanerna och delregionala strukturbilderna. De delregionala strukturplanerna och befintliga regionala överenskommelser har legat till grund för förslagen i regionplanen, och framtagandet av regionplanen bygger på samverkan och dialog särskilt med kommunerna. Detta sammantaget minskar risken för konflikter mellan aktuella översiktsplaner och *Regionplan för Skåne 2022 – 2040.*

Staffanstorps kommun påtalar att det kommunala självstyret är absolut och att regionplanen bör spegla detta.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och kopplingen till kommunala översiktsplaner har utvecklats i granskningshandlingen för att förtydliga regionplanens vägledande funktion och regionala och mellankommunala perspektiv.

Svedala kommun anser att regionplanen tydligare bör betona värdet av det kommunala självstyret.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och kopplingen till kommunala översiktsplaner har utvecklats i granskningshandlingen för att förtydliga regionplanens vägledande funktion och regionala och mellankommunala perspektiv.

Vellinge kommun anser det otydligt vilken roll regionplanen ska ha i förhållande till den kommunala planeringen och ser den främst som ett kunskapsunderlag för kommunen att ta beslut utifrån.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och kopplingen till kommunala översiktsplaner har utvecklats i granskningshandlingen för att förtydliga regionplanens vägledande funktion och regionala och mellankommunala perspektiv.

Svalövs kommun anser att regionplanen tydligare bör betona värdet av det kommunala självstyret, samt att planen bör kompletteras med ett avsnitt som beskriver potentiella målkonflikter.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och kopplingen till kommunala översiktsplaner har utvecklats i granskningshandlingen för att förtydliga regionplanens vägledande funktion och regionala och mellankommunala perspektiv.

Vidare har granskningshandlingen kompletterats med tydligare formuleringar kring målkonflikter under avsnittet *Utmaningar*.

Sydöstra Skåne anser att regionplanen behöver kompletteras med ett avsnitt som beskriver relationen mellan regionplanen och kommunernas översiktsplaner, samt att hela planen behöver avgränsas till att behandla regionala och mellankommunala frågor.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och kopplingen till kommunala översiktsplaner har utvecklats för att förtydliga regionplanens vägledande

funktion och regionala och mellankommunala perspektiv. Regionala värden har förtydligats inledningsvis.

Skånes Socialdemokratiska partidistrikt anser att regionplanen tydligare bör betona värdet av och stötta det kommunala självstyret.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och kopplingen till kommunala översiktsplaner har utvecklats i granskningshandlingen för att förtydliga regionplanens vägledande funktion och regionala och mellankommunala perspektiv.

Osby kommun påtalar vikten av att regionplanen inte inskränker eller på andra sätt begränsar det kommunala planmonopolet.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och kopplingen till kommunala översiktsplaner har utvecklats i granskningshandlingen för att förtydliga regionplanens vägledande funktion och regionala och mellankommunala perspektiv.

Bjuvs, Helsingborgs, Höganäs, Klippans, Perstorps, Åstorps, Ängelholms och Örkelljungas kommuner i Familjen Helsingborg anser det är viktigt att alla parter tar hänsyn till varandras uppdrag och förutsättningar, det gäller både Region Skånes lagstadgade regionplaneuppdrag och kommunernas planmonopol.

Region Skåne instämmer och kopplingen till kommunala översiktsplaner har utvecklats i granskningshandlingen för att förtydliga regionplanens vägledande funktion och regionala och mellankommunala perspektiv.

Kristianstads kommun anser att regionplanen bör överensstämma med de ställningstaganden som finns i kommunens egna styrdokument, samt motivera eventuella avsteg.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och kopplingen till kommunala översiktsplaner har utvecklats i granskningshandlingen för att förtydliga regionplanens vägledande funktion och regionala och mellankommunala perspektiv.

Vidare har Region Skåne valt att lägga regionplanen på en övergripande och principiell nivå. De delregionala strukturplanerna och befintliga regionala överenskommelser har legat till grund för förslagen i regionplanen, och framtagandet av regionplanen bygger på samverkan och dialog särskilt med kommunerna. Detta sammantaget minskar risken för konflikter mellan aktuella översiktsplaner och *Regionplan för Skåne 2022 – 2040.*

Riktlinjer för bostadsförsörjning

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Riktlinjer för bostadsförsörjning*: Östra Skånes Byggförening.

***

Östra Skånes Byggförening betonar vikten av att man följer upp kommunernas bostadsförsörjningsprogram med tanke på genomförande och kvalitet.

Region Skåne följer bostadsbyggande och arbetet med bostadsförsörjning i Skånes kommuner, bland annat genom att yttra sig över dem utifrån det regionala perspektivet på bostadsfrågor och bostadsförsörjning. Vidare arbetar Region Skåne aktivt i Skånskt bostadsnätverk. Länsstyrelsen Skåne gjorde en uppföljning av kommunernas riktlinjer för bostadsförsörjning 2018 för att göra bedömningen om riktlinjerna följer lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar eller inte. Dessutom görs en årlig bostadsmarknadsenkät som alla kommuner i landet svarar på. Region Skåne ser gärna att dialogen om kommunernas strategiska arbete med bostadsförsörjning fördjupas. Det är ett arbete som kan göras inom Skånskt bostadsnätverk.

Arbetsmarknad och tillgång till utbildning

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Arbetsmarknad och tillgång till utbildning*: Högskolan Kristianstad, Akademiska hus, Trelleborgs kommun, Lunds kommun, Kristianstads kommun och Sveriges lantbruksuniversitet.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om arbetsmarknad och tillgång till utbildning i förhållande till geografin. Att stärka tillgänglighet och binda samman Skåne förväntas bidra till ett mer konkurrenskraftigt näringsliv, ett starkare utbildningsystem och till att främja Skånes attraktivitet.

Avsnittet har utgått ur granskningshandlingen.

***

Högskolan Kristianstad anser att regionplanen tydligare behöver behandla perspektivet södra Sverige och ge stöd i mellanregionala planeringsfrågor.

Region Skåne håller med om att utbytet med grannregionerna är viktigt och något som bör synliggöras i planen. Granskningshandlingen har kompletterats med en tydligare koppling till grannregionerna genom en ny illustration av mellanregionala samband, dels under den utvecklade trenden *Globalisering och ökad regional integration,* dels med hänvisning till samverkansplattformen Regionsamverkan Sydsverige under planeringsstrategin *Stärka Skånes relationer med omvärlden*.

Sveriges lantbruksuniversitet, anser att vikten av forskning, högre utbildning och innovation behöver understrykas även i planeringssammanhang, samt att den avgörande betydelsen av Skånes lärosäten förtjänar att framhållas. De framhåller även vikten av god tillgänglighet för att främja näringsliv och lärosäten.

Region Skåne instämmer i att utbildningsperspektivet är ett område som behöver utvecklas i regionplanen. I nuläget finns det inte tillräckligt med underlag på regional nivå för att synliggöra tillgängligheten för att främja näringsliv och lärosäten. Region Skåne ser att det är ett vidare arbete under genomförandet utifrån behov.

Akademiska hus påtalar vikten av att regionplanen möjliggör för utveckling av högre utbildning och forskningen även ur ett framtidsperspektiv.

Region Skåne instämmer i att utbildningsperspektivet är ett område som behöver utvecklas i regionplanen. I nuläget finns det inte tillräckligt med underlag på regional nivå för att synliggöra kopplingen mellan fysisk

planering och framtida behov och utveckling av utbildning och forskning.

Trelleborgs kommun välkomnar en regional samverkan för en bättre geografisk fördelning av yrkeshögskoleutbildning.

Tillgång till högre utbildning och yrkeshögskoleutbildningen i Skåne hänger starkt ihop med att förse den skånska arbetsmarknaden med kompetensförsörjning, vilket beskrivs bland förutsättningar att upprätthålla ett konkurrenskraftigt näringsliv.

Region Skåne välkomnar fortsatt regional samverkan med de skånska kommunerna och lärosätena för att gemensamt utveckla underlag att inkludera i det löpande regionplanearbetet.

Lunds kommun anser att regionplanen ytterligare kan förtydliga de fysiska strukturernas roll för ett växande och konkurrenskraftigt näringsliv, fortsatt tillgång till ett starkt utbildningssystem och Skånes roll i Sverige som arbetsmarknadsregion.

I granskningshandlingen har utvecklingsinriktningen setts över och utvecklats. Regionplanens huvudfokus är fortsatt ett flerkärnigt Skåne som kan utvecklas mot en alltmer sammanhållen och integrerad region med positiva effekter för arbetsmarknad, näringsliv och kompetensförsörjning. I den tematiska fördjupningen har avsnittet *Näringsliv* setts över och kompletterats med ett utbildningsperspektiv.

Kristianstads kommun anser att regionplanen ska bidra till utveckling av digital infrastruktur, kompetensförsörjning och innovationsmiljöer för hela Skåne och belyser vikten av Högskolan Kristianstad och Krinova Incubator & Science Park.

Region Skåne instämmer med regionplanens potential att bidra till Skånes utveckling i dessa frågor och har kompletterat textmaterialet i avsnittet *Näringsliv* med resonemang kring kompetensförsörjning och innovationsmiljöer.

Utvecklingsinriktning

Övergripande

Följande aktörer har lämnat övergripande synpunkter beträffande avsnittet *Utvecklingsinriktning*: Kristianstad sjukhusstyrelse, Sjukhusstyrelserna, Sjukhusstyrelse SUS, Skånes Socialdemokratiska partidistrikt och Romelås- och sjölandskapskommittén.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att regionplanen bör ha en tydligare nationell och internationell utblick. Vårdfrågan kan inkorporeras genom en beskrivning av beroenden, kompetens och som en resurs för Sverige, exempelvis genom tillhörandet av en funktionell storregion. I övrigt lyfts vikten av att utgå från medborgarnas behov samt att eventuellt komplettera med strategier för landsbygdsutveckling.

***

Kristianstad sjukhusstyrelse efterfrågar en tydligare nationell och internationell utblick och beskrivning av beroenden, däribland bör Region Skånes roll som funktionell storregion belysas.

Synpunkterna uppskattas och en tydligare nationell och internationell utblick där beroenden och Skånes roll som storregion är ett område som

behöver utvecklas i regionplanen. Under *Utvecklingsinriktningen* har avsnittet *Stärka Skånes relationer med omvärlden* kompletterats med ett förtydligande kring Region Skånes samarbete med sina grannregioner genom Greater Copenhagen och Regionsamverkan Sydsverige. Vidare är ett samarbete med sjukhusstyrelserna önskvärt för att utveckla planen gällande vårdfrågan.

Sjukhusstyrelserna efterfrågar en tydligare nationell och internationell utblick och beskrivning av beroenden, däribland bör Region Skånes roll som funktionell storregion belysas. Vidare efterfrågas att vikten av vårdnära interaktionszoner som nav för kunskapsutveckling, såväl som att stärka strategiska forskningsstråk och innovationsmiljöer belyses.

Synpunkterna uppskattas och en tydligare nationell och internationell utblick där beroenden och Skånes roll som storregion är ett område som behöver utvecklas i regionplanen. Under *Utvecklingsinriktningen* har avsnittet *Stärka Skånes relationer med omvärlden* kompletterats med ett förtydligande kring Region Skånes samarbete med sina grannregioner genom Greater Copenhagen och Regionsamverkan Sydsverige. Vidare är ett samarbete med sjukhusstyrelserna önskvärt för att utveckla planen utifrån vårdfrågan.

Sjukhusstyrelse SUS instämmer med beskrivningen av Skåne som en del av sin globaliserade omvärld men efterfrågar en tydligare nationell och internationell utblick och beskrivning av beroenden, däribland bör Region Skånes roll som funktionell storregion belysas.

Synpunkterna uppskattas och en tydligare nationell och internationell utblick där beroenden och Skånes roll som storregion är ett område som behöver utvecklas i regionplanen. Under *Utvecklingsinriktningen* har avsnittet *Stärka Skånes relationer med omvärlden* kompletterats med ett förtydligande kring Region Skånes samarbete med sina grannregioner genom Greater Copenhagen och Regionsamverkan Sydsverige. Vidare är ett samarbete med sjukhusstyrelserna önskvärt för att utveckla planen utifrån vårdfrågan.

Skånes socialdemokratiska partidistrikt anser att kapitlet hade kunnat kompletteras med strategier för landsbygdsutveckling. Vidare ställer de sig positiva till utvecklingen av lokala kärnor men påtalar att dessas olika förutsättningar bör tydliggöras.

Region Skåne håller med om att strategier för landsbygdsutveckling är viktigt och att varje lokal kärna är unik utifrån sina förutsättningar. Till granskningshandlingen har de lokala kärnorna utvecklats och omarbetats till *strategiska noder* som utöver centralorter även innefattar viktiga serviceorter, kollektivtrafiknoder och noder för vandring och cykling. Detta för att nyansera bilden av den flerkärniga skånska ortstrukturen genom att synliggöra fler orter som är viktiga för landsbygden och sitt omland. Vidare behandlas landsbygdsutveckling på samma sätt som urbana miljöer i planen för att skapa en balanserad utveckling för både stad och land.

Romeleås- och Sjölandskapskommittén anser det viktigt att utgå från medborgarnas behov och delar synen om vikten av ett helhetsperspektiv över regionala utmaningar och möjligheter.

Region Skåne håller med om vikten att utgå från medborgarnas behov som en utgångspunkt i planeringen för Skånes utveckling. För att möta

medborgarnas behov har en Skånepanel baserad på planeringsstrategierna genomförts och de inkomna svaren bidrar till utformningen av utvecklingsinriktning och tematiska fördjupningar, särskilt inom områden kollektivtrafik och stad och land.

Det flerkärniga Skåne

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Det flerkärniga Skåne*: Malmö stad, Lunds kommun, Staffanstorps kommun, Trelleborgs kommun, Kävlinge kommun, Båstad kommun, Eslövs kommun, Svedala kommun, MalmöLundregionen, Bromölla kommun, Hässleholms kommun, Hörby kommun, Osby kommun, Kristianstads kommun, Östra Göinge kommun, Psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden, Sydöstra Skåne, Havs- och vattenmyndigheten och Sveriges lantbruksuniversitet.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att den flerkärniga ortstrukturen är väletablerad och en bra utgångspunkt. Däremot bör den ses över och aktualiseras för att bättre överensstämma med den faktiska utvecklingen i Skåne. För att undvika att gå mot en fåkärnighet behöver visionen för framtiden år 2040 utvecklas. För att stärka Skåne som helhet behöver landsbygden få ett större fokus för sitt egenvärde, och inte i relation till stadsmiljöer. Hierarkierna och betydelsen av de nya kärn-begreppen behöver förtydligas, samt behöver strategierna och planeringsprinciperna för att utveckla flerkärnigheten bli mer konkreta och tydligare förankrade i analyser.

***

Malmö stad anser att flerkärnighetskonceptet behöver ses över och aktualiseras.

Region Skånes analyser av Skånes ortsstruktur utifrån befolknings- och pendlingsdata visar att regionen har en robust flerkärnig ortsstruktur som präglas av ett flertal relativt starka kärnor. Samtidigt behöver de funktionella sambanden mellan västra och östra Skåne stärkas och det finns, som Malmö påpekar i sitt yttrande, trender som pekar på att det finns en utveckling mot fåkärnighet i Skåne där Malmö får en allt större betydelse. Planen betonar därför att det är viktigt att fortsätta verka för att koppla samman Skånes tillväxtmotorer och regionala kärnor med varandra och omvärlden samt att verka för att de strategiska noderna kopplas samman med en eller flera regionala kärnor eller tillväxtmotorer så att effekterna av utvecklingen sprids till hela Skåne.

Till granskningsversionen har flerkärnighetsbegreppet bearbetats och utvecklats, framför allt avseende de lokala kärnorna som omarbetats till *strategiska noder* som utöver centralorter nu även innefattar viktiga serviceorter, kollektivtrafiknoder och noder för vandring och cykling. Detta för att nyansera bilden av den flerkärniga skånska ortstrukturen genom att synliggöra fler orter som är viktiga för landsbygden och sitt omland.

Lunds kommun efterfrågar förtydligande kring hur Region Skåne ser på Skånes utveckling sedan flerkärnighetsstrategierna togs fram, samt hur dessa ska fortsatt bidra till Skånes utveckling till 2040.

Region Skåne uppskattar synpunkten och flerkärnighetsmodellen har sedan den togs fram fått ett stort genomslag i den kommunala och regionala planeringen. Region Skånes analyser av Skånes ortsstruktur utifrån befolknings- och pendlingsdata visar att regionen har en robust flerkärnig ortsstruktur som präglas av ett flertal relativt starka kärnor.

Samtidigt behöver de funktionella sambanden mellan västra och östra Skåne stärkas och det finns trender som pekar på en utveckling mot en större fåkärnighet i Skåne. Utvecklingsinriktningen för regionplanen är fortsatt ett flerkärnigt Skåne men modellen har anpassats efter pågående utveckling och för att möta Skånes aktuella utmaningar.

Staffanstorps kommun vill påminna om det i RUS:en antagna uttrycket att se Skåne som en helhet, där inte landsbygden måste förstås i förhållande till sin närmsta större ort, och önskar att detta förhållningssätt framgår tydligare i regionplanen.

Region Skåne håller om att det är viktigt att landsbygden inte nödvändigtvis måste förstås i relation till närmsta större ort. I granskningsversionen av regionplanen har de lokala kärnorna utvecklats och omarbetats till *strategiska noder* som utöver centralorter även innefattar viktiga serviceorter, kollektivtrafiknoder och noder för vandring och cykling. Detta för att nyansera bilden av den flerkärniga skånska ortstrukturen genom att synliggöra fler orter som är viktiga för landsbygden och sitt omland. De strategiska noderna ska utgöra underlag för fortsatt planering på kommunal och regional nivå.

Trelleborgs kommun anser att kraftsamlingen att stärka Skånes större städer som tillväxtmotorer för att öka hela regionens konkurrenskraft kan betonas ytterligare, samt att Malmö-Lunds arbetsmarknadsregion är av störst regional betydelse.

Region Skåne uppskattar synpunkten och regionplanen lyfter redan fram att det behövs en kraftsamling för att stärka Skånes större städer för att öka regionens konkurrenskraft. I Skåne finns en variation av tillväxtmotorer, regionala kärnor, orter och byar. Denna mångfald av orter med en unik närhet mellan stad och landsbygd är en styrka för Skåne. För att stärka den flerkärniga ortstrukturen är det viktigt att fortsätta verka för ett sammanbundet Skåne med god tillgänglighet till de större orterna för hela regionen.

Kävlinge kommun efterfrågar att beskrivningen av nytillkomna begrepp såsom lokal kärna och nationell tillväxtmotor, såväl som relationen dem emellan, förtydligas. Vidare efterfrågas ett tydliggörande av framtidsvisionen för flerkärnigheten.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och i granskningsversionen av regionplanen har de lokala kärnorna utvecklats och omarbetats till *strategiska noder* som utöver centralorter även innefattar viktiga serviceorter, kollektivtrafiknoder och noder för vandring och cykling. Beskrivningarna av ortsstrukturen, inklusive nationell tillväxtmotor har utvecklats och förtydligats. Utvecklingsinriktningen har även kompletterats med en utblick/visionskarta för Skåne 2050 som beskriver och illustrerar en möjlig utveckling för Skåne vid planens genomförande.

Båstad kommun anser att strategierna och planeringsprinciperna för att utveckla flerkärnigheten behöver bli mer konkreta och mer tydligt förankrade i analyser. Kommunen ställer sig positiva till att Ängelholm pekas ut som regional kärna, men efterfrågar en beskrivning av hur detta förväntas påverka utvecklingen.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och till granskningsversionen av regionplanen har flerkärnighetsmodellen utvecklats och konkretiserats, framför allt har strukturkartan vidareutvecklats. Beskrivningen av

Ängelholm har fördjupats angående Ängelholms regionala roll samt viktiga utvecklingsfrågor för kommunen och Skåne. Samtidigt har regionplanen lagts på en strukturell och generell nivå och avsikten är att planen ska fungera som en gemensam utgångspunkt i vidare arbete med fysisk planering där den kan konkretiseras i samarbete med kommuner och andra aktörer. Regionplanen lyfter fram betydelsen av att koppla samman tillväxtmotorerna och de regionala kärnorna med varandra och omvärlden, samt ab att verka för att de strategiska noderna kopplas samman med en eller flera regionala kärnor eller tillväxtmotorer.

Eslövs kommun efterfrågar större tydlighet gällande varför den flerkärniga strukturen är viktig att arbeta med och på vilket sätt det görs bäst, om den flerkärniga ortstrukturen beskriver ett nuläge eller Skånes utveckling i ett långsiktigt perspektiv, samt hur ortshierarkin bör användas. Kommunen anser att MittSkåne och Eslövs viktiga läge behöver synliggöras. Vidare påpekas att syftet med flerkärnighetskonceptet kan behöva ses över och motiveras på nytt.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och sedan samrådsskedet har flerkärnighetsmodellen utvecklats och konkretiserats, framför allt har strukturkartan vidareutvecklats. Lokala kärnor har omarbetats till *strategiska noder* och har brutits ner i fler orter utifrån ett funktionellt perspektiv för att bättre fånga variationer inom olika delar av Skåne, inklusive MittSkåne. De funktioner som har beaktats handlar om tillgång till offentlig och privat service, kollektivtrafik samt tillgång till rekreation och besöksnäring genom Skåneleden och de regionala turistcykellederna.

Svedala kommun påtalar att flerkärnighetskonceptet behöver ses över och vidareutvecklas. Vidare efterfrågas förtydligande kring hur Region Skåne ser på Skånes utveckling sedan tidigare strategier togs fram. Svedala kommun påtalar även att relationen mellan tillväxtmotorer och deras omland behöver utvecklas och förtydligas i regionplanen.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och flerkärnighetsmodellen har sedan den togs fram fått ett stort genomslag i den kommunala och regionala planeringen. Region Skånes analyser av Skånes ortsstruktur utifrån befolknings- och pendlingsdata visar att regionen har en robust flerkärnig ortsstruktur som präglas av ett flertal relativt starka kärnor. Samtidigt behöver de funktionella sambanden mellan västra och östra Skåne stärkas och det finns trender som pekar på en utveckling mot en större fåkärnighet i Skåne. Utvecklingsinriktningen för regionplanen är fortsatt ett flerkärnigt Skåne men modellen har anpassats efter pågående utveckling och för att möta Skånes aktuella utmaningar.

Till granskningsversionen har strukturkartan vidareutvecklats och bland annat har lokala kärnor ersatts av strategiska noder som utöver centralort innefattar serviceorter, kollektivtrafiknoder och noder för vandring- och cykling. Denna utveckling är tänkt att nyansera bilden av Skånes flerkärniga struktur. I efterföljande planering kan strategiska noderna utgöra ett underlag och vidareutvecklas i översiktsplaner, strukturplaner och i det löpande arbetet med regional fysisk planering.

MalmöLundregionen efterfrågar förtydligande kring hur Region Skåne ser på Skånes utveckling sedan flerkärnighetsstrategierna togs fram, samt hur dessa ska fortsatt bidra till Skånes utveckling till 2040. Vidare anses att vikten av Malmö och Lund som draglok för tillväxt och utveckling bör synliggöras.

Region Skåne uppskattar synpunkten och flerkärnighetsmodellen har sedan den togs fram fått ett stort genomslag i den kommunala och regionala planeringen. Region Skånes analyser av Skånes ortsstruktur utifrån befolknings- och pendlingsdata visar att regionen har en robust flerkärnig ortsstruktur som präglas av ett flertal relativt starka kärnor. Samtidigt behöver de funktionella sambanden mellan västra och östra Skåne stärkas och det finns trender som pekar på en utveckling mot en större fåkärnighet i Skåne. Utvecklingsinriktningen för regionplanen är fortsatt ett flerkärnigt Skåne men modellen har anpassats efter pågående utveckling och för att möta Skånes aktuella utmaningar.

Malmö och Lund identifieras i granskningsversionen som gemensam nationell tillväxtmotor, vilket utvecklar rollen i ett nationellt och regionalt perspektiv.

Bromöllas, Hässleholms, Hörbys, Osbys, Kristianstads och Östra Göinges kommuner i Skåne Nordost efterfrågar förtydligande kring hur flerkärnigheten ska bevaras och utvecklas, samt att fler orter än enbart kommunhuvudorterna behöver lyftas fram som orter med potential att bidra till tillväxt och utveckling.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och en central del av planens strategiska inriktning handlar om att ta vara på och utveckla den flerkärniga ortstrukturen. Vidare har granskningshandlingen kompletterats så att fler orter än centralorter lyfts fram utifrån deras funktioner som serviceorter, kollektivtrafiknoder och noder för vandring- och cykling.

Regionplanen lyfter fram att den flerkärniga ortstrukturen ska stärkas för att skapa attraktiva livsmiljöer och konkurrenskraft i hela Skåne.

Psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden ser positivt på utvecklingen av Skånes flerkärnighet, men menar att det hade varit intressant att se hur flerkärnighetsmodellen anpassats över tid. Detta med utgångspunkt från att det ur texten framgår att ”Utvecklingsinriktningen för regionplanen är fortsatt ett flerkärnigt Skåne, men modellen behöver anpassas efter pågående utveckling och för att möta Skånes aktuella utmaningar” (sida 27).

Synpunkterna uppskattas och formuleringen i planen hänvisar till de förändringar som har gjorts jämfört med föregångsdokumentet, *Strategier för det flerkärniga Skåne* från 2010. Förändringar som gjorts i flerkärnighetsmodellen handlar bland annat om att nationell tillväxtmotor och strategiska noder tillkommit. Flerkärnighetsbegreppet har också utvecklats från att till största del handla om Skånes ortsstruktur till att också inkludera den regionala grönstrukturen.

Sydöstra Skåne efterfrågar förtydligande kring hur regionplanen tar hänsyn till och vägleder sydöstra Skånes kommuner i sina unika utmaningar. Vidare föreslås att sydöstra Skåne pekas ut som en grön tillväxtmotor, samt att fler orter än enbart kommunhuvudorterna lyfts fram.

Region Skåne håller med om att det är en intressant idé att inkludera gröna tillväxtmotorer som ett möjligt sätt att synliggöra fler värden i regionplanen. Region Skåne bedömer dock att det i nuläget inte finns tillräckliga underlag och ser att det är ett potentiellt vidare arbete under genomförandet. Sedan samrådsversionen har de lokala kärnorna omarbetats till strategiska noder vilka inkluderar fler orter än bara centralorterna bland annat serviceorter och viktiga noder för vandring

och cykling. De identifierade strategiska noderna ska utgöra ett underlag för fortsatt planering som kan vidareutvecklas i översiktsplaner och delregionala strukturplaner samt i det fortsatta löpande arbetet med regional fysisk planering. Region Skånes förhoppning är att omarbetningen ska utgöra en tydligare vägledning för Skånes kommuner.

Havs- och vattenmyndigheten är positiva till flerkärnigheten som utgångpunkt men påtalar att regionplanen har potential att utvecklas till ett bättre stöd i frågor som kräver mellankommunal planering, såsom kust- och havsfrågor.

Region Skåne håller med om att kust- och havsfrågor är ett område som behöver utvecklas i regionplanen. Region Skåne behöver utveckla sin roll utifrån kommunernas behov av stöd samt ta gemensamt ansvar i frågan tillsammans med andra myndigheter och aktörer.

Sveriges lantbruksuniversitet anser att den följande meningen är oklar och bör ses över: "Utvecklingsinriktningen för regionplanen är fortsatt ett flerkärnigt Skåne men modellen behöver anpassas efter pågående utveckling och för att möta Skånes aktuella utmaningar" (sida 27).

Flerkärnighetsmodellen är omarbetad i granskningshandlingen, både i text och karta. Denna mening har därför utgått.

Planeringsstrategier

Övergripande

Följande aktörer har lämnat övergripande synpunkter beträffande avsnittet *Planeringsstrategier*: Psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden, Lunds kommun, MalmöLundregionen, Malmö stad och Båstad kommun.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att regionplanen bör förtydliga och förstärka ställningstagandena kring planeringsstrategierna. Framförallt vad gäller klimatfrågor, arbetsmarknaden, näringsliv, jämställdhetsperspektivet och blågrön infrastruktur.

***

Psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden anser att det hade varit intressant att följa upp de olika planeringsstrategierna under respektive rubrik om tillväxtmotorer, regionala och lokala kärnor.

Synpunkten uppskattas och kopplingen och den röda tråden mellan utmaningar, målbild, planeringsstrategier och planeringsprinciper, samt hur dessa ska genomföras och följas upp har genomgående förtydligats i granskningshandlingen för *Regionplan för Skåne 2022–2040*. På så sätt har kopplingen mellan olika delar av planen förtydligats.

Lunds kommun efterfrågar att behov av samverkan, samordning och möjliga stödformer för kommunerna omnämns, samt att regionplanen förstärks med skarpare ställningstaganden avseende klimatpåverkan och klimatanpassning.

Region Skåne instämmer med kommunens synpunkt kring behovet av stödformer för samverkan och samordning. Under samtliga planeringstrategier lyfts behovet av samverkan och dialog mellan Skånes aktörer för att driva utvecklingen gemensamt.

Granskningshandlingen till *Regionplan för Skåne 2022–2040* har kompletterats med en utmaning om att motverka klimatförändringar samtidigt som Skåne utvecklas. I avsnittet lyfts bland annat behovet av att utgå från olika klimatscenarier för att samhällsplaneringen ska kunna bidra till en robust struktur där beredskap finns för flera möjliga utfall i ett förändrat klimat.

MalmöLundregionen anser att det finns ett behov av att utveckla och förankra ett flertal perspektiv, såsom att stärka näringsliv och arbetsmarknad för att bemöta den höga arbetslösheten, att tydligare belysa jämställdhetsperspektivet, samt att förstärka klimat- och miljöperspektivet.

Region Skåne instämmer och har integrerat och utvecklat arbetsmarknad och utbildning genomgående i planen, liksom näringslivsperspektivet. Dock behövs ytterligare analysarbete för att utveckla perspektiven ytterligare, vilket avses göras i genomförandeskedet utifrån kommunernas behov.

Agenda 2030 och de globala målen har integrerats tydligare genomgående i granskningshandlingen där exempelvis jämställdhetsperspektivet ingår, men ytterligare arbete behöver göras.

Malmö stad efterfrågar strategier som tydligt stärker en hållbar och robust näringslivsutveckling och att regionplanen bör lyfta fram gemensamma planeringsförutsättningar för ett mångfacetterat och resilient näringsliv.

Region Skåne instämmer med Malmö stads synpunkt. Avsnittet *Näringsliv* har omarbetats och innehåller en utförligare beskrivning av förutsättningar och perspektiv som ska tillämpas i samband med fysisk planering. Därtill har planeringsprinciperna i den tematiska fördjupningen förtydligats och konkretiserats. I genomförandedelen föreslås en behovs- och konsekvensanalys av nya verksamhetsområden i Skåne.

Båstad kommun anser att syftena med de olika strategierna behöver förtydligas och att underlag och inriktningar för ekosystem, grön infrastruktur och biologisk mångfald, behöver utökas och förtydligas. Vidare uppfattas huvudsyftet med den grönblå infrastrukturen att handla om rekreation och turism, vilket blir missvisande då inte alltid värdena sammanfaller med utvecklingsbehoven.

Region Skåne instämmer i vikten av att lyfta grön infrastruktur och biologisk mångfald. Vidare har kopplingen och den röda tråden mellan utmaningar, målbild, planeringsstrategier och planeringsprinciper, samt hur dessa ska genomföras och följas upp har genomgående förtydligats i granskningshandlingen för *Regionplan för Skåne 2022–2040*. På så sätt har kopplingen mellan olika delar av planen förtydligats. Gällande grön infrastruktur, ekosystem och biologisk mångfald har dessa avsnitt utvecklats och förtydligats i granskningshandlingen. Exempelvis har biologisk mångfald förtydligats i regionplanens målbild. Region Skåne vill även lyfta att det finns ett värde i att visa rekreativa och

ekologiska värden samlat då det visar på en multifunktionalitet i grönstrukturen och att nyttorna blir större för samhällsplaneringen om man visar dessa värden samlat.

Utveckla flerkärnigheten och stärka samspelet mellan stad och land

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande planeringsstrategin Utveckla flerkärnigheten och stärka samspelet mellan stad och land: Kollektivtrafiknämnden, Åstorps kommun och Skånepanelen.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att aktörerna är positiva till aktuell planeringsstrategi. Att utveckla i kollektivtrafiknära lägen upplevs vara en viktig förutsättning för att stärka Skånes flerkärnighet, men kan stärkas ytterligare.

***

Kollektivtrafiknämnden ställer sig bakom den inriktning som presenteras.

Den positiva återkopplingen uppskattas. Det är viktigt att det finns samsyn mellan Region Skånes nämnder och organisationens områdesstrategier för olika verksamhetsområden.

Åstorps kommun är positiva till att vikten av att stärka sambandet mellan stad och land lyfts i regionplanen, men påtalar att inriktningen att nyttja kollektivtrafiknära lägen hade kunnat stärkas ytterligare eftersom den hanterar en viktig målkonflikt mellan jordbruksmark och exploatering. Vidare påtalas vikten av att Region Skåne och Trafikverket når samsyn i frågans utvecklingsinriktning.

Region Skåne delar Åstorps kommuns inställning om betydelsen av att nyttja kollektivtrafiknära lägen vilket också är en viktig del av regionplanens inriktning. Samtidigt har regionplanen avsiktligen lagts på en strukturell och generell nivå och ska fungera som en gemensam utgångspunkt för vidare arbete med fysisk planering i samarbete med kommuner och andra aktörer.

För Skånepanelen är det framförallt viktigt att bo nära attraktiva livsmiljöer, samhällsservice, kollektivtrafik, infrastruktur, samt handelsområde och matbutik och kollektivtrafiknära lägen lyfts som viktiga nav för att möjliggöra livet både i staden och på landet i nära samspel.

Region Skåne delar Skånepanelens syn på vikten av att skapa en bra balans mellan stad och land vilket också är en viktig del av regionplanens inriktning, särskilt kopplad till attraktiva livsmiljöer och dess tillgänglighet genom kollektivtrafik. Samtidigt har regionplanen avsiktligen lagts på en strukturell och generell nivå och ska fungera som en gemensam utgångspunkt för vidare arbete med fysisk planering i samarbete med kommuner och andra aktörer.

Stärka tillgängligheten och binda samman Skåne

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande planeringsstrategin Stärka tillgängligheten och binda samman Skåne: Kollektivtrafiknämnden, Region Stockholm, Stiftelsen Skånska Landskap, Lomma kommun och Skånepanelen.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att det anses positivt och viktigt att stärka kollektivtrafiken. Däremot efterfrågas ett tydligare aktörsperspektiv eftersom

benämningen ”skånska aktörer” i transportinfrastrukturen innebär en otydlig ansvarsfördelning. Vidare påpekas att beteendeförändringar kräver hållbara förutsättningar i sitt första skede.

***

Kollektivtrafiknämnden är positiva till planeringsstrategin, men påpekar att beteendeförändring först kräver att den fysiska planeringen erbjuder rätt förutsättningar. Vidare betonas vikten av att agera för ökade satsningar på fler spår, nya stationer, godsnoder och utvecklade kollektivtrafikkoncept, såväl som att inkludera ett tydligare aktörsperspektiv.

Den positiva återkopplingen uppskattas. Det är viktigt att den fysiska planeringen erbjuder rätt förutsättningar för hållbart resande. Inför granskningsversionen har förtydligande gjorts gällande aktörsperspektivet så att det framgår att det handlar om Region Skåne, kommunerna och andra regionala aktörer.

Region Stockholm är positiva till att Region Skåne ser stor potential i det hållbara resandet men anser att regionplanen kan kompletteras med utvecklade resonemang kring hur potentialen kan nås. Vidare lyfter regionen att det kan krävas att belysa ansvarsfördelningen mellan olika aktörer för att nå potentialen i infrastrukturen.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och till granskningsversionen har strukturkartan utvecklats och kompletterats för att tydligare lyfta fram prioriterade åtgärder som bland annat är viktiga för att knyta samman Skåne med omvärlden och skapa förutsättningar för ökat hållbart resande.

Stiftelsen Skånska landskap efterfrågar att strategin kompletteras med vikten av närhet och nåbarhet till natur och rekreationsområden som en viktig faktor för såväl folkhälsa och välmående som för ett områdes attraktionskraft. Vidare påpekas att planeringen av kollektivtrafik och cykelvägar bör beakta hur människor utan bil kan ta sig till naturområden.

Region Skåne håller med om att nåbarhet till natur och rekreationsområden är en viktig faktor för folkhälsan. Till granskningsversionen har strukturkartan kompletterats med *noder för vandring- och cykling* där orter pekas ut som är viktiga för att nå natur och rekreation genom kollektivtrafik. Vidare har planen kompletterats med resonemang kring att förbättra nåbarhet till rekreationsområden genom att dra om leder och skapa nya kopplingar till befintliga kollektivtrafikstråk. Detta eftersom det i allmänhet är svårt att skapa särskilda kollektivtrafiklinjer till natur och rekreation eftersom resandebelastningen är mycket ojämn till sådana resmål.

Lomma kommun efterfrågar att strategin kompletteras med omnämnanden av infrastruktur för tankning av fossilfria drivmedel som en del av omställningen till ett klimatneutralt och energisnålt transportsystem.

Region Skåne uppskattar synpunkterna. Planeringstrategierna är översiktliga och konkretiseras först under de tematiska fördjupningarna i regionplanen. I planeringsstrategin nämns att en omställning till ett klimatneutralt och energisnålt transportsystem ska innefatta fordon med fossilfria drivmedel. Under den tematiska fördjupningen i granskningshandlingen *Transporter* presenteras en karta

över laddinfrastruktur tillsammans med en planeringsprincip som syftar till att stärka förutsättningar för hållbar bilanvändning.

Skånepanelen anser samtliga områden (kollektivtrafik, Vägar och järnvägar, Cykelbanor, Service, Knutpunkter för byte mellan transport, IT/bredband, Förnybara drivmedel och hållbara alternativ till biltrafik, Godstrafik) som viktiga för att Skåne ska utvecklas och bli mer tillgängligt och sammanbundet. Den största kategorin för ett mer tillgängligt och sammanbundet Skåne lyfter kollektivtrafik, därefter följer kategorin vägar och järnvägar.

Region Skåne uppskattar Skånepanelens inspel kopplat till vikten av kollektivtrafiken att möjliggöra närheten till service. Det är viktigt att den fysiska planeringen erbjuder rätt förutsättningar för hållbart resande. Inför granskning förtydligas den aktuella formuleringen så att det framgår att det handlar om Region Skåne, kommunerna och andra regionala aktörer.

Stärka mångfalden av attraktiva och hälsofrämjande livsmiljöer med tillgång till rekreation

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande planeringsstrategin Stärka mångfalden av attraktiva och hälsofrämjande livsmiljöer med tillgång till rekreation: Lomma kommun, Kollektivtrafiknämnden, Polismyndigheten Region Syd, Staffanstorps kommun, Akademiska hus, Skånes hembygdsförbund, Stiftelsen Skånska Landskap och Skånepanelen.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att göra strategiska satsningar på kollektivtrafik i relation till rekreation, att utveckla naturområden vid redan existerande linjer och att arbeta vidare med frågan hur tillgänglighet och nåbarhet ska förbättras i hela Skåne. Utöver det lyfter flera yttranden vikten av trygghet och säkerhet i förhållande till attraktiva livsmiljöer. Utformningen av offentliga rum har möjlighet att påverka detta och behöver därav lyftas som en punkt för samverkan och brottsförebyggande insatser.

***

Lomma kommun efterfrågar att det rörliga friluftslivets möjligheter att ta sig till högkvalitativa gröna målpunkter omnämns, såväl som urbana värmeöar och grönskans temperaturutjämnande effekt kopplat till hälsa.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och till granskningsversionen har strukturkartan kompletterats med *noder för vandring- och cykling* där orter pekas ut som är viktiga för att nå natur och rekreation genom kollektivtrafik. Planen har också kompletterats med resonemang kring att förbättra nåbarhet till rekreationsområden genom att dra om leder och skapa nya kopplingar till befintliga kollektivtrafikstråk.

Region Skåne håller med om vikten av att lyfta urbana värmeöar och grönskans temperaturutjämnande effekt på hälsa. Till granskningsversionen har regionplanen avsnittet *Klimatanpassad bebyggelseutveckling* kompletterats med ett resonemang om hur den byggda miljön påverkar lokala temperaturer och hur den byggda miljön kan förebygga detta.

Kollektivtrafiknämnden instämmer med strategins målbild, men påtalar att kollektivtrafiksförsörjning till natur och rekreation är svår att hantera med enskilda linjer. Istället bör den fysiska planeringen prioritera att utveckla rekreationsområden och skapa anslutningar invid befintliga kollektivtrafikslinjer.

Synpunkterna uppskattas och det är viktigt att prioritera att utveckla rekreationsområden och skapa nya anslutningar till befintliga kollektivtrafiklinjer. I granskningshandlingen har denna strategi förtydligats i utvecklingsinriktningen, men framför allt under det nya avsnittet *Friluftsliv* i den tematiska fördjupningen för grönstruktur.

Polismyndigheten Region Syd är positiva till strategin men bedömer att trygghetsperspektivet och brottsförebyggande miljöer skulle kunna inkluderas ytterligare, under detta avsnitt såväl som i planeringsprinciperna.

Region Skåne håller med om att trygghetsperspektivet och brottsförebyggande miljöer är ett område som behöver utvecklas i regionplanen. Region Skåne bedömer att det i nuläget inte finns tillräckliga underlag och ser att det är ett vidare arbete under genomförandet utifrån behov ur ett mellankommunalt och regionalt perspektiv.

Staffanstorps kommun efterfrågar mer utvecklade perspektiv kring säkerhets- och trygghetsfrågor i planeringen.

Region Skåne håller med om att säkerhets- och trygghetsfrågor i planeringen är ett område som behöver utvecklas i regionplanen. Region Skåne bedömer att det i nuläget inte finns tillräckliga underlag och ser att det är ett vidare arbete under genomförandet utifrån behov ur ett mellankommunalt och regionalt perspektiv.

Akademiska hus påtalar att tillgång till utbildningsmiljöer kan bidra till att minska socioekonomiska skillnader.

Region Skåne uppskattar återkopplingen och tar med perspektivet i det fortsatta arbetet. Om Akademiska hus har kännedom om någon särskild studie som kan vara användbar som underlag i ett sådant arbete tar Region Skåne gärna emot den.

Skånes hembygdsförbund påtalar att ändrade beteenden för närturism och vistelser i naturen ställer större krav på kollektivtrafikenen vilket bör synliggöras genom strategiska satsningar.

Region Skåne instämmer och under pandemin har intresset för friluftslivet vuxit och antalet besökare i naturen har ökat kraftigt med tidvis överbelastning i populära områden, med problem som trängsel, parkeringsproblem och slitage som följd. Det är ett pågående arbete att hitta nya lösningar för att skapa en hållbar besöksnäring.
Till granskningsversionen har strukturkartan kompletterats med *noder för vandring- och cykling* där orter som är viktiga för att nå natur och rekreation genom kollektivtrafik identifieras. Vidare har planen kompletterats med resonemang kring att förbättra nåbarhet till rekreationsområden genom att dra om leder och skapa nya kopplingar till befintliga kollektivtrafikstråk. Detta eftersom det i allmänhet är svårt att skapa särskilda kollektivtrafiklinjer till natur och rekreation då resandebelastningen är mycket ojämn till sådana resmål.

Stiftelsen skånska landskap anser det viktigt att arbeta vidare med att stärka tillgången och nåbarheten för alla Skånes invånare till rekreationsområden i naturen.

Region Skåne håller med om att det är viktigt att vidareutveckla och stärka tillgången till naturen för Skånes invånare. Till granskningsversionen har regionplanen kompletterats med resonemang

kring att förbättra nåbarhet till rekreationsområden genom att dra om leder och skapa nya kopplingar till befintliga kollektivtrafikstråk. Detta eftersom det i allmänhet är svårt att skapa särskilda kollektivtrafiklinjer till natur och rekreation då resandebelastningen är mycket ojämn till sådana resmål.

Skånepanelen anser att det är viktigt att samtliga miljöer (Parker och grönområden, Skog, Kust och sjö, Idrott och fysisk aktivitet, Boendemiljö, Platser för kultur, sevärdheter och besöksmål, Torg och andra mötesplatser utomhus, Lekplatser) finns och utvecklas. Parker och grönområden, skog, kust och sjö lyfts som särskilt viktiga.

Region Skåne uppskattar inspelet och det är viktigt att prioritera att utveckla rekreationsområden i hela Skåne, i staden och på landsbygden. I granskningshandlingen har denna strategi förtydligats i utvecklingsinriktningen, men framför allt under det nya avsnittet *friluftsliv* i den tematiska fördjupningen för grönstruktur.

Växa effektivt med en balanserad och hållbar mark- och vattenanvändning

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande planeringsstrategin *Växa effektivt med en balanserad och hållbar mark- och vattenanvändning*: VASYD, Malmö stad, Bjuvs kommun, Helsingborgs stad, Höganäs kommun, Klippans kommun, Perstorps kommun, Åstorps kommun, Ängelholms kommun, Örkelljunga kommun, Kollektivtrafiknämnden, Skånepanelen och Skånes hembygdsförbund.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att aktörerna är positiva till aktuell planeringsstrategi. Däremot efterfrågas ökad tydlighet beträffande vad hållbar markanvändning innebär för bebyggelseutveckling och transportinfrastruktur, att tillväxt innebär fler personer som delar på vattenresurser och inte bara ökad konkurrens om markanvändning samt vilka aktörer som berörs.

***

VA SYD efterfrågar att avsnittet kompletteras med resonemang kring att tillväxt innebär fler personer som delar på vattenresurser, inte bara ökad konkurrens om markanvändning (sida 31).

Region Skåne håller med om vikten av att lyfta ett resonemang kring att tillväxt innebär en större belastning på de vattenresurser som finns tillgängliga. I tematisk fördjupning för teknisk infrastruktur har granskningsversionen kompletterats med ett resonemang kring att en växande befolkning och kommande klimatförändringar innebär att fler kommer behöva dela på en minskande vattenresurs i framtiden. Detta kräver en effektivisering och återvinning av vattenanvändningen samtidigt som det långsiktigt behövs en tydlig bild av Skånes totala vattenbalans.

Malmö stad anser att regionplanen kan bli tydligare vad gäller strategier för hållbar markanvändning såväl som strategier för hushållning av mark när det gäller bebyggelseutveckling och transportsektorns markanvändning.

Region Skåne uppskattar återkopplingen. Granskningshandlingen har utvecklats avseende hållbar markanvändning dels genom utmaningen ”Att skapa förutsättningar för både bebyggelseutveckling och en hållbar markanvändning”, dels genom att avsnittet *Landskap, jordbruk och skogsbruk* i den tematiska fördjupningen *Grönstruktur* har utvecklats.

Bjuvs, Helsingborgs, Höganäs, Klippans, Perstorps, Åstorps, Ängelholms och Örkelljungas kommun i Familjen Helsingborg konstaterar att strategin går i linje med Familjen Helsingborgs strukturplan.

Region Skåne uppskattar återkopplingen och ser positivt på att den regionala nivån samspelar med den delregionala.

Kollektivtrafiknämnden ställer sig positiva till strategin men efterfrågar att regionplanen förtydligar vilka som avses med ”de skånska aktörerna”.

Återkopplingen uppskattas. Med de skånska aktörerna avses regionen, kommunerna, skånska lärosäten, statliga myndigheter, idéburen sektor, näringsliv, arbetsmarknadens parter och invånare. Till granskningsversionen kompletteras planen med en begreppslista för att förtydliga begrepp och ordval i planen.

Skånes hembygdsförbund är positiva till att värna om markanvändningen men anser att bebyggelseutveckling idag sker i fel del av Skåne, med hänsyn till åkermarkens kvalitet.

Bebyggelseutvecklingen i Skåne drivs av flera faktorer. Att ekonomisk tillväxt och den förväntade befolkningstillväxten ökar som mest där åkermarken ger högst avkastning utgör en av de målkonflikter som fortsatt behöver diskuteras i framtida arbete.

Skånepanelens inledande berättelser handlar i första hand om bostadsbyggande som ska vara hållbart och klimatsmart, ett ämne som anses viktigt för att Skåne ska växa med tanke på att marken och vattnet ska användas på ett hållbart sätt. Därefter följer kategorin jordbruksmark. Vidare lyftes ängsmark i stadsmiljö och vattenförsörjning som viktiga hållpunkter för att säkerställa en hållbar mark- och vattenanvändning.

Region Skåne uppskattar inspelet. Granskningshandlingen har utvecklats avseende hållbar markanvändning dels genom utmaningen ”Att skapa förutsättningar för både bebyggelseutveckling och en hållbar markanvändning”, dels genom att avsnittet *Landskap, jordbruk och skogsbruk* i den tematiska fördjupningen *Grönstruktur* har utvecklats

Planera för en god miljö och en hållbar resursanvändning

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande planeringsstrategin Planera för en god miljö och en hållbar resursanvändning: VASYD, Höörs kommun, Lomma kommun och Skånepanelen.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att aktörerna presenterar förslag på vidare utvecklingsområden såsom hållbar resursanvändning, blågrön besöksnäring och bevarandet av arter.

***

VA SYD påtalar att texten kring hållbar resursanvändning behöver kompletteras med resonemang kring hållbar konsumtion och avfallsminimering/återbruk/återvinning. Vidare påpekas att fler vattenanvändare ökar trycket på vattenkällor.

Region Skåne ser att hantering av avfall är frågor som har en regional relevans och som i dialog med kommunerna skulle kunna utvecklas utifrån behovet av ny kunskap i ett mellankommunalt perspektiv. Vidare har den tematiska fördjupningen för teknisk infrastruktur i

granskningsversionen kompletterats med ett resonemang kring att en växande befolkning och kommande klimatförändringar innebär att fler kommer behöva dela på en minskande vattenresurs i framtiden. Detta kräver en effektivisering och återvinning av vattenanvändningen samtidigt som att det långsiktigt behövs en tydlig bild av Skånes totala vattenbalans.

Höörs kommun anser att strategin kan utvecklas vad gäller kopplingen mellan blågrön infrastruktur och Skåne som attraktiv region för boende och besökare.

Region Skåne uppskattar synpunkten och i planeringsstrategin nämns vikten av att säkerställa grönstruktur av tillräcklig kvalitet och kvantitet för människans hälsa och livskvalitet. I planeringsstrategin nämns också att den blågröna infrastrukturen ska leverera en mångfald av ekosystemtjänster.

Lomma kommun anser att formuleringen att bevara arter med ekonomiska, ekologiska och sociala effekter för samhället blir missvisande då det upplevs som att samtliga tre aspekter ska uppfyllas. Dessutom påpekas en avsaknad av underlag i frågan.

Region Skåne instämmer med kommunens kommentar och har gjort följande rättelse "Den blågröna infrastrukturen ska leverera en mångfald av ekosystemtjänster och garantera bevarandet av arter, vilket ger positiva ekonomiska, ekologiska och sociala effekter för samhället."

Skånepanelens synpunkter visar på att samtliga områden (förebygga påfrestningar av vår miljö- och naturresurser, bevara växt- och djurarter, hantera hot om miljö- och klimatpåverkan, bevara jordbruksmark, hållbara rekreations- och fritidsaktiviteter, regional- och nationell miljövård, hållbar energianvändning, hållbar turism) är viktiga för att planera för en god miljö och en hållbar resursanvändning. Särskilt omnämns förebyggande av påfrestningar av våra miljö- och naturresurser, följt av att bevara växt- och djurarter samt att hantera hot om miljö- och klimatpåverkan.

Region Skåne uppskattar inspelet. Granskningshandlingen har utvecklats avseende miljö- och klimatpåverkan dels genom utmaningen ”Att motverka klimatförändringar samtidigt som Skåne utvecklas”, dels genom att den tematiska fördjupningen *Grönstruktur* har utvecklats.

Stärka Skånes relationer med omvärlden

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande planeringsstrategin Stärka Skånes relationer med omvärlden: Lunds kommun, Region Stockholm, Malmö stad och Skånepanelen.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att resonemangen kring Skånes relation till sin omvärld samt hur infrastrukturkopplingar ska stärkas bör utvecklas. Vidare bör det föras resonemang kring hur och på vilka sätt Skånes geografiska läge är en tillgång nationellt. Ur ett regionalt perspektiv behövs tydligare beskrivningar av vad som kan stärka Öresundsregionen som tillväxtmotor.

***

Lunds kommun efterfrågar ytterligare underlag och strategier för stärkta infrastrukturkopplingar till gränsregioner och mot kontinenten, samt fördjupade resonemang kring hållbara resor och transporters konsekvenser.

Region Skåne håller med om vikten att lyfta Skåne som gränsregion och utveckla de fördelar som det geografiska läget innefattar.

I planeringsstrategierna har ett förtydligande gjorts gällande de samverkansformer som finns med grannregionerna för att öka rörligheten regioner emellan och för att stärka Skånes konkurrenskraft nationellt och internationellt. Vidare har avsnittet *Gränsöverskridande transporter* under tematiska fördjupningar transport utvecklats med beskrivningar av bland annat Fehmarn Bält-förbindelsen och fasta Öresundsförbindelser.

Region Stockholm är positiva till avsnittet men efterfrågar ett mer utvecklat resonemang om Skånes relation till sin omvärld och hur detta påverkar resten av Sverige, samt att kopplingen norrut utvecklas.

Region Skåne instämmer och inför granskningsskedet har omvärldsperspektivet i regionplanen utvecklats, bland annat genom nya kartor som illustrerar Skånes relation till omvärlden. Se avsnitten *Planeringsförutsättningar* samt den *Tematiska fördjupningen transporter*. I framtida planering ser Region Skåne att det finns potential att utveckla perspektivet ytterligare.

Malmö stad anser att regionplanen ytterligare bör beskriva och utgå från Skånes roll som gränsregion och hur regionen kan dra fördel av sitt geografiska läge. Vidare efterfrågas tydligare beskrivningar hur den nationella tillväxtmotorn kan stärkas.

Region Skåne håller med om vikten av att lyfta Skåne som gränsregion och utveckla de fördelar som det geografiska läget innefattar.
I planeringsstrategierna har förtydligande gjorts gällande de samverkansformer som finns med grannregionerna för att öka rörligheten regioner emellan och för att stärka Skånes konkurrenskraft nationellt och internationellt. Vidare har avsnittet *Gränsöverskridande transporter* under tematiska fördjupningar transport utvecklats med beskrivningar av bland annat Fehmarn Bält-förbindelsen och fasta Öresundsförbindelser. Under Planeringsförutsättningar har planen kompletterats angående gränsöverskridande samarbete som Region Skåne ingår i och dess betydelse.

Skånepanelen lyfter särskilt järnvägen, integration, att överkomma gränshinder samt fasta förbindelser över Öresund/till Danmark och Tyskland av vikt för Skånes relationer med omvärlden. Däremot anses flygplatser mindre viktiga för att dra nytta av det geografiska läget.

Region Skåne håller med om vikten av att lyfta Skåne som gränsregion och utveckla de fördelar som det geografiska läget innefattar, särskilt inom transport och vår relation till grannländer och -regioner. Inför granskningsskedet har omvärldsperspektivet i regionplanen utvecklats, bland annat genom nya kartor som illustrerar Skånes relation till omvärlden.

Strukturkarta

Följande aktörer har lämnat övergripande synpunkter beträffande avsnittet *Strukturkarta*: Halmstad kommun, Bromölla kommun, Hässleholms kommun, Hörby kommun, Osby kommun, Kristianstads kommun, Östra Göinge kommun, Båstad kommun, Region Kronoberg, Servicenämnden, Höörs kommun, Kävlinge kommun, Bjuvs kommun, Helsingborgs stad, Höganäs kommun, Klippans kommun, Perstorps kommun, Svalövs kommun, Åstorps kommun, Ängelholms kommun, Örkelljunga kommun, Trelleborgs kommun och Eslövs kommun.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att strukturkartan bör bli tydligare beträffande nuläge och framtid samt att den gemensamma utvecklingsinriktningen för Skåne bör synliggöras. Aktörer utanför Skåne anser att de funktionella sambanden och kopplingarna till angränsande län och kommuner bör beskrivas mer. En del aktörer önskar större detaljeringsgrad samtidigt som andra aktörer tvärtom förespråkar att man håller sig på en regionalt överskådlig nivå. Vidare påpekas att beskrivningar av tillväxtmotorer, regionala kärnor och lokala kärnor samt andra mindre orter och landsbygd bör viktas lika och ges utrymme i text och karta.

***

Halmstad kommun anser att det är positivt att Halmstad visas som tillväxtmotor men påpekar att regionplanen bör kompletteras beträffande utbytet och relationen med Halland och Halmstad i synnerhet.

Region Skåne håller med om att utbytet med grannregionerna är viktigt och något som bör synliggöras i planen. Granskningshandlingen har kompletterats med en tydligare koppling till grannregionerna, dels genom en ny illustration av mellanregionala samband under den utvecklade trenden *Globalisering och ökad regional integration,* dels med hänvisning till samverkansplattformen Regionsamverkan Sydsverige under planeringsstrategin *Stärka Skånes relationer med omvärlden*.

Bromöllas, Hässleholms, Hörbys, Osbys, Kristianstads och Östra Göinges kommuner i Skåne Nordost anser att regionplanen bör kompletteras med planerade och framtida satsningar och att kartan bör peka på hur Skåne ska utvecklas till 2040. Vidare anser samtliga kommuner i Skåne Nordost att det är oklart hur definitionerna ”större stad”, ”mindre orter” och ”mellanstora orter” relaterar till strukturkartans nivåer.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och strukturkartan har omarbetats till granskningsversionen, både till innehåll, visualisering och tillhörande texter. Det framgår i kartan och tillhörande kriterier vad som är förslag eller befintliga satsningar. Granskningsversionen har även kompletterats med en karta som visar en utblick mot 2050 och som grundas i de utmaningar som regionplanen identifierat samt på en möjlig utveckling för Skåne om regionplanens strategier genomförs.

Båstad kommun anser att visionerna för 2040 med utblick mot 2050 bör utvecklas och förtydligas i strukturkartan.

Region Skåne instämmer och strukturkartan har omarbetats till granskningshandlingen till *Regionplan för Skåne 2022–2040*, både till innehåll, visualisering och tillhörande texter. Det framgår i kartan och tillhörande kriterier vad som är förslag eller befintliga satsningar. Vidare har granskningsversionen har kompletterats med en karta med tillhörande beskrivning som visar en utblick mot 2050 och som grundas i de utmaningar som regionplanen identifierat samt på en möjlig utveckling för Skåne om regionplanens strategier genomförs.

Region Kronoberg anser att regionplanen bör kompletteras med en beskrivning av relationen kring de funktionella sambanden till omgivande regioner och tydligare synliggöra kopplingen till angränsande län och kommuner.

Region Skåne håller med om att utbytet med grannregionerna är viktigt och något som bör synliggöras i planen. Granskningshandlingen har kompletterats med en tydligare koppling till grannregionerna, dels genom en ny illustration av mellanregionala samband under den utvecklade

trenden *Globalisering och ökad regional integration,* dels med hänvisning till samverkansplattformen Regionsamverkan Sydsverige under planeringsstrategin *Stärka Skånes relationer med omvärlden*.

Servicenämnden anser att strukturkartan i framtida regionplaner skulle kunna peka ut vilken typ av vård- och verksamhetsutbud som bör finnas på olika platser.

Synpunkten uppskattas och lokalisering av vård- och verksamhetsutbud är ett område som kan ingå i framtida regionplaner, gärna i nära samverkan med berörda verksamheter i Region Skåne.

Höörs kommun anser att det finns behov av att beskriva mindre orter och landsbygd i relation till strukturkartan, i synnerhet orter med järnvägsstation eller expressbusshållplats. Vidare anser Höörs kommun att tillväxtmotorer, regionala kärnor och lokala kärnor bör presenteras på samma skalnivå, det vill säga den regionala skalan.

Region Skåne instämmer och i granskningsversionen av regionplanen har de lokala kärnorna utvecklats och omarbetats till *strategiska noder* som utöver centralorter även innefattar viktiga serviceorter, kollektivtrafiknoder och noder för vandring och cykling. Detta för att nyansera bilden av den flerkärniga skånska ortstrukturen genom att synliggöra fler orter som är viktiga för landsbygden och sitt omland. De strategiska noderna ska utgöra underlag för fortsatt planering på kommunal och regional nivå.

Bjuvs, Helsingborgs, Höganäs, Klippans, Perstorps, Svalövs, Åstorps, Ängelholms och Örkelljungas kommuner i Familjen Helsingborg anser att strukturkartan bör utvecklas för att lyfta fram utvecklingsinriktningen för Skåne och att framtidsperspektivet framgår. Kommunerna ser gärna fler strukturkartor och framhåller att mark- och vattenanvändningskartan bör tas bort.

Region Skåne instämmer och strukturkartan har omarbetats till granskningsversionen, både till innehåll, visualisering och tillhörande texter. Det framgår i kartan och tillhörande kriterier vad som är förslag eller befintliga satsningar. Granskningsversionen har även kompletterats med en karta som visar en utblick mot 2050 och som grundas i de utmaningar som regionplanen identifierat samt på en möjlig utveckling för Skåne om regionplanens strategier genomförs. Vidare har mark- och vattenanvändningskartan utgått ur planen.

Kävlinge kommun anser att strukturkartans syfte bör förtydligas beträffande nuläge och framtid. Vidare anser Kävlinge kommun att strukturkartans beskrivningar är ojämna och bör hanteras likvärdigt för alla kategorier samt att karta och text bör stämma överens.

Region Skåne instämmer och strukturkartan har omarbetats till granskningsversionen, både till innehåll, visualisering och tillhörande texter. Det framgår i kartan och tillhörande kriterier vad som är förslag eller befintliga satsningar.

Bjuvs kommun anser att strukturkartan endast bör innehålla en strukturell nivå för att tydliggöra framtidsperspektivet.

Region Skåne uppskattar synpunkten. Strukturkartan har omarbetats till granskningsversionen, både till innehåll, visualisering och tillhörande texter.

Trelleborgs kommun påpekar att det saknas en pil som beskriver och motsvarar den befintliga färjekopplingen till Litauen och Klaipeda via Trelleborgshamn.

Region Skåne instämmer och synpunkten har åtgärdats i strukturkartan.

Hässleholms kommun påpekar att strukturkartan bör visa Skånes attraktiva mångfald tydligare.

Region Skåne uppskattar synpunkten och till granskningsversionen har strukturkartan reviderats och håller nu en mer detaljerad nivå än samrådsversionen. Bland annat har ortstrukturen förtydligats, lokala kärnor omarbetats till strategiska noder och grönstrukturen blivit mer omfattande.

Eslövs kommun anser att strukturkartan inte synliggör MittSkåne och poängterar vikten av delregionala samarbeten och kopplingar i denna geografi. Eslövs kommun påpekar att kollektivtrafikkopplingen mellan Eslöv och Hörby bör synliggöras i kartan.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och sedan samrådsskedet har strukturkartan vidareutvecklats och konkretiserats. Lokala kärnor har omarbetats till strategiska noder och har brutits ner i fler orter utifrån ett funktionellt perspektiv. De funktioner som har beaktats handlar om tillgång till offentlig och privat service, kollektivtrafik samt tillgång till rekreation och besöksnäring genom Skåneleden och de regionala turistcykellederna. Även avsnitten om *Grönstruktur* och *Transportinfrastruktur* har fördjupats och konkretiseras. Region Skånes förhoppning är att regionplanen nu bättre ska fånga variationer och förutsättningar inom olika delar av Skåne. Vidare delar Region Skåne Eslövs kommuns inställning till vikten av mellankommunala samarbeten.

I den tematiska kartan över viktiga kollektivtrafikstråk som kommunen syftar till, presenteras bara stråk som är utpekade i Region Skånes trafikförsörjningsprogram som regionalt, delregionalt och lokalt viktiga kollektivtrafikstråk. Regionplanen pekar inte ut nya prioriterade stråk.

Den flerkärniga ortsstrukturen

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Den flerkärniga ortstrukturen*: Bjuvs kommun, Helsingborgs stad, Höganäs kommun, Klippans kommun, Perstorps kommun, Svalövs kommun, Åstorps kommun, Ängelholms kommun, Örkelljungas kommun, Malmö stad, Bromölla kommun, Hässleholms kommun, Hörby kommun, Osby kommun, Kristianstads kommun, Östra Göinge kommun och Psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att flerkärnighetskonceptet bör aktualiseras och kompletteras beträffande orters olika roller och tydligare belysa och hantera Skånes skilda förutsättningar.

***

Östra Göinge kommun önskar tillägg om orters potential som besöksnäringstillväxtmotor i ett lokalt, regionalt, nationellt och internationellt perspektiv.

Region Skåne håller med om att det är en intressant idé att inkludera orters potential som besöksnäringstillväxtmotor som ett möjligt sätt att synliggöra fler värden i regionplanen. Region Skåne bedömer dock att det i nuläget inte finns tillräckliga underlag och ser att det är ett potentiellt vidare arbete under genomförandet.

Sedan samrådsversionen har de lokala kärnorna omarbetats till strategiska noder vilka inkluderar fler orter än bara centralorterna bland annat serviceorter och viktiga noder för vandring och cykling. De identifierade strategiska noderna ska utgöra ett underlag för fortsatt planering som kan vidareutvecklas i översiktsplaner och delregionala strukturplaner samt i det fortsatta löpande arbetet med regional fysisk planering. Region Skånes förhoppning är att omarbetningen ska utgöra en tydligare vägledning för Skånes kommuner.

Bjuvs, Helsingborgs, Höganäs, Klippans, Perstorps, Svalövs, Åstorps, Ängelholms och Örkelljungas kommuner i Familjen Helsingborg anser att målsättning för tillväxtmotorer, regionala kärnorna och lokala kärnor bör tydliggöras beträffande hur de ska utvecklas och vilken funktion de ska fylla idag och i framtiden. Vidare påpekas att regionplanen bör stämma överens med Familjen Helsingborgs strukturplan.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och till granskningsversionen har flerkärnighetsbegreppet bearbetats och utvecklats, framför allt avseende de lokala kärnorna som omarbetats till strategiska noder som utöver centralorter nu även innefattar viktiga serviceorter, kollektivtrafiknoder och noder för vandring och cykling. Detta för att nyansera bilden av den flerkärniga skånska ortstrukturen genom att synliggöra fler orter som är viktiga för landsbygden och sitt omland. Kriterier för ortstrukturen har också förtydligats. Vidare håller inte regionplanen samma detaljeringsgrad som de delregionala strukturplanerna.

Malmö stad anser att flerkärnighetskonceptet bör aktualiseras för att bättre stämma överens med den faktiska utvecklingen i regionen. Vidare bör regionens skilda förutsättningar belysas tydligare i nulägesbeskrivningar och planeringsstrategier. Malmö stad ser positivt på att Malmö pekas ut som nationell tillväxtmotor.

Region Skånes analyser av Skånes ortsstruktur utifrån befolknings- och pendlingsdata visar att regionen har en robust flerkärnig ortsstruktur som präglas av ett flertal relativt starka kärnor. Samtidigt behöver de funktionella sambanden mellan västra och östra Skåne stärkas och det finns trender som pekar på att det finns en utveckling mot fåkärnighet i Skåne där Malmö får en allt större betydelse. Planen betonar därför att det är viktigt att fortsätta verka för att koppla samman Skånes tillväxtmotorer och regionala kärnor med varandra och omvärlden samt att verka för att de strategiska noderna kopplas samman med en eller flera regionala kärnor eller tillväxtmotorer så att effekterna av utvecklingen sprids till hela Skåne.

Till granskningsversionen har flerkärnighetsbegreppet bearbetats och utvecklats, framför allt avseende de lokala kärnorna som omarbetats till strategiska noder som utöver centralorter nu även innefattar viktiga serviceorter, kollektivtrafiknoder och noder för vandring och cykling. Detta för att nyansera bilden av den flerkärniga skånska ortstrukturen genom att synliggöra fler orter som är viktiga för landsbygden och sitt omland.

Bromöllas, Hässleholms, Hörbys, Osbys, Kristianstads och Östra Göinges kommuner i Skåne Nordost anser att strukturkartan inte representerar Skånes flerkärnighet och bör kompletteras med betydelsefulla tätorter som inte är kommunhuvudorter. Vidare påpekas vikten av god trafikinfrastruktur i dessa tätorter för att möta Skånes befolkningsutveckling.

Till granskningsversionen har flerkärnighetsbegreppet bearbetats och utvecklats, framför allt avseende de lokala kärnorna som omarbetats till strategiska noder. Dessa utgörs av viktiga serviceorter, kollektivtrafiknoder samt noder för vandring och cykling. Detta för att nyansera bilden av den flerkärniga skånska ortstrukturen och att synliggöra fler orter som är viktiga för landsbygden och sitt omland. Region Skånes förhoppning är att Strukturkartan nu bättre ska representera Skånes flerkärnighet. Region Skåne håller med om att god trafikinfrastruktur, även till mindre orter, är en förutsättning för att hela Skåne ska leva. Region Skånes ambition är att de identifierade strategiska noderna ska utgöra ett underlag för fortsatt planering som kan vidareutvecklas i översiktsplaner och delregionala strukturplaner samt i det fortsatta löpande arbetet med regional fysisk planering. De strategiska noderna ska också kunna utgöra underlag för fortsatt dialog och diskussioner om kommunala och regionala prioriteringar i syfte att möjliggöra ökad samordning av resurser och samplanering av samhällsviktig infrastruktur med bebyggelse, service och rekreation.

Psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden anser att beskrivningar av tillväxtmotorer, regionala- och lokala kärnor är tydliga och i viss mån identifierar utmaningar och åtgärder för utveckling.

Synpunkten uppskattas och noteras.

Skånes tillväxtmotorer i samspel med sitt omland

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Skånes tillväxtmotorer i samspel med sitt omland*: Burlövs kommun och Sydöstra Skåne.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att det efterfrågas tydligare kriterier och definitioner kring tillväxtmotorer, regionala kärnor och lokala kärnor. Därutöver efterfrågas tydliggörande och identifiering av särskilda värden hos specifika kommuner.

***

Burlövs kommun anser att tillväxtmotorer, regionala kärnor och lokala kärnor bör förtydligas och definieras för att övriga orter ska kunna utvecklas i samspel med dessa. Burlövs kommun utgår ifrån att Burlöv ingår i den nationella tillväxtmotorn Malmö-Lund.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och till granskningsversionen har flerkärnighetsbegreppet bearbetats och utvecklats, framför allt avseende de lokala kärnorna som omarbetats till *strategiska noder,* vilka utöver centralorter nu även innefattar viktiga serviceorter, kollektivtrafiknoder och noder för vandring och cykling. Detta för att nyansera bilden av den flerkärniga skånska ortstrukturen genom att synliggöra fler orter som är viktiga för landsbygden och sitt omland. Kriterier för ortstrukturen har också förtydligats. Arlöv utgör i regionplanen en strategisk nod.

Sydöstra Skåne anser att Sydöstra Skåne bör pekas ut som en grön tillväxtmotor på grund av dess värde som livsmedelsproducent, den relaterade besöksnäringen och för att balansera bilden av Skåne.

Region Skåne håller med om att det är en intressant idé att inkludera gröna tillväxtmotorer som ett möjligt sätt att synliggöra fler värden i regionplanen. Region Skåne bedömer dock att det i nuläget inte finns tillräckliga underlag och ser att det är ett potentiellt vidare arbete under genomförandet. Sedan samrådsversionen har de lokala kärnorna omarbetats till strategiska noder vilka inkluderar fler orter än bara centralorterna bland annat serviceorter och viktiga noder för vandring och cykling. De identifierade strategiska noderna ska utgöra ett underlag för fortsatt planering som kan vidareutvecklas i översiktsplaner och delregionala strukturplaner samt i det fortsatta löpande arbetet med regional fysisk planering. Region Skånes förhoppning är att omarbetningen ska utgöra en tydligare vägledning för Skånes kommuner.

Malmö och Lund som gemensam nationell tillväxtmotor

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Malmö och Lund som gemensam nationell tillväxtmotor*: Bjuvs kommun, Helsingborgs stad, Höganäs kommun, Klippans kommun, Perstorps kommun, Åstorps kommun, Ängelholms kommun, Örkelljunga kommun, Malmö stad, Svedala kommun och Sydöstra Skåne.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att en del aktörer anser att Malmös roll som nationell tillväxtmotor bör stärkas medan andra aktörer anser att Helsingborg bör inkluderas och ses som nationell tillväxtmotor. Övriga synpunkter påpekar vikten av att stärka funktionella samband mellan tillväxtmotorerna och övriga delregioner.

***

Bjuvs, Helsingborgs, Höganäs, Klippans, Perstorps, Åstorps, Ängelholms och Örkelljungas kommuner i Familjen Helsingborg anser att det inte finns underlag att peka ut Malmö-Lund som Skånes enda nationella tillväxtmotor, utan att Helsingborg bör inkluderas i denna kategorisering. Vidare påpekas vikten av att säkra utvecklingen av funktionella samband mellan nordvästra och sydvästra Skåne då Malmö-Lund pekas ut som nationell tillväxtmotor.

Malmö och Lund identifieras i regionplanen som en gemensam nationella tillväxtmotor utifrån att Malmö och Lund med närliggande kommuner har störst befolkningskoncentration och befolkningstillväxt i Skåne. Malmö är en av Sveriges tre storstäder och Skånes klart största stad med en fjärdedel av regionens invånare, staden har även ett brett utbud av arbetstillfällen, kultur, handel och upplevelser. Det ger staden en unik dragningskraft. Lund har en framträdande roll inom högre utbildning, forskning, innovation och företagande. Tillsammans och med den starka kopplingen till Köpenhamn har orterna en stark tillväxtkraft och möjlighet att agera motor både regionalt och nationellt. Malmö har under lång tid kommit att bli en allt viktigare arbetsmarknad för hela Skåne.

Inför granskningsskedet har regionplanen och Strukturkartan kompletterats med utblickskarta mot Skåne 2050 som illustrerar och lyfter fram en möjlig utveckling för Skåne om regionplanens planeringsstrategier genomförs. Kartan lyfter fram att tillväxtstråket i västra Skåne tillsammans med Köpenhamn och Helsingör har utvecklats till ett integrerat storstadsområde med global attraktivitet. Välfungerande infrastruktur och stärkt tillgänglighet, både mellan Skånes olika delar och

till omvärlden har varit en viktig förutsättning. Detta har även bidragit till att Skåne och Öresundsregionen utvecklats till en sammanhållen arbets- och bostadsmarknad utan märkbara administrativa gränser och att Skåne har knutits närmare sina grannregioner i Sydsverige och de andra svenska storstadsregionerna.

Inför granskningsskedet har även kriterierna för ortsstrukturen förtydligats i regionplanen. Kriterierna för Malmö och Lund som en gemensam nationell tillväxtmotor utgörs av att:

- **Malmö utgör en storstad enligt SKR:s kommungruppsindelning (minst 200 000 invånare i tätorten).**
- **Malmö och Lunds starkaste pendlingsrelationer är till varandra.**
- **Lund har en framträdande roll inom högre utbildning, forskning, innovation och företaganden vilket framgår av att Lund är en av Nordens största student- och utbildningsstäder samt innehåller forskningsanläggningarna ESS och MAX IV av nationell och internationell betydelse.**
- **Båda orterna uppfyller kriterierna för att utgöra tillväxtmotorer.**

Region Skåne håller med om vikten av att säkra utvecklingen av funktionellt samband mellan nordvästra och sydvästra Skåne. I utvecklingsinriktningen lyfts både fast förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör samt uppgradering av Skånebanan och färdigställande av Västkustbanan som viktiga satsningar för att stärka sambanden mellan nordvästra och sydvästra Skåne.

Malmö stad anser att det är positivt att Malmö pekas ut som nationell tillväxtmotor men påpekar att Malmös roll i regionen bör återspeglas och tydliggöras ytterligare.

Region Skåne uppskattar synpunkten och till granskningsversionen av regionplanen har kriterierna för ortsstrukturen förtydligats, både utifrån roll och betydelse för regionen.

Svedala kommun påpekar att Malmö-Lund som nationell tillväxtmotor har stor betydelse för Skånes utveckling och att detta bör utvecklas i regionplanen.

Region Skåne uppskattar synpunkten och till granskningsversionen av regionplanen har kriterierna för ortsstrukturen förtydligats, både utifrån roll och betydelse för regionen.

Sydöstra Skåne anser att texten i avsnittet bör kompletteras med hur tillväxtmotorerna och de regionala kärnorna ska kopplas till den expansiva storstadsregionen.

Region Skåne uppskattar synpunkten och till granskningsversionen av regionplanen har kriterierna för ortsstrukturen förtydligats och beskrivningar av dess betydelse för regionen har utvecklats. Vidare har de mellanregionala sambanden utvecklats bland annat i avsnittet *Planeringsförutsättningar*.

Helsingborg

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Helsingborg*: Bjuvs kommun, Helsingborg stad, Höganäs kommun, Klippans kommun, Perstorps kommun, Åstorps kommun och Örkelljunga kommun.

***

Bjuvs, Helsingborgs, Höganäs, Klippans, Perstorps, Åstorps och Örkelljungas kommuner i Familjen Helsingborg anser att Helsingborgs funktion som logistiknod bör förtydligas och regionplanen bör därmed synliggöra Helsingborgs hamn ytterligare.

Region Skåne instämmer i vikten av att hantera godsfrågor på regional nivå och till granskningsversionen har strukturkartan med tillhörande texter kompletterats och fördjupats. Bland annat har texten om hamnar utvecklats för att tydliggöra deras betydelse för Skåne och Sverige.

Kristianstad-Hässleholm

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Kristianstad-Hässleholm*: Bromölla kommun, Hässleholms kommun, Hörby kommun, Osby kommun, Kristianstads kommun och Östra Göinge kommun.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att Kristianstad-Hässleholms roll som tillväxtmotor bör utvecklas och att det bör föras ett resonemang om dess utvecklingspotential inom destinationsutveckling.

***

Kristianstad kommun anser att regionplanen bör visa kommunens potential som tillväxtmotor inom destinationsutveckling. Vidare påpekar Kristianstad kommun att det signalvärde som regionplanen förmedlar till aktörer måste vara lika för hela Skåne och således bör Region Skåne ta hänsyn till de synpunkter som lämnats under kommundialogen avseende tillväxtmotorn Kristianstad-Hässleholm.

Region Skåne håller med om att det är en intressant idé att undersöka tillväxtmotorer inom destinationsutveckling som ett möjligt sätt att synliggöra fler värden i regionplanen. Region Skåne bedömer dock att det i nuläget inte finns tillräckliga underlag och ser att det är ett potentiellt vidare arbete under genomförandet tillsammans med kommunerna. Sedan samrådsversionen har de lokala kärnorna omarbetats till strategiska noder, vilka inkluderar fler orter än bara centralorterna bland annat serviceorter och viktiga noder för vandring och cykling. De identifierade strategiska noderna ska utgöra ett underlag för fortsatt planering som kan vidareutvecklas i översiktsplaner och delregionala strukturplaner samt i det fortsatta löpande arbetet med regional fysisk planering. Region Skånes förhoppning är att omarbetningen ska utgöra en tydligare vägledning för Skånes kommuner.

Bromöllas, Hässleholms, Hörbys, Osbys, Kristianstads och Östra Göinges kommuner i Skåne Nordost påpekar att tillväxtmotorn Kristianstad-Hässleholm ska ha samma storlek på beteckningen som övriga tillväxtmotorer. Vidare anser samtliga kommuner i Skåne Nordost att regionplanens ambition kring Kristianstad-Hässleholm bör stärkas och förtydligas angående behov av fysisk planering för att tillväxtmotorn ska kunna stärka södra Sverige.

Region Skåne uppskattar synpunkterna. Till granskningsversionen har strukturkartan utvecklats och revidering av beteckning för Kristianstad och Hässleholm som gemensam tillväxtmotor har gjorts efter ovannämnd synpunkt. Vidare har text om Kristianstad och Hässleholm som gemensam tillväxtmotor vidareutvecklats med stöd från Skåne Nordosts yttrande.

Hässleholms kommun anser att annat än städer bör pekas ut som tillväxtmotorer eller noder för att bättre synliggöra Skånes potential och kvalitéer. Hässleholms kommun ser gärna att Hovdala pekas ut som nationell eller europeisk tillväxtmotor. Vidare anser Hässleholms kommun att de blåa strukturerna bör lyftas ytterligare i regionplanen.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och till granskningsversionen har flerkärnighetsbegreppet bearbetats och utvecklats, framför allt avseende de lokala kärnorna som omarbetats till *strategiska noder* som utöver centralorter nu även innefattar viktiga serviceorter, kollektivtrafiknoder och noder för vandring och cykling. Detta för att nyansera bilden av den flerkärniga skånska ortstrukturen genom att synliggöra fler orter som är viktiga för landsbygden och sitt omland.

Skånes regionala kärnor i samspel med sitt omland

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Skånes regionala kärnor i samspel med sitt omland*: Sydöstra Skåne.

***

Sydöstra Skåne anser att det är positivt att regionplanen förtydligar de regionala kärnornas roll.

Region Skåne uppskattar den positiva återkopplingen.

Ystad

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Ystad*: Sydöstra Skåne.

***

Sydöstra Skåne anser att Ystads roll som regional kärna behöver stöttas genom satsningar inom utbyggd infrastruktur. Vidare anser Sydöstra Skåne att det är positivt att kapacitetsbristen på Ystad-Österlenbanan identifierats men påpekar att kapacitetsbristen på E65 också är en utmaning.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och vill också informera om att kapacitetsbristen på E65 är en fråga för den nationella transportinfrastrukturplanen och tas upp i yttrande till regeringen. Frågar behandlas vidare i positionspapperen *Skånes utgångspunkter.*

Landskrona och Trelleborg

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Landskrona och Trelleborg*: Landskrona stad.

***

Landskrona stad anser att Landskrona och Trelleborg bör presenteras under varsin rubrik i beskrivningen av regionala kärnor. Vidare anser Landskrona stad att beskrivningen av Landskrona bör utvecklas för att tydligare beskriva stadens attraktiva läge.

Region Skåne instämmer och i granskningsversionen presenteras Landskrona under egen rubrik och beskrivningen har utvecklats för att tydliggöra stadens attraktiva läge.

Ängelholm som potentiell regional kärna

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Ängelholm som potentiell regional kärna*: Lunds universitet, Helsingborg stad, Åstorps kommun, Ängelholm kommun och Båstad kommun.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att samtliga aktörer är positiva till utpekandet av Ängelholm som regional kärna.

***

Lunds universitet undrar vilka aktörer som deltagit i samrådsförfarandet som texten syftar till på sida 35.

Skånes flerkärnighet diskuterades under samrådstiden med framförallt kommunerna i Skåne. Under våren 2021 arrangerade Region Skåne tematiska workshoppar, varav en fokuserade särskilt på flerkärnighet och ortsstruktur. Syftet med workshopparna var att få stöd i arbetet att vidareutveckla planförslaget inför granskningsskedet.

Helsingborgs stad och Ängelholms kommun anser att Ängelholm bör pekas ut som regional kärna. Detta på grund av ortens storlek och betydelse för sitt omland.

Region Skåne instämmer och i granskningsversionen identifieras Ängelholm som regional kärna utifrån sitt utbud av arbetstillfällen, näringsliv, handel och service. Stadens geografiska läge med närhet till Helsingborg, Danmark och Halland tillsammans med god infrastruktur i form av Västkustbanan, E6:an och Ängelholm-Helsingborg Airport gör också att Ängelholm är ett viktigt regionalt nav i regionen.

Åstorps kommun ställer sig positiva till att Ängelholm pekas ut som regional kärna. Detta eftersom det kan skapa synergieffekter exempelvis beträffande arbetstillfällen.

Region Skåne instämmer och i granskningsversionen identifieras Ängelholm som regional kärna utifrån sitt utbud av arbetstillfällen, näringsliv, handel och service. Stadens geografiska läge med närhet till Helsingborg, Danmark och Halland tillsammans med god infrastruktur i form av Västkustbanan, E6:an och Ängelholm-Helsingborg Airport gör också att Ängelholm är ett viktigt regionalt nav i regionen.

Båstad kommun ställer sig positiva till att Ängelholm pekas ut som regional kärna. Detta eftersom det ökar den geografiska spridningen av regionala kärnor samt kan tydliggöra kopplingen till Halland.

Region Skåne instämmer och i granskningsversionen identifieras Ängelholm som regional kärna utifrån sitt utbud av arbetstillfällen, näringsliv, handel och service. Stadens geografiska läge med närhet till Helsingborg, Danmark och Halland tillsammans med god infrastruktur i form av Västkustbanan, E6:an och Ängelholm-Helsingborg Airport gör också att Ängelholm är ett viktigt regionalt nav i regionen.

Lokala kärnor

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Lokala kärnor*: Bjuvs kommun, Båstad kommun, Helsingborgs stad, Höganäs kommun, Klippans kommun, Perstorps kommun, Åstorps kommun, Ängelholms kommun, Örkelljunga kommun, Svalövs kommun, Lunds

kommun, Höörs kommun, Eslövs kommun, Lomma kommun, Kristianstads kommun, Sydöstra Skåne, Vänsterpartiet i Skåne, Vellinge kommun och Landskrona stad.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att utpekandet av lokala kärnor bör grundas i en analys och att det finns fler orter än kommunhuvudorterna som fyller viktiga funktioner för sitt omland. I ett långsiktigt perspektiv bör de lokala kärnorna ges utrymme att utvecklas och inte bara upprätthållas.

***

Bjuvs, Båstads, Helsingborgs, Höganäs, Klippans, Perstorps, Åstorps, Ängelholms och Örkelljungas kommuner i Familjen Helsingborg anser att bedömningsgrunderna för utpekandet av lokala kärnor bör förtydligas och ses över för att stämma överens med de orter som pekas ut i Familjen Helsingborgs strukturplan.

> **Till granskningsversionen har flerkärnighetsbegreppet bearbetats och utvecklats, framför allt avseende de lokala kärnorna som omarbetats till *strategiska noder* som utöver centralorter nu även innefattar viktiga serviceorter, kollektivtrafiknoder och noder för vandring och cykling. Detta för att nyansera bilden av den flerkärniga skånska ortstrukturen genom att synliggöra fler orter som är viktiga för landsbygden och sitt omland. Vidare håller inte regionplanen samma detaljeringsgrad som hörnens strukturplaner.**

Svalövs kommun anser att det är positivt att kommunhuvudorterna synliggörs men anser att de bör ses över och kompletteras eftersom det finns fler orter som fyller viktiga funktioner.

> **Till granskningsversionen har flerkärnighetsbegreppet bearbetats och utvecklats, framför allt avseende de lokala kärnorna som omarbetats till *strategiska noder* som utöver centralorter nu även innefattar viktiga serviceorter, kollektivtrafiknoder och noder för vandring och cykling. Detta för att nyansera bilden av den flerkärniga skånska ortstrukturen genom att synliggöra fler orter som är viktiga för landsbygden och sitt omland.**

Lunds kommun anser att det finns fler orter än kommunhuvudorterna som har stor betydelse för sitt omland och som möjligtvis bör pekas ut som lokala kärnor.

> **Till granskningsversionen har flerkärnighetsbegreppet bearbetats och utvecklats, framför allt avseende de lokala kärnorna som omarbetats till *strategiska noder* som utöver centralorter nu även innefattar viktiga serviceorter, kollektivtrafiknoder och noder för vandring och cykling. Detta för att nyansera bilden av den flerkärniga skånska ortstrukturen genom att synliggöra fler orter som är viktiga för landsbygden och sitt omland.**

Höörs kommun anser att det är positivt att lokala kärnor pekas ut men påpekar att det saknas beskrivning av de lokala kärnornas betydelse och att regionplanen bör differentiera mellan olika typer av lokala kärnor. Vidare påpekar Höörs kommun vikten av samband mellan olika lokala kärnor och regionala kärnor och att det tydligare bör framgå att alla nivåer i strukturkartan har betydelse för den regionala utvecklingen. Höörs kommun anser att regionplanen bör beskriva hur Region Skåne, utifrån sina verksamheter, ska bidra till att de lokala kärnorna utvecklas.

> **Till granskningsversionen har flerkärnighetsbegreppet bearbetats och utvecklats, framför allt avseende de lokala kärnorna som omarbetats till**

strategiska noder som utöver centralorter nu även innefattar viktiga serviceorter, kollektivtrafiknoder och noder för vandring och cykling. Detta för att nyansera bilden av den flerkärniga skånska ortstrukturen genom att synliggöra fler orter som är viktiga för landsbygden och sitt omland.

Eslövs kommun anser att de lokala kärnorna i sin nuvarande form inte fyller någon funktion och bör utvecklas. Vidare anser Eslövs kommun att det finns andra orter som har stor betydelse för sitt omland och att valet av lokala kärnor därmed bör ses över. Beskrivningen av lokala kärnor bör vara mer nyanserad samt differentiera mellan olika typer av lokala kärnor.

Till granskningsversionen har flerkärnighetsbegreppet bearbetats och utvecklats, framför allt avseende de lokala kärnorna som omarbetats till _strategiska noder_ som utöver centralorter nu även innefattar viktiga serviceorter, kollektivtrafiknoder och noder för vandring och cykling. Detta för att nyansera bilden av den flerkärniga skånska ortstrukturen genom att synliggöra fler orter som är viktiga för landsbygden och sitt omland.

Lomma kommun anser att det inte räcker att endast peka ut kommunhuvudorterna som lokala kärnor och menar vidare att exempelvis Bjärred bör vara en lokal kärna.

Till granskningsversionen har flerkärnighetsbegreppet bearbetats och utvecklats, framför allt avseende de lokala kärnorna som omarbetats till _strategiska noder_ som utöver centralorter nu även innefattar viktiga serviceorter, kollektivtrafiknoder och noder för vandring och cykling. Detta för att nyansera bilden av den flerkärniga skånska ortstrukturen genom att synliggöra fler orter som är viktiga för landsbygden och sitt omland.

Kristianstads kommun anser att det finns fler orter än kommunhuvudorterna som har stor betydelse för sitt omland och som möjligtvis bör pekas ut som lokala kärnor. Exempelvis bör Arkelstorp och Degeberga pekas ut som lokala kärnor då de har stor utvecklingspotential.

Till granskningsversionen har flerkärnighetsbegreppet bearbetats och utvecklats, framför allt avseende de lokala kärnorna som omarbetats till _strategiska noder_ som utöver centralorter nu även innefattar viktiga serviceorter, kollektivtrafiknoder och noder för vandring och cykling. Detta för att nyansera bilden av den flerkärniga skånska ortstrukturen genom att synliggöra fler orter som är viktiga för landsbygden och sitt omland. Arkelstorp och Degeberga är med som strategiska noder (serviceorter) i strukturkartan.

Sydöstra Skåne anser att valet av lokala kärnor bör grundas i en analys över vilka orter som fyller funktionen av en lokal kärna i relation till sitt omland. Vidare bör beskrivningen av de lokala kärnorna utvecklas och förtydligas deras utbud och funktion samt belysa deras utvecklingspotential. Exempelvis bör formuleringen ”upprätthålla” ändras till ”utveckla” (sida 44). Om regionplanen fortsättningsvis endast pekar ut kommunhuvudorterna bör dessa benämnas som just detta.

Sedan samrådsversionen har de lokala kärnorna omarbetats till _strategiska noder_ vilka inkluderar fler orter än bara centralorterna bland annat serviceorter och viktiga noder för vandring och cykling. De identifierade strategiska noderna ska utgöra ett underlag för fortsatt planering som kan

vidareutvecklas i översiktsplaner och delregionala strukturplaner samt i det fortsatta löpande arbetet med regional fysisk planering. Region Skånes förhoppning är att omarbetningen ska utgöra en tydligare vägledning för Skånes kommuner.

Vänsterpartiet i Skåne anser att de lokala kärnorna inte bara ska upprätthålla grundläggande service utan ges möjlighet till utveckling.

Till granskningsversionen har flerkärnighetsbegreppet bearbetats och utvecklats, framför allt avseende de lokala kärnorna som omarbetats till *strategiska noder* som utöver centralorter nu även innefattar viktiga serviceorter, kollektivtrafiknoder och noder för vandring och cykling. Detta för att nyansera bilden av den flerkärniga skånska ortstrukturen genom att synliggöra fler orter som är viktiga för landsbygden och sitt omland.

Vellinge kommun anser att det finns fler orter än kommunhuvudorterna som har stor betydelse för sitt omland och som möjligtvis bör pekas ut som lokala kärnor. Valet av lokala kärnor bör grundas i en analys över vilka orter som fyller funktionen av en lokal kärna i relation till sitt omland. Vidare anser Vellinge kommun att regionplanens framåtsyftande ansats inte är förenlig med att endast peka ut kommunhuvudorterna.

Sedan samrådsversionen har de lokala kärnorna omarbetats till *strategiska noder* vilka inkluderar fler orter än bara centralorterna bland annat serviceorter och viktiga noder för vandring och cykling. De identifierade strategiska noderna ska utgöra ett underlag för fortsatt planering som kan vidareutvecklas i översiktsplaner och delregionala strukturplaner samt i det fortsatta löpande arbetet med regional fysisk planering. Region Skånes förhoppning är att omarbetningen ska utgöra en tydligare vägledning för Skånes kommuner.

Landskrona stad anser att Asmundtorp bör pekas ut som övrig nod i kartorna då orten fyller en viktig funktion för sitt omland.

Till granskningsversionen har flerkärnighetsbegreppet bearbetats och utvecklats, framför allt avseende de lokala kärnorna som omarbetats till *strategiska noder* som utöver centralorter nu även innefattar viktiga serviceorter, kollektivtrafiknoder och noder för vandring och cykling. Detta för att nyansera bilden av den flerkärniga skånska ortstrukturen genom att synliggöra fler orter som är viktiga för landsbygden och sitt omland. Asmundtorp är utpekad som strategisk nod i strukturkartan.

Blågrön infrastruktur

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Blågrön infrastruktur*: Höörs kommun, Eslövs kommun, Havs- och vattenmyndigheten, Båstad kommun, Svedala kommun, Lunds kommun och Landskrona stad.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att det är positivt att regionplanen lyfter och hanterar blågrön infrastruktur men att avsnittet bör utvecklas och förtydligas beträffande vad som pekas ut och varför. Kartan anses även vara för schematisk och avspeglar på så vis inte den verkliga geografin.

I granskningshandlingen heter avsnittet *Den regionala grönstrukturen.*

***

Höörs kommun anser att det är positivt att regionplanen lyfter den blågröna infrastrukturen på en strategisk nivå. Höörs kommun anser att vikten av den blågröna infrastrukturen bör framgå tydligare i text och strukturkarta. Kartan bör justeras så att den kan läsas geografiskt och inte bara schematiskt.

Region Skåne instämmer och till granskningsversionen har strukturkartan utvecklats. Gällande den regionala grönstrukturen har områden och stråk som pekas ut blivit mer geografiska och speglar tydligare de lager som redovisas i temakartan för grönstrukturen. En djupare beskrivning av lagren som visas, varför de är viktiga och vad de innehåller finns nu i en kompletterande text bredvid kartan.

Eslövs kommun anser att det är positivt att regionplanen lyfter den blågröna infrastrukturen men anser att kartan är svår att använda eftersom den är schematisk. Det som beskrivs som ”prioriterade gröna samband som behövs för att binda samman områdena” (sida 45) är inte förankrade i den verkliga geografin och är inte realistiska för Eslövs kommun att arbeta med.

Region Skåne uppskattar synpunkten och till granskningsversionen har strukturkartan utvecklats. Gällande den regionala grönstrukturen har områden och stråk som pekas ut blivit mer geografiska och speglar tydligare de lager som redovisas i temakartan för grönstrukturen. En djupare beskrivning av lagren som visas, varför de är viktiga och vad de innehåller finns nu i en kompletterande text bredvid kartan.

Havs- och vattenmyndigheten anser att underlaget för strukturkartan bör ses över och en del naturskyddade områden på nationell nivå verkar ej vara inkluderade (sida 45).

Region Skåne uppskattar synpunkten och till granskningsversionen har strukturkartan utvecklats. Gällande den regionala grönstrukturen har områden och stråk som pekas ut blivit mer geografiska och speglar tydligare de lager som redovisas i temakartan för grönstrukturen. Fortsättningsvis är grönstrukturen i strukturkartan en förenklad bild av de kartor som presenteras under det tematiska avsnittet för *Grönstruktur* där både nationalparker och naturreservat återfinns.

Svedala kommun poängterar att utpekandet av gröna rekreationsområden i Svedala kommun kan komma att innebära stora utmaningar och restriktioner för Svedala kommun beträffande ianspråktagandet av mark. Svedala kommun ställer sig inte bakom det ansvaret och den inriktningen.

Region Skåne uppskattar synpunkten och vill förtydliga att underlaget i strukturkartan inte är geografiskt exakt. Det är en förenkling av och utgår från kartan som visar Skånes grönstruktur, vilken är uppbyggd av underlag från Länsstyrelsens värdetrakter, Skåneleden, Skånska landskaps friluftsområden och de fyra skånska hörnsamarbetenas strukturkartor. Strukturkartan är uppdaterad till granskningsversionen och områdena som är utpekade är nu mer geografiskt korrekta.

Lunds kommun anser att det regionala perspektivet kan förstärkas och att avsnittet kan ha ett tydligare fokus på tillgänglighet och sammanlänkning av områden, exempelvis rekreationsområden men även mellan stad och landsbygd.

Region Skåne håller med om att det är av stor vikt att synliggöra kopplingen mellan stad och landsbygd. Under tematiskt avsnitt för *Grönstruktur* har det förtydligats att de områden och stråk som pekats ut i kartan innehåller både rekreativa och ekologiska värden. Att utgå från fysiska uttryck i landskapet så som vattendrag, trädalléer eller andra gröna fragment kan skapa möjligheter att hitta nya vandrings-och cykelleder för att bättre knyta samman och tillgängliggöra landskapet.

Landskrona stad anser att Ven bör pekas ut i strukturkartan för blågrön infrastruktur och poängterar att Ven har stora natur-, kultur- och rekreationsvärden.

Region Skåne instämmer och förändringen har åtgärdats efter kommunens synpunkt.

Transportinfrastruktur

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Transportinfrastruktur*: Lunds kommun, Landskrona stad, Eslövs kommun, Höörs kommun, Sydöstra Skåne, Bromölla kommun, Hässleholms kommun, Hörby kommun, Osby kommun, Kristianstads kommun, Östra Göinge kommun, Region Blekinge, Burlövs kommun, Svedala kommun, Bjuvs kommun, Helsingborgs stad, Höganäs kommun, Klippans kommun, Perstorps kommun, Åstorps kommun, Ängelholms kommun, Örkelljunga kommun, Vänsterpartiet i Skåne och Trelleborgs kommun.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att regionplanen behöver vara tydligare kring hur transportinfrastrukturen bör utvecklas för att målbilden ska nås samt att regionplanen behöver vikta alla tillväxtmotorer och regionala kärnor lika angående transportinfrastrukturstråk. Vidare påpekas att det vore bra med en diskussion kring de olika regionala flygplatsernas funktion, hur de kompletterar varandra samt vilka ambitioner som finns ur ett regionalt utvecklingsperspektiv. Kartan behöver överlag bli tydligare, exempelvis behöver markeringar av vägar och järnvägar framgå bättre. Vidare skulle det vara önskvärt att peka ut fler av de större infrastrukturstråk som är viktiga för att förbinda Skåne med omvärlden.

***

Lunds kommun anser att regionplanen måste vara tydlig beträffande hur infrastrukturen bör utvecklas för att uppnå målbilden. Lunds kommun poängterar att infrastruktur och mobilitet hanteras tillsammans för att skapa ett hållbart samhälle, i städerna såväl som på landsbygden. Vidare påpekar Lunds kommun vikten av centralt placerade stationer i Lund och Hässleholm beträffande den nya stambanan och att regionplanen bör ta tydlig ställning i frågan.

Region Skåne instämmer och inför granskningsskedet har strukturkarta med tillhörande text utvecklats avseende infrastruktur, bland annat genom att lyfta fram prioriterade nationella transportinfrastruktursatsningar. Strukturkartan lyfter också fram det som viktigt att den nya stambanan planeras samordnat med anslutande banor, med integrerade och centralt placerade stationer i Lund och i Hässleholm samt synkroniserat med den regionala tågtrafikens behov.

Regionplanen belyser infrastrukturutveckling på en övergripande nivå i aktuell version och fördjupningar görs framförallt i relaterade regionala handlingsplaner, såsom den regionala transportinfrastrukturplanen och Region Skånes persontågsstrategi. Det är inte uteslutet att detta kan komma att förändras inför en aktualisering av regionplanen

nästkommande mandatperiod för att förenkla för den efterföljande planeringen.

Landskrona stad anser att kartan är tydlig och grafiskt lättläst men att det bör göras förtydliganden avseende markeringar av vägar och järnvägar samt att övriga noder eller orter med god kollektivtrafik bör markeras.

Region Skåne uppskattar återkopplingen och vill lyfta att strukturkartan har utvecklats och förtydligats till granskningsversion. Exempelvis har flerkärnighetsbegreppet bearbetats och utvecklats, framför allt avseende de lokala kärnorna som omarbetats till strategiska noder som utöver centralorter nu även innefattar viktiga serviceorter, kollektivtrafiknoder och noder för vandring och cykling.

Eslövs kommun anser att regionplanen bör beskriva en helhetsbild av transportinfrastrukturen. Eslövs kommun uppskattar att kopplingen mellan Eslöv och Hörby finns med som ett viktigt transportinfrastrukturstråk men poängterar att det även bör vara utpekat i den tematiska kartan över viktiga kollektivtrafikstråk. Eslövs kommun vill framföra att det vore intressant med ett resonemang kring de skånska hamnarnas potential att vara sammankopplade sjövägen för att minska trycket på väg och järnväg.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och till granskningsversionen har transportinfrastrukturen utvecklats och förtydligats i strukturkartan, både i text och bild. I den tematiska kartan över viktiga kollektivtrafikstråk presenteras de stråk som är utpekade i Region Skånes trafikförsörjningsprogram som regionalt, delregionalt och lokalt viktiga kollektivtrafikstråk.

Gällande sammankopplade hamnar uppskattar Region Skåne återkopplingen och vill lyfta en utredning som gjorts på ämnet, rapporten *Förlängda sjöben: när- och kustsjöfartens potential.* Rapporten handlar inte direkt om att koppla samman hamnarna i Skåne, utan om att den transport som idag kommer in via hamnarna men som har destination utanför länet skulle gå till en hamn närmare slutdestinationen. De utmaningar som lyfts i rapporten handlar främst om ekonomiska kvalitativa faktorer samt lastbilens flexibilitet i relation till sjöfarten.

Höörs kommun anser att kartan är för schematiskt för att spegla det regionala perspektivet. Kartan är i sin nuvarande form svår att förstå då den pekar ut stråk för människor och gods och inte enskilda vägar eller järnvägar. Järnvägar bör visas med en egen symbol och järnvägsstationerna bör markeras. Vidare poängterar Höörs kommun att det inte finns någon logik i att markera alla flygplatser men bara stationer för höghastighetståg.

Region Skåne instämmer i stort och strukturkartan har omarbetats till granskningsversionen, både till innehåll, visualisering och tillhörande texter. Då mark- och vattenanvändningskartan utgått ur planen har större fokus lagts på strukturkartan som nu är mer detaljerad och geografisk. Vidare är det fortfarande en strukturkarta och det är de övergripande strukturerna för Skånes utveckling mot 2040 som redovisas.

Kristianstads kommun anser att de signalvärden som regionplanen förmedlar till aktörer måste vara lika för hela Skåne och således bör Region Skåne ta hänsyn till de synpunkter som lämnats under kommundialogen avseende infrastruktur E22.

Region Skåne uppskattar återkopplingen och strukturkartan har justerats i granskningshandling till *Regionplan för Skåne 2022–2040,* för att synliggöra E22:ans betydelse i enlighet med framförd synpunkt.

Östra Göinge kommun önskar att betydelsen av väg 19/23-stråket genom Östra Göinge från E22 och Österlen/Kristianstad och E22 till E4 Markaryd/Växjö framgår tydligare.

Region Skåne uppskattar återkopplingen och vill lyfta att strukturkartan har omarbetats till granskningsversionen, både till innehåll, visualisering och tillhörande texter. Gällande ovan nämnda stråk ingår samtliga i strukturkartan.

Sydöstra Skåne anser att regionala och lokala kärnors koppling till stambanans stationer är viktigt att beakta för hela Skånes tillgång till stambanan och för resande till och från övriga Sverige. Vidare anser Sydöstra Skåne att transportinfrastrukturkartan bör peka ut fler av de större infrastrukturstråk som är viktiga för att förbinda Skåne med omvärlden och att texten om Skånes kopplingar mot Tyskland och Polen bör utvecklas. Vidare bör strukturkartan kompletteras med hamnen i Simrishamn och farleden från Simrishamn. Sydöstra Skåne anser att fler underlag bör ligga till grund för bedömning av satsningar som krävs inom transportinfrastruktur. Ystad-Österlenbanan bör utvecklas och regionplanen behöver tydligare visa dess betydelse. Vidare anser Sydöstra Skåne att Simrishamnsbanans etablering bör beaktas i regionplanen. Stråken Simrishamn-Tomelilla-Ystad-Malmö samt Simrishamn-Tomelilla-Sjöbo-Lund/Malmö bör synliggöras i regionplanen.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och i granskningsversionen har strukturkartan utvecklats och förtydligats, både i text och bild. Stråket Ystad-Österlenbanan beskrivs nu tydligare utifrån sin betydelse för södra Skånes nationella och internationella tillgänglighet, inte minst genom kopplingen till Malmö och Köpenhamn och till den nya stambanan. Vidare har kopplingar som är viktiga för att förbinda Skåne med omvärlden utvecklats, både i strukturkartan och i den omarbetade omvärldskartan. Gällande hamnarna är det fortsatt de hamnar som ingår i transeuropeiska transportnätet (TEN-T) samt allmänna hamnar som pekas ut i strukturkartan.

Region Skåne håller med om vikten av att lyfta betydelsen av de stråk som binder samman östra och västra Skåne i regionplanen. Ovan nämnda stråk ingår redan som viktiga regionala stråk i strukturkartan som även kompletterats med förtydligande text om Ystad- och Österlenbanan (Simrishamn-Tomelilla-Ystad-Malmö). Gällande Simrishamnsbanan framgår det av planen att interaktionen mellan östra och västra Skåne är låg vilket ställer krav på den fysiska planeringen att möjliggöra ökad rörlighet inom Skåne. Samtidigt bedöms Simrishamnsbanan inte vara nödvändig för att nå Region Skånes övergripande mål för kollektivtrafiken och ingår ej i persontågstrategi 2022–2040. Bland de kommuner som ingår i stråket finns idag olika inställning till behovet av spårbunden trafik i sträckningen. Vidare finns ett behov av en gemensam dialog med ambitionen att skapa en samstämmig bild av Simrishamnsbanans framtid.

Region Blekinge påpekar avsaknaden av Sydostlänken och anser att sträckan bör omnämnas i regionplanen eftersom den ger bättre förutsättningar för godstrafik, stärker redundans och avlastning i Sydsveriges tågsystem samt erbjuder nya möjligheter för såväl studie- som arbetspendling över regiongränser.

Region Skåne uppskattar återkopplingen. I granskningsversionen omnämns nu Sydostlänken i strukturkartans tillhörande text om transportinfrastruktur.

Bromöllas, Hässleholms, Hörbys, Osbys, Kristianstads och Östra Göinges kommuner i Skåne Nordost anser att det saknas kopplingar mellan Skåne och dess omland i kartan. Vidare anser samtliga kommuner i Skåne Nordost att planerade järnvägar bör markeras i kartan, exempelvis Sydostlänken. I planeringsprincipen ”Stärk tillgängligheten för gränsöverskridande persontransporter” (sida 66) saknas planering angående transporter österut vidare till Polen och Baltikum. Samtliga kommuner i Skåne Nordost påpekar att Åhus hamn och Karlshamns hamn samt deras farleder saknas i kartan. Objekt som finns med i Skånebilden bör redovisas som viktiga satsningar i text och markeras i kartan. Exempelvis dubbelspår Hässleholm-Kristianstad, Sydostlänken, Europaväg 22, Riksväg 19, Riksväg 13, och Tvärleden.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och till granskningsversionen har omvärldskartan omarbetats för att tydligare synliggöra kopplingar mellan Skåne och sitt omland. Vidare har det tagits fram en ny karta som visar starka relationer för gods- och handelsflöden från och genom Skåne. Då mark- och vattenanvändningskartan har utgått ur planen ingår nu Åhus hamn med tillhörande beskrivning i strukturkartan.

Burlövs kommun påpekar att planering och åtgärder som görs på Lommabanan inte försvårar för framtida station i Arlöv. Arlövs station bör pekas ut som framtida tågstation i regionplanen.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och i granskningsversionen har strukturkartan utvecklats och förtydligats, både i text och bild. Arlöv finns utpekad som strategisk nod i strukturkartan.

Svedala kommun anser att regionplanen bör förtydliga flygets betydelse generellt och Malmö Airport i synnerhet.

Region Skåne instämmer och i granskningsversionen har strukturkartan utvecklats och förtydligats, både i text och bild. *Utvecklingsinriktningen* har kompletterats med ett avsnitt som beskriver betydelsen av Skånes tre flygplatser för linjetrafik: Malmö Airport, Ängelholm-Helsingborg Airport samt Kristianstad-Österlen Airport.

Bjuvs, Helsingborgs, Höganäs, Klippans, Perstorps, Åstorps, Ängelholms och Örkelljungas kommuner i Familjen Helsingborg anser att det vore bra med en diskussion kring de regionala flygplatsernas funktion, hur de kompletterar varandra samt vilka ambitioner man har ur ett regionalt utvecklingsperspektiv för dessa.

Region Skåne instämmer och i granskningsversionen har strukturkartan utvecklats och förtydligats, både i text och bild. *Utvecklingsinriktningen* har kompletterats med ett avsnitt som beskriver betydelsen av Skånes tre flygplatser för linjetrafik: Malmö Airport, Ängelholm-Helsingborg Airport samt Kristianstad-Österlen Airport.

Vänsterpartiet i Skåne poängterar den regionala vikten av nya stambanor.

Region Skåne uppskattar återkopplingen och håller med om den regionala betydelsen av nya stambanor.

Trelleborgs kommun anser att behovet av transportinfrastruktur för godstransporter via Trelleborgs hamn bör lyftas i regionplanen.

Region Skåne instämmer och strukturkartan har i granskningshandlingen kompletterats för att lyfta fram Malmö, Trelleborg, Ystad och Helsingborg som viktiga strategiska godsnoder.

Tematiska fördjupningar

Övergripande

Följande aktörer har lämnat övergripande synpunkter beträffande de *Tematiska fördjupningarna*: Svedala kommun och Båstad kommun.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att aktörerna efterfrågar kompletteringar och förtydligande i textmaterialets innehåll såväl som kring skillnaderna mellan planförslagets olika avsnitt. Det poängteras att planeringsprinciperna inte bör ställa krav på kommunerna utan att dessa beslut tagits i samråd med de skånska kommunerna. Vidare föreslås att en behovsanalys kan göras för att belysa motstående intressen samt identifiera regionala och mellankommunala frågor.

***

Svedala kommun anser att det krävs ökat fokus och tydlighet beträffande klimatpåverkan, övergripande regionala lösningar för godstransporter, större infrastrukturutbyggnad, hållbar regional pendling, grön- och blåstrukturer samt lokalisering av större anläggningar.

Region Skåne instämmer och samtliga frågor som Svedala kommun lyfter har förtydligats i granskningshandlingen till *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

Båstad kommun anser att texten tydligare behöver synliggöra skillnaderna mellan förutsättningar, antagna strategier och vad som är regionplanens förslag. Alternativt att förutsättningarna tydligare separeras och får ett eget avsnitt.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och den röda tråden har förtydligats genom hela regionplanen, från utmaning, planeringsstrategi, planeringsprincip till genomförande, både i text och genom hänvisning till respektive del. Det är Region Skåne förhoppning att detta ska tydliggöra logiken och förenkla för läsaren att se och följa sambandet mellan regionplanens olika delar.

Kävlinge kommun anser att planeringsprinciper inte bör utformas på så vis att de lägger krav på de skånska kommunerna utan att ha föregåtts av gemensamma samtal och samsyn i frågorna. Kävlinge kommun påpekar att en behovsanalys kan göras för att synliggöra vilka behov som bör hanteras utifrån nuläge och målbild. En behovsanalys ger underlag att tydliggöra vilka frågor som bör hanteras inom ramen för regionplanen samt kan belysa motstående intressen. Det ger också förutsättning att identifiera gemensamma regionala eller mellankommunala frågor och på det sättet kan planen fungera som en plattform för att gemensamt se helheter, regionala utmaningar och möjligheter eller ge potential att agera kring gemensamma intressen och frågor som är strategiskt viktiga för Skåne.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och för att förtydliga regionplanens vägledande funktion och regionala och mellankommunala perspektiv i relation till kommunernas översiktsplanering har

regionplanens roll och ansvar utvecklats i granskningshandlingen, dels i avsnittet *Planeringsförutsättningar*, dels i avsnittet *Genomförande och uppföljning*.

Bromöllas, Hässleholms, Hörbys, Osbys, Kristianstads och Östra Göinges kommuner i Skåne Nordost anser att planeringsprinciperna inte kan innehålla krav på att kommuner ska verkställa och finansiera framtida insatser och åtgärder som fastställts utan att kommunerna har ingått i beslutet.

Region Skåne uppskattar synpunkten och för att förtydliga regionplanens vägledande funktion och regionala och mellankommunala perspektiv i relation till kommunernas översiktsplanering har regionplanens roll och ansvar utvecklats i granskningshandlingen, dels i avsnittet *Planeringsförutsättningar*, dels i avsnittet *Genomförande och uppföljning*.

Bebyggelseutveckling

Följande aktörer har lämnat övergripande synpunkter beträffande avsnittet *Bebyggelseutveckling*: Sydöstra Skåne, Bromölla kommun, Hässleholms kommun, Hörby kommun, Osby kommun, Kristianstads kommun, Östra Göinge kommun, Centerpartiet i Skåne, Kristianstad sjukhusstyrelse, Örkelljunga kommun, Lomma kommun, Hälso- och sjukvårdsnämnden och Helsingborgs stad.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att regionplanen behöver förtydliga sambandet mellan bebyggelseutveckling och infrastrukturutveckling. Vidare bör regionplanen förstärkas med planeringsprinciper som stödjer landsbygdsutveckling och det bör föras ett resonemang kring hur icke sammanhållen nybyggnation kan ske för utveckling av näringsliv och generationsboende på landsbygden. Regionplanen bör behandla framtida lokalisering av sjukvård då Region Skåne har rådighet i frågan och har stora möjligheter att konkret bidra till målet om ett flerkärnigt Skåne och motverka skillnader mellan stad och landsbygd och östra och västra Skåne. Lokalisering av och tillgång till regionalt viktiga funktioner som sjukvård, kulturinstitutioner, högre utbildning, energiproduktion och energiförsörjning lyfts som viktiga frågor att arbeta vidare med i regionplanen.

***

Sydöstra Skåne anser att sambandet mellan bebyggelseutveckling och infrastrukturutveckling bör förtydligas och att planen ska beakta de skilda förutsättningarna i olika delar av Skåne. Sydöstra Skåne anser vidare att regionplanen bör förstärkas med planeringsprinciper som stödjer landsbygdsutveckling i Skåne. Sydöstra Skåne påpekar vikten av att arbeta vidare med lokalisering av och tillgång till regionalt viktiga funktioner.

Region Skåne instämmer och har förtydligat sambandet mellan bebyggelseutveckling och kollektivtrafik i regionplanens *Utvecklingsinriktning*. De lokala kärnorna har i granskningshandlingen utvecklats och omarbetats till *strategiska noder* som utöver centralorter även innefattar viktiga serviceorter, kollektivtrafiknoder och noder för vandring och cykling. Planeringsprinciper som direkt stödjer landsbygdsutveckling finns bland annat i de tematiska avsnitten om *Kollektivtrafik* och *Digital infrastruktur*.

Bromöllas, Hässleholms, Hörbys, Osbys, Kristianstads och Östra Göinges kommuner i Skåne Nordost anser att regionplanen behöver förstärkas med planeringsprinciper som stödjer landsbygdsutveckling i Skåne.

Region Skåne har valt att hantera landsbygdsutvecklingen integrerat i planförslaget och landsbygdsperspektivet har förtydligats i flera olika delar av granskningshandlingen. I regionplanens *Utvecklingsinriktning* har de lokala kärnorna utvecklats och omarbetats till *strategiska noder* som utöver centralorter även innefattar viktiga serviceorter, kollektivtrafiknoder och noder för vandring och cykling. Planeringsprinciper som direkt stödjer landsbygdsutveckling finns bland annat i de tematiska avsnitten för *Kollektivtrafik* och *Digital infrastruktur*.

Centerpartiet i Skåne och Osby kommun anser att det bör föras resonemang kring hur icke sammanhållen nybyggnation kan ske för utveckling av näringsliv och generationsboende på landsbygden.

Region Skåne har i planförslaget valt att fokusera på att stärka Skånes flerkärnighet och kopplingen mellan bebyggelseutveckling och kollektivtrafik, då detta bidrar till att uppfylla målen för färdmedelsfördelning och en hållbar markanvändning.

Kristianstad sjukhusstyrelse anser att resonemangen i kapitlet tydligare skulle kunna knytas samman med strategier och mål för framtidens hälsosystem och dess strukturer.

Synpunkten uppskattas och färdplanen för framtidens hälsosystem har lagts till i mål, planer och program och avsnittet *Genomförande av regionplanen* har uppdaterats utifrån Region Skånes roll som sjukvårdsaktör. Området behöver arbetas vidare med i det fortsatta arbetet med att utveckla regionplanen och det regionplaneuppdrag Region Skåne har.

Örkelljunga kommun anser att regionplanen bör behandla framtida lokalisering av sjukvård.

Region Skåne håller med om att lokalisering av sjukvård är strukturbildande och att regionplanen är en viktig plattform. Området behöver arbetas vidare med i det fortsatta arbetet med att utveckla den regionala fysiska planeringen. Färdplanen för framtidens hälsosystem har lagts till i mål, planer och program och avsnittet *Genomförande av rgionplanen* har uppdaterats utifrån Region Skånes roll som sjukvårdsaktör.

Lomma kommun anser att regionplanen bör behandla framtida lokalisering av sjukvård. Vidare poängteras att Region Skåne har stora möjligheter att konkret bidra till målet om ett flerkärnigt Skåne och motverka skillnader mellan stad och landsbygd och östra och västra Skåne.

Region Skåne håller med om att lokalisering av sjukvård är strukturbildande och att regionplanen är en viktig plattform. Området behöver arbetas vidare med i det fortsatta arbetet med att utveckla den regionala fysiska planeringen. Färdplanen för framtidens hälsosystem har lagts till i mål, planer och program och avsnittet *Genomförande av regionplanen* har uppdaterats utifrån Region Skånes roll som sjukvårdsaktör.

Hälso- och sjukvårdsnämnden anser att demografiska skillnader mellan stad och landsbygd bör beaktas i planering av framtida hälso- och sjukvård.

Synpunkten är bra. Lokalisering av sjukvård är strukturbildande och regionplanen är en viktig plattform. Området behöver arbetas vidare med

i det fortsatta arbetet med att utveckla regionplanen och regionplaneuppdraget Region Skåne har.

Helsingborgs stad anser att avsnittet Bebyggelseutveckling bör utvecklas utifrån förutsättningar för uppvärmning och eltillförsel.

Region Skåne uppskattar återkopplingen och instämmer i att dessa frågor är viktiga kopplat till bebyggelseutveckling men ser att det i denna version av regionplanen är mer ändamålsenligt att samla alla energifrågor under den tematiska fördjupningen Energiförsörjning. Energiperspektivet kan utifrån behov av stöd komma att utvecklas i andra delar av regionplanen framöver.

Skånes flerkärnighet

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Skånes flerkärnighet*: Akademiska hus, Staffanstorps kommun, Bjuvs kommun, Båstad kommun, Helsingborgs stad, Höganäs kommun, Klippans kommun, Perstorps kommun, Åstorps kommun, Ängelholms kommun, Örkelljunga kommun, Svalövs kommun, Skånes Socialdemokratiska partidistrikt och Hälso- och sjukvårdsnämnden.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att regionplanen har ett starkt fokus på Skånes tillväxtmotorer och regionala kärnor och att resterande orter glöms bort och får inte ta lika mycket plats. Det behövs ett breddat fokus och fortsatt arbete med att binda samman regionens centralorter, dels för att bibehålla flerkärnigheten, dels för att bibehålla utvecklingskraften i det regionala territoriet. Regionplanen får inte glömma landsbygdsperspektivet. Planeringsprincipen ”Utveckla de lokala kärnorna så att deras grundutbud av service och funktion som mötesplats upprätthålls” bör vidareutvecklas och beskriva de lokala kärnornas roll i framtiden, exempelvis kring kollektivtrafikförsörjning, service och viss vård. Dessutom bör förtydligande göras kring hur tillväxtmotorer och regionala kärnor ska bistå de lokala kärnorna.

Avsnittet Skånes flerkärnighet har utgått ur granskningshandlingen

***

Akademiska hus anser att Skånes flerkärnighet är viktigt för att driva utvecklingen framåt beträffande högre utbildning och forskning. Vidare påpekas att det bör finnas valmöjligheter beträffande boende och transporter.

Region Skåne uppskattar att Akademiska hus ser nyttan med regionplanens inriktning mot ett flerkärnigt Skåne. Region Skåne delar uppfattningen att det är viktigt med valmöjligheter beträffande boende och transporter och menar att ett flerkärnigt Skåne stödjer en sådan utveckling.

Staffanstorps kommun anser att regionplanen i sin nuvarande form fokuserar för mycket på Skånes tillväxtmotorer och regionala kärnor och att planering av bebyggelse ska planeras utifrån befintliga strukturer och kollektivtrafiknära lägen. Detta anses problematiskt då andra delar av Skåne inte får samma fokus.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och avsnittet *Skånes flerkärnighet* har utgått ur granskningshandlingen och innehållet har istället integrerats i regionplanens *Utvecklingsinriktning*. Lokala kärnor har ersatts av *strategiska noder* för att synliggöra fler mindre orter som är betydelsefulla ur ett regionalt och funktionellt perspektiv och som också utgör delar av den befintliga struktur som bör utvecklas.

Bjuvs, Båstads, Helsingborgs, Höganäs, Klippans, Perstorps, Åstorps, Ängelholms och Örkelljungas kommuner i Familjen Helsingborg påpekar att de lokala kärnorna utgör en viktig funktion och att planeringsprincipen ”Utveckla de lokala kärnorna så att deras grundutbud av service och funktion som mötesplats upprätthålls” (sida 50) behöver kompletteras med exempelvis kollektivtrafik. Vidare poängteras vikten av att beakta landsbygdsperspektivet vid utveckling av kollektivtrafiken.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och avsnittet *Skånes flerkärnighet* har utgått ur granskningshandlingen och innehållet har istället integrerats i regionplanens *Utvecklingsinriktning*. Lokala kärnor har ersatts av *strategiska noder* och redovisas med tydligare kriterier i granskningshandlingen, bland annat kollektivtrafik.

Svalövs kommun anser att planeringsprincipen ”Utveckla de lokala kärnorna så att deras grundutbud av service och funktion som mötesplats upprätthålls” (sida 50) behöver kompletteras med exempelvis kollektivtrafik.

Region Skåne instämmer i synpunkten och avsnittet *Skånes flerkärnighet* har utgått ur granskningshandlingen och innehållet har istället integrerats i regionplanens *Utvecklingsinriktning*. Lokala kärnor har ersatts av *strategiska noder* och redovisas med tydligare kriterier i granskningshandlingen, bland annat kollektivtrafik.

Båstad kommun påpekar att de lokala kärnorna utgör en viktig funktion och att planeringsprincipen ”Utveckla de lokala kärnorna så att deras grundutbud av service och funktion som mötesplats upprätthålls” (sida 50) behöver kompletteras med de lokala kärnornas roll i framtiden (2040–2050) samt hur tillväxtmotorer och regionala kärnor ska bistå de lokala kärnorna.

Region Skåne uppskattar synpunkterna. Avsnittet *Skånes flerkärnighet* har utgått ur granskningshandlingen och innehållet har istället integrerats i regionplanens *Utvecklingsinriktning*. Begreppet lokala kärnor har ersatts av strategiska noder och redovisas med tydligare kriterier i granskningshandlingen. Region Skåne ser att de *strategiska noderna* ska kunna vara ett underlag för fortsatt dialog och diskussioner om kommunala och regionala prioriteringar.

Skånes Socialdemokratiska partidistrikt anser att det kan krävas utjämnande insatser för att öka utvecklingstakten i hela Skåne.

Region Skåne instämmer och *Regionplan för Skåne 2022–2040* ska vara ett verktyg för att stärka Skånes utveckling som flerkärnig arbetsmarknads- och bostadsregion. Den är en gemensam grund som underlättar samordning av fysiska strukturer över kommungränserna och bidrar till att skapa ett sömlöst Skåne för invånarna.

Hälso- och sjukvårdsnämnden påpekar att specialistsjukvård redan idag bedrivs på andra orter än de regionala kärnorna och att den utvecklingen sannolikt kommer att fortsätta. Vidare önskas en definition och förtydligande kring begreppet specialistsjukvård.

Synpunkterna uppskattas och specialistsjukvård nämns nu i fliken *Utvecklingsinriktning* i avsnittet *Skånes tillväxtmotorer i samspel med sitt*

omland **som del i förklaringen av vad en tillväxtmotor bör bidra med i den regionala helheten.**

Planering av bebyggelsen

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Planering av bebyggelsen*: Osby kommun, Centerpartiet i Skåne, Staffanstorps kommun, Landskrona stad, Sjukhusstyrelse Hässleholm, Trelleborgs kommun, Lomma kommun, Lunds kommun, Eslövs kommun, Bromölla kommun, Kollektivtrafiknämnden, Skånes Socialdemokratiska partidistrikt, Region Stockholm, Akademiska hus, Lunds universitet, Lunds universitets studentkårer, Sydöstra Skåne, Lennart Nord och Lantbrukarnas riksförbund i Skåne.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om vikten av ett regionalt eller mellankommunalt perspektiv beträffande hållbar markanvändning och att värna jordbruksmarken. Regionplanen bör formulera tydliga planeringsprinciper kopplat till exploatering av jordbruksmark. Resonemanget kring effektiv markanvändning i anslutning till kollektivtrafiknära lägen bör vara tydligare samt att det behöver tydliggöras att en bebyggelseutveckling i strategiska lägen också kan utgöra en förutsättning för utökad kollektivtrafik. Planeringsprincipen om att bebyggelseutvecklingen ska planeras utifrån befintliga strukturer och genom förtätning i strategiska lägen kan utvecklas genom att definiera vad dessa strukturer består av samt hur befintlig struktur som inte är önskvärd eller utgör ett hinder för att kunna nå andra mål, exempelvis miljömål.

Vidare behöver begreppet kollektivtrafiknära och strategiskt läge definieras. Tillgängligheten och förutsättningarna för kollektivtrafik behöver förstärkas och belysas tydligare och vidare behöver text och kartor stämma överens bättre gällande exempelvis regionala kollektivtrafiknoder och kollektivtrafikstråk i sydöstra Skåne, både beträffande nuläge och framtida utveckling. Regionplanen behöver beröra att det finns möjlighet för framtida strukturförändringar avseende kollektivtrafikens förutsättningar, speciellt med hänvisning till de projekt som pågår och berör ökad mobilitet. Det måste gå att leva, arbeta och bo även utanför de större städerna i Skåne och regionplanen bör därför ha ett mer möjliggörande fokus än begränsande.

***

Osby kommun och Centerpartiet i Skåne påpekar vikten av ett regionalt eller mellankommunalt perspektiv på jordbruksmarken och åkermarken och att regionplanen bör formulera tydliga planeringsprinciper kopplat till exploatering av jordbruksmark och åkermark.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och jordbruksmarkens värden och utmaningar har förtydligats i granskningshandlingen. Region Skåne förtydligar i regionplanen vikten av att argumentera för skälen när man tar jordbruksmark i anspråk, men gör inget tydligt ställningstagande i övrigt i aktuell version av Regionplan för Skåne 2022–2040.

Centerpartiet i Skåne anser att planeringsprinciperna (sida 52) bör kompletteras med ett resonemang om att bebyggelseutveckling i strategiska lägen även kan skapa förutsättningar för utökad kollektivtrafik.

Region Skåne instämmer och har förtydligat sambandet mellan bebyggelseutveckling och kollektivtrafik i regionplanens *Utvecklingsinriktning*. De lokala kärnorna har i granskningshandlingen utvecklats och omarbetats till *strategiska noder* som utöver centralorter även innefattar viktiga serviceorter, kollektivtrafiknoder och noder för vandring och cykling. Bebyggelseutveckling i kollektivtrafiknoderna stärker resandeunderlaget och ger förutsättningar för att utveckla

kollektivtrafiken ytterligare samt stärker utvecklingen av den flerkärniga ortsstrukturen.

Staffanstorps kommun efterlyser en regionplan som inte begränsar utan möjliggör. Att värna nationella eller regionala värden som jordbruksmark eller vissa trafikslag bör inte ställas över enskilda kommuners utvecklingsbehov och det måste gå att leva, arbeta och bo även utanför de större städerna i Skåne.

Region Skåne håller med om att regionplanen ska möjliggöra en utveckling i hela Skåne, även i mindre orter och på landsbygden. Region Skåne har reviderat planhandlingen och menar att utvecklingsinriktningen mot ett flerkärnigt Skåne stödjer en sådan utveckling.

Landskrona stad anser att resonemanget kring effektiv markanvändning i anslutning till stationslägen behöver förtydligas. Trots högklassig jordbruksmark bör angränsande mark kunna utvecklas för bostäder och verksamheter för att dra nytta av befintlig infrastruktur.

Region Skåne håller med om att det behövs tydligare resonemang och ställningstagande om målkonflikten mellan behov av bebyggelseutveckling i kollektivnära lägen och jordbruksmarkens användning. Detta är ett område som Region Skåne kommer att undersöka närmare bland annat genom utvecklingen av scenarieanalyser under 2021–2022, som kommer att tydliggöra vilka konsekvenser bebyggelseutvecklingen får för jordbruksmarken.

Sjukhusstyrelse Hässleholm anser att hälso- och sjukvårdens utmaningar bör lyftas tydligare i de fall då den fysiska planeringen kan påverka utvecklingen. Vidare saknas hänvisning till investeringar i sjukhustillbyggnad (FORTH) samt investeringsbehovet i Kristianstad med tanke på översvämningsrisker.

Region Skåne håller med om att hälso- och sjukvårdens utmaningar är viktiga för den fysiska planeringen och att regionplanen kan vara en viktig plattform för fortsatt arbete. Regionplan för Skåne 2022–2040 är en strukturell och övergripande plan med ett regionalt fokus och visar främst på strukturer som är betydelsefulla för den regionala fysiska planeringen. Utbyggnaden av stora sjukhus har dock en påverkan på samhällsutveckling och samhällsplanering och det är önskvärt med ett ökat samarbete framöver inom ramen för genomförandet av regionplanen.

Trelleborgs kommun anser att resonemanget om att förtäta i centrala lägen kan utvecklas ytterligare. Vidare föreslår Trelleborgs kommun att regionplanen kompletteras med en planeringsstrategi benämnd Närhet. Detta för att bidra till att uppnå den större tillgång till arbete, bostäder, utbildning, service och rekreation som eftersträvas samt för att minska antalet persontransporter genom planering av bebyggelsen.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och det är ett intressant inspel med frågeställningen om närhet som tas med till det fortsatta arbetet med regional fysisk planering.

Lomma kommun påpekar vikten av att lokalisera handel till områden som har god tillgång till kollektivtrafik.

Region Skåne instämmer i att kopplingen mellan handel och kollektivtrafik är ett intressant förslag som tas med framöver till det fortsatt arbetet med regional fysisk planering.

Lunds kommun anser att det vore fördelaktigt om regionplanen kan föra ett resonemang om effekterna av pågående och planerad utbyggnad i Skånes kommuner, detta för att ge ett tydligare framtidsperspektiv.

Region Skåne uppskattar synpunkterna. Som utgångspunkt för de workshoppar som inledde regionplanearbetet och genomfördes tillsammans med kommunerna under hösten 2019 presenterades kartläggningar som Region Skåne genomfört av hur utvecklingen sett ut med avseende bland annat bostadsbyggande, byggande på jordbruksmark och stationstillgängligt byggande. Dessa analyser och resultatet av workshopparna har utgjort underlag vid framtagande av regionplanen. Eftersom planen håller en övergripande nivå görs dock ingen djupdykning i aktuell version av Regionplan för Skåne 2022–2040. Under avsnittet *Planeringsförutsättningar* presenteras pågående trender och utmaningar som är viktiga för den fysiska planeringen att adressera på den regionala övergripande nivån. *Utvecklingsinriktningen* har kompletterats med en kort text utifrån analyser som Region Skåne genomfört om hur Skånes flerkärniga ortsstruktur har utvecklats och utmaningar med en utveckling mot fåkärnighet.

Eslövs kommun anser att det är positivt att regionplanen lyfter fram vikten av att planera i kollektivtrafiknära lägen. Dock behöver det finnas mer samarbete mellan kommun och region gällande kompletterande kopplingar till och från dessa för att strukturen ska fungera som helhet.

Region Skåne uppskattar synpunkterna. Inom Skånetrafiken pågår för närvarande ett pilotprojekt för landsbygdstrafik (Plusresa) för områden med ett glesare resandebehov. Förhoppningen är att detta på sikt ska kunna utvecklas till ett koncept som skapar ökad tillgänglighet med kollektivtrafik på landsbygden i Skåne.

Regionplanens resonemang om att bygga i stationsnära lägen bygger på att kommunen har tillgång till mark. Detta innebär att kommuner med lite mark att tillgå har färre valmöjligheter vid planering av ny bebyggelse. Bromölla kommun anser att regionplanen bör skapa förutsättningar för kommunerna att bygga i stationsnära lägen.

Region Skåne förstår att den situation som Bromölla kommun beskriver kan vara hämmande för bebyggelseutvecklingen på en ort. Med kommunens planmonopol kan kommunerna ge förutsättningar för den önskade utvecklingen men inte, i vissa fall, se den genomföras. Region Skåne inleder gärna samtal kring hur om den typen av begränsningar kan hanteras inom regional fysisk planering.

Kollektivtrafiknämnden ser positivt på de planeringsprinciper som finns i avsnittet Planering av bebyggelsen (sida 52).

Den positiva återkopplingen uppskattas. Det är viktigt att det finns samsyn mellan Region Skånes nämnder och organisationens områdesstrategier för olika verksamhetsområden.

Skånes Socialdemokratiska partidistrikt önskar definition av begreppet kollektivtrafiknära.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och granskningshandlingen har kompletterats med en lista över centrala begrepp i *Regionplan för Skåne 2022–2040* där definitionen av kollektivtrafiknära läge framgår.

Region Stockholm anser att avsnittet Planering av bebyggelse (sida 51) kan utvecklas genom att definiera vad dessa strukturer består av samt hur befintlig struktur som inte är önskvärd eller utgör ett hinder för att kunna nå andra mål, exempelvis miljömål, ska hanteras. Vidare önskar Region Stockholm definition av begreppet strategiskt läge.

Befintliga strukturer kan vara barriärer och utgöra hinder för önskvärd utveckling. Region Skåne har inte utrett den frågan i granskningshandlingen men tar med resonemanget till framtida arbete. I granskningshandlingen har texten om strategiska lägen utvecklats och förtydligats.

Akademiska hus anser att campusområden som ligger i kollektivtrafiknära lägen ska ges möjlighet att utvecklas vidare för att vara konkurrenskraftiga och utgöra naturliga mötesplatser.

Region Skåne uppskattar att Akademiska hus har höga ambitioner för campusområdena i Skåne och menar att regionplanens inriktning mot ett flerkärnigt Skåne stödjer denna ambition.

Lunds universitet påpekar vikten av en väl utbyggd kollektivtrafik till universitetets olika campusområden samt betydelsen av billiga studentbostäder i kollektivtrafiknära lägen.

Region Skåne instämmer och uppskattar återkopplingen. Tillgängligheten till universitetens campusområden är viktig och has i åtanke vid planering av kollektivtrafiken. Tillgången till billiga bostäder och studentbostäder av god kvalitet är en aspekt av flera varför en fungerade bostadsförsörjning är så viktig för Skåne.

Sydöstra Skåne anser att tillgänglighet och förutsättningar för kollektivtrafik bör förstärkas och presenteras tydligare. Regionplanen bör föra ett resonemang om ~~att~~ framtida strukturförändringar gällande kollektivtrafikens förutsättningar med hänvisning till projekt för ökad mobilitet. Vidare anser Sydöstra Skåne att kartorna för regionala kollektivtrafiknoder och kollektivtrafikstråk bör kompletteras med fler orter och noder.

Region Skåne instämmer och har förtydligat sambandet mellan bebyggelseutveckling och kollektivtrafik under rubriken *Utvecklingsinriktning* i granskningshandlingen. De lokala kärnorna har utvecklats och omarbetats till *strategiska noder* för att synliggöra fler mindre orter som är betydelsefulla ur ett regionalt och funktionellt perspektiv. De innefattar utöver centralorter även viktiga serviceorter, kollektivtrafiknoder och noder för vandring och cykling. Bebyggelseutveckling i kollektivtrafiknoderna stärker resandeunderlaget och ger förutsättningar för att utveckla kollektivtrafiken ytterligare samt stärker utvecklingen av den flerkärniga ortsstrukturen.

Region Skåne vill vidare hänvisa till Trafikförsörjningsprogram för Skåne 2020–2030 avseende kollektivtrafikens utveckling.

Lunds universitets studentkårer anser att regionplanen presenterar bra förslag gällande utbyggnad av kollektivtrafik och cykelinfrastruktur samt kring byggnation av bostäder i kollektivtrafiknära lägen.

Region Skåne uppskattar den positiva återkopplingen.

Lennart Nord anser att regionplanen bör ta större ansvar i frågan om var i Skåne befolkningstillväxt kan ske med tanke på Skånes högklassiga jordbruksmark. Vidare påtalas att regionplanen bör ange grunddragen och ge riktlinjer för bebyggelselokalisering, samt beakta Coronapandemin och klimatkrisens betydande effekter på människors framtida boendepreferenser. Vidare påpekar Lennart Nord att resonemangen om barns utemiljöer i förhållande till förtätning kan utvecklas och förstärkas.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och jordbruksmarkens värden och utmaningar har förtydligats i granskningshandlingen och det är en tydlig målkonflikt. Region Skåne förtydligar i regionplanen vikten av att argumentera för skälen när man tar jordbruksmark i anspråk, men gör inget tydligt ställningstagande i övrigt i aktuell version av *Regionplan för Skåne 2022–2040*. Här kan ytterligare utvecklingsarbete göras gemensamt av planeringsaktörerna om det efterfrågas.

Region Skåne har valt att lägga *Regionplan för Skåne 2022–2040* på en övergripande och strategisk nivå och stärka utvecklingsinriktningen och resonemanget om utvecklingen av ett flerkärnigt Skåne. Denna regionplan går alltså inte närmare in på var bebyggelsen ska lokaliseras utan lämnar detta till de kommunala översiktsplanerna.

Ett tillägg om pandemin har tillförts avsnittet om relevanta trender för Skåne och möjliga effekter. Dock finns inte möjlighet att genomföra denna utvärdering i detta skede av regionplaneprocessen, men planeras preliminärt till 2022. Klimatperspektivet har utvecklats i granskningshandlingen, bland annat i avsnittet om *Klimatanpassad bebyggelseutveckling.*

Region Skåne håller med om att barnperspektivet är viktigt i planeringen och är särskilt aktuellt att bevaka när det gäller förtätning. Region Skåne har tidigare tagit fram ett *TemaPM Tätare Skåne* som syftar till att inspirera de skånska kommunerna att se över möjligheter till förtätning på ortsnivå.

Lantbrukarnas riksförbund i Skåne anser att regionplanen bör peka ut områden för Landsbygdsutveckling i Strandnära lägen (LIS) i samarbete med de kommuner som är intresserad av frågan.

Region Skåne uppskattar synpunkterna men LIS-områden bedöms inte aktuella att inarbeta i *Regionplan för Skåne 2022–2040*. Dessutom är de under utredning vilket ger ytterligare anledning att avvakta.

Gestaltad livsmiljö

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Gestaltad livsmiljö*: Båstad kommun, Staffanstorps kommun, Kulturnämnden, Skånes Hembygdsförbund, Lennart Nord och Lunds universitet.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att kulturmiljöperspektivet saknas i regionplanen, att trygghet kan främjas genom insatser i den offentliga miljön och vikten av kultur i alla delar av samhället samt att begreppet gestaltad livsmiljö bör förklaras mer konkret.

***

Båstad kommun anser att kulturmiljöperspektivet saknas i regionplanen.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och avsnittet *Gestaltad livsmiljö* har arbetats om och kulturmiljöperspektivet omnämns på fler ställen i granskningshandlingen. Ett fördjupat arbete kring kulturmiljö kommer att bedrivas i genomförandet av planen, särskilt kopplat till de planerade satsningarna i anslutning till gestaltad livsmiljö.

Staffanstorps kommun påpekar att en bebyggd miljö upplevs tryggare om människor har överblick och att trygghet kan främjas genom riktade insatser i den offentliga miljön.

Region Skåne delar Staffanstorps kommuns uppfattning. Region Skåne har valt att adressera trygghetsfrågorna i regionplanen genom att understryka de faktorer i samhällsplaneringen som påverkar både vår faktiska och upplevda trygghet. Region Skåne menar att trygghet kommer ur jämlika livsvillkor och väl gestaltade och inkluderande livsmiljöer. Det är därför viktigt att lyfta just gestaltningens betydelse i samhällsplaneringen.

Kulturnämnden påpekar vikten av kultur och att det är viktigt att kulturaspekten är närvarande i samhället. Genom insatser inom alla ansvarsområden finns goda förutsättningar för att arbeta förebyggande för en förbättrad och jämlik hälsa samt på sikt främja människors välbefinnande. Kulturnämnden påpekar vidare vikten av platsens betydelse i relation till ett socialt hållbarhetsperspektiv och att dela en rumslig konstant som exempelvis en värdefull kulturmiljö bidrar till upplevelser, attraktivitet, möten och gemensamt identitetsskapande.

Region Skåne delar Kulturnämndens uppfattning. *Avsnittet Gestaltad livsmiljö* har arbetats om i granskningshandlingen och kulturmiljöperspektivet har utvecklats. Granskningshandlingen har även kompletterats med en skrivning om den offentliga konstens betydelse. Avsnittet *Hälsofrämjande livsmiljö* har kompletterats med ett stycke om gestaltad livsmiljö. Kulturmiljövård är ett riksintresse av regionalt värde för Skåne. De regionala värdena förklaras under avsnittet *Planeringsförutsättningar*.

Skånes hembygdsförbund önskar att begreppen kultur och kulturarv lyfts fram tydligare.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och avsnittet *Gestaltad livsmiljö* har förtydligats så att det framgår att gestaltad livsmiljö avser hur arkitektur, form, design, konst och kulturarv på olika sätt formar samhället och invånarens vardag och hur de kan bidra till att lösa samhällsutmaningar. Kulturmiljö och kulturarv är inräknat i det som benämns gestaltad livsmiljö baserat på den nationella politiken och Region Skånes strategi för gestaltad livsmiljö, som båda behandlar kulturarv.

Lennart Nord ställer sig frågande kring vad som konkret menas med begreppet gestaltad livsmiljö. Vidare anser Lennart Nord att praktisk verklighet är mer konkret än ”livsmiljö”.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och avsnittet *Gestaltad livsmiljö* har förtydligats så att det framgår att gestaltad livsmiljö avser hur arkitektur, form, design, konst och kulturarv på olika sätt formar samhället och invånarens vardag och hur de kan bidra till att lösa samhällsutmaningar. Begreppet gestaltad livsmiljö används baserat på den nationella politiken och Region Skånes strategi för gestaltad livsmiljö.

Lunds universitet anser att planeringsprincip ”Använd perspektivet gestaltad livsmiljö i samhällsplaneringen” (sida 53) kan kompletteras genom att ”kulturmiljö” skrivs om till "kulturarv, levande kultur och transformativ kulturmiljö”. Lunds universitet anser att planeringsprincip ”Vidareutveckla och sprid kunskap om gestaltad livsmiljö” kan kompletteras genom att ”och förvaltare” ändras till ”och förvaltare, samt underlätta kommunikation med Skånes befolkning".

Region Skåne uppskattar synpunkterna och avsnittet *Gestaltad livsmiljö* har förtydligats så att det framgår att gestaltad livsmiljö avser hur arkitektur, form, design, konst och kulturarv på olika sätt formar samhället och invånarens vardag och hur de kan bidra till att lösa samhällsutmaningar. Kulturmiljö och kulturarv är inräknat i det som benämns gestaltad livsmiljö baserat på den nationella politiken och Region Skånes strategi för gestaltad livsmiljö, vilka båda behandlar kulturarv.

Bostadsförsörjning

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Bostadsförsörjning*: Hälso- och sjukvårdsnämnden, Lomma kommun, Malmö stad, Bjuvs kommun, Region Stockholm, Lunds universitets studentkårer, Akademiska hus, Östra Skånes Byggförening.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att regionplanen ytterligare behöver belysa behovet av bostäder och planeringsriktlinjen för bostadsförsörjningen behöver konkretiseras, exempelvis gällande hur bostadsbeståndet ska nyttjas mer effektivt. Vidare saknas det uttalade bostadsförsörjningsmål för nordvästra Skåne och de lokala kärnorna.

***

Lomma kommun anser att planeringsprincipen ”Säkerställ att det finns bostäder som motsvarar behovet i Skåne” (sid 54) endast ger indirekt stöd till kommunerna och vill lyfta frågan om en regional bedömning av kommunalt bostadsbehov vilket skulle kunna hjälpa kommunen att göra markanspråk för utbyggnadsområden.

Regionplan för Skåne 2022–2040 redovisar i nuläget inte förslag till några bostadsförsörjningsmål, men det finns anledning att diskutera vad som är rimlig bostadsutveckling utifrån efterfrågan på en regional nivå. Analyser på detta område genomförs och är ett arbete som kan utvecklas i samverkan med kommunerna utifrån behov. Region Skåne gör årliga beräkningar av bostadsbehov och marknadsdjup som kommuniceras till allmänheten och kommunerna.

Region Skåne är intresserad av en fördjupad dialog med kommunerna avseende den regionala planeringens roll i att formulera bostadsförsörjningsmål för delar av Skåne eller enskilda kommuner.

Malmö stad anser att avsnittet om bostadsförsörjning bör konkretiseras exempelvis hur bostadsbeståndet ska nyttjas mer effektivt, och att regionplanen bör fokusera på andra lösningar än nyproduktion. Vidare saknas en analys om att bostäderna måste finnas där folk

vill bo och att det därför är viktigt att beskriva enskilda kommuners roll beträffande bostadsförsörjning. Malmö stad påpekar vidare att planeringsprinciperna för bostadsförsörjning måste följas på ett sätt som gör att alla kommuner planerar för en generell bostadsförsörjning. Regionplanen bör inkludera vikten av att bygga yteffektivt för att hushålla med jordbruksmark och områden med höga naturvärden.

Region Skåne gör årliga beräkningar av bostadsbehov och marknadsdjup som kommuniceras till allmänheten och kommunerna. Region Skåne menar att detta därför inte behöver göras i planhandlingarna.

Granskningshandlingen har kompletterats på ett sådant sätt att svårigheterna på bostadsmarknaden för hushåll med svag ekonomi och svag anknytning till bostadsmarknaden framgår tydligare. Det långsiktiga behovet av bostäder i Skåne har belysts ytterligare. Granskningshandlingen har vidare kompletterats så att utmaningarna med markens användning framgår tydligare.

Region Skåne är intresserad av en fördjupad dialog med kommunerna avseende den regionala planeringens roll i att formulera bostadsförsörjningsmål för delar av Skåne eller enskilda kommuner. Region Skåne arbetar aktivt i Skånes bostadsnätverk. Exempelvis frågor som rör bostadsbeståndets nyttjande hanteras inom ramen för detta nätverk.

Bjuvs kommun anser att det saknas bostadsförsörjningsmål för nordvästra Skåne och de lokala kärnorna. Bjuvs kommun önskar föra dialog med Region Skåne angående förväntad befolkningsutveckling.

Regionplan för Skåne 2022–2040 redovisar i nuläget inte förslag till några bostadsförsörjningsmål, men det finns anledning att diskutera vad som är rimlig bostadsutveckling utifrån efterfrågan på en regional nivå. Analyser på detta område genomförs och är ett arbete som kan utvecklas i samverkan med kommunerna utifrån behov. Region Skåne gör årliga beräkningar av bostadsbehov och marknadsdjup som kommuniceras till allmänheten och kommunerna.

Region Skåne välkomnar att Bjuvs kommun bjuder in till dialog angående förväntad och befolkningsutveckling och deltar gärna.

Region Stockholm vill lyfta fram det mervärde som regional planering kan tillföra för att hantera regionala utmaningar beträffande bostadsförsörjning. Vidare anser Region Stockholm att behovet av bostäder kan belysas ytterligare.

Regionplan för Skåne 2022–2040 redovisar i nuläget inte förslag till några bostadsförsörjningsmål, men det finns anledning att diskutera vad som är rimlig bostadsutveckling utifrån efterfrågan på en regional nivå. Analyser på detta område genomförs och är ett arbete som kan utvecklas i samverkan med kommunerna i Skåne utifrån behov. Region Skåne gör årliga beräkningar av bostadsbehov och marknadsdjup som kommuniceras till allmänheten och kommunerna.

Lunds universitets studentkårer och Akademiska hus påpekar att tillgången till billiga bostäder och studentbostäder av god kvalitet är en mycket viktig fråga som regionplanen borde hantera.

Region Skåne håller med om att tillgången till bostäder för exempelvis studenter är en viktig fråga. Det är en viktig aspekt av flera för en

fungerande bostadsförsörjning i Skåne. Granskningshandlingen har kompletterats på ett sådant sätt att svårigheterna på bostadsmarknaden för hushåll med svag ekonomi och svag anknytning till bostadsmarknaden framgår tydligare.

Centerpartiet i Skåne önskar att regionplanen för ett resonemang om vikten av bostadsutveckling för att kompetens och kunskap ska stanna i regionen.

Region Skåne håller med om att tillgången till bostäder är en viktig aspekt för en fungerande bostadsförsörjning och en central del av den regionala utvecklingen. Region Skåne arbetar aktivt med Skånskt bostadsnätverk vars syftet är att vara en samlande kraft för ökat bostadsbyggande och en bostadsmarknad i balans i Skåne.

Näringsliv och besöksnäring

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Näringsliv och besöksnäring*: Kulturnämnden, Centerpartiet i Skåne, Lunds kommun, Malmö stad, Lomma kommun, Bjuvs kommun, Eslövs kommun, Bromölla kommun, Hässleholms kommun, Hörby kommun, Osby kommun, Kristianstads kommun, Östra Göinge kommun, Sydöstra Skåne, Tillväxtverket och Romeleås- och Sjölandskapskommittén.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att besöksnäringen är av stor betydelse och att det är en viktig faktor för landsbygdsutveckling. Besöksnäring behöver beskrivas och planeringsprincipernas koppling till besöksnäringen, kultur och natur behöver tydliggöras. Kapitlet behöver generellt förstärkas ytterligare i synnerhet de delar som handlar om besöksnäring och destinationsutveckling. Ett strategiskt arbete för hållbar besöksnäring behöver säkerställas i den fysiska planeringen. Vidare önskas ett fördjupat resonemang kring verksamhetsetableringar och vilka konsekvenser det får för kommunerna, samt ett mer utvecklat resonemang om vilka behov näringslivet har i ett längre tidsperspektiv.

I granskningshandlingen heter avsnittet *Näringsliv*.

***

Kulturnämnden föreslår att avsnittet Näringsliv och besöksnäring (sida 53) kompletteras med följande tillägg: ”Företag och entreprenörer som bygger sin verksamhet på kultur och kreativitet representerar viktiga näringar för Skåne”.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och den tematiska fördjupningen *Näringsliv* är omarbetad i granskningshandlingen och har kompletterats med en beskrivning av kultur och kreativa näringar.

Centerpartiet i Skåne påpekar att Matlandet Skåne behöver nämnas samt Region Skånes egna ansvar gällande näringsliv och besöksnäring.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och granskningshandlingen har kompletterats med *Skånes livsmedelsstrategi 2030,* vilken är kopplad till fysisk planering i relation till en hållbar mark- och vattenanvändning då Skåne bland annat ska leda vägen till ett hållbart livsmedelssystem. *Matlandet Skåne* är ett visionsdokument som endast gäller Region Skånes interna verksamhet.

Region Skånes roll har förtydligats i kapitlen *Planeringsförutsättningar* respektive *Genomförande* i granskningshandlingen.

Lunds kommun anser att resonemangen om besöksnäring och destinationsutveckling bör förstärkas. Vidare påpekar Lunds kommun betydelsen av besöksnäring och att det är en viktig faktor för landsbygdsutveckling.

Region Skåne instämmer i synpunkterna och har utvecklat resonemangen i de tematiska avsnitten om *Näringsliv* och *Regionala vandringsleder och cykelleder för rekreation och turism*. Utvecklingsarbetet kopplat till besöksnäring och destinationsutveckling kommer att fortsätta i genomförandet och förtydligas där.

Malmö stad påpekar att näringslivets utveckling påverkas av många faktorer och aktörer och anser att det är viktigt att dessa frågor hanteras i regionplanen.

Region Skåne instämmer och har utvecklat avsnittet *Näringsliv* i granskningshandlingen med en utförligare beskrivning vad gäller branschbredd samt förutsättningar som spelar in för näringslivets framtida utveckling. Vidare har planeringsprinciperna omformulerats och kompletterats.

Lomma kommun undrar om Region Skåne avser utveckla avsnittet om näringsliv och besöksnäring. Lomma kommun föreslår att Region Skåne utreder och analyserar behovet av verksamhetsmark idag och i framtiden, exempelvis regionala zoneringar över var det lämpar sig att placera olika typer av verksamheter.

Region Skåne instämmer och har utvecklat avsnittet *Näringsliv* i granskningshandlingen. En ny planeringsprincip som stöd och vägledning vid planering av nya verksamhetsområden har tagits fram. I genomförandedelen föreslås en behovs- och konsekvensanalys av nya verksamhetsområden i Skåne.

Bjuvs kommun önskar en fördjupad diskussion i regionplanen kring verksamhetsetableringar och vilka konsekvenser det får för kommunerna. Vidare påpekar Bjuvs kommun att ett syfte med regionplanen borde vara att överbrygga mellanrummet mellan regionalt tillväxtarbete och kommunernas översiktsplanearbete.

Region Skåne instämmer och har utvecklat avsnittet *Näringsliv* i granskningshandlingen. En ny planeringsprincip som stöd och vägledning vid planering av nya verksamhetsområden har tagits fram. I genomförandedelen föreslås en behovs- och konsekvensanalys av nya verksamhetsområden i Skåne.

För att förtydliga regionplanens vägledande funktion, samt det regionala och mellankommunala perspektivet i relation till kommunernas översiktsplanering har regionplanens roll och ansvar utvecklats i granskningshandlingen, dels i *Planeringsförutsättningar*, dels i *Genomförande och uppföljning*.

Eslövs kommun anser att avsnittet om näringsliv och besöksnäring bör utvecklas exempelvis beträffande om vilka behov näringslivet har på längre sikt. För att kunna tillgodose behovet av mark för verksamheter och minimera ianspråktagandet av oexploaterad mark skulle en planeringsprincip kunna fokusera på att utforska möjligheten att förtäta befintliga verksamhetsområden.

Region Skåne instämmer och har utvecklat avsnittet *Näringsliv* i granskningshandlingen med en utförligare beskrivning vad gäller

branschbredd samt förutsättningar som spelar in för näringslivets framtida utveckling. En ny planeringsprincip som stöd och vägledning vid planering av nya verksamhetsområden har tagits fram. I genomförandedelen föreslås en behovs- och konsekvensanalys av nya verksamhetsområden i Skåne.

Bromöllas, Hässleholms, Hörbys, Osbys, Kristianstads och Östra Göinges kommuner i Skåne Nordost anser att näringsliv och besöksnäring i hela Skåne ska ges förutsättningar att utvecklas utifrån sina kvaliteter. Vidare anser samtliga kommuner i Skåne Nordost att det finns en obalans i att snabba och direkta förbindelser inte når fram till östra Skåne. Samtliga kommuner i Skåne Nordost anser att destinationsutveckling bör utvecklas och att planeringsprincipernas koppling till besöksnäringen, kultur och natur bör förtydligas.

Region Skåne uppskattar återkopplingen och har i granskningshandlingen omarbetat och kompletterat det tematiska avsnittet *Näringsliv* med en beskrivning av skånskt näringsliv utifrån perspektiven branschbredd, innovation, natur, kultur, utbildning och fysisk planering. Vidare har planeringsprinciperna omformulerats och kompletterats.

Avseende infrastruktur har avsnittet *Strukturkarta* med tillhörande texter i regionplanens *Utvecklingsinriktning* utvecklats inför granskningsskedet. Kartan lyfter fram betydelsen av Skånebanan, inte minst som en viktig förbindelse till den nya stambanan, samt behovet av satsningar på banan för ökad kapacitet och attraktiva restider. Regionplanen lyfter vidare behovet av väl sammankopplade tillväxtmotorer och regionala kärnor samt behovet av att verka för att de strategiska noderna kopplas samman med en eller flera regionala kärnor eller tillväxtmotorer så att effekterna av utvecklingen sprids till hela Skåne.

Vidare har det tematiska avsnittet *Regionala vandringsleder- och cykelleder för rekreation och turism* utvecklats och en ny planeringsprincip tagits fram avseende att förbättra nåbarheten till Skånes natur- och kulturmiljöer för att gynna friluftsliv och turism. I både strukturkartan och i den nya kartan *Friluftsliv i Skåne* redovisas noder för vandring och cykling, vilket är orter som utgör angöringspunkter för att nå naturen med kollektivtrafik. Utvecklingsarbetet kopplat till besöksnäring och destinationsutveckling kommer att fortsätta i genomförandet och förtydligas där.

Sydöstra Skåne anser att det saknas en beskrivning av besöksnäring och att avsnittet bör kompletteras för att omfatta fler delar av besöksnäringen. Vidare anser Sydöstra Skåne att det bör finnas mer differentierad bild av näringslivet i östra Skåne. Tillgång till allemansrättslig mark och regionens naturområden är av betydelse men ett ökat antal besökare kan skapa konflikter mellan markägare, boende och näringsidkare.

Region Skåne uppskattar återkopplingen och har i granskningshandlingen omarbetat och kompletterat det tematiska avsnittet *Näringsliv* med en beskrivning av skånskt näringsliv. Ett särskilt avsnitt om natur och kultur där besöksnäring ingår har lagts till. Utvecklingsarbetet kopplat till besöksnäring och destinationsutveckling kommer att fortsätta i genomförandet och förtydligas där.

Frågor kopplat till allemansrättsligt tillgänglig mark och regionens naturområden utvecklas i granskningshandlingen i det nya avsnittet *3.3 Friluftsliv*. Utmaningarna med ett ökande friluftsliv belyses i trenden *Trendskiften på grund av pandemin.*

Tillväxtverket anser att avsnittet om näringsliv och besöksnäring bör utvecklas samt visa hur olika perspektiv samspelar med varandra för att bättre kunna hantera eventuella synergier och målkonflikter. Tillväxtverket är positivt till förslaget om tillägg gällande kartläggning av yrkesutbildningar men anser samtidigt att tillägget bör se till en större bredd av kompetensförsörjning samt att exempelvis tillgång till lärcentra integreras i en sådan kartläggning.

Region Skåne uppskattar återkopplingen och har i granskningshandlingen kompletterat det tematiska avsnittet *Näringsliv* med fler perspektiv och förtydligat vilka förutsättningar som behöver bibehållas eller utvecklas för en fortsatt stark näringslivsutveckling i Skåne. Det har även tillkommit ett särskilt avsnitt om utbildning i granskningshandlingen.

Region Skåne föreslår att under planens genomförande initiera en kartläggning i samverkan med kommuner och andra utvecklingsaktörer som visar på den geografiska fördelningen av olika utbildningsmöjligheter i Skåne.

Romeleås- och Sjölandskapskommittén påpekar att en växande natur- och kulturturism med möjlighet till boende inom området skapar jobb och en levande landsbygd.

Region Skåne uppskattar återkopplingen och har gjort ett tillägg i granskningshandlingen om besöksnäringens betydelse för sysselsättning på landsbygden.

Sydvatten påpekar att vattentillgång saknas som förutsättning för näringslivets utveckling i Skåne.

Region Skåne instämmer i att vatten är en viktig resurs och en av förutsättningarna för fortsatt utveckling av näringslivet i Skåne. Granskningshandlingen har kompletterats med en ny planeringsprincip för att säkra tillgång till mark, el, vatten samt digital infrastruktur utifrån ett hushållningsperspektiv vid nyetableringar, utbyggnader eller omvandlingar av verksamhetsområden.

Hälsofrämjande livsmiljö

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Hälsofrämjande livsmiljö*: Sjukhusstyrelse Landskrona, Sjukhusstyrelse Trelleborg, Sydöstra Skåne, Hälso- och sjukvårdsnämnden, Sjukhusstyrelserna, Kulturnämnden, och Centerpartiet i Skåne.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att de mindre vårdinstanserna, däribland sjukhusen, är viktiga för de mindre orterna och dess utveckling. Det är viktigt att det finns god kollektivtrafik med anpassade avgångar. Det bör finnas principer om lokalisering av specialistvård och allmänvård. Kapitlets resonemang hade tydligare kunnat knytas till strategier och mål för framtidens hälsosystem och dess strukturer, exempelvis geografisk spridning av vårdverksamheter.

***

Sjukhusstyrelse Landskrona och Sjukhusstyrelse Trelleborg anser att det är positivt att regionplanen för ett resonemang om läkande miljöer. Vidare påpekas vikten av de mindre sjukhusen, att deras betydelse bör belysas och att det är viktigt att det finns kollektivtrafik i nära anslutning till vårdenheterna.

Den positiva återkopplingen uppskattas gällande läkande miljöer. Lokalisering av sjukvård och sjukhus är strukturbildande och regionplanen är därför en viktig plattform. Området behöver arbetas vidare med i det fortsatta arbetet med att utveckla den regionala fysiska planeringen. Färdplanen för framtidens hälsosystem har lagts till i mål, planer och program och avsnittet *Genomförande av regionplanen* har uppdaterats utifrån Region Skånes roll som sjukvårdsaktör.

Sydöstra Skåne anser att det bör finnas planeringsprinciper kopplat till lokalisering av specialistvård och allmänvård under avsnittet Hälsofrämjande livsmiljö. Vidare påpekar Sydöstra Skåne att miljöns gestaltning avgörs av platsspecifika förutsättningar.

Region Skåne håller med om att lokalisering av sjukvård är strukturbildande och att regionplanen kan vara en viktig plattform. Området behöver arbetas vidare med i det fortsatta arbetet med att utveckla den regionala fysiska planeringen. Färdplanen för framtidens hälsosystem har lagts till i mål, planer och program och avsnittet *Genomförande av regionplanen* har uppdaterats utifrån Region Skånes roll som sjukvårdsaktör.

Sambandet mellan förebyggande hälsoarbete och utformning av den fysiska miljön har förtydligats i granskningshandlingen.

Hälso- och sjukvårdsnämnden poängterar vikten av gröna trygga livsmiljöer. Vidare anser Hälso- och sjukvårdsnämnden att planeringsprincipen "Gestalta sjukhus och vårdmiljöer så att de blir läkande miljöer" (sida 56) kan misstolkas som att hälso- och sjukvårdens utmaningar kan hanteras genom gestaltning av den fysiska miljön, vilket enligt Hälso- och sjukvårdsnämnden är att dra betydelsen för långt.

Synpunkten uppskattas och planeringsprincipen "Gestalta sjukhus och vårdmiljöer så att de blir läkande miljöer" är kvar men hela avsnittet har omarbetats för att förtydliga sammanhanget.

Sjukhusstyrelserna anser att det är positivt att regionplanen för ett resonemang om läkande miljöer men att resonemangen tydligare bör kopplas till strategier och mål för framtidens hälso- och sjukvårdssystem och dess strukturer.

Färdplanen för framtidens hälsosystem har lagts till i mål, planer och program och avsnittet *Genomförande av regionplanen* har uppdaterats utifrån Region Skånes roll som sjukvårdsaktör. Tillförlitlig digital infrastruktur som förutsättning för att digitalisera hälso- och sjukvården tas upp i den tematiska fördjupningen *Digital infrastruktur*.

Kulturnämnden föreslår en textändring under avsnittet Hälsofrämjande livsmiljö (sida 54), andra raden, texten bör formuleras enligt följande: "Att omsorgsfullt gestalta livsmiljön och ta tillvara kultur- och hälsoaspekter i utvecklingsarbetet kan bidra till jämlik folkhälsa i form av förebyggande insatser nödvändigt för en god hälsa och minska hälsoklyftorna".

Synpunkten uppskattas och avsnittet har uppdaterats utifrån Kulturnämndens önskemål.

Centerpartiet i Skåne anser att planeringsprincip ”Bevara och utveckla ytor för barns lek och rörelse samt gröna miljöer” (sida 56) i avsnittet Hälsofrämjande livsmiljö bör kompletteras med begreppet rekreation. Exempelvis ” […] lek, utevistelse och rekreation”.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och avsnittet *Hälsofrämjande livsmiljö* är omarbetat och principerna omformulerade.

Klimatanpassad bebyggelseutveckling

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Klimatanpassad bebyggelseutveckling*: Sydöstra Skåne, Akademiska Hus, Malmö stad, Region Stockholm och VASYD.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att innehållet i kapitlet bör breddas och även innefatta exempelvis klimatsäkring av infrastruktur, dricksvattentäkter, reningsverk, bebyggelse och värdefulla natur- och kulturmiljöer. Vatten i tätorterna bör ges mer plats för att minska risken för framtida översvämningar. Vidare bör också värmeböljor hanteras i kapitlet.

***

Sydöstra Skåne anser att avsnittet Klimatanpassad bebyggelseutveckling bör utvecklas och kompletteras med exempelvis klimatsäkring av infrastruktur, dricksvattentäkter och reningsverk. Vidare anser Sydöstra Skåne att befintliga bebyggelseområden samt värdefulla natur- och kulturmiljöer som hotas av stigande havsnivåer och skyfall bör hanteras på regional och lokal nivå.

Region Skåne uppskattar återkopplingen. Klimatperspektivet är specifikt utpekat i lagstiftningen och har utvecklats genomgående i granskningshandling till *Regionplan för Skåne 2022–2040*, bland annat i avsnitten *Trender*, *Utmaningar* och de *Tematiska fördjupningarna*. Trenden *Klimatpåverkan, anpassning och energiomställning* har kompletterats med bland annat klimatpåverkande utsläpp och erosionsproblematiken längs Skånes kuster. Utmaningen *En planering som skapar förutsättningar för en bebyggelseutveckling och en hållbar markanvändning* har kompletterats med klimatanpassning av kusten. En ny utmaning har tillkommit i granskningshandlingen: *att motverka klimatförändringar samtidigt som Skåne utvecklas*. Den tematiska fördjupningen *Klimatanpassad bebyggelseutveckling* har förtydligats genom utvecklade planeringsprinciper och illustrationer.

Klimatanpassning av infrastruktur har till viss del förtydligats i granskningshandlingen den tematiska fördjupningen *Teknisk infrastruktur* men behöver utvecklas vidare i den tematiska fördjupningen *Transporter*. Vattenförsörjningsperspektivet har utvecklats i avsnittet *Vattenförsörjning* men dricksvattentäkter och reningsverk hanteras inte i denna version av regionplanen. Detta är frågor som har en regional relevans och som i dialog med kommunerna skulle kunna utvecklas utifrån behovet av ny kunskap i ett mellankommunalt perspektiv.

Region Skåne har valt att lägga regionplanen på en strukturell och principiell nivå i denna version men håller med om att klimatanpassning av Skåne är en mycket viktig fråga som behöver utvecklas i genomförandet i dialog med kommunerna och andra berörda utvecklingsaktörer i Skåne.

Akademiska Hus påpekar att de höga ambitionerna för klimatpåverkan för Skåne är utmanande för fastighetsägare och byggherrar. Akademiska Hus anser att regionplanen bör bidra till att skapa god framförhållning beträffande klimatförändringar och dess påverkan på bebyggelsen. Förslagsvis kan kartornas detaljeringsgrad bidra.

Region Skåne uppskattar återkopplingen och vill framhålla att ambitionen med regionplanen är att underlätta god framförhållning för utvecklingsaktörerna i Skåne. Region Skåne har valt att hålla *Regionplan för Skåne 2022–2040* på en strukturell och principiell nivå i denna version men ser att det kommer att behövas en högre ambitionsnivå avseende klimatanpassning i kommande versioner. Nya kunskapsunderlag behöver tas fram i genomförandet och samordning behöver ske med Länsstyrelsen och kommunerna.

Malmö stad anser att vatten i tätorterna behöver ges mer plats för att minska risken för översvämningar. Malmö stad påpekar att lagstiftningen bör uppdateras då plan- och bygglagen och VA-tjänstlagen har för få verktyg för att åstadkomma en effektiv dagvatten- och skyfallshantering på kvartersmark.

Region Skåne uppskattar återkopplingen och noterar behovet av uppdaterad lagstiftning men detta föranleder ingen ändring i granskningshandlingen. Frågan skulle kunna lyftas i genomförandet ur ett mellankommunalt perspektiv i dialog med kommunerna utifrån behovet av stöd i påverkansarbetet.

I granskningshandlingen har en ny utmaning tillkommit, *Att motverka klimatförändringar samtidigt som Skåne utvecklas,* i vilken skyfall omnämns. Vidare ryms det regionala perspektivet på vatten inom planeringsprincipen *Planera utifrån avrinningsområden* i avsnittet *Vatten i landskapet.* Region Skåne ser att hantering vatten i tätorterna är en fråga som i dialog med kommunerna skulle kunna utvecklas utifrån behovet av ny kunskap i ett mellankommunalt perspektiv.

Region Stockholm anser att värmeböljor bör nämnas i planeringsprincipen ”Arbeta tillsammans för gemensam kunskapsuppbyggnad” (sida 57).

Region Skåne instämmer och värmeböljor är förtydligat i både ingress och planeringsprincip.

VASYD anser att regionplanen bör skilja mellan planeringsprinciper för att hantera värmeböljor och planeringsprinciper för att hantera kraftig nederbörd. Vidare anser VASYD att planeringsprincipen ”Arbeta tillsammans för gemensam kunskapsuppbyggnad” (sida 57) bör ersättas med en planeringsprincip om att varje kommun ska ta fram och fatta beslut om planer som beskriver var klimatrelaterade risker finns geografiskt i kommunen samt värdera riskerna och pekar ut ansvar, finansiering och tidsplan för åtgärder.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och har valt att hålla *Regionplan för Skåne 2022–2040* på en strukturell och principiell nivå. Avsnittet har i granskningshandlingen förtydligats avseende erosion och översvämning i relation till bebyggelseutveckling. En ny illustration över riskområden har tillkommit. Att peka ut områden där det finns eller kan finnas klimatrelaterade risker ska göras i översiktsplanen (3 kap 5 § PBL) och tas därför inte upp mer detaljerat i regionplanen. Förslaget att formulera separata principer för nederbörd respektive värmebölja noteras men har inte föranlett någon ändring i granskningshandlingen i denna version av regionplanen.

Tätorternas grönstruktur

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Tätorternas grönstruktur*: Sydöstra Skåne, Lomma kommun, Akademiska Hus.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att tätorternas grönstruktur är av stor betydelse. Det behövs förtydligande kring att grönytorna inte bara ska värnas utan även utvecklas och kvaliteten förstärkas för att erbjuda goda livsmiljöer både i städerna och i de mindre orterna.

***

Sydöstra Skåne anser att det är positivt att tätortsnära rekreationsmöjligheter lyfts i regionplanen och att det görs i relation till både större städer och mindre orter.

Region Skåne uppskattar återkopplingen och har ytterligare förtydligat vikten av grönstruktur i tätorterna i granskningshandlingen. Den tätortsnära naturen behandlas främst under det nya avsnittet *Friluftsliv* i granskningshandlingen.

Lomma kommun anser att det krävs förtydliganden kring att gröna ytor ska värnas men även utvecklas genom utrymme i planering samt sammanlänkas och kvalitetsmässigt stärkas. Vidare anser Lomma kommun att planeringsprincipen ”Förtäta städer och tätorter med hänsyn till befintlig park och naturmark” (sida 58) bör kompletteras med bevarande och utveckling av naturområden för rekreation. Alternativt förtydliga att rekreation och friluftsliv hanteras i strategin "Planera för en god miljö och en hållbar resursanvändning” (sida 32).

Region Skåne uppskattar återkopplingen och har bearbetat avsnittet *Tätorternas grönstruktur* i granskningshandlingen för att ytterligare förtydliga grönstrukturens värden och utvecklingspotential.

Rekreation och friluftsliv inklusive tätortsnära natur behandlas i det nya avsnittet *Friluftsliv* i granskningshandlingen. Friluftsliv har också lagts till i strukturkartan med tillhörande texter.

Akademiska Hus anser att regionplanen bör fokusera på hur förtätning på grönytor kan göras exempelvis genom kompensationsåtgärder och utveckling av kvaliteter i befintliga utemiljöer.

Region Skåne uppskattar synpunkterna men regionplanen tar inte upp metoder eller exempel på hur åtgärder kan genomföras då regionplanen inte hanterar denna detaljeringsgrad.

Bebyggelseutveckling – Kartor

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande *kartorna under den tematiska fördjupningen Bebyggelseutveckling*: Lomma kommun, Bromölla kommun, Hässleholms kommun, Hörby kommun, Osby kommun, Kristianstads kommun och Östra Göinge kommun och Sydöstra Skåne.

Flertalet synpunkter över specifika kartdetaljer har inkommit.

***

Lomma kommun anser att Bjärred, Flädie, Lomma och Alnarp bör pekas ut i kartan för kollektivtrafiknoder för strategisk bebyggelseutveckling och att det är viktigt att regionplanen behåller inriktningen om kollektivtrafiknära bebyggelseutveckling.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och till granskningsversionen har flerkärnighetsbegreppet bearbetats och utvecklats, framför allt avseende de lokala kärnorna som omarbetats till *strategiska noder* som utöver centralorter nu även innefattar viktiga serviceorter, kollektivtrafiknoder och noder för vandring och cykling. Detta för att nyansera bilden av den flerkärniga skånska ortstrukturen genom att synliggöra fler orter som är viktiga för landsbygden och sitt omland. Utifrån denna omarbetning har kartan för strategisk bebyggelseinriktning utgått för att nu ingå i strukturkartan.

Gällande nämnda orter pekas nu Bjärred, Flädie och Lomma ut som strategiska noder. Alnarp pekas inte ut eftersom framtaget underlag baseras på SCB:s definition av tätorter. Tidigare har Alnarp varit en egen småort men ingår nu som en del av Lomma tätort. Därmed ingår Alnarp i den strategiska noden Lomma.

Bromöllas, Hässleholms, Hörbys, Osbys, Kristianstads och Östra Göinges kommuner i Skåne Nordost anser att kartan kopplat till planering av bebyggelse bör korrigeras så att den viktar buss- och tågstationer lika. Vidare anser samtliga kommuner i Skåne Nordost att bebyggelseutvecklingskartan inte visar en väl fungerande bostadsmarknad där man kan bo och leva i hela Skåne.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och kartan för planering av bebyggelse har utgått ur planen och inkluderas nu som en del av den flerkärniga ortstrukturen i strukturkartan under utvecklingsinriktningen. Lokala kärnor har omarbetats till *strategiska noder* och har brutits ner i fler orter utifrån ett funktionellt perspektiv för att bättre fånga variationer inom olika delar av Skåne. De funktioner som har beaktats handlar om tillgång till offentlig och privat service, kollektivtrafik samt tillgång till rekreation och besöksnäring genom Skåneleden och de regionala turistcykellederna. Detta för att nyansera bilden av den flerkärniga skånska ortstrukturen genom att synliggöra fler orter som är viktiga för landsbygden och sitt omland.

Sydöstra Skåne anser att ett redovisat nuläge i kartform hade gett medvetenhet om tillgångars lokalisering och kunnat utgöra en grund för dialog om utmaningar och möjligheter i regionen.

Region Skåne uppskattar synpunkten. Regionplanens planeringsinriktning är 2022 - 2040. Flertalet av de kartor som presenteras i planen utgår från nuläge och visar en utvecklingsinriktning till 2040. I legenderna till kartorna beskrivs vad som är nuläge eller planerat/framtid.

Transporter

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Transporter*: Vänsterpartiet i Skåne, Båstad kommun, Svalövs kommun, Lund och Sjöbo kommun, Malmö stad, Trelleborgs kommun, Sydöstra Skåne, Bromölla kommun, Hässleholms kommun, Hörby kommun, Osby kommun, Kristianstads kommun, Östra Göinge kommun, Kollektivtrafiknämnden, ”Stoppa höghastighetsbanan genom Skåne”, Östra Skånes Byggförening och Lennart Nord.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att det behövs långsiktigt hållbara lösningar för pendling och godstrafik. Bland synpunkterna påpekas avsaknaden av landsbygdsperspektivet, framför allt kopplat till kollektivtrafik och hållbart resande, exempelvis behöver tillgängligheten till tätorter med längre avstånd till tillväxtmotorer och regionala kärnor utvecklas för att alla ska ha samma möjligheter. Laddinfrastrukturen behöver prioriteras och fortsätta utvecklas för att möjliggöra hållbara gods- och persontransporter. Vidare poängteras att kapitlet om transporter saknar kopplingar till regionplanens övergripande mål. Brister, behov och åtgärder i transportinfrastruktursystemet behöver synliggöras tydligare.

***

Vänsterpartiet i Skåne anser att följande mening är oklar och bör ses över: ”För att uppfylla målen behöver befintlig infrastruktur användas så effektivt som möjligt samtidigt som det krävs stora investeringar i kollektivtrafik och infrastruktur från såväl lokal och regional som statlig nivå” (sida 59).

Region Skåne uppskattar synpunkten och avsnittet har justerats för att förtydliga att formuleringen “effektiv användning av befintlig infrastruktur” hänvisar till att få fler att åka kollektivt, gå eller cykla. Strukturkartan med tillhörande text har inför granskningsskedet utvecklats för att lyfta fram satsningar på nationell infrastruktur som Region Skåne ser som prioriterade.

Båstad kommun lyfter att resonemanget kring begreppet redundans i transportsystemet bör förtydligas och utvecklas.

Region Skåne uppskattar synpunkten och planförslaget har inför granskningsskedet kompletterats med en begreppslista där det förtydligas att redundans i transportsystemet handlar om möjligheten att vid störningar kunna använda ersättningssystem såsom alternativa förbindelser, vägar, järnvägar och noder för att upprätthålla viktiga samhällsfunktioner.

Svalövs kommun påtalar att regionplanen bör kompletteras med en diskussion om översyn av vägnätet för förutsättningar för kollektiva och individuella transporter, framförallt i förhållande till omställningen till fossilfria och förnybara transporter.

Region Skåne noterar synpunkten men den har inte lett till en justering av granskningshandlingen. Region Skåne har valt att lägga regionplanen på en strukturell och principiell nivå i denna version. Att bidra till ett ökat hållbart resande är dock en angelägen del av planens inriktning och regionplanen lyfter bland annat fram vikten av att skapa hållbara förutsättningar för bilen, inte minst som ett betydelsefullt komplement som kan utöka kollektivtrafikens upptagningsområde. Därför behövs attraktiva pendlarparkeringar i anslutning till kollektivtrafik samt större tillgång till infrastruktur för tankning av fossilfria drivmedel och publik laddning för elfordon.

Hässleholms kommun påtalar att landsbygdens unika förutsättningar behöver beaktas. Dessutom behövs fördjupade resonemang kring landsbygdens hållbara utvecklingspotential, däribland kring bilen som fortskaffningsmedel.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och regionplaneförslaget lyfter fram att bilen som transportmedel kommer att ha en fortsatt framträdande roll även i framtidens transportsystem i Skåne och inför granskningsskedet har det förtydligats att detta framför allt gäller på landsbygden. Regionplanen lyfter fram att bilens förutsättningar dock kommer att förändras med teknikutvecklingen, exempelvis genom alternativa drivmedel och autonoma fordon. Den kontinuerliga utvecklingen är en faktor som samhällsplanerande aktörer måste ta hänsyn till. Genom att synliggöra nya resmöjligheter, ompröva invanda resebeteenden och öka acceptansen för fossilfria drivmedel och elfordon kan efterfrågan på hållbara trafiklösningar öka. Samverkan behöver ske mellan Region Skåne, Trafikverket och de skånska kommunerna.

Lund och Sjöbo kommun saknar tydliga planeringsprinciper och resonemang kring hur landsbygdens förutsättningar kan stärkas genom goda kommunikationer och infrastruktur för att nå de mål som angetts gällande landsbygdsutveckling.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och till granskningsversionen har flerkärnighetsbegreppet bearbetats och utvecklats, framför allt avseende de lokala kärnorna som omarbetats till *strategiska noder* som utöver centralorter nu även innefattar viktiga serviceorter, kollektivtrafiknoder och noder för vandring och cykling. Detta för att nyansera bilden av den flerkärniga skånska ortstrukturen genom att synliggöra fler orter som är viktiga för landsbygden och sitt omland. Regionplanen lyfter fram betydelsen av att beakta de strategiska noderna i fortsatt planering på regional och kommunal nivå samt verka för ökad samordning av resurser och samplanering av bebyggelse, gång-, cykel- och kollektivtrafik, service och rekreation. Vidare behandlas landsbygdsutveckling på samma sätt som urbana miljöer i planen för att skapa en balanserad utveckling för både stad och land.

Malmö stad efterfrågar ett ökat fokus på långsiktigt hållbara lösningar för pendling och godstrafik, parallellt med att brister och behov i järnvägsnätets knutpunkter och spårkopplingar identifieras och åtgärdas. Vidare påpekar Malmö stad att samspelet mellan gods- och persontransporter behöver beaktas i strategier och planering inom transport och mobilitet.

Region Skåne delar Malmö stads inställning om betydelsen av långsiktigt hållbara lösningar för pendling och godstrafik, i fortsatt regional planering finns potential att fördjupa dessa frågor ytterligare.

”Stoppa höghastighetsbanan genom Skåne” är positiva till att regionplanen lyfter frågan om att lösa transportfrågor av mellankommunal karaktär. ”Stoppa höghastighetsbanan genom Skåne” efterfrågar ett regionalt omtag gällande den nya stambanan i nära dialog med Skånes kommuner, samt att tranportkapitlet ytterligare beskriver behovet av transporter i relation till att främja Skånes flerkärnighet. Textmässigt anser ”Stoppa höghastighetsbanan genom Skåne” att nya stambanor bör separeras från höghastighetsbanor.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och i *Regionplan för Skåne 2022–2040* används begreppet nya stambanor för att hänvisa till systemet med nya nationella stambanor. Sträckningen genom Skåne utgör en etapp i det

nationella systemet, regionplanen tar inte ställning kring järnvägens sträckning men förespråkar centralt belägna stationslägen.

Kollektivtrafiknämnden är positiva till att regionplanen tar upp det viktiga behovet att säkra ytor för spårreservat, depåer och stationer i planeringen.

Den positiva återkopplingen uppskattas.

Sydöstra Skåne ställer sig positiva till att Skånes nationella och internationella position på sikt stärks genom utökade förbindelser Danmark och norra Europa, men påtalar vikten av att tillgängliggöra dessa investeringar för hela Skåne, även delarna med längre avstånd till tillväxtmotorer och regionala kärnor.

Region Skåne uppskattar den positiva återkopplingen och delar Sydöstra Skånes inställning om betydelsen av att investeringarna för att stärka Skånes kopplingar till omvärlden tillgängliggörs för hela regionen. Att stärka tillgängligheten och binda samman Skåne är också en av planens övergripande strategiska inriktningar. Inför granskningsskedet har strukturkartan med tillhörande text utvecklats för att lyfta fram betydelsen av Ystad- och Österlenbana för södra Skånes nationella och internationella tillgänglighet, inte minst genom kopplingen till Malmö och Köpenhamn och till den nya stambanan.

Bromöllas, Hässleholms, Hörbys, Osbys, Kristianstads och Östra Göinges kommuner i Skåne Nordost påpekar att regionplanen bör utgå från resvaneundersökningen från 2018 istället för den från 2013.

Region Skåne uppskattar synpunkten. Diagram som används för att redovisa färdmedelsfördelning och färdmedelsfördelningsmål kommer från Strategi för att hållbart transportsystem i Skåne där målen togs fram. Resvaneundersökningen utgår från en liknande men något annorlunda indelning.

Östra Skånes Byggförening ställer sig positiva till föreslagen regionplan, men betonar vikten av att fortsätta prioritera dubbelspår på Skånebanan mellan Kristianstad och Helsingborg.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och inför granskningsskedet har strukturkartan med tillhörande text utvecklats för att lyfta fram Skånebanans betydelse samt tydliggöra att Region Skåne ser det som prioriterat att Skånebanan med dubbelspår Hässleholm–Kristianstad inkluderas i nationell transportinfrastrukturplan för perioden 2022–2033.

Lennart Nord påtalar vikten av goda förbindelser och att prioritera bebyggelseutveckling längs med kollektivtrafiksstråken för att minska transportsektorns utsläpp.

Region Skåne har i planförslaget har valt att fokusera på att stärka Skånes flerkärnighet och kopplingen mellan bebyggelseutveckling och kollektivtrafik, då detta bidrar till att uppfylla målen för färdmedelsfördelning och en hållbar markanvändning.

Sambandet mellan bebyggelseutveckling och kollektivtrafik har i granskningshandlingen flyttats till fliken utvecklingsinriktning och beskrivs under rubriken det flerkärniga Skåne.

Hållbart resande

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Hållbart resande*: Vellinge kommun, Svalövs kommun, Malmö stad, Sydöstra Skåne, Bromölla kommun, Hässleholms kommun, Hörby kommun, Osby kommun, Kristianstads kommun, Östra Göinge kommun, Region Kronoberg, Kollektivtrafiknämnden, Region Stockholm, Stiftelsen Skånska Landskap, Romeleås- och Sjölandskapskommittén, Vänsterpartiet i Skåne och Akademiska Hus.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om vikten av att utveckla cykelvägar och förbättrad kollektivtrafik för exempelvis förbättrad nåbarhet till natur- och rekreationsområden i Skåne. Alternativa färdmedel bör lyftas ytterligare i regionplanen och hela resan- perspektivet bör utvecklas vidare, speciellt i relation till landsbygden.

***

Vellinge kommun önskar ett förtydligande kring fastställda supercykelstråk och vad det innebär för planering av kommunal verksamhet.

Region Skåne uppskattar synpunkten och regionplanen identifierar stråk med potential att bli framtida supercykelvägar. Supercykelvägarna kommer att planeras, utvecklas, kommuniceras och drivas i samverkan mellan Region Skåne, kommuner och väghållare som en integrerad del i infrastrukturplaneringen med ambitionen att skapa ett enhetligt system.

Texten i planeringsprincipen om supercykelvägar har justerats i granskningshandlingen. Supercykelvägarna redovisas nu även i *Utvecklingsinriktningens* strukturkarta med tillhörande text.

Stiftelsen skånska landskap anser att ökad nåbarhet för alla till natur och rekreationsområden genom utveckling av cykelvägar och förbättrad kollektivtrafik bör vara prioriterat i planeringen.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och i granskningshandlingen har det tematiska avsnittet *Regionala vandringsleder- och cykelleder för rekreation och turism* utvecklats och en ny planeringsprincip tagits fram avseende att förbättra nåbarheten till Skånes natur- och kulturmiljöer för att gynna friluftsliv och turism. I både strukturkartan och i den nya temakartan *Friluftsliv i Skåne* redovisas noder för vandring och cykling, det vill säga orter som utgör angöringspunkter för att nå naturen med kollektivtrafik.

Romeleås- och Sjölandskapskommittén uppmanar till att förbättra nåbarhet till natur- och skogsområden inom Romeleåsen och Sjölandskapet genom utveckling av cykelleder och kollektivtrafik.

Region Skåne uppskattar synpunkten och granskningshandlingen har kompletterats med en temakarta som visar hållplatslägen med angöring till kollektivtrafik hållplatslägen för att nå vandrings- och cykelleder.

Hässleholms kommun efterfrågar underlag att kartlägga, samordna och ta fram nya modeller för finansiering kring cykelpendlingsstråk över kommungränser. Pendlingsstråken kan även bidra till destinationsutveckling.

Region Skåne uppskattar förslaget och regionplanen lyfter fram vikten av att förbättra kopplingar för gång och cykel till kollektivtrafiken men behandlar utöver potentiella supercykelvägar inte behov av enskilda satsningar i cykelinfrastrukturen.

Förslag till satsningar, finansiering och modeller för genomförande hanteras inom ramen för den regionala transportinfrastrukturplanen, RTI, vars process pågår parallellt med regionplaneprocessen.

I granskningshandlingen har det tematiska avsnittet *Regionala vandringsleder och cykelleder för rekreation och turism* utvecklats och en ny planeringsprincip tagits fram avseende att förbättra nåbarheten till Skånes natur- och kulturmiljöer för att gynna friluftsliv och turism, vilket inkluderar även cykelinfrastruktur.

Kollektivtrafiknämnden framhåller att alternativa bränslen eller autonoma fordon inte kan råda bot på städernas trängselproblematik, utan att kollektivtrafiken är en mycket viktig faktor för att lösa trängselfrågan. Nämnden anser dock att bilen fortsatt är ett viktigt färdmedel utanför städerna. För att skapa hållbara förutsättningar är det viktigt att möjliggöra anslutningsresor med bil till kollektivtrafik.

Synpunkterna uppskattas och detta framgår av samrådshandlingen i avsnittet *Hållbart resande*. Avsnittet har bearbetats textmässigt i granskningshandlingen men innehållet är detsamma. En viktig del av utvecklingsinriktningen mot ett flerkärnigt Skåne handlar om att stödja utvecklingen av ett hållbart resande med kollektivtrafik.

Vänsterpartiet i Skåne saknar skrivningar om hur regionplanen ska verka för att minska bilberoendet och påpekar att gällande väginfrastrukturen bör fokus vara på att underhålla och inte utveckla vidare.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och regionplanen har stort fokus på att stärka förutsättningarna för ett hållbart resande. I regionplanen redovisas mål för färdmedelsfördelning för gods- och persontransporter till 2050 för att klara omställningen till ett hållbart transportsystem. Målen innebär att fler behöver åka kollektivt, cykla eller gå.

Region Kronoberg efterfrågar ett förtydligande gällande prioriteringar inom vägtransportsystemet vid kapacitetsbrist, samt en utveckling av hela-resan perspektiv med fokus på sårbara grupper.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och prioriteringar inom vägtransportsystemet vid kapacitetsbrist behandlas inom ramen för den regionala transportinfrastrukturplanen som tas fram parallellt med regionplanen.

Region Skåne har valt att lägga regionplanen på en strukturell och principiell nivå i denna version. I konsekvensbedömningen bedöms planförslaget bland annat utifrån den sociala bedömningsgrunden, däri Jämlikhet och socioekonomiskt utsatta grupper ingår. Utöver det behandlas förutsättningar för sårbara grupper på en mer detaljerad nivå i den regionala transportinfrastrukturplanen, bland annat kopplat till tillgänglighetsanpassning av hållplatser.

Region Stockholm vill belysa vikten av att utgå från ett långsiktigt systemperspektiv som inkluderar både miljömässiga, sociala och ekonomiska aspekter vid val mellan olika investeringar i transportsystemet.

Region Skåne delar Region Stockholms inställning angående betydelsen av ett långsiktigt systemperspektiv som inkluderar både miljömässiga, sociala

och ekonomiska aspekter vid val mellan olika investeringar i transportsystemet. För satsningar på regional transportinfrastruktur synliggörs dessa perspektiv i den regionala transportinfrastrukturplanen. Region Skåne har även tagit fram *Systemanalys för transportsystemet i Skåne 2020* som underlag till nationell och regional transportinfrastrukturplan. Inom Regionsamverkan Sydsverige har även en systemanalys för Sydsveriges infrastruktur tagits fram under 2020 gemensamt mellan Skåne och grannregionerna.

Svalövs kommun efterfrågar att regionplanen förtydligar vilka åtgärder som ska främja tillkomsten av kopplingar som ökar det hållbara resandet på landsbygden. Vidare påtalar kommunen att regionplanen kan vara mer visionär gällande framtidens kollektivtrafik och behov av infrastruktur. Planeringsprinciperna kan förstärkas avseende möjligheten att cykla och resa kollektivt på landsbygden.

Region Skåne uppskattar synpunkterna. Inom Skånetrafiken pågår för närvarande ett pilotprojekt för landsbygdstrafik (Plusresa) för områden med ett glesare resandebehov. Förhoppningen är att detta på sikt ska kunna utvecklas till ett koncept som skapar ökad tillgänglighet med kollektivtrafik på landsbygden i Skåne.

Planen lyfter fram att för landsbygden behövs utvecklade mobilitetstjänster och hållbara alternativ för bilen. I fortsatt regional planering finns potential att fördjupa dessa frågor ytterligare.

Malmö stad önskar fokus på åtgärder som bidrar till långsiktigt hållbar pendling, i synnerhet för att minska bilanvändandet. Regionplanen behöver belysa tydliga strategier för att hantera dessa frågor. Kopplingar mellan laddmöjligheter och deras funktion i ett utvecklat elnät kan belysas ytterligare. Vidare framhåller Malmö stad Region Skånes viktiga roll i att samordna kommunerna i arbetet med regionala cykelstråk.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och att bidra till ett ökat hållbart resande utgör en viktig del av regionplanens inriktning. Region Skåne noterar Malmö stads synpunkt om kopplingar mellan laddmöjligheter och deras funktion i ett utvecklat elnät kan belysas ytterligare. Synpunkten föranleder ingen ändring i regionplanen med tas med till fortsatt arbete.

Regionala cykelfrågor behandlas på en mer fördjupad nivå inom ramen för den regionala transporinfrastrukturplanen.

Sydöstra Skåne är positiva till att Region Skåne vill stärka infrastrukturen för fotgängare och cyklister och stärka deras roll i samhällsplaneringen. De anser dock att mindre fokus bör ligga på supercykelstråk och mer på att säkerställa utbyggnaden av regionala cykelstråk samt cykelstråk mellan och inom orter.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och återkopplingen och vill förtydliga att regionala cykelfrågor behandlas på en mer fördjupad nivå inom ramen för den regionala transporinfrastrukturplanen.

Bromöllas, Hässleholms, Hörbys, Osbys, Kristianstads och Östra Göinges kommuner i Skåne Nordost påtalar att Regionplanen bör ange att infrastruktur för gång och cykel bör prioriteras utmed relevanta stråk.

Region Skåne uppskattar synpunkten och regionplanen innehåller ställningstaganden om att satsa på stärkt infrastruktur för fotgängare och

cyklister och stärka deras roll i samhällsplaneringen. Regionplanen tar dock inte ställning till investeringar inom regional infrastruktur utan hänvisar till processen med den regionala transportinfrastrukturplanen.

Akademiska Hus påtalar att regionplanen bör understryka att en hållbar omställning i trafiken kräver attitydförändring och lyfta hur det kan möjliggöras. Vidare lyfts vikten av att tillgängliggöra kollektiva resor till cykel- och vandringsleder för alla Skåne.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och anser det viktigt att den fysiska planeringen erbjuder rätt förutsättningar för hållbart resande.

Till granskningsversionen har strukturkartan kompletterats med *noder för vandring- och cykling* där orter pekas ut som är viktiga för att nå natur och rekreation genom kollektivtrafik. Vidare har planen kompletterats med resonemang kring att förbättra nåbarhet till rekreationsområden genom att dra om leder och skapa nya kopplingar till befintliga kollektivtrafikstråk. Detta eftersom det i allmänhet är svårt att skapa särskilda kollektivtrafiklinjer till natur och rekreation då resandebelastningen är mycket ojämn till sådana resmål.

Att stärka tillgängligheten och binda samman Skåne är också en av planens övergripande strategiska inriktningar och något som kommer fortsätta prioriteras i det fortsatta Regionplanearbetet.

Kollektivtrafik

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Kollektivtrafik*: Höörs kommun, Lomma kommun, Burlövs kommun, Eslövs kommun, Svedala kommun, Lund och Sjöbo kommun, Bromölla kommun, Hässleholms kommun, Hörby kommun, Osby kommun, Kristianstads kommun, Östra Göinge kommun, Sydöstra Skåne, Sjukhusstyrelserna, Kollektivtrafiknämnden, Vänsterpartiet i Skåne, Region Stockholm, Högskolan Kristianstad, Lunds universitets studentkårer, Akademiska hus och Skånes hembygdsförbund.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om betydelsen av att vikta tåg- och busstrafik lika, både i text och i kartor, eftersom det spelar en avgörande roll för människors möjligheter och benägenhet att leva hållbart samt för den långsiktiga samhällsutvecklingen i stort. Regionplanen behöver bli mer framåtsyftande angående framtida planer för stationer för både tåg och buss. Vidare poängteras vikten av att utveckla kopplingarna mellan östra och västra Skåne för att knyta ihop Skåne.

***

Hässleholms kommun föreslår att regionplanen förtydligar sin roll i kollektivtrafikfrågan, lyfter framtida utbyggnadsprojekt kopplat till järnvägen och framtida stationsorter, samt att dubbelspår på Skånebanan är nödvändigt för att knyta ihop Skåne. Vidare föreslår Hässleholms kommun att en framtida depå för den nya stambanan skulle kunna lokaliseras i Hässleholm. Kommunen påtalar även den särskilda vikten av stöd- och satsningar gällande kollektivtrafik på landsbygden i geografiskt stora kommuner.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och inför granskningsskedet har infrastrukturdelen av strukturkartan fördjupats och belyser nu Skånebanans betydelse på ett tydligare sätt. Region Skåne noterar Hässleholms kommuns inspel om att *en framtida depå för den nya stambanan skulle kunna lokaliseras i Hässleholm.*

Sjukhusstyrelserna påtalar att möjligheten för personal och studenter att förflytta sig mellan Skånes sjukhus bör beaktas i planeringen av den kommunala transportstrukturen. Sjukhusstyrelse Ystad välkomnar utvecklingen av Österlenbanan.

Regionplanen innehåller strategier och principer på en övergripande nivå för fortsatt arbete med att utveckla kollektivtrafiken, fördjupningar görs i Region Skånes fortsatta planering av kollektivtrafiken.

Skånes hembygdsförbund föreslår att medel avsett den nya stambanan stället bör läggas på utvecklandet av den befintliga järnvägen och miljövänliga bussar.

Region Skåne vill lyfta fram att det både finns behov av att utveckla ny transportinfrastruktur samt att underhålla och utveckla befintlig infrastruktur. Mer detaljerade ställningstagande gällande prioriteringar för regional transportinfrastruktur hanteras inom ramen för det pågående arbetet med en ny regional transportinfrastrukturplan.

Kristianstads kommun påtalar att tåg- och busstrafik bör viktas lika i frågor om kollektivtrafik för att stärka flerkärnigheten.

Region Skåne uppskattar synpunkten och inställningen är att både tåg- och busstrafik har viktiga funktioner för att stärka det flerkärniga Skåne.

Högskolan Kristianstad anser att regionplanen bör vikta tåg- och busstrafik lika.

Region Skåne uppskattar synpunkten och inställningen är att både tåg- och busstrafik har viktiga funktioner för att stärka det flerkärniga Skåne.

Lund och Sjöbo kommun påtalar att det är viktigt för hela Skånes utveckling att stärka kopplingarna mellan öst och väst, däribland genom att satsa på kollektivtrafikstråk och infrastruktur längsmed väg 11.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och håller med om betydelsen av att stärka kopplingarna mellan östra och västra Skåne. Det aktuella stråket lyfts i regionplanen fram som ett viktigt transportinfrastrukturstråk. Mer detaljerade ställningstagande gällande prioriteringar för regional transportinfrastruktur hanteras inom ramen för det pågående arbetet med en ny regional transportinfrastrukturplan.

Kollektivtrafiknämnden ställer sig positiva till att regionplanen pekar ut Hässleholm som viktig järnvägsknut och kollektivtrafiknod, samt påtalar behovet av stärkt kapacitet på Skånebanan och i stråket Lund-Hässleholm. Vidare efterfrågas underlag och strategier för en robust och hållbar kollektivtrafikförsörjning till regionens större flygplatser och hamnar.

Regionplanen har inför granskning utvecklats för att tydligare lyfta fram behov större infrastruktursatsningar, däribland på Skånebanan, med utgångspunkt från Skånebilden och arbetet inom Regionsamverkan Sydsverige. Strategier för kollektivtrafikförsörjning till regionens större flygplatser och hamnar har inte hanterats i denna regionplan, men kan om behov finns utvecklas i fortsatt regional planering.

Bromöllas, Hässleholms, Hörbys, Osbys, Kristianstads och Östra Göinges kommuner i Skåne Nordost efterfrågar tydliga ställningstaganden för en utveckling av kollektivtrafiken under

planperioden, samt ett större fokus på kollektivtrafiklösningar på landsbygden som ett led i regionens klimatarbete. Samtliga kommuner i Skåne Nordost menar att regionala busstråk inte enbart ska ha periferera placeringar utanför orter utan att centrala placeringar är viktiga för att göra det möjligt för fler att åka kollektivt. Samtliga kommuner i Skåne Nordost påtalar att regionplanen kan bli mer visionär och även markera ut framtida stationer såväl som att tåg- och busstrafik behöver viktas lika, samt att det är viktigt att det mellanregionala perspektivet inkluderas angående planeringsprinciper kopplat till kollektivtrafiken.

Region Skåne uppskattar synpunkterna. Regionplanen lyfter fram att det för landsbygden behövs utvecklade mobilitetstjänster och hållbara alternativ för bilen. I fortsatt regional planering finns potential att fördjupa dessa frågor ytterligare. Region Skåne har valt att lägga regionplanen på en strukturell och principiell nivå. Utformning av regionala busstråk görs inom ramen för den fortsatta kollektivtrafikplaneringen. Regionplanen pekar inte ut några nya stationer utöver de som redan är planerade. Möjligheter till nya stationer utesluts inte genom regionplanen men frågan behöver prövas från fall till fall i samband med det fortsatta arbetet med infrastruktur och kollektivtrafik.

Höörs kommun anser att regionplanen bör lägga större fokus på att säkra tillgänglighet till Skånes grön- och rekreationsområden genom en väl fungerande kollektivtrafik. I nuläget upplevs för stort fokus ligga på arbetspendling.

Region Skåne instämmer med vikten av att verka för ett hållbart resande till Skånes naturområden. Granskningshandlingen har kompletterats med ett resonemang kring det arbete som sker för att bättre koppla kollektivtrafiken med Skåneleden, såväl som med en karta för friluftsliv där man kan se befintliga hållplatslägen som kopplar an till Skåneleden och cykelturistlederna. Genom att visa nuläge ges också en bild av vart brister finns och där behovet är stort att vidareutveckla kollektivtrafikens koppling till naturen.

Lomma kommun påpekar att reguljär regionbusstrafik, utöver tågtrafik och regionala superbusstråk, är strukturbildande och inte får förbises.

Region Skåne instämmer med att även reguljär regionbusstrafik kan vara strukturbildande. Regionplanen lyfter dock fram att tågtrafiken och superbusstråken har en *särskilt stor* strukturbildande potential.

Burlövs kommun påpekar att deras tågstation behöver tydliggöras som pendlarstation för både Pågatåg och Öresundståg. Kommunen saknar även omnämnandet av utvecklingen av System 3 och hur det kommer att påverka trafiken.

Region Skåne uppskattar synpunkterna. Regionplanens karta över *Kollektivtrafikstråk i Skåne* redovisar nuvarande trafikering. I Region Skånes *Persontågsstrategi 2020–2040* redovisas målbilder för framtida trafikering, inklusive för System 3, samt satsningar på järnväg som behövs för att nå målbilden. För att skapa förutsättningar för förverkligande av målbilden är det avgörande att, i enlighet med regionplanen, agera gemensamt för att förmå staten att genomföra nödvändiga investeringar i infrastruktur, samt inkludera kollektivtrafiken i ett tidigt skede i planeringen och verka för att den ska få en strukturbildande roll vid tätortsutbyggnad.

Eslövs kommun instämmer med att kollektivtrafiken är ett verktyg för att binda samman Skåne och nå målbilden i den regionala utvecklingsstrategin, men anser att innehållet i avsnittet behöver utvecklas för att möjliggöra detta.

Regionplanen innehåller strategier och principer på en övergripande nivå för fortsatt arbete med att utveckla kollektivtrafiken, fördjupningar görs i Region Skånes fortsatta planering av kollektivtrafiken.

Hörby kommun påtalar att Region Skåne och Skånetrafiken behöver uppnå samstämmighet i sina prioriteringar av kollektivtrafik, att busstrafik behöver prioriteras likvärdigt med tågtrafik, samt att vidare arbete genomförs i samråd med kommunerna.

Region Skånes inställning är att både buss- och tågtrafiken fyller viktiga roller för ett sammanbundet Skåne och för att skapa förutsättningar för att dra nytta av den flerkärniga ortsstrukturen.

Östra Göinge kommun önskar tillägget Superbusskonceptet Kristianstad - Östra Göinge – Älmhult.

Regionplanen innehåller strategier och principer på en övergripande nivå som ska utgöra underlag för fortsatt arbete med att utveckla kollektivtrafik. Regionplanen föreslår inte nya superbusstråk, de hanteras inom ramen för fortsatt planering av infrastruktur och kollektivtrafik.

Svedala kommun efterfrågar stöd i planering och genomförande av förbättringsåtgärder gällande befintlig infrastruktur och kollektivtrafik främst kopplat till väg 841 och väg 108 samt planering för ny station utmed Ystadbanan i Börringe.

Regionplanen innehåller strategier och principer på en övergripande nivå som underlag till fortsatt arbete med att utveckla infrastruktur och kollektivtrafik. Regionplanen lyfter fram behov av större nationella transportinfrastrukturinvesteringar med utgångspunkt från Skånebilden och Regionsamverkan Sydsveriges positionspapper för infrastruktur. Satsningar på regional transportinfrastruktur hanteras inom ramen för arbetet med den regionala transportinfrastrukturplaneringen. Regionplanen pekar inte ut några nya stationer utöver de som redan är planerade. Möjligheter till nya stationer utesluts inte genom regionplanen men frågan behöver prövas från fall till fall i samband med det fortsatta arbetet med infrastruktur och kollektivtrafik.

Sydöstra Skåne påpekar att Ystad-Sjöbo-sträckan bör tas med bland busstråk av regional betydelse, då det är högt resande och täta turer mellan orterna.

Region Skåne uppskattar synpunkten. Regionplanens karta över kollektivtrafikstråk utgår från befintliga stråk i Region Skånes *Trafikförsörjningsprogram 2020–2030.*

Vänsterpartiet i Skåne påtalar att regionplanen ytterligare bör ta äldres resandebehov i beaktande och föreslår att man låter mer vältrafikerade stråk finansiera de glesare.

Region Skåne instämmer och synpunkten tas med i vidare arbete tillsammans med kommunerna utifrån behov och prioriteringar.

Region Stockholm önskar förtydligande över vilka stora satsningar som kommer göras inom kollektivtrafiken. Gällande planeringsprinciperna föreslår de ett tillägg med resonemang kring styrmedels betydelse för den fysiska planeringen, samt en uppmaning att prioritera redan existerande kollektivtrafikstrukturer likväl som nybyggnation.

Regionplanen har utformats på en övergripande nivå. För mer detaljerade redovisningar av satsningar inom transportinfrastruktur och kollektivtrafik hänvisar Region Skåne till arbetet med regional transportinfrastrukturplan samt Region Skånes *Trafikförsörjningsprogam 2020–2030* och *Persontågsstrategi 2020–2040*

Lunds universitets studentkårer vill betona att en utbyggnad av kollektivtrafiken inte får innebära ökade biljettkostnader, då det skulle medföra konsekvenser för de mer ekonomiskt utsatta.

Region Skåne uppskattar synpunkten. Biljettkostnader för kollektivtrafiken hanteras inte inom ramen för regionplanen.

Akademiska hus påpekar att mångfald av kollektivtrafik till lärosätena är viktigt.

Region Skåne uppskattar synpunkten som noteras och tas med i vidare arbete under genomförandet av regionplanen.

Gränsöverskridande transporter

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Gränsöverskridande transporter*: Helsingborgs stad, Bromölla kommun, Hässleholms kommun, Hörby kommun, Osby kommun, Kristianstads kommun, Östra Göinge kommun, Region Blekinge, Hallaröds hembygdsförening, MalmöLundregionen, Trelleborgs kommun, Malmö stad, Svalövs kommun, Landskrona stad, Eslövs kommun, Älmhults kommun, Transportministeriet, Region Halland, Markaryds kommun, Sveriges Åkeriföretag och Lennart Nord.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter till stor del om den nya stambanan för höghastighetståg, en del aktörer ser positivt på dess potential medan andra ställer sig starkt negativa. Vidare är de flesta enade kring de nya stationernas placering, vilket bör vara centralt integrerade i Lund och Hässleholm för att satsningen ska vara hållbar och ge de synergieffekter som förespås. Synpunkterna handlar även om att effekterna av Fehmarn Bält-förbindelsen bör utredas och finnas med i regionplanen. I övrigt påpekas att regionplanen bör se över Skånes gränser beträffande transportinfrastruktur och bland annat nämns kopplingar till andra regioner och gränskommuner.

***

Helsingborg stad instämmer med vikten av en ny stambana, men anser att färdigställandet av västkuststråket bör prioriteras. Det efterfrågas även att regionplanen synliggör de noder som utgör anslutningarna till den nya stambanan, däribland Hässleholm.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och texten om Västkuststråket har utvecklats i granskningshandlingen till *Regionplan för Skåne 2022–2040*. Vidare har strukturkartan kompletterats för att tydligare belysa de noder som efterfrågats.

Bromöllas, Hässleholms, Hörbys, Osbys, Kristianstads och Östra Göinges kommuner i Skåne Nordost anser att regionplanen tydligt behöver ta ställning för integrerade och centralt placerade stationer i Lund och i Hässleholm i frågan om den Nya stambanan.

Region Skåne håller med om betydelsen av centrala stationslägen. Inför granskningsskedet har avsnittet *Transportinfrastruktur* i strukturkartan utvecklats och lyfter fram att för att möjliggöra ökad rörlighet över hela regionen är det viktigt att den nya stambanan planeras samordnat med anslutande banor, med integrerade och centralt placerade stationer i Lund och i Hässleholm samt synkroniserat med den regionala tågtrafikens behov.

Region Blekinge saknar den potentiella nya järnvägsdragningen Skånediagonalen i regionplanen och menar att den skulle avlasta en del sträckor. Region Blekinge vill även påminna om vikten av att utveckla ett tågsystem inte bara för invånarna i Skåne, utan även för invånarna i andra regioner.

Region Skåne uppskattar synpunkterna. Skånediagonalen ingår inte bland de infrastrukturinvesteringar som Region Skåne har prioriterat. Regionplanen lyfter fram betydelsen av satsningar på Skånebanan, som sträcker sig från Helsingborg till Kristianstad mot Blekinge och som kommer också att bli en viktig förbindelse till den nya stambanan.

Hässleholms kommun anser att regionplanen behöver bli tydligare vad gäller behovet att genomföra nya stambanor med centralt belägna, väl integrerade stationslägen både i Lund och i Hässleholm. Det efterfrågas att det i regionplanen framgår att Region Skåne har en ledande roll vad gäller samordning.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och inför granskningsskedet har strukturkartan utvecklats avseende transportinfrastruktur, inklusive de nya stambanorna. Regionplanen lyfter fram att för att möjliggöra ökad rörlighet över hela regionen är det viktigt att den nya stambanan planeras samordnat med anslutande banor, med integrerade och centralt placerade stationer i Lund och i Hässleholm samt synkroniserat med den regionala tågtrafikens behov.

MalmöLundregionen påpekar att färdigställandet av Fehmarn Bält-förbindelsen kommer att påverka och transportflöden till, från och genom Skåne och stärka regionens koppling till Tyskland.

Regionplanen belyser att öppnandet av Fehmarn Bält-förbindelsen väntas medföra ökad trafik vilket kommer innebära ett större tryck på infrastrukturen samt behov av ökad kapacitet. Regionplanen lyfter även fram att en ökad tillgänglighet till norra Tyskland ger stora möjligheter att stärka kopplingen med Tyskland och det kontinentala Europa.

Trelleborgs kommun påpekar att regionplanen behöver kompletteras med ställningstaganden och mål för de gränsöverskridande transporter som sker via Trelleborgs hamn till bland annat Tyskland, Litauen och Polen.

Region Skåne instämmer och inför granskningsskedet har regionplanens strukturkarta med tillhörande text kompletterats angående Trelleborgs hamn. Regionplanen har även kompletterats med nya kartor som

synliggör kopplingar till omvärlden inklusive Tyskland, Polen och Baltikum.

Malmö stad vill lyfta Öresundsmetrons potential att stärka pendling tvärs över Öresund samt klimatvänlig godstågstrafik över Öresundsbron och menar att detta bör förstärkas i regionplanen.

Region Skåne instämmer och har kompletterat granskningshandlingen med att en Öresundsmetro kan avlasta Öresundsbron genom att ta hand om det lokala resandet.

Svalövs kommun anser att Europaspåret bör finns med i regionplanen som alternativ Öresundsförbindelse.

Region Skåne uppskattar synpunkterna men regionplanen tar utgångspunkt i Skånebilden samt Regionsamverkan Sydsveriges infrastrukturpositionspapper, där Europaspåret inte ingår. Regionplanen har kompletterats angående konsekvenser av Fehmarn Bält-förbindelsen under avsnittet *Gränsöverskridande transporter*.

Landskrona stad anser att Europaspåret bör finns med i regionplanen som alternativ Öresundsförbindelse.

Region Skåne uppskattar synpunkten men regionplanen tar utgångspunkt från Skånebilden samt Regionsamverkan Sydsveriges infrastrukturpositionspapper, där Europaspåret inte ingår. Regionplanen har kompletterats angående konsekvenser av Fehmarn Bält-förbindelsen under avsnittet *Gränsöverskridande transporter*.

Eslövs kommun efterfrågar att effekterna av den kommande Fehmarn Bält-förbindelsen får större utrymme i regionplanen.

Region Skåne uppskattar synpunkten och inför granskningsskedet har regionplanen kompletterats med konsekvenser av Fehmarn Bält-förbindelsen under avsnittet *Gränsöverskridande transporter*.

Region Halland anser att regionplanen skulle kunna beskriva hur transportinfrastrukturen knyter ihop Skåne med Halland och vidare upp mot Göteborg och Oslo.

Region Skåne instämmer och inför granskningsskedet har regionplanen kompletterats angående samarbetet inom Regionsamverkan Sydsverige, samt med ny omvärldskarta över Skånes kopplingar med omvärlden inklusive Göteborg och Oslo, samt STRING-samarbetet. Regionplanen har även i strukturkartan med tillhörande text kompletterats avseende Västkustbanan och stråkets betydelse för att förbinda Oslo och Göteborg med Malmö-Köpenhamn, samt knyta ihop fler större städer längs sträckan.

Hallaröds hembygdsförening menar att höghastighetsbanan skulle ha försumbara effekter på Skånes kommunikationer, näringsliv och arbetsmarknad. Föreslår att Region Skåne på nytt undersöker möjligheten till en ny stambana i anslutning till nuvarande.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och Region Skåne deltar tillsammans med berörda kommuner aktivt i Trafikverkets pågående arbete med nya stambanor. Regionplanen tar i denna version inte ställning

kring järnvägens sträckning men förespråkar centralt belägna stationslägen.

Danska Transportministeriet: Banedanmark har gennemgået høringsmaterialet og har med henvisning til deri omtalte Region Skånes "Förslag till Tågstrategi" bemærkninger angående kapaciteten på Øresundsforbindelsen. Der er i strategien indeholdt nedenstående opgørelse over antal nødvendige tog over Øresund, som Regionen mener, der er brug for til at opnå deres mål til antal rejser: I 2030: 4 Øresundstog + 4 System 3 tog, i 2035: 4 Øresundstog + 5 System 3 tog, i 2040: 4 Øresundstog + 6 System 3 tog. Banedanmark skal på det grundlag henlede opmærksomheden på, at den maksimale kapacitet i Øresundskorridoren i dag er 12 tog i timen. Togantallet i opgørelsen er derfor teoretisk set muligt ved homogen drift. Hvis der også skal køre godstog, nedsættes kapaciteten. Hvis der for eksempel skal køre 2 godstog, er der kun plads til 8 passagertog. Der kan endvidere komme begrænsninger, hvis der skal skaffes plads til andre tog i fri trafik. Det bemærkes, at kapaciteten på selve bro-/tunnelforbindelsen isoleret set er lidt højere end de 12 tog, men mulighederne begrænses af infrastrukturen på både dansk og svensk side.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och är medveten om att kapaciteten på Öresundsbron är begränsad och medger olika kombinationer av person- och godståg, samt att det framför allt är i landanslutningarna som begränsningarna finns. Region Skåne verkar bland annat tillsammans med samverkanspartners i Greater Copenhagen för att de åtgärder i Öresundsbrons landanslutningar som behövs för att kunna utnyttja Öresundsbrons fulla kapacitet ska genomföras så snart som möjligt.

Region Skåne har högt satta mål avseende kollektivtrafik och färdmedelsfördelning. Region Skånes tågstrategi utgår från målprognoser som leder till måluppfyllelse och ska ses som en viljeinriktning för framtida utveckling av trafikeringen. Eftersom detta ligger högre än vad infrastrukturen idag medger verkar Region Skåne för att såväl Öresundsbrons landanslutningar ska åtgärdas som att nya Öresundsförbindelser ska byggas.

Älmhults kommun lyfter vikten av väl utbyggd transportinfrastruktur även till kringliggande kommuner och regioner med tanke på gränsöverskridande arbetsmarknadsregioner.

Region Skåne ser gränsöverskridande funktionella samband, inte minst om arbetsmarknadsregion som en viktig fråga med utvecklingspotential i samband med planens genomförande samt fortsatt löpande planering.

Markaryds kommun efterfrågar att Markarydsbanan omnämns i regionplanen.

Region Skåne uppskattar synpunkten. Markarydsbanan ingår som ett viktigt transportinfrastrukturstråk i strukturkartan men omnämns inte i plantexten.

Sveriges Åkeriföretag efterfrågar ett fortsatt arbete för en alternativ fast förbindelse över Öresund.

Region Skåne uppskattar synpunkten men den föranleder ingen justering av regionplaneförslaget.

Lennart Nord efterfrågar att regionplanen i högre grad problematiserar vad stora infrastruktursatsningar innebär för hela Skånes invånare.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och i granskningshandlingen har strukturkartan utvecklats avseende transportinfrastruktur och för att lyfta fram betydelsen av att den nya stambanan planeras samordnat med anslutande banor, med integrerade och centralt placerade stationer för att möjliggöra ökad rörlighet över hela regionen. Regionplanen lyfter även fram behov av satsningar på de anslutande infrastrukturstråken Skånebanan och Ystadbanan som viktiga för tillgängligheten till den nya stambanan.

Godstransporter

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Godstransporter*: Bjuvs kommun, Helsingborgs stad, Höganäs kommun, Klippans kommun, Perstorps kommun, Åstorps kommun, Ängelholms kommun, Örkelljunga kommun, Sveriges Åkeriföretag, Malmö stad, Svalövs kommun, Landskrona stad, Lomma kommun, Burlövs kommun, Region Stockholm, Sjöfartsverket, VASYD och Skånes Socialdemokratiska Partidistrikt.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att överföringen av gods från lastbil till järnväg eller sjöfart och hur kapacitetsbristen över Öresund ska lösas. Aktörerna efterfrågar ett resonemang om att säkerställa strategiska lägen i Skåne för olika typer av gods- och logistikhantering samt om godsflöden som inkluderar hela Sverige. Exempelvis bör lokalisering av ny rangerbangård pekas ut i karta samt bör dess eventuella konsekvenser hanteras i text.

***

Bjuvs, Helsingborgs, Höganäs, Klippans, Perstorps, Åstorps, Ängelholms och Örkelljungas kommuner i Familjen Helsingborg saknar ett resonemang om nordvästra Skånes roll som en regionalt och nationellt viktig logistiknod.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och strukturkartan med tillhörande text har i granskningshandlingen kompletterats för att lyfta fram Malmö, Trelleborg, Ystad och Helsingborg som viktiga strategiska godsnoder samt tydligare belysa hamnarnas funktion och betydelse. Region Skåne bedömer att det i nuläget inte finns tillräckliga underlag för att utveckla frågan ytterligare i denna regionplan. I fortsatt regional planering finns potential att fördjupa dessa frågor ytterligare.

Sveriges åkeriföretag anser det viktigt att ”proaktivt och regionalt helhetsperspektiv på gods- och logistikfrågor inneha och förvalta ett fullt utbyggt vägnät med den senaste bärighetsklassen BK4”. De efterfrågar även ytterligare stöd i frågan att förflytta ”transitgods” från lastbil till sjöfart alternativt järnväg.

Region Skåne delar Sveriges åkeriföretags åsikt om betydelsen av ett proaktivt och regionalt helhetsperspektiv på gods- och logistikfrågor. Region Skåne arbetar aktivt med gods- och logistikfrågor ur att regionalt perspektiv, framförallt kopplat till genomförandet av Region *Skånes Strategi för den hållbara gods- och logistikregionen* samt genom framtagandet av kunskapsunderlag. Däribland en rapport om hur High Capacity Transports (HCT) i Skåne på väg och järnväg kan bidra till att klimatmålen uppnås samtidigt som godstransporterna i Skåne effektiviseras.

Malmö stad efterfrågar att regionplanen lyfter fram vikten av att godstransporter är energi- och yteffektiva för att säkerställa en attraktiv och trivsam stadsmiljö. Malmö stöd efterfrågar dessutom att regionplanen hanterar en långsiktigt hållbar lösning för en eller flera rangerbangårdar i Skåne, ett yttre godsspår i Malmö samt robusta anslutningar till Malmö hamn. Generellt är kommunen positiv till att regionplanen framhåller vikten av att arbeta proaktivt och utveckla ett regionalt helhetsperspektiv på gods- och logistikfrågor.

Region Skåne noterar synpunkten om vikten av energi- och yteffektiva godstransporter i stadsmiljön, men förslaget erfordrar ingen ändring då *Regionplan för Skåne 2022–2040* redan anses bemöta detta.

Vidare har granskningshandlingen kompletterats med text om rangerbangård, men Region Skåne kommer inte inkludera förslag på lägen i denna version av *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

Svalövs kommun efterfrågar en övergripande järnvägsgodsstrategi samt att en utbyggnad av godsterminalstrukturen omnämns i regionplanen. Kommunen anser att överföring av gods till järnväg är en viktig fråga och är positiva till att en ny rangerbangård lokaliseras i södra delen av kommunen, dock saknar de en analys av goda logistiklägen utmed järnväg och väg.

Region Skåne har sedan tidigare tagit fram *Strategi för den hållbara gods- och logistikregionen*, vilken använts som underlag i framtagandet av avsnittet. Region Skåne har valt att lägga *Regionplan för Skåne 2022–2040* på en strukturell och principiell nivå i denna version och presenterar behovet av satsningar på transportinfrastruktur på både järnväg och väg under avsnittet om planeringsstrategier.

Vidare har granskningshandlingen kompletterats med text om rangerbangård, men Region Skåne bedömer att det i nuläget inte finns tillräckliga underlag att inkludera förslag på lägen i denna version av *Regionplan för Skåne 2022–2040*. Region Skåne ser säkerställandet av kapacitet och funktionalitet för rangering i södra Sverige som en viktig fråga för Skåne och Sverige och ser fram emot fortsatt samråd med berörda aktörer.

Landskrona stad efterfrågar en övergripande järnvägsgodsstrategi med svar på hur Skåne ska hantera ökande transitflöden i framtiden. Kommunen anser att Region Skåne fortsatt bör utreda frågan om en ny godsbangård i Skåne, och hur kapacitetsbristerna för godstransporter kan lösas, samt arbeta för att Europaspåret utreds som en möjlig ny Öresundsförbindelse. Kommunen anser att stärka möjligheten till godstransporter på järnväg är en viktig fråga att arbete vidare med.

Region Skåne instämmer och granskningshandlingen har kompletterats med resonemang kring Öresundsförbindelsens kapacitet.

Lomma kommun påpekar att regionplanen kan komma att behöva och följaktligen bör peka ut en eventuell yttre godsbana, gärna på strukturkartan över framtida bangårdar och godstransporter.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och granskningshandlingen har kompletterats med text om rangerbangård, men Region Skåne bedömer att det i nuläget inte finns tillräckliga underlag att inkludera förslag på lägen för en eventuell yttre godsbana i denna version av *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

Burlövs kommun vill lyfta fram att man under inga omständigheter kan acceptera ett yttre godsspår.

Region Skåne vill förtydliga att yttre godsspår inte ingår i Region Skånes prioriterade infrastrukturåtgärder och därav inte heller i *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

Region Stockholm efterfrågar ett resonemang om godsflöden som inkluderar övriga Sverige, såväl som behov av att säkerställa strategiska lägen i Skåne för olika typer av gods- och logistikhantering.

Regionplanen beskriver på en översiktlig nivå Skånes roll som en transitregion som skapar förutsättningar för utrikeshandeln i Sverige. För mer fördjupat underlag vill Region Skåne hänvisa till Region Skånes godsstrategi - *Strategi för den hållbara gods- och logistikregionen Skåne.*

Sjöfartsverket är positiva till ambitionen att flytta godstransporter från väg till sjö och järnväg. Vidare menar Sjöfartsverket att det finns outnyttjad potentiell i Skånes hamnar och att deras funktion bör ges en större roll i den fortsatta planeringen av regionen.

Region Skåne uppskattar synpunkten och tar med inspelet i Region Skånes fortsatta arbete.

VASYD påpekar att avfallstransporterna bör lyftas in som en viktig aspekt i beskrivningen av de urbana godstransporterna.

Region Skåne ser att hantering och transport av avfall är frågor som har en regional relevans och som i dialog med kommunerna skulle kunna utvecklas utifrån behovet av ny kunskap i ett mellankommunalt perspektiv.

Banedanmark har med henvisning til Region Skånes "Förslag till Tågstrategi" bemærkninger angående kapaciteten på Øresundsforbindelsen.

Region Skåne är medveten om att kapaciteten på Öresundsbron är begränsad och medger olika kombinationer av person- och godståg, samt att det framför allt är i landanslutningarna som begränsningarna finns. Region Skåne verkar bland annat tillsammans med samverkanspartners i Greater Copenhagen för att de åtgärder i Öresundsbrons landanslutningar som behövs för att kunna utnyttja Öresundsbrons fulla kapacitet ska genomföras så snart som möjligt.

Region Skåne har högt satta mål avseende kollektivtrafik och färdmedelsfördelning. Region Skånes *Persontågsstrategi 2020–2040* utgår från målprognoser som leder till måluppfyllelse och ska ses som en viljeinriktning för framtida utveckling av trafikeringen. Eftersom detta ligger högre än vad infrastrukturen idag medger verkar Region Skåne för att såväl Öresundsbrons landanslutningar ska åtgärdas som att nya Öresundsförbindelser ska byggas.

Skånes Socialdemokratiska partidistrikt poängterar vikten av Skånes hamnar och att dessa bör belysas som viktiga transportnoder.

Region Skåne håller med om att hamnarna behöver lyftas fram tydligare i regionplanen. I granskningshandlingen har avsnittet *Godstransporter* under fliken *Tematiska fördjupningar* fördjupats avseende hamnarna. Vidare beskrivs Skånes hamnar som strategiska godsnoder under rubriken transportinfrastruktur i fliken *Utvecklingsinriktning*.

Transporter – Kartor

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande *kartorna under den tematiska fördjupningen Transporter*: Malmö stad, Sjöfartsverket, Centerpartiet i Skåne, Region Blekinge, Klippans kommun, Åstorps kommun, Svalövs kommun, Landskrona stad, Bjuvs kommun, Helsingborgs stad, Höganäs kommun, Klippans kommun, Perstorps kommun, Åstorps kommun, Ängelholms kommun, Örkelljunga kommun och Sydöstra Skåne.

Flertalet synpunkter över specifika kartdetaljer har inkommit.

***

Malmö stad önskar en karta över vad som finns i den närmaste omvärlden, exempelvis kopplingar till Köpenhamn, Själland, Bornholm, Halland, Kronoberg och Blekinge. Utöver det önskas en karta med pendling över nationsgränser, samt att kartan över arbetspendling i Skåne skulle kunna kompletteras med en karta över utbildningsresande.

Till granskningsversionen har planen kompletterats med en uppdaterad version om omvärldskartan för att förtydliga Skånes kopplingar till närliggande städer och regioner. Karta som visar pendlingsströmmar till Danmark finns med men har fått en tydligare placering i granskningsversionen. Statistik för pendling över nationsgränsen finns endast på regional nivå på grund av juridiska skillnader mellan Sverige, Danmark och Norge. Karta över utbildningsresande går endast att göra för grund- och gymnasienivå samt Komvux eftersom en stor andel universitetsstuderande inte är skrivna på den ort de studerar.

Sjöfartsverket anser att områden för sjöfart endast visas översiktligt och menar att det inte ger en rättvis bild av de ytanspråk som sjöfarten kräver.

Region Skåne uppskattar återkopplingen och vill uppmärksamma på att Region Skåne har valt att lägga regionplanen på en strukturell och principiell nivå i denna version. Detta innefattar även kartor som visar en översiktlig och strukturell bild.

Centerpartiet i Skåne önskar att kollektivtrafikstråk inte slutar vid regiongränsen i kartmaterialet. I övrigt se till att de olika kartorna överensstämmer med varandra. Exempelvis på s. 24 är varken Åhus eller Landskrona hamnar markerade samtidigt som de återfinns i kartbilden på s. 68. Om utelämnandet är avsiktligt bör en kommentar lämnas i anslutning till någon av kartorna.

Region Skåne uppskattar återkopplingen och vill uppmärksamma på att urval har gjorts vilka kartor som visar information utanför regiongränsen. I strukturkartan och omvärldskartan visas kopplingar mellan Skåne och sina grannregioner. Gällande kartan för kollektivtrafik är det data för Skåne som använts och därför visas inte information från grannregionerna. Vidare har Region Skåne svårt att avgöra vilken karta som menas på sidan 24. I de tematiska fördjupningarna visar tillhörande kartor olika information som speglar avsnittet, informationen kan därför

skilja sig från karta till karta. Vidare har både strukturkartan och temakarta för godstransporter reviderats till granskningshandlingen.

Region Blekinge anser att det vore önskvärt att redovisa ett storregionalt perspektiv på de kartor där det är möjligt.

Region Skåne uppskattar återkopplingen och vill uppmärksamma på att urval har gjorts vilka kartor som visar information utanför regiongränsen. I strukturkartan och omvärldskartan visas kopplingar mellan Skåne och sina grannregioner. Vidare håller Region Skåne med om att utbytet med grannregionerna är viktigt och något som bör synliggöras och kan utvecklas ytterligare i fortsatt regional planering.

Klippans kommun påpekar att kartan över befintliga kollektivtrafikstråk i Skåne saknar befintliga kollektivtrafikstråk mellan Ljungbyhed – Stehag samt mellan Klippan - Östra Ljungby.

I den tematiska kartan över viktiga kollektivtrafikstråk presenteras de stråk som är utpekade i Region Skånes trafikförsörjningsprogram som regionalt, delregionalt och lokalt viktiga kollektivtrafikstråk.

Åstorps kommun har identifierat ett cykelstråk mellan Åstorps tätort och Hyllinge som de gärna ser stärks.

Region Skåne uppskattar återkopplingen. I kartan som visar cykelstråk i Skåne finns ett starkt stråk utpekat mellan Åstorps tätort och Hyllinge.

Svalövs kommun anser att Europaspåret bör illustreras som en fast förbindelse över Öresund i kartorna.

Regionplanen utgår från den beslutade Skånebilden gällande fasta förbindelser över Öresund.

Landskrona kommun anser att Europaspåret bör illustreras som en alternativ fast förbindelse över Öresund i kartorna. Vidare påtalas att goda logistiklägen utmed järnväg och vägar bör markeras i karta samt att Regionbuss 218 bör markeras som ett busstråk av delregional betydelse.

Regionplanen utgår från den beslutade Skånebilden gällande fasta förbindelser över Öresund. Region Skåne har sedan tidigare tagit fram en gods- och logistikstrategi, vilken använts som underlag i framtagandet med avsnittet. Region Skåne har valt att lägga *Regionplan för Skåne 2022–2040* på en strukturell och principiell nivå i denna version och presenterar behovet av satsningar på transportinfrastruktur på både järnväg och väg under avsnittet *Planeringsstrategier*. I den tematiska kartan över viktiga kollektivtrafikstråk presenteras de stråk som är utpekade i Region Skånes trafikförsörjningsprogram som regionalt, delregionalt och lokalt viktiga kollektivtrafikstråk.

Bjuvs kommun anser det viktigt att prioriterade infrastruktursatsningar inom Familjen Helsingborg och kommunens planering, såsom den nya vägen för sträckningen lv. 109 mellan Ekeby – Kågeröd, återfinns i regionplanen.

Region Skåne har valt att lägga denna version av *Regionplan för Skåne 2022–2040* på en övergripande och principiell nivå, därav behandlas inte infrastrukturinvesteringar av den detaljeringsgraden. De större infrastruktursatsningar som lyfts fram särskilt i planen är baserade främst på Skånebilden, samt Positionspapper från Regionsamverkan Sydsverige och liknande överenskommelser. För mer detaljerade infrastruktursatsningar hänvisar Region Skåne till den Regionala transportinfrastrukturplanen.

Bjuvs, Helsingborgs, Höganäs, Klippans, Perstorps, Åstorps, Ängelholms och Örkelljungas kommuner i Familjen Helsingborg påpekar att väg E6 genom Skåne har en viktig roll för regional arbetspendling.

Region Skåne håller med om att väg E6 spelar en viktig roll för den regionala arbetspendlingen. För E6 i Skåne ingår trimning i nationell plan 2018–2029 och är även prioriterad till kommande nationell plan 2022–2033.

Höganäs kommun anser att det är viktigt att väg 112 finns med i kartan. Vidare finns Höganäs varken med under kategorin ”annan godshamn” i kartan över infrastruktur för godstrafik eller i kartan för flöden för godstransport. Höganäs hamn bör finnas med på kartorna då den hanterar gods.

I granskningsversionen av regionplanen finns väg 112 med i kartan *infrastruktur för godstrafik i Skåne* som ett kompletterande regionalt viktigt stråk. Gällande hamnarna är det fortsatt de Hamnar som ingår i transeuropeiska transportnätet (TEN-T) samt allmänna hamnar som pekas ut i kartan *infrastruktur för godstrafik i Skåne, Starka relationer för gods- och handelsflöden* samt *strukturkartan.*

Sydöstra Skåne anser att den kapitlets kartor hade kunnat visa mer av en framåtsyftande utveckling utifrån identifierade behov av satsningar.

Region Skåne uppskattar återkopplingen och vill lyfta att tidsperspektivet har setts över till granskningsversionen och förtydligande har gjorts i legenderna över vad som är befintligt, planerat eller där behov finns.

Blågrön infrastruktur

Följande aktörer har lämnat övergripande synpunkter beträffande avsnittet *Blågrön infrastruktur*: Höörs kommun, Eslövs kommun, Hässleholms kommun, Lomma kommun, Kävlinge kommun, Båstad kommun, VA SYD, Havs- och vattenmyndigheten och Kulturnämnden.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att underlaget i form av rapporten *Grönstruktur i Skåne - Strategier för en utvecklad grön struktur* från 2012 är inaktuell och behöver uppdateras för att vara ett relevant stöd i planeringen. Vidare lyfts att kapitlet tydligare behöver visa på ett mellankommunalt och mellanregionalt perspektiv gällande båda blåa och gröna strukturer. Potential för samordning kring att bevara och utveckla regionalt värdefulla grön- och vattenområden kan belysas ytterligare i både text och kartor.

Gällande kartmaterialet efterfrågas tydligare motiveringar av grönblå värden och att kartorna görs mer användbara för kommunerna att applicera i sin egen planering i takt med regionens

utveckling. Generellt upplevs den tematiska fördjupningen kring blågrön infrastruktur som positiv, men med viss utvecklingspotential.

De förbättringsförslag som ges inkluderar att lyfta fram jordbruk som resurs utöver dess värde som näring, att markera ut kulturmiljövärden, samt att inkludera länsstyrelsens framtagna värdetrakter. I övrigt lyfter VASYD vikten av att belysa hur trycket på vattenresurser kommer att öka i takt med regionens utveckling. Övergripande verkar den tematiska fördjupningen kring blågrön infrastruktur upplevas som positiv, men med viss utvecklingspotential.

I granskningshandlingen heter avsnittet *Grönstruktur*.

***

Höörs kommun anser att dokumentet ”Grönstruktur i Skåne” från 2012 är inaktuellt och inte bör användas som underlag. Höörs kommun efterfrågar ett tydligare utvecklingsperspektiv kring den blågröna infrastrukturens användning i relation till människor, rekreation och besöksnäring.

Region Skåne bedömer att *Grönstruktur i Skåne - Strategier för en utvecklad grön struktur* från 2012 fortfarande är ett relevant underlag för den regionala skalan. Kartskikten för grönstruktur i granskningshandlingen utgår från denna rapport men har uppdaterats efter kommunernas översiktsplaner, delregionala strukturkartor samt Länsstyrelsen Skånes underlag för grön infrastruktur, vilket inkluderar värdetrakter.

Eslövs kommun påpekar att kapitlets underlag, ”Grönstruktur i Skåne” från 2012, är föråldrat och ej relevant att utgå från. Kommunen är positiv till att regionplanen innehåller ett kapitel om blågröna strukturer, men tycker inte texten och kartan ger tillräckligt stöd för kommunernas planering.

Region Skåne bedömer att *Grönstruktur i Skåne - Strategier för en utvecklad grön struktur* från 2012 fortfarande är ett relevant underlag för den regionala skalan. Kartskikten för grönstruktur i granskningshandlingen utgår från denna rapport men har uppdaterats efter kommunernas översiktsplaner, delregionala strukturkartor samt Länsstyrelsen Skånes underlag för grön infrastruktur, vilket inkluderar värdetrakter.

Region Skåne har valt att lägga regionplanen på en strukturell och principiell nivå i denna version. När det gäller värden och avvägningar i den fysiska planeringen har regionplanen därför i detta skede inte den detaljeringsgrad som efterfrågas men tar med synpunkterna i vidare arbete.

Lomma kommun saknar en genomgående röd tråd för den blågröna infrastrukturen. Analyser kring blågröna trender och klimatförändringar ur ett regionalt och internationellt perspektiv skulle vara ett bra underlag för kommunerna att förstå strukturernas utvecklingsbehov. Lomma kommun saknar också det regionala och mellanregionala perspektivet i kapitlet.

Region Skåne uppskattar synpunkterna. Den röda tråden har förtydligats genom hela planen, från utmaning, planeringsstrategi, planeringsprincip till genomförande, både i text och genom hänvisning till respektive del i syfte att säkerställa logiken och förenkla för läsaren att se och kunna följa sambandet mellan regionplanens olika delar. Texter som berör grönstruktur och biologisk mångfald har reviderats. En ny utmaning för klimatfrågor har tillkommit i under *Planeringsförutsättningar* och lyfter utmaningen med förlusten av arter, naturtyper och ekosystem som ett accelererande problem på såväl regional som global nivå.

Region Skåne instämmer i att det är av vikt att lyfta Skånes kopplingar till angränsande län när det gäller grönstrukturen. Men bedömer att det behövs ytterligare underlag och att det är ett vidare arbete i samverkan med angränsande län under genomförandet, vilket eventuellt kan ske inom ramen för Regionsamverkan Sydsverige.

Båstad kommun efterfrågar att värdena i karta och text tydliggörs och motiveras, att jordbruksmarkens värde som näringsverksamhet respektive resurs behandlas åtskilt, samt att landskapets kulturmiljövärde läggs till. Kommunen påpekar också att det vore värdefullt om regionplanen beaktade och lyfte in Länsstyrelsens framtagna underlag för värdetrakter.

Region Skåne uppskattar synpunkterna men har valt att lägga regionplanen på en strukturell och principiell nivå i denna version. När det gäller värden och avvägningar i den fysiska planeringen har regionplanen därför i detta skede inte den detaljeringsgrad som efterfrågas, men Region Skåne tar med synpunkterna till vidare arbete.

Relevant information i regionplanens kartor följer delvis Boverkets ÖP-modell 2.1.1. Kartorna i regionplanen kommer, där det är relevant, stegvis att kunna visualiseras i en ny kartutforskare med anpassad interaktivitet till antagandehandlingen. Målet är också att tillgängliggöra relevant kartunderlag som öppen data. Det är Region Skånes förhoppning att detta kommer att underlätta för kommunerna och andra aktörer att applicera kartorna i efterföljande planering.

Jordbruk som näringsverksamhet har flyttats till avsnittet *Näringsliv*.

Region Skåne håller med om att kulturmiljöfrågorna kopplat till landskapets värden är ett område som behöver utvecklas i regionplanen. Skånes landskapskaraktärer redovisas i *Grönstruktur i Skåne* men Region Skåne bedömer att det i nuläget inte finns tillräckligt underlag för ytterligare ställningstaganden och ser att det är ett vidare arbete under genomförandet.

Hässleholms kommun efterfrågar att åtgärder gällande vatten- och blåstrukturfrågor, såsom dess attraktionsvärden, skyddsvärden och ur dricksvattensynpunkt, behöver belysas ytterligare.

Region Skåne instämmer i att de frågor som Hässleholms kommun lyfter behöver vidareutvecklas i regionplanen. I granskningshandlingen har vattenfrågorna förtydligats genomgående i den tematiska fördjupningen *Grönstruktur* (i samrådshandlingen Blågrön infrastruktur). Region Skåne bedömer att det behövs ytterligare underlag avseende planering av vatten i det regionala och mellankommunala perspektivet och ser att det är ett vidare arbete under genomförandet där också de skånska kommunerna och andra aktörer behöver involveras.

Kävlinge kommun saknar ett regionalt perspektiv på Skånes blåa strukturer.

Region Skåne instämmer i att frågor kopplade till vatten är ett område som behöver utvecklas i regionplanen. I granskningshandlingen har vattenfrågorna förtydligats genomgående i den tematiska fördjupningen *Grönstruktur* (i samrådshandlingen Blågrön infrastruktur). Region Skåne har dock valt att lägga regionplanen på en strukturell och principiell nivå i denna första version. Region Skåne bedömer att det behövs ytterligare underlag avseende planering av vatten i det regionala och mellankommunala perspektivet och ser att det är ett vidare arbete under

genomförandet där också de skånska kommunerna och andra aktörer behöver involveras.

VA SYD lyfter vikten av att belysa hur trycket på vattenresurser kommer att öka i takt med regionens utveckling.

Region Skåne instämmer och har förtydligat granskningshandlingen, särskilt i avsnitten *Vatten i landskapet* och *Vattenförsörjning*. Region Skåne har dock valt att lägga regionplanen på en strukturell och principiell nivå i denna första version. Region Skåne bedömer att det behövs fortsatt arbete avseende planering av vatten i det regionala och mellankommunala perspektivet och ser att det är ett vidare arbete under genomförandet där också de skånska kommunerna och andra aktörer behöver involveras.

Havs- och vattenmyndigheten är positiva till fördjupningen kring blågröna strukturer, men anser generellt att planeringsstrategierna och -principerna är för övergripande.

Region Skåne instämmer och har genomgående förtydligat vattenfrågorna i granskningshandlingen. Text och planeringsprinciper har bearbetats och kompletterats i de tematiska avsnitten *Klimatanpassad bebyggelseutveckling*, *Havet och kusten*, *Vatten i landskapet* och *Vattenförsörjning*. Avseende de fysiska strukturerna utgörs de stråk som är utpekade i kartan över regional grönstruktur till största delen av Skånes vattendrag. Kartmaterialet har uppdaterats med ett kartlager över vattendragen.

Region Skåne har dock valt att lägga regionplanen på en strukturell och principiell nivå i denna första version. Region Skåne bedömer att det behövs ytterligare underlag avseende planering av vatten i det regionala och mellankommunala perspektivet och ser att det är ett vidare arbete under genomförandet, där också de skånska kommunerna och andra aktörer behöver involveras.

Kulturnämnden anser att avsnittet Blågrön infrastruktur, andra stycket, bör kompletteras med följande mening: ”Det är därför viktigt att skydda och utveckla den blågröna infrastrukturen, både i landskap och i städer och här kan kulturmiljöperspektivet vara ett stöd för utvecklingen” (sida 67).

Synpunkten uppskattas och avsnittet är kompletterat utifrån Kulturnämndens önskemål.

Regionala grönområden och stråk

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Regionala grönområden och stråk*: Vattenrådet för Nybroån, Kabusaån och Tygeån, Sydöstra Skåne, Segeåns vattenvårdsförbund och vattenråd, Skånes hembygdsförbund, Malmö stad, Bromölla kommun, Hässleholms kommun, Hörby kommun, Osby kommun, Kristianstads kommun, Östra Göinge kommun, Sveriges lantbruksuniversitet, Sjöbo och Lunds kommuner, Lomma kommun, Trelleborgs kommun, Eslövs kommun, Stiftelsen Skånska Landskap, Båstad kommun, Romeleås- och Sjölandskapskommittén, Lunds universitets Studentkårer och Höörs kommun.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att större hänsyn bör tas till naturens egenvärde och inte endast benämns utifrån sina användningsområdet. Synpunkterna påpekar att friluftsvärden och naturvärden bör separeras, att tysta områdens värden bör omnämnas samt att

regionplanen bör inkludera en planeringsprincip kring ekosystemtjänster. Generellt efterfrågas en större ambition kring att utveckla, binda ihop och bredda blågröna stråk samt att samordna med kommunerna i utvecklingsprojekt med inriktning mot exempelvis rekreation, naturvård, friluftsliv, besöksnäring och destinationsutveckling. Naturmiljöns betydelse för människors välmående och den allmänna folkhälsan får inte underskattas och Regionplanen bör värna om att säkerställa hela Skånes tillgänglighet till dessa områden.

***

Vattenrådet för Nybroån, Kabusaån och Tygeån påtalar att större hänsyn tas till naturens egenvärde och att texten omformuleras att ge större stöd i olika avvägningar. Vidare anser Vattenrådet för Nybroån, Kabusaån och Tygeån att innebörden av begreppet involvera bör förtydligas i planeringsprincipen "Utveckla mellankommunal och mellanregional samverkan samt involvera markägare och andra brukare i frågor som rör planering av blågrön infrastruktur" i den tematiska fördjupningen – Blågrön infrastruktur (sida 72).

Region Skåne delar uppfattningen att naturen har ett egenvärde. Region Skåne vill lyfta att det finns en problematik i att hitta en balans mellan naturvärden och rekreativa värden. Samtidigt är det av stor betydelse att hitta synergier och en balans mellan människa och natur, artrikedom, naturvärden, produktion och rekreation.

Region Skåne har ändrat "involvera" till "bjud in". Meningen är även flyttad till genomförandekapitlet.

Sydöstra Skåne påtalar att perspektivet om naturens egenvärde behöver stärkas.

Region Skåne delar uppfattningen att naturen har ett egenvärde. Region Skåne vill lyfta att det finns en problematik i att hitta en balans mellan naturvärden och rekreativa värden. Samtidigt är det av stor betydelse att hitta synergier och en balans mellan människa och natur, artrikedom, naturvärden, produktion och rekreation.

Segeåns vattenvårdsförbund och vattenråd efterfrågar att även små områden, med sina resurser och värden, belyses tydligare.

Regionplanen behandlar grönstrukturen på en regional och övergripande nivå. Mindre naturområden redovisas därför inte specifikt i regionplanen även om de har ett värde.

Skånes hembygdsförbund önskar att begreppen kultur och kulturarv lyfts fram tydligare.

Region Skåne uppskattar synpunkten och kulturmiljöperspektivet har förtydligats på flera ställen i regionplanen. Avsnittet *Gestaltad livsmiljö* har förtydligats så att det framgår att gestaltad livsmiljö avser hur arkitektur, form, design, konst och kulturarv på olika sätt formar samhället och invånarens vardag och hur de kan bidra till att lösa samhällsutmaningar. Kulturmiljö och kulturarv är inräknat i det som benämns gestaltad livsmiljö baserat på den nationella politiken och Region Skånes *Strategi för gestaltad livsmiljö*, som båda behandlar kulturarv.

Malmö stad saknar en ambition att utöka och skapa nya kopplingar mellan grönområden, utöver att bevara.

I granskningshandlingen har temakartan som visar grönstrukturen förtydligats i syfte att visa vad som ryms inom de utpekade områdena och

stråken, samt hur kartan kan användas i den efterföljande kommunala planeringen. Region Skåne vill förtydliga att det som pekas ut är regionalt viktiga stråk vilka till stor del utgörs av befintliga vattendrag. Det ska tilläggas att detta inte är de enda stråken som är viktiga för att skapa ett sammanhängande nätverk av gröna stråk och områden. Det är av största vikt att kommunerna själva jobbar vidare med ett finmaskigare nät inom kommunen som också bidrar till de regionalt viktiga stråk som sträcker sig över kommungränsen.

Bromöllas, Hässleholms, Hörbys, Osbys, Kristianstads och Östra Göinges kommuner i Skåne Nordost anser att föreslagna gröna utvecklingsstråk behöver justeras i samråd med respektive kommun. Vidare anser kommunerna i Skåne Nordost det värdefullt om Regionplanen lyfter upp kvaliteten med tysta/bullerfria områden.

Region Skåne har använt Skåne Nordosts strukturkarta som ett underlag för grönstråken i regionplanens kartor.

Ur ett regionalt perspektiv anser Region Skåne att de delregionala strukturkartorna från Skånes hörnsamarbeten är bra underlag att utgå ifrån då dessa visar en övergripande bild och gemensamma ställningstaganden för de berörda kommunernas grönstruktur. Kommunernas översiktsplaner är också ett underlag av stor vikt, främst där det saknas delregionala underlag och har använts som ett komplement. Region Skåne vill också lyfta att regionplanen visar de regionala grönstråken på en övergripande och regional skala och därför inte alltid överensstämmer exakt med utpekade grönstråk i kommunala översiktsplaner. Region Skåne ser att det finns potential att utveckla stråken och välkomnar att kommunen själv utvecklar nya kopplingar och lokala stråk i översiktlig planering och grönplaner.

Region Skåne instämmer och granskningshandlingen har kompletterats med ett nytt avsnitt, *Friluftsliv*, som lyfter vikten av tysta områden och inkluderar en ny karta över tysta områden i Skåne.

Eslövs kommun efterfrågar resonemang kring vikten av tysta områden.

Region Skåne instämmer och granskningshandlingen har kompletterats med ett nytt avsnitt, *Friluftsliv*, som lyfter vikten av tysta områden och inkluderar en ny karta över tysta områden i Skåne.

Sveriges lantbruksuniversitet påtalar vikten av att inte fastna i en separerande syn på den regionala grönstrukturen, utan att istället inkludera omgivande strukturer och orter.

Region Skåne delar SLU:s synpunkt att grönstrukturen bör ses som en helhet. Regionplanen lyfter i granskningshandlingen tydligare fram tätortsnära rekreation och vikten av att länka tätorternas grönstruktur med den regionala grönstrukturen. Dock ser Region Skåne ett värde i att beskriva tätorternas grönstruktur i relation till bebyggelseutvecklingen.

Sjöbo och Lunds kommun anser att det regionala perspektivet på grönblå strukturer kan stärkas genom regionplanens övergripande syfte, bland annat avseende tillgänglighet och rörligt friluftsliv. Vidare kan sammanlänkningen mellan stad och land belysas ytterligare.

Region Skåne instämmer i att dessa perspektiv kan förstärkas i regionplanen. Granskningshandlingen har kompletterats med ett nytt

avsnitt, *Friluftsliv*, som hanterar bland annat rörligt friluftsliv och behovet av ökad nåbarhet till naturen med hållbara färdmedel. Både *Friluftsliv* och *Tätorternas grönstruktur* lyfter fram tätortsnära rekreation och vikten av att länka samman tätorternas grönstruktur med den regionala grönstrukturen. Även i avsnittet *Regionala vandringsleder för rekreation och turism* lyfts vikten av att utveckla ett nät av rekreativa leder som binder ihop stad och landsbygd.

Lomma, Sjöbo och Lunds kommun efterfrågar differentiering mellan begreppen naturvärden och friluftsvärden.

Region Skåne instämmer med synpunkterna om att naturvärden och rekreativa värden inte alltid sammanfaller men anser att det även finns ett värde i att visa rekreativa och ekologiska värden samlat då det visar på ett multifunktionellt förhållningssätt till grönstrukturen och att nyttorna blir större för samhällsplaneringen om man även visar dessa värden samlat.

Granskningshandlingen har vidare kompletterats med ett nytt avsnitt, *Friluftsliv*, om friluftsliv i Skåne med tillhörande principer och karta. Länsstyrelsen Skåne kommer under året att ta fram en ny friluftsplan för Skåne och en kartering över Skånes regionalt viktiga områden för friluftsliv. Ett sådant underlag ser Region Skåne kan vara en del av regionplanen framöver.

Trelleborgs kommun påtalar även de att gröna områdens eventuella friluftsvärden och naturvärden bättre bör hållas isär.

Region Skåne instämmer med synpunkterna om att naturvärden och rekreativa värden inte alltid sammanfaller men anser att det även finns ett värde i att visa rekreativa och ekologiska värden samlat då det visar på ett multifunktionellt förhållningssätt till grönstrukturen och att nyttorna blir större för samhällsplaneringen om man även visar dessa värden samlat.

Granskningshandlingen har vidare kompletterats med ett nytt avsnitt, *Friluftsliv*, om friluftsliv i Skåne med tillhörande principer och karta. Länsstyrelsen Skåne kommer under året att ta fram en ny friluftsplan för Skåne och en kartering över Skånes regionalt viktiga områden för friluftsliv. Ett sådant underlag ser Region Skåne kan vara en del av regionplanen framöver.

Stiftelsen Skånska Landskap påtalar att områden för rekreation och friluftsliv inte får underskattas, utan bör belysas bättre samt värnas från framtida exploatering och skyddas från buller.

Granskningshandlingen har kompletterats med ett nytt avsnitt, *Friluftsliv*, om friluftsliv i Skåne med tillhörande principer och karta. Länsstyrelsen Skåne kommer under året att ta fram en ny friluftsplan för Skåne och en kartering över Skånes regionalt viktiga områden för friluftsliv. Ett sådant underlag ser Region Skåne kan vara en del av regionplanen framöver. Skånska landskap och de 19 strövområden som stiftelsen förvaltar nämns i text och områdena redovisas på karta. Det nya avsnittet för friluftsliv behandlar även behovet av ökad nåbarhet till naturen med hållbara färdmedel. Avsnittet har vidare kompletterats med text och karta för tysta områden.

Lommas kommun efterfrågar också att ekosystemtjänster omnämns i planeringsprinciperna.

Ekosystemtjänster har förtydligats och omnämns nu på fler ställen i regionplanen. Ekosystemtjänster finns som planeringsprincip både under *Tätorternas grönstruktur* och *Havet och kusten.* Fungerande ekosystem är en förutsättning för att kunna producera ekosystemtjänster och principen under *Biologisk mångfald och grön infrastruktur* (tidigare *Biologisk mångfald*) fokuserar därför på detta.

Romeleås- och Sjölandskapskommittén anser det viktigt att Region Skåne tar ett större ansvar för att säkerställa värdena inom Romeleåsen och Sjölandskapet, samt för att utveckla nåbarhet och tillgänglighet.

Granskningshandlingen har kompletterats med ett nytt avsnitt, *Friluftsliv*, om friluftsliv i Skåne med tillhörande principer och karta. Nåbarhet till naturen med hållbara färdmedel behandlas i avsnittet för regionala leder för vandring och cykling. Kartan för friluftsliv redovisar kollektivtrafiknoder som ansluter till lederna.

Lunds universitets Studentkårer ser att det finns stor potential i att använda rekreationsområden och skyddade naturområden för forskning och utbildning.

Region Skåne delar Lunds universitets studentkårers synpunkt att naturen har ett stort värde för forskning och utbildning.

Höörs kommun påpekar att strategiska kopplingar för rekreation går på tvären mot de riktningar där det vore mest strategiskt att binda samma med nya stråk. Höörs kommun anser att det vore fördelaktigt att eftersträva kopplingar i nordöstra och mellersta Skåne med tanke på den mängd orörd natur som finns där.

Grönstråken som redovisas i regionplanen ska läsas översiktligt. Till största delen utgår grönstråken från befintliga vattendrag, huvudsakligen de vattendrag som är utpekade av Länsstyrelsen som nationellt särskilt värdefulla eller nationellt värdefulla. Region Skåne ser att det finns potential att utveckla stråken och välkomnar att kommunen själv utvecklar nya kopplingar och lokala stråk i översiktlig planering och grönplaner.

Båstad kommun anser att användningen av begreppen värdekärnor och värdetrakter i avsnittet Regionala grönområden och stråk skapar förvirring då det är två ekologiska begrepp (sida 72).

Region Skåne instämmer och granskningshandlingen har reviderats. Värdekärnor och värdetrakter används nu enbart i relation till biologisk mångfald i avsnittet *Biologisk mångfald och grön infrastruktur*.

Biologisk mångfald

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Biologisk mångfald*: Segeåns vattenvårdsförbund och vattenråd, Romeleås- och Sjölandskapskommittén och Skogsstyrelsen.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att flertalet aktörer anser att särskild vikt bör läggs vid arter av värde att skydda och bevara. Exempelvis områden med särskilda trädslag, naturbetesmarker samt särskilt värdefulla sjöar.

I granskningshandlingen heter avsnittet *Biologisk mångfald och grön infrastruktur.*

***

Romeleås- och Sjölandskapskommitténs anser det viktigt att värna om och utveckla landskapets särart med dess natur- och kulturmiljöer, ädellövskog samt naturbetesmarker som hagmarker och enefälader.

Region Skåne instämmer och har kompletterat avsnittet *Biologisk mångfald och grön infrastruktur* med prioriterade biotoper utifrån Länsstyrelsens handlingsplan för grön infrastruktur, däribland ädellövskog och gräsmarker. Kulturlandskapet och dess värden i planeringen är ett område som behöver utvecklas i regionplanen. Region Skåne bedömer att det i nuläget inte finns tillräckliga underlag och ser att det är ett vidare arbete under genomförandet.

Skogsstyrelsen anser att ambitionerna kring biologisk mångfald bör konkretiseras och tydliggöra hur naturresurser ska nyttjas på ett hållbart sätt. Vidare påpekar Skogsstyrelsen att regionplanen inte redogör för vilka riktlinjer och rekommendationer som gäller för miljömålet Levande skogar.

Till granskningsversionen har avsnittet *Grönstruktur* utvecklats och förtydligats, både i bild och text. Bland annat har förtydligande gjorts gällande hur den biologiska mångfalden är knuten till skogs- och jordbruk och hur den påverkas av hur marken och vattnet planeras och används. I avsnittet lyfts också tydligare hur aktiva åtgärder krävs för att bevara och hållbart nyttja ekosystem och biologisk mångfald.

Region Skåne har i granskningshandlingen valt att redovisa de nationella och regionala miljömålen enbart under rubriken *Mål, planer och program*. Länsstyrelsen Skåne har i uppdrag att samordna det regionala arbetet med att nå de nationella miljömålen.

Region Skåne har valt att i granskningshandlingen inte längre referera till de enskilda miljökvalitetsmålen. Istället har förtydliganden gjorts avseende miljökvalitetsmål, miljökvalitetsnormer och riksintressen i konsekvensbedömningens kapitel om miljökonsekvenser. Vidare har miljökvalitetsnormer till viss del integrerats i de tematiska fördjupningarna.

Skogsstyrelsen saknar ”Skogsstyrelsens formella skydd biotopskydd och naturvårdsavtal” som underlag i Regionplanen. Regionplanen bör även omnämna den för Skåne specifika skogstypen ädellövskog, samt lyfta hur särskilt värdefulla sjöar och vattendrag ska skyddas med lämpliga förvaltningsåtgärder.

Region Skåne uppskattar återkopplingen men bedömer att det inte är relevant ur ett regionalt perspektiv att redovisa biotopskydd och naturvårdsavtal i regionplanen då grönstrukturen redovisas på en övergripande nivå.

Avsnittet *Landskap, jordbruk, skogsbruk* har kompletterats med text om biologisk mångfald i olika skogsmiljöer och ädellövskogens värden. Värdefulla sjöar och vattendrag redovisas i den mån de är eller ingår i skyddade områden i kartan över skyddad natur.

***Regionplan för Skåne 2022–2040* pekar i nuläget inte ut några insatser för att nå miljömålen, men mellankommunal och regional samordning görs inom andra samarbeten. Planeringsstrategier och principer för att med**

fysisk planering bidra till att nå miljömålen kan komma att utvecklas utifrån behov och efterfrågan från kommunerna i Skåne.

Segeåns vattenvårdsförbund och vattenråd anser det viktigt att arbeta långsiktigt med vattenfrågor och biologisk mångfald, samt att bevara framför att kompensera för exploatering.

Region Skåne instämmer i att det långsiktiga arbetet med vattenfrågor och biologisk mångfald är mycket viktigt för Skåne. Avsnitten om vatten och biologisk mångfald har utvecklats i granskningshandlingen.

Angående exploatering och kompensation så lyfts på flera ställen i regionplanen grönstrukturens och jordbruksmarkens betydelse och vikten av en långsiktigt hållbar markanvändning.

Regionala leder för vandring och cykling

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Regionala leder för vandring och cykling*: Hässleholms kommun, Eslövs kommun, Bromölla kommun, Hässleholms kommun, Hörby kommun, Osby kommun, Kristianstads kommun, Östra Göinge kommun, Stiftelsen Skånska Landskap och Kulturnämnden.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att regionala leder för vandring och cykling bör fastställas och samordnas tillsammans med Skånes kommuner. Vidare är det av vikt att dessa leder synliggörs i den regionala planeringen.

I granskningshandlingen heter avsnittet *Regionala vandringsleder- och cykelleder för rekreation och turism.*

***

Eslövs kommun påpekar att de nationella och regionala leder som omnämns i planeringsprinciperna även måste synas i den regionala planeringen.

I avsnittet *Regionala vandringsleder- och cykelleder för rekreation och turism* förtydligas att vandrings- och cykelleder ska tas fram i samverkan med kommunerna och planeringsprincipen har reviderats så att det framgår att stråk och leder måste synliggöras även i den regionala planeringen. Ansvaret för lederna har förtydligats.

Bromöllas, Hässleholms, Hörbys, Osbys, Kristianstads och Östra Göinges kommuner i Skåne Nordost påtalar att cykel- och vandringsleder behöver fastställas i samverkan med kommunerna.

I avsnittet *Regionala vandringsleder- och cykelleder för rekreation och turism* förtydligas att vandrings- och cykelleder ska tas fram i samverkan med kommunerna och planeringsprincipen har reviderats så att det framgår att stråk och leder måste synliggöras även i den regionala planeringen. Ansvaret för lederna har förtydligats.

Stiftelsen Skånska Landskap efterfrågar att strövområdens leder lyfts fram som komplement till Skåneleden.

Granskningshandlingen har kompletterats med ett nytt avsnitt *Friluftsliv*, där det finns ett stycke om områden särskilt iordningställda för friluftslivet där markerade stigar nämns.

Kulturnämnden föreslår tillägget "…natur- och kulturmiljöer för att gynna…" under avsnittets andra planeringsprincip (sida 75).

Formuleringen har ändrats utifrån Kulturnämndens önskemål och planeringsprincip 3.4 ii lyder: *Förbättra nåbarheten till Skånes natur- och kulturmiljöer för att gynna friluftsliv och turism*.

Landskap, jordbruk och skogsbruk

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Landskap, jordbruk och skogsbruk*: Lomma kommun, Romeleås- och Sjölandskapskommittén, Svedala kommun, Båstad kommun, Trelleborgs kommun, Sveriges lantbruksuniversitet, Malmö stad, Skogsstyrelsen, Centerpartiet i Skåne, Havs- och vattenmyndigheten och Sydvatten.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att flertalet aktörer efterfrågar att avsnittet bör ge ytterligare stöd för kommunerna att både utveckla och långsiktigt bevara jordbruksmarken. Jordbruksmarken bör framförallt framhållas för sitt värde för livsmedelsförsörjningen både nationellt och internationellt. Ur ett hållbarhetsperspektiv bör jord- och skogsbrukets roll i omställningen mot ett hållbart samhälle lyftas fram tydligare, inte minst för Skånes resiliens. Därutöver bör tydligare prioriteringar innefattas i avsnittets planeringsprinciper. Skogsnäringens värden och utvecklingspotential behöver även de förtydligas och ges utrymme. Vidare påpekas vikten av vattentillgång i förhållande till jord- och skogsbruket och att utmaningen gällande tillgång och mängden vatten som näringarna kräver bör belysas.

***

Lomma kommun önskar att regionplanen synliggör hur den regionala grönstrukturen ska utvecklas och jordbruksmarken bevaras som resurs. Lomma kommun anser att ordval bör ses över i relation till jordbruksmark och allemansrättsligt otillgänglig mark. Lomma kommun föreslår att byta ord till "intensivt brukad mark" och menar att intensiv brukad mark också är exploaterad.

Region Skåne har förtydligat granskningshandlingen avseende hur den regionala grönstrukturen ska utvecklas, både i strukturkartan under *Utvecklingsinriktning* och i tematisk fördjupning för grönstrukturen. Planeringen av Skånes regionala grönstruktur behöver ta utgångspunkt i grön infrastruktur och avvägningar bör utgå från både landskapsperspektiv och en långsiktig planeringshorisont. Vidare är det viktigt att utveckla samverkan i arbetet med att utveckla den regionala grönstrukturen.

Region Skåne har vidare förtydligat avsnittet *Jordbruk, landskap och jordbruk* i granskningshandlingen avseende jordbruksmarkens värden och vikten av en långsiktigt hållbar markanvändning samt strukit ordet "oexploaterad". Resonemanget om allemansrättsligt tillgänglig mark har utvecklats och återfinns under det nya avsnittet *Friluftsliv* i granskningshandlingen.

Svedala kommun önskar ytterligare stöd att både utveckla och bevara jordbruksmarken.

Region Skåne har förtydligat avsnittet *Jordbruk, landskap och jordbruk* i granskningshandlingen avseende jordbruksmarkens värden och vikten av en långsiktigt hållbar markanvändning samt jordbruket i relation till säker livsmedelsförsörjning och klimatförändringarna.

Boverket, Länsstyrelsen och Havs- och vattenmyndigheten genomför under 2021 en översyn av hur jordbruksmarken ska hanteras i den

översiktliga planeringen. Region Skåne ser fram emot att ta del av resultaten för denna som underlag för fortsatt arbete.

Region Skåne genomför vidare en utredning avseende jordbruksmarkens användning ur ett regionalt perspektiv under 2021.

Båstad kommun efterfrågar att jordbruksmarkens internationella värde i relation till livsmedelsförsörjning och klimatförändringar lyfts.

Region Skåne instämmer och har förtydligat avsnittet *Jordbruk, landskap och jordbruk* i granskningshandlingen avseende jordbruksmarkens värden och vikten av en långsiktigt hållbar markanvändning, samt jordbruket i relation till säker livsmedelsförsörjning och klimatförändringarna.

Boverket, Länsstyrelsen och Havs- och vattenmyndigheten genomför under 2021 en översyn av hur jordbruksmarken ska hanteras i den översiktliga planeringen. Region Skåne ser fram emot att ta del av resultaten för denna som underlag för fortsatt arbete. Vidare genomför Region Skåne en utredning avseende jordbruksmarkens användning ur ett regionalt perspektiv under 2021, vilket är en del av regionplanens genomförande. Regionala utvecklingsaktörer och inte minst intresserade kommuner behöver involveras i arbetet.

Trelleborgs kommun anser att jordbruksmark inte bör benämnas som oexploaterad mark.

Region Skåne instämmer och ordet "oexploaterad" har strukits i avsnittet *Landskap, jordbruk och skogsbruk* i granskningshandlingen.

Sveriges lantbruksuniversitet efterfrågar att jordbruks- och skogsområden lyfts i förhållande till omställningen till ett hållbart samhälle, samt att vikten av en trygg och säker livsmedelsförsörjning betonas starkare.

Region Skåne ser liksom SLU att en säker livsmedelsförsörjning är viktig både ur ett regionalt och nationellt perspektiv. Livsmedelsförsörjningen tas upp i flera av utmaningarna, särskilt i *7) att motverka klimatförändringar samtidigt som Skåne utvecklas*. Det har även tillkommit en ny utmaning om motståndskraft och regionala intressen. Jordbruksmarkens värde för livsmedelsförsörjningen har ytterligare förtydligats i avsnittet *Landskap, jordbruk och skogsbruk* men regionplanens fokus ligger i första hand på en hållbar markanvändning som förutsättning för livsmedelsproduktionen.

Malmö stad upplever att planeringsriktlinjerna för kapitlet är för övergripande och svårförstådda.

Region Skåne har förtydligat avsnittet *Jordbruk, landskap och jordbruk* i granskningshandlingen avseende jordbruksmarkens värden och vikten av en långsiktigt hållbar markanvändning samt jordbruket i relation till säker livsmedelsförsörjning och klimatförändringarna.

Skogsstyrelsen anser att skogen har många nyttor kopplat till hållbar utveckling, det är därav viktigt att prioritera kompetensutveckling inom skogsbruket. De föreslår att kapitlet tydligare anknyter till Skånes livsmedelsstrategi, samt den skånska skogsstrategin. Skogsstyrelsen pekar

även på att formuleringen "Skåne har landets högsta produktion i skogen" lämnar öppet för många olika tolkningsmöjligheter och bör förtydligas.

Skånes livsmedelsstrategi och Regional skogsstrategi har lagts till under rubriken Mål, planer och program. Formuleringen "Skåne har landets högsta produktion i skogen" har strukits i granskningshandlingen.

Centerpartiet i Skåne efterfrågar att livsmedelsproduktionen i relation till uthållighet i kristider adderas till planeringsprinciperna.

Region Skåne instämmer i att en säker livsmedelsförsörjning är viktig både ur ett regionalt och nationellt perspektiv. Livsmedelsförsörjningen tas upp i flera av utmaningarna, särskilt i *7) att motverka klimatförändringar samtidigt som Skåne utvecklas*. Det har även tillkommit en ny utmaning om motståndskraft och regionala intressen. Jordbruksmarkens värde för livsmedelsförsörjningen har ytterligare förtydligats i avsnittet *Landskap, jordbruk och skogsbruk* men regionplanens fokus ligger i första hand på en hållbar markanvändning som förutsättning för livsmedelsproduktionen.

Havs- och vattenmyndigheten påtalar att jordbrukets vattenbehov bör ägnas större uppmärksamhet i kapitlet.

Region Skåne bedömer att det i nuläget inte finns tillräckliga kunskapsunderlag avseende jord- och skogsbrukets vattenförbrukning och vattenbehov och ser att det är ett vidare arbete under genomförandet. Under 2021 genomför Region Skåne en utredning avseende jordbruksmarkens användning ur ett regionalt perspektiv, vilket är en del av regionplanens genomförande. Region Skåne kommer även i det fortsatta arbetet att verka för att en tydligare bild av vattenbalansen i Skåne tas fram. Regionala utvecklingsaktörer och inte minst intresserade kommuner behöver involveras i arbetet.

Sydvatten pekar på att tillgång till vatten saknas i kapitlet.

Region Skåne bedömer att det i nuläget inte finns tillräckliga kunskapsunderlag avseende jord- och skogsbrukets vattenförbrukning och vattenbehov och ser att det är ett vidare arbete under genomförandet. Under 2021 genomför Region Skåne en utredning avseende jordbruksmarkens användning ur ett regionalt perspektiv, vilket är en del av regionplanens genomförande. Region Skåne kommer även i det fortsatta arbetet att verka för att en tydligare bild av vattenbalansen i Skåne tas fram. Regionala utvecklingsaktörer och inte minst intresserade kommuner behöver involveras i arbetet.

Lantbrukarnas riksförbund i Skåne anser att det finns möjlighet för hantering och samordning över kommungränserna beträffande exempelvis åtgärder för översvämning med bevattningsbehov hos jordbruket, över kommungränserna.

Region Skåne instämmer och välkomnar att Lantbrukarnas riksförbund i Skåne ser dessa möjligheter.

Romeleås- och Sjölandskapskommitténs ställer sig emot öppnandet av nya bergtäkter i områdena Romeleåsen och Sjölandskapet.

Materialhantering kommer att behöva utvecklas i genomförandet av regionplaneprocessen då det är en viktig mellankommunal fråga och ingår i Region Skånes arbete med att utveckla en cirkulär ekonomi. Täkter bedöms i nuläget inte aktuella att peka ut i en regionplan. I granskningshandlingen har en formulering om potentiell negativ påverkan på friluftslivet av exploatering och andra ingrepp i miljön lagts till i det nya avsnittet *Friluftsliv*.

Vatten i landskapet

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Vatten i landskapet*: Sydvatten, Lomma kommun, Höörs kommun, Eslövs kommun, Havs- och vattenmyndigheten, VASYD, Vattenrådet för Nybroån, Kabusaån och Tygeån, Svalövs kommun, Romeleås- och Sjölandskapskommittén och Lantbrukarnas riksförbund i Skåne.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att Region Skåne bör utveckla och förtydliga sin roll i relation till de regionala vattenfrågorna eftersom det redan finns aktörer som jobbar på ett mellankommunalt plan. Aktörerna efterfrågar ett tydligare resonemang kring vilket stöd regionplanen ska utgöra för kommunerna. Vidare bör regionplanen kompletteras med ett resonemang kring samordning främst kring vattendrag och hur detta kan vara en bidragande faktor till besöksnäring och Skånes attraktivitet. Skyddandet av vattenresurser och säkrandet av dricksvatten lyfts som en fråga som kräver regionala åtgärder. Angående planeringsprinciperna saknas resonemang kring torka såväl som en tydlig utvecklingsinriktning för vatten i regionen.

***

Sydvatten anser att den andra punkten bland planeringsprinciperna bör delas upp i två olika punkter.

Avsnittet *Vatten är landskapet* är omarbetat i granskningshandlingen, såväl avseende text som tillhörande planeringsprinciper. Region Skånes roll generellt har beskrivits tydligare under avsnitten *Planeringsförutsättningar* respektive *Genomförande*.

Lomma kommun efterfrågar fler resonemang kring torka, samt att kapitlet kopplar an till vattenatlas.se.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och avsnittet *Vatten är landskapet* är omarbetat i granskningshandlingen, såväl avseende text som tillhörande planeringsprinciper. Avsnittet är kompletterat med länkar till vatteninformationssystem Sverige (VISS) och Vattenatlas.

Höörs kommun menar att Region Skåne behöver förtydliga sin roll i vattenplaneringsfrågorna, och att fokus bör ligga på vattendragen kopplat till besöksnäring och Skånes attraktivitet.

Region Skåne känner väl till att det redan idag finns många goda exempel på välfungerande samverkan mellan kommuner och vattenråd. Region Skåne ser dock att god samordning och samverkan är så viktigt att det bör lyftas i regionplanen.

Region Skåne ser att det finns stor potential att utveckla rekreation och besöksnäring längs vattendragen. Vattendragen utgör grunden för stråk med utvecklingspotential i den regionala grönstrukturkartan. Utveckling av paddelleder nämns i avsnittet *Regionala vandringsleder- och cykelleder för rekreation och turism*. Region Skåne bedriver också ett utvecklingsarbete avseende leder. Vidare vill region Skåne lyfta en ny färdplan, *Strategisk färdplan för rekreativa leder i Skåne 2030*, som

färdigställs under hösten 2021 och som innehåller strategier för bland annat paddling och mountainbike.

Eslövs kommun efterfrågar ett utvecklat resonemang kring vilken roll Region Skåne ska fylla och vilka behov regionen anser behöver mötas.

Region Skånes roll generellt har beskrivits tydligare under avsnitten *Planeringsförutsättningar* respektive *Genomförande*. Vatten i regional planering är ett nytt område för Region Skåne. Arbetet med vattenfrågorna kommer att utvecklas under genomförandet och i kommande versioner av *Regionplan för Skåne*.

Havs- och vattenmyndigheten betonar vikten av att planera utifrån avrinningsområden och att skydda regionalt viktiga dricksvattentillgångar, samt att Region Skåne här behöver samordna med kommuner och länsstyrelsen.

Region Skåne delar Havs- och vattenmyndighetens uppfattning att planering behöver ske utifrån avrinningsområden. Region Skåne vill gärna samverka tillsammans med kommuner och länsstyrelse i dessa viktiga frågor. Hur denna samordning bör ske och vilken roll regionen har i detta sammanhang behöver utvecklas med samtliga berörda parter.

Vattenrådet för Nybroån, Kabusaån och Tygeån ser positivt på att regionplanen betonar att vattenfrågor bör planeras över kommungränser och inom avrinningsområden.

Region Skåne uppskattar den positiva återkopplingen.

VA SYD anser att den inledande texten ger en svag vägledning för att strategiskt arbeta med vattenfrågor. För stor tilltro läggs till anläggningen av våtmarker som lösning på vattenrelaterade utmaningar. VA SYD föreslår att regionplanen samlar problembeskrivningar och strategier som rör vattenförsörjning i ett avsnitt och att benämna hur vattenanvändningen påverkar tillgången till yt- och grundvatten.

Region Skåne uppskattar återkopplingen men menar att det är ändamålsenligt att behandla vatten i landskapet respektive vattenförsörjning i två skilda avsnitt och har därför inte ändrat regionplanens struktur enligt VA SYD:s förslag. Avsnitten *Vatten i landskapet* och *Dricksvattenförsörjning* (i granskningshandlingen med ny rubrik *Vattenförsörjning*) har omarbetats i granskningshandlingen, såväl avseende text som tillhörande planeringsprinciper. Avsnittet *Vatten i landskapet* är kompletterat med länkar till vatteninformationssystem Sverige (VISS) och Vattenatlas. Arbetet med vattenfrågorna kommer att utvecklas under genomförandet och i kommande versioner av *Regionplan för Skåne*.

Svalövs kommun efterfrågar en tydligare utvecklingsinriktning för vatten, i form av hav, sjöar och vattendrag.

Region Skåne instämmer och avsnittet *Vatten i landskapet* är omarbetat i granskningshandlingen, såväl avseende text som tillhörande planeringsprinciper. Vatten i regional planering är ett nytt område för Region Skåne. Arbetet med vattenfrågorna kommer att utvecklas under genomförandet och i kommande versioner av *Regionplan för Skåne*.

Romeleås- och Sjölandskapskommittén efterfrågar kraftigare insatser att förbättra vattenkvaliteten på sjölandskapets sjöar.

> ***Regionplan för Skåne 2022–2040*** **pekar i nuläget inte ut några insatser för att nå miljömålen, men mellankommunal och regional samordning görs inom andra samarbeten. Planeringsstrategier och principer för att med fysisk planering bidra till att nå miljömålen kan komma att utvecklas utifrån behov och efterfrågan från kommunerna i Skåne.**
>
> **Regionplanen syftar till att förhindra negativ miljöpåverkan vilket konsekvensbedömningen redogör för. Den efterföljande planeringen är avgörande för att negativ miljöpåverkan ska undvikas. Region Skåne har valt att lägga regionplanen på en strukturell och principiell nivå i denna version och går därför inte in på åtgärder.**

Lantbrukarnas riksförbund i Skåne anser det viktigt att involvera berörda markägare när samordning över avrinningsområden ska ske.

> **Region Skåne instämmer och menar vidare att en bred samverkan är nödvändigt då det är många aktörer som har ansvar för och påverkas av hur vatten planeras och används. Det pågår flera utredningar avseende förändrad förvaltning av vatten utifrån avrinningsområden, där en större samverkan av berörda parter är viktig. Region Skåne följer dessa utredningar med stort intresse. I regionplanen lyfter Region Skåne vikten av att öka samverkan mellan kommuner och berörda parter, vilket behöver fortsätta att diskuteras och testas i genomförandeskedet.**

Havet och kusten

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Havet och kusten*: Havs- och vattenmyndigheten, Sydöstra Skåne, Lomma kommun och Vattenrådet för Nybroån, Kabusaån och Tygeån.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att Region Skåne bör arbeta vidare med och förtydliga sin roll gällande havs- och kustplanering.

***

Havs- och vattenmyndigheten påpekar att skrivningen om identifiering av fördjupningsområde inom Östersjöns planområde är inaktuell, samt att kapitlet bör kompletteras avseende grunddragen för användningen av territorialhavet. HaV är dock positiv till hur havsplaneringens effekter beskrivs, samt att behovet av rollutveckling och samordning omnämns. Planeringen relaterad till blågrön infrastruktur, åtgärdsprogram för en god havsmiljö, kust- och havsrelaterade aspekter gällande friluftsliv, natur- och kulturmiljövärden, nyttjande av marina resurser, fiske och blå ekonomi generellt behöver förtydligas.

> **Region Skåne håller med Havs- och vattenmyndigheten om att havs- och kustfrågorna ur ett regionalt och mellankommunalt perspektiv behöver utvecklas vidare i regionplanen. Region Skåne bedömer att det i nuläget inte finns tillräckliga underlag och ser att det är ett vidare arbete under genomförandet.**
>
> **I granskningshandlingen har erosion och översvämning lyfts tydligare, dels i avsnittet *Havet och kusten*, dels i avsnittet *Klimatanpassad bebyggelseutveckling*. Meningen om fördjupningsområde inom Östersjöns planområde har strukits.**
>
> **Region Skånes roll generellt har beskrivits tydligare under avsnitten *Planeringsförutsättningar* respesktive *Genomförande*. Då många aktörer**

har ansvar för och påverkas av hur havet och kusten planeras och används ser även Region Skåne att en bred samverkan med kommunerna och andra relevanta aktörer är nödvändig.

Sydöstra Skåne påpekar att Skånes kommuner själva ansvarar för sin kustplanering, men att Regionplanen skulle kunna bidra med att utveckla gemensamma riktlinjer för framförallt erosion och stigande havsnivåer, såväl som genom att identifiera kust och hav av regionalt värde, framförallt i relation till nationella riktlinjer.

Region Skåne håller med om att havs- och kustfrågorna ur ett regionalt och mellankommunalt perspektiv behöver utvecklas vidare i regionplanen. Region Skåne ser att det är ett vidare arbete under genomförandet.

I granskningshandlingen hanteras översvämning och erosion i avsnitten *Havet och kusten* och *Klimatanpassad bebyggelseutveckling.* Båda avsnitten har kompletterats i text och med nya planeringsprinciper. Perspektivet är också förtydligat både i trender och i utmaningar under fliken *Planeringsförutsättningar*.

Lomma kommun anser att havet och kusten inte är tillräckligt tydligt framställt i den övergripande delen av regionplanen.

Region Skåne håller med om att havs- och kustfrågorna ur ett regionalt och mellankommunalt perspektiv behöver utvecklas vidare i regionplanen. Region Skåne ser att det är ett vidare arbete under genomförandet.

Vattenrådet för Nybroån, Kabusaån och Tygeån anser att förkortningen nm, nautisk mil, bör förklaras i figuren ”Gränser för havsplaneringsområden i Skåne” (sida 81).

Det framgår av illustrationen att 1 nm= 1 852 meter.

Blågrön infrastruktur - Kartor

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande *kartorna under den tematiska fördjupningen Blågrön infrastruktur*: Trelleborgs kommun, Sjöfartsverket, Stiftelsen Skånska Landskap, Havs- och vattenmyndigheten, Malmö stad, Höörs kommun, Bromölla kommun, Hässleholms kommun, Hörby kommun, Osby kommun, Kristianstads kommun och Östra Göinge kommun, Romeleås- och Sjölandskapskommitténs, Vattenrådet för Nybroån, Kabusaån och Tygeån. Båstad kommun och Lomma kommun.

Flertalet synpunkter över specifika kartdetaljer har inkommit.

***

Trelleborgs kommun efterfrågar att Dalköpingeån och arbetet med återmeandring av Tullstorpsån och Ståstorpsån synliggörs i kartmaterialet. Även området mellan Havgårdssjön och Börringesjön, samt Albäcksskogen bör markeras som grönområden med stora rekreations- och naturvärden.

Region Skåne ser positivt på att Trelleborgs kommun bedriver ett aktivt arbete med restaurering av vattendrag inom kommunen. Ovanstående vattendrag har i granskningshandlingen synliggjorts i kartan över den regionala grönstrukturen enligt Trelleborgs kommuns önskemål.

Sjöfartsverket påpekar att kartor över blågröna områden visar en mer utförlig planering av landområden än av havet, vilket bör utjämnas genom synliggörande av marin planering.

Region Skåne håller med om att marin planering är ett område som behöver utvecklas i regionplanen. Region Skåne bedömer att det i nuläget inte finns tillräckliga underlag och ser att det är ett vidare arbete under genomförandet.

Lomma kommun påpekar att marina miljöer inte har inkluderats i kartan med blågrön infra. Kommunen föreslår även att kartmaterialet synliggör vilka delar av Skåne som idag saknar havsplan eller förslag till havsplan.

Region Skåne håller med om att planering av marina miljöer kan utvecklas och inkluderas i kartan över Skånes grönstruktur och ser det som ett vidare arbete under genomförandet. Gällande havsplaner instämmer Region Skåne med att det kan vara värdefullt att kunna visa vilka kommuner som idag har en havsplan eller saknar en sådan, även detta blir ett arbete i genomförandet av regionplanen.

Bromöllas, Hässleholms, Hörbys, Osbys, Kristianstads och Östra Göinges kommuner i Skåne Nordost påpekar att legenden och den tillhörande texten till kartan över blågrön infrastruktur endast anger grönstruktur och dessutom inte visar på delregionala värden och kvaliteter. Detta bör utvecklas i samverkan med kommunerna för att främja destinationsutveckling.

Till granskningsversionen har karta och text som beskriver den regionala grönstrukturen utvecklats och förtydligats. Den regionala grönstrukturen utgörs av grönområden och stråk där rekreativa och ekologiska värden samverkar. Den utgörs av vegetationsbeklädda ytor och vattenområden så som sjöar, åar och bäckdalar. Grönstråk är mer eller mindre sammanhängande länkar mellan grönområden, som utgör rekreativa och ekologiska samband. De byggs upp av större och mindre, ibland långsträckta, landskapselement såsom vattenytor och vattendrag, våtmarker, trädalléer eller gräs-och skogsmarker.

Region Skåne håller med om vikten av att planen visar delregionala värden och kvaliteter och ser positivt på ett fortsatt samarbete med berörda kommuner för att utveckla området.

Vattenrådet för Nybroån, Kabusaån och Tygeån anser att ”befintliga grönområden” i kartan under rubriken ”Regionala leder för vandring och cykling” istället bör benämnas ”stora befintliga grönområden” eller ”större befintliga grönområden”, eftersom det finns fler grönområden än de som har markerats på kartan.

Region Skåne uppskattar återkopplingen. De föreslagna ändringarna har gjorts i kartan *Friluftsliv i Skåne*, som i granskningsversionen ersätter kartan för regionala leder för vandring och cykling.

Stiftelsen Skånska Landskap önskar att rekreationsområden med tysta värden lyfts fram ytterligare.

Granskningsversionen av regionplan för Skåne 2022–2040 har kompletterats med en karta som tydligare lyfter fram friluftslivet i Skåne. I kartan finns ett lager som visar var tysta områden i Skåne finns och var de sammanfaller med befintliga grönområden och rekreationsvärden.

Havs- och vattenmyndigheten efterfrågar att rubriksättningen och gränsdragningarna i karta och figur för ”Gränser för havsplaneringsområden i Skåne” ses över då de är missvisande.

Kartan som visar gränser för havsplaneringsområden i Skåne har reviderats och förtydligats efter Havs- och vattenmyndighetens synpunkt.

Malmö Stad efterfrågar att kartan över gränserna för ”havsplaneringsområden i Skåne” behöver inkludera även den inre gränsen för havsplanering.

Kartan som visar gränser för havsplaneringsområden i Skåne har reviderats och förtydligats efter Malmö stads synpunkt.

Osby kommun önskar att grönområdet som felaktigt täcker kommunens tätort korrigeras.

Kartan som visar Skånes grönstruktur har reviderats utifrån kommunens synpunkt. Region Skåne vill lyfta att kartan ska läsas översiktligt då regionplanen redovisar grönstrukturen på en övergripande skala för att tydliggöra sambanden i den regionala grönstrukturen. Det innebär att de redovisade områdena inte alltid överensstämmer exakt med utpekade områden i kommunala översiktsplaner.

Höörs kommun menar att de schematiska grönområdena i kartmaterialet behöver ses över och utvidgas för att spegla en mer korrekt bild, samt att förtydliga utvecklingspotentialen för rekreativa stråk, då det i nuläget främst verkar handla om ekologiska samband. Utöver det behöver Skånes åar synliggöras i det tematiska kartmaterialet.

Till granskningsversionen har karta och text som beskriver den regionala grönstrukturen utvecklats och förtydligats. Kartan har kompletterats med ett nytt grönområde nordost om Höör i anslutning till Fogdarödsslingan, vilket finns i översiktsplanen för Höörs kommun, och ett grönområde vid Tjörnarp upp mot Hovdala. Vidare har förtydligande gjorts kring att utpekade grönområden och stråk innefattar både rekreativa och ekologiska värden samt att den regionala grönstrukturen även innefattar av vatten. Till granskningsversionen har kartan för den regionala grönstrukturen kompletterats med ett lager som visar värdefulla vattendrag i Skåne.

Höörs kommun påpekar hur de strategiska blågröna kopplingarna bör ses över och särskilt eftersträvas i nordöstlig riktning.

Region Skåne uppskattar återkopplingen och vill lyfta att utpekade stråk till största del utgår ifrån befintliga vattendrag och de strukturer som följer limniska värdetrakter. Region Skåne vill också lyfta att regionplanen visar de regionala grönstråken på en övergripande och regional skala och därför inte alltid överensstämmer exakt med utpekade grönstråk i kommunala översiktsplaner. Region Skåne ser att det finns potential att utveckla stråken och välkomnar att kommunen själv utvecklar nya kopplingar och lokala stråk i översiktlig planering och grönplaner. Region Skåne utvecklar hela tiden arbetsprocesser i det relativt nya regionplaneuppdraget och tar tacksamt emot synpunkter från kommunen.

Romeleås- och Sjölandskapskommittén efterfrågar att Romeleåsen och Sjölandskapet särskilt beaktas i förhållande till det rörliga friluftslivets intressen, såsom det görs i MB 4:2.

Till granskningsversionen har den tematiska fördjupningen som rör Skånes grönstruktur omarbetats och utvecklats, både i kartor och text. Friluftslivets betydelse och skyddsvärde lyfts nu under det nya avsnittet *Friluftsliv* och de geografiska områden som utgörs av riksintresse för friluftsliv och rörligt friluftsliv redovisas i tillhörande karta.

Båstad kommun efterfrågar att den produktiva jord- och skogsbruksmarken (framförallt åkermark) synliggörs i förhållande till annan öppen mark och motstående intressen.

Till granskningsversionen har avsnittet *Landskap, jordbruk och skogsbruk* utvecklats med förtydligande om jordbrukets betydelse både regionalt och nationellt samt de utmaningar som framtiden väntas ge med klimatförändringar och befolkningsökning. Vidare håller Region Skåne med om att jord- och skogsbruk är ett område som kan utvecklas ytterligare i regionplanen. Region Skåne bedömer att det i nuläget inte finns tillräckliga underlag och ser att det är ett vidare arbete under genomförandet. Region Skåne inväntar bland annat Boverkets, Länsstyrelsens och Havs- och vattenmyndighetens översyn av hur jordbruksmarken ska hanteras i den översiktliga planeringen som genomförs under 2021.

Teknisk infrastruktur

Följande aktörer har lämnat övergripande synpunkter beträffande avsnittet *Teknisk infrastruktur*: VASYD, Svedala kommun och Region Stockholm.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om vikten av att hantera frågor kring teknisk infrastruktur.

***

VASYD anser att avfallsfrågan hantera sparsamt i regionplanen och att det saknas resonemang och strategier kring hållbar resurshantering och cirkulär ekonomi. Vidare påpekas att avsnittet på sida 83 inte är ett ställningstagande utan en sammanfattning av lagstiftningen. VASYD föreslår att regionplanen lyfter fram behovet av beteendeförändring.

Region Skåne ser att hantering av avfall och spillvatten är frågor som har en regional relevans och som i dialog med kommunerna skulle kunna utvecklas utifrån behovet av ny kunskap i ett mellankommunalt perspektiv.

Svedala kommun anser att det behövs tydligare resonemang beträffande fysisk infrastruktur och hur denna ska säkras och utvecklas i framtiden. Detta gäller exempelvis energi- och elförsörjning, spillvattenhantering och avfallshantering.

Region Skåne ser att hantering av avfall och spillvatten är frågor som har en regional relevans och som i dialog med kommunerna skulle kunna utvecklas utifrån behovet av ny kunskap i ett mellankommunalt perspektiv.

Region Skåne arbetar aktivt med energifrågor i den regionala planeringen och dessa underlag har integrerats i tillämpliga delar i *Regionplan för Skåne 2022–2040*. Granskningshandlingen har förtydligats avseende

behovet av förnybar energiproduktion och kompletterats med en generell beskrivning av fler energibärare inom energisystemet i Skåne, bland annat vätgas, solenergi och återvunnen energi. Planeringsprincipen om utbyggnad av elnäten har preciserats och en ny planeringsprincip har tillkommit avseende utveckling av sol- och vindkraft. Utvecklingsarbetet kopplat till energiområdet kommer att fortsätta i genomförandet och förtydligas där.

Region Stockholm ställer sig positiva till regionplanens hantering av teknisk infrastruktur.

Region Skåne uppskattar den positiva återkopplingen.

Energiförsörjning

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Energiförsörjning*: Lomma kommun, Svalövs kommun, Trelleborgs kommun, Lunds kommun, Bjuvs kommun, Helsingborgs stad, Höganäs kommun, Klippans kommun, Perstorps kommun, Åstorps kommun, Ängelholms kommun, Örkelljunga kommun, Sydöstra Skåne, Bromölla kommun, Hässleholms kommun, Hörby kommun, Osby kommun, Kristianstads kommun, Östra Göinge kommun, Skånes Socialdemokratiska partidistrikt, Vänsterpartiet i Skåne, Centerpartiet i Skåne, Sysav, Vattenrådet för Nybroån, Kabusaån och Tygeån, Post- och telestyrelsen, Akademiska hus och Sveriges Åkeriföretag.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att regionplanen bör ta ett tydligare grepp kring Skånes tillgång till klimateffektiv och tillförlitlig energiförsörjning. Tydligare strategier och principer kring elförsörjning och framtida lösningar samt effektivare energianvändning och minskad energiförbrukning anses önskvärt. Synpunkterna betonar vikten av att lyfta och betona förnybar och lokal elproduktion i resonemang om regionens framtida energilösningar. Vidare betonas avsaknaden av kraftvärme, fjärrvärme, fjärrkyla, vätgas, vågkraft, solenergi och spillenergi i regionplanen och det vore önskvärt att dessa beskrivs beträffande användning och produktion. Regionplanen bör dessutom undersöka och analysera kapacitetsbrist inom elnätet och ta ansvar i frågan.

***

Lomma kommun anser att planeringsprincipen ”Främja utvecklingen av elnäten på alla nivåer” (sida 85) bör omformuleras för att bättre stämma överens med beskrivningen. I planeringsprincipen ”Främja utbyggnaden av fossilfri energiproduktion” (sida 85) anser kommunen att solenergi och- spillenergi bör nämnas. Vidare föreslås en kompletterande planeringsprincip om effektivisering och minskad energiförbrukning.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och granskningshandlingen har förtydligats avseende behovet av förnybar energiproduktion och kompletterats med en generell beskrivning av fler energibärare inom energisystemet i Skåne, bland annat vätgas, solenergi och återvunnen energi. Planeringsprincipen om utbyggnad av elnäten har preciserats och en ny planeringsprincip har tillkommit avseende utveckling av sol- och vindkraft.

Region Skåne håller med Lomma kommun om att effektivisering och minskad energiförbrukning är viktiga frågor. Dessa hanteras i första hand i *Klimat- och energistrategi för Skåne*, som lagts till i avsnittet *Mål, planer och program* i granskningshandlingen, medan regionplanen fokuserar på energifrågorna i relation till regional fysisk planering. Klimat- och energistrategin vidareutvecklar även hur lokala lösningar för elproduktion kan främjas i kommunerna. Avseende elanvändning, effektbehov och

elproduktion vill Region Skåne hänvisa till rapportserien *Scenario för det skånska elsystemet*.

Helsingborgs stad anser att regionplanen tydligare bör lyfta fram vikten av att säkra regionens tillgång till klimateffektiv och tillförlitlig energiförsörjning. Vidare bör regionplanen kompletteras med en kort redovisning av de, inom regionen, vanligast förekommande energibärarna samt hur de används och hur de produceras.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och granskningshandlingen har förtydligats avseende behovet av förnybar energiproduktion och kompletterats med en generell beskrivning av fler energibärare inom energisystemet i Skåne, bland annat vätgas, solenergi och återvunnen energi.

Region Skåne arbetar aktivt med energifrågor i den regionala planeringen och dessa underlag har integrerats i tillämpliga delar i *Regionplan för Skåne 2022–2040*. Utvecklingsarbetet kopplat till energiområdet kommer att fortsätta i genomförandet och förtydligas där.

Region Skåne arbetar med elberedskap och tillförlitlig elförsörjning som en del av Skånes effektkommission (Skånes effektkommission - Region Skåne (skane.se)). Kopplat till Skånes effektkommission finns även en arbetsgrupp för fjärrvärme, som bland annat kommer att ta fram rekommendationer vad gäller fjärrvärme och fysisk planering.

Avseende elanvändning, effektbehov och elproduktion vill Region Skåne hänvisa till rapportserien *Scenario för det skånska elsystemet*.

Region Skåne genomför under 2021 en utredning i syfte att utveckla en modell för förbättrad prognostisering av framtida elbehov. Gemensamma prognoser för effektbehovet för kommande nätutvecklingsplaner kommer att tas fram tillsammans med skånska nätägare. Prognoserna ska skapa en koppling till den fysiska planeringen.

Det finns framtagen kunskap kring kapacitetsbristen i elnäten och vilka konsekvenser det kan medföra, vilket Region Skåne använder som underlag för framtida behov och vikten av lokal elproduktion i regionen samt hur det påverkar markanvändning.

Avseende transmissionsnätet gör Svenska kraftnät och E.ON för närvarande en översyn av var det finns behov av nya ledningar.

Svalövs kommun anser att regionplanen tydligare bör lyfta fram vikten av att säkra regionens tillgång till klimateffektiv och tillförlitlig energiförsörjning. Vidare anser kommunen att det vore önskvärt med ställningstaganden kring smarta elnät, energilagring och flexibilitet i energianvändningen.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och granskningshandlingen har förtydligats avseende behovet av förnybar energiproduktion och kompletterats med en generell beskrivning av fler energibärare inom energisystemet i Skåne, bland annat vätgas, solenergi och återvunnen energi. Fjärrkyla är en del av fjärrvärmesystemet.

Region Skåne arbetar aktivt med energifrågor i den regionala planeringen och dessa underlag har integrerats i tillämpliga delar i *Regionplan för Skåne 2022–2040*. Utvecklingsarbetet kopplat till energiområdet kommer att fortsätta i genomförandet och förtydligas där.

Region Skåne arbetar med elberedskap och tillförlitlig elförsörjning som en del av Skånes effektkommission (Skånes effektkommission - Region Skåne (skane.se)).

Bjuvs, Helsingborgs, Höganäs, Klippans, Perstorps, Åstorps, Ängelholms och Örkelljungas kommuner i Familjen Helsingborg anser att regionplanens texter om regionens tillgång till klimateffektiv och tillförlitlig energiförsörjning bör förstärkas samt kompletteras med viktiga energibärare såsom kraftvärme, fjärrvärme och fjärrkyla. Vidare påpekas att regionplanen behöver analysera framtida energibehov kopplat till kollektivtrafik och infrastruktur.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och granskningshandlingen har förtydligats avseende behovet av förnybar energiproduktion och kompletterats med en generell beskrivning av fler energibärare inom energisystemet i Skåne, bland annat vätgas, solenergi och återvunnen energi. Fjärrkyla är en del av fjärrvärmesystemet.

Region Skåne arbetar aktivt med energifrågor i den regionala planeringen och dessa underlag har integrerats i tillämpliga delar i *Regionplan för Skåne 2022–2040*. Utvecklingsarbetet kopplat till energiområdet kommer att fortsätta i genomförandet och förtydligas där.

Region Skåne arbetar med elberedskap och tillförlitlig elförsörjning som en del av Skånes effektkommission (Skånes effektkommission - Region Skåne (skane.se)).

Region Skåne håller med om att kopplingen mellan trafikutveckling och framtida energibehov är viktig att belysa. Ett sådant underlag har tagits fram med Skånetrafiken för att uppskatta effektbehovet för kollektivtrafiken fram till 2030.

Skånes Socialdemokratiska partidistrikt anser att regionplanens texter om regionens tillgång till klimateffektiv och tillförlitlig energiförsörjning bör förstärkas.

Region Skåne uppskattar synpunkten och granskningshandlingen har förtydligats avseende behovet av förnybar energiproduktion och kompletterats med en generell beskrivning av fler energibärare inom energisystemet i Skåne, bland annat vätgas, solenergi och återvunnen energi.

Region Skåne arbetar aktivt med energifrågor i den regionala planeringen och dessa underlag har integrerats i tillämpliga delar i *Regionplan för Skåne 2022–2040*. Utvecklingsarbetet kopplat till energiområdet kommer att fortsätta i genomförandet och förtydligas där.

Region Skåne arbetar med elberedskap och tillförlitlig elförsörjning som en del av Skånes effektkommission (Skånes effektkommission - Region Skåne (skane.se)).

Trelleborgs kommun anser att regionplanen bör lyfta fram den lokala utbyggnaden av solenergiproduktion samt föra ett resonemang kring vätgasens potential. Vidare påpekas att Gasums biogasanläggning och Trelleborg Energiförsörjning ABs solcellsanläggning bör lyftas fram och markeras i kartan.

Granskningshandlingen har förtydligats avseende behovet av förnybar energiproduktion och kompletterats med en generell beskrivning av fler energibärare inom energisystemet i Skåne, bland annat vätgas, solenergi och återvunnen energi.

Region Skåne avser att arbeta vidare med energiförsörjning inklusive förnybar energiproduktion i genomförandet. Avseende lokalisering av större anläggningar för förnybar energiproduktion behöver Region Skåne göra analyser av hur dessa ska inarbetas i regionplanen. Det pågår för närvarande en särskild studie för att få in mer kunskap kring pågående solcellsanläggningsprojekt och fysiska förutsättningar för detta i Skåne, som beräknas vara klar i december 2021. Region Skåne kommer vidare att undersöka förutsättningarna för vätgas under hösten 2021.

I *Klimat- och energistrategi för Skåne*, som lagts till i avsnittet *Mål, planer och program* i granskningshandlingen, finns strategier för hur lokala lösningar för elproduktion kan främjas i kommunerna.

Lunds kommun anser att regionplanen bör beskriva strategier kring elförsörjning och att existerande delar om elförsörjning bör kompletteras med fler resonemang. Vidare poängteras att utvecklingen av vätgas bör synliggöras samt vikten av fortsatt lokal utbyggnad av sol- och vindkraft.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och granskningshandlingen har förtydligats avseende behovet av förnybar energiproduktion och kompletterats med en generell beskrivning av fler energibärare inom energisystemet i Skåne, bland annat vätgas, solenergi och återvunnen energi. En ny planeringsprincip har tillkommit avseende utveckling av sol- och vindkraft.

Region Skåne arbetar aktivt med energifrågor i den regionala planeringen och dessa underlag har integrerats i tillämpliga delar i *Regionplan för Skåne 2022–2040*. Utvecklingsarbetet kopplat till energiområdet kommer att fortsätta i genomförandet och förtydligas där.

Det pågår för närvarande en särskild studie för att få in mer kunskap kring pågående solcellsanläggningsprojekt och fysiska förutsättningar för detta i Skåne som beräknas vara klar i december 2021. Region Skåne kommer vidare att undersöka förutsättningarna för vätgas under hösten 2021.

Östra Göinge kommun önskar tillägg om lokalisering av vindkraft.

Region Skåne har i dagsläget inte möjlighet att ta ställning till lokalisering av framtida vindkraftsetableringar inom ramen för regionplanen då det behövs mer underlag och förankring samt berör myndigheter, kommuner och andra aktörer. Region Skåne kommer under hösten 2021 att göra en genomgång av de skånska kommunernas planering för vindkraft som ett underlag för vidare arbete med lokaliseringsaspekter, kopplat till bland annat markanvändning och störning, under genomförandet.

Hörby kommun anser att regionplanen bör undersöka kapacitetsbrist inom elnätet samt framtida påverkan på markanvändning och bebyggelseutveckling.

Region Skåne arbetar aktivt med energifrågor i den regionala planeringen och dessa underlag har integrerats i tillämpliga delar i *Regionplan för Skåne 2022–2040*. Utvecklingsarbetet kopplat till energiområdet kommer att fortsätta i genomförandet och förtydligas där.

Det finns framtagen kunskap kring kapacitetsbristen i elnäten och vilka konsekvenser det kan medföra, vilket Region Skåne använder som

underlag för att bedöma framtida behov och vikten av lokal elproduktion i regionen samt påverkan på markanvändning. Vidare kommer en scenarioanalys att genomföras under vintern 2021/2022 och beräknas vara färdigt till slutlig version av *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

Kristianstads kommun påpekar att regionplanen har gjort avsteg från Kristianstads kommuns översiktsplan beträffande lokalisering av vindkraft.

Region Skåne uppskattar återkopplingen och kartan över anläggningar för elproduktion i Skåne har reviderats och visar i granskningshandlingen enbart aktuell status för vindkraftverk i Skåne. Projekteringsområdena för vindkraft har utgått ur kartan. Region Skåne kommer under hösten 2021 att göra en genomgång av de skånska kommunernas planering för vindkraft som ett underlag för vidare arbete med lokaliseringsaspekter, kopplat till bland annat markanvändning och störning, under genomförandet.

Sydöstra Skåne anser att det behövs ett resonemang om åtgärdsbehoven för energiproduktion och att dessa bör återspeglas i planeringsprinciperna. Vidare poängteras vikten av att regionplanen hanterar lokalisering av anläggningar för förnybar elproduktion.

Granskningshandlingen har förtydligats avseende behovet av förnybar energiproduktion och kompletterats med en generell beskrivning av fler energibärare inom energisystemet i Skåne, bland annat vätgas, solenergi och återvunnen energi. En ny planeringsprincip har tillkommit avseende utveckling av sol- och vindkraft.

Region Skåne har i dagsläget inte möjlighet att ta ställning till lokalisering av framtida vindkraftsetableringar inom ramen för regionplanen då det behövs mer underlag och förankring samt berör myndigheter, kommuner och andra aktörer. Region Skåne kommer under hösten 2021 att göra en genomgång av de skånska kommunernas planering för vindkraft som ett underlag för vidare arbete med lokaliseringsaspekter, kopplat till bland annat markanvändning och störning, under genomförandet.

***Regionplan för Skåne 2022–2040* fokuserar främst på energifrågorna i relation till regional fysisk planering. I *Klimat- och energistrategi för Skåne*, som lagts till i avsnittet *Mål, planer och program* i granskningshandlingen, finns strategier för hur lokala lösningar för elproduktion kan främjas i kommunerna.**

Avseende lokalisering av större anläggningar för förnybar energiproduktion, utöver vindkraft, behöver Region Skåne göra analyser av hur dessa ska inarbetas i regionplanen. Det pågår för närvarande en särskild studie för att få in mer kunskap kring pågående solcellsanläggningsprojekt och fysiska förutsättningar för detta i Skåne som beräknas vara klar i december 2021. Region Skåne avser att arbeta vidare med energiförsörjning inklusive förnybar energiproduktion i genomförandet.

Avseende elanvändning, effektbehov och elproduktion vill Region Skåne hänvisa till rapportserien *Scenario för det skånska elsystemet*.

Bromöllas, Hässleholms, Hörbys, Osbys, Kristianstads och Östra Göinges kommuner i Skåne Nordost anser att regionplanen bör peka ut lösningar för ett utökat transmissions nät i Skåne. I

planeringsprincipen ”Främja utbyggnaden av fossilfri energiproduktion” (sida 85) anser kommunen att andra energikällor, såsom solenergi, bör hanteras.

Granskningshandlingen har förtydligats avseende behovet av förnybar energiproduktion och kompletterats med en generell beskrivning av fler energibärare inom energisystemet i Skåne, bland annat vätgas, solenergi och återvunnen energi. En ny planeringsprincip har tillkommit avseende utveckling av sol- och vindkraft.

Det pågår för närvarande en särskild studie för att få in mer kunskap kring pågående solcellsanläggningsprojekt och fysiska förutsättningar för detta i Skåne som beräknas vara klar i december 2021.

Avseende transmissionsnätet gör Svenska kraftnät och E.ON för närvarande en översyn av var det finns behov av nya ledningar.

Vänsterpartiet i Skåne poängterar vikten av att betona förnybar och lokal elproduktion i regionplanens om regionens framtida energilösningar.

Granskningshandlingen har förtydligats avseende behovet av förnybar energiproduktion och kompletterats med en generell beskrivning av fler energibärare inom energisystemet i Skåne, bland annat vätgas, solenergi och återvunnen energi.

***Regionplan för Skåne 2022–2040* fokuserar främst på energifrågorna i relation till regional fysisk planering. I *Klimat- och energistrategi för Skåne*, som lagts till i avsnittet *Mål, planer och program* i granskningshandlingen, finns strategier för hur lokala lösningar för elproduktion kan främjas i kommunerna.**

Centerpartiet i Skåne anser att det är positivt att biogas nämns på sida 84 men påpekar att avsnittet kan utvecklas och att framtidssynen på kretsloppstanken kan förstärkas. Vidare vore det önskvärt om avsnittet lyfte förutsättningar för vattenanvändning tex utbyggnad av vindkraft eller vågkraft, inom ramen för energiförsörjning.

Granskningshandlingen har förtydligats avseende behovet av förnybar energiproduktion och kompletterats med en generell beskrivning av fler energibärare inom energisystemet i Skåne, bland annat vätgas, solenergi och återvunnen energi.

Region Skåne har i dagsläget inte möjlighet att ta ställning till lokalisering av framtida vindkraftsetableringar inom ramen för regionplanen då det behövs mer underlag och förankring samt berör myndigheter, kommuner och andra aktörer. Region Skåne kommer under hösten 2021 att göra en genomgång av de skånska kommunernas planering för vindkraft som ett underlag för vidare arbete med lokaliseringsaspekter, kopplat till bland annat markanvändning och störning, under genomförandet. Avseende vågkraft så bevakar Region Skåne teknikområdet men ser inte att potentialen är tillräckligt stor för närvarande.

Sysav anser att det systemperspektivet och det mellankommunala perspektivet saknas i planeringsprinciperna för energiförsörjning. Vidare poängteras vikten av att bredda begreppen kring hållbar energi. Förnybar energi är viktigt och det är positivt att det betonas, men återvunnen energi bör också lyftas fram i regionplanen. Vidare anser Sysav att Region Skåne har en viktig roll i arbetet med att säkerställa de långsiktiga förutsättningarna för ett hållbart omhändertagande av mat- och livsmedelsavfall.

Granskningshandlingen har förtydligats avseende behovet av förnybar energiproduktion och kompletterats med en generell beskrivning av fler energibärare inom energisystemet i Skåne, som spillvärme och återvunnen energi. Region Skåne främjar ökad produktion och användning av biogas genom andra insatser, främst genom ett ökat bidrag till Biogas Syd.

Vattenrådet för Nybroån, Kabusaån och Tygeån påpekar att lantbruket bör nämnas som framtida källa för energiproduktion tillsammans med övriga förslag till att åstadkomma mer energi.

Granskningshandlingen har förtydligats avseende behovet av förnybar energiproduktion. Biogas nämns både i samrådshandlingen och i granskningshandlingen. Region Skåne instämmer med att lantbruket är en framtida källa för energiproduktion men har valt att lägga regionplanen på en övergripande nivå i denna version och specificerar därför inte källorna.

Det pågår för närvarande en särskild studie för att få in mer kunskap kring pågående solcellsanläggningsprojekt och fysiska förutsättningar för detta i Skåne som beräknas vara klar i december 2021.

Sveriges Åkeriföretag önskar att den regionala planeringen ska ge förutsättningar och utrymme för snabbladdning av tunga elfordon.

Region Skåne arbetar för att stödja omställningen inom transportsektorn till hållbara och fossilfria drivmedel genom projekt som inkluderar förutsättningar och möjligheter för etablering av snabbladdning av tunga batterifordon, nätutveckling för att säkra tillräcklig effekt vid laddstationer samt kunskapshöjande informations- och påverkansinsatser. Vidare har Region Skåne i augusti 2021 startat upp en arbetsgrupp inom ramen för Skånes Effektkommission, Elektrifiering av transportsektor. Region Skåne är också representerat i Sveriges Elektrifieringskommission.

Akademiska hus påpekar att en viktig del i hållbarhetsarbetet är att optimera system med hjälp av tekniska hjälpmedel. Detta ställer krav på god elförsörjning och är en förutsättning för högre utbildning, forskning och innovation.

Region Skåne håller med Akademiska hus om vikten av god elförsörjning. Elförsörjningen hanteras både i *Regionplan för Skåne 2022–2040* och genom andra insatser som Region Skåne gör.

Post- och telestyrelsen vill uppmärksamma Region Skåne på att vindkraftverk kan påverka mottagningen av radiosignaler och poängterar vikten av samråd mellan berörda aktörer, såsom vindkraftsbolag och radiolänkoperatörer, vid lokalisering av ny vindkraft.

Region Skåne uppskattar återkopplingen men har i dagsläget inte möjlighet att ta ställning till lokalisering av framtida vindkraftsetableringar inom ramen för regionplanen då det behövs mer underlag och förankring samt berör myndigheter, kommuner och andra aktörer. Konsekvensbedömningen redogör kort för granskningshandlingens konsekvenser.

För alla vindkraftverk, utom så kallade miniverk, krävs bygglov enligt plan- och bygglagen och/eller miljötillstånd enligt miljöbalken.

Kommunen, Länsstyrelsen och Mark- och miljödomstolen beslutar om bygglov och miljötillstånd.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse fremsender følgende bemærkninger: Etablering af havvindmølleparker i de udpegede områder i Østersøen vurderes at kunne have grænseoverskridende interesse i form af mulig påvirkning af radarsensorer i Danmark. Dette kan blandt andet være i form af interferens som kan have en påvirkning af farvandsovervågningen i området. Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse anmoder om, at ovenstående iagttages i den videre planlægning af havvindmølleparker i Østersøen.

Region Skåne uppskattar återkopplingen men har i dagsläget inte möjlighet att ta ställning till lokalisering av framtida vindkraftsetableringar inom ramen för regionplanen då det behövs mer underlag och förankring samt berör myndigheter, kommuner och andra aktörer. Konsekvensbedömningen redogör kort för granskningshandlingens konsekvenser för Danmark.

För alla vindkraftverk, utom så kallade miniverk, krävs bygglov enligt plan- och bygglagen och/eller miljötillstånd enligt miljöbalken. Kommunen, Länsstyrelsen och Mark- och miljödomstolen beslutar om bygglov och miljötillstånd.

Digital infrastruktur

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Digital infrastruktur*: Sjukhusstyrelse Ystad, Skånes hembygdsförbund, Lunds universitet, Lunds universitets studentkårer, Lomma kommun och Kristianstad kommun.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om vikten av en välfungerande IT-infrastruktur. En välfungerande och utbyggd IT-infrastruktur anses skapa förutsättningar för näringslivsutveckling, sysselsättning, forskning och innovationer, vård och omsorg, miljö och klimat, utbildning och kompetensförsörjning samt social delaktighet. Vidare påpekas tidseffektivisering och resurssparande som positiva effekter av en välfungerande IT-infrastruktur.

***

Sjukhusstyrelse Ystad betonar vikten av god digital infrastruktur för att Region Skåne ska kunna tillhandahålla tillgänglig, säker och jämlik vård.

Region Skåne instämmer i att digital infrastruktur är av stor vikt för samhällsutvecklingen i Skåne inom många områden och kommer att bli ännu viktigare i framtiden, inte minst vad avser vården. Det är en viktig del i regionplanen och regionplaneprocessen framgent.

Skånes hembygdsförbund påpekar att god digital infrastruktur kan bidra till tidseffektivisering och resurssparande.

Region Skåne instämmer i att digital infrastruktur är av stor vikt för samhällsutvecklingen i Skåne inom många områden och kommer att bli ännu viktigare i framtiden. Det är en viktig del i regionplanen och regionplaneprocessen framgent.

Lunds universitet och Lunds universitets studentkårer påpekar vikten av god digital infrastruktur för studenter.

Region Skåne instämmer i att digital infrastruktur är av stor vikt för samhällsutvecklingen i Skåne inom många områden och kommer att bli ännu viktigare i framtiden. Det är en viktig del i regionplanen och regionplaneprocessen framgent.

Lomma kommun anser att den digitala infrastrukturen även bör fokusera på 5G-utbyggnad och inte bara fiber.

Region Skåne har en samordnande roll som bredbandskoordinator. 5G är inte specifikt målsatt i den nationella bredbandsstrategin och hanteras därför inte i regionplanen. I rollen som bredbandskoordinator bevakar Region Skåne dock även utbyggnad av 5G.

Post- och telestyrelsen påpekar vikten av en robust och välutbyggd IT-infrastruktur för att trygga välfärden. Av denna anledning anses att IT-infrastrukturen måste beaktas i samhällsplaneringsprocessen på regional såväl som kommunal nivå. Post- och telestyrelsen vill uppmärksamma Region Skåne om att de inte har tillgång till detaljinformation om hur operatörer och ledningsägare utformar sina nät, utan hänvisar till de operatörer och ledningsägare som blir berörda inom aktuellt område för ytterligare information samt nationella, regionala och lokala bredbandskoordinatorer.

Region Skåne delar Post- och telestyrelsens uppfattning om vikten av att digital infrastruktur beaktas i samhällsbyggnadsprocessen. Angående operatörer och nätägare håller Region Skåne med i sak, men ser även att det kan vara svårt att i rollen som regional bredbandskoordinator säkerställa att det finns fullt uppdaterad information om lokala förutsättningar. Region Skåne ser därför att det är nödvändigt med samverkan.

Kristianstads kommun påpekar att möjlighet till bredbandsanslutning inte är samma sak som tillgång till bredband och önskar en rättelse.

Region Skåne instämmer och har reviderat kartorna för bredband i granskningshandlingen. Kartorna visar nu hushållens respektive arbetsställenas tillgång till bredband inklusive absolut närhet till bredband 1000 Mbit/s002E.

Dricksvattenförsörjning

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Dricksvattenförsörjning*: Båstad kommun, Svedala kommun, Sydöstra Skåne, Skånes Socialdemokratiska partidistrikt, Skogsstyrelsen, Havs- och vattenmyndigheten, Sydvatten, VASYD och Lantbrukarnas riksförbund i Skåne.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om vikten av tydligare strategier samt att olika aktörers roll, inklusive Region Skånes, bör förtydligas och beskrivas i relation till varandra. Regionplanen bör betona behovet av att arbeta med kunskapsspridning mellan kommuner samt mellan förvaltning, utveckling och tillsyn. Vidare påpekas att regionplanen bör vara framåtsyftande gällande dricksvattenförsörjning samt redovisa hur Skåne ska arbeta med exempelvis miljökvalitetsnormer och klimatförändringar.

I granskningshandlingen heter avsnittet *Vattenförsörjning.*

***

VASYD anser att det finns ett behov av att tydligare särskilja dricksvattenförsörjning och annan vattenanvändning. Vidare anser VASYD att det saknas konkreta strategier för hur dricksvattenförsörjningen ska säkras. En strategi för en mer effektiv vattenanvändning bör tydligt ingå i regionplanen. I planeringsprincipen "Aktörerna i Skåne behöver planera för att säkra hela logistikkedjan från dricksvattentäkterna tills vattnet når vattenanvändarna" (sida 88) föreslår VASYD att regionplanen bör betona behovet av att arbeta med kunskapsspridning mellan kommuner samt mellan förvaltning, utveckling och tillsyn.

Avsnittet har i granskningshandlingen bytt namn till *Vattenförsörjning* och hanterar ett bredare perspektiv än enbart dricksvatten. Avsnittet är kompletterat med ett stycke om vattenanvändning och vattenbalans samt två nya principer.

Region Skåne har valt att lägga regionplanen på en strukturell och principiell nivå i denna version. Region Skåne håller med om att vattenförsörjning utifrån ett regionalt och mellankommunalt perspektiv behöver utvecklas i kommande versioner av regionplanen. Region Skåne bedömer att en diskussion behöver påbörjas tillsammans med kommuner, Länsstyrelsen samt övriga berörda parter för hur en bredare samverkan kan uppnås. Likaså behöver Region Skåne ytterligare utveckla sin roll utifrån kommunernas behov av stöd och välkomnar framtida samverkan med aktörerna i Skåne där planering utifrån avrinningsområde kan testas med bred samverkan och utvärderas.

Sydvatten påpekar att regionplanen har goda ansatser i vattenfrågan men att det inte är tillräckligt tydligt vad Region Skåne vill åstadkomma när det gäller vattenförsörjning. Utöver dricksvattenförsörjning bör strategierna i regionplanen behandla sötvatten. Vidare anser Sydvatten att det saknas beskrivningar av andra aktörer som har en övergripande roll i arbetet med den fysiska planeringen i Skåne och det krävs förtydligande kring Region Skånes roll

i förhållande till andra aktörer. Sydvatten anser dessutom att det finns en förväxling mellan begreppen dricksvattenförsörjning och vattenförsörjning under den tematiska fördjupningen – teknisk infrastruktur och avsnittet dricksvattenförsörjning och att texten bör ses över samt synkroniseras med planeringsprinciper under den tematiska fördjupningen – blågrön infrastruktur.

Region Skåne har valt att lägga regionplanen på en strukturell och principiell nivå i denna version. Region Skåne håller med om att vattenförsörjning utifrån ett regionalt och mellankommunalt perspektiv behöver utvecklas i kommande versioner av regionplanen. Region Skåne bedömer att en diskussion behöver påbörjas tillsammans med kommuner, Länsstyrelsen samt övriga berörda parter för hur en bredare samverkan kan uppnås. Likaså behöver Region Skåne ytterligare utveckla sin roll utifrån kommunernas behov av stöd och välkomnar framtida samverkan med aktörerna i Skåne där planering utifrån avrinningsområde kan testas med bred samverkan och utvärderas

Avsnitten om vatten är omarbetade i granskningshandlingen. I granskningshandlingen heter avsnittetn *Vattenförsörjning*.

Båstad kommun anser att vattenfrågan behöver belysas ytterligare avseende teknisk infrastruktur, framförallt gällande vattenförsörjning, såväl som avseende ekologiska och biologiska värden, föroreningar och klimatanapassning. Regionplanen bör föra ett resonemang kring hur Skånes aktörer ska arbeta med miljökvalitetsnormer.

Region Skåne har valt att lägga regionplanen på en strukturell och principiell nivå i denna version. Region Skåne håller med om att

vattenförsörjning utifrån ett regionalt och mellankommunalt perspektiv behöver utvecklas i kommande versioner av regionplanen. Region Skåne bedömer att det i nuläget inte finns tillräckliga underlag och ser att det är ett vidare arbete under genomförandet.

Granskningshandlingen har till viss del kompletterats med miljökvalitetsnormer. I *Konsekvensbedömningen* för *Regionplan för Skåne 2022–2040* redogörs för planeringsförutsättningarna i Skåne. I detta kapitel görs bland annat en beskrivning över miljökvalitetsnormerna för vatten. Underlaget är hämtat från VISS. I *Konsekvensbedömningen* förs även ett resonemang om planförslagets konsekvenser avseende vatten.

Svedala kommun anser att dricksvattenförsörjningen ska säkras genom regional planering och att regionplanen bör redovisa hur framtida dricksvattenförsörjningen ska se ut. Svedala kommun anser därför att fler aktörer behöver involveras.

Det är många myndigheter som delar på ansvaret för dricksvattenförsörjningen. Just ansvaret för dricksvattenförsörjningen har lyfts som utmanande och fragmenterad av många experter och i många rapporter. Denna bild delas av Region Skåne. En ökad samverkan är viktig och Region Skåne behöver utveckla sin roll och ta gemensamt ansvar i frågan tillsammans med andra myndigheter och aktörer.

Sydöstra Skåne anser att kommunerna bör nämnas i relation till de myndigheter som ansvarar för dricksvattenförsörjning. Klimatförändringar och torka samt effektbrist bör beaktas för att ha beredskap för framtida problem kring dricksvattenförsörjning och hantering av avloppsvatten.

Kommunerna har lagts till i avsnittet *Vattenförsörjning*. Det är många myndigheter som delar på ansvaret för dricksvattenförsörjningen. Just ansvaret för dricksvattenförsörjningen har lyfts som utmanande och fragmenterad av många experter och i många rapporter. Denna bild delas av Region Skåne. En ökad samverkan är viktig och Region Skåne behöver utveckla sin roll och ta gemensamt ansvar i frågan tillsammans med andra myndigheter och aktörer. Klimatförändringarnas påverkan har förtydligats genomgående i granskningshandlingen.

Skånes Socialdemokratiska partidistrikt betonar vikten av ett regionalt perspektiv på dricksvattenfrågorna, särskilt med tanke på framtida klimatförändringar och torka.

Region Skåne delar uppfattningen att vattenförsörjning är ett viktigt regionalt utvecklingsområde. Det är många myndigheter som delar på ansvaret för dricksvattenförsörjningen. Just ansvaret för dricksvattenförsörjningen har lyfts som utmanande och fragmenterad av många experter och i många rapporter. Denna bild delas av Region Skåne. En ökad samverkan är viktig och Region Skåne behöver utveckla sin roll och ta gemensamt ansvar i frågan tillsammans med andra myndigheter och aktörer.

Havs- och vattenmyndigheten anser att det finns behov av att tydligare särskilja dricksvattenförsörjning och annan vattenanvändning. I områden med brist på vatten behöver åtgärder genomföras som syftar till att skydda vattenresurser, minska vattenanvändningen och planera för ny infrastruktur.

Avsnittet har i granskningshandlingen bytt namn till *Vattenförsörjning* och hanterar ett bredare perspektiv än enbart dricksvatten. Avsnittet är kompletterat med ett stycke om vattenanvändning och vattenbalans samt två nya principer.

Region Skåne har valt att lägga regionplanen på en strukturell och principiell nivå i denna version. Region Skåne håller med om att vattenförsörjning utifrån ett regionalt och mellankommunalt perspektiv behöver utvecklas i kommande versioner av regionplanen. Region Skåne bedömer att det i nuläget inte finns tillräckliga underlag och ser att det är ett vidare arbete under genomförandet.

Lantbrukarnas riksförbund påpekar att det är av stor vikt att skydda och stärka tillgången till dricksvatten av god kvalitet och menar att skyddsåtgärder bör ligga i nivå med de risker som finns. Tillgång till vatten är en förutsättning för livsmedelsförsörjning och därför bör lantbruket inkluderas i dialog om vattenresurshantering.

Region Skåne instämmer i att vattenförsörjningsfrågorna är viktiga för Skåne. Avsnittet har i granskningshandlingen förtydligats och kompletterats avseende vattenanvändning och vattenbalans. Region Skåne avser att arbeta vidare med vattenförsörjningsfrågorna i genomförandet och delar Lantbrukarnas riksförbunds synpunkt om att lantbruket bör ingå i dialogen då sektorn är en stor nyttjare av vattenresursen.

Teknisk infrastruktur – Kartor

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande *kartorna under den tematiska fördjupningen Teknisk infrastruktur*: Båstad kommun, Helsingborgs stad, Bromölla kommun, Hässleholms kommun, Hörby kommun, Osby kommun, Kristianstads kommun och Östra Göinge kommun.

Flertalet synpunkter över specifika kartdetaljer har inkommit.

***

Båstad kommun påpekar att det saknas kartor gällande teknisk infrastruktur för vatten och vattenresurser. Kommunen önskar en karta för grundvattentäkter, större överföringsledningar och områdesindelning för vattenförsörjning för att kunna se kommunala- och regionala samband. Vidare önskas ett regionalt grepp kring analyser av framtida risker.

Till granskningshandlingen har avsnittet *Vattenförsörjning* utvecklats och belyser nu tydligare de utmaningar som en hållbar vattenanvändning står inför; dels i ett förändrat klimat, dels av en ökande befolkning som innebär att fler behöver dela på en minskande vattenresurs. Dessutom behöver vattenfrågorna utvecklas ytterligare i regionplanen och Region Skåne ser att det är ett vidare arbete under genomförandet i samverkan med intresserade utvecklingsaktörer inklusive kommuner.

Bromöllas, Hässleholms, Hörbys, Osbys, Kristianstads och Östra Göinges kommuner i Skåne Nordost påpekar att kartorna kopplade till bredbandsutbyggnaden bör ses över och framhäver att statistiken inte är aktuell. Dessutom behöver statistik kopplat till bredband behöver anges som andel hushåll som har möjlighet att ansluta sig till bredband och inte andel som har tillgång till bredband. Samtliga kommuner i Skåne Nordost föreslår en karta som visar

vindpotential i stället för projekteringsområden, då det anses för detaljerat för att hanteras i en regionplan.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och till granskningshandlingen har kartorna som är kopplade till bredbandsutbyggnad uppdaterats med ny statistik från 2020. Detaljeringsgrad har ändrats från kommunnivå till km-rutnät och kartorna inkluderar även hushåll som har tillgång till fibernät men som ännu inte anslutit sig.

Region Skåne håller med om möjligheten att inkludera en karta som visar vindpotential, men ser detta som ett vidare arbete i genomförandearbetet. Dessutom har kartan som visar projekteringsområden reviderats och flertalet av de utpekade områdena har tagits bort.

Helsingborgs stad ställer sig tveksamma till att markera ut stamnätsstationer i kartan på s. 84, Transmissionsnät för el i Skåne.

Region Skåne uppskattar synpunkten, men transmissionsnät (tidigare kallat stamnät) och transmissionsnätsstationer är viktiga för hela Skånes elförsörjning och det är av värde att veta var nät och stationer är lokaliserade och hur Svenska kraftnät planerar att utveckla transmissionsnätet. Detsamma gäller för regionnätet, som till stor del ägs av E.ON. Förändringar på dessa nätnivåer tar tid och påverkar omgivningen betänkligt med avseende på hur och var man kan bygga. Regionnätsstationer är inte utpekade i samråd med E.ON.

Mark- och vattenanvändningskarta

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Mark- och vattenanvändningskarta*: Svalövs kommun, Sysav, Region Stockholm, Bjuvs kommun, Helsingborgs stad, Höganäs kommun, Klippans kommun, Perstorps kommun, Åstorps kommun, Ängelholms kommun, Örkelljunga kommun, Malmö stad, Lomma kommun, Kävlinge kommun, Lunds kommun, Båstad kommun, Landskrona stad, Eslövs kommun, Bromölla kommun, Hässleholms kommun, Hörby kommun, Osby kommun, Kristianstads kommun, Östra Göinge kommun, Sydöstra Skåne, Höörs kommun, Region Kronoberg, Trelleborgs kommun och Sydvatten.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om flertalet aktörer anser att mark- och vattenanvändningskartan utgår ur regionplanen. Övriga synpunkter innefattar kompletteringar, rättelser och förtydliganden kring kartmaterialets syfte.

***

Svalövs kommun efterfrågar att strukturkartan tydligare visar utvecklingsinriktningen för Skåne och att mark- och vattenanvändningskartan helt ersätts av strukturkartor.

Sysav anser att mark- och vattenanvändningskartan är ofullständig och behöver ses över.

Region Stockholm är positiva till mark- och vattenanvändningskartan som en samlad målbild för Skånes utveckling, men föreslår att den kompletteras med text kring hur den ska tolkas och användas.

Helsingborg stad anser att mark- och vattenanvändningskartan bör utgå på grund av att den inte överensstämmer med Skånes 33 kommuners översiktsplaner, samt att den kommer vara svår att hålla uppdaterad över tid.

Bjuvs, Helsingborgs, Höganäs, Klippans, Perstorps, Åstorps, Ängelholms och Örkelljungas kommuner i Familjen Helsingborg anser att mark- och vattenanvändningskartan bör utgå på

grund av att den inte överensstämmer med Skånes 33 kommuners översiktsplaner, samt att den kommer vara svår att hålla uppdaterad över tid.

Malmö stad påpekar att Lillgrundsparken saknas i mark- och vattenanvändningskartan. Vidare önskas att kartan görs mer interaktiv med möjlighet att släcka och tända lager, samt att relevant information kan synliggöras för ett specifikt område.

Lomma kommun påpekar att de strukturer som syns under kapitlet blågrön infrastruktur saknas i mark- och vattenanvändningskartan.

Kävlinge kommun påpekar att mark- och vattenanvändningskartan är svår att tyda och bör utgå ur planen.

Lunds kommun anser att mark- och vattenanvändningskartan är svår att tyda och begränsad i sin användbarhet. Kommunen föreslår att den istället fokuserar på regionalt, strategiskt viktiga aspekter snarare än detaljer, då den dessutom inte får konkurrera med kommunernas egna översiktsplaner.

Båstad kommun efterfrågar att intentionen med mark- och vattenanvändningskartan förtydligas.

Landskrona stad anser att mark- och vattenanvändningskartan blir överflödig i förhållande till en väl utvecklad strukturkarta.

Eslövs kommun efterfrågar ett förtydligande kring mark- och vattenanvändningskartans syfte, vilka urval som gjort samt hur den bidrar till att visa ett framtidsperspektiv.

Bromöllas, Hässleholms, Hörbys, Osbys, Kristianstads och Östra Göinges kommuner i Skåne Nordost anser att mark- och vattenanvändningskartan inte är tillräckligt användarvänlig och att beteckningarna på kartan respektive teckenförklaringen inte stämmer överens med varandra. Vidare saknas hamnsymbolen för Åhus hamn, uppgraderingen av riksväg 19, samt påpekas att järnvägssträckningen är otydligt markerad. Samtliga kommuner i Skåne Nordost efterfrågar även en definition av och kriterier för vad som menas med beteckningen ”övriga”. Samtliga kommuner i Skåne Nordost är positiva till att transportinfrastrukturkartan pekar ut centrala lägen för stopp längs Nya stambanan, men efterfrågar att dessa även synliggörs i mark- och vattenanvändningskartan med tillhörande text.

Sydöstra Skåne efterfrågar ett förtydligande kring hur mark- och vattenanvändningskartans syfte, samt kring hur den ska läsas, förstås och användas av kommunerna. Vidare anses det otydligt att tätorterna, såväl som målbilden för markanvändning, inte syns i kartan. Sydöstra Skåne föreslår att kartan görs interaktiv och samlar regionens beslutade och planerade åtgärder.

Trelleborg stad efterfrågar att mark- och vattenanvändningskartan visar Trelleborg stads västra ringväg vilken är av regional vikt.

Höörs kommun påpekar att sjuhussymbolen i södra Höör kan vara felaktig, då där ligger ett rehabiliteringscentrum men inget sjukhus. De noterar även att B-symbolen vid Örtofta finns inte med i teckenförklaringen.

Region Kronoberg föreslår att mark- och vattenanvändningskartan förtydligas genom att utöka teckenförklaringen.

Sydvatten påpekar att mark- och vattenanvändningskartan saknar vissa vattenverk och behöver göras mer konsekvent sitt utpekande.

Övergripande kommentar:

Region Skåne uppskattar samtliga synpunkter och har med utgångspunkt från inkomna synpunkter valt att låta mark- och vattenanvändningskartan utgå ur denna version av regionplanen. Region Skåne har i stället valt att fokusera på att utveckla strukturkartan, vilket

förtydligas under det avsnittet i samrådsredogörelsen. Dessutom finns de tematiska kartorna under respektive avsnitt i *Tematiska fördjupningar*.

Mark- och vattenanvändningskartan kommer dessutom att ersättas av en interaktiv kartutforskare som innehåller regionplanens alla kartor. Kartutforskaren färdigställs till antagandehandlingen av *Regionplan för Skåne 2022–2040.*

Genomförande och uppföljning

Övergripande

Följande aktörer har lämnat övergripande synpunkter beträffande kapitlet Genomförande och uppföljning: Burlövs kommun, Psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden, Malmö stad, Eslövs kommun och Lennart Nord, Bjuvs kommun, Helsingborgs stad, Höganäs kommun, Klippans kommun, Perstorps kommun, Åstorps kommun, Ängelholms kommun och Örkelljunga kommun.

Sammanfattningsvis handlar de övergripande synpunkterna om att kapitlet Genomförande och uppföljning bör förtydligas beträffande hur genomförandet och uppföljningen ska gå till och vem som har ansvar för vad.

***

Burlövs kommun anser att avsnittet om genomförande och uppföljning bör förtydligas och att det bör framgå hur det ska ske samt hur fördelningen mellan region och kommuner ska se ut.

Region Skåne instämmer och avsnitten om *Genomförande och uppföljning* har utvecklats och Region Skånes roll har förtydligats till granskningshandlingen. Genomförandet har utvecklats för att förtydliga hur Region Skåne kommer att arbeta med genomförandet av planen, vilka samverkansformer som redan finns med kommunerna och andra aktörer, samt inom vilka frågor Region Skåne gärna ser kunskapsutveckling tillsammans med de kommuner och andra aktörer som har ett intresse av att delta i sådant arbete.

Psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden påpekar att det är positivt att det finns ett avsnitt om genomförande och uppföljning och att ansvar tydligt anges där. Vidare poängteras vikten av att mål, strategier och handlingsplaner stödjer samverkan mellan olika aktörer för att målsättningarna ska kunna nås.

Kopplingen mellan mål, strategier och handlingsplaner som utgör underlag till *Regionplan för Skåne 2022–2040* har utvecklats i granskningshandlingen. Regionplaneuppdraget är också ett löpande arbete i genomförande och uppföljning inom Region Skåne och med externa aktörer.

Malmö stad ser positivt på transparensen i framtagandet av regionplanen men anser att de iblandade aktörernas roll kan förtydligas i avsnittet om genomförande och uppföljning.

Region Skåne instämmer och avsnitten om *Genomförande och uppföljning* har utvecklats och Region Skånes roll har förtydligats till granskningshandlingen. Genomförandet har utvecklats för att förtydliga hur Region Skåne kommer att arbeta med genomförandet av planen, vilka samverkansformer som redan finns med kommunerna och andra aktörer,

samt inom vilka frågor Region Skåne gärna ser kunskapsutveckling tillsammans med de kommuner och andra aktörer som har ett intresse av att delta i sådant arbete.

Eslövs kommun anser att avsnittet bör kompletteras med resonemang beträffande hur föreslagna forum, planer och strategier ska användas.

Region Skåne instämmer och avsnitten om *Genomförande och uppföljning* har utvecklats och Region Skånes roll har förtydligats till granskningshandlingen. Genomförandet har utvecklats för att förtydliga hur Region Skåne kommer att arbeta med genomförandet av planen, vilka samverkansformer som redan finns med kommunerna och andra aktörer, samt inom vilka frågor Region Skåne gärna ser kunskapsutveckling tillsammans med de kommuner och andra aktörer som har ett intresse av att delta i sådant arbete.

Lunds kommun anser att Region Skåne med fördel bör arbeta fram kunskapsunderlag med stöd i löpande trend- och omvärldsspaning som en del i det fortsatta regionplaneuppdraget.

Region Skåne instämmer och trend- och omvärldsspaning ingår i arbetet på Regional Utveckling och processen är under utveckling.

Region Skåne utvecklar hela tiden arbetsprocesser i det relativt nya regionplaneuppdraget och tar tacksamt emot förslagen till förbättrade arbetssätt kopplat till trend- och omvärldsspaning. Exempelvis har ett avsnitt om pandemin lagts till som ett sätt att hålla *Regionplan för Skåne 2022–2040* relevant och aktuell.

Lennart Nord poängterar vikten av dokumentation av den kunskapsutveckling som skett under framtagandet av regionplanen. Vidare föreslår Lennart Nord att Region Skåne bör ha återkommande enkäter riktade till samtliga med frågor om upplevda kvalitéter i vardagslivet och att det finns potential för andra former av dialogverksamhet för att få fler att delta och kunna påverka.

Region Skåne arbetar löpande med att dokumentera och utvärdera arbetet i regionplaneprocessen. Exempelvis har följeforskare studerat arbetet och löpande gett återkoppling in i processen och publicerat ny kunskap utifrån arbetet. Dessutom sammanställs erfarenheterna från samrådet i en kort rapport över processen, aktiviteterna och hur arbetet kan utvecklas framöver. Region Skåne uppskattar påminnelsen om att fortsätta arbeta intensivt med detta. Förslaget om att systematiskt genomföra enkäter eller möjliggöra kunskapsinhämtning och påverkan från invånare i Skåne och andra är bra. Detta ingår i utvecklingen av genomförande och uppföljning och en tydligare beskrivning av exempelvis strukturen för användning av *Skånepanelen* och kommer att förtydligas i *Regionplan för Skåne 2022–2040* till antagandehandlingen.

Bjuvs, Helsingborgs, Höganäs, Klippans, Perstorps, Åstorps, Ängelholms och Örkelljungas kommuner i Familjen Helsingborg anser att det är positivt att regionplanen har en övergripande nivå och att planen bör utgå från och stödja det kommunala självstyret. Avsnittet genomförande och uppföljning skulle med fördel kunna kompletteras med ett kapitel om motstående intressen och målkonflikter.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och kopplingen till kommunala översiktsplaner har utvecklats i granskningshandlingen för att förtydliga regionplanens vägledande funktion och regionala och mellankommunala perspektiv.

Vidare har avsnitten om *Genomförande och uppföljning*, samt Region Skånes roll förtydligats till granskningshandlingen. Avsnittet om genomförandet har utvecklats för att göra det tydligare hur Region Skåne kommer att arbeta med att genomföra planen, vilka samverkansformer som redan finns med kommunerna och andra aktörer, samt inom vilka frågor Region Skåne gärna ser kunskapsutveckling tillsammans med de kommuner och andra aktörer som har ett intresse av att delta i sådant arbete.

Genomförande av regionplanen

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande avsnittet *Genomförande av regionplanen*: Höörs kommun, Malmö stad, Lunds kommun, Svedala kommun, Eslövs kommun, Vellinge kommun, Svalövs kommun, Staffanstorps kommun, Kävlinge kommun, MalmöLundregionen, Familjen Helsingborg, Bromölla kommun, Hässleholms kommun, Hörby kommun, Osby kommun, Kristianstads kommun, Östra Göinge kommun , Sydöstra Skåne, Region Blekinge, Region Stockholm, Region Kronoberg, Region Jönköpings län, Psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden, Sydvatten, Romeleås- och Sjölandskapskommitténs och Sveriges Åkeriföretag.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att genomförandet av regionplanen behöver bli tydligare beträffande hur planen ska tillämpas, vad som ska uträttas och vem som ska göra vad. Vidare påpekas att det behövs förtydligande kring Region Skånes roll i det fortsatta arbetet med att genomföra regionplanen. Regionplanen saknar aktörsperspektivet och beskrivning av andra aktörer som har en betydande roll i den regionala planeringen. Det är viktigt att regionplanen synliggör och stödjer samverkan mellan olika aktörer. Flera av synpunkterna betonar vikten av fortsatt dialog och samverkan och önskar att Region Skåne arbetar aktivt för att regionplanen ska bli ett gemensamt verktyg för de skånska aktörerna.

***

Höörs kommun anser att regionplanen bör förtydligas vad regionplanens olika delar ska bidra med för att målbilden ska uppnås, exempelvis vem som ska använda vilken karta och varför. Vidare anser Höörs kommun att regionplanen bör kompletteras med ett tydligare aktörsperspektiv och att Region Skånes roll och tillämpning av regionplanen bör framgå. Det är särskilt relevant att göra tydligt hur Region Skåne kommer att tillämpa planen i sitt eget arbete.

Region Skåne instämmer och avsnittet *Genomförande av regionplanen* har utvecklats och Region Skånes roll har förtydligats till granskningshandlingen i planeringsförutsättningar och i genomförandedelen. Genomförandet har förtydligats utifrån hur Region Skåne kommer att arbeta med genomförandet av planen, vilka samverkansformer som redan finns med kommunerna och andra aktörer, samt inom vilka frågor Region Skåne gärna ser kunskapsutveckling tillsammans med de kommuner och andra aktörer som har ett intresse av att delta i sådant arbete. Förslaget att förtydliga målgrupper och användningsområde för olika kartor kommer att tas med i det fortsatta arbetet.

Sydvatten anser att regionplanen bör kompletteras med beskrivningar av olika aktörers roller och vilken roll Region Skåne har i relation till dem. Sydvatten välkomnar Region Skåne att ta initiativ och engagera sig i olika samarbetsformer.

Region Skåne instämmer och Region Skånes roll har förtydligats till granskningshandlingen i planeringsförutsättningar och i genomförandedelen. Genomförandet har förtydligats utifrån hur Region Skåne kommer att arbeta med genomförandet av planen, vilka samverkansformer som redan finns med kommunerna och andra aktörer, samt inom vilka frågor Region Skåne gärna ser kunskapsutveckling tillsammans med de kommuner och andra aktörer som har ett intresse av att delta i sådant arbete.

Lunds kommun poängterar vikten av Region Skånes roll och anser att Region Skåne har ett stort ansvar i att samla de skånska kommunerna för dialog kring de regionala frågorna.

Region Skåne instämmer och Region Skånes roll har förtydligats till granskningshandlingen i planeringsförutsättningar och i genomförandedelen. Genomförandet har förtydligats utifrån hur Region Skåne kommer att arbeta med genomförandet av planen, vilka samverkansformer som redan finns med kommunerna och andra aktörer, samt inom vilka frågor Region Skåne gärna ser kunskapsutveckling tillsammans med de kommuner och andra aktörer som har ett intresse av att delta i sådant arbete.

Svedala kommun anser att Region Skånes roll bör förtydligas med särskild vikt vid fördjupad dialog för att stärka gemensamt ägande av regionplanen.

Region Skåne instämmer och Region Skånes roll har förtydligats till granskningshandlingen i planeringsförutsättningar och i genomförandedelen. Fördjupad dialog är ett bra förslag på aktivitet för genomförande. Förslagsvis med fokus på de ämnesområden som pekas ut i planeringsprinciperna.

MalmöLundregionen anser att förutsättningarna för möten och dialoger som ordnats för politiker och tjänstepersoner har varit otydliga beträffande förväntningar och syfte. MalmöLundregionen förutsätter och välkomnar en fortsatt tät dialog mellan Region Skåne och kommunerna för att möjliggöra ett gemensamt ägande av regionplanen.

Region Skåne uppskattar återkopplingen gällande dialogprocessen och tar med förbättringsförslag i kommande dialogprocesser. Region Skåne ser fram emot fortsatt tät dialog.

Vellinge kommun ställer sig positiva till fortsatt dialog mellan Region Skåne och de skånska kommunerna.

Region Skåne uppskattar återkopplingen och ser fram emot fortsatt tät dialog.

Region Blekinge ser framemot framtida samverkan kring gemensamma utmaningar såsom transport, livsmedelsproduktion och energiförsörjning.

Region Skåne instämmer och ser fram emot kommande samverkan för fortsatt mellanregional utveckling.

Hässleholms kommun påpekar att Region Skåne behöver lyfta frågor kring nya finansieringsmodeller och samordning i regionplanen.

> ***Regionplan för Skåne 2022–2040*** **är inte tänkt att inrymma förslag till finansieringsmodeller, men ser gärna samverkan med Hässleholms kommun inom pågående arbete med de handlingsplaner Region Skåne ansvarar för.**

Svalövs kommun uppmuntrar till samverkan inom hörnsamarbetena för att undvika att komma för nära inpå planmonopolet.

> **Region Skåne instämmer och har för avsikt att även fortsättningsvis arbeta aktivt i hörnsamarbetena.**

Eslövs kommun anser att Region Skåne har en viktig roll i genomförandet av regionala- och mellankommunala frågor eftersom enskilda kommuner inte har möjlighet att hantera frågor utanför den egna kommungränsen. Eslövs kommun poängterar vikten av att regionplanen och strukturkartan används i planeringen.

> **Region Skåne instämmer och granskningshandlingen har utvecklats för att bättre kunna utgöra ett vägledande och stödjande verktyg i kommunernas efterföljande planering.**

Staffanstorps kommun påpekar att i de fall regionplanen lyfter problemställningar som helt eller delvis ligger inom andra aktörers ansvarsområden bör regionplanen kompletteras med resonemang kring hur kommunerna och Region Skåne kan åstadkomma förbättringar.

> **Region Skåne instämmer och granskningshandlingen har justerats för att förtydliga mellankommunala och regionala utmaningar för Skåne och även vilken roll Region Skåne roll har i genomförandet. Frågor som inte har bedömts mellankommunala eller regionala har inte inkluderats i granskningshandlingen.**

Region Kronoberg ser framemot framtida samverkan kring gemensamma frågor med utgångspunkt i regionplanen samt i syfte att knyta samman de sydsvenska regionerna.

> **Region Skåne instämmer och ser fram emot kommande samverkan för fortsatt Sydsvensk utveckling.**

Region Stockholm ser positivt på den löpande samverkan som finns mellan storstadsregionerna och ser framemot framtida samverkan inom flera områden.

> **Region Skåne instämmer och ser fram emot fortsatt nära samverkan för bästa möjliga regionplaneprocess för en hållbar utveckling i de båda regionerna och för övriga regioner som arbetar med fysisk planering i en regional skala.**

Bjuvs, Helsingborgs, Höganäs, Klippans, Perstorps, Åstorps, Ängelholms och Örkelljungas kommuner i Familjen Helsingborg anser att regionplanen är viktig ur ett regionalt- och mellankommunalt utvecklingsperspektiv. Kommunerna menar att hörnsamarbetena är bra och anser att kommunernas kompetenser bör tas tillvara och användas i det konkreta arbetet, särskilt gällande målkonflikter. Det fortsatta arbetet bör fokusera på konkreta framåtsyftande förslag kring utveckling av exempelvis mark, energiförsörjning, kollektivtrafik, infrastruktur

och bostadsförsörjning. Familjen Helsingborg är gärna med och aktivt bidrar med underlag och kunskap om staden och delregionen i granskningsskedet för att säkra utvecklingspotentialen i regionen men också för att bidra till att smidiga berednings- och beslutsprocesser byggs upp.

Region Skåne instämmer och ser fram emot kommande samverkan och nära samarbete med Familjen Helsingborg och enskilda kommuner för fortsatt skånsk utveckling. Föreslagna områden för vidareutveckling är helt i linje med granskningshandlingen och Region Skåne ser fram emot kunskapsutveckling tillsammans med Familjen Helsingborg.

Psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden poängterar vikten av att regionplanen synliggör och stödjer samverkan mellan olika aktörer såsom kommuner, myndigheter, lärosäten, näringslivet med flera.

***Regionplan för Skåne 2022–2040* remitterades till ett stort antal aktörer från de grupper som anges och förhoppningen är att dessa även fortsättningsvis ska delta aktivt i regionplaneprocessen.**

Malmö stad anser att kapitlet om genomförandet av regionplanen behöver tydliggöra huruvida de strategier och program som det hänvisas till i planen utgör en del av regionplanen eller om de utgör underlag.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och de strategier och program som finns angivna i regionplanen utgör underlag i den mening att de bidragit till vilka frågor som inarbetats i utmaningar för Skåne, planeringsstrategier och planeringsprinciper. *Regionplan för Skåne 2022–2040* är vägledande för kommunernas översiktsplanering och kommer att aktualiseras varje mandatperiod utifrån nya beslut och händelser som påverkar dess innehåll.

Sveriges Åkeriföretag poängterar vikten av fortsatt samverkan och dialog med näringslivet och dess godstransporter.

Region Skåne instämmer och ser fram emot kommande samverkan och nära samarbete för att förbättra förutsättningarna för godstransporter i Skåne.

Sydöstra Skåne anser att regionplanen bör konkretiseras mer till fysiska åtgärder för att synliggöra hur målen ska uppnås, hur Region Skåne avser lösa konflikter mellan olika intressen samt vilka intressen som ska ges företräde.

Region Skåne instämmer i att genomförandet av *Regionplan för Skåne 2022–2040* behöver konkretiseras ytterligare, men menar att detta behöver göras tillsammans med kommunerna beroende på utmaning och intressekonflikter som behöver hanteras.

Uppföljning av regionplanen

Följande aktörer har lämnat övergripande synpunkter beträffande avsnittet *Uppföljning av regionplanen*: Lunds kommun, Eslövs kommun, MalmöLundregionen, Bromölla kommun, Hässleholms kommun, Hörby kommun, Osby kommun, Kristianstads kommun och Östra Göinge kommun, Kollektivtrafiknämnden, Kulturnämnden och Delegationen mot segregation.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om vikten av fortsatt dialog mellan Region Skåne och övriga aktörer. Samtliga synpunkter poängterar vikten av att kommande regionplaner bör utvecklas gemensamt och i samråd med de skånska kommunerna.

***

Kollektivtrafiknämnden ser gärna en uppföljning som konkret studerar och redogör för hur kommunernas fysiska planering har anpassats till regionplanens planeringsprinciper och om de följer de planeringsprinciper som regionplanen har som berör kollektivtrafik.

Förslaget är bra och tas med i utvecklingen av uppföljning av *Regionplan för Skåne 2022–2040* som färdigställs till antagandehandlingen.

Bromöllas, Hässleholms, Hörbys, Osbys, Kristianstads och Östra Göinges kommuner i Skåne Nordost anser att det behövs förbättrad dialog mellan Region Skåne och kommunerna i den fortsatta processen för att regionplanen ska få ett relevant innehåll.

Region Skåne uppskattar förslag på hur dialogen kan förbättras och ser fram emot kommande samverkan och nära samarbete i den fortsatta processen.

Lunds kommun anser att det behövs djupare dialog kring vilka fysiska strukturer som bäst bidrar till en positiv utveckling för Skåne.

Region Skåne instämmer i att det behövs förtydligas vilka fysiska strukturer som ska prioriteras för en positiv utveckling för Skåne. Granskningshandlingen till *Regionplan för Skåne 2022–2040* har konkretiserats utifrån de fysiska strukturer som Skånes utvecklingsaktörer ser som viktigast för regional utveckling, men detta behöver prioriteras ytterligare i genomförandeskedet och när olika åtgärder ska finansieras.

MalmöLundregionen anser att regionplanens inriktning, innehåll och ambitioner bör utvecklas över tid och i samråd med kommunerna. Utvecklingsarbetet bör därför knytas till processer för kommande regionplan. Vidare vill MalmöLundregionen betona att innehåll och ställningstaganden behöver utvecklas gemensamt i kommande regionplaneprocesser.

Region Skåne instämmer och ser fram emot kommande samverkan och nära samarbete med kommunerna för fortsatt skånsk utveckling, samt att utveckla regionplaneprocessen gemensamt.

Hässleholms kommun anser att regionplanen bör lyfta alla frågor som är viktiga för den regionala fysiska planeringen men att dem inte nödvändigtvis ska lösas i den första regionplanen. Hässleholms kommun betonar vikten av fortsatt och utökad dialog mellan Region Skåne och kommunerna. Vidare anser Hässleholms kommun att det saknas resonemang kring vad som händer om framtida kommunala planer avviker från regionplanen.

Region Skåne instämmer och ser fram emot kommande samverkan och nära samarbete med kommunerna för fortsatt skånsk utveckling, samt att utveckla regionplaneprocessen och regionplanens innehåll gemensamt. Region Skåne har förtydligat regionplanens vägledande funktion för efterföljande kommunal planering.

Eslövs kommun anser att det är positivt att avsnittet uppföljning av regionplanen utgår från den regionala utvecklingsstrategin och uppföljningen ”Hur har det gått i Skåne”. Vidare påpekar Eslövs kommun att Region Skåne bör tydliggöra vilken skillnad regionplanen ska ge.

Region Skåne uppskattar synpunkten och tar med den i utvecklingen av uppföljning av *Regionplan för Skåne 2022–2040* som färdigställs till antagandehandlingen. Målbild och regionplanens roll har förtydligats i granskningshandlingen.

Hörby kommun poängterar vikten av samarbete och tät dialog mellan Region Skåne och kommunerna i den fortsatta processen.

Region Skåne instämmer och ser fram emot kommande samverkan och nära samarbete med kommunerna för fortsatt skånsk utveckling, samt att utveckla regionplaneprocessen gemensamt.

Kulturnämnden uppmärksammar Region Skåne om att Nätverket Kulturmiljö Skåne är en resurs för regionen i Seminarieserien hållbar stadsutveckling (sida 92). Vidare anser Kulturnämnden att det bör inrättas ett restaureringspris för kommuner som driver bra kulturmiljövård. Kulturnämnden föreslår följande tillägg: ”ett kulturmiljöpris som premierar en god insats inom kulturmiljöfältet genom exempelvis restaurering, stadsutvecklingsprojekt eller informationsinsats”.

Förslaget är bra och tas med i utvecklingen av genomförandet av *Regionplan för Skåne 2022–2040.* En översyn av priser pågår för närvarande inom Regional utveckling och beslut från Regionala utvecklingsnämnden väntas under hösten.

Delegationen mot segregation uppmärksammar Region Skåne om det webbaserade uppföljningssystem som Delegationen mot segregation håller på att utveckla och ser gärna att Region Skåne använder sig av detta system i uppföljning av regionplanen. Delegationen mot segregation anser att uppföljningssystemet kan användas för att hantera utmaningar och målkonflikter i relation till bebyggelseutveckling och kan på så vis bidra till att minska de socioekonomiska skillnaderna i Skåne.

Region Skåne uppskattar förslaget och tar med det i utvecklingen av uppföljning av *Regionplan för Skåne 2022–2040* som färdigställs till antagandehandlingen. Samtidigt behöver uppföljningssystem vara effektiva och Region Skåne hade gärna sett en integrering av Delegationen mot segregations webbaserade uppföljningsverktyg med det befintliga uppföljningsverktyget för Agenda 2030 och regionala frågor KOLADA.

Konsekvensbedömning

Följande aktörer har lämnat övergripande synpunkter beträffande avsnittet *Konsekvensbedömning*: Miljøstyrelsen, enhed for Arter og Naturbeskyttelse, Båstad kommun, Bjuvs kommun, Helsingborgs stad, Höganäs kommun, Klippans kommun, Perstorps kommun, Åstorps kommun, Ängelholms kommun, Örkelljunga kommun, Lomma kommun, Havs- och vattenmyndigheten och Psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden och Skogsstyrelsen.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att Skånes utveckling går mot en mer monocentrisk utveckling. Utpekande av Malmö-Lund som nationell tillväxtmotor ifrågasätts och huruvida detta påverkar den flerkärniga ortstrukturen. Vidare handlar synpunkterna om att innebörden av regionplanen bör framgå tydligare samt vilka konsekvenser genomförandet har.

***

Miljøstyrelsen, enhed for Arter og Naturbeskyttelse, bemærker,
at udkast til miljøkonsekvensvurderingen i sin nuværende form ikke indeholder redegørelse for - og vurdering af de mulige grænseoverskridende påvirkninger på danske Natura 2000-områder og beskyttede arter ved de beskrevne trafik- og energitiltag (ny
fast forbindelser til Danmark mellem Helsingborg og Helsingør,
en Øresundsmetro mellem Malmø og København
samt mere vindkraft til havs). Arter og Naturbeskyttelse bemærker,
at konsekvensvurderingen bør forholde sig til de mulige grænseoverskridende effekter på danske Natura 2000-områder og beskyttede arter.
Man bør desuden forholde sig til betydningen af de planlagte faste forbindelser i kumulation med andre planer og projekter, som kan have betydning for de berørte arter og naturtyper.

Båstad kommun poängterar vikten av jämbördiga tillväxtmotorer och starka lokala kärnor och anser att detta är avgörande för att bevara och stärka Skånes flerkärnighet och undvika den monocentriska utveckling som beskrivs i konsekvensbedömningen. Båstad kommun anser att konsekvensbedömning tydligare bör belysa hur utpekandet av Lund och Malmö som nationell tillväxtmotor bedöms påverka resten av Skåne och hur utpekandet stödjer den flerkärniga ortsstrukturen. Vidare anser Båstad kommun att konsekvensbedömningen tydligare bör belysa hur de mindre tillväxtintensiva områdena i Skåne gynnas av att Öresundsregionen fortsätter att stärkas. Båstad kommun ser gärna analyser om in- och utflytt mellan kommuner för att synliggöra vilka kommuner som behöver mer stöd för att Skåne ska kunna bibehålla och utveckla den flerkärniga ortsstrukturen.

Bjuvs, Helsingborgs, Höganäs, Klippans, Perstorps, Åstorps, Ängelholms och Örkelljungas kommuner i Familjen Helsingborg poängterar vikten av jämbördiga tillväxtmotorer och betydelsen av att fortsätta utveckla funktionella samband mellan dessa och angränsande regioner för att bevara och stärka Skånes flerkärnighet och undvika den monocentriska utveckling som beskrivs i konsekvensbedömningen.

Lomma kommun påpekar att balansen mellan följande: ”Den samlade bilden av planförslaget är att de negativa konsekvenserna står i proportion till de nyttor som uppstår för de som bor och verkar i regionen, om planförslaget genomförs” och figuren samlad bedömning (MKB sida 3) är skev mellan ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Lomma kommun anser att det är anmärkningsvärt att sammanslagen negativ miljöpåverkan på biologisk mångfald accepteras i konsekvensbedömningen.

Havs- och vattenmyndigheten anser att innebörden och konsekvenserna av regionplanen bör framgå tydligare i konsekvensbedömningen. Avsnittet betydande konsekvenser (sida 57) lämnar stort utrymme för tolkning vilket kan innebära svårigheter när planeringsprinciperna ska tillämpas i mer detaljerad planering, genomförande och förvaltning. Havs- och vattenmyndigheten påpekar att det bör framgå hur riksintressen och miljökvalitetsnormer, enligt 3 och 4 kap. miljöbalken, har tillgodosetts och att det ska framgå hur Region Skåne valt att hantera dessa i konsekvensbedömningen.

Psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden instämmer i bedömning om att planförslaget är mycket generellt skrivet och har mycket breda, närmast svepande mål- och åtgärdsformuleringar som i flera fall kan sägas täcka allt och inget. Vidare poängteras vikten av att regionplanen måste ge ett tydligt och konkret stöd till kommunerna.

Skogsstyrelsen anser att planförslaget inte anger vilka riktlinjer och rekommendationer som gäller för miljömålet Levande skogar. Insatser och ambitioner beträffande biologisk mångfald bör konkretiseras i konsekvensbedömningen och tydliggöra hur naturresurser kan nyttjas på ett hållbart sätt.

Konsekvensbedömningen har uppdaterats allt eftersom planförslaget utvecklats. Till granskningshandlingen har konsekvensbedömningens struktur ändrats genom att konsekvenserna nu enbart redovisas genom bedömningsgrunderna *miljökonsekvenser*, *sociala*

***konsekvenser* och *ekonomiska konsekvenser* i tre separata kapitel. Matriserna med koppling till detta har uppdaterats. I den tidigare versionen gjordes försök att även bedöma konsekvenserna utifrån planförslagets planeringsprinciper på tvären, men detta ersätts i granskningshandlingen av ovanstående bedömningsgrunder. Konsekvensbedömningen har även förtydligat och utvecklat kapitlet om *alternativ och scenarier*.**

I kapitlet *Miljökonsekvenser* har förtydligande gjorts för miljökvalitetsmål, miljökvalitetsnormer (luft och buller) och riksintressen. I kapitlet har även kulturmiljöfrågorna förtydligats, liksom konsekvenser av de satsningar som planförslaget redogör för i form av ny stambana och fasta förbindelser till Danmark. Avsnittet om betydande påverkan och avhjälpande åtgärder har utvecklats och finns nu i kapitlet miljökonsekvenser.

Övergripande synpunkter på Regionplan för Skåne 2022–2040

Följande aktörer har lämnat *övergripande synpunkter beträffande hela eller delar av Regionplan för Skåne 2022–2040*: Psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden, Burlövs kommun, MalmöLundregionen, Båstad kommun, Eslövs kommun, Lomma kommun, Region Halland, Skånes hembygdsförbund, Sydöstra Skåne, Havs- och vattenmyndigheten, Hälso- och sjukvårdsnämnden, Kulturnämnden, Lunds universitet, Malmö stad, Region Kalmar län, Göteborgsregionens kommunalförbund, Bjuvs kommun, Helsingborgs stad, Höganäs kommun, Klippans kommun, Perstorps kommun, Svalövs kommun, Åstorps kommun, Ängelholms kommun, Örkelljunga kommun, Staffanstorps kommun, Bromölla kommun, Hässleholms kommun, Hörby kommun, Osby kommun, Kristianstads kommun och Östra Göinge kommun.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att flertalet aktörer har en positiv inställning till samrådsförslaget för *Regionplan för Skåne 2022–2040*, men påpekar olika delars utvecklingspotential. Däribland att regionplanen genomgående bör belysa målkonflikter, göra regionala ställningstaganden, vara tydligare i frågor som Region Skåne är huvudman för, inkludera barn- och jämställdhetsperspektiv samt förtydliga regionplanens syfte i förhållande till andra styrdokument.

***

Psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden ställer sig positiva till samrådsförslaget och anser att regionplanen har en tydlig struktur, samt är väl genomtänkt i förhållande till andra regionala styrdokument.

Region Skåne uppskattar den positiva återkopplingen på *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

Burlövs kommun efterfrågar att regionplanen lyfter motstående intressen mellan olika aktörer samt förtydligar sin roll till övriga kommunala, regionala och statliga styrdokument. Vidare föreslås att en konfliktlösningsmodell tas fram som en del av arbetet.

Målkonflikter i *Regionplan för Skåne 2022–2040* har förtydligats genom att formulera utmaningarna för Skåne tydligare i form av målkonflikter. Även avsnittet *Mål, planer och program* har utvecklats. Region Skåne ser att det är ett bra förslag att i genomförandet av regionplanen forma ett arbetssätt för att lösa ut komplexa intressekonflikter som begränsar Skånes utveckling.

MalmöLundregionen efterfrågar större tydlighet i frågor som Region Skåne har ansvar för såväl som exempelvis klimatpåverkan, övergripande regionala lösningar för godstransporter, större infrastrukturutbyggnad, hållbar regional pendling, havsplanering, grön- och blåstrukturer samt lokalisering av större anläggningar.

Region Skånes och regionplanens roll har förtydligats i granskningshandlingen till *Regionplan för Skåne 2022–2040*. Vidare har planen har setts över för att förtydliga det regionala och mellankommunala perspektivet på frågorna MalmöLundregionen föreslår samt på de skånska utmaningar Region Skåne och kommunerna behöver arbeta för att lösa gemensamt regionalt eller mellankommunalt.

Båstad kommun har stor respekt för att regionplanen är den första i sitt slag i Skåne, men efterfrågar förtydliganden kring hur prioriteringar gjorts avseende vilka synpunkter som inarbetats respektive inte. Kommunen efterfrågar även en mycket större integrering av barnperspektivet, särskilt i konsekvensbedömningen. Båstad kommun anser att språk och ordval bör ses över samt att det finns behov av att definiera och beskriva vissa begrepp tydligare medan andra bör tas bort eller omformuleras.

Hur synpunkter inarbetats *Regionplan för Skåne 2022–2040* framgår av denna samrådsredogörelse. Av planens genomförandebeskrivning framgår vilka frågor det finns behov av att utveckla och som Region Skåne har för avsikt att arbeta vidare med. Dessa utestående frågor redovisas i avsnittet *Genomförande och uppföljning*. Dialog har förts i de olika skedena av framtagandet av regionplanen och i stora drag har synpunkterna varit samstämmiga. Ambitionen har varit att utveckla planen i den riktning som framförts i dialog och yttranden.

Region Skåne instämmer i att barnperspektivet behöver förtydligas i regionplanen. Konsekvensbedömningen innehåller bedömningsgrunden social hållbarhet och där är en av aspekterna barn och unga. Konsekvensbedömningen konstaterar att planförslaget bör utvecklas avseende på barns utemiljöer. Detta gäller i samband med exempelvis förtätning och att barns rörlighet mer och mer har begränsats på grund av trafiksäkerhetsmässiga skäl och bristen på urban närnatur. Därutöver har Agenda 2030-perspektivet utvecklats och tydligare integrerats i regionplanens samtliga delar. Kopplingarna mot Agenda 2030-målen visas i tematiska fördjupningar och planeringsförutsättningar.

En begreppslista har tillkommit i granskningshandlingen. Begreppen för grönstruktur har setts över särskilt.

Eslövs kommun är positiva till ambitionen att utveckla ett regionalt, fysiskt planeringsperspektiv, men efterfrågar tydligare definitioner kring syfte, målgrupp och problemformulering.

Region Skånes roll som planupprättare och genomförare av *Regionplan för Skåne 2022–2040* har förtydligats i planeringsförutsättningarna och i genomförandedelen av planen. Genomförandedelen har utvecklats med ett tydligare aktörsperspektiv. Problemformuleringar har utvecklats i form av utmaningar för Skåne under Planeringsförutsättningar.

Lomma kommun efterfrågar resonemang kring att knyta ihop frågor och genomföra förändringar under respektive avsnitt. Kommunen är positiva till användandet av Story Maps, men ser förbättringspotential gällande tillgänglighetsaspekter, att förstora kartorna, mer utförligt statistikunderlag och resonemang om vad som är önskvärd riktning.

Region Skåne instämmer och den röda tråden har förtydligats genom hela planen, från utmaning, planeringsstrategi, planeringsprincip till genomförande, både i text och genom hänvisning till respektive del i syfte att säkerställa logiken och förenkla för läsaren att se och kunna följa sambandet mellan regionplanens olika delar. Genomförandekapitlet har ett nytt upplägg och beskriver tydligare arbetssätt och koppling till planeringsprinciperna.

Regionplan för Skåne 2022–2040 **redovisar övergripande statistik. Genom rapporten *Hur har det gått i Skåne?* och dess utvalda indikatorer följs utvecklingen i Skåne upp årligen och uppdateras kontinuerligt under årets lopp.**

Tillgängligheten av verktyget StoryMaps är högsta prioritet och är ett arbete som följs upp kontinuerligt för att möta lagkrav och bästa möjliga presentation av underlaget.

Granskningshandlingen har utvecklats med fler interaktiva kartor. Kartorna i regionplanen kommer till antagandehandlingen, där det är relevant, att visualiseras i en ny kartutforskare med anpassad interaktivitet. Målet är också att tillgängliggöra relevant kartunderlag som öppen data. Det är Region Skånes förhoppning att detta kommer att underlätta för kommunerna och andra aktörer att använda kartorna som stöd i efterföljande planering och innebär vidare en förbättrad tillgänglighet till kartmaterialet.

Sydöstra Skåne påpekar regionplanens användning av begreppen stad och land. Begreppen riskerar att måla upp en polariserande och förenklad bild av verkligheten. Samspelet mellan livsmiljöer och landskap är mer komplext än så. Vidare anser Sydöstra Skåne att jämställdhet- och jämlikhetsperspektivet behöver förstärkas i regionplanen.

Region Skåne instämmer med Sydöstra Skåne att det kan uppfattas som en polarisering. Detta är en anledning till att Region Skåne valt att hantera landsbygdsutveckling integrerat i regionplanen och inte i ett eget avsnitt. Flera avsnitt i regionplanen är omarbetade och större förändringar har gjorts i *Utvecklingsinriktningen*. Till granskningshandlingen har de lokala kärnorna utvecklats och omarbetats till *strategiska noder* som utöver centralorter även innefattar viktiga serviceorter, kollektivtrafiknoder och noder för vandring och cykling. Detta för att nyansera bilden av den flerkärniga skånska ortstrukturen genom att synliggöra fler orter som är viktiga för landsbygden och sitt omland. Vidare behandlas landsbygdsutveckling på samma sätt som urbana miljöer i planen för att skapa en balanserad utveckling för både stad och landsbygd. Ordvalet är generellt ändrat från land till landsbygd.

Agenda 2030-perspektivet har utvecklats och tydligare integrerats i regionplanens samtliga delar, där målen för jämställdhet och jämlikhet ingår. Kopplingarna mot Agenda 2030-målen visas i avsnitten *Tematiska fördjupningar* och *Planeringsförutsättningar*.

Havs- och vattenmyndigheten efterfrågar att regionplanen förtydligar hur riksintressen tillgodoses, miljökvalitetsnormer följs, dess innebörd och konsekvenser samt hur hänsyn tas till nationella mål, planer och program för de områden som berör hav och vatten. Havs- och vattenmyndigheten ser positivt på regionplanens ansats att överbrygga gapet mellan regionalt tillväxtarbete och översiktsplaneringen, men anser att relationen mellan regionplanen och den

regionala utvecklingsstrategin kan tydliggöras. Vidare ser myndigheten positivt på flera av planeringsstrategierna, men anser att planeringsprinciperna kan utvecklas ytterligare.

Regionplaneuppdraget och regionplanens roll har förtydligats i granskningshandlingen till *Regionplan för Skåne 2022–2040*, likaså relationen mellan den regionala utvecklingsstrategin och regionplanen.

Regionala värden har förtydligats i ett nytt avsnitt och i konsekvensbedömningen har förtydliganden gjorts avseende miljökvalitetsmål, miljökvalitetsnormer och riksintressen i kapitlet om miljökonsekvenser.

***De tematiska fördjupningarna* och planeringsprinciperna har utvecklats i granskningshandlingen. Region Skåne har dock valt att hålla denna första version av *Regionplan för Skåne* på en övergripande och principiell nivå. Av genomförandebeskrivningen framgår de frågor och områden som Region Skåne avser att arbeta vidare med.**

Bjuvs kommun efterfrågar regionala ställningstaganden kring miljökvalitetsnormer för luft, vatten och buller och riksintressen, såväl som kring andra frågor som behöver hanteras i översiktsplanearbetet.

I konsekvensbedömningen har förtydligande gjorts avseende miljökvalitetsmål, miljökvalitetsnormer och riksintressen i kapitlet om miljökonsekvenser. Miljökvalitetsnormer har till viss del integrerats i de tematiska fördjupningarna.

Hälso- och sjukvårdsnämnden efterfrågar perspektiv kring vilken påverkan den pågående omställningen av hälso- och sjukvården har på den fysiska planeringen. Nämnden saknar även perspektivet ”Likarätt” i regionplanen.

Synpunkten uppskattas och färdplanen för framtidens hälsosystem liksom de nationella målen för funktionshinderpolitiken har lagts till i mål, planer och program.

Likarättsperspektivet skulle kunna utvecklas utifrån Agenda 2030 och behovet i regional fysisk planering. Arbetet behöver ske i samverkan med andra aktörer för att skapa relevant kunskapsunderlag för hur perspektivet kan integreras i *Regionplan för Skåne 2022–2040* och på rätt nivå ur ett regionalt ansvar.

Helsingborg stad anser att analyser och statistikunderlag bör utvecklas med ett könsperspektiv, samt att skillnader i hälsa och inkomst med fördel kan redovisas även geografiskt. Vidare påtalas att bostadsförsörjningsfrågorna tydligare kan beskriva insatser för att motverka bostadssegregation.

***Regionplan för Skåne 2022–2040* redovisar övergripande statistik. Region Skåne håller dock med om att statistik i huvudsak ska redovisas med ett könsperspektiv. Genom rapporten ”Hur har det gått i Skåne?” och dess utvalda indikatorer följs utvecklingen i Skåne upp årligen och uppdateras kontinuerligt under årets lopp. Region Skåne uppskattar synpunkten och tar med den i utvecklingen av uppföljning av Regionplan för Skåne 2022–2040 som färdigställs till antagandehandlingen.**

Region Skåne har under 2021 tagit fram en rapport om boendesegregation och avser att följa upp detta arbete och tydligare inkludera perspektivet i kommande regionplaner.

Kulturnämnden anser att skrivningarna i regionplanen behöver stärkas, samt att kulturen aktivt bör inkluderas i samhällsplaneringen.

Ett utökat och kvalitativt samarbete avseende kulturvärden i samhällsplaneringen är mycket välkommet. *Regionplan för Skåne 2022–2040* belyser redan gestaltad livsmiljö och i viss mån kulturmiljön som ett steg i den riktningen. Kulturplanen har inarbetats i granskningshandling till *Regionplan för Skåne 2022–2040* och textkompletteringar har gjorts enligt Kulturnämndens önskemål.

Skånes hembygdsförbund anser att hembygdsrörelsen är en viktig del av folkbildningen och därmed bör likställas och namnges med övriga folkbildande organisationer.

Region Skåne välkomnar Skånes hembygdsförbunds engagemang. Aktörsperspektivet har utvecklats i genomförandedelen i granskningshandlingen för *Regionplan för Skåne 2022–2040* men aktörer nämns ej vid namn. Kulturmiljö har identifierats som en regionalt viktig fråga där Region Skåne behöver initiera kunskapsgenererande aktiviteter i genomförandet.

Lunds universitet anser att frågor som berör medborgares roll, insyn och inflytande i regionala planeringsprocesser bör lyftas och artikuleras.

Involvering av medborgare har säkerställts med hjälp av en metod Region Skåne kallar Skånepanelen. Region Skåne är en organisation som styrs av offentlighetsprincipen och vi har därmed alltid ett uppdrag att möjliggöra insyn och transparens. Tillgängliggörandet av information på hemsidan ska också möjliggöra detta. Region Skåne instämmer i att involvering av medborgare kan utvecklas i *Regionplan för Skåne 2022–2040* och detta kommer att förtydligas till antagandehandlingen.

Malmö stad efterfrågar att regionplanen tar fasta på utmaningar kring hållbar tillväxt och då ur alla tre hållbarhetsdimensionerna; social, ekonomisk och ekologisk. Vidare anses strategier som stödjer näringslivet behöva utvecklas.

I samband med regionplaneuppdraget har Region Skåne möjlighet att samordna strategierna för näringslivet med regional fysisk planering. Den tematiska fördjupningen för näringsliv har utvecklats som ett första steg. Region Skåne ser att det finns behov av att fortsätta det arbetet i genomförandet.

Region Halland anser att det i regionplanen finns utrymme att låta det mellanregionala perspektivet vara mer horisontellt integrerat.

Granskningshandlingen har kompletterats med en tydligare koppling till grannregionerna, dels genom en ny illustration av mellanregionala samband under den utvecklade trenden *Globalisering och ökad regional integration,* dels med hänvisning till samverkansplattformen Regionsamverkan Sydsverige under planeringsstrategin *Stärka Skånes relationer med omvärlden*.

Region Kalmar län är positiva till omnämnandet av vikten av samverkan med grannregionerna, men efterfrågar att denna samverkan ytterligare lyfts fram i kartor och ställningstaganden. Detta är framförallt relevant ur ett storregionalt arbetsmarknadsperspektiv och för att stärka helhetstänket för samhällsutveckling i södra Sverige.

Granskningshandlingen har kompletterats med en tydligare koppling till grannregionerna, dels genom en ny illustration av mellanregionala samband under den utvecklade trenden *Globalisering och ökad regional integration,* dels med hänvisning till samverkansplattformen Regionsamverkan Sydsverige under planeringsstrategin *Stärka Skånes relationer med omvärlden*.

Svalövs kommun efterfrågar att regionplanen lyfter mer faktabaserade förutsättningar, fler analyser av långsiktiga samhällsförändringar samt behov av tillgång på mark- och vattenanvändning i Skåne.

Region Skåne kommer som regionplaneorgan med ansvar för regional fysisk planering att löpande att identifiera och ta fram kunskapsunderlag för att kunna stötta kommunerna i Skånes utveckling och fysiska planering. Region Skåne välkomnar Svalövs kommuns förslag på hur vi gemensamt kan arbeta tillsammans.

Göteborgsregionens kommunalförbund instämmer med styrkorna i en flerkärnig ortstruktur och anser det positivt att regionplanen genom prioriteringar anger en utvecklingsinriktning för Skåne. Vidare anses planeringsprinciperna utgöra god vägledning i kommunernas arbete.

Region Skåne välkomnar den positiva återkopplingen på *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

Bjuvs, Helsingborgs, Höganäs, Klippans, Perstorps, Svalövs, Åstorps, Ängelholms och Örkelljungas kommuner i Familjen Helsingborg efterfrågar att regionplanen lyfter mer faktabaserade förutsättningar, fler analyser av långsiktiga samhällsförändringar samt behov av tillgång på mark- och vattenanvändning i Skåne. Vidare påtalas att kopplingen mellan trender, mål, strategier och planeringsprinciper kan förtydligas.

Region Skåne välkomnar kommunerna i Familjen Helsingborgs förslag på hur vi gemensamt kan arbeta för att öka kunskapen i Skåne om behovet av fysisk planering och utveckling. En scenarioanalys kommer att genomföras under vintern 2021/2022 och beräknas vara färdigt till slutlig version av *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

Den röda tråden har förtydligats genom hela planen, från utmaning, planeringsstrategi, planeringsprincip till genomförande, både i text och genom hänvisning till respektive del i syfte att säkerställa logiken och förenkla för läsaren att se och kunna följa sambandet mellan regionplanens olika delar.

Bromölla kommun, Hässleholms kommun, Hörby kommun, Osby kommun, Kristianstads kommun och Östra Göinge kommun i Skåne Nordost anser att är positivt att det finns länkar till de dokument som regionplanen hänvisar till men påpekar avsaknaden av en del länkar.

Länkar har setts över i granskningshandlingen.

Staffanstorps kommun anser att många texter och resonemang i regionplanen är för styrande och endimensionellt konstaterande.

Region Skåne uppskattar synpunkten och har generellt omarbetat och förtydligat regionplanen i granskningshandling till *Regionplan för Skåne 2022–2040*. Vidare har kopplingen till kommunala översiktsplaner utvecklats för att förtydliga regionplanens vägledande funktion och regionala och mellankommunala perspektiv.

Generella kartsynpunkter

Följande aktörer har lämnat generella synpunkter beträffande regionplanens kartor: Segeåns vattenvårdsförbund och vattenråd, Region Kronoberg, Malmö stad, Båstad kommun, Bjuvs kommun, Helsingborgs stad, Höganäs kommun, Klippans kommun, Perstorps kommun, Svalövs kommun, Åstorps kommun, Ängelholms kommun, Örkelljunga kommun, Lunds kommun, Burlövs kommun, Svedala kommun, MalmöLundregionen, Kulturnämnden, Akademiska hus, Psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden och Vattenrådet för Nybroån, Kabusaån och Tygeån.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att aktörerna efterfrågar en högre detaljeringsgrad, tydlighet och användarvänlighet i kartmaterialet. Möjlighet att tända och släcka lager eller att navigera en interaktiv kartatlas är några av de förslag som ges på förbättringar, samt att göra större skillnad på nuläge och framtidsvision.

***

Segeåns vattenvårdsförbund och vattenråd föreslår en digital kartportal, exempelvis vattenatlas.

Region Skåne uppskattar återkopplingen och instämmer att det är bra med formatet kartportal. Till granskningsversionen har flertalet kartor omarbetats och blivit interaktiva med möjligheten att tända och släcka olika lager för att ge en överblick av regionens olika planeringsförutsättningar.

Region Kronoberg anser att det ur ett socialt perspektiv skulle det vara värdefullt med kartor som exempelvis visar fördelningen av arbetstillfällen inom tjänstesektor/tillverkningssektor, socioekonomiskt index och tillgänglighetsanalyser.

Region Skåne håller med om att det skulle vara värdefullt att med kartor som exempelvis visar fördelningen av arbetstillfällen inom olika sektorer, socioekonomiskt index och tillgänglighetsanalyser i regionplanen. Region Skåne har under året tagit fram en rapport, Den socioekonomiska segregationen i Skåne, för att skapa en överblick av socioekonomisk segregation i Skåne, en nulägesanalys samt en sambandsanalys mellan socioekonomi och tillgänglighet till arbetsplatser. Vidare ser Region Skåne det som ett fortsatt arbete under genomförandet att utveckla det sociala perspektivet i Regionplanen, både i karta och text.

Malmö stad är positiva till kartunderlaget men efterfrågar att de utvecklas avseende interaktivitet och flera lager. Vidare efterfrågas kartor som visar pendlingsströmmar över landsgränser samt att de tematiska kartorna även visar på ett framtida läge för bebyggelse och transporter.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och till granskningsversionen har flertalet kartor i planen blivit interaktiva för att förtydliga och möjliggöra att tända och släcka lager. Karta som visar pendlingsströmmar till Danmark finns med men har fått en tydligare placering i

granskningsversionen. Den statistik som används i kartan finns dessvärre inte på kommunnivå. Angående framtida läge för bebyggelse och transport vill Region Skåne påpeka att regionplanen till denna version lagts på en strukturell och principiell nivå och exakta lokaliseringslägen inte alltid pekas ut.

Båstad kommun anser att det behöver synliggöras i kartorna vart olika värden finns och var dessa sammanfaller med större befintliga och planerade markanspråk, samt att miljö-, naturmiljö-, vatten- och kulturmiljöfrågor i landskapet behöver synliggöras i regionplanen. Kommunen påtalar även att kartornas läsbarhet hade kunnat förbättras genom mer interaktivitet. Vidare efterfrågas fler analyser och fördjupade ämnesområden i de tematiska fördjupningarna och i struktur- och markanvändningskartan.

Region Skåne ser att lokalisering av regionala värden är en fråga av regional relevans men bedömer att det i nuläget inte finns tillräckliga underlag och ser att det är ett vidare arbete under genomförandet. Till granskningsversionen har flertalet kartor omarbetats och blivit interaktiva med möjligheten att tända och släcka olika lager för att ge en överblick av regionens olika planeringsförutsättningar. Vidare har regionplanen som helhet omarbetats till granskningsskedet och flertalet fördjupningar har gjorts i både tematiska fördjupningar och i strukturkartan.

Bjuvs, Helsingborgs, Höganäs, Klippans, Perstorps, Svalövs, Åstorps, Ängelholms och Örkelljungas kommuner i Familjen Helsingborg påpekar att kartornas läs- och användbarhet kan förbättras och skulle gynnas av möjligheten att tända och släcka lager.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och till granskningsversionen har flertalet kartor omarbetats och blivit interaktiva med möjligheten att tända och släcka olika lager för att ge en överblick av regionens olika planeringsförutsättningar.

Lunds kommun är positiva till tillgången till kartunderlag men påpekar att kartornas tillgänglighet, läsbarhet och innehåll i kartor bör ses över, samt att tidsperspektivet i redovisade kartor förtydligas.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och till granskningsversionen har flertalet kartor omarbetats och blivit interaktiva med möjligheten att tända och släcka olika lager för att ge en överblick av regionens olika planeringsförutsättningar. Tidsperspektivet har setts över till granskningsversionen och förtydligande har gjorts i legenderna över vad som är befintligt, planerat eller där behov finns.

Burlövs kommun efterfrågar förtydliganden kring om kartorna visar dagsläget eller framtidsbilder.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och tidsperspektivet har setts över till granskningsversionen och förtydligande har gjorts i legenderna över vad som är befintligt, planerat eller där behov finns.

Svedala kommun anser att planens textinnehåll hade vunnit på att renodlas och kortas ner och kartmaterialet behöver förtydligas och förbättras, samt att strukturkartan och mark- och vattenanvändningskartan bör utvecklas och anpassas till planens övergripande syfte.

Region Skåne uppskattar återkopplingen och vill lyfta att regionplanen har utvecklats och förtydligats till granskningsversionen, både gällande text och kartor.

MalmöLundregionen anser att kartmaterialet generellt bör ses över avseende innehåll och detaljeringsgrad, samt att strukturkartan och mark- och vattenanvändningskartan förtydligas gällande utvecklingsperspektiv och fokuserar på regionala strukturer som kan stärka Skåne.

Region Skåne uppskattar återkopplingen och vill lyfta att regionplanen har utvecklats och förtydligats till granskningsversionen, både gällande text och kartor. Strukturkartan har utvecklats både till innehåll, visualisering och tillhörande texter. Vidare har Mark- och vattenanvändningskartan utgått och kommer att ersättas av en interaktiv kartutforskare som innehåller regionplanens alla kartor. Kartutforskaren ska färdigställas till slutversionen av *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

Kulturnämnden föreslår att regionplanen kompletteras med kartmaterial över riksintressen för kulturmiljö och kustzoner, samt kulturmiljöstråk.

Återkopplingen uppskattas och regionplanen är utformad på en övergripande och strategisk nivå. Region Skåne anser att det är av större nytta om den efterföljande planeringen visar hur riksintressen och miljökvalitetsnormer tillgodosetts. Region Skåne har för avsikt att framöver utveckla och fördjupa de regionala värdena och riksintressenas relation till dessa och till den regionala fysiska planeringen.

Akademiska hus efterfrågar ytterligare geografisk detaljeringsnivå och tydlighet i kartmaterialet.

Region Skåne uppskattar återkopplingen och vill lyfta att planen har utvecklats och förtydligats till granskningsversionen, både gällande text och kartor.

Psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden är positiva till kartmaterialets kvalitet och relevans.

Den positiva återkopplingen uppskattas. Det är viktigt att det finns samsyn mellan Region Skånes nämnder och organisationens arbete.

Vattenrådet för Nybroån, Kabusaån och Tygeån efterfrågar att kartorna görs mer användarvänliga genom möjligheten att zooma.

Region Skåne uppskattar synpunkterna och till granskningsversionen har flertalet kartor omarbetats och blivit interaktiva med möjligheten att tända och släcka olika lager samt zooma för att ge en bättre överblick av regionens olika planeringsförutsättningar.

Klimatfrågor

Följande aktörer har lämnat övergripande synpunkter beträffande Klimatfrågor: Malmö stad, Landskrona stad, Skånes Socialdemokratiska partidistrikt, Vattenrådet för Nybroån, Kabusaån och Tygeån, Region Stockholm, Psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden, Lomma

kommun, Vänsterpartiet i Skåne, Vellinge kommun, Sydöstra Skåne, Havs- och vattenmyndigheten och Lennart Nord.

Sammanfattningsvis påtalar flertalet yttranden att regionplanen bör ha en tydligare utvecklingsinriktning för att motverka klimatpåverkan, samt utgöra ytterligare stöd för kommunernas klimatanpassning, framförallt i mellankommunala frågor.

***

Malmö stad är positiva till att regionplanen lyfter klimatanpassning med anser att strategier för minskad klimatpåverkan behöver utvecklas.

Region Skåne uppskattar Malmö stads återkoppling och instämmer i att klimatarbetet måste omfatta både anpassning och påverkan. Klimatperspektivet är specifikt utpekat i lagstiftningen och har utvecklats genomgående i granskningshandling till *Regionplan för Skåne 2022–2040*, bland annat i trender, utmaningar och tematiska fördjupningar. Trenden *Klimatpåverkan, anpassning och energiomställning* har kompletterats med bland annat klimatpåverkande utsläpp och erosionsproblematiken längs Skånes kuster. Utmaningen *En planering som skapar förutsättningar för en bebyggelseutveckling och en hållbar markanvändning* har kompletterats med klimatanpassning av kusten. En ny utmaning har tillkommit i granskningshandlingen: *att motverka klimatförändringar samtidigt som Skåne utvecklas*. Den tematiska fördjupningen *Klimatanpassad bebyggelseutveckling* har förtydligats genom utvecklade planeringsprinciper och illustrationer.

Denna första version av *Regionplan för Skåne 2022–2040* har dock en strukturell och principiell nivå och klimatfrågorna behöver utvecklas vidare i genomförandet i dialog med kommunerna och andra berörda utvecklingsaktörer i Skåne.

Region Skåne verkar även genom andra insatser för att minska klimatpåverkan. Till exempel deltar Region Skåne i Klimatsamverkan Skånes arbete för att genomföra Klimat- och energistrategin för Skåne och uppropet 100 % fossilbränslefritt Skåne. Region Skåne arbetar också genom det regionala utvecklingsuppdraget för ett fossilbränslefritt och klimatneutralt Skåne, vilket även är ett mål i Skånes utvecklingsstrategi *Det öppna Skåne 2030*. Region Skånes egen användning av fossil energi har fasats ut kraftigt.

Landskrona stad anser att klimatanpassning och stigande havsnivåer bör vara mer framträdande i regionplanen. Vidare efterfrågas större fokus på klimat- och miljömål och insatser, hållbar bebyggelseutveckling, regional dricksvattenförsörjning och klimateffektiv energiförsörjning. Vidare påtalas att regionplanen kan fokusera ytterligare på vilka klimatanpassningsåtgärder som är nödvändiga och när i tid de bedöms som nödvändiga att genomföra klimat- och miljöfrågan ur ett framtidsperspektiv.

Klimatperspektivet är specifikt utpekat i lagstiftningen och har utvecklats genomgående i granskningshandling till *Regionplan för Skåne 2022–2040*, bland annat i trender, utmaningar och tematiska fördjupningar.

Klimatanpassning och stigande havsnivåer har förtydligats i de tematiska fördjupningarna *Klimatanpassad bebyggelseutveckling* och *Havet och kusten.* Avsnittet *Dricksvattenförsörjning* (i granskningshandlingen *Vattenförsörjning*) har kompletterats utifrån klimatperspektivet. Det tematiska avsnittet *Energiförsörjning* har förtydligats avseende behovet av förnybar energiproduktion.

Region Skåne har valt att lägga denna första version av *Regionplan för Skåne* på en principiell och övergripande nivå. Regionplanen tar därför inte upp metoder eller exempel på hur åtgärder kan genomföras då regionplanen inte hanterar denna detaljeringsgrad. Region Skåne ser att klimatfrågorna behöver utvecklas vidare i genomförandet av regionplanen.

Skånes Socialdemokratiska partidistrikt efterfrågar tydligare klimat- och miljömål och mer fokus på insatser för att även minska miljö- och klimatpåverkan genom den fysiska planeringen. Vidare anses det finnas behov av att planlägga för utveckling av alternativa energikällor som bland annat gynnar slutna kretslopp och minskade koldioxidutsläpp

Regionplanen utgår från redan antagna mål, planer och program. Utvecklingsinriktningen och dess planeringsstrategier tillsammans med de tematiska fördjupningarna och planeringsprinciperna syftar till att begränsa klimatpåverkan.

Alternativa energikällor kan studeras vidare i genomförandet genom att planeringsprincipen om att *Främja utbyggnaden av förnybar energiproduktion* genomförs.

Vattenrådet för Nybroån, Kabusaån och Tygeån anser att planen bör kompletteras med perspektiv på utveckling som handlar om smarta lösningar som förhindrar negativ miljöpåverkan.

Regionplanen syftar till att förhindra negativ miljöpåverkan vilket konsekvensbedömningen redogör för. Den efterföljande planeringen är avgörande för att negativ miljöpåverkan ska undvikas. Region Skåne har valt att lägga regionplanen på en strukturell och principiell nivå i denna version och går därför inte in på åtgärder.

Region Stockholm efterfrågar en tydligare viljeinriktning i regionplanen för att minska klimatpåverkan. Vidare föreslås att regionplanen utreder vilka insatser som har störst klimatpåverkan.

Granskningshandlingen har förtydligats avseende klimatpåverkan bland annat genom avsnittet *Planeringsförutsättningar*. Ambitionen är att den regionala fysiska planeringen tillsammans med efterföljande planering ska bidra till att minska Skånes klimatpåverkan. I avsnittet *Trender* redogörs utsläppsnivån för olika sektorer i Skåne. Utifrån denna statistik kan arbetet med att utreda insatsers olika klimatpåverkan utvecklas i den fortsatta processen.

Psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden anser att det är viktigt att arbetet med de eventuella miljökonsekvenser som kan följa av en regionplan fortsätter. Vidare efterfrågas att formuleringarna i planeringsprinciperna stärks och utmaningar kring biologisk mångfald bemöts ytterligare.

Synpunkterna uppskattas och arbetet med att följa upp *Regionplan för Skåne 2022–2040* inkluderar uppföljning utifrån planens konsekvensbedömning.

Biologisk mångfald har förtydligats i granskningshandlingen och exempelvis lagts till i regionplanens målbild, i det tematiska avsnittet samt i utmaningen om att motverka klimatförändringar samtidigt som Skåne utvecklas.

Lomma kommun efterfrågar att skrivningarna om klimatanpassning görs skarpare och ger exempel på riskanalys och skadeverkningar, samt att samverkan och samordning såväl som behov av ekonomiska stödformer till Skånes kommuner gällande klimatanpassningsåtgärder lyfts.

Region Skåne instämmer och planeringsprinciperna har förtydligats samtidigt som frågan om klimatanpassning har utvecklats genomgående i granskningshandlingen. Även genomförandet har utvecklats där exempelvis Dialog och samverkan för hantering av Skånes utmaningar innebär att Region Skåne tillsammans med kommunerna aktivt deltar i Regional kustsamverkan.

Vänsterpartiet i Skåne efterfrågar förtydligande kring klimatpåverkan på skogsområden och åkermark, bebyggda miljöer i stad, orter och på landsbygd i förhållande till exempelvis ökad trafik längs belastade områden.

Region Skåne instämmer med Vänsterpartiets synpunkt om att det är viktigt att lyfta klimatpåverkan på skogsområden och åkermark, i bebyggda miljöer i stad, ort och på landsbygd och ställa det i förhållande till ökad trafik även om granskningshandlingen ej utvecklats specifikt utifrån detta perspektiv eller detaljeringsnivå.

Vellinge kommun efterfrågar att Region Skåne driver de klimatanpassningsfrågor som enskilda kommuner kan ha svårt att få gehör för i nationella sammanhang, såsom finansiering av skydd, sandfodring och en tydligare lagstiftning för ett aktivt klimatanpassningsarbete. Kommunen är positiva till beskrivning av behovet av vägledning och stöd men efterfrågar att regionplanen mer konkret ger exempel på vad en ökad kunskapsuppbyggnad kan innebära ur ett regionalt perspektiv.

Region Skåne uppskattar återkopplingen och noterar behovet av uppdaterad lagstiftning men detta föranleder ingen ändring i granskningshandlingen. Frågan skulle kunna lyftas i genomförandet ur ett mellankommunalt perspektiv i dialog med kommunerna utifrån behovet av stöd i påverkansarbetet.

Granskningshandlingens avsnitt *Genomförande av regionplanen* har utvecklats. Region Skåne kommer i rollen som regionplaneorgan med ansvar för regional fysisk planering löpande att identifiera och ta fram kunskapsunderlag för att kunna stötta kommunerna i Skånes utveckling och fysiska planering.

Sydöstra Skåne påtalar vikten av att arbeta vidare med klimatanpassningsfrågorna för att säkerställa en positiv utveckling till 2040/2050.

Region Skåne delar denna uppfattning och har ambitionen om att utveckla dessa frågor framöver, gärna i samverkan med de skånska kommunerna och andra relevanta aktörer.

Havs- och vattenmyndigheten påtalar vikten av att regionplanen bidrar till att stärka planeringens roll för att hantera framtida utmaningar relaterade till vatten- och havsmiljö, biologisk mångfald samt klimatförändringar. Vidare efterfrågas att det regionala perspektivet på planeringen av havs- och kustområden relaterat till de maritima näringarna och den blå ekonomin utvecklas.

Region Skåne instämmer i att den fysiska planeringen bidrar till att hantera framtida utmaningar bland annat i frågor om vatten- och havsmiljö. Detta perspektiv har delvis utvecklats i avsnittet *Planeringsförutsättningar*. Region Skåne välkomnar synpunkten om att planeringen av havs- och kustområden relaterat till de maritima näringarna och den blå ekonomin utvecklas och tar den med i vidare arbete.

Lennart Nord efterfrågar förtydligande kring hur Skåne är ett föredöme för klimatarbete, samt hur ett ”långsamt” dokument såsom regionplanen ska kunna hänga med i de snabba förändringar som klimatkrisen innebär. Vidare påpekas att man utöver att klimatanpassa bör satsa på att motverka klimatförändringar.

Region Skåne uppskattar återkopplingen och instämmer i att klimatarbetet måste omfatta både anpassning och påverkan. Klimatperspektivet är specifikt utpekat i lagstiftningen och har utvecklats genomgående i granskningshandling till *Regionplan för Skåne 2022–2040*, bland annat i trender, utmaningar och tematiska fördjupningar. Trenden *Klimatpåverkan, anpassning och energiomställning* har kompletterats med bland annat klimatpåverkande utsläpp och erosionsproblematiken längs Skånes kuster. Utmaningen *En planering som skapar förutsättningar för en bebyggelseutveckling och en hållbar markanvändning* har kompletterats med klimatanpassning av kusten. En ny utmaning har tillkommit i granskningshandlingen: *att motverka klimatförändringar samtidigt som Skåne utvecklas*. Den tematiska fördjupningen *Klimatanpassad bebyggelseutveckling* har förtydligats genom utvecklade planeringsprinciper och illustrationer.

Denna första version av *Regionplan för Skåne 2022–2040* har dock en strukturell och principiell nivå och klimatfrågorna behöver utvecklas vidare i genomförandet i dialog med kommunerna och andra berörda utvecklingsaktörer i Skåne. Det arbetet pågår och intensifieras efter planerat besluten *Regionplan för Skåne 2022–2040* i juni 2022.

Region Skåne verkar även genom andra insatser för att minska klimatpåverkan. Till exempel deltar Region Skåne i Klimatsamverkan Skånes arbete för att genomföra Klimat- och energistrategin för Skåne och uppropet 100 % fossilbränslefritt Skåne. Region Skåne arbetar också genom det regionala utvecklingsuppdraget för ett fossilbränslefritt och klimatneutralt Skåne, vilket även är ett mål i Skånes utvecklingsstrategi *Det öppna Skåne 2030*. Region Skånes egen användning av fossil energi har fasats ut kraftigt.

Coronapandemin

Följande aktörer har lämnat synpunkter beträffande Coronapandemin: Skånes hembygdsförbund, Sydöstra Skåne, Malmö stad och Region Kronoberg.

Sammanfattningsvis handlar inkomna synpunkter om att regionplanen bör kompletteras med ett resonemang om coronapandemin och dess konsekvenser beträffande livsstil, boendepreferenser, rekreation och nya res- och pendlingsmönster.

***

Skånes hembygdsförbund påpekar avsaknaden av en första utvärdering av coronapandemins konsekvenser beträffande förändrad livsstil, boendepreferenser och nya res- och pendlingsmönster.

Sydöstra Skåne anser att regionplanen bör kompletteras med ett resonemang om Coronapandemin och dess konsekvenser beträffande förändrad livsstil, boendepreferenser, arbete och rekreation. Vidare påpekar Sydöstra Skåne hur landsbygdens roll har förändrats till följd av Coronapandemin och anser att landsbygdens attraktivitet och livsmiljö bör ses och beskrivas som en tillgång.

Malmö stad påpekar att Coronapandemins konsekvenser kan komma att påverka arbetslösheten.

Region Kronoberg anser att regionplanen bör kompletteras med ett resonemang om Coronapandemin och dess konsekvenser beträffande nya resvanor och arbetsförhållanden. Förändrade förutsättningar och nya behov bör analyseras och lyftas i det regionala perspektivet.

Ett tillägg om pandemin har tillförts avsnittet om relevanta trender för Skåne och möjliga effekter. Pandemin nämns också i relevanta avsnitt i tematiska fördjupningar. Dock finns inte möjlighet att genomföra denna utvärdering i detta skede av regionplaneprocessen, men planeras preliminärt till 2022.

Övriga synpunkter

Följande aktörer har lämnat *Övriga synpunkter*: Sjukhusstyrelserna, Svalövs kommun, Sveriges lantbruksuniversitet och Lennart Nord.

***

Sjukhusstyrelserna påpekar avsaknaden av de tre pågående sjukhusutbyggnaderna i Skåne.

Synpunkten uppskattas och förslaget är bra. Det tas med i fortsatt arbete inför antagandehandling våren 2022.

Regionplanen håller sig på en övergripande strategisk nivå som främst visar strukturer som är betydelsefulla för den regionala fysiska planeringen. Utbyggnaden av stora sjukhus har dock en påverkan på samhällsutveckling och samhällsplanering och det är önskvärt med ett ökat samarbete framöver inom ramen för genomförandet av regionplanen.

Svalövs kommun ställer frågan: Hur kan och bör den regionala fysiska planeringen påverka rådande befolkningsutveckling i olika delar av Skåne?

Region Skåne instämmer och ser att det behövs ytterligare underlag och kommer därför att genomföra en scenarioanalys under vintern 2021/2022, vilken beräknas vara färdig till slutlig version av *Regionplan för Skåne 2022–2040*.

Sveriges lantbruksuniversitetpåpekar avsaknaden av resonemang om omställning till cirkulär ekonomi baserad på biologiska resurser.

Region Skåne instämmer men denna första version av *Regionplan för Skåne 2022–2040* har en strukturell och principiell nivå och omställningen till cirkulär ekonomi behöver utvecklas vidare i genomförandet. Detta behöver ske i dialog med kommunerna och andra berörda utvecklingsaktörer i Skåne utifrån behovet av ny kunskap i ett mellankommunalt perspektiv.

Lennart Nord påpekar avsaknaden av metoder för att hantera skalskillnader inom Skåne. Lennart Nord anser att det behövs metoder för att fånga upp värden i det skånska landskapet som är av betydelse för en hållbar utveckling i regionen.

Region Skåne instämmer i att landskapets värden är ett område som behöver utvecklas i regionplanen. Region Skåne ser att det är ett vidare arbete under genomförandet.

Länsstyrelsens yttrande

Samrådsredogörelse över yttrande från Länsstyrelsen Skåne

Synpunkterna i yttrandet har bemötts sammanfattande och inleds med en kommentar om hur Region Skåne uppfattar sitt uppdrag om att ta fram en regionplan och därefter kommenteras de aspekter som Länsstyrelsen Skåne har bedömt behöver kompletteras och utvecklas i det fortsatta arbetet. Yttrandet är redovisat i sin helhet i slutet av avsnittet.

Inledande kommentar till Länsstyrelsen Skånes yttrande:

Region Skåne vill inledningsvis tacka Länsstyrelsen Skåne för värdefulla inspel och kommentarer som utvecklat regionplanen. Detta är Skånes första regionplan och det är av nödvändighet fortfarande en lärandeprocess. Det är viktigt för Region Skåne att regionplanen är väl förankrad och ett stöd till de skånska kommunerna. Det finns ett flertal viktiga frågor som inte är färdigutredda till denna regionplan och som behöver utvecklas i samarbete med planeringsaktörerna. Region Skåne ser fram emot ett fortsatt gott samarbete med Länsstyrelsen Skåne och de statliga myndigheterna i regionala planeringsfrågor.

***Regionplan för Skåne 2022–2040* bygger i stort mycket på arbetet i Strukturbild för Skåne och är på många sätt en fortsättning på strukturbildsarbetet. Strukturbild för Skåne är en process som gemensamt har drivits av Region Skåne och de skånska kommunerna. Genom detta samarbete togs Strategier för det flerkärniga Skåne fram 2013 samt en mängd rapporter och planeringsunderlag. Men, det betyder också att det inte har funnits upparbetat underlag i alla de viktiga planeringsfrågor som en regionplan kan omfatta. Därför betraktar Region Skåne *Regionplan för Skåne 2022–2040* som en plattform och utgångspunkt för utveckling av regional fysisk planering i Skåne.**

Tyngdpunkten i planförslaget ligger på utvecklingsinriktningen som ska ange en tydlig regional riktning och verka för avvägningar som skapar hållbara fysiska strukturer. Utvecklingsinriktningen konkretiseras i planens tematiska fördjupningar som i granskningshandlingen har kopplats till delmålen i Agenda 2030. Konkretiseringen är främst principiell och tydliggörs i temakartor som kan användas av kommunerna i deras planering som planeringsunderlag. Den följs också upp i genomförandet av regionplanen.

Enligt PBL ska det av regionplanen framgå hur hänsyn tagits till allmänna intressen samt hur riksintressen och miljökvalitetsnormer tillgodosetts. Region Skåne menar att regionplanen som helhet främjar och tar hänsyn till de allmänna intressena och att regionplanen ligger på en sådan regional strategisk och strukturell nivå att det är av större nytta att den efterföljande planeringen visar hur riksintressen och miljökvalitetsnormer tillgodosetts. Region Skåne kommer att fortsätta utreda och utveckla de regionala värdena som är viktiga för Skånes utveckling och funktionalitet och avser göra det i fortsatt arbete.

Länsstyrelsens sammanfattande synpunkter med kommentarer:

1. *Regionplanen är övergripande och dess konsekvenser går inte att bedöma. Det behövs vägledning och ställningstagande för viktiga regionala utmaningar.*

   Regionplanen har avsiktligen lagts på en strukturell och generell nivå. Planens tyngdpunkt ligger i utvecklingsinriktningen med ortsstrukturen och berör ganska översiktligt de mer tematiska delarna. Detta är Skånes första regionplan och det har för Region Skåne varit viktigast att planen är väl förankrad och kan fungera som en gemensam utgångspunkt för vidare arbete med fysisk planering i samarbete med kommuner och andra aktörer. Region Skåne håller med om att det behövs vägledning för viktiga regionala utmaningar och ser fram emot att tillsammans med aktörerna utveckla detta arbete. Av denna anledning har utmaningar för Skåne förtydligats för att kunna diskuteras och utvecklas i kommande arbete. Den strategiska miljöbedömningen till granskningshandlingen har vidareutvecklats. Den strategiska miljöbedömningen har också varit ett stöd i utarbetande av granskningshandlingen under arbetets gång.

2. *Regionplanen bör synliggöra intressekonflikter och ge vägledning för hur dessa kan hanteras.*

   Granskningshandlingen har justerats så att intressekonflikter synliggörs i avsnittet *Utmaningar*. Flera remissinstanser har framhållit vikten av att denna första regionplan tar upp intresse- och målkonflikter även om regionplanen just nu inte kan ge ledning i hur de ska hanteras. Det viktiga har i detta skede av den regionala fysiska planeringen varit att belysa dem så att lösningarna kan utvecklas i samråd med aktörerna.

3. *Länsstyrelsen efterlyser en röd tråd från vision och strategier till planeringsprincipernas vägledning och genomförande.*

   Granskningshandlingen har setts över utifrån ambitionen om att den röda tråden ska vara synlig i materialet. Exempelvis har planeringsstrategiernas koppling till Agenda 2030 utarbetats och genomförandeavsnittet utvecklats, samt kopplingen mellan de olika delarna förtydligats.

   Regionplanen saknar vägledning för frågan om markhushållning i regionen.

   Resonemang om hushållning av mark och särskilt jordbruksmark har utvecklats i granskningshandlingen, men kommer att behöva tas vidare i fortsatt arbete, gärna i samarbete med Länsstyrelsen Skåne. Hushållning av mark har förtydligats i den strategiska miljöbedömningen.

4. *Regionplanen saknar ett markhushållningsperspektiv för hur verksamhetsmark och näringslivsutveckling ska kunna ske inom ramen för ett hållbart samhälle.*

   Region Skåne håller med om att det skulle behövas en regional bedömning av behoven och tillgången på verksamhetsområden och av mark för dessa. Detta är ett område som är av intresse för den regionala fysiska planeringen och behöver vidareutvecklas i fortsatt arbete. Hushållningsperspektivet på mark- och vattenanvändning kopplat till näringslivsutveckling har utvecklats och en ny planeringsprincip införts i granskningshandlingen.

5. *Regionplanen redovisar inte hur Skånes riksintressen enligt 3 och 4 kap. MB ska tillgodoses. Länsstyrelsen efterfrågar en strategisk användning av riksintressena som kopplas till regionens utvecklingsstrategi.*

   Regionplanen är utformad på en övergripande och strategisk nivå. Region Skåne anser att det är av större relevans om den efterföljande planeringen visar hur riksintressen och miljökvalitetsnormer tillgodosetts. Region Skåne har för avsikt att framöver utveckla och fördjupa de regionala

värdena och riksintressenas relation till dessa och till den regionala fysiska planeringen. Region Skåne ser fram emot ett fortsatt samarbete med Länsstyrelsen Skåne i dessa frågor.

Region Skåne uppskattar och tackar för Länsstyrelsens kompletteringar avseende riksintressen i Skåne. Planförslaget har kompletterats med ett resonemang om vikten av de regionala värdena i Skåne.

6. *Regionplanen behöver tydligare beskriva bostadsbehovet och ange ett tydligare grepp för insatser som kan bidra till att det långsiktiga behovet av bostäder kan tillgodoses.*

Region Skåne delar Länsstyrelsens syn på vikten av samhällsplanering för att säkerställa invånarnas rätt till bostäder. Ansvaret för bostadsförsörjningen är fördelat på flera parter, men landar till stor del på kommunerna. Det är därför viktigt att också de regionala aktörerna bidrar till, stödjer och försöker underlätta kommunernas arbete med bostadsförsörjning. Region Skåne har sedan flera år tillbaka ett pågående arbete med regionala bostadsfrågor bland annat genom att ha en drivande roll i Skånskt bostadsnätverk, som är en plattform om bostadsförsörjning och bostadsbyggande för alla aktörer i Skåne. Region Skåne följer också utvecklingen av det demografiska bostadsbehovet i Skåne och tar fram skattningar av den faktiska efterfrågan på nya bostäder. Andra arbeten som pågår handlar till exempel om boendesegregation och äldres bostadsbehov. Region Skåne ser genomförandet av regionplanen som en viktig del i det fortsatta arbetet med regionala bostadsfrågor och denna del av regionplanen har utvecklats och förtydligats. Region Skåne följer kommunernas arbete med bostadsförsörjningen bland annat som remissinstans för riktlinjer för bostadsförsörjning. Därigenom ges en löpande uppdatering om de bostadsförsörjningsfrågor som är aktuella för kommunerna och i vilka frågor kommunerna behöver regionala underlag och kunskapsgenerering.

Regionplan för Skåne 2022–2040 **redovisar i nuläget inte förslag till några bostadsförsörjningsmål, men det finns anledning att diskutera vad som är rimlig bostadsutveckling utifrån efterfrågan på en regional nivå. Analyser på detta område genomförs och är ett arbete som kan utvecklas i samverkan med kommunerna utifrån behov.**

7. *Regionplanen behöver ge tydligare vägledning för bebyggelseutvecklingen, exempelvis för de utmaningar och intressekonflikter som kan följa med förtätning, då en majoritet av tillkommande bostäder under planperioden förväntas tillkomma så.*

Granskningshandlingen har justerats så att intressekonflikter synliggörs i avsnittet *Utmaningar*. I den tematiska fördjupningen har avsnittet *Bebyggelseutveckling* vidareutvecklats och tydliggjorts i förhållande till förtätning. Region Skåne har valt att i denna regionplan inte utveckla delarna om bebyggelseutveckling detaljerat utan att regionplanen hålls på en generell och strukturell nivå. Det kommer att behövas ett fortsatt utvecklingsarbete tillsammans med främst kommunerna för att en regionplan ska kunna gå in mer i detalj på utvecklingen av bebyggelsen i Skåne.

8. *Bebyggelseutvecklingen behöver hanteras utifrån ett klimatanpassningsperspektiv i enlighet med vad som krävs enligt såväl 2 kap. PBL som 6 kap. MB. Regionplanen anger för flera åtgärder att det kommer att krävas, men Länsstyrelsen menar att det i själva verket krävs redan nu, för att regionplanen ska verka för insatser som kan bidra till att minska länets klimatpåverkan och dess effekter.*

Klimatperspektivet är specifikt utpekat i lagstiftningen och har utvecklats genomgående i granskningshandling till *Regionplan för Skåne 2022–2040*. Exempelvis har kapitlet om planeringsförutsättningar utvecklats med

trenden för bland annat klimatpåverkande utsläpp och erosionsproblematiken längs Skånes kuster. Kapitlet har också utvecklats genom att utmaningen om att bevara den biologiska mångfalden, öka den lokala försörjningen och att planeringen behöver ha beredskap för olika klimatscenarier har synliggjorts. Vidare har den tematiska fördjupningen Bebyggelseutveckling förtydligats genom utvecklade planeringsprinciper och illustrationer liksom teman Transporter och Teknisk infrastruktur.

9. *Regionplanen behöver lägga större fokus på att verka för ett transporteffektivt samhälle där tillgänglighet även skapas utan transportarbete.*

   Regionplanen lyfter fram att den digitala infrastrukturen kan bidra till ett minskat resande och pekar ut ett behov av att främja utbyggnaden av digital infrastruktur på landsbygden, där utmaningarna i Skåne avseende utbyggnad av bredbandsinfrastruktur framförallt finns. Region Skåne håller dock med om att det i fortsatt arbete med regional fysisk planering finns möjlighet att utveckla arbetet med såväl transporteffektivitet som kollektivtrafiknärhet ytterligare. Regionplanen tar avstamp i redan gjorda strategier såsom Strategi för ett hållbart transportsystem och Stationsnära läge 2.0 och Region Skåne avser att arbeta vidare utifrån dessa tillsammans med kommunerna och andra aktörer.

10. *Länsstyrelsen menar att begreppet kollektivtrafiknära läge bör förtydligas för att effekterna av hushållning med mark och minskad klimatpåverkan ska kunna uppnås.*

    Inför granskningsskedet har en begreppsförklaring tillfogats planen där begreppet kollektivtrafiknära läge förtydligas med utgångspunkt från en definition som togs fram inom projektet Stationsnära läge 2.0 som var ett samarbetsprojekt mellan Region Skåne, Trafikverket Region Syd, Länsstyrelsen Skåne och kommunerna i Skåne och syftade till att lyfta fram gemensamma principer som bidrar till att stärka utvecklingen i stationsnära lägen, både för stationer med och utan spårbunden trafik.

11. *Regionplanen saknar en tydlig redovisning av hur allmänna intressen enligt 2 kap. PBL och 3 kap. MB tillgodoses. Av regionplanen framgår inte hur genomförandet påverkar möjligheten till skydd av stora opåverkade mark- och vattenområden enligt 3 kap. 2 § MB, eller ekologiskt särskilt känsliga områden och hur planen ska tillse att brukningsvärd jordbruksmark inte tas i anspråk.*

    Planförslaget i sin helhet bygger på ambitionen att utveckla Skåne genom att stärka de allmänna intressena. De allmänna intressena omfattar alla tre hållbarhetsdimensionerna och planförslaget bygger på att dessa beaktas i den efterföljande planeringen. Planförslaget och dess utvecklingsinriktning om det flerkärniga Skåne, syftar till ett effektivt markutnyttjande som tar hänsyn till Skånes naturresurser.

12. *Vikten av att arbeta brett med energieffektiviseringar bör utvecklas, då efterfrågan på el förväntas öka i en tid av bred elektrifiering.*

    Region Skåne arbetar aktivt med energifrågor i den regionala planeringen och dessa underlag har integrerats i tillämpliga delar i *Regionplan för Skåne 2022–2040*. Utvecklingsarbetet kopplat till energiområdet kommer att fortsätta i genomförandet och förtydligas där.

    Ett kontinuerligt arbete med energieffektivisering, exempelvis i företag, offentliga byggnader och miljonprogramsområden, visar ofta på påtagliga samhällsvinster, men påverkar ej den fysiska planeringen i någon större utsträckning.

    Region Skåne arbetar med energieffektiviseringar dels i det egna fastighetsbeståndet, dels genom insatser riktade till företag finansierade genom Klimatsamverkan Skåne. Region Skåne arbetar också med

elberedskap och tillförlitlig elförsörjning som en del av Skånes effektkommission.

13. *Ett regionalt utvecklings- och försörjningsperspektiv på elförsörjning gällande utbyggnad av förnybar elproduktion behövs.*

    Region Skåne arbetar aktivt med energifrågor i den regionala planeringen och dessa underlag har integrerats i tillämpliga delar i *Regionplan för Skåne 2022–2040*. Granskningshandlingen har förtydligats avseende behovet av förnybar energiproduktion och kompletterats med en generell beskrivning av fler energibärare inom energisystemet i Skåne, bland annat vätgas, solenergi och återvunnen energi. Planeringsprincipen om utbyggnad av elnäten har preciserats och en ny planeringsprincip har tillkommit avseende utveckling av sol- och vindkraft. Utvecklingsarbetet kopplat till energiområdet kommer att fortsätta i genomförandet och förtydligas där.

14. *Kopplingen mellan tätorternas grönstruktur och övrig grön infrastruktur utifrån dess betydelse för såväl ekologiska samband som rekreationsvärden kan utvecklas.*

    Kopplingen mellan naturområden och rekreation är av stor vikt och lyfts i planförslaget under avsnittet *Grönstruktur*. De utpekade grönområden och stråk som utgör den regionala grönstrukturen i regionplanen innefattar både rekreativa och ekologiska värden. Det finns ett värde i att visa rekreativa och ekologiska värden tillsammans även om de inte alltid sammanfaller då det kan skapas mervärden och synergier mellan de två som ökar samhällsnyttan. Friluftsvärdena redovisas även separat i ett nytt avsnitt för friluftsliv i granskningshandlingen.

15. *Regionplanen redovisar inte hur miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. MB ska följas.*

    Miljökvalitetsnormerna för luft, buller och vatten redovisas i den strategiska miljöbedömningen vad gäller beskrivning av nuläge och status i Skåne. I regionplanen förs resonemang som går ut på att planeringsstrategier och planeringsprinciper inte ska försämra kvaliteten på luft, buller och vatten. Region Skåne bedömer att det ger större effekt om redovisning och bedömning av miljökvalitetsnormer görs i efterföljande planering istället för på regionplanens strategiska nivå.

16. *Innebörden och konsekvenserna av regionplanen behöver framgå. Den bör exempelvis kompletteras med ett mer långsiktigt tidsperspektiv och alternativ som inte enbart är framtagna ur ett tillväxtperspektiv, för att fånga konsekvenser kopplat till effekterna av vår klimatpåverkan och konsekvenserna för regionens ekosystemtjänster.*

    Regionplanens innebörd och konsekvenser framgår av den strategiska miljöbedömningen och denna har utvecklats i granskningshandlingen. Tidsperspektivet har förtydligats. Den strategiska miljöbedömningen redogör för alternativ som kan övervägas vid fortsatt planering för ökad hållbarhet.

    Regionplanen vidareutvecklar den regionala utvecklingsstrategin *Det Öppna Skåne 2030* kopplat till fysisk planering i Skåne och utvecklingsstrategin belyser Skånes roll som stark tillväxtmotor och exempelvis kopplingen till omställningen till en cirkulär ekonomi. Hushållning med mark och resurser är viktiga delar i en sådan omställning, vilket *Regionplan för Skåne 2022–2040* förtydligar behovet av.

Yttrande från Länsstyrelsen Skåne

Samrådsyttrande för Regionplan för Skåne 2022–2040 Er beteckning: 2019-RU000065

Redogörelse för ärendet

Region Skåne har skickat samrådsförslag för Regionplan för Skåne 2022–2040 (hädanefter kallad regionplanen, planförslaget eller planhandlingarna) till Länsstyrelsen på remiss. Krav på framtagande av regionplan enligt plan- och bygglagen (PBL 2010:900) 7 kap. infördes den 1 januari 2019 för Region Stockholm och Region Skåne. Länsstyrelsen konstaterar att lagändringen innebär en ny PBLprocess för såväl Region Skåne, Länsstyrelsen Skåne och de skånska kommunerna. Länsstyrelsen och Region Skåne har haft en löpande dialog i fråga om regionplanering och välkomnar en fortsatt samverkan. Av planhandlingarna framgår att några av Skånes viktigaste utmaningar omfattar arbetet med att minska regionens klimatpåverkan, anpassa den till pågående klimatförändringar, öka Skånes självförsörjningsgrad på energi, gynna utvecklingen i hela regionen och hantera konkurrensen om marken i takt med bland annat tätortsutveckling, utvecklad transportinfrastruktur och stärkt grön infrastruktur. Planhandlingarna lyfter också vikten av samverkan, samordning och kunskapshöjning för att hantera dessa utmaningar. Regionplanens tidshorisont är angiven för perioden 2022–2040. Fram till 2040 förväntas regionen Skåne växa med 250 000 nya invånare och regionplanen visar att det är i sydvästra Skåne som en majoritet av de nya bostäderna ska tillkomma, att mer än hälften av de nya bostäderna bör tillkomma genom förtätning samt att kollektivtrafiken är strukturbildande för bebyggelseutvecklingen.

Roller och ansvar

Länsstyrelsen delar Region Skånes syn på vikten av samverkan, samordning och kunskapshöjning för att hantera de utmaningar Skåne står inför. Länsstyrelsen och Region Skåne har flera tangerande ansvarsområden med koppling till viktiga frågor i den regionala planeringen och har många pågående projekt och processer kring dessa. Med regionplaneringen enligt PBL har Länsstyrelsen och Region Skåne nu ytterligare roller och ansvar gentemot varandra och gentemot kommunerna. Länsstyrelsen ser behov av en utökad dialog kring dessa roller och kring våra respektive ansvar inom viktiga fokusområden. Ett gemensamt förtydligande av dessa förbättrar förutsättningarna för att ge relevant stöd för kommunerna i deras planering och investeringsbeslut rörande arbete för att utveckla hållbara samhällen och näringsliv, i den pågående omställningen för att minska vår klimatpåverkan, samt för att rusta Skåne för förändrade utmaningar och risker.

Pågående processer och nya planeringsunderlag

Länsstyrelsen arbetar med flera planeringsunderlag med relevans för regionplanen. Dessa kommer inte att vara klara för Region Skåne att ta ställning till i denna regionplan och får användas inom ramen för den fortsatta regionplaneringen. Nedan listas några av de planeringsunderlag som kan bli viktiga att ta hänsyn till i det fortsatta arbetet:

- Reviderad Regional naturvårdsplan publiceras hösten 2021 av Länsstyrelsen
- Arbete pågår med nytt regionalt åtgärdsprogram för miljömålen och miljödimensionen av Agenda 2030. Det nya åtgärdsprogrammet, som har programperioden 2021–2025, går ut på en bred remiss under våren och förväntas beslutas i slutet av detta år. Upplägget kommer vara förändrat sedan skånska åtgärder för miljömålen 2016–2020, nu tas endast de åtgärder med som inte lyfts i andra regionala styrdokument.
- Regional materialförsörjningsplan, framtagande pågår.
- Riskhanteringsplaner, samråds och beslutas under 2021.

Länsstyrelsen arbetar även med ett regeringsuppdrag tillsammans med Länsstyrelsen Stockholm med syftet att beskriva ändamålsenliga arbetsmetoder för länsstyrelserna inom ramen för regionplaneringen. Även inom detta uppdrag har Länsstyrelsen och Region Skåne en dialog om den pågående regionplaneprocessen.

Sammanfattning av synpunkter

Länsstyrelsen utgår i detta samrådsyttrande från de punkter i lagstiftningen som anger vad en regionplan ska ge vägledning för samt innehålla. I det kommande granskningsskedet av

regionplanen kommer Länsstyrelsens fokus istället ligga på de frågor där Länsstyrelsen har en överprövande roll gentemot kommunerna i deras fysiska planering i enlighet med PBL 7 kap 5 § som hänvisar till PBL 3 kap 16 §.

Länsstyrelsen har förståelse för att den första regionplanen inte kommer kunna greppa eller gå på djupet i alla frågor utifrån den satta tidplanen. Länsstyrelsens synpunkter och rådgivning ska ses som inspel såväl på planhandlingarna som till det fortsatta arbetet med regionplanering.

Länsstyrelsen menar att det är angeläget för Skåne att få en vägledande regionplan, då många av regionens utmaningar inte kan lösas av enskilda kommuner utan kräver samverkan och lösningar på regional nivå. Länsstyrelsen bidrar i sammanhanget med erfarenhet utifrån bland annat plan- och bygglagen, miljöbalken, kommunernas fysiska planering samt med det statliga perspektivet.

Länsstyrelsen konstaterar inledningsvis att planhandlingen är enkel att följa och att upplägget fungerar väl som ett samlande PBL-dokument för vägledning i efterföljande planering. Många viktiga förutsättningar och frågor lyfts i planhandlingarna. Länsstyrelsen värdesätter exempelvis den vikt som lagts vid friluftslivets betydelse samt det fokus som getts för att lyfta social hållbarhet och orättfärdiga skillnader i människors livsvillkor. Länsstyrelsen bekräftar också vikten regionplanen lägger vid att planera utifrån vattnets avrinningsområden och öka markens vattenhållande förmåga i syfte att bidra till att minska effekterna av klimatförändringarna samt rena vattnet, liksom vikten av en sammanhållen grön infrastruktur som bör skyddas och utvecklas. Ambitionen att värna den oexploaterade kusten är också viktig. Inom transportinfrastrukturen ser Länsstyrelsen positivt på bland annat ambitionen att föra över en större del av transittrafiken till järnväg och sjöfart och kopplingen till regionens trafik-försörjningsprogram.

Länsstyrelsen menar att följande aspekter behöver kompletteras och utvecklas i det fortsatta arbetet.

- Regionplanen är övergripande och dess konsekvenser går inte att bedöma. Det behövs vägledning och ställningstagande för viktiga regionala utmaningar.
- Regionplanen bör synliggöra intressekonflikter och ge vägledning för hur dessa kan hanteras.
- Länsstyrelsen efterlyser en röd tråd från vision och strategier till planeringsprincipernas vägledning och genomförande.
- Regionplanen saknar vägledning för frågan om markhushållning i regionen.
- Regionplanen saknar ett markhushållningsperspektiv för hur verksamhetsmark och näringslivsutveckling ska kunna ske inom ramen för ett hållbart samhälle.
- Regionplanen redovisar inte hur Skånes riksintressen enligt 3 och 4 kap. MB ska tillgodoses. Länsstyrelsen efterfrågar en strategisk användning av riksintressena som kopplas till regionens utvecklingsstrategi.
- Regionplanen behöver tydligare beskriva bostadsbehovet och ange ett tydligare grepp för insatser som kan bidra till att det långsiktiga behovet av bostäder kan tillgodoses.
- Regionplanen behöver ge tydligare vägledning för bebyggelseutvecklingen, exempelvis för de utmaningar och intressekonflikter som kan följa med förtätning, då en majoritet av tillkommande bostäder under planperioden förväntas tillkomma så.
- Bebyggelseutvecklingen behöver hanteras utifrån ett klimatanpassningsperspektiv i enlighet med vad som krävs enligt såväl 2 kap. PBL som 6 kap. MB. Regionplanen anger för flera åtgärder att det kommer att krävas, men Länsstyrelsen menar att det i själva verket krävs redan nu, för att regionplanen ska verka för insatser som kan bidra till att minska länets klimatpåverkan och dess effekter.
- Regionplanen behöver lägga större fokus på att verka för ett transporteffektivt samhälle där tillgänglighet även skapas utan transportarbete.
- Länsstyrelsen menar att begreppet kollektivtrafiknära läge bör förtydligas för att effekterna av hushållning med mark och minskad klimatpåverkan ska kunna uppnås.
- Regionplanen saknar en tydlig redovisning av hur allmänna intressen enligt 2 kap. PBL och 3 kap. MB tillgodoses. Av regionplanen framgår inte hur genomförandet

påverkar möjligheten till skydd av stora opåverkade mark- och vattenområden enligt 3 kap. 2 § MB, eller ekologiskt särskilt känsliga områden och hur planen ska tillse att brukningsvärd jordbruksmark inte tas i anspråk.
- Vikten av att arbeta brett med energieffektiviseringar bör utvecklas, då efterfrågan på el förväntas öka i en tid av bred elektrifiering.
- Ett regionalt utvecklings- och försörjningsperspektiv på elförsörjning gällande utbyggnad av förnybar elproduktion behövs.
- Kopplingen mellan tätorternas grönstruktur och övrig grön infrastruktur utifrån dess betydelse för såväl ekologiska samband som rekreationsvärden kan utvecklas.
- Regionplanen redovisar inte hur miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. MB ska följas.
- Innebörden och konsekvenserna av regionplanen behöver framgå. Den bör exempelvis kompletteras med ett mer långsiktigt tidsperspektiv och alternativ som inte enbart är framtagna ur ett tillväxtperspektiv, för att fånga konsekvenser kopplat till effekterna av vår klimatpåverkan och konsekvenserna för regionens ekosystemtjänster.

Mål, planer program

Länsstyrelsen förstår att Region Skåne har haft ambitionen att hålla nere redovisningen av antalet måldokument, men menar att följande nationella mål är av sådan vikt att de bör redovisas under rubriken Mål, planer och program tillsammans med en bedömning av hur regionplanen förhåller sig till dem. Anledningen är att dessa beslutade måldokument visar på en röd tråd av bred politisk vilja som regionplanen kan förväntas ta sin utgångspunkt i. Länsstyrelsen menar att politik för gestaltad livsmiljö kompletterar dessa mål, men inte ersätter dem.

Exempelvis kan de nationella kulturmiljömålen och folkhälsomålen kopplas till den regionala utvecklingsstrategin ”Att vara delaktig i samhället och engagera sig i den gemensamma framtiden är en självklarhet.” Folkhälsomålen och friluftslivsmålen visar också tydligt på betydelsen av tillgången för natur för människan och den tätortsnära miljöns betydelse. På motsvarande sätt ser Länsstyrelsen att det är relevant att koppla regionplanen till *Den nya samlade jordbrukspolitiken (CAP), En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder, Nationell strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad, Jämställdhetspolitiska målen och Mål för funktionshinderpolitiken.*

Länsstyrelsen värdesätter att såväl Klimat- och energistrategi för Skåne och skånska åtgärder för miljömålen finns angivna som måldokument på regional nivå. Även följande regionala mål och strategier är relevanta att ta stöd i *Den regionala handlingsplanen för klimatanpassning, Den regionala livsmedelsstrategin, Den regionala jämställdhetsstrategin Ett jämställt Skåne, Skånsk skogsstrategi, Naturvårdsstrategi för Skåne och Handlingsplanen för grön infrastruktur.*

Det långsiktiga behovet av bostäder

Av PBL 7 kap. 1 § framgår att regionen ska verka för insatser som kan bidra till att det långsiktiga behovet av bostäder kan tillgodoses.

Bostadsförsörjning

Det regionala bostadsbehovet beskrivs i regionplanen kortfattat med att Skånes befolkning fram till 2040 förväntas växa med 250 000 nya invånare. Länsstyrelsen kan inte av regionplanen utläsa att regionen har tagit hänsyn till kommunala riktlinjer för bostadsförsörjning, vilket är ett lagkrav enligt PBL 7 kap. 3 §, andra punkten, och menar att planhandlingarna är vaga utifrån det regionala bostadsförsörjningsbehovet. Vägledning för kommunerna i deras arbete med att ta fram riktlinjer för bostadsförsörjning och i arbetet med översiktsplanering behöver utvecklas i det kommande arbetet.

Stöd kan tas i det material som finns om behov och efterfrågan på nya bostäder i länet för att utifrån det utforma vägledning till kommunerna. Exempel på underlag kan vara demografiskt behov av nya bostäder, köpkraft för nya bostäder, begränsad ekonomi och trångboddhet och historiskt eller prognostiserad tillväxt av nya invånare samt skillnaderna inom Skåne på kommunnivå.

Ett grundläggande syfte med samhällsplaneringen är att säkerställa alla invånares rätt till en tillfredställande levnadsstandard, här ingår rätten till bostad. Rättigheten har en central betydelse för andra rättigheter. Om man inte har en lämplig bostad riskerar man sin hälsa, sin utbildning, sitt arbete, sitt privatliv, sin rösträtt och sina fritidssysselsättningar. Det är därför viktigt att det finns och planeras bostäder som är överkomliga för alla.

Avsnittet Bostadsförsörjning kan med fördel kompletteras med en tydligare social hållbarhetsdimension. Den ekonomiska ojämlikheten har ökat i Skåne vilket påverkar kommunernas möjligheter liksom utvecklingen i regionen i stort. Ojämlikheterna mellan och inom kommuner ökar och i arbetet med jämlik hälsa ser Länsstyrelsen att de socioekonomiska klyftorna påverkar barn och ungas uppväxtvillkor negativt. Skåne är det län som har flest andel fattiga invånare i Sverige och där trångboddheten ökar.

Minska länets klimatpåverkan och dess effekter

Av PBL 7 kap. 1 § framgår att regionen ska verka för insatser som kan bidra till att minska länets klimatpåverkan och dess effekter.

Transporter

Länsstyrelsen menar att regionplanen med fördel tydligare kan beskriva att transporter är Skånes största utsläppskälla av koldioxid. För att minska regionens klimatpåverkan från transporter, genom ett minskat behov av dem, styr och koncentrerar regionplanen bebyggelseutvecklingen till kollektivtrafiknära lägen och befintlig ortsstruktur.

Transporteffektivt samhälle

Region Skåne har sedan tidigare tagit fram en färdmedelsfördelning för gods- och persontransporter till år 2050 för att klara omställningen till ett hållbart transportsystem. Målet innebär för persontransporter att fler behöver cykla, gå och åka kollektivt samt att en större andel av godstrafiken flyttas över till sjöfart och järnväg.

För persontransporterna innebär det i grunden att regionen planerar för ett så kallat transporteffektivt samhälle. Begreppet ställer frågan om transporter på sin spets, för Skåne handlar det om att en betydligt större andel av befolkningen, framför allt i den tätbebyggda sydvästra delen, behöver byta transportkilometer med bil till cykling, gång och kollektivtrafikresor och med digitala tjänster som möter upp människors behov. Det innebär också förbättrade logistiklösningar och att olika trafikslag används på ett effektivare sätt tillsammans.

Fokus på tillgänglighet istället för ökad rörlighet, mobilitet och transporter kan bidra till att hitta kostnadseffektiva och energieffektiva lösningarna i planeringen av markanvändning och transportsystemet. Behovet av framtida arbetsresor bör i sammanhanget också analyseras i konsekvensbeskrivningen utifrån digitaliseringens ökade möjligheter.

I det fortsatta arbetet är det angeläget att beakta vilka ytterligare möjligheter som finns för att genom fysisk planering bidra till att minska den relativa attraktiviteten för energiintensiva trafikslag som bil, lastbil och flyg.

Precis som regionplanen anger behöver hållbara transportsätt genomgående prioriteras i utformning av bebyggelse och trafikinfrastruktur, såsom gång och cykel. Regionplanen har fokus på förtätning av bebyggelsestrukturen, men även trafikinfrastruktur kan omformas och omdisponeras, exempelvis genom omvandling av bilkörfält till cykel- eller kollektivtrafikkörfält.

Kollektivtrafiknära läge

Regionplanen saknar tydliga prioriteringar och vägledning när det gäller bebyggelseutveckling i kollektivtrafiknära lägen. Planhandlingarna anger ingen definition på vad ett kollektivtrafiknära läge är, men i konsekvensbeskrivningen hänvisas till definitionen i PM Stationsnära läge 2.0. Om det är denna definition, och därmed prioritering, som avses med kollektivtrafiknära läge menar Länsstyrelsen att även turtäthet och restidskvot för bil och kollektivtrafik bör vägas in i begreppet utöver avstånd till hållplats eller station. Anledningen är att för att dessa utbyggnader

ska bidra till en minskning av regionens klimatpåverkan, så behöver det styrningen till det kollektivtrafiknära läget också handla om kvaliteten på kollektivtrafiktjänsten, inte bara läget. När det gäller avstånd bör även den faktiska sträckan genom exempelvis GIS-analys framhållas då detta avstånd kan skilja sig mycket från fågelvägen. Kartan över kollektivtrafiknoder för strategisk bebyggelseutveckling bör omfatta en redovisning av planerade superbusstråk för att redovisa planeringsförutsättningarna för framtida kollektivtrafiknära lägen. En ytterligare aspekt i sammanhanget är om föreslagen utbyggnad är placerad i lägen med god service, exempelvis förskolor, skolor och livsmedelsbutiker. En sådant servicenära läge kan också ge underlag för vägledning för hur bebyggelseutvecklingen ska kunna prioriteras i syfte att uppnå ett transporteffektivt samhälle.

Beslutade satsningar och föreslagna nya förbindelser

Regionplanen pekar ut två nya fasta förbindelser över Öresund för att möta det förväntade ökade gods- och persontrafiksflödet från och till Europa. Länsstyrelsen menar att dessa förbindelser endast bör pekas ut i Strukturkartan och inte på markanvändningskartan med tidshorisont till 2040. Det är angeläget att regionen verkar för hållbar tillgänglighet för dessa gränsöverskridande person- och godstransporter. Här blir regionens målsättning om färdmedelsfördelning för persontrafik och att flytta över en större andel av godstrafik från väg till järnväg och sjöfart viktig vägledning. Den nya infrastrukturen ska inte riskera att öka andelen transporter på väg eller leda till inducerad trafik. I konsekvensbeskrivningen behöver de föreslagna nya förbindelserna och de effekter som de kan väntas få i termer av miljökonsekvenser och kraftigt strukturerande effekter för Skåne och kringliggande regioner analyseras och beskrivas. Ökad kapacitet för bil- och lastbilstrafik ökar attraktiviteten hos dessa trafikslag och därmed ökar detta trafikarbete vilket skulle motverka möjligheterna att nå klimat- och miljömål.

Ett antal ”viktiga transportinfrastrukturstråk” har lyfts fram (s 46) men det framgår inte på vilka grunder dessa har pekats ut och Länsstyrelsen menar att det kan förtydligas.

Förnybara drivmedel

Länsstyrelsen menar att olika stödfunktioner för användning av förnybara drivmedel bör lyftas då de är av regional betydelse för omställningen till fossilfria drivmedel. Det gäller exempelvis depåer för bussar och lastbilar, nya tankstationer för vätgas, flytande biogas, laddningsmöjligheter eller funktioner som i någon mån samordnas med befintliga tankstationer. Här kan framtida markanspråk för dessa anläggningar beskrivas.

Framtida infrastruktur

Länsstyrelsen menar att framtida infrastruktur, som inte är beslutad eller fullt ut finansierad, det gäller exempelvis nya Öresundsförbindelser, ny stambana och dubbelspårsutbyggnad på Skånebanan och Ystadbanan, inte bör redovisas på markanvändningskartan. För ny stambana Hässleholm-Lund ianspråktar de sex lokaliseringsalternativen stora ytor och riskerar att hindra samhällsutvecklingen inom dessa delar av Skåne under lång tid.

Ny stambana Hässleholm-Lund planeras i ny sträckning genom ett antal kommuner. Infrastruktursatsningen innebär både utmaningar och möjligheter för den regionala utvecklingen och Länsstyrelsen menar att regionplanen med fördel kan belysa detta. Detta är ett viktigt planeringsunderlag inom planperioden och behöver redovisas förslagsvis med en egen karta och tillsammans med övrig framtida infrastruktur på Strukturkartan. Tidigast 2023 kommer regeringsbeslut i frågan om valt lokaliseringsalternativ inklusive stationslägen.

Bebyggelsestruktur

Regionplanen beskriver att det är i sydvästra Skåne som en majoritet av nya bostäder kommer att tillkomma och att mer än hälften av dem bör tillkomma genom förtätning. Kollektivtrafiken är strukturbildande för bebyggelseutvecklingen.

Länsstyrelsen saknar vägledning för hur kommunerna, framför allt i sydvästra Skåne, ska möta den stora befolkningsökningen på ett hållbart sätt. Här finns en stor mängd intressekonflikter och Länsstyrelsen menar att regionplanen behöver synliggöra fler av dem. Det kan exempelvis gälla boendesegregation, grönstruktur, kulturmiljövärden, förorenad mark, buller, risk,

minskade möjligheter för verksamheters utveckling eller hur samhällsviktiga funktioner ska utvecklas i takt med bostadsbyggandet. Dessa frågor är relevanta för hela Skåne, men blir särskilt viktiga att ge vägledning för i de delar av Skåne där trycket är särskilt uttalat och intressekonflikterna störst.

Regionplanen anger ”Stärk den befintliga ortsstrukturen i hela Skåne” och ”Prioritera bebyggelse i kollektivtrafiknära lägen.” Länsstyrelsen menar att detta är otillräckligt och att det exempelvis är otydligt vad ringarna runt varje stationsort representerar när det gäller framtida bebyggelseutveckling. En tydligare prioritering mellan orterna avseende bebyggelseutvecklingen kan behöva göras.

Landsbygd

Länsstyrelsen bekräftar den roll som regionplanen beskriver för landsbygden (s 28): ”Landsbygdens roll ska lyftas, inte bara i relation till det urbana utan som en självständig och central drivkraft. En livskraftig landsbygd är en förutsättning för att man ska kunna bo, verka och leva i hela Skåne.”
Länsstyrelsen menar dock att landsbygdsperspektivet kan utvecklas. Den största delen av bebyggelseutvecklingen beräknas ske i det tättbefolkade sydvästra Skåne. I flera avsnitt av regionplanen framställs östra delen av Skåne som en utmaning framöver gällande försörjningskvot grundat på prognosticerad demografi och utbildningsnivå. Länsstyrelsen menar att det är av stor vikt att samtliga delar av Skåne och dess kommuner beskrivs i regionplanen, med utgångspunkt från egna sina värden, inte enbart utifrån hur de bidrar till andra kommuners utveckling. Länsstyrelsen efterlyser vägledning som ger stöd för regionens olika landsbygdsområden utifrån innovation kopplat de areella näringarnas resurser, urbanisering, livsmiljöer, digitalisering och klimatutmaningar.

Regionplanen behöver adressera dessa frågor ur ett framåtsyftande perspektiv för att stärka regionens robusthet. I sammanhanget kan alternativa framtidsscenario kopplat till landsbygden vara relevant att lyfta i regionplanen. Att människor har goda möjligheter att bo på landsbygden och bedriva verksamheter kopplade till landskapet är en förutsättning för flera av de värden och funktioner som landsbygden står för.

Delregionala perspektiv

Relationen mellan större tätorter och omland kan med fördel beskrivas utifrån mer delregionala perspektiv. Regionplanen kan tydligare beskriva vad som kan stötta utvecklingen i delregionerna, till exempel regionala kärnan Ystad med omland. Regionplanen lyfter att kollektivtrafiken Malmö-Ystad-Simrishamn har kapacitetsbrist men vilka prioriteringar som kan krävas på en regional nivå för en viss utveckling, och konsekvenserna av om den inte sker, framgår inte.

Länsstyrelsen konstaterar att fler frågor kan behöva vägledning på en delregional eller geografiskt mer specifik nivå, exempelvis rörande bebyggelseutveckling, näringslivsutveckling och besöksnäring.

Digital infrastruktur

Länsstyrelsen värdesätter det fokus som lagts vid digital infrastruktur samt vikten av robusthet och säkerhet för den. Digital tillgänglighet är en fråga om jämlikhet och Länsstyrelsen bekräftar vikten av att, som regionplanen anger, ”det inte skapas digitala klyftor mellan stad och landsbygd”. Den digitala infrastrukturen är också en viktig faktor för att skapa tillgänglighet och bidrar därigenom till en minskad klimatpåverkan. Digital uppkoppling behöver vara en självklar del i fysisk planering och att den lyfts som del av den tekniska infrastrukturen i regionplanen är ett viktigt budskap.

Det finns fortfarande många permanenta hushåll i Skåne som inte erbjudits snabb uppkoppling. I det fortsatta arbetet vore det värdefullt att regionen tar fram en uppdaterad bredbandsstrategi för Skåne, för att ytterligare stödja kommunerna i deras arbete. Även en utökad samverkan mellan regionen, Länsstyrelsen, kommunerna och nätägarna behövs och den samverkan som skett under 2021 inom ramen för bredbandsstödet från Post-och telestyrelsen är en god början.

Hantera fler risker

Regionplanen är huvudsakligen inriktad på fysisk digital infrastruktur, framförallt på fiber. Regionen bör överväga att i sitt fortsatta arbete även uppmärksamma kringliggande fysiska system, nätverk och anläggningar, exempelvis för IT-drift, samt digitala tjänster och mjukvara, som också är viktiga faktorer i den digitala infrastrukturens funktionalitet och säkerhet. Bland annat för att olika samhällsfunktioner blir alltmer beroende av den digitala infrastrukturen såsom leveranser inom dricksvattenförsörjning, varulogistik, sjukvård och andra samhällsviktiga verksamheter. Det finns ett övergripande behov av att hantera digitala risker genom att koordinera och samordna planering mellan regionens arbete kring fiberutbyggnad och andra aktörer inom regionen, deras säkerhetsarbete och behov.

Länsstyrelsen konstaterar avslutningsvis att digital tillgänglighet är en fråga om jämlika villkor och att detta perspektiv med fördel kan utvecklas.

Vatten och klimatanpassning

Länsstyrelsen bekräftar regionplanens planeringsprinciper för havet och kusten. Dessa belyser värdet av Skånes oexploaterade kuststräckor och av den biologiska mångfalden i havet. Länsstyrelsen delar regionens bedömning inte minst i perspektivet av ett förändrat klimat.

Regionplanen har en viktig roll som vägledande dokument för att minska de negativa effekterna av klimatförändringarna. Det gäller flertalet frågor med regional betydelse som dricksvattenförsörjning, stigande havsnivåer, skyfallshantering, hantering av värmeböljor, framtida livsmedelsförsörjning samt natur- och kulturvärden.

Effekterna av klimatförändringarna är delvis redovisade i regionplanen. Ett flertal av planeringsprinciperna innehåller övergripande texter. Länsstyrelsen ser att dessa bör kopplas till kvantifierbara mål, indikatorer eller rekommendationer för att kunna vara vägledande i kommunernas planering men också för att möjliggöra uppföljning av utvecklingen över tid. Detta har betydelse för att i den fysiska planeringen kunna identifiera vilka geografiska områden som behöver hantera vilka klimatförändringar och för att långsiktigt kunna ta ställning till både befintlig som förändrad markanvändning.

Länsstyrelsen menar att klimatanpassning av kustområdena även innebär att man måste avsätta reträttmarker även för naturområden såsom exempelvis strandängar som utgör hotade naturtyper som också påverkar av klimatförändringarna.

Klimatanpassad bebyggelseutveckling

Länsstyrelsen bedömer att regionplanen tydligare behöver beskriva utmaningarna som är kopplade till att klimatanpassa bebyggelse. Exempelvis är det angeläget att planeringsprinciperna kompletteras med att det finns ett stort behov av magasineringsmöjligheter för det dagvatten som alstras vid exploatering. Planeringsprinciperna för tätorternas grönstruktur hänger ihop med möjligheterna för anpassning till ett förändrat klimat. Planeringsprincipen ”Förtäta städer och tätorter med hänsyn till befintlig park och naturmark. Grönytor bör inte exploateras där det är brist och förlorade blågröna värden bör kompenseras” är viktig. Länsstyrelsen menar att ambitionsnivån behöver höjas för att klara framtida utmaningar med värmeböljor och ökade dagvattenmängder. Flera skånska tätorter har redan idag stora problem att hantera dagvatten vid kraftig nederbörd och för att klara utmaningarna behöver arealen grönytor öka i tätorterna.

När det gäller att minska effekterna av Skånes klimatpåverkan har Länsstyrelsen tagit fram Regional handlingsplan för klimatanpassning för Länsstyrelsen Skåne 2020–2024. Den nuvarande handlingsplanen kan tillsammans med den tidigare handlingsplanen tjäna som inspiration för insatser som behöver genomföras på regional nivå för att vi gemensamt ska kunna anpassa Skåne till ett förändrat klimat.

Länsstyrelsen har i flera år deltagit i EU-projektet Building with Nature. Inom ramen för detta projekt finns nu ett stort kunskapsunderlag3 som visar hur naturbaserade åtgärder kan bidra till att motverka effekterna av ökad risk för översvämning och erosion.

Översvämning och erosion

Regionplanen ger inte vägledning eller riktlinjer för hur bebyggelseutveckling avses ske i riskområden för översvämning och erosion i Skåne. Samtliga skånska kustkommuner har i sina översiktsplaner tagit fram vägledningar för att minska och undvika risker för översvämning och erosion längs kusten. Regionplanen kan med fördel samordna och ta ställning till kommunernas vägledningar för att stärka möjligheterna att befintlig och planerad bebyggelse och infrastruktur kan anpassas till ett förändrat klimat.

En av planeringsprinciperna för klimatanpassad bebyggelseutveckling anger ”Arbeta tillsammans för gemensam kunskapsuppbyggnad. För att hantera utmaningar med höjda vattennivåer, erosion och översvämning behövs strategiska och samordnade insatser på lokal nivå, med vägledning och stöd från regional och nationell nivå.” Länsstyrelsen delar denna bedömning men menar att det med stöd av befintligt underlag finns goda möjligheter att redan nu ge tydligare vägledning på regional nivå i frågorna.

Sju områden längs den skånska kusten är utpekade av Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) som riskområden enligt översvämningsdirektivet. Det är Falsterbo/Höllviken, Helsingborg, Kristianstad/ Åhus, Landskrona, Malmö, Trelleborg och Ystad som alltså har identifierats som områden med betydande översvämningsrisk. Länsstyrelsen arbetar med att ta fram riskhanteringsplaner för dessa områden i samråd med kommuner och andra aktörer.
Riskhanteringsplaner och åtgärder kommer samrådas under 2021 och planeras antas i december 2021. Därefter kommer åtgärderna i riskhanteringsplanerna att vara vägledande för berörda kommuner och aktörer och detta är relevant att arbeta in i regionplanen. Mer information finns i MSB:s risk- och hotkartor.

Länsstyrelsen har tillsyn över kommunernas detaljplanering och det finns praxis om vilka kriterier som är lämpliga att använda för att bebyggelse ska lokaliseras till mark som är lämplig för ändamålet med hänsyn till risk för översvämning. För dessa kriterier har Länsstyrelsen följt Boverkets tillsynsvägledning för Länsstyrelserna. I korthet innebär kriterierna att ny sammanhållen bebyggelse, större riskobjekt eller bebyggelse med samhällsviktig verksamhet som grundregel bör lokaliseras över beräknad högsta nivå för sjöar och hav eller nivån för beräknat högsta flöde i vattendrag. Effekten av ett förändrat klimat under bebyggelsens förväntade livslängd behöver beaktas. Detta innebär för havet att högsta beräknade havsvattenstånd kombineras med framtida scenarier för medelvattennivån som utgår från övre percentilen enligt IPCC:s klimatscenario RCP 8.5. Även MSB:s hotkartor bygger på dessa antaganden. För bebyggelsens förväntade livslängd menar Länsstyrelsen att ett längre tidsperspektiv än år 2100 bör tillämpas.

Skåne och Halland delar utmaningar avseende översvämning och erosion till följd av förhöjda medelvattennivåer i havet och har sedan 2018 samarbetsplattformen Regional kustsamverkan. Inom samarbetet har en rad kunskapsunderlag tagits fram som kan vara användbara för att göra ställningstaganden kring hur Skåne ska kunna hantera ny och befintlig bebyggelse och infrastruktur i ett förändrat klimat.

För att undvika bebyggelse i riskområden för översvämning i inlandet av Skåne finns underlag i form av MSB:s översvämningskarteringar för ett flertal vattendrag.6 Detta underlag kan med fördel kombineras med kartunderlag som Länsstyrelsen tillhandahåller i karttjänsten Vatten och klimat7 med tillhörande användarguide.

Regionplanen lyfter fram riskerna med ökad erosion längs Skånes kust idag och i ett förändrat klimat. I bilagor till regionplanen redovisas ett viktigt planeringsunderlag för dessa frågor i form av Sveriges Geologiska Undersöknings kartvisare Skånestrand. Länsstyrelsen uppmärksammar regionen på att detta kunskapsunderlag har kompletterats med underlag i form av två rapporter som ger ökad kunskap inom området.9 Utöver detta finns nationellt planeringsunderlag för ras, skred och erosion.

Länsstyrelsen bekräftar vikten av planeringsprincipen (s 82) ”Värna den oexploaterade kusten för dess värden för naturvård, rekreation, friluftsliv, besöksnäring och identitet som en gemensam resurs för hela Skåne. Det är också viktigt att ge utrymme för kustnära våtmarker

och strandängar som kan översvämmas och mildra erosion.” Länsstyrelsen redovisar i rapporten Verktyg för sandvolymer och erosionskänslighet områden med sand längs den skånska kusten som saknar samlad bebyggelse och infrastruktur inom ett avstånd 300 m från strandlinjen. Länsstyrelsen menar att dessa områden har en potential att lämnas för fri utveckling av en stigande havsnivå så att de naturliga processerna kan få verka och ge utrymme för sandstränder även i framtiden. Det är därför angeläget att exploatering undviks i dessa områden.

Regionala frågor av betydelse för länets fysiska miljö

Av PBL 7 kap. 1 § framgår att regionen ska utreda regionala frågor av betydelse för länets fysiska miljö.

Hushållning med mark

Två av regionplanens övergripande placeringsstrategier anger ”Växa effektivt med en balanserad och hållbar mark- och vattenanvändning” och ”Planera för en god miljö och en hållbar resursanvändning.” I efterföljande planeringsprinciper saknar dock Länsstyrelsen vägledning för hur de intressekonflikter som kan uppstå ska hanteras. Hur mycket eller hur lite exploatering av jordbruksmark kan anses vara ”hållbart” och vilka är målkonflikterna? För, som regionen skriver, ”När regionen utvecklas och befolkningen växer blir trycket på markens användning allt högre. Det ställer krav på hur vi planerar för nya bostäder, verksamheter och infrastruktur.” (s 51).

I konsekvensbeskrivning saknas konkretiseringar av vad konsekvenserna kan bli om X antal hektar jordbruksmark försvinner fram till 2040 eller hur förtätning påverkar människor och miljö och vad samhällskostnaden blir kopplat till minskad livsmedelsproduktiv mark. Länsstyrelsen konstaterar att det i regionplanen finns ett utvecklingsperspektiv, men att ett bevarandeperspektiv saknas. Hushållningsperspektivet behöver stärkas i det fortsatta arbetet då trycket på den skånska jordbruksmarken redan är mycket högt. I sammanhanget konstaterar Länsstyrelsen att Jordbruksverket kommer med en ny kartläggning av andel exploaterad jordbruksmark åren 2015–2020 i maj 2021.

I den tematiska fördjupningen Blågrön infrastruktur under Landskap, jordbruk och skogsbruk anges planeringsprincipen: ”Hushålla med Skånes värdefulla jordbruksmark.” Till denna finns också en kartbild av den gamla jordbruksmarks-klassificeringen från 1970-talet. Länsstyrelsen menar att användningen av klassificeringskartan, liksom av ordet värdefull jordbruksmark, kan leda till uppfattningen att det finns jordbruksmark som inte är värdefull. Samtidigt visar kartan tydligt på intressekonflikten med det höga bebyggelsetrycket i sydvästra Skåne. Länsstyrelsen menar att detta bör kunna synliggöras i en kartbild av utbredningen av jordbruksmark respektive skogsmark i Skåne.

Näringslivsutveckling

Länsstyrelsen delar regionplanens syn på vikten av ett starkt näringsliv för Skånes ”attraktivitet och ekonomiska hållbarhet” och menar att det vore värdefullt om regionen i det fortsatta arbetet kan ta fram en regional bedömning av behoven och tillgången på verksamhetsområden utifrån exempelvis typ av verksamhet, läge och relation till övriga strukturer. Behovet av verksamhetsmark behöver ses i såväl ett kommunalt, regionalt, nationellt som ett internationellt perspektiv. För att möjliggöra en fortsatt god utveckling för näringslivet såväl ekonomiskt som hållbart behöver regionen stärka hushållningsperspektivet också för denna typ av bebyggelse för att vägleda kommunernas planering av nya verksamhetsområden. Länsstyrelsen konstaterar att verksamheter ofta tar oexploaterad mark i anspråk och fortsätter göra det i utpekade verksamhetsområden i kommunernas översiktsplaner.

Energiförsörjning

Länsstyrelsen menar att regionplanen behöver tydliggöra att det svenska elsystemet utgör en grundläggande del av infrastrukturen, såväl i vardag som vid kriser och höjd beredskap. Det är en förutsättning för samhällets primära funktioner och är av vikt för att Sverige ska klara såväl internationella som nationella mål för energiomställningen och minskade koldioxidutsläpp.

Elektrifiering och digitalisering

Regionplanen anger att ”ett klimatmål för Skåne till år 2031 att energianvändningen i Skåne ska vara minst 20 procent lägre än år 2005 och utgöras av minst 80 procent förnybar energi” (s 21). Det bör förtydligas att målet om minskad energianvändning delvis kommer att uppfyllas genom en ökad andel el med anledning av en ökad elektrifiering och digitalisering. Elbehovet kommer alltså att öka och det är en viktig utmaning att hantera.

Transmissionsnätet

Elledningar och elproduktion tar mark i anspråk och konkurrensen om markanspråk är stor i en tillväxtregion som Skåne. För att kunna ge en tydligare vägledning bör regionplanen beskriva transmissionsnät (tidigare kallat stamnät) och distributionsnät var för sig i regionplanen då de har olika funktion, spänningsnivåer och planerings-förutsättningar. Transmissionsnätet jobbar med överföring över långa avstånd inom och mellan länder. Precis som regionplanen nämner tar det tid att planera dem.

Länsstyrelsen konstaterar att det kan handla om minst tio år att från planering till anläggning samt att kostnaderna är mycket stora. Transmissionsnätet för el är av nationellt intresse för Sverige. På samma sätt som Skåne är en viktig transitregion för transporter, så är regionen transitområde för elförbindelser både på land och till havs, och dessa förbindelser behöver värnas. Exempelvis är framkomlighet för transmissionsnätet i befintliga och framtida sträckningar är ett mellankommunalt intresse särskilt bör beaktas i kommunernas översiktsplanering, men också i annan fysisk planering.
Länsstyrelsen vill i sammanhanget också lyfta Barsebäck, som är en viktig nod i elförsörjningen med produktionsanläggning och där energihamnen ger möjligheter för utbyggnad för att stärka elförsörjningen i sydvästra Skåne. Barsebäck är ett utpekat riksintresse för energiproduktion och distribution och regionplanen skulle med fördel kunna tydliggöra området och dess anläggningars betydelse som del i ett regionalt, nationellt och internationellt sammanhang.

Skånes situation

Länsstyrelsen delar regionens nulägesbeskrivning att Skåne har ett stort beroende av el och elöverföring från andra delar av Sverige och grannländer och att ny elproduktion, såväl som bevarande av och generationsväxling av befintlig produktion, behöver tillkomma inom regionen. I det fortsatta arbetet bör en övergripande strategi och konkretisering av det skånska energiförsörjningsbehovet tas fram som stöd för kommunernas översiktsplanering, liksom vägledning för hur målkonflikter kan hanteras.

Länsstyrelsen menar att markbehov för anläggningar för exempelvis el- och energigasproduktion, drivmedelsdepåer med omgivande säkerhetszoner samt transporter till och från anläggningar bör tas upp i regionplanen.

Regionplanen är en mycket viktig plattform för vägledning till kommunerna för hur de kan bidra till att öka förnybar elproduktion regionalt, på vägen mot hundra procent förnybar elproduktion i Skåne. Länsstyrelsen ser vikten av en fortsatt dialog och samverkan med regionen i energiförsörjningsfrågor.

Strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad

Sedan januari 2021 finns Strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad framtagen av Energimyndigheten och Naturvårdsverket12. Av den nationella strategin framgår att utbyggnadsbehovet i Skåne är 2,5 TWh vilket motsvarar ett ytanspråk på runt 113 km2 (ca 1,1% av Skånes totala landyta). Den faktiska ytan som behövs beror på flera faktorer, men strategin ger en ungefärlig siffra på den mark som behöver tas i anspråk. I strategin föreslås att respektive länsstyrelse får i uppdrag att göra regionala analyser, i dialog med kommunerna, för att peka ut potentiella områden för ny vindkraft. Om ett sådant analysuppdrag ges, så är ett nära samarbete med Region Skåne av stor vikt och att resultatet av analyserna återspeglas i det fortsatta arbetet med regionplanering.

Fjärrvärme

Ett ytterligare exempel på behovet av tidig samverkan i den fysiska planeringen är förutsättningarna för fjärrvärmeutbyggnaden. Ett konkurrenskraftigt fjärrvärmenät har stor betydelse ur elförsörjningssynpunkt, eftersom värmepumpar, den största konkurrenten till fjärrvärmen, annars riskerar att höja effektbehovet vid effekttoppar.

Solkraft

Regionplanen beskriver specifikt vindkraft, biogas och förnybar gas och djupgeotermi som viktiga delar i utbyggnaden av en fossilfri energiproduktion. Solkraften nämns inte, men i realiteten växer antalet ansökningar för solcellsparker på skånsk mark lavinartat. Länsstyrelsen erfar att målkonflikter ofta uppstår vid markförläggning av solkraftsanläggningar och att kommunerna i dagsläget har mycket svagt stöd för att hantera dessa i relation till andra allmänna och enskilda intressen. Regionen behöver följa utvecklingen i frågan.

Grön infrastruktur, ekosystemtjänster och biologisk mångfald

Länsstyrelsen värdesätter att regionplanen lyfter betydelsen av en fungerande grön (kallad blågrön i planhandlingarna) infrastruktur som förutsättning för en hållbar utveckling, liksom att den gröna infrastrukturen och biologisk mångfald är viktiga mellankommunala och regionala planeringsfrågor.
Länsstyrelsen instämmer i vikten av att ”Det behövs aktiva insatser för att bibehålla, skydda och utveckla den biologiska mångfalden” (s 74). Behovet av aktiva insatser stämmer också för grön infrastruktur och ekosystemtjänster generellt. Samtidigt håller sig regionplanen på ett övergripande plan och intressekonflikter och hur dessa ska hanteras beskrivs inte. Det saknas vägledning för hur den gröna infrastrukturen kan vägas och prioriteras mot andra intressen i den fysiska planeringen. Vad är exempelvis tillräcklig kvantitet och kvalitet och vilka områden och värden är prioriterade ur ett regionalt perspektiv med hänseende till naturvärden och med hänseende till rekreationsvärden?

Karta över blågrön infrastruktur i Skåne (s 71) är viktig då den tydligt pekar på framtida utvecklingsstråk. Länsstyrelsen menar att kartan och dess teckenförklaring behöver ges större utrymme i PDF-versionen av regionplanen för att kunna ge vägledning.
Länsstyrelsen menar att vikten av grön infrastruktur, ekosystemtjänster och biologisk mångfald är sådan att dessa frågor även bör finnas beskrivna i syftet och målbilden för regionplanen då de utgör en förutsättning för ”att skapa goda livsmiljöer för alla och i hela Skåne.”
Länsstyrelsen saknar i sammanhanget kopplingar och sammanvägningar mellan den regionala handlingsplanen för grön infrastruktur och den regionala naturvårdsstrategin i relation till andra intressen som ska vägas samman eller prioriteras i regionplanen.

Tydliggör begreppen

Det hade varit värdefullt om regionplanen använt det regionalt och lokalt väletablerade ”grön infrastruktur” då begreppet omfattar både land och vattenmiljöer. Många närbesläktade begrepp används i regionplanen utan tydlig åtskillnad eller förklaring. Länsstyrelsen menar att det är viktigt att i regionplanen förklara och tydliggöra begreppen och hålla isär användningen av dem. Några exempel utöver ”blågrön infrastruktur” är ”parker och grönområden”, ”grönyta” och ”grönplan”.

Ett växande behov

Skåne kan komma att bli ett allt större besöksmål för besökare utanför Skåne genom sitt läge som transitregion, lättillgängligt resmål inom Öresundsregionen och minskande restiderna till kontinenten. Detta i kombination med en ökande befolkning i Skåne och ett växande intresse för friluftsliv gör att det finns ett stort behov av att tillgängliggöra naturområden, vilket behöver hanteras i det kommande arbetet.

Rekreativa värden i relation till naturvärden

I kartan för blågrön infrastruktur går det inte att skilja ut naturvärden från rekreativa värden. Det finns synergieffekter mellan naturvärden och rekreationsvärden men intressena vinner också på att redovisas var för sig. Med en uppdelning av värdena blir det också en bättre koppling till avsnitten Biologisk mångfald och Regionala leder för vandring och cykling.

Den skånska skogen

Regionplanen anger att ”Skåne har landets högsta produktion i skogen, en mycket rik biologisk mångfald, knuten till både barrskog och lövskog, liksom en variationsrik skog med mycket höga rekreationsvärden”. Länsstyrelsen vill nyansera skrivelsen då den höga biologiska mångfalden i skog framför allt är knuten till löv- och ädellövsmiljöer och i viss mån till tallskog. I Skåne uppgår ädellövskog till knappt 20% av skogsarealen.
Kopplingen mellan naturområden och deras rekreativa värden kan med fördel utvecklas. Exempelvis kan tillgång på allemansrättslig skogsmark och tillgång till allemansrättsliga naturområden inte likställas vilket är extra tydligt i norra Skåne där skogsmark som består av granplanteringar i många fall är fattiga på naturvärden och i praktiken mycket svåra att ta sig fram i för rekreativa värden.

Tätorternas grönstruktur

Tätorternas grönstruktur är en viktig del i den fysiska planeringen. Länsstyrelsen menar att det är önskvärt att regionplanen förtydligar den tätortsnära naturens roll i hela grönstrukturen och hur kopplingarna till omgivande landskap har betydelse för såväl ekologiska samband som rekreationsvärden. Ett sätt skulle kunna vara att använda begreppet tätortsnära grönstruktur i fler delar av planhandlingarna, nu är det uppdelat på dels parker och grönområden i Bebyggelseutveckling och Blågrön infrastruktur där den tätortsnära grönstrukturen inte nämns. Regionplanen konstaterar att tillgången på allemansrättslig mark i Skåne är ojämnt fördelad. Regionplanen kan med fördel utveckla resonemangen kring detta, inte minst kopplat till avsnittet om tätortens grönstruktur för att därigenom lyfta vikten av det stora behov som finns av att skapa mer tillgänglig mark för rekreation i tätbebyggda områden.

Landskapets naturvärden

Utöver det som regionplanen anger för att säkerställa den biologiska mångfalden i Skåne, ser Länsstyrelsen att det behövs förutsättningar för att kunna hävda naturbetesmarkerna då många hotade arter är beroende av betesdjur. Länsstyrelsen menar att en gemensam kartläggning av landskapets naturvärden på regional nivå kan vara en god väg framåt och att en sådan med fördel kan tas fram av Länsstyrelsen och Länsstyrelsen gemensamt.

Skyddad natur i Skåne

Länsstyrelsen saknar en planeringsprincip eller skrivelse som tydliggör vikten av att ta hänsyn till redan skyddad natur i den fysiska planeringen. Länsstyrelsen lyfter betydelsen av strandskyddet som ett viktigt verktyg för att skydda natur- och rekreationsvärden värden i anslutning till kuster och stränder. Strandskyddet är ett formellt skydd formulerat i miljöbalken vars syfte är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Ur ett nationellt perspektiv är Skånes kuster och stränder redan idag högt exploaterade och bara en tredjedel av Skånes vatten omfattas av strandskydd.

En av planeringsprinciperna under Biologisk mångfald (s 71) anger ”Skydda och utveckla områden med särskilt höga naturvärden.” Länsstyrelsen menar att naturvärden generellt är viktiga och kan behöva skyddas, inte bara de ”särskilt höga.” Som vägledande princip menar Länsstyrelsen att detta behöver revideras.

Kartan över skyddad natur anger biosfärsområdet Kristianstads vattenrike som ett skyddat område. Länsstyrelsen vill förtydliga att området utgör ett av Unescos biosfärsområden men att det inte har formellt skydd enligt miljöbalken. Inom biosfärområdet finns dock områden med höga biologiska värden, varav några är skyddade.

Länsstyrelsen saknar skogliga biotopskydd och Skogsstyrelsens naturvårdsavtal Karta över skyddad natur i Skåne.

Miljömålet Levande sjöar och vattendrag

Regionplanen kan med fördel beskriva Skånes utpekade vatten inom miljömålet Levande sjöar och vattendrag. De utpekade vattnen ger en vägledning till områden med höga värden som bör

skyddas. Inom miljömålet har områden i och intill sjöar och vattendrag pekats ut av Naturvårdsverket på nationell och regional nivå, och bedömts som antingen särskilt värdefulla eller värdefulla med avseende på naturmiljö-, kulturmiljö-, fisk- och fiskevärden. Målsättningen är att vattenmiljöerna på sikt ska få ett långsiktigt skydd och även restaureras där behov finns.

Friluftsliv

Länsstyrelsen värdesätter att vikten av friluftsliv lyfts återkommande i regionplanen. Under Mål, planer och program saknar Länsstyrelsen dock de nationella friluftspolitiska målen samt de nationella folkhälsomålen. De visar på betydelsen av tillgänglig natur, bland annat den tätortsnära miljöns betydelse i våra livsmiljöer. Den tätortsnära naturen utgör ett viktigt komplement till friluftsområden av regional betydelse. Länsstyrelsen ser i detta sammanhang ett behov av att kartera den tätortsnära grönstrukturen utifrån ett rekreations- och friluftslivsperspektiv. Läs även mer på sidan 20 under rubriken Tätorternas grönstruktur.

Rättighetsperspektivet

Rättighetsperspektivet inom friluftslivsfrågan kan med fördel utvecklas. Regionplanen anger att ”Genom fysisk planering finns möjlighet att tillföra funktioner och kvaliteter till platser som bidrar till integration, jämställdhet och som främjar barns utveckling”. Denna skrivning kan utvecklas med vägledning för hur detta kan och bör göras.

Länsstyrelsen lyfter också betydelsen av strandskyddet som ett viktigt verktyg. Strandskyddet är ett formellt skydd formulerat i miljöbalken vars syfte är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Ur ett nationellt perspektiv är Skånes kuster och stränder redan idag högt exploaterade och bara en tredjedel av Skånes vatten omfattas av strandskydd. Planeringsprincipen (s 82) ”Värna den oexploaterade kusten för dess värden för naturvård, rekreation, friluftsliv, besöksnäring och identitet som en gemensam resurs för hela Skåne” är av stor vikt.

Skåne har låg andel allemansrättsligt tillgänglig mark i jämförelse med riket i övrigt. Sydvästra Skåne karaktäriseras av intensivt jordbruk och en hög befolkningstäthet och bristen på tätortsnära natur är särskilt stor här. Att vistas ute i natursköna miljöer har stor betydelse för hälsa och välbefinnande och de flesta människor, oavsett ålder, kön och ursprung trivs i närheten av vatten och i vattenmiljöer.
Länsstyrelsen konstaterar att det finns många intressen som konkurrerar om den vattennära marken och att frågan om att säkra tillgängligheten utmed Skånes stränder och vattendrag har stor betydelse för människors tillgång till dessa områden.

Länsstyrelsen bekräftar behovet av att som planeringsprinciperna anger ”förbättra nåbarheten” till områden för friluftsliv, såväl genom stärkta cykelstråk som genom stärkta kopplingar med kollektivtrafiken. Detta är av vikt ur såväl ett rättighetsperspektiv som ur perspektivet av att verka för att minska regionens klimatpåverkan.

Tysta områden

I takt med utbyggnad av infrastruktur och bebyggelse blir de tysta områden där samhällsbuller inte hörs allt färre. De utgör bland annat en stor kvalitet för friluftsliv, besöksnäring och naturvärden. Länsstyrelsen saknar resonemang och vägledning för den värdefulla men minskande resursen av dessa tysta områden i Skåne.

Dricksvattenförsörjning

Länsstyrelsen menar att storskalig infrastruktur för vatten- och avloppsförsörjning är ett sakområde som är lämpligt att beskriva i regionplanen. T.ex hur Skånes vattenförsörjning kunna räcka till för en ökad befolkningstillväxt och vad innebär utmaningar av ett förändrat klimat. En stor del av den skånska befolkningen försörjs av dricksvatten från sjön Bolmen i Småland. Vombsjön och grundvattenförekomsten på Kristianstadslätten har också stor betydelse för vår vattenförsörjning, men i Skåne finns också relativt stora grundvattenförekomster vars potential inte nyttjas fullt ut idag.
Under den tematiska fördjupningen Dricksvattenförsörjning redovisas ett antal myndigheter med ansvar för dricksvattenfrågor. Skrivningen kan utvecklas med en beskrivning över

kommunernas ansvar att leverera dricksvatten och med Sydvatten, som är en viktig aktör i sydvästra Skåne. Regionplanen kan med fördel tydliggöra hur samverkan mellan aktörer och angränsande regioner ska gå till.

Länsstyrelsen delar slutsatsen i konsekvensbedömningen att planförslagets övergripande karaktär och avsaknad av detaljerad vägledning gör konsekvenserna för regionens vattenmiljöer och vattensystem svårbedömda (s 54) och ser fram emot ett utvecklat resonemang och tydligare ställningstaganden i kommande handlingar. Skånes dricksvattenförsörjning13 och Regional vattenförsörjningsplan för Skåne län.14 är underlag för dricksvattenförsörjning som Länsstyrelsen tillhandahåller.

Avloppsförsörjning

Avloppsförsörjningen i Skåne har stora utmaningar med en ökad befolkning och ett förändrat klimat. Länsstyrelsen konstaterar att många skånska avloppsreningsverk är gamla och att flera har nått sina kapacitetstak. Infrastrukturen för avloppsförsörjning är idag centraliserad med stora VA-bolag som tillhandahåller denna vattentjänst. Länsstyrelsen menar att regionplanen bör utveckla sin vägledning till kommunerna i dessa frågor ur ett regionalt perspektiv.

Materialförsörjning

Utbyggnad av bostäder och infrastruktur kräver ballast i form av nybrutet eller återvunnet bergmaterial. Frågan har en tydligt regional och mellankommunal karaktär eftersom naturresursen, berget, inte är jämnt fördelat över regionen. Länsstyrelsen arbetar just nu med att ta fram en regional materialförsörjningsplan som kan vara till stor nytta i det fortsatta arbetet med regionplanering och i samverkan mellan Region Skåne, Länsstyrelsen, de skånska kommunerna och kommersiella aktörer.

Det krävs tidig och samordnad planering för att få till klimat- och resurseffektivt utnyttjande av materialet och samtidigt värna natur- och kulturvärden. Regionplanen kan, som regionalt vägledande plan för den fysiska markanvändningen, med fördel lyfta materialförsörjningsfrågorna som en förutsättning för resurseffektiv och cirkulär samhällsutveckling.

Det behövs också beredskap i kommunernas översiktsplaner för att på ett resurseffektivt och klimatsmart sätt kunna hantera de uppkomna massor, såväl rena som förorenade, som blir över eller inte kan återanvändas inom större byggnads- och infrastrukturprojekt i närområdet. Utan beredskapen för hur massorna ska hanteras, riskerar det att leda till stora kostnader, tidsfördröjningar och risker för hälsa och miljö. Nyckeln till en resurseffektiv återanvändning av massorna är att säkerställa markytor för hantering och lagring av massor i lämpliga lägen nära exploateringsområden liksom ytor för masslogistikcentraler. Masslogistikcentraler kan dessutom möjliggöra att lokala behov av lågkvalitativa massor kan täckas.

En annan regionalt viktig materialförsörjningsfråga handlar om behovet av marin sand. Den är av intresse för strandfodring och andra klimatanpassningsåtgärder som lyfts fram i flera kommuners översiktsplaner och i den nationella havsplanen. I dagsläget finns endast en marin sandtäkt och det hade varit lämpligt med en beskrivning av det samlade sandbehovet i det fortsatta arbetet.

Kulturmiljövärden utöver riksintresseanspråk

Det är positivt att regionplanen lyfter landskapsperspektivet och hänsyn till Skånes kulturlandskap under planeringsprinciperna för blågrön infrastruktur. För att kunna göra ett regionalt avvägande krävs dock att det definieras en regional syn på vad som menas med Skånes kulturlandskap. Regionplanen bör även kompletteras med en övergripande ansats för regionala kulturmiljövärden som stöd till kommunernas översiktsplanering. Här kan regionens kulturplan så väl som Länsstyrelsens kulturmiljöprogram för Skåne utgöra en god utgångspunkt.

Kulturmiljöprogrammet för Skåne är ett kunskapsunderlag som flera kommuner använder som underlag för översiktsplaneringen. Det är kopplat till en kulturmiljöprofil för Skåne och pekar ut värdefulla miljöer så väl som 11 temalandskap samt ett antal övergripande kulturmiljöstråk.

Så som framkommer av kulturmiljöprogrammet, finns det många kulturmiljövärden som flyter över kommungränserna och som behöver ett mellankommunalt perspektiv för att samordnas. Länsstyrelsen ser att ett sådan exempel kan vara Per Albinlinjen som sträcker sig längs den skånska kusten. Det är önskvärt att regionplanen tydligare vägleder kring samordningen av mark och vattenanvändningen för att främja regionala kulturmiljövärden.

I dagsläget går det inte att utläsa hur nationella och regionala kulturmiljövärden har påverkat markanvändningskartan. Länsstyrelsen menar att detta är en brist och att det är önskvärt att det förtydligas.

Hälsa och säkerhet

PBL 7 kap. 3 § anger att det av regionplanen ska framgå hur hänsyn har tagits till allmänna intressen enligt 2 kap.

När Skåne byggs tätare blir frågor om hälsa, säkerhet och risken för olyckor extra viktiga att hantera. Det framgår av konsekvensbedömningen att många skrivningar i regionplanen är allmänt hållna gällande förhållningssätt, utgångspunkter och möjligheter kopplade till säkerhet och beredskap. Det framgår också att flera riskfrågor, exempelvis kring transporter av farligt gods inte redovisas. Länsstyrelsen instämmer med slutsatsen (s 56) att det finns ett stort behov av att fördjupa resonemangen i dessa frågor och ge vägledning för efterföljande planering. Länsstyrelsen efterlyser även en övergripande bild över risker som kan vara av regional eller mellankommunal karaktär samt vägledning för hur de kan hanteras i den fysiska planeringen.

Inom ramen för hänsyn till människors hälsa och säkerhet och risker för olyckor ingår exempelvis risker kopplade till transportvägar för farligt gods, större anläggningar som kan orsaka tekniska olyckor, bl.a. så kallade 2:4 anläggningar enligt lag om skydd mot olyckor samt Sevesoanläggningar. Flera av dessa risker är av regional karaktär, med långväga transporter av farligt gods eller för konsekvenser vid en olycka som kan påverka flera kommuner. Sevesoverksamheter betraktas som särskilt farliga vid olyckor på grund av hantering eller produktion av särskilt giftiga ämnen. Även frågan om förorenad mark kan ha betydelse för att kunna hantera risken för människors hälsa och säkerhet.

Krisberedskap och totalförsvarets civila delar

Totalförsvaret och samhällets robusthet är väsentliga frågor att belysa i regionplanen och i kommunernas översiktsplaner. Samhällets beredskap bör framgå i översiktsplanen i de frågor den fysiska planeringen berörs av, exempelvis vad gäller reservvattentäkter, energiförsörjning och annan viktig infrastruktur.

Länsstyrelsen lyfter vikten av samverkan inom frågor för krisberedskap. Länsstyrelsen är geografiskt områdesansvarig för totalförsvarets civila delar på regional nivå och kan vid behov stötta regionen i bedömningen av vilka mark- och vattenområden som är av intresse för totalförsvarets civila delar på regional nivå och som därför är viktiga att beakta i regionplanen.

I februari 2021 kom Vägledning för totalförsvarets intressen i samhällsplaneringen1, framtagen av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Länsstyrelsen i Västra Götaland, Försvarsmakten och Boverket. Länsstyrelsen rekommenderar vägledningen vars fokus är totalförsvarets civila intressen i fysisk planering. Den riktar sig till samhällsplanerare och beredskapssamordnare med målet att stärka kunskapen om beredskapsfrågorna inom samhällsplaneringen genom tydligare och bättre processer för detta. Den betonar också vikten av samverkan mellan samhällsplanerare och beredskapssamordnare vilket med fördel kan betonas i regionplanen.

Länsstyrelsen förordar begreppet samhällsviktig verksamhet framför samhällskritiska funktioner som används i planhandlingarna. Sedan oktober 2020 finns en förenklad definition av samhällsviktig verksamhet framtagen på nationell nivå som lyder: "Med samhällsviktig verksamhet avses verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet."

Länsstyrelsen instämmer i att ”Skåne har en högre risk för effektbrist än i övriga landet och att graden av självförsörjning av el är inte bara en resurs- eller näringslivsfråga utan även en långsiktig säkerhetsfråga för Skåne.” Därför menar Länsstyrelsen att planeringsprinciperna för energiförsörjning behöver ha tydligare ställningstaganden kring åtgärder för effektbristen i regionen samt för arbetet med energieffektiviseringar, läs mer under Energiförsörjning på sidan 17.
Regionplanen anger att värdefull jordbruksmark ibland kommer att behöva tas i anspråk för att möta efterfrågan på mark (s 31) men betonar också vikten av att "hushålla med Skånes värdefulla jordbruksmark" eftersom den är "en förutsättning för en hållbar markanvändning" (s 77). Om jordbruksmark exploateras i alltför stor utsträckning riskerar det att på lång sikt försämra Sveriges försörjningsförmåga avseende livsmedel. Länsstyrelsen menar att denna målkonflikt behöver hanteras tydligare i planhandlingarna, särskilt som Skåne står för en stor del av svensk jordbruksproduktion.

Även dricksvattenförsörjningen är en sådan samhällsviktig verksamhet vars storskaliga infrastruktur för vatten- och avloppsförsörjning är lämplig att belysa i regionplanen. Läs mer under Dricksvattenförsörjning på sidan 22.

Vattenhanteringen är av vikt för hela samhället, också för jordbruksnäringen. Länsstyrelsen uppskattar att regionplanen betonar vikten av att öka landskapets vattenhållande egenskaper och ser att vägledning för dessa frågor med fördel kan utvecklas. Ett fortsatt ökat byggande får konsekvenser som exempelvis ökad vattenförbrukning och ökande andel hårdgjorda ytor som inte tar upp nederbörd. Länsstyrelsen konstaterar att jordbruket använder grundvatten för exempelvis bevattning och att detta användande behöver minska när grundvattenreserverna blir mer sårbara på grund av ett ökat behov av dricksvatten i kombination med klimatförändringar. Länsstyrelsen konstaterar avslutningsvis att regionala och kommunala risk- och sårbarhetsanalyser är viktiga planeringsunderlag i arbetet med regionplanen.

Intressekonflikter vid förtätning

Länsstyrelsen ser som nämnts tidigare ett behov av vägledning och stöd för den omfattande förtätning som regionplanen föreslår. I detta sammanhang lyfter Länsstyrelsen särskilt vikten av att också se till industriella verksamheters behov och rättigheter utifrån givna miljötillstånd, behov av utökade miljötillstånd och de begränsningar som det kan få för omgivande markanvändning. Verksamheters eventuella framtida expansion och verksamhetsutveckling kan försvåras eller till och med förhindras om bostäder, skolor och annan störningskänslig markanvändning placeras fel i förhållande till dessa. I förlängningen kan det innebära att verksamheter som bidrar med arbetstillfällen och viktig produktion väljer att utveckla sin verksamhet på annan plats inom landet eller i omvärlden. Länsstyrelsen menar att regionplanen bör synliggöra detta liksom andra intressekonflikter som exempelvis för kulturmiljövärden och grönstruktur.

Farligt gods

Länsstyrelsen konstaterar att frågor kring transporter av farligt gods inte hanteras i regionplanen och hanteringen av frågan behöver utvecklas. Även denna fråga är ett sakområde där det är viktigt att tydliggöra ansvar och roller.

Länsstyrelsen instämmer i vikten av att som regionplanen anger ”utveckla ett regionalt helhetsperspektiv på gods- och logistiktransporter.” I detta ingår också frågan om farligt gods och Länsstyrelsen menar att den behöver hanteras på en övergripande nivå inom ramen för regionplanen.

Länsstyrelsen lyfter behovet av tillgång på trygga uppställningsplatser för farligt godstransporter då det såväl nationellt som internationellt under de senaste åren finns en trend kring ökad brottslig verksamhet med stölder av last under pågående transport och lagstadgade raster/nattvila. Problemet är inte unikt för Skåne, men Länsstyrelsen konstaterar att regionen utgör en transitregion för internationella transporter.

Oljeolyckor till sjöss

Regionplanen har ett fokus på satsningar på hamnar och sjöfart i syfte att överföra mer transporter från väg till sjöfart. Länsstyrelsen ser det som en relevant åtgärd för att minska klimatpåverkan och öka kapaciteten på befintliga vägar och järnvägar. Länsstyrelsen bedömer dock att risken för oljeutsläpp ökar, även om infrastruktur förbättras och säkerhetshöjande åtgärder införs. Skåne har en tät och kustnära sjöfartstrafik med en stor andel tankfartyg och det finns därför en risk för stora olyckor som vid utsläpp snabbt kan nå kusterna. Länsstyrelsen arbetar med att ta fram en uppdaterad regional oljeskyddsplan och ser att detta är en viktig pusselbit för att följa upp regionplanens strategi för ökad sjöfart.

Social hållbarhet

Gestaltad livsmiljö

Länsstyrelsen bekräftar den vikt regionplanen lägger vid gestaltad livsmiljö och att utgångspunkt tas i den nationella politiken för gestaltad livsmiljö. Samtidigt menar Länsstyrelsen att begreppet ännu inte fått genomslag i den fysiska planeringen och att det kan behöva lyftas och beskrivas ytterligare som samlande verktyg och synsätt.

Planeringsprinciperna för gestaltad livsmiljö anger flertalet övergripande råd. Länsstyrelsen lyfter kommunernas behov av vägledning och stöd då kommuner lagstiftningsmässigt kan ha svårt att få rätt vid överklaganden av ärenden som handlar om just gestaltning. Länsstyrelsen vill i detta sammanhang lyfta att regionplanen med fördel kan koppla till Boverkets vägledning17 för hur man kan arbeta med denna helhetssyn i den fysiska planeringen. Boverket har ett övergripande nationellt ansvar för politikområdet gestaltad livsmiljö och bedriver ett samlat arbete inom detta.

Människors livsvillkor

Länsstyrelsen värdesätter regionplanens fokus på frågor kring social hållbarhet, sammanhållning och orättfärdiga skillnader i människors livsvillkor och att regionplanen understryker samhällsplaneringens roll i att lösa den stora utmaningen Skåne har i orättfärdiga skillnader i människors livsvillkor. I det kommande arbetet ser Länsstyrelsen ett behov av fördjupning och vägledning. En tydlig ansvars- och rollfördelning ökar möjligheterna för att frågorna lyfts i efterföljande kommunal planering och i investeringsbeslut.

Regionplanens åtgärder för att arbeta för social hållbarhet, jämställdhet, barnperspektiv och mänskliga rättigheter kan med fördel utvecklas i det fortsatta arbetet.

Nationella mål

Regionen hänvisar till politik för gestaltad livsmiljö och barnkonventionen vilket är mycket positivt. Länsstyrelsen menar att regionplanen med fördel bör hänvisa till fler nationella mål som har grundläggande betydelse för samhällsplaneringen; de nationella folkhälsopolitiska målen, mål för integrationspolitiken, mål för demokrati och mänskliga rättigheter, de nationella jämställdhetspolitiska målen, mål för funktionshinderpolitiken samt internationella konventioner som Sverige åtagit sig att följa. Länsstyrelsen konstaterar att politik för gestaltad livsmiljö kompletterar dessa mål, men inte kan ersätta dem.

Ett jämställt Skåne

Länsstyrelsen menar också att regionen i det fortsatta arbetet bör använda sig av och hänvisa till den regionala jämställdhetsstrategin Ett jämställt Skåne med regionaliserade jämställdhetsmål utifrån skånska förutsättningar. Den utgår från den regionala utvecklingsstrategin (RUS) och är att betrakta som en områdesstrategi till den. Länsstyrelsen menar att det skulle stärka regionplanens jämställdhetsfokus och den röda tråden till den regionala utvecklingsstrategin. Ett jämställt Skåne lyfter exempelvis att den fysiska miljön påverkar män och kvinnor, flickor och pojkar olika. Det är därför viktigt att den fysiska planeringen baseras på kunskap om och hänsyn till dessa olika behov. Bebyggelse och kommunikationer ska planeras så att de bidrar till möjligheterna att leva på jämlika och jämställda villkor.

Jämlik hälsa

Länsstyrelsen vill i sammanhanget också lyfta den nationella folkhälsopolitikens övergripande mål, ”Att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation”. Länsstyrelsen menar att det är en bra utgångspunkt för regionplanen i frågan om att verka för att minskade hälsoskillnader i Skåne. Ett alternativ är att ta avstamp i den centrala utgångspunkten i Agenda 2030; att inte lämna någon utanför (Leave no one behind). Ett tillvägagångsätt för detta är att göra målgruppsanalyser, säkerställa rätten till delaktighet och inflytande för alla och att utöver insatser som inkluderar hela befolkningen.

Barnets rättigheter

Det är mycket positivt att planförslaget tar sin utgångspunkt i barnkonventionen och integrerar ett särskilt fokus på barn. Det är viktigt att komma ihåg att barn har olika förutsättningar och behov, beroende på bl.a. kön, ålder, socioekonomiska förhållanden, kulturell och etnisk bakgrund och eventuella funktionshinder. Länsstyrelsen har svårt att bedöma om det har gjorts en mer formell prövning av barnets bästa inom ramen för regionplanen. Om inte så skulle det ge tyngd åt den ambition som anges i planhandlingarna om att se barnkonventionen som ett viktigt verktyg för att säkerställa att barns rättigheter tillgodoses.

Arbetsmarknad och utbildning

Länsstyrelsen instämmer i skrivningen att ”utbildningssystemet har en avgörande betydelse för arbetsmarknaden och tillväxten. I en internationell jämförelse är Sverige en kvalificerad kunskapsekonomi och för att kunna behålla denna position krävs bland annat att fler klarar gymnasiet.” Samtidigt vill Länsstyrelsen lyfta den ökade skolsegregationen som en utmaning. Den kartläggning av yrkesutbildningarnas geografiska fördelning i Skåne som föreslås i konsekvensbeskrivning är en god idé att genomföra för att få en uppfattning om var behoven är störst.

Miljökvalitetsnormer

PBL 7 kap. 3 § anger att det av regionplanen ska framgå på vilket sätt miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken har följts. Länsstyrelsen konstaterar att det inte framgår av planförslaget hur den bidrar till att miljökvalitetsnormerna påverkas eller kan följas och har följande synpunkter.

Miljökvalitetsnormer (MKN) för vatten

Länsstyrelsen konstaterar att det inte framgår av regionplanen hur den bidrar till att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas. Planeringsprinciperna för vatten i landskapet anger att planeringen bör utgå från avrinningsområden och att ”Region Skåne behöver utveckla sin roll och vara ett stöd i mellankommunala frågor avseende vatten.” Länsstyrelsen delar detta ställningstagande men efterfrågar en tydligare vägledning för hur kommunerna kan bidra till att förbättra vattenkvaliteten i Skånes vattenförekomster.

Som planeringsunderlag för vattenförekomsterna finns Vattenmyndigheternas vattenkarta VISS.18 Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram19 ger stöd för att olika aktörer ska kunna bidra till att miljökvalitetsnormerna kan följas. För närvarande pågår samråd om förslag till nytt åtgärdsprogram, miljökvalitetsnormer och förvaltningsplan för perioden 2021–2027.20 Länsstyrelsen vill uppmärksamma regionen på att det i förslaget finns en åtgärd som redovisar hur regionplanering ska bidra till att följa miljökvalitetsnormerna.

Riksintressen

PBL 7 kap. 3 § anger att det av regionplanen ska framgå hur riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken har tillgodosetts. Länsstyrelsen konstaterar att planförslaget inte redovisar hur något av de riksintressen enligt 3 och 4 kap. MB som finns i Skåne påverkas av regionplanens förslag eller hur riksintressena ska tillgodoses.

Riksintressena är ett nationellt intresse och utgör värdefulla förutsättningar för samhällsplaneringen. Ett av huvudsyftena med hushållningsbestämmelserna i miljöbalken var att föra in nationella prioriteringar i den kommunala markplaneringen. Länsstyrelsen menar att

det är en brist att riksintressena ofta uppmärksammas först inför ett hot om skada eller påtaglig skada istället för att riksintressevärdena finns med som en förutsättning tidigt i processerna. Länsstyrelsen menar att regionplanen är ett värdefullt redskap för att lyfta och inkludera riksintressena tidigt i planeringsprocessen.

Regionplanen är till stora delar är strategisk och övergripande, snarare än att den hanterar enskilda områden och objekt. Detta faktum ligger inte i konflikt med att regionplanen behöver redovisa hur riksintressena ska tillgodoses. Länsstyrelsen efterlyser en beskrivning av hur riksintressena har påverkat regionplanearbetet på strategisk nivå, exempelvis hur regionplanens målbild samt val av utvecklings-inriktningar har tagit avstamp i de nationella värden som riksintressena utgör.
Regionplanen bör vidare kompletteras med strategier och riktlinjer som kan vägleda kommunerna där det kan finnas intressekonflikter mellan riksintresseanspråk och regionens utvecklingsstrategier. Detta bör ske för respektive riksintresseanspråk. I sammanhanget kan exempelvis regionplanens tydliga fokus på friluftslivs- och rekreationsfrågor förtydligas med vägledning för de områden som också berörs av riksintresseområden för rörligt friluftsliv samt hur den grönblå infrastrukturen förhåller sig till riksintresse för naturvård respektive riksintresse friluftsliv.

Regionplanen anger att de riksintressen som berörs av planförslaget ska ha inkluderats i konsekvensbedömningen och ställts mot de strategiska ställningstaganden som återfinns i planförslaget. Detta ska ge överskådlighet inför efterföljande översiktsplanering. Länsstyrelsen konstaterar dock att överskådligheten brister. Det är exempelvis svårt att utläsa planens konsekvenser för områden av riksintresse för naturvård och för friluftsliv då de i konsekvensbeskrivningen är sammanslagna inom ekologiska aspekten naturvård respektive friluftsliv. Regionen anger också att regionplanen är för okonkret för att riksintresse för kulturmiljövården ska kunna konsekvensbedömas.

Eftersom regionplanen saknar tydliga och konsekventa ställningstaganden kring hur riksintressena ska tillgodoses kan Länsstyrelsen dagsläget inte utesluta att planering i enlighet med regionplanens planeringsprinciper kan leda till påtaglig skada.
Utöver vad som sagts ovan som gäller generellt för hanteringen av riksintressena i regionplanen lämnar Länsstyrelsen följande riksintressespecifika synpunkter:

Riksintresse för högexploaterad kustzon (4 kap. 4 § MB)

Länsstyrelsen konstaterar att hela Skånes kust berörs av riksintresse för högexploaterad kust. En central del i riksintresset är att det är de samlade natur- och kulturmiljövärdena som är av riksintresse. Länsstyrelsen menar att detta riksintresse med fördel hanteras på regional nivå för att underlätta kommunernas efterföljande planering. Länsstyrelsen menar att planeringsprincipen för Havet och kusten som lyder ”Värna den oexploaterade kusten och dess värden för naturvård, rekreation, friluftsliv, besöksnäring och identitet som en gemensam resurs för hela Skåne.” på ett relevant sätt fångar upp riksintressets värden, men att den behöver följas upp av vägledning för hur detta görs. Länsstyrelsen konstaterar att för riksintressen enligt 4 kap. MB gäller inte förbudet mot påtaglig skada förutsatt att åtgärden avser ett angivet undantag enligt 4 kap. 1 § andra stycket MB. Ett sådant kan vara utveckling av befintliga tätorter eller utveckling av det lokala näringslivet. Här kan regionplanen ge vägledning i vad som betraktas som tätortsutveckling.

Riksintressen för totalförsvarets militära del (3 kap. 9 § MB)

Skånes strategiska läge gör att det är av stor vikt att följa den säkerhetspolitiska utvecklingen och beakta Försvarsmaktens intressen i länet. Skåne berörs i högsta grad av Försvarsmaktens tillväxtfas och Länsstyrelsen menar att regionplanen behöver utveckla sin vägledning till kommunerna i hanteringen av dessa riksintressen. Regionplanen behöver betona vikten av att samråd sker med Försvarsmakten vid planering av sådana åtgärder som riskerar skada riksintressen för totalförsvarets militära del då dessa säkerställer Försvarsmaktens möjlighet att öva och utbilda sin personal och i förlängningen deras förmåga att hantera ett väpnat angrepp mot Sverige.

Riksintressen för totalförsvarets militära del (3 kap. 9§ andra stycket miljöbalken) kan i vissa fall redovisas öppet och i andra fall inte. Områden som av sekretesskäl inte kan redovisas öppet har oftast koppling till spanings-, kommunikations- och underrättelsesystem. Länsstyrelsen hänvisar till Försvarets riksintressekatalog för ingående information om de öppet redovisade intressena som gäller skjut- och övningsfält samt Övriga påverkansområden. www.forsvarsmakten.se/riksintressen.
1. Öppet redovisade riksintressen
Antalet krigsförband i krigsorganisationen utökas successivt under perioden 2021–2030 vilket betyder att organisationen förstärks med både personal och materiel. Här är tillgången till exempelvis övnings- och skjutfält av avgörande betydelse för Försvarsmaktens möjlighet att nå de politiskt uppsatta målen.
2. Sekretessbelagda riksintresseområden
Vissa uppgifter om platser där anläggningar finns samt vilken verksamhet som bedrivs på vilken plats omfattas av sekretess enligt 15 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Försvarsmakten redovisar därför dessa riksintressen och områden av betydelse med en samlad värdebeskrivning.
3. Övriga påverkansområde
För vissa av anläggningarna har Försvarsmakten valt att redovisa ett påverkansområde för att säkerställa att åtgärder inte vidtas som kan skada anläggningen eller dess funktion. Dessa områden benämns ”Övriga påverkansområden.” Inom sådana områden ska bland annat alla plan- och lovärenden remitteras till Försvarsmakten. Inom Skåne finns tio områden utpekade som Övriga påverkansområden.

Länsstyrelsen betonar avslutningsvis att för att säkerställa att eventuella områden som pekas ut som lämpliga för etablering av vindkraft inte hamnar i konflikt med riksintressen för totalförsvarets militära del som omfattas av sekretess (enligt OSL 15 kap. 2§), måste en förfrågan ställas till Försvarsmakten.

Riksintresse för kulturmiljövården (3 kap. 6 § MB)

Länsstyrelsen menar att regionplanen behöver kompletteras med strategier för hur riksintressen för kulturmiljövården ska hanteras i förhållande till regionplanens utvecklingsinriktning. Det räcker det inte med att konstatera att det ska tas hänsyn till riksintressanta kulturvärden utan det behöver även sättas upp ramar för hur detta kan ske. Dessa riktlinjer bör vara konkreta men följa den strategiska nivå som regionplanen har i övrigt.

Länsstyrelsen delar miljökonsekvensbeskrivningen slutsats att ”arbetet med att ta tillvara och vårda kulturmiljön behöver genomsyra all fysisk planering samt att planförslaget saknar tydliga och konsekventa ställningstaganden i detta avseende.”

Riksintresse energiproduktion och distribution (3 kap. 8 § MB)

Barsebäck är ett utpekat mark- och vattenområde som är en mycket viktig nod i Sveriges nuvarande och framtida elförsörjningssystem. Det möjliggör stor energi- och effekttillförsel, har ett strategiskt läge för energiomvandling samt har stor betydelse för försörjningstryggheten. Områdets strategiska läge och tillgång till infrastruktur ger också möjligheten att bidra med viktig balans och reglerkraft till systemet. Länsstyrelsen konstaterar att det i den sekretessbelagda värde-beskrivningen för riksintresset finns en utförligare bedömning av områdets specifika värden.

I det fortsatta arbetet menar Länsstyrelsen att det för energiförsörjningsfrågan är särskilt viktigt att beskriva det regionala behovet och hur det ska hanteras i förhållande till andra riksintressen.

Riksintresse för kommunikationer (3 kap. 8 § MB)

Under våren 2021 pågick Trafikverkets remiss av reviderade riksintresseanspråk. I det fortsatta arbetet är det viktigt att eventuellt nya beslut om tillkommande eller borttagna riksintressen beaktas.

Område som är av riksintresse för kommunikation ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningen. Länsstyrelsen konstaterar att förtätning i centrala och stationsnära lägen medför utmaningar ur framförallt buller- och risksynpunkt och

menar att hanteringen av dessa riksintressen är en viktig fråga bland annat med tanke på den omfattande förtätning som regionplanen föreslår.

Länsstyrelsen förtydligar också att ny stambana Hässleholm-Lund i dagsläget inte utgör ett riksintresse. Länsstyrelsen menar att det behöver göras en riksintresseprecisering där riksintresseanspråket enbart gäller så kallade kritiska passager. Länsstyrelsen menar att detta behövs för att det ska kunna hävdas som ett riksintresse enligt MB 3 kap. 8 §.

Miljöbedömning och konsekvensbeskrivning

Av PBL 7 kap. 3 § regionplanen ska redovisa miljökonsekvenser på ett sätt som uppfyller kraven i 6 kap. 11, 12 och 16 §§ miljöbalken och utformas så att innebörden och konsekvenserna av den tydligt framgår. Länsstyrelsen ser positivt på att regionen haft ambitionen att göra en bred konsvensanalys som utöver miljökonsekvenserna (miljöbedömning) även innefattar sociala och ekonomiska konsekvenser (konsekvensbeskrivning).

Syftet med en miljöbedömning är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas. En miljökonsekvensbeskrivning (MKB) ska bland annat ge underlag för en samlad bedömning av hur planförslaget påverkar riskerna för människors hälsa eller för miljön (t.ex. på grund av olyckor), samt hushållning med naturresurser. En MKB ska också presentera uppgifter om de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa betydande negativa miljöeffekter.
Inledningsvis konstaterar Länsstyrelsen att vi inte instämmer i formuleringen (s 6) "De globala hållbarhetsmålen och de svenska miljökvalitetsmålen konkretiserar vad som anses vara hållbart och bör uppnås." Länsstyrelsen menar att om utgångspunkten är att regionplanen bara bör leda till att miljö- och agendamålen kan nås, så går det inte att hävda att den leder till en hållbar utveckling. Målen är satta för att visa vad som krävs för att nå en hållbar utveckling.

Länsstyrelsen menar att konsekvensbeskrivningen behöver förtydligas – konsekvenserna av regionplanen behöver framgå tydligt liksom vilka delar som utgör den formella miljökonsekvensbeskrivningen. Länsstyrelsen har också svårt att utläsa vad regionen lyfter som de betydande miljöeffekterna som ett genomförande av planen kan antas medföra (MB 6 kap 11 § punkt 4). Laghänvisningarna till miljöbalken behöver också ses över och i vissa fall förtydligas. Länsstyrelsen exemplifierar med några fall av brister eller diskrepans mellan konsekvensbeskrivningen i relation till själva regionplanen. Sammantaget är det angeläget att slutsatser, bedömningar och åtgärder som framkommit som resultat av miljöbedömningen och konsekvensbeskrivningen lyfts in i regionplanens redovisning, vägledning och slutsatser.

Avgränsning av MKB

Länsstyrelsen menar att den tidsmässiga avgränsningen behöver kompletteras med ett mer långsiktigt perspektiv, då det inte räcker med år 2050 när långsiktiga effekter för klimatet ska bedömas för en hel region. Även andra aspekter som fasta strukturer kan behövas ses och utvärderas i ett längre perspektiv.

Genomförandet av regionplanen kan få konsekvenser även utanför Skåne och därför finns det anledning att geografiskt avgränsa miljönskonsekvensbeskrivningen utifrån regionplanens påverkansområde. Det gäller exempelvis de föreslagna nya förbindelserna över Öresund som kan antas få en betydande miljöpåverkan i Danmark.

Utveckla alternativ

Länsstyrelsen menar att miljökonsekvensbeskrivningen brister i sin alternativredovisning. Det framgår exempelvis att "scenarierna är framtagna utifrån ett tillväxtperspektiv. Därför saknas i princip redovisning av ekologiskt/miljömässiga perspektiv på ortsutvecklingen." Länsstyrelsen menar att detta är problematiskt då målet är att uppnå en hållbar utveckling. Det vore därför önskvärt att utveckla ett alternativ enligt det förslag som nämns (s 27) för att visa vad som verkligen skulle krävas för att klara de stora utmaningar med klimatrelaterade aspekter av utveckling, biologisk mångfald, vattenkvalitet, livsmedelsproduktion /jordkvalitet som vi står inför.

Vidare menar Länsstyrelsen att beskrivningen av konsekvenser för nollalternativet behöver förtydligas. Det anges att de regionala ställningstagandena i planförslaget fyller ett tydligt

syfte ”som inte tillgodoses av andra aktörer eller beslutsprocesser i följande processer: regional grönstruktur, samspel mellan bebyggelse och transportinfrastruktur, framför allt kollektivtrafik, lokalisering av hamnar, transportterminaler, sjukhus och andra verksamheter med regional funktion” (s 31). Länsstyrelsen gör en annan bedömning. Idag finns redan ett regionalt planeringsunderlag och en Regional handlingsplan för grön infrastruktur och Region Skåne sedan länge väglett bebyggelseutvecklingen genom ett framgångsrikt strategiskt arbete inom Strukturbild för Skåne. Länsstyrelsen menar att regionplanen idag inte ger den vägledning som kan göra skillnad i konsekvenserna mellan alternativen.

Övrigt

Länsstyrelsen konstaterar att avsnittet Trender i planhandlingen (s 7) med fördel kan kompletteras med den fylligare version som återfinns i Konsekvensbeskrivningen. Denna textversion ger mer stöd för kommande strategier och planeringsprinciper genom att sakligare beskriva vilka trender och utmaningar Skåne står inför. Här beskrivs exempelvis biologisk mångfald (s 17) som en självklar del i utmaningarna.

Den sociala konsekvensanalysen

Den sociala konsekvensanalysen saknar ett tydligt jämlikhetsperspektiv. Länsstyrelsen uppmanar regionen att använda sig av den regionala jämställdhetsstrategin, Ett jämställt Skåne som har stor uppslutning bland kommunerna och som regionen själv deltagit i framtagandet av. Den röda tråden mellan en framtagen strategi och dess genomförande stärks väsentligt om också regionplanen lyfter relevanta resonemang och slutsatser från strategin ned till genomförandet.
I det fortsatta arbetet är det viktigt att planförslag och konsekvensanalys belyser tillgänglighet för personer med olika funktionsnedsättningar. Länsstyrelsen vill i sammanhanget lyfta begreppet Universell utformning som ett viktigt verktyg i den fysiska planeringen.

I de avseenden konsekvensbeskrivningen efterfrågar förtydligande av åtgärder och ansvarsområde är Länsstyrelsen enig med detta, exempelvis vad gäller buller, luftkvalitet och barns utemiljö. Men resonemanget kring socialt kapital behöver utvecklas.

Uppföljning och genomförande

Länsstyrelsen efterlyser en tydligare beskrivning av uppföljningen av regionplanen, som den viktiga sista biten av den röda tråden genom planhandlingarna. I det fortsatta arbetet ser Länsstyrelsen att det vore värdefullt med en beskrivning av uppföljningsprocessen, vad som ska följas upp och hur det ska göras, vilka aktörer som den ska ske med och hur ser rollfördelningen ut, såväl inom Region Skånes organisation som mellan olika aktörer och myndigheter. En prioritering av åtgärder saknas såväl geografiskt som i sakfrågorna. Länsstyrelsen menar också att en uppföljning av synpunkter från näringsliv, kommuner med fler aktörer är viktigt och Länsstyrelsen deltar gärna inom ramen för denna uppföljning. Omvärldsbevakning och omvärldsanalys görs bäst efter samverkan och dialog med så många aktörer som möjligt i samhället.

Det nämns att i samband med regionplanens samrådsförfarande ska en undersökning göras bland invånarna i Skåne genom Region Skånes medborgarpanel, Skånepanelen. Fokus är regionplanens genomförande med särskild relevans för skåningarna. Det är en värdefull insats för att möjliggöra inflytande och delaktighet. Här är det angeläget att invånare med olika förutsättningar får komma till tals såsom barn och ungdomar, såväl som personer med olika funktionsnedsättningar. Länsstyrelsen föreslår att även civilsamhällesaktörer bör inkluderas i samrådsförfarandet.

Länsstyrelsen konstaterar att en nära samverkan med regionen kommer att behövas om länsstyrelserna får uppdrag att ta fram regionala analyser för storskalig vindkraft, inom ramen för den nationella vindkraftstrategin. För att få genomslag behöver analyserna återspeglas i regionplanen och i kommunernas översiktsplaner.

Länsstyrelsen instämmer i vikten av samarbete i frågor som rör mellankommunala intressen som exempelvis grön infrastruktur. Här är det dock viktigt att regionplanen faktiskt lyfter de aktörer som bör delta. Länsstyrelsen bör exempelvis nämnas i planeringsprincipen ”Utveckla

mellankommunal och mellanregional samverkan samt involvera markägare och andra brukare i frågor som rör planering av blågrön infrastruktur. Det finns ett stort värde i att utveckla delregionala underlag för grönblå infrastruktur och samarbetet mellan kommunerna och Region Skåne. ” Länsstyrelsens ser bland annat vikten av att ta fram och utveckla delregionala underlag för områden med naturvärden och rekreationsvärden. Samt att arbeta för att få en bättre kartläggning av friluftslivet i Skåne.

Remisshantering

Länsstyrelsen har i aktuellt ärende hört berörda statliga myndigheter. Följande myndigheter inkom med synpunkter:

- Försvarsmakten
- Trafikverket
- Statens geotekniska institut
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
- Statens geologiska undersökning
- Svenska kraftnät
- Post och telestyrelsen
- Luftfartsverket
- Skogsstyrelsen
- Boverket
- Naturvårdsverket
- Sjöfartsverket

Följande hörda myndigheter hade inga synpunkter eller avstod från att yttra sig:

- Lantmäteriet – inga synpunkter
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor – avstod
- Statens fastighetsverk – avstod
- Jordbruksverket – avstod
- Havs- och vattenmyndigheten – avstod
- Arkdes, Statens centrum för arkitektur och design – avstod
- Energimyndigheten – avstod

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektör Ola Melin. Enhetschef och länsarkitekt Hanne Romanus har deltagit och planhandläggare Minna Hatti har varit föredragande.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd

Region Skånes uppdrag är att främja hälsa, hållbarhet och tillväxt i Skåne. Vår uppgift inom regional utveckling är att skapa förutsättningar för att lösa samhällsutmaningar som handlar om jobben, miljön och människors hälsa. Genom att arbeta med de sociala och fysiska faktorer som påverkar såväl tillväxten, klimatet som den enskilde skåningens hälsa, skapar vi en attraktiv och innovativ region. På så sätt gör vi dagligen skillnad för Skåne och skåningarnas framtid.

Region Skåne
291 89 Kristianstad
Telefon: 044-309 30 00
utveckling.skane.se

Region Stockholm

Regionledningskontoret
Bette Lundh Malmros

YTTRANDE

TRN 2021-0192

2021-10-22

Regionstyrelsen

Yttrande över Regionplan för Skåne 2022-2040, samrådsredogörelse

Bakgrund

Region Skåne har remitterat ärendet Regionplan för Skåne 2022-2040 till Region Stockholm för yttrande. Tillväxt- och regionplanenämnden har av regionstyrelsen beretts möjlighet att yttra sig över remiss för Regionplan för Skåne 2022-2040. Yttrandet utgår från ett samlat regionalt utvecklingsperspektiv samt Region Stockholms ansvar för regional fysisk planering och regional utveckling. Till följd av den korta svarstiden besvaras det genom delegationsyttrande.

Ställningstaganden i den regionala utvecklingsplanen för Stockholm (RUFS 2050) utgör utgångspunkter för yttrandet liksom synpunkterna från Region Stockholms yttrande över samrådsförslaget (TRN 2020-0262). Några synpunkter utgår från det faktum att Region Skåne och Region Stockholm är de enda regioner i Sverige som är regionplaneorgan enligt Plan- och bygglagen. Det är därmed av särskilt intresse att byta erfarenheter och kunskap i arbetet med att ta fram en ny regionplan.

Sedan samrådet 2020 har regionplanen reviderats med hänsyn till de synpunkter som inkom under samrådet. Övergripande ändringar och kompletteringar är exempelvis att den så kallade röda tråden har förtydligats genom hela planen, Agenda 2030-perspektivet har utvecklats och integrerats, klimatperspektivet har utvecklats samt pandemins effekter har belysts. Genomförandedelen har utvecklats och mark- och vattenanvändningskartan har utgått och kommer att ersättas av en interaktiv kartutforskare som innehåller regionplanens alla kartor.

Tillväxt- och regionplanenämndens yttrande

Regionledningskontoret anser att Region Skåne har tagit fram ett väl genomarbetat förslag till regionplan. Regionledningskontoret följer med intresse hur regionplanen växer fram och har förståelse för arbetets

komplexitet med många vägval och avvägningar under processens gång. Ny kunskap, nya arbetsformer och erfarenheter som framkommit i arbetet ger värdefulla insikter för att utveckla regionplaneringen i flera av landets regioner. Regionledningskontoret är positiv till den löpande samverkan som finns mellan storstadsregionerna i Sverige och hoppas på fortsatt samarbete inom flera områden framgent.

Nedan kommenterar regionledningskontoret några av de aspekter som kvarstår efter samrådet eller som har förändrats efter samrådsförslaget.

Övergripande struktur
Regionledningskontoret är positiv till planens övergripande struktur. Planen hanterar många regionala frågor och bör ge ett bra stöd för olika aktörer i den efterföljande planeringen. En stor mängd kartor och illustrationer kompletterar texten på ett pedagogiskt sätt och bidrar till ökad förståelse för geografiska samband, flöden och relationer.

Regionledningskontoret ser positivt på att kapitlet om genomförande och uppföljning har utvecklats, eftersom detta ökar förutsättningen för att förverkliga planen och kan bidra till en större genomslagskraft.

Regionledningskontoret saknar fortfarande en samlad redovisning av mellankommunala frågor av regional betydelse, exempelvis teknisk infrastruktur och grönstruktur, eftersom detta ger ett bra stöd för efterföljande planering.

Ett nationellt perspektiv
Regionledningskontoret ser positivt på att regionplanen utvecklat resonemanget om effektiva gods- och logistikflöden från Europa genom Sverige samt betydelsen av att säkerställa tillräcklig kapacitet och funktionalitet för omlastning mellan väg och järnväg i södra Sverige.

Utvecklingsinriktning och tematiska fördjupningar
Regionledningskontoret är positiv till att klimatperspektivet har utvecklats och tydligare integrerats i planens alla delar, bland annat i trender, utmaningar och tematiska fördjupningar.

Mark- och vattenanvändningskarta
Regionledningskontoret konstaterar att mark- och vattenanvändningskarta har utgått ur regionplanen och att Region Skåne istället valt att fokusera på att utveckla strukturkartan. Strukturbilden ger en samlad bild av Skånes framtida utveckling och kan med stor sannolikhet fungera som en gemen-

sam målbild för många aktörer. Samtidigt ger en strukturbild inte samma förutsättningar för långsiktiga spelregler för lokal nivå, som en mark- och vattenanvändningskarta kan ge. Regionledningskontoret understryker därmed betydelsen av en plankarta i en regionplan, som visar viktiga funktioner och samband över administrativa gränser och som uttrycker vad som är lämplig mellankommunal samordning av regional betydelse. En mark- och vattenanvändningskarta ger en god vägledning för efterföljande prövning och beslut.

Carina Lundberg Uudelepp
Regiondirektör

Anton Västberg
Utvecklingsdirektör

Godkänd av Carina Lundberg Uudelepp, 2021-10-22

Trafikförvaltningen
Strategisk utveckling
Planering
Samhällsplanering

Handläggare
Valter Perselli
08-6864067
valter.perselli@sll.se

YTTRANDE
2021-10-22

Regionledningskontoret
Registraturen
Box 22550
104 22 Stockholm

Ärende
TN 2020-1639

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Yttrande avseende remiss angående Granskning för Region Skåne 2022-2044

Följande är genom delegation (se delegationsordning för trafiknämnden och beslutsordning för trafikförvaltningen) trafiknämndens yttrande till regionstyrelsen avseende granskning av Region Skånes Regionplan Skåne 2022-2044.

Ärendebeskrivning

Trafikförvaltningen, Region Stockholm, har mottagit Regionplan Skåne på granskningsremiss. Regionplanen är en strategisk plan som omfattar hela Skåne. Den ska visa Skånes samlade vilja och ge förutsättningar för utveckling av de fysiska strukturerna.

Trafikförvaltningens synpunkter
Trafikförvaltningen yttrade sig positivt angående regionplanen i samrådsskedet. Dess ansats att ta ett samlat grepp kring den fysiska planeringen är viktig för att kunna ge de olika aktörerna i regionen verktyg att kunna prioritera mellan olika objekt i sin lokala geografi.

De synpunkter som trafikförvaltningen vid Region Stockholm framförde rörde direkt och indirekt kollektivtrafik. Synpunkterna har blivit omhändertagna och resonemang har förts kring dem i samrådsredogörelsen där det har gått att följa Region Skånes egna tankar kring de frågor som trafikförvaltningen har lyft fram.

Regionplanen syftar till att vara ett stöd för den fysiska planeringen i de skånska kommunerna vad gäller de mellankommunala och regionala planeringsfrågorna. För att nå dit behöver den regionala planen ge tydlig vägledning för de frågor som är av regionalt intresse samt ge tydliga argument

till varför dessa behöver prioriteras. Trafikförvaltningen är positiv till att regionplanen kan vara just detta verktyg.

Region Stockholm
Trafikförvaltningen

Johanna Skur
Gruppchef samhällsplanering

Region Stockholm

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Kunskapsutveckling
Hälsoutveckling

DELEGATIONSBESLUT
2021-10-19

HDIR 21496
HSN 2021-2078

Beslutande Anders Ahlsson

Föredragande Karin Svartengren

Samråd Anna Roland Andersson

Hänvisning Beslut har fattats med stöd av 1.9 enligt delegationsordning (HSN 2020–1299)

Ärende **Remissyttrande - Granskningshandling Regionplan för Skåne 2022 – 2040**

Beslut
Nämnden beslutar att inte avge något yttrande som remissvar.

Överväganden
Hälso- och sjukvårdsnämnden har beretts möjligheten att inkomma med ett remissyttrande avseende Remiss - Granskningshandling Regionplan för Skåne 2022 – 2040 vilket är ett reviderat förslag utifrån de synpunkter som kom in under Samrådsperioden för samrådshandlingen av Regionplan för Skåne 2022–2040. Regionplanen utgör underlag för fortsatt dialog kring Skånes utveckling med fokus på fysisk planering. Granskningshandlingen är ett uppdaterat förslag till regionplan och redogör för hur samarbetet kring fysisk planering kan vidareutvecklas i Skåne. Hälso- och sjukvårdsnämnden inkom med Yttrande över Remiss - Samråd för regionplan för Skåne 2022–2040 HSN 2020–1826 och har utöver det inga ytterligare kommentarer gällande den nu framtagna granskningshandlingen.

Ekonomiska konsekvenser
Förslaget bedöms sakna ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Förslaget förväntas få oförändrade konsekvenser för patientsäkerheten i Region Stockholm.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård

Förslaget förväntas få oförändrade konsekvenser för jämlik och jämställd vård i Region Stockholm.

Miljökonsekvenser
Förslaget förväntas få oförändrade konsekvenser för miljön i Region Stockholm.

Administrativa konsekvenser
Förslaget förväntas få oförändrade administrativa konsekvenser i Region Stockholm.

Beslutas på hälso- och sjukvårdsnämndens vägnar

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör